Ák 4198 sz. AZ ERDŐ 1929

MAGOSERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1886

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

MAGYAR ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

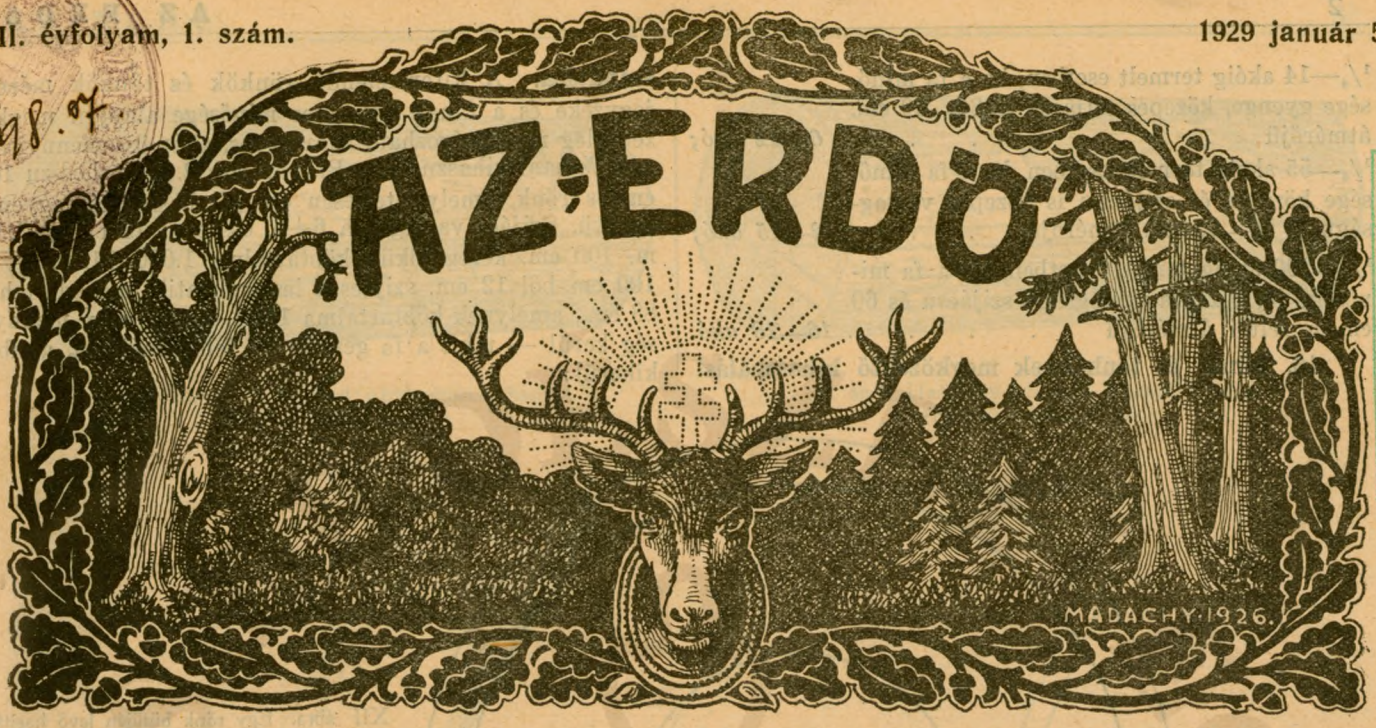
ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/

Érczhegyi Géza
könyvkötőmester

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 1. szám. 1929 január 5

4198.07.

ÁII.Eil. 2018

A Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki-Segédszemélyzet Országos Szövetségének hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEASz ügyvezető elnöke.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

A német donga termelése és szállítása

11. Méretegység. A német tölgydonga méretegysége a netto „akó".

12. Akómérték. Az akós németdonga mérésére készittetünk a szükséghez képest 1.50—3.10 méter hosszu 20×20 m/m-es gyalult lécet, melynek oldalára az oldaldongák hosszméretei, a másik oldalára pedig a fenékdongák hosszméretei pontosan a kimutatásban foglalt méretek szerint lemérendő és megjelölendő és az igy nyert hosszuságoknál az illető akó száma ráirandó. (L. a XI. ábrát.)

13. Dongaegység 1 hordó előállitására és aszréteg. Egy hordót képez: háromnégyzetsor tábla szorosan egymásmellé rakott egyenlő akónagyságu oldaldonga és kétnégyzetsor tábla szorosan egymásmellé rakott szintén egyenlő akónagyságu fenékdonga. A termeléskor tehát nyers állapotban minden oldaldonga négyzetsoronkénti összszélessége az oldaldongák normális hosszát 5 cm. toldalékkal meghaladja, a fenékdonga ugyszintén négyzetsoronkénti összszélessége a fenékdongák normális hosszát 3 cm. toldalékkal — aszréteg — meghaladja. Abban az esetben, ha fenékdonga nem termeltetett, vagy raktárkészleten nincsen, ugy az oldaldongának négy és fél (4.5) sora szorosan egymásmellé rakott egyenlő akónagysága képezi az egy (1) teljes hordót, mivel az ugyanazzal az akószámmal biró 2 négyzetsor oldaldonga ½ táblával többet tesz ki, mint az ugyanazon akószámmal biró 2 négyzetsor fenékdonga.

14. Tábla, hordó és akó mennyiség kiszámitásának képlete.

1	Oldal donga	$\text{Tábla} = \frac{\text{akó mennyiség} \times {}^{2}/_{9}\text{-del}}{\text{illető akós számmal}}$	$\text{Hordó} = \frac{\text{tábla mennyisége}}{3}$	$\text{Akó} = \frac{\text{tábla mennyiség} \times \text{akós számmal}}{{}^{2}/_{9}\text{-del}}$
2	Fenék donga	$\text{Tábla} = \frac{\text{akó mennyiség} \times 6\text{-al}}{\text{illető akós számmal}}$	$\text{Hordó} = \frac{\text{tábla mennyisége}}{2}$	$\text{Akó} = \frac{\text{tábla mennyiség} \times \text{akós számmal}}{6\text{-al}}$
3	Oldal donga, ha fenék donga nem áll rendelkezésre	$\text{Tábla} = \frac{\text{akó mennyiség} \times {}^{2}/_{9}\text{-del}}{\text{illető akós számmal}}$	$\text{Hordó} = \frac{\text{tábla mennyisége}}{{}^{2}/_{9}\text{-del vagy } 4{\cdot}5\text{-del}}$	$\text{Akó} = \frac{\text{tábla mennyiség} \times \text{akós számmal}}{{}^{2}/_{9}\text{-del}}$

14. Tábla-, hordó- és akómennyiség kiszámitásának képlete:

15. Termelésnek irányitása és termelési adatok.

a) A kitermelésnek egyik igen fontos ama irányitása, hogy a termelni szándékolt dongák darabszám szerinti mennyiségének — bármelyik hosszuságnál — a megállapitott és a 10-ik pont alatti kimutatásban foglalt minimális szélességek darabszám szerint legfeljebb csak 20%-áig forduljanak elő, mert ellenkező esetben az értéke lényeges csökkenést von maga után.

b) Egy parti (2 ember) átlagosan naponként különféle méretü dongákból 10—15 akót tud termelni és pedig:

1. 30—50 cm.-es rönkből ¹/₄—20 akóig 13 akót.
2. 50—60 cm.-es rönkből ¹/₄—55 akóig 16—18 akót.
3. 60 cm.-es és feljebb rönkből ¹/₄—200 akóig 20—25 akót.

A termelési egységbér a faminőség és az abból naponként termelhető akómennyiség figyelembevétele mellett állapitható meg.

c) 1 m³ fából kikerül:

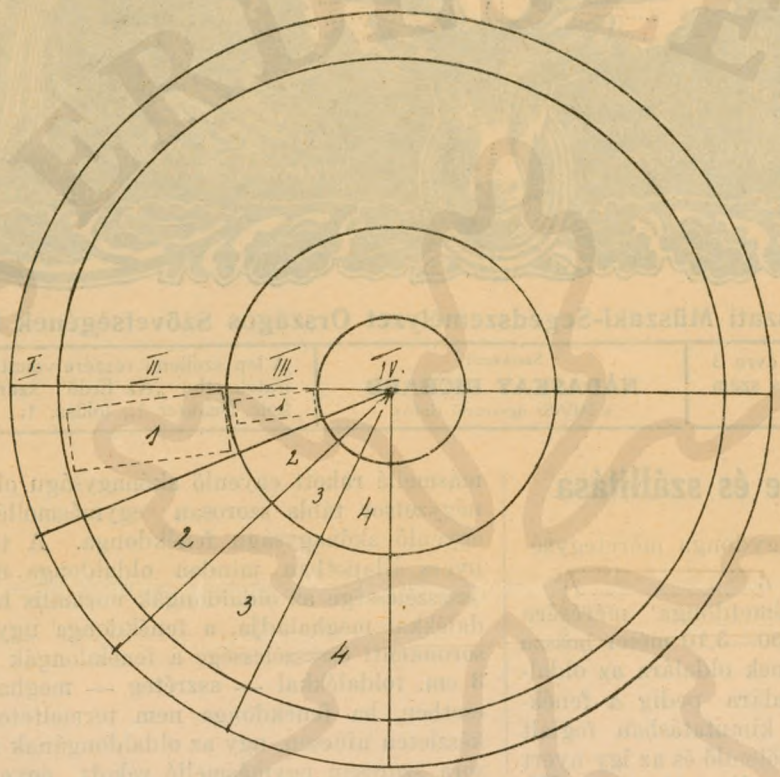
© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

1/4—14 akóig termelt esetben, ha a fa minősége gyenge, közepes szijácsu és 30—50 cm. átmérőjü . . . . . *6—12 akó;*

1/4—55 akóig termelt esetben, ha a fa minősége közepes és szijácsai is közepes vastagságu és 50—60 cm. átmérőjü . . . *12—15 akó;*

1/4—200 akóig termelt esetben, ha a fa minősége jó, közepes vastagságu szijácsu és 60 cm.en felüli átmérőjü . . . . *16—18 akó.*

16. Rönk- és tönköknek megközelitő kihasználási számitása. A kitermelendő rönkök és tönkök méretjegyzéke és a fának ismeretes minősége alapján megközelitőleg meghatározható akár egyes, akár összmennyiségnek %-bani kihasználása. Pl. van egy 2.03 m. hosszu 100 cm.-es rönk, amely teljesen ép, jól hasadó és egyenes növésü. Szijács vastagsága 6+6, összesen 12 cm. A 2.03 m. 100 cm. kéregnélküli köbtartalma 1.600. Minthogy a 100 cm.-ből 12 cm. szijácsra leszámittatik, maradt tehát 88 cm., amelynek köbtartalma 1.234, vagyis ezen mennyiség kerül — mint a fa gesztje — felhasználásra, amiből kikerül:

XII ábra. Egy rönk bütüjén levő hasitási vonalak nyerhető oldal donga mennyiséggel. I. szijácsot foglaló rész, II-III. felhasználásra kerülő rész, IV. hulladékfa rész. A II-III 1-4 közötti donga felhasználásnál levő sarkok részben hulladék, részben pedig kisebb méretü donga is előállitható ha a hasitás sikeres.

10 : 100 cm.

A II. sz. 4 drb. x4 közcikkel = 60 akós
16 drb. 2.03 m. h. 70 m/m.x200m/m-es oldaldonga = 0.4547 m³
A III. sz. 4 drb. x4 közcikkel x2 hosszban = 7 akós 32 drb. 0.99 m. h. 33 m/m.x100 m/m-es oldaldonga = 0.1045 m³

II—III. 0.5592 m³ esik

1.600 m³-ből,, 1 m³-re kiegészitve 0.35 m³, vagyis 35%-a.
A II. sz. 2.03 m = 60 akós 16 drb. x20 cm. sz. = 3.20 m. széles = 1.5 tábla = 20 akó
A III. sz. 0.99 m = 7 akós 32 drb. x10 cm. sz. = 3.20 m széles = 3.0 tábla = 5 akó

II—III. 25 akó esik

1.600 m³-ből 1 m³-re kiegészitve esik **16 akó.**

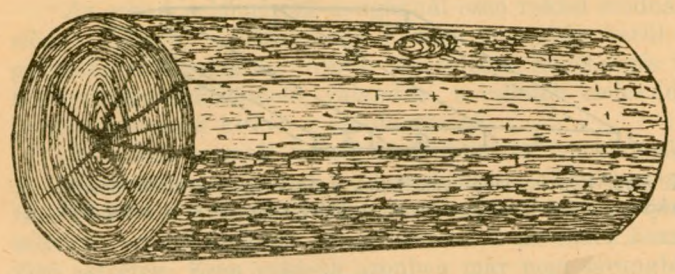
17. Rakásolás, felvételezés és nyilvántartás. Az oldaldonga hossza a legrövidebb helyen a vastagsága a bütün, (fejben) a fenékdonga hossza a szélesség közepén a vastagsága pedig a külső (szijács felőli) élen a hasban mérendő.

A termelési helyen és nemkülönben a raktáron is a donga rakások alá ászokfa helyezendő.

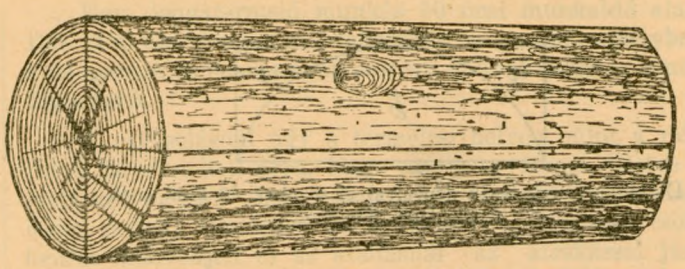
A dongák a termelési helyen — feltéve, ha a rönkök és tönkök összevontattak — és a raktáron donganem és hosszuság szerint külön-külön rakásba rakatnak. Az oldal- és fenékdongákat 3 akós számig bezárólag az illető akó számu dongák nagyságának rendszerint 3—5-szörösére lemért rész közé sarangokba, szorosan egymásmellé soronként lapjára fektetve, rakatnak egymásra olyan magasságra, hogy azoknak számbavétele nehézségbe ne ütközzön. Ezen kimért fix hosszusághoz hozzá számitandó a 10-ik pont alatti kimutatásban megállapitott és kitüntetett illető donga aszrétege — ha raktáron készleteztetik félszáraz vagy száraz állapotban, mert a termelésnél más az aszrétegelés — amely aszréteg annyiszor emelkedik a megállapitott és lemért hosszuságtól, ahányszor az illető donga nagysága a sarang hosszuságban foglaltatok. Például egy 3 akós számmal biró oldaldonga hossza 75 cm. és ha ezen donga 5-szörte hosszabb sarangba rakandó, ugy 75×5 = 375 cm.-es a sarang hossza aszréteg nélkül. Ennél az akótartalomnál az aszréteg 3 cm., amely szorozva 5-el egyenlő (tehát) 15 cm. Tehát a sarang (fix hossza 375 cm.+15 cm. aszréteg) összesen 390 cm. hosszu.

A sarangrakásolás azon célból, hogy könnyebben számba vehető legyen és a sarangnak kötésül szolgáljon, minden öt, vagy tizedik sor két szélén egy sor — az illető dongahosszuságban — keresztrakás tétetik. Ezenkivül az egyes daraboknak a lehelyezése is aképpen eszközlendő, hogy egymást kösse a szétdöntéstől. (L. a XIII. ábrát.)

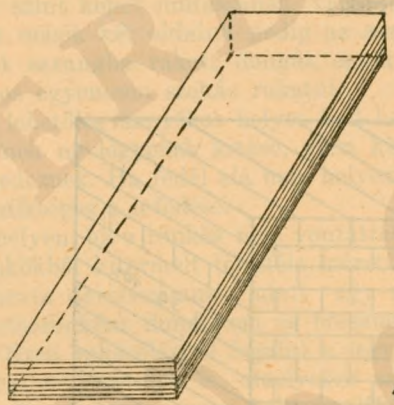
© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

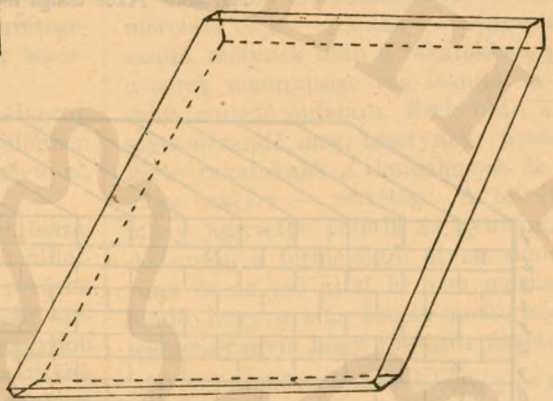
I. ábra. Hasitvány bélsugárral párhuzamosan hasitva.
(Helyes hasitási mód)

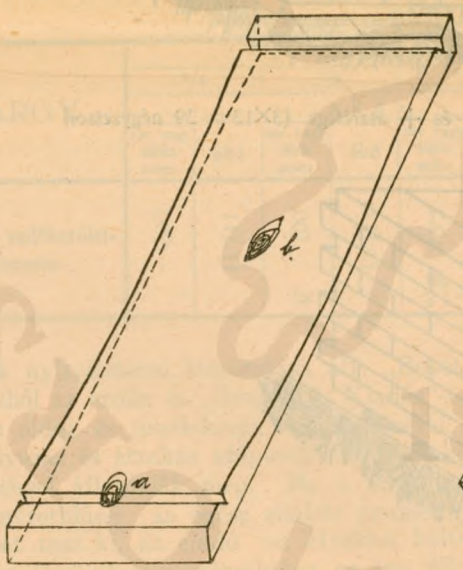
II. ábra. Hasitvány bélsugárt keresztül hasitva.
(Helytelen hasitási mód)

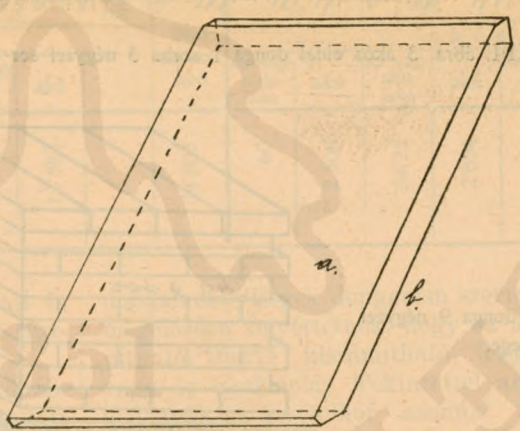
III. ábra. Oldal donga minta bélsugárral párhuzamosan hasitott hasitványból.
(Jó minőség)

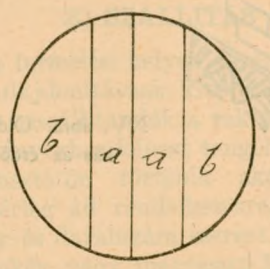
IV. ábra. Fenék donga minta bélsugárt keresztül hasitott hasitvány.
(Selejt minőség)

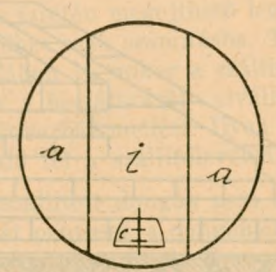
V. ábra. Oldal donga hordónak előkészített állapotban, melyen a fenék részére készitett bevágáson a) és a közepén b) ággócs van.

VI. ábra. Fenék donga a) alatti külső oldal b) alatti a belső oldal.

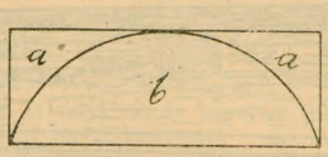

VII. ábra. Közép fenék a) sarok fenék dongák, b) hordóba illesztve.

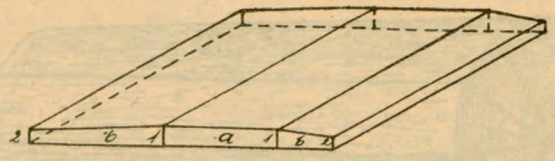

VIII. ábra Sarok fenék, a) ajtó darab, b) ajtóval ellátvmav ic) aa hordónak kezelésére szolgál. (Hordóba illeszt,(e

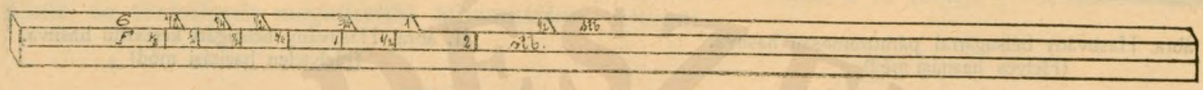
© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

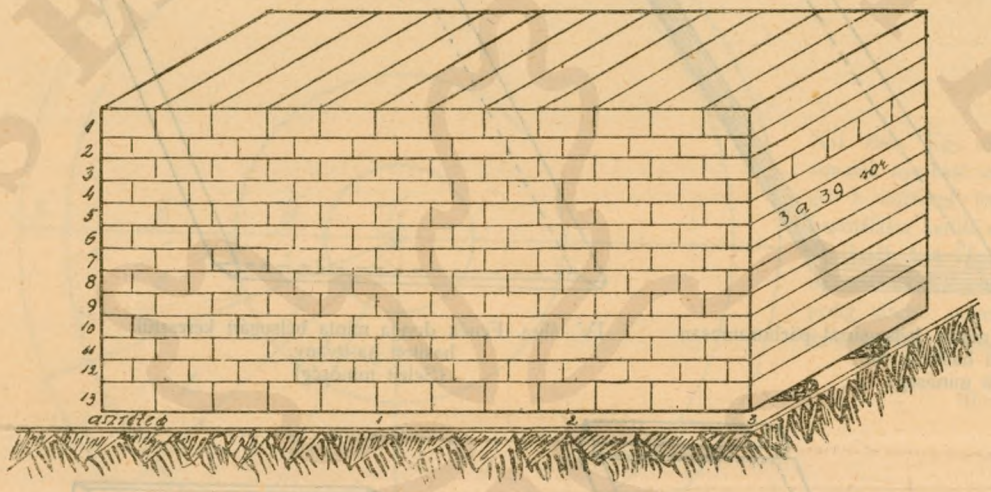
IX. ábra Sarok fenék donga, a) eleső része, b) kész sarok fenék darab hordóhoz.

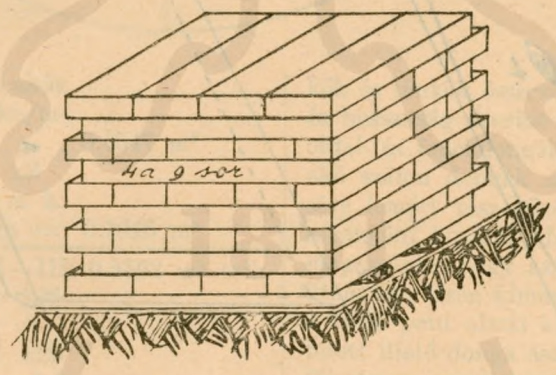
X. ábra. Egy hordóhoz való fenék dongák egymás mellé illesztve, a) közép, b) sarok fenék dongák. 1. külső szijács élek, 2. belső élek.

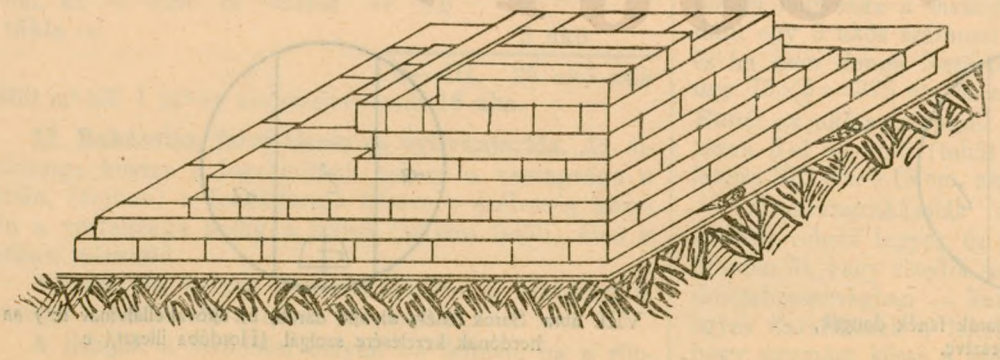
XI. ábra Akós donga mérték.

XIII. ábra. 3 akós oldal donga 1 sorba 3 négyzet sor és + aszrétege. (3×13 = 39 négyzetsor)

XIV. ábra. 4 akós oldal donga 9 négyzet sor + aszrétege.

XV. ábra. Oldal donga kaloda rakás az erdőn + aszréteggel.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Az ezen kisebbméretü dongáknál ezen rakási módnak előnye az, hogy az összerakási költség kevesebbe kerül a gyorsabb összerakhatás volta miatt és a felvételezés is könnyebben eszközölhető, valamint a rakatok szeles idő esetén nincsenek kitéve a szétdöntésnek.

A 4 akós számtól felfelé biró oldal- és fenékdongák is külön rakásba rakatnak — hosszuság — akósszám szerint elkülönitve és pedig négyzetsoronként, vagyis olyan szélesen, aminő az illető donga hossza és az ehhez hozzá járó aszréteg. Ezen rakások azonban már nem sarangba, hanem kalodába szokták rakatni, vagyis egy négyzetsor egyenes, egy négyzetsor keresztrakás és igy tovább. (L. a XIV. ábrát.) A kalodába rakott dongák ugy rakandók, hogy két oldaluk szint képet mutassanak, vagyis falazatosan rakandók a másik két oldaluk pedig az aszrétegelés tmutassák. A sarangba rakott dongák egyik hosszoldalukat falazatos egyenesen szokás rakatni.

A rakatokat lehetőleg árnyékos helyre kell helyezni, hogy a nap hevének ne legyenek kitéve, mert különben a dongák megrepedeznek. Ha fedél alá nem helyezhető el, ugy feltétlenül szükséges a lefedése.

A termelési helyen, ha a rönkök nem vontattak össze, ugy az egyes rönkökből kitermelt többféle méretü oldal- és fenékdongák kevés darabszámuk miatt egy rakásba rakatnak négyzetsoronként donganem és hosszuság szerint elkülönitve. Ezen rakásolásnál legalul a legnagyobb donga négyzetsorai helyezendők le, amelyekre az utána való leghosszabb donganégyzet sorai helyezendők és igy tovább a következő hosszuságu négyzetsorok stb. (L. a XV. ábrát.ő

Egy dongatermelő munkás 10 órai munkaidő alatt 130—150 akó dongát tud rakatokba összerakni, amelyben a donganem és hosszuságok szerinti szétválogatás is benne foglaltatik.

A rakásolásnál ugy a termelési helyen, mint a raktáron ügyelni kell arra, hogy csakis egyforma, illetve a mértéket megütő hosszuséggal biró dongák rakassanak össze, nehogy eladáskor az akómennyiség lényeges csökkenést szenvedjen és az átadásnál az átrakással járó ujabb teljes költségek merüljenek fel. Az igy összerakott dongák átvétetnek, illetve felvételeztetnek a következőképpen:

Az akós dongamértékkel a rakatoknak a hossza lemérendő és a — táblák — négyzetsorok száma megolvasandó, melynek után a rakatokban az illető akós száma és a sorok mennyisége reá irandó a rakatoknak valamely szint mutató oldalára. Ezek után a rakatoknak a szélessége mérendő meg, amelynek hossza ugyanaz, mint az illető rakatoknak a dongahossza és a hozzájáró — erdei vagy raktári — aszréteg. A felvételezésnél nyert eredmény jegyzetbe vétetik és nyilvántartás készittetik róla. Az erdőn a termelőktől átvett dongák esetről-esetre feltünő és az eső által le nem mosható festékkel megjelölendő, hogy a már átvett mennyiség megkülönböztethető legyen, vagyis hogy többször átvétel alá ne kerülhessen.

Számitásba jönnek a 1/4, 1/2 és a 3/4 sorok is.

A felvételezett dongák nyilvántartásba vétetik a következő minta szerint:

„Bevétel az erdőn“

Kelt	TÁRGY	Oldal donga								Fenék donga							
		1/4		1/2		3/4		stb.	össz-szesen akó	1/4		1/2		3/4		stb	össz-szesen akó
		akós								akós							
		sor vagy tábla szám	akó	sor vagy tábla szám	akó	sor vagy tábla szám	akó			sor vagy tábla szám	akó	sor vagy tábla szám	akó	sor vagy tábla szám	akó		
1928. XI. 10	Csákási erdőkerület-ben termelve	200	11·111	100	11·111	75·5	12·583		34·805	60	2·500	34·25	2·854	25·75	3·219		8·573

A dongák nylivántartó kimutatása áll: „Bevétel és Kiadás“-i részből az erdőn és „Bevétel és Kiadás“-i részből a rakodón oldal- és fenékdonga elkülönitésével.

Az osztályozás és átrakás időpontját a felek kölcsönös megegyezéssel állapitják meg. Ha a megállapitott selejt, vagy mérethiány az egész eladott árumennyiség 4%-ánál többet tesz ki, az eladó az átrakási költségek felét, ha pedig a selejt és a mérethiány az áru 8%-ánál is többet tenne ki, ugy az összes átrakási költségeket az eladó tartozik viselni.

B) SZÁLLITÁS

Az erdőn a termelési helyen átvett dongák, hogy idegenek által eltulajdonitásnak kitéve ne legyenek, lehetőleg minél előbb beszállitandók a raktárba, amelynek szállitása a körülményekhez képest tengelyen vagy iparvasuton és esetleg usztatón történik akószám szerint, vagy pedig ha hidmérleg áll rendelkezésre, ugy egyszerübb volta miatt suly és darabszám szerint. Rendes szokás szerint minden szekér, vagy iparvasuti kocsi szállitójeggyel láttatik el. Ha akószám szerint történik a szállitás, akkor minden egyes szekérre vagy iparvasuti kocsira terhelendő dongamennyiségek donganem szerint külön és a terhelést megelőzően felvéttetnek, hogy az akómennyiség megállapitható, illetve kiszámitható legyen a kereset fuvardij vagy az elszámolás. Tekintettel arra, hogy a raktárban a dongák az átvételkor azonnal nem rakatnak össze s hogy a beszállitott mennyiség kellően ellenőrizhető legyen, a donga darabszáma is feltüntetendő a szállitólevélen. Ha pedig sulyra történik a tengelyen vagy az iparvasuton a szállitás, akkor a fuvardij vagy az elszámolás suly szerint történik, mely esetben a szállitólevélen a suly és a dongák darabszáma is feltüntetendő, hogy az átvételnél a kellő ellenőrzés szintén megejthető legyen. Az usztatásnál a darabszám jöhet csak számitásba. Történhetik azonban a szállitás átalában is, mikor a szállitó fél az összes termelt anyagnak a beszállitását elvállalja a kölcsönösen megállapitott fuvarbér mellett. Ilyen esetben csak darabszám tüntetendő fel a szállitólevélen.

Az igy beszállitott dongák nem és hosszuság szerint válogattatik szét pontosan a dongamértékkel, melynek befejezése után összerakattatnak. Erre a célra legcélszerübb a termelőmunkásokat fogadni és az összerakási munkálatokat akószám szerint kiadni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A kereskedelmi szokás szerint egyéb kikötés hiányában a legutóbbi évben termelt áru, azaz olyan áru szállítható, amely a legutóbbi döntési időszakból származott. Valamely szállítás kiegészitésére régibb eredetü áru is felhasználható, azonban ezt külön kell rakásolni.

Usztatott donga csak abban az esetben szállitható, ha az eladó az usztatott árunak a szállithatását határozottan kikötötte. A rakodóhelyen vagy az erdőben viz alá jutott árunak átvétele ellen azonban kifogás nem emelhető.

Ha előre kiköttetett olyan meghatározott választék szállitása, amely a szállitás alkalmával nincs teljesen készleten, akkor a vevő — jogi igényeinek fentartása mellett és arra való tekintettel, hogy a szállitást eladó nem megállapodás szerüen foganatositja — a többi teljesen készleten levő mennyiségből is csak az eredeti vétellel arányos választékot tartozik átvenni. Egyéb kikötés hiányában az egész eladott árumennyiség egyszerre adandó, illetve veendő át.

A dongafa adásvétele előre meghatározott méretekben vagy méret szerinti készlet-kimutatás alapján történik.

A dongaeladás történhetik az átadás — átvétel után a rakodóhelyen, vagy vasuti kocsiba rakva. Ha vasuti kocsiba berakva történik, az eladás, ugy a vasuti kocsinak a terhelési viszonyait ismerni kell. Az eladott mennyiség szerint megállapitható a terhelendő suly amit a 10. pont alatti kimutatásban foglalt négyzetsor egység köbtartalmak alapján történik és pedig a szállitási időben megállapitott köbméterenkénti fajsullyal, amely a körülményekhez képest lehet 9.5, 9, 8.5 és 8 q.

A dongák fedett és zárt vasuti kocsiban szállitandók, hogy a szállitás alatt ne tulajdonithassanak el belőle.

A dongáknak a vasutra való szállitása akként eszközlendő, hogy a vasuti kocsiba donganem és hosszuság szerint elkülönitve rakhatók legyenek. A vasuti fuvarlevélre rávezetendő az akó mennyisége és a táblák száma a donganem és akós szám elkülönitésével. Az igy feladott rakományról a vevő félnek szállitási értesitő küldendő az illető vagonszám megjelölésével.

C) CALCULATIO ÉS ÉRTÉKESITÉS

önállóan foglalkozó egyéneknek törekvése az, hogy üzemük, illetve keresetük lehetőség szerint minél kevesebb kiadással és minél több haszonnal záruljon. A kezeléssel megbizottaknak pedig elemi kötelességük ennek szem előtt tartása.

A fentieknek figyelembe vételével szükséges tehát, hogy mielőbb valami munkálatot végrehajtanók, azt a legmesszebbmenő szakértelemmel számitás alá vesszük. Ha tehát számitásunkat megtaláljuk, ugy a tervezett munkálatot végrehajtjuk, ha pedig nem találjuk meg, akkor egy más tervvel hajtjuk azt végre, vagy pedig a körülményekhez képest elállunk tőle.

Példaképpen egy esetet hozok fel, mellyel bizonyitani óhajtom azt, hogy számitásokkal (kalkulációval) legtöbbször jóval magasabb és biztosabb eredményt lehet elérni, vagy pedig valamely munkát kevesebb kiadással végrehajtani. Például egy erdőrészletben tőár figyelembe vételével megvétetett 86.80 m³ tölgyrönk, melynek vastagsága 30—55 cm. között volt. Minthogy méret alkalmatlansága és minősége miatt olyan gyenge volt, hogy fürészárura csak 25%-ig lett volna alkalmas a 75%-os része pedig a számitások alapján egyéb műszerfa nem volt termelhető eredménnyel a dongafa kivételével. Mint dongafa is a legalacsonyabb minőségü volt vékonyságánál és tul göcsösségénél fogva, viszont tüzifaminőségnél magasabban állott. Ezek után a tőárnak és a távolsági helynek figyelembe vétele mellett megállapittatott a fa minősége és a belőle nyerhető dongára alkalmas körülbelül %-bani fatömege, amely fatömegrészből — minőséget szem előtt tartva — körülbelül termelhető akómennyiség számittatott ki. Az igy nyert eredményeket részben tőár mellett mint hasábos hulladék tüzita és forgács, részben pedig a raktáron a dongáért elérhető eladási ára állapittatott meg. Ezen megállapitott eladási árakból a vételár és az összes előrelátható kiadásokkal együtt leszámittatott, amely adta a különbözetet, azaz a megközelitő tiszta jövedelmet. Ezzel szemben fürészáruval és részben tüzifával elérhető jövedelem számittatott ki, mivel azonban jóval alacsonyabb jövedelem mutatkozott, ennélfogva elejtetett.

A kalkuláció szerint végrehajtott termelési munkálatok eredménye:

I. Kiadások.

1. 86.80 m³ rönk vételára a tő mellett, amely faanyag a raktártól 18 klm.-re feküdt m³-enként 17.60 P+2%-os forg. adó, összesen	1.558.23 P
2. A fenti fatömegből kitermeltetett: 550.584 akó oldal- és fenékdonga, termelési bére akóként 1.20 P, összesen	660.70 P
3. A fenti mennyiségü dongának szállitása a raktárba, amelynek sulya 186.35 q volt q-ként 1 P, összesen	186.35 P
4. 52 ürm³ hasábos hulladékfa összerakása, à 0.80 P, összesen	41.60 P
5. 65 ürm³ forgács összerakása, à 0.20 P, összesen	13.— P
6. A fenti mennyiségü dongának szortirozása és összerakása a raktárban, à 0.50 P, összesen	27.53 P
7. Vagonba történt berakási költség: 0.6 igás napsz., à 16 P = 9.60 P és 2.8 kézi napszám, à 5 P = 14.— P, összesen	23.60 P
8. Betegsegélyző dij 63 napra (9 hét, à 2.88 P) 3 termelőmunkás után ½ rész .	25.92 P
9. Átvételezési költség az erdőn . . .	10.— P
10. 4 ürm³ forgácstermelők által eltüzelve à 3.— P, összesen	12.— P
11. 2 ürm³ apró forgács szétszóródott állapotban, à 2.— P, összesen	4.— P
12. Kezelési dij	40.— P
13. Kifizetett pénzösszegek után körülbelüli kamatveszteség (6%-os kamat mellett) a termelt áruk értékesitéséig (6 hónap) . .	80.— P
Összesen kiadás:	2.682.93 P

II. Bevételek, illetve elért eladási árak.

1. 550.584 akó donga eladatott akóként 4.— P+2%-os forg. adó, összesen	2.246.39 P
2. 52 ürm³ hasábos hulladékfa a tő mellett eladatott à 10.50 P, összesen	546.— P
3. 65 ürm³ forgács a tő mellett eladatott à 3.— P, összesen	195.— P
Bevétel összesen:	2.987.39 P
Kiadás összesen:	2.682.93 P
Maradt tiszta jövedelem:	304.46 P

vagyis 11%-os a tiszta jövedelem. Mig az utóbbi tervezettel 2.5%-os tiszta jövedelem mutatkozott, kiváve fü-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

résztelepeken a parkettgyártást, amivel magasabb jövedelmet lehetett volna elérni. Ezzel a kalkulációval rá óhajtok mutatni arra, hogy a megmunkálatlan faanyaggal azt az eladási árat nem lehet elérni, mint a kész, illetve kitermelt műszerfa és fagyártmánnyal. Azon erdőbirtokon tehát, hol tölgyesek vannak és dongafára alkalmas faegyedek fordulnak elő, minden nehézség n lkül foganatositható ezen termelési munka, mellyel a faanyagoknak a legkisebb méretig való kihasználása biztositva van s igy jóval magasabb pénzértéket lehet elérni.

A donga értékesitése történhetik dongafakereskedők és hordógyárosok utján, melyet megkeresés vagy a fakereskedelmi lapokban hirdetéssel eszközöltetik. Az értékesités kedvezőbb lehet, ha közvetlenül a hordógyárosok utján történik, mert a dongafakereskedők közvetitéseinek költségei és nyeresége a termelő hasznára fordulhat.

Szombathely, 1928. évi szeptember hó 28-án.

Orosz László
erdész.

Kisebb foku szakismeret

Sárkóczy tag- és kartársunk fenti cimen megirt tárgyilagos és szakszerü közleményére, Szakály József kartársunk adott be cikket hozzászólás cimén. Ez a hozzászólása azonban már nem volt oly tárgyilagosan megirva, mint Sárkóczy kartársunk cikke, sőt igen nagy hibája az, hogy állitásait általánositotta, azaz, igen helytelenül, illetve tévesen fogalmazta meg. A beküldött cikk épen közvetlenül a lap megjelenése előtt érkezett, akkor, amikor már a többi cikk a nyomdában volt s a lap már kinyomatás előtt állott. A hivatali uton távollevő szerkesztő helyett a beküldött cikket a szerkesztő titkárja, azt, szakszerü hozzászólásnak vélte és mint Sárkóczy kartárs cikkével kapcsolatosat, mivel a cime is azonos volt, nehogy a lapból kimaradjon, felülbirálás nélkül, sietve a nyomdába adta. Azonban elkerülte a figyelmét az a sajnálatos körülmény, hogy Szakály kartárs cikkének egyes bántó kitételei általánositva vannak, helytelen fogalmazás miatt.

Megvagyunk győződve arról, hogy Szakály kartársunk nem kivánta kitételeivel megbántani a magánvizsgás kartársak tisztes táborát s csak téves fogalmazás, illetve az irói gyakorlatlanság sz oka annak, hogy kitételeit ugy fogalmazta meg, illetve irta le, hogy az a magánvizsgás kartársak összességére volt érthető az általánositás következtében, *holott ő azt bizonyára csak az egyes előforduló kivételes esetekre, egyes* tényleg kivételesen gyengébb képességü egyénekre érthette s nem is a már a jelenben szolgálókra.

Cikkének tendenciája is nem az volt, hogy a már most közénk tartozó kartársakat birálja, hanem az, hogy egyetértően Sárkóczy kartárssal, rámutasson arra, hogy a magánvizsgának épen az az egyik hátránya, hogy *lehetővé teszi a nem erdésznek való egyéneknek*, a kar szakemberei közé való bejuttatását is — s ezzel kivánta indokolni a magánvizsga eltörlésének szükségességét, de nem volt szándéka a már velünk együtt szolgáló magánvizsgás kartársak megcsufolása vagy megbántása. Ha Szakály kartársunk cikke nem az utolsó pillanatban érkezik be s történetesen szerkesztőnk befejezve a lap összeállitását nem utazik el, ugy azt felülbirálva bizonyára kiigazitotta volna ezen téves és helytelen fogalmazást és elvette volna annak bántó élét, azaz kiküszöbölhette volna a félreértést okozó rossz szórendet.

Mert tény, hogy ugy szerkesztőnk, mint pedig a szövetség vezetősége helytelenit minden olyan személyeskedő általánositást, amely alkalmas arra, hogy ifju szövetségünk tagjai között az egységet megbontsa. Mert a szövetségnek egységes összetartás és szeretetteljes testvéri együttmüködés a célja és ezért minden egyes tag- és kartársainkat egyformán megbecsüli, akár erdőgazdaságit, akár szakiskolát végzett, akár pedig magánvizsgát tett gyakorlatilag képzett kar- és tagtárs legyen is valaki. Ma amikor az uj erdőtörvény utban van és életbe vágóan fontos sorsdöntő órákat élünk, nem az a fontos, ki mit végzett — s kár ezen vitázni s ezzel az egységet megbontani. Az a fontos és attól függ a siker és az egész jövőnk, hogy azok, akik már tagjai a szövetségnek összetartsanak és az egységes akarat minél nagyszerübb kidomboritása céljából mindvalamennyien kitartóan dolgozzanak azon, hogy a még nem tag kartársakat a tömörülés fontosságáról meggyőzzék és megértessék az ugynevezett *„távolból figyelő“*, a *„kétkedő“*, a *„kishitü“*, a *„közömbös“* kartársakkal és a szövetségen kivül állókkal is azt, hogy épen ők nehezitik meg munkánkat és okozói az esetleges sikertelenségnek, amit nem tudunk eléggé sokszor hangoztatni.

Tekintettel azonban arra, hogy Szakály kartársunk hozzászólását közöltük, az igazság és tárgyilagosság követelménye az, hogy az arra érkezett válaszleveleket is leközöljük s ezzel a magánvizsgás kartársaknak elégtételt szolgáltassunk, bár ismételjük azon nézetünket, hogy a *sajnálatosan bántó kitételek általánositása csak irói gyakorlatlanság következménye és minden ténylegesen sértő szándék nélkül történt meg.* — E tárgyban az alábbi levelek érkeztek be hozzánk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Az „Az Erdő“ mult havi számában megjelent hozzászólás a *„Kisebbfoku szakismeret kérdéséhez“* cimen. *Szakály* József uram, a magánszakvizsgás kartársaimmal bajlódva, reánk akarja huzni a vizes lepedőt, amint ő irja, az általános egyenetlenkedések előidézése az altiszti karban a magánszakviszgás kartársaktól származik.

Szakály József uram cikkében, midőn az összes magánszakvizsgás kartársakat egy kalap alá véve vádolja, kiviláglik, hogy nem gondolt arra, hogy *a magánszakvizsgások között nagyon sok egyén van, akik több középiskolai végzettséggel birnak.* Csodálatos, hogy Szakály József uram ezt nem tudta és nem tudja azt, hogy nagyon sokan vagyunk, *akik annak idején szakiskolára készültünk, de legnagyobb iparkodásunk ellenére sem sikerült bejutnunk* s kénytelenek voltunk magánuton, mert az erdőt szerettük, bizonyitványt szerezni. De ne gondolja ám kedves uram, mint ahogy ön irja, a magánszakvizsgán átesuszva reprezentáljuk az altiszti kart — nem — mert némelyikünk szaktudásával a vizsgáló-bizottság dicséretét is kiérdemelte.

Cikkében lekicsinylő szavai után odairta ugyan azt, hogy *„bocsánat e megnevezésért“*, de ne gondolja kedves uram, hogy fajankókkal van dolga, akik talán gondolkodni sem tudnak s hogy ezáltal jóvá tett mindent. Elnevezései ellen, az összes magánszakvizsgás kartársaim nevében legerélyesebb tiltakozásomat fejezem ki. Egyben tudomására adom Önnek, hogy az a dolog, ami ön előtt még talány, az már nálunk bebizonyitott tény, volt szerencsénk már a szakképzettség fellegvárában lévő egyének szaktudását is tapasztalni és látni, amellyel a magánszakvizsgás kartársaim elől nem aratták le a babért. Nagyon sok esetet tudok és tudnék felemliteni, de nem fon-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

tos, hogy Szakály uramnak mindazokat leirjam, különben is mások hibáit szellőztetni nem szoktam, mert aki a józan gondolkozás utján halad, az ugyis tudja és belátja, hogy minden egyes szakmában vannak gyengébb és erősebb talentummal biró józan, becsületes emberek és ennek ellenkezőleg.

Hogy Szakály József uram mindezeket ne tudná, azt alig hihetem, de általánositásait véve alapul állitom, hogy ezzel olyan kiszámithatatlan nagy hibát követett el, ugy önmagának, mint a Magyar Erdészeti és Vadászati Altisztek Szövetségének, melynek jóvátétele aligha fog neki sikerülni.

Sátorrét, 1928. évi november hó 8-án.

Varga Pál

*

Válasz a lekicsinyelt fűzfajágeroktól!

Szaklapunk október havi számában olvastam Szakály József ur „Hozzászólás a kisebbfoku szakismeret kérdéséhez" cimü cikkét, mely cikk egyes pontjait kénytelen voltam több izben is átolvasni, mert sehogy sem akartam hitelt adni a még jó látóképességemnek. Nem, — még pedig azért nem, mert jelzett cikknek egyes pontjaiban, oly meg nem érthető, lekicsinylő és gunyolódó kifejezések vannak, amelyekre a magam s velem egy uradalom szolgálatában állók, Prém és Dzsupin János, valamint mindazon magánvizsgás kartársaim nevében, kik velem egy véleményen vannak, feljogositva érzem magam, cikkiró urnak válaszolni.

Én, mint magánvizsgás szövetségi tag, aki ezideig „nem távolról" csak táveső segitségével, hanem közelről és szabad szemmel s *szövetségünk iránti ragaszkodó szeretettel, figyelem elejétől kezdve, szövetségünk haladását, fejlődését és Vezetőségünknek minden szövetségi tag (aartárs) és nem tag (szaktárs) érdekében tett buzgó és önzetlen munkáját,* bocsánatot kérek cikkiró urtól, hogy bátorkodom megkérdezni, tagja-e szövetségünknek vagy nem? Kérdezem pedig ezt azért, mert ha nem tagja, ugy legyen szives magát egy ilyen, szaklapba nem illiő, kar- és szaktársak közötti gyülöltséget, ellenszenvet és megnemértést előidézni akaró cikk megirásával a jövőben nem fárasztani, mert ezt egy hazafias gondolkozásu, kar- és szaktárs szerető, önérzetes magyar ember nem teszi.

Hogy ha pedig tagja szövetségünknek, ugy még inkább kérem az összes magánvizsgás és szövetségünknek zömét képző s némi kis intelligenciával (illemtudással) rendelkező, önérzetes kartársaim nevében, hogy ha netalán a jövőben még hajlandósága volna szaklapunk részére cikket irni, legyen szives és hagyja más időkre előbbeni cikkében használt lekicsinylő, gunyolódó kifejezéseit.

Lássák be már végre az ellentéteket szitók, hogy nincs semmi értelme annak, a sok, kar- és szaktársak közötti ellenszenvet és gyülöltséget előidézni akarásnak. *Hiszen, ha önök egy kicsikét közelebbről és jobban megfigyelik szövetségünk vezetőségének, a jövő erdészgeneráció szakoktatása és nevelésére irányuló lépéseit,* akkor bizonyosan rá kell, hogy jöjjenek arra az igazságra, hogy sem szövetségünk, sem pedig mi (ugynevezett „fűzfajágerok") nem vagyunk önöknek ellenségei. Mert, hogy az erdőgazdasági szakiskolát a további intézkedésig beszüntették, továbbá, hogy önök közül néhányan nem tudnak az erdészetnél alkalmazásba jutni, ezt csak a saját egyéni hibájuk és nagyralátásuknak köszönhetik. Ne gondolják tehát, hogy mi az önök utjában állunk. Azt hiszem olvastak az uj erdőtörvénytervezetről önök is, igy láthatják ugy mint mi, hogy nemcsak önöket, hanem minket magánvizsgásokat is érzékenyen érint az. De azért mi még sem ugrálunk olyan megfoghatatlan és elérhetetlen valami után, de nem is gunyolunk, nem is sértegetünk senkit érte, mert belátjuk, hogy *megcsonkitott hazánk és megmaradt erdőgazdaságunk fejlődése kivánja ezt igy, hogy a magánvizsgákat beszüntessék.* Mi tehát nem csak az egyik oldalán biráljuk el a dolgot, noha a magánvizsgások között is kerül több olyan kartárs, ki Önökkel szaktudás tekintetében, mindenkor megállja a versenyt.

Forgács Pál
magánvizsgás erdőőr,
urad. erdész.

*

Hol van a „Kisebbfoku szakismeret"?

Mint az Erdészet egyik szerény tagja arra a merész kijelentésre, melyet Szakály József ur szaklapunk októberi számában megkockáztatott, amikor azt irta, hogy a „magánvizsgás erdőőrök (altisztek) kárára vannak az erdészetnek", — bátorkodom az alábbiakban röviden rámutatni arra, hogy mennyire valótlan a cikkiró fent idézett állitása, hogy nem minden magánvizsgás van kárára „az erdészetnek" és hogy épen fűzfajágeroknak sem nevezhetők mindannyian, csak azért, mert magánuton szerezték meg szakvizsgabizonyitványukat.

Szószerint, én 15.000 kat. hold erdőbirtokon vagyok ketted magammal. A szóban lévő erdőbirtok négy kerületre van felosztva, e kerülettel megbizott vezetők, majdnem mindig az erdőőrök közül kerültek ki és nem ritkán, ugy mint a jelenben is, a magánvizsgázók közül. Bizony minden bókolás nélkül kijelenthetem, nagyon szeretném látni azt a szakiskolást, ilyenek is vannak köztünk, ki jobban és szakszerübben el tudná végezni ugy az erdészeti mint vadászati szamunkák vezetését, a négy kerületvezető (természetesen okleveles erdőtiszt) irányitása mellett.

Higyje el a cikkiró, hogy nem azért van 5000 kataszträlis holdon megbizott kerületvezető is magánvizsgás, mert fényesebbre tudta pucolni a Tekintetes Ur csizmáját, hanem hangsulyozva kijelentem, elismerten nagyobb a szaktudása, mint az általam is ismert szakiskolásnak, tehát nem afféle, gerinctelen hizelgés mesterségével tartják fön mindannyian magukat, hanem *elismerten becsületes munkájuk és szakismeretükkel.*

Erkölcsi kötelességemnek tartom, hogy hozzászóljak a cikkiró állitásához és hogy felhivjam a figyelmét a vele hasonlóan gondolkodóknak is, hogy nem minden magánvizsgás van kárára „az erdészetnek".

Abban egyetértek a szakiskolás urakkal, hogy nem szivesen hallják „az erdőőr" megszólitást, de mi sem, mint erdő és vadőr vagyok alkalmazásban, persze huszonno de csak nem a magánuton tanult szakvizsgás erdőőrök ezen sajnálatos hibának az okozói. Szerény véleményem szerint, most nem azt kell keresni, ki a magánvizsgás, ki a fűzfajager, az ilyen elnevezések általánositását kikérjük magunknak. Nem ismerem ugyan személy szerint Szakály József urat, de minden esetre felhivom a figyelmét többszáz szaktársammal együtt arra, hogy igen is vannak jó szakemberek a magánvizsgás erdőőrök között is, viszont van nagyon sok gyenge a szakiskolás uraknál is.

Ismételten mondom, nem ismerem személyét a cikkiró urnak, talán nem is szakkörünkhöz tartozó és megfeledkezett volna arról, hogy nem is nagyon régen még a vizsgázókat együtt vizsgáztatták, a szakiskolást a magántanulókkal s számtalan eset előfordult, hogy a vizs-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

gán a magátanulót megdicsérték, „kitünőt“ kapott s volt olyan szakiskolás elég, hogy alig-alig hogy átereszthették.

Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a világháboru s különböző okok folytán nagyon sokan nem juthattak be a szakiskolába, azért most nem kell pálcát törni a magántanulók feje felett. Különben is elképzelhető-e az, hogy a nagyon sok „kitünő“ és „jó“ szakvizsgabizonyitvánnyal és becsülettel szolgálatban eltöltött 15—30, sőt talán még ennél is többéves gyakorlattal rendelkező szaktársak, csak azért, mert magántanulók voltak, az alig valamit jelentő gyakorlattal rendelkező szaktársak alantosai legyenek? Ne felejtse el Szakály ur, hogy ugy az erdészetnél, mint bármilyen más szakmánál ahhoz, hogy valaki szakszerüen értsen mesterségéhez, legalább 10—12 évi gyakorlat kel, az elméleti szaktudás nem elég.

Szükség van arra, hogy az eddigi módozaton, illetékes helyen változtassanak, illetve korlátozzák az e pályára kivánkozók számát, mert ezt természetesen sulyosan növeli a magántanulók száma s azután, hogy minket is, épen ugy, mint a szakiskolás urakat valami más névre keresztelnének, mert bizony szomoru, — a kisebb erdőterületek őrzésével megbizottak között, nagyon sok még a nevét leirni sem tudó bácsi és erdőőr, a mezőgazdasági birtokok őrzésével megbizott emberek szintén őrök, — s *igy mi mégis talán valami más elnevezést érdemelnénk.*

Sorait a többször emlitett cikkiró azzal kezdi, hogy ő *csak távolról figyeli* a MEASz ténykedését, a tollat csak azért fogta kézbe, hogy hasznára legyen a szövetségnek, legalább is ilyen formán értelmezi, kérdem: Hogy akkor, amikor, szerény véleményem szerint, az ország erdőgazdaságaiban a szakképzett alkalmazottak legalább 65%-a magántanulókból került ki s ő ezeket üti, vágja, akkor ezzel hasznára lehet-e igy szövetségünknek? Nem. Sőt ellenkezőleg. Az a legnagyobb hibánk s *azért tudjuk várunkat csak igen nehezen felépiteni, mert nagyon sok szaktárs, ugy mint épen ő, csak távolról figyeli a szövetség müködését.* Nem veszekedni és szakiskolás, vagy magántanuló közötti különbözetet kell keresni, mert mint mondtam, *az eddigi törvények szerint* az mindannyi egy kalap alá tartozó *s nekünk összetartanunk kell, — és a szövetség zászlója alatt élni, legyen az magántanuló, avagy bármilyen szakiskolás, minden erdészeti müszaki szaktársnak emlitett szövetség tagjainak a sorában van a helye.*

Szendehely puszta Katalin, 1928. évi november 9-én.

Bangó István
választmányi tag,
uradalmi erdőőr.

*

Kisebbfoku szakismeret?

„Az Erdő“ folyó évi 9-ik számában Sárkóczy József ur m. kir. főerdőőr tollából fenti cim alatt megjelent tárgyilagos, nagy körültekintéssel és a tőle megszokott igazi hozzáértéssel megirt, — a mai erdőaltiszti kart bár nem anyira érintő, mint inkább az utánunk jövő müszaki segédszemélyzet jogos érdekeiért sikra szálló b. cikkéért nemcsak magam, hanem — azt hiszem — a legtöbb kartársam nevében is, hálás köszönetet mondhatok.

Nem tudom azonban helyeselni és sehogyse egyetérteni Szakály József urnak „Az Erdő“ folyó évi 10-ik számában „Hozzászólás a kisebbfoku szakismeret kérdéséhez“ cim alatt megjelent közleményének egyes, — ugy a szakiskolát nem végzett kartársaim, mint az erdőtiszti kar tekintélyét is mélyen sértő és kigunyoló — kitételeivel.

A nemszakisolás, de a cikkiró urhoz a valóságban talán hasonló, vagy ugyanolyan beosztásban lévő, ugyanolyan teendőket teljesitő s a nemrég megalakult ifju szövetségünknek talán szintén ugyanolyan lelkes tagjairól — általánosságban — olyan durva hangon emlékezett meg az igen t. cikkiró ur, amit ezen a helyen erélyesen vissza kell hogy utasitsak.

Hogy az ilyen hangnemben megirt közlemény menynyire nem használ az igazi célkitüzésü ügyünknek, ugy felfelé, mint lefelé — s mennyire árthat esetleg ifju szövetségünknek, *melyet pedig annyi önzetlen munka és fáradságot nem ismerő kitartás árán sikerült t. Vezetőségünknek összehozni és életrekelteni,* — azt a jövő fogja megmutatni.

Egyébként Szakály erdész ur által feltett kérdésre: „hogy mégis miért fogadják sok helyen előszeretettel a kétévi kisbaltával kötött szoros barátság után — a magányizsgán átesuszott ‚fűzfajágerokat' a szakiskolásokkal szemben?“ *„Az Erdő“ tek. Szerkesztősége részben már megadta a választ ugyan,* — de még a következő magyarázattal is szolgálhatok.

Amikor egyik-másik — *én nem általánositok* — kartársunk egészen fiatalon — erdőőri szakvizsgabizonyitvánnyal a szebében —, kikerül valamelyik szakiskolából, nagyon természetes, hogy akinek nincs, állást kell keresni. E fiatalemberek legnagyobb része most már körerdészi vagy fővadászi állásra pályázik. A valahol épen üresedésben levő erdőőri vagy pálne segéderdőőri állásra — dehogy ajánlkozik. Hogy volna ez az ő büszke önérzetével összeegyeztethető? (Nemzetünk sajátságos betegsége!)

De jön az a bizonyos egyszerü „fűzfajáger“, akinek talán épen a kisbaltájával kapcsolatos 4—5 éves szakadatlan erdőgazdaságban eltöltött gyakorlata és az erdőőri szakvizsgabizonyitványa mellett még ajánlólevele is van, aki szivesen áll a legalacsonyabb rangban kezdődő segéderdőőri szolgálatba is, csakhogy megélhetését és későbbi előremenetelét biztositsa.

És a legtöbb ilyen kigunyolt „fűzfajáger“ anélkül azonban, hogy a „Tekintetes ur csizmáját fényesre pucolná“ vagy a „gerinctelen hizelgés mesterségéhez folyamodnék“ — az erdőőri szolgálattal összeegyeztethetőteendők (a kitünő irányitást is) *lelkiismeretes és szorgalmas teljesitése, a feljebbvalóival szemben a mindenkor köteles tisztelet megadása és megbizhatósága által eléri azt, hogy fokozatosan előrehalad.*

Az, hogy valamelyik kartársunk szakiskolát végzett, ez, egyedül ez, ha mindjárt napoleoni tettekre kész hajlamot érez is magában, még nem elég ok arra, hogy azonnal tábornok, vagy mondjuk főerdész legyen. Nem, ez lehetetlen. Ezt a ma — adóval megterhelt — erdőbirtok birtokosa sem birja el.

Miután a most készülő uj erdőtörvény alapelveinek előadói javaslatának tárgyalásánál, — melyhez még az OEE részéről is — pro és kontra, sok hozzászólás fog elhangzani, — alkalom nyilik arra, hogy az erdőaltisztikar jogos érdekei is megvédessenek, — felkérjük szövetségünk t. Vezetőségét, akik egyedül hivatottak arra, hogy a jelenlegi nem legrózsásabb helyzetünket az arra illetékes fórumok előtt őszintén és idejében feltárják, *hogy jogos érdekeink, tehát a szakoktatás kérdése is, a csonka hazánkban most már fejlődésben lévő országos erdőgazdasági érdekek szem előtt tartásával — az uj erdőtörvény keretében gyökeresen rendeztessék.*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Ehhez a küzdelmes munkához szövetségünk t. Vezetőségének *a legteljesebb bizalmunkat előlegezzük és további kitartást kívánunk.*

Küldoromlás, 1928. évi október 31-én.

Kartársi üdvözlettel:

Vörös Ferenc
I. o. érs. urad. erdőőr.

*

Ismételjük, a tárgyilagos elbirálás és az igazságos elintézés céljából, fenti levelek közlését, kötelességünknek tartottuk, de ezzel ezután a további vitát végleg bezárjuk, azzal a határozott kijelentéssel, hogy a jövőben szigoruan fogunk ügyelni arra, hogy általánositó, sértően személyeskedő hangon irott cikkek szaklapunkban meg ne jelenhessenek, s az oly igen szükséges egyetértést és összetartást senki meg ne bolygathassa. Mert a szövetségben mindenkit, aki becsületes munkása az erdészet és vadászatnak, egyformán szeretettel meg kell becsülnünk, akármilyen végzettsége, akár milyen állása vagy rangja van is. A mi célunk, önérzetes, de becsületes, szorgalmas, feljebbvalóit és önmagát is megbecsülő, szakképzett erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet kiképzése, s azok szociális, kulturális és anyagi jólétének kivivása. Ennek a célnak kivivása nehéz feladat, melynek megoldása csakis az ellentétek teljes kiküszöbölésével s a kartársak összetartó, egységes támogatásával sikerülhet — s ezért jelszavunk az:

„Egy mindnyájunkért, és mindannyian egyért!"

N. R.

„Vita"

„Az Erdő" f. évi 11. számában *„Vita"* cim alatt közölt és 1—8. pont alatt foglalt kérdésekre válaszomat röviden a következőkben adom meg:

ad 1. Ebben a kérdésben egy kis fogalomzavar van, mert az erdész erdőtenyésztő, azonban a vadász nem mindig vadtenyésztő, hanem csak vadászó, akit egyszerüen vadásznak szoktak nevezni. Cikkiró ur valószinüleg vadász alatt vadtenyésztőt gondol, tehát én ilyen értelemben felelek.

Miután az erdész elvei legtöbb esetben a vadász elveivel homlok egyenest ellenkeznek: tehát jó erdész sohasem lesz jó vadász és viszont.

ad 2. Az aganesárok által főleg 10—15 éves kőris fiatalosokban okozott kéreghántásokat csökkenteni lehet és pedig ugy, hogy az erdőterületet megfelelő számu sózókkal és etetőkkel látjuk el, továbbá tavasszal — de idejében — eser, tölgy és vadgesztenye makkot etetünk, valamint az erdő több helyén, ha van, nyár- és kecskefüzegyedeket döntünk, amelyeket a vadak előszeretettel keresnek fel. Ha ezeket nem áll módunkban megtenni, ugy legjobb orvosság az agganesárok, illetve a vadállomány apasztása, továbbá, ha kisebb és összefüggő a terület, annak bekeritése esetleg riasztókészülékek, anyagok alkalmazása.

ad 3. Sikvidéki erdőkben a nagy vad azért nem tartja be a váltót, mert bármerre is tör ki, talál magának változatos táplálékot. A nagy vad legtöbbször széllel szemben megy ki a legelőre és miután a sik- és dombvidéken a szél igen változó oka az, hogy váltója annyira változik, amihez még az is járul, hogy hol volt nappal nagyobb zaj a mezőn (gőzeke stb.) ami esetleg őket helyváltozásra késztette.

ad 4. Az erdőőrnek vagy vadőrnek a cserkelő utakon naponta szabad járni, sőt, különösen nedves időben ezen utakon tudja megállapitani a vadak nyomáról azok mennyiségét és minőségét. Nem ajánlatos a járás azonban virradástól reggel 9 óráig; délután az évszaktól függőleg vagyis naplemente előtti 2—3 órával, azaz azon időszakban, amikor a vad mozgásban van. Egyébként egy héten egyszer-kétszer minden út megjárandó korán reggel vagy délután esetefelé épen a vad tartózkodási helyének pontos megállapitása végett. A vad igy nem lesz zavarva.

ad 5. A nagy vadat les alkalmával idő előtti kiváltásra kényszeriteni — magától értetődik — nem célszerü.

ad 6. A ragadozókra tett lövések sem az őzbakot, sem a szarvasbikát, helycserére nem kényszeritik, kivévén akkor változtatnak ideiglenes helycserét, ha a lövés egész közelben volt (80—100 lépés), ha azonban jó sürü fiatalosban vannak, tehát nem ritkás bokros helyen, még fenti távolságban tett lövések sem zavarják. A szarvasbika erre azonban jóval érzékenyebb. A vadak általában az ág, galy törésre vagy ropogásra, közeli hangokra inkább megugranak, mint a puskalövésekre. Itt ki kell emelnem, hogy a szarvasnak állandó tartózkodási helye (hosszabb időn át) nincsen.

ad 7. Hogy bőgési időben a 12-es és 10-es bikák együtt tartózkodjanak, sehogy sem illik be azok életmódjuk és szokásaihoz, mert bőgésben még a nyársas is (egy alkalommal rendes bőgésben 4 tehénnel láttam kitartóan bőgve) iparkodik magának tehenet foglalni. Legfeljebb véletlenül látni őket együtt, üzés, verekedés, esetleg másoktól megriasztva és együtt futva vagy haladva, egyébként bőgésben külön élnek a tehén nélküli bikák.

ad 8. Miután a vizsla kizárólag csak apró vadra lesz kioktatva és használva (a vadnak szimat utján való felkeresése, jelzése és elhozása céljából), azzal ragadozót nem nyomoztatunk.

Debrecen, 1928. évi november hó 30-án.

Orosz Imre

*

Kedvelt lapunk 11. számában *„Vita"* cimen közölt kérdésekre a következőképen felelek:

1. Lehet az erdész jó vadász is, de mind a két szakmára rá kell születni.

2. Az aganesárok által okozott fanyuzásokat vajmi nehéz csökkenteni. A beváltóknál a vadat gyorsabb bevonulásra kell serkenteni, esetleg mesterséges rudakat állitunk fel, jó lehet az egyik sem sokat ér, de azért lehet probálni.

3. Ugy tudom, hogy a zavartalan, csendes vadas területeken a nagy vad rendesen betartja váltóját. Sik vidékeken ugyan sohasem voltam alkalmazva. Ugy gondolom azonban, hogy a dusabb táplálék véget nincs kényszeritve a vad, hogy a váltót rendesen betartsa, mert ugye a vad nem a séta kedvéért teszi meg az estéli váltóját, hanem a táplálékért?

4. Minden nagyobb vadasterületen több elágazó cserkelő utak vannak s nem fontos, hogy az erdőőr vagy vadőr ezeket a cserkelőutakat minden nap bejárja — nem is lehet.

Ha csendes, gondozott a vadasterület, ugy az erdőőrtől vagy vadőrtől a vad ugysem fél, ha lövéseket nem tesz, — mert csendesen járó embereket a vadak megszoknak.

5. A nagy vadat les alkalmával idő előtti kiváltásra kényszeriteni nem helyes, azért, mert ezáltal megzavarjuk a jó megszokott váltóját.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

6. A ragadozókra tett lövések helyeserélésre kényszeritik az őzbakot és a szarvasbikát, különösen ezek a vadak nagyon félénk természetüek, a lövésektől azonnal megugranak. Például az idei bögés után közvetlen kalauzoltam vitéz Végh Kálmán honvédelmi miniszteri államtitkár méltóságát, ép egy jó bikára vezettem, amikor a hátunk mögött 3—400 lépésre levő szőlőhegyen a szüretelők egy lövést adtak le — e pillanatban elugrott a bika s mi szó nélkül vissza fordultunk. Mert ugy mondotta az államtitkár ur, hogy egy vadásznak egy este csak egy bikára lehet szerencséje. — Ugye, hogy árt a nagy vadnak a tett lövések?

7. Megtörténhetik, hogy 12-es és 10-es bikák együtt vannak, de csak akkor, hogyha a bögésterületeken ezeknél erősebb bikák vannak. Mert ugy ezek az erős bikák a sutákat elfoglalják, a fiatal bikákat elverik. Akkor is előfordulhat ez az eset, ha kevés a suta és sok a bika.

8. A tanuló vizslával igazán kár ragadozó vadat nyomoztatni, ugye csak hasznos vadra idomitjuk kutyáinkat? Azonban meglehet ezt is tenni, ha örökké a kutyával csak magunk vadászunk.

Kedes öregebb is ifjabb kartársaim, amit tudtam, tapasztalataimat itt leirtam, ha ti jobban és másként tudjátok feleljetek ti is, örömmel venném. Öreg pap is holtig tanul.

Tapolca, 1928. évi november hó 29-én.

Vasvári József
urad. erdőaltiszt.

Szövetségi ügyek

Kedves Kar- és Tagtársaink szives figyelmébe ajánljuk szövetségünk „Temetkezési-Segély" alapját, s igen kérjük mindnyájukat, hogy azt tőlük telhető minden erejükkel támogassák. Igaz őszinte részvéttel közöljük tag- és kartársainkkal, hogy szövetségünk ujabb két elhalt kartárs özvegyét kell részesitse temetkezési segélyben. Ezek egyike, a már régebben elhalt Kárpáti József főerdőőr Bodajkon, akinek mivel csak közvetlenül a halála előtti napokban lépett be a temetkezési segély alapba és özvegye az elhaláozást igazoló hivatalos értesitést még máig sem küldötte be, a temetkezési segélyt, csak a választmány hozzájárulásával van módunkban kiutalni. A másik szomoru esetünk pedig Oravetz János erdőőr kartársunk esete, aki Homokterenyén (Nógrád vm.) f. évi október hó 2-án tüdővérzés következtében halt meg. Ez utóbbi kartársunk már 1928. évi julius hóban tagja lett a temetkezési segély alapnak s igy özvegyének, aki szabályszerüen beküldötte a halálesetről szóló hivatalos anyakönyvi értesitőt akadálytalanul az őt megillető temetkezési segélyt: 200 P-t. Ezzel most már összesen öt esetben 200 pengőjével, 1000 P temetkezési segélyt folyósitottunk s igy segélyalapunk teljesen kimerült.

Akik az előző évi zárszámadásunkat figyelemmel kisérték, azok már akkor is meggyőződést szerezhettek arról, hogy ezen igen hasznos és üdvös intézményünk a „Temetkezési-Segély" alap csakis ugy felelhet meg a célnak, ha azt tagjaink minden erejükből támogatják és a halálesetenként befizetendő 50 fillér járulékokat pontosan és gyorsan beküldik.

Sajnos azonban igen sokan, többnyire a nagy szegénységükre hivatkozva, csak igen nehezen és hónapokkal később küldik be a temetkezési 50 filléres járulékot. Ennek következménye azután az, hogy a szövetség sem képes az elhalt kartárs özvegyének kellő időre és oly gyorsan a segélyt folyósitani, amint azt kellene, mert a segélyalap pénzkészlete kimerült. Pedig ha valahol, ugy épen itt az ilyen halálesetnél, igaz az a közmondás, hogy: „Kétszer ad, — aki gyorsan ad."

Ezért szövetségünk vezetősége azt határozta, hogy a temetkezési járulékoknak a halálesetek után történő utólagos befizetésének jelenlegi rendszerével szakitani fog, s ehelyett a legközelebbi választmányi ülésen előterjesztést fog tenni aziránt, hogy a temetkezési segély alapra 1929. évi január hó 1-től a járulékok előlegesen havi részletekben legyenek befizetendők. A havi részletekben leendő befizetése atemetkezési járuléknak lehetővé teszi, annak kiterjesztését a családtagokra is, olyképen, hogy a temetkezési segély alap minden egyes tagja egyszerüen levelezőlapon bejelenti törvényes — hites — felesége és törvényes édes (mostoha v. fogadott) gyermekei nevét is és ezek után is fizeti a megállapitott havi járulék összegeket. Hogy pedig a kiterjesztés kapcsán a segélyalap időelőtt ki ne merittessék, illetve a segélyek kifizetésének biztositásához szükséges tőke összege összegyüjthető legyen, a szabályzatban kimondandó lenne az, hogy temetkezési-segélyben csak azután a tag után lehet a jogutódot részesiteni, aki után mig életbe volt, a megállapitott járulékok összege legalább egy évig pontosan és rendesen előleges havi részletekben tényleg befizettetett.

Ennek következtében a jövőben nem lesz már lehetséges az, hogy valaki közvetlen az elhalálozása előtti betegsége által indittatva beküld 2—3 pengőt s ennek ellenében az alapból 200 P-t élvezzen az illető jogutóda. Ellenben ha valaki a temetkezési segély alapba belép tagként, s még azon évben illetve a belépés évére kivánja biztositani esetleges elhalálozása esetére jogutódai részére a segélyt, ugy köteles a belépéskor az azon évre hátrálékos járulékok egész összegét egy összegben előre befizetni, ellenesetben csak a belépést követő egy év eltelte után folyósitható a temetkezési segély.

A temetkezési segélyalap dijtételeit az alábbiak szerint kivánjuk megállapitani:

Családfő után, havi	70 fill.
Feleség (csak törvényes-hites feleség) után	50 fill.
Egy törv. gyermek (édes, mostoha v. fogadott	30 fill.
Minden további gyermek után fejenként	20 fill.
A nőtlen férfi, vagy magányos özvegy (a saját személye) után, havi	1 P.

Ezzel a számitással egy gyermektelen házaspár havi járuléka 1 P 20 fill., egy gyermek mellett: 1 P 50 fill. és pl. egy ötgyermekes család járuléka, havi: 2 P 30 fill. volna. Mindaddig, amig a temetkezési segélyalap megfelelő tőkét össze nem gyüjtött, a temetkezési segély összege a családfő után az eddig 200 P-ben, a feleség után 150 P-ben s a gyermek után 100 P-ben lenne megállapitandó. A tőkeösszeg gyarapodásának arányában ezen összeg a választmány által idővel emelhetők lesznek.

Végül még igen szükségesnek tartjuk, hogy a kar és tagtársak a temetkezési segélyalap tőkeösszegének növelésére és ezen igen szükséges és hasznos intézményünk állandó fejlesztésére minden lehetőt elkövessenek s ha arra alkalom kinálkozik, azt adományokkal is gyarapitsák, hiszen ennek a mi temetkezési segélyalapunknak, a mi özvegyeink és árváink látják hasznát s az tag- és kartársaink legsajátabb érdeke, hogy minél erősebbé, nagyobbá növeljék. Az egyszersmindenkorra

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

szóló segély iránti kérelmeket épen amiatt volt kénytelen a vezetőség mellőzni s a választmánynak épen azért javasoltuk az ilyen segély pénzek kiutalásának átmenetileg leendő beszüntetését, mivel az elmult egy év alatt még nem volt lehetséges oly nagy összegü alaptőke összegyüjtése, hogy a kötelező temetkezési segély összegeken felül még egyéb más természetü pénzsegélyeket is folyósitani lehetséges volt volna.

Ezen igenfontos ügyünkben esetleges levélbeni hozzászólásokat tag- és kartársaink részéről hálás köszönettel vennénk, annál is inkább, hogy ezáltal a közhangulatot megösmerve a választmány elé egy már teljesen kidolgozott végleges szabálytervezetet nyujthassunk be. A választmány döntését a közgyülés elé visszük s annak jóváhagyása után fogjuk azt, illetve az ujabb szabályzatot, tag- és kartársainkkal közölni s a f. év elejétől életbeléptetni.

Jöjjetek mindannyian özvegyeitek és árváitok segitségére, siessetek, mig nem késő.

*

Kedves Kar- és Tagtársaink! Kedves lapunkat, az „Erdőt" 1929. évi január hó 1-től kezdve ismét ugy, mint régente minden hó 5-én fogjuk megjelentetni. Az átmenetre tekintettel és különösen a nyomdának karácsonyi tulterheltsége miatt, főleg pedig költségkimélés céljából is, a m. évi december havi, illetve a karácsonyi lapszámunkat az uj évi lapszámmal összevontuk.

Igy az ez évi első számunk olyan kettős példány mely együttesen foglalja magában ugy a karácsonyi, mint pedig az ujévi lapunkat.

Nincs ugyanis még elég anyagi erőnk ahhoz, hogy külön adjunk terjedelmesebb karácsonyi és külön ujévi ünnepi számot, s mivel szövetségünk jövője érdekében a takarékosság a legfőbb elvünk, ezért igy véltük legjobban megoldhatónak a kettős ünnepi lapszám megjelentetésének nehéz és költséges problémáját.

Reméljük, hogy tagjaink és előfizetőink szeretetteljes jóindulattal veszik ez intézkedésünket és megelégedéssel fogják olvasni e kettős ünnepi számunkat. Itt és ezuton mi is minden elképzelhető jót kivánunk, ez uj év alkalmával, a mi szeretett kedves tag- és kartársainknak, s ama reményünknek adunk kifejezést, hogy az uj év, meghozza végre nékünk azt, amit oly várva várunk, az uj erdőtövényt s abban mi általános helyzetjavulásunk alapfeltételeit. Kivánjuk ezt igaz szivvel és őszintén hisszük ezen kivánságunk beteljesedését, egyrészt azért, mert tudjuk, hogy a legilletékesebb helyen a legnagyobb jóindulattal kezelik az országos erdőgazdasági érdekekre is tekintettel ügyünket; másrészt azért, mert az uj erdőtörvényben az erdészeti és vadászati müszaki segédszemélyzet ötven év óta elmaradottságban vergődő helyzetének végleges rendezése és javulása ma már nemcsak a mi érdekünk, de az egész ország erdőgazdaságának is elodázhatatlanul legfontosabb érdeke. Egy lépést sem tehetünk előbbre a haladás utján, mig ez az alap, a kor követelményeinek megfelelően megépitve nincsen. Minden baj, minden függő kérdés orvoslásának, megoldásának kulcsa az uj erdőtörvény. A mi Messiásunk az, ki az uj erdőtörvényt az erdészeti és vadászati, müszaki-segédszemélyzet javára megalkotja.

*

Szövetségünk vezetősége, látva a tagok buzgolkodását, az uj tagok megszerzésének nem csekély fáradtságot és meggyőzést kivánó nehéz munkájában, ugy határozott, hogy a szövetségünknek azt a tagját, aki a legtöbb uj tagot szerezte 50 pengő jutalomban fogja részesiteni, ugyanugy jutalomban fogja részesiteni azt a tag- és kartársunkat is, akinek ajánlatára az ezredik tag belép, de jutalmat kap maga az ezrediknek ajánlott, illetve belépő uj tag is.

A taggyüjtésnek ezen versenyszerü dijazását igen érdekessé fogja tenni az, hogy az illető, a dijnyertesek neveit nemcsak leközöljük, de jegyzőkönyvileg érdemeiket meg is örökitjük, ezért itt most köztudomásra hozzuk, hogy a mai nappal, azaz 1928. évi december hó 31-ével a MEOSz. rendes tagjainak száma: 863, azaz még 137 tagnak kell belépnie szövetségünkbe, hogy 1000 tagja legyen.

Aki fenti naptól számitva, mint 137-ik uj tag belép, az lesz az ünnepelt és jutalmazott 1000-ik uj tagja a MEOSz-nak. Reméljük, hogy tagjaink ösmert buzgósága mielőbb meghozza az 1000-ik uj tagot és ezzel az ünnepi alkalmat a dijak kiadásához.

Meghivó

A MEOSz. a közgyülést előkészitő legközelebbi választmányi ülést: 1929. évi február hó 2-án, szombaton délelőtt 9 órakor fogja megtartani Budapesten az „Állami Altisztek Országos Nyugdijpótló Egyesületének" IX. kerület, Ráday-utca 5. szám alatti helyiségében, — amelyre az összes választmányi tagokat és választmányi póttagokat ezennel tisztelettel meghivja a Vezetőség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A titkár jelentése.
3. A pénztárnok jelentése az 1928. évi zárszámadás és az 1929. évi költségelőirányzat előterjesztése.
4. A temetkezési segélyalap ügye.
5. Az ügyvezető elnök beszámolója.
6. Javaslatok. I ditványok.
7. A tisztujitás előkészitése.
8. Elnöki zárószó.

A tárgysorozat fontosságára tekintettel kérjük a választmány minden tagját, hogy okvetlenül személyesen megjelenni kötelességének tartsa. — Tagokat és Kartársakat a hallgatók sorában szivesen látjuk.

A vezetőség.

POLGÁR KÁLMÁN FIA
ÓRA ÉS ÉKSZERTELEPE
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5., I.
ÓRÁK 5 évi jótállással!
Ékszerek 14 kar. aranyból **hat havi lefizetésre!**
KÉRJEN AJÁNLATOT!
JAVITÁS! VÉTEL! CSERE!
Vidéki megbizásokra nagy gondot fordítok.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A telepitő keserü meglepetése, vagy tartsanak-e a vadásztársaságok erdőőrt-vadőrt

A Magyar Vadászujság 7. számában Kecskés János adóügyi jegyző ur A telepitő keserü meglepetése cimü cikkében elpanaszolja, hogy területükön a drága pénzen vásárolt tenyésznyulak egyikét a vadőr gyanánt alkalmazott urbéresi erdőőr lelőtte. Tenyésznyulat... tilalmiidőben... a vadőr: sőt nemcsak hogy simpla vadőr, hanem erdőőr is az illető, akit ilyen cselekményért elmozditanak, hisz a törvény felesketett őre, kinek egyik joga a gondjaira bizott erdőben az ott vadászó egyéneknek ellenőrzése, hogy nem feledték-e odahaza a vadászjegyet. (5007/1924. P. M. rendelet 21. paragrafus.)

Nem gondolta meg ez a szerencsétlen, mielőtt tettét elkövette, hogy kockáztatja a szakvizsga bizonyitványát, melyet vagy három évi gyakorlat és magánvizsga letétele, vagy 1 évi gyakorlat és egy vagy két évi szakiskola elvégzése révén szerzett és hogy neki a 2 pengőt sem érő nyulért örökre kenyerét veszti és becsületes, keménydereku kartársaira gyalázatot hoz?...

Cikkiró Ur a szóbanforgó sintért hol urbéresi erdőőrnek, hol kerülőnek nevezi. Fogalomzavar elkerülése végett és az erdészeti-altisztikar (az erdészaltiszt nem tévesztendő össze a szolgával) becsülete érdekében legyen szabad megjegyeznem, hogy az 1879. évi 31. t.-c. 17. §-a alá tartozó erdőknél, tehát az urbéresi erdőknél is, csak olyan egyén lehet erdőőr, aki a fenti törvény 37. §-ában előirt képesitéssel bir és a 38. §-ban előirt esküt letette. Kerülőnek szokták nevezni a kisebb községi és közbirtokossági stb. erdőkben ténylegesen védelmi célra fogadott erdőszolgákat, csősziket, akik az állami kezelésbe vett erdőknél a járási erdőőr, másutt pedig, rendszerint egyéb községi stb. szakvizsgázott erdőőr felügyelete alá tartoznak. Tehát az erdőőr és kerülő két különböző fogalom.

Ugy hiszem, hogy a jelenleg még erdőőr cimü kartársaim szivéből beszélek, mikor arra kérem a cikkiró urat, hogy legyen kegyes megirni, vajjon tényleg erdőőr-e az illető vadtolvaj (ez esetben a nevét is, hogy érdeme szerint megbélyegezhessük), vagy pedig kerülő? (Magam részéről egy percig sem kételkedem, hogy nem erdőőr az illető!)

Bocsánat a hosszu kitéréséért, de az erdész-altiszti kar becsülete érdekében volt rá szükség... De térjünk a tárgyra:

A jámbor szegénylegény macskának nézte a nyulat... Rövidlátó volt szegény. Bocsássuk meg az ő vétkét!... Hisz az őt vadőrül alkalmazó társaság sem volt kevésbbé rövidlátó, mert az meg nyulnak nézte a macskát és kutyára bizta a hájat... Ez sajnos, gyakori jelenség nálunk. E lap hasábjain számtalanszor volt arról szó, hogy ne fogadjanak a vadász urak háziszolgát, szobainast és vadőrt egy személyben, mert ennek csak ráfizetés lehet a vége. Uraim! A becsületesség feltételez bizonyos önérzetet. Amiként a fegyveres, gonosz vadorzókkal szembeszálló és az idő viszontagságaival dacoló, igazvadász vadőrből sohasem lesz jó szobainas, vagy a szolgálóleány parancsainak magát alávető háziszolga (Hausknecht), ugy ennek forditottja sem következhetik be.

Gyakran lehet hallani, hogy itt, meg itt, ezt vagy azt a notórius vadorzót vadőrül fogadták, mert a büntetés már nem fogott rajta. Szegény, becsületes jóurak! A botot köszörülik borotvának! De elszámitják magukat! Azt hiszik, hogy lővőszenvedélyét a vadorzóból lett vadőr kielégiti a kártékony vadakon. Meg, hogy a kenyerét sem akarja kockára tenni a tilos cselekményekkel: aztán meg a hálát is emlegetik... Még megérjük, hogy a visszaeső orvadászt lovagias elégtételadásra szólitják fel...

Nem lődühben szenved ám az orvadász, uraim, hanem a munkakerülés és könnyü pénzszerzés betegségében. Meg vagyok győződve arról, hogy a rudabányai szegénylegény merész ivben emelkedő pályája kezdetén orvadász volt. Innen nőtte ki magát erdőőrré.

Higyjék el, uraim, hogy egy képesitett erdőőr sokkal jobban félti egyedül képesitéséből fakadó kenyerét, mint a az erdőőrré előléptetett lakáj és vadorzó. Kissé merész dolog a rudabányai esetből azt a következtetést levonni, hogy általában erdőőrrel őriztetni a vadat nem hasznos, tehát káros. Biztosra vehetik a vadászurak, hogy egy képesitett erdőőr, legyen bár nem Werndlvel, hanem golyószoróval felszerelve, nem fogja azt a tilosban használni. Nem lesz baj a vadőr és az erdőőrökkel, ha intelligens, szakképzett egyének alkalmaztattnak a kezelési és védelmi szolgálatra, de mindig és mindenütt baj lesz, amig és ahol a nagymesenaptárak anekdota rovatából kilépett torzonborz figurákat alkalmaznak erre a célra.

Az erdei védszemélyzet fegyverviselésére vonatkozólag az a nézetem, hogy a községi erdőcsőszök kezében (kiknek 30—40%-a megrokkant, magával tehetetlen agg), a fokos is veszélyes fegyver, mivel könnyen kárt tehetnek vele magukban...

Az a hivatalos előirt, de mamár nem igen viselt Werndl fegyver arra volt jó, hogy a fatolvaj után lövöldöző régi világi erdőőrt a börtönbe juttassa. Ma már nem ül törvényt a fatolvaj felett az erdőben az őr, tehát nincs szükség a mordály tusára. Nézetem szerint önvédelmi célra (mert végeredményben csak arra használhatja az erdőőr fegyverét, ha csak nem akarja magát feleslegesen kitenni a sok huzavonával járó vizsgálatnak) teljesen elegendő a kis kaliberü (és nem a 12-es) forgópisztoly. Csak ezzel védekezhet eredményesen és ugy, hogy támadóját halálra ne sebezze, nem lévén megbizva a hóhéri teendők ellátásával is. Az erdőőrt nem lőfegyverrel támadják meg, mint a vadőrt, hanem legtöbbször közvetlen közelből, fejszével. Ilyen esetben a hosszu sótörő mit sem használ, ellenben a tokból hirtelen előrántott pisztoly százszor többet ér, mint az őskori muskéta.

Kalos János
járási erdőőr.

A kartárs, aki helyzetének javulását óhajtja, késedelem nélkül lépjen a MEOSz-ba s az, ki a családját s kartársát szereti, a lap és tagdijat pontosan fizeti.

—

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEOSz-ban tömörülnünk kell.

Vadászharisnyát
a legelőnyösebb árban, a legjobb anyagból **szakszerüen javit** (talpal, fejel stb.)
Majdikné, Tizeshonvéd-u. 28.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Ritka vadászzsákmány

A székesfehérvári püspökuradalom ősi gazdaságában levő ugynevezett fairányosi erdőn, védkerületi szolgálatom teljesitése alatt észrevettem, hogy az erdőt környező nagy kiterjedésü réten mintegy 30 darabból álló tuzokcsapat tartózkodik, ezeket szemlélve azon tünődtem, hogy miként lehetne azok közelébe jutni, ismerve a tuzokok éberségét. Egy igen nagy tisztáson tartózkodtak, amelyen nem tudtam módot találni arra, hogy közelükbe juthassak, mivel a környékükön sehol semmi sem volt, ami takarást nyujtott volna.

Mig ezen tünődöm, egyszer észreveszem, hogy felettem magasan mintegy 20 darabból álló darucsapat vonul északkeleti irányból délnygatnak, a Balaton felé, a darucsapat észre vette a lent tartózkodó tuzokcsapatot; hirtelen kezdtek leereszkedni, amikor ugy 50 méter magasságban voltak a tuzokcsapat felett, a tuzokok elkezdtek a szárnyaikkal erősen csattogni, anélkül, hogy felszálltak volna, mintegy ezzel jelezve, hogy nem óhajtják a hivatlan vendégeket közéjük. A darucsapat ezt észrevéve, néhány kört a levegőbe leirva, három-négyszáz méterre a tuzokcsapattól leereszkedve megszálltak.

Ekkor csigázódott fel még csak bennem igazán a vadászláz, mivel a darumadárról csak a nótában hallottam, (no meg a könyvből, amit olvastam róla) nemhogy közelről láttam volna, vagy pláne sajátmagam lőhettem volna. No de ezek már egy kicsit kedvezőbb helyre szállottak, mert tőlem ép a darucsapat mellett mintegy 20 méterre egy vizlecsapoló árok huzódott el, amit én örömmel használtam fel, volt a közelemben egy ember is, őt elküldtem a tisztáson nagy kerülővel, hogy a darucsapat majd őt figyeli az alatt én majd az árokban kuszva, belopom a ritka vendégeket, hogy pár darabot itt fogjak közülük, a tuzokcsapat ekkor már nem is érdekelt, azok pedig nagyon vigyáztak magukra, mert látva a veszélyt, rosszat sejtve, felszállottak, keresztül a darucsapat felett, ekkor már feladtam a reményt, mert azt hittem, hogy a darucsapat is követi őket, sejtelmem valóra vált, mert kevéssel később ők is felszálltak, szerencsémre az én általam félrevezetésképen elküldött emberemtől tartottak, és igy egy közülük annyira közel jött hozzám, hogy birva a szeretett és engem soha cserben nem hagyó kis fegyveremben, reápuskáztam és sikerült őt a többi közül ittfogni.

Igy történt az én daruvadászatom. A szárny kiterjesztve 170 centiméter volt.

Ősi, 1928 szeptember hó 17-én

Horváth Lőrinc
urad. erdőaltiszt.

Kérelem

Ujból felkérjük kedves kar- és tagtársainkat és mindazokat akik a „Tomasovszky: Az Erdőgazdasági Segédszolgálat Tennivalói" cimü kézikönyvet megrendelték és megkapták, hogy annak vételárát hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek, mivel a könyv árának késedelmes beküldése a nyomdai költségek kiegyenlitését akadályozza.

Akinek e célra postatakarékpénztári befizetési lapra volna szüksége, irja meg levelezőlapon, s mi azonnal küldjük.

A MEOSz. Vezetősége.

Megjelent! **Megjelent!**

„Az Erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói"

Irta: Tomasovszky Imre ny. miniszteri tanácsos.

Ezen kitünő és hézagpótló szak- és tankönyv ismertetése céljából az alábbiakra hivjuk fel tag- és kartársaink és az érdeklődő szakkörök figyelmét:

Az erdészeti segédszemélyzet évek óta nélkülözött oly irányu szakmunkát, amely szolgálatának sokféle ágaiban tanácsadója, vezetője, utbaigazitója lett volna. E rég érzett hiányon segit Tomasovszky Imre ny. miniszteri tanácsos most megjelent müve.

Szerző hosszas állami szolgálata alatt mindazt, amire a modern erdőgazdaságokban alkalmazott erdészeti segédszemélyzetnek lépten-nyomon szüksége lehet, nagy szorgalommal gyüjtötte össze s irta le. Szerzőnek — mint tudjuk — különösen a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnál és a nagy kiterjedésü óvizi (Szepes vm.) kincstári erdőgazdaságnál évek hosszu során szerzett tapasztalatai szolgáltak alapul a mü megirásánál.

Müve felöleli az erdészeti altiszt külső szolgálati tennivalóit; minők: a birtokhatár védelmi-, az erdővédelmi-, a fő- és előhaszonvételek-, mellékhaszonvételek-, az erdőtermények árusitása-, az erdőmüvelés-, a madárvédelmi-, halászati- és vadászati-, továbbá az épitkezések-, az erdőrendezőségi- s végül a ritkában előforduló szolgálati tennivalókat; és az irásbeli tennivalókat.

E kitünő mü, mint tankönyv is elsőrangu s az erdészeti és vadászati szakiskolák növendékeinek is nélkülözhetetlen tankönyve lesz, amely hasonló irányu és hasonlóan jó szakkönyv hiányában valósággal hézagpótló mü.

A mü nyelvezete könnyü, gördülékeny. Az egyes témák röviden s a célnak megfelelően vannak kidolgozva. A mü elolvasása révén az erdészeti segédszemélyzet hasznos utmutatásokhoz fog jutni.

A müvet a „Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki Segédszemélyzet Országos Szövetsége, Miskolc" adta ki. Már eddig is 700 példány kelt el. Az e mü iránt láthatóan megnyilvánuló igen nagy érdeklődésre tekintettel igen célszerünek látszik az, hogy mindazok, akik e kitünő szakmunkát megóhajtják szerezni s azt eddig még nem rendelték meg megrendeléseiket mielőbb az alábbi cimre beküldjék. A mü nyomdai kiállitása igen csinos és diszére válik a miskolci „Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadó R.-T."-nak.

A mü ára darabonként: kötve 5 pengő, füzve 4 pengő, melyhez még azonkivül a postai szállitási dij is hozzájárul s a M. E. O. Sz. tagjai részletfizetésre is megkaphatják.

Megrendelhető: „Az Erdő" szaklap szerkesztőségénél: Miskolc Deák-tér 1. sz. fszt.

Ujabb megrendeléseknél olvasható és pontos cimet kérünk. **Szerk.**

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Szerkesztői üzenetek

Halálozás. Tisztelettel értesitjük t. tagtársainkat, hogy Oravecz János rakottyáspusztai kartársunk f. évi október hó 2-án Homokterenyén tüdővérzés következtében váratlanul elhunyt.

Midőn ezen szomoru veszteségünket közöljük felkérjük a temetkezési-alap tagjainkat, hogy a temetkezési segély kiutalhatása végett az 50—50 fillér hozzájárulási összegeket mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Battyányi Lajos, Lovászpatona. Küldött összeget megkaptuk és rendeltetése szerint elszámoltuk. Sziv. üdv.

Máriabesnyői erdőhivatal személyzete. A küldött 29 pengőt a kimutatás szerint pontosan elszámoltuk. Sziv. üdvözlet.

Németh József, Nádasd. Küldött összeget kivánsága szerint Kiss K., Mihályka B. és az Ön javára számoltuk el. Sziv. üdv.

Varga Ferenc, Vérteskozma. Tagjaink sorába felvettük. Küldött összeggel kivánsága szerint lapelőfizetését, temetkezési alap járulékát, beiratási és tagdijat rendeztük. 1928 januar 1-től visszamenőleg. 1928. évre maradt még tagdijnátraléka 5 pengő. Sziv. üdv.

Nagy Sándor, Orosháza. Küldött összeggel tagdija a folyó évre és temetkezési alap járuléka 9 halálesetre rendezve van.

Pilszmann Barna, Nagymaros. Küldött összeget tagdijára elszamoltuk. Az évi tagdij nem 12, hanem 14 pengő, ami negyedévenként is fizethető.

Körmöczy I. Bos. Tagdija 1928. junius végéig rendezve van. A tem. s. a. rovaton pedig az esetleges haláleseteke 2.00 P rendelkezésére áll.

Steiner J. Zirc. Ugy t. Meosz., mint a Tem. s. a.-nak 1928. január 1-től tagja.

Gosztolánczi Pál G. Kérésében előadottakra való tekintettel jövőben csak féltagdijat fizet. — A felsketett és szakvizsgázott erdőőr vagy vadőr vadászfegyvert a közutakon is jogosan viselheti.

Varga Pál Ácst. Tagsági dija a beküldött 7 pengővel ez év végéig rendezve van.

K. M. Kutberek. 1928. évre 1 P tagdijhátráléka van.

R. J. Mezőtur. Temetkezési s. alapra ezideig 1 P beiratási dijat fizetett be. Hátráléka három haláleset után 1 P 50 fillér.

Bölcs J. K. Tagsági dija 1929. évre 3 pengővel van rendezve.

Hegyi K. Ugod. Tagsági dija 1929. junius végéig rendezve van.

Vitéz Nagy L. Gy. Önnek 2 P tagdij és 1 P 50 fill. tem; Horváth Alajosnak 2 P tagdij és Nyitrai Kálmánnak 2 P tagdij és 1 P 50 fill. tem. s. a. hátráléka van 1928. év végéig.

Lehoczky K. főerdőőr Sz. Tagdija 1929. március végéig rendezve van. Kinevezett tagok 14 P és a ki nem nevezettek évi 7 P tagdijat tartoznak fizetni. Tagoknak a lapra külön előfizetniök nem kell.

Rittsch F. Skujfalu. Tagdija 1928. év végéig rendezve van.

Forgács Pál, Hidvégardó. Küldött összeget igy az Ön, mint Prém B. és Dzsuppin J. javára elszámoltuk. Könyvet előjegyeztük. Sziv. üdv.

Fortenbacher N., Urkút. Küldött összeget Trobert A., Wolf V., Rába J., Kariszter J., Plank N., Vezér F., Lakatos J. és az Ön javára tagdijakként elszámoltuk. Sziv. üdv.

Horváth J. P. Tagdija 1928. év végéig rendezve van.

Felhivás előfizetésre és hirdetésre

„Az Erdő“ kiadóhivatala tisztelettel felkéri az állami és magánuradalmi erdőhatóságok, valamint a fakereskedelmi és faipari vállalatok igen tisztelt Vezetőségeit, hogy „Az Erdő“-t támogassák azáltal, hogy a lapra előfizetni és abban hirdetni sziveskedjenek. Lapunk most a kezdet nehézségeivel küzd s létét, jövőjét egyedül előfizetőinek s olvasóinak szeretetére és hirdetőközönségének bizalmára épiti. Lapunk főtörekvése leend, hogy hivatását t. előfizetői, olvasói és hirdetőinek teljes megelégedésére töltse be.

Legalább negyedévi előfizetést kérünk.

Előfizetési dij:

Egész évre	**6 pengő**
Félévre	**3 „**
Negyedévre	**1.5 „**
Egyes szám	**60 fillér**

„Az Erdő“ kiadóhivatala

HIRDETÉSEK

Róm. kath. vallásu, 43 éves, nős, családos, jól szakvizsgázott, szaktudással és kellő gyakorlattal biró erdőőr állást keres. Cime a kiadóban. — (1.)

—

Állást keres 39 éves, kis családu, szakvizsgázott erdőőr. Erdőőri, vadászi vagy fácánmesteri állást keres. Kitünő bizonyitványai vannak. Uj erdőtelepitésben, csemetekert kezelésében jártas s általában igen nagy gyakorlata van az erdészet, vadászat minden terén. Jelenleg felmondatlan állásban van, de szeretné állását jobbal felcserélni. Cim a kiadóban. — (2.)

—

Báró Waldbott Kelemen tolcsvai erdőbirtokos hámorhutai erdőgazdaságban egy nyugdijas kincstári, vagy állami erdőőrt óhajt alkalmazni, kinek kötelessége volna a védkerületi erdőőrök fölötti felügyelet, az erdőgazdasági munkálatok vezetése és a lakása melletti kastély őrizete. Lehetőleg olyan altisztek pályázzanak, kiknek kiskoru gyermekeik már nincsenek, miután iskola közelben nincsen. Pályázatok a fizetési igények felsorolása mellett Tamás János uradalmi erdőtanácsos Tolcsva cimre küldendők.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

170 holdas akácosomhoz **vadkezeléshez** értő, lehetőleg nyugdijas **állami erdőőrt keresek.**

Ajánlatok sajátkezüleg irandók. Kovács Sebestyén Endre Paks, Gyapa-puszta.

—

Február hóban jelenik meg **A méhtenyésztés alapismeretei** cimü szakkönyv, amelyet a méhészettel foglalkozók részére irt Lakner Vidor m. kir. méhészeti felügyelő. Ára 4 pengő, megrendelhető a szerzőnél Gödöllő, állami méhgazdaság.

—

Erdőőri állást keres

egy erdőőri szakiskolát s szakvizsgát végzett nős, 3 gyermekes családapa, aki egyhelyben 21 évig mind erdőkezelő volt, a kitermelésnél, csusztatásnál és erdei vasutnál volt alkalmazva s e téren szakképzettséggel bir s kivánatra személyesen is megjelenik. Az állást azonnal is elfoglalná, szives értesitést kér Fliegl János Podhorjany u. Mukacevo Podkarpatsko Russbt.

5130/1928. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Vasvármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának 3228/1928. kb. számu határozata alapján a vasvári m. kir. erdőhivatal kerületében megüresedett Vasvár székhellyel rendszeresitett III. osztályu járási erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

évi fizetés	1090 pengő
évi lakbér	100 pengő

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy keresztlevéllel, erdőőri szakbizonyitvánnyal, hatósági erkölcsi és orvosi, továbbá családi állapotukat igazoló bizonyitvánnyal, valamint eddigi szolgálatukra vonatkozó bizonyitvánnyal felszerelt, kellően bélyegezett s Vasvármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságához cimzett kérvényüket legkésőbb 1929. évi február hó 15-ig a „Győri m. kir. Erdőigtzgatóság" cimére (Győr, Bisinger sétány 28. sz.) nyújtsák be.

A kinevezendő erdőőr tartozik állását legkésőbben 1929. évi március hó 15-én elfoglalni, mely állásában csak egy évi kifogástalan próbaszolgálat után lesz véglegesitve.

Győr, 1928. évi december hó 28-án.

M. kir. Erdőigazgatóság.

Erdeifenyőmag, feketefenyőmag, lucfenyőmag, vörösfenyőmag, minden belés külföldi tűlevelü és lombfamagot: **magaskőris, juharmagok, akácmag. Erdészeti csemeték saját faiskolából, gyümölcs vadoncok. Slav. kocsányos és kocsánytalan tölgymakk. Kocsányos, kocsánytalan és csertölgy csemete! 4 é. is. lucfenyőcsemete** tavaszi vetésre, illetve ültetésre ajánl garantált, legprimább minőségben

Kőszegi Fenyőmagpergetőgyár

Árjegyzék ingyen! **Kőszeg (Vas megye)**

Elsőrangu valódi sárgabarackpálinka különlegesség

Ár literenkint P 4.60.

Nagyobb mennyiségnél megfelelő árengedmény.

Egyedüli képviselete az ország területén:

Lehóczky János

Budapest, V., Alkotmány-utca 6.

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ

ny. m. kir. erdőmérnök,

erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél

GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. **Mindennemü rönglát vásárolunk**

Egy az összességért, az összesség egyért, ez az ut az, mely célra vezet, mert „Egységben az erő".

Az összetartás érzését, fontosságát és az ezzel járó kötelességek teljesitésének szükségességét, minden kartársunkkal meg kell, hogy értessük.

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. O. Sz. javára fordittatik. — Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Rt.-nál Miskolc, Hunyadi-utca 13. (Igazgató: ifj. Ludvig István.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

SZÉPIRODALMI RÉSZ

Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön az embernek!

Szeretett kedves Magyar Erdész Testvéreim!

Ti, akik nagy részben, a fenyőkoszorus Kárpátok zugó rengetegeiben és kincses Erdélynek égbenyuló felhőcsókos bércein és ragyogó havasain tanultátok és kezdtétek pályáitokat, Ti tudjátok igazán — minden más embernél jobban — megérteni Istennek Fenséges Dicsőségét. Ti látjátok minden időben és évszakban az Ő dicsőségének és hatalmának fenséges megnyilatkozásait. Ti csodáljátok és félitek Őt, az évszázadokkal daccoló tölgyeket lesujtó viharban és a sziklákat rengető és szerteszagató orkánok megdöbbentő erejében. Ti gyönyörködtök az Ő dicsőségének müvészi remekeiben, az Őt dicsőitő madárdalban s az Ő égi trónusa felé hódolattal szálló, minden virágillatban. Az Ember müvész kezétől le nem festhető tájak, lelket lebilincselő természetes szépségében. Ti tünődtök a hegyek homlokán ragyogó hó fehérsége, s az Emberi lélek — sokszor oly szennyes — feketesége, a kristályvizü patakok tisztasága és honnan-hová... csobogása felett. Ti látjátok égbenéző szemekkel a szabadság megtestesülését, a madarak királyát, a megközelithetetlen sziklaszálon lakó, napsugárban és éjsötétfellegekben fürdő kőszáli sast, ki nem tud rabságban gunnyasztva, a földhözkötve élni és Ti is csak Istenhez vágyó lelketek törékeny szárnyain követhetitek őt. Ti tudjátok legjobban és hiszem, hogy meleg szivetekből ezt ki nem törölheti senki, hogy a nagy természetben minden ami él, utolsó lehelletével is Istent dicsőiti. És az Ember, ki minden teremtett lénynél többet kapott az Urtól, ezt még sem mind teszi, inkább önmagát Istennél nagyobbnak képzeli, sőt meg is tagadja Őt és többre becsüli a maga — sokszor mocskos — hasznát és kétes dicsőségét. Magyar Erdész Testvérem! Ha ilyen Emberrel hoz össze a sors, szeretettel kérlek; vidd magaddal az erdőbe őt és Tanitsd meg a szellő sóhajával, madárdallal, virágillattal és zugó rengeteggel hirdetni az Ur örök dicsőségét.

Magyar Erdész Testvérem! Ki most Isten dicsőségének, a békességnek és a világot fenntartó és megváltó örök szeretetnek szent ünnepén, nehány csendes órát meleg otthonodban töltesz és szived békéje megengedi, lélekben járd össze csonka hazánkat, vagy bár a nagy világot és meglátod, hogy az Emberek életében mily kevés békesség van: mert sem önmaguknak, sem Embertársaiknak ezt megadni nem tudják. Örök harc az Élet, a mindennapi kenyérért — tudom — a te osztályrészed is, de ne csüggedj és vigasztalódj, mert igy folyik ez évezredek óta már.

Azidőben, mikor a kis Jézus megszületett, szintén igy vergődtek, szenvedtek az Emberek. Kis részük ismerte csak, az Igaz Istent, az Egyetlenegy Örökkévalót és az Ő szent törvényeit, melyekből bár megtanulták a jót az igazat és szeretetet. Tudták az Urnak tizparancsolatját, de aki megtartotta azt, nem azért tette, mert felebarátját magánál jobban szerette, hanem, mert félt, hogy a hatalmas Jehova megbünteti őt.

És megszületett a Jézus. Négy ezredév óta vártak már az Emberek reá és hirdették a próféták a népnek Őt. A Világ akkori urai, kik aranyfényben, biborban és gonoszságban tobzódtak, kéjelegtek a szegény halandó senkik, a rabszolgák kinzásában és vérében és éltek minden állatot megszégyenitő förtelemben — a Jézust, ki rongyos istállóban, szegényes szalmában, jámbor állatok között születik, kicsiny szivében ott ég a minden vulkánok erejével és tüzével sem mérhető — örökkön élő, Embert megváltó — Isteni tűz, a Szeretet — és mégis, még járni sem tud, már életre-halálra keresik és meg akarják gyilkolni Őt. De ez nem lehet, mert neki be kell tölteni küldetését, szét kell árasztani Isteni szivének tüzét, meg kell tanitani az Embert szeretni, hinni, remélni és élni ugy, amint az a teremtés értelmének, céljának és az Örökkön élő Atya akaratának megfelel. És mikor már Isteni lelkének és mindnyájunkat szerető szivének minden kincsét a világba szórta és megmutatta az Ember földi és égi boldogságának egyetlen utját, mely az Ő szerető szivén keresztül az Örök Atyához vezet, a legszentebb okmányt, az Ő életének és tanitásának Istentől való, szentséges igazát, megkinzott és átszurt szivének utolsó csepp vérével pecsételte meg.

És ugyan mit kapott a Jézus, két ezredév óta, az Embertől ezért?... Nagy részük nem is tudja Ki ,és szent neve, csak dühébe jő szájára annak is, ki Őt jól ismeri, de tanitása mese és képtelenség neki, mert ha Őrá hallgat, nem lessz annyi pénz, nem lehet oly sokat keresni, Embert, állatot, lelketlen gonoszul kihasználni, Ember testvérén kéjjel taposni, rongyokba és éhesen hagyni és rajta jót kacagni...

Magyar Erdész Testvérem! Te nem lehetsz ezek közül való. Te a nagy természet templomának kicsiny, de hü szolgája, az Isten nyitott könyvéből a természetből, tanuld meg jól a leckéd és — ma és minden időben, — hirdesd, minden Ember testvérednek az Ur hatalmát és dicsőségét. Istennek éljetek és engedelmeskedjetek minden dolgotokban, szeressétek a Jézust, szeressétek egymást és az Ő nevében minden Embert,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

aki él. Szeretettel és megértéssel bánjatok mindenkivel és ne türjétek, hogy miattatok valakinek szeméből könny peregjen, és miattatok rongyos vagy éhes legyen és szivetekből — lelketek szentélyéből — és kis hajlékotokból, el nem vész a békesség soha.

A szent Karácsony este, a karácsonyfa alatt, majd jusson eszetekbe, hogy Ti is voltatok egyszer gyermekek... ártatlanok, szépek és kedvesek, s azóta hová jutottatok . . . mivé lettetek . . . mily megtépettek, mogorvák és csendesek vagytok és mily kérges lett már a szivetek . . . aztán öleljétek át a kis gyermekeket és beszéljetek nekik sok szépet, a Ti régi karácsonyfátokról, szülőházatokról, meg hogy hová lettek az Erdélyi, meg a Kárpáti hófátyolos fenyvesek, az égig érő karácsonyfák . . . meséljetek . . . sokat meséljetek . . . béke veletek!

Kovanecz Ferenc
m. kir. erdő-altiszt.

Pavlinkai szép napok

Előre is bocsánatot kérek kedves olvasófelebarátomtól, a Pavlinka szó alatt, nehogy valami szép orosz leányzót gondoljon. Nem kérem! A Pavlinka a világ legszebb helyén, Bajkál-hegységben, a vadregényes felső Tungurka folyó völgyében fekszik, mint kis faházikós falvacska, körülvéve ezer éves sokszáz mérföldre terjedő fenyvesekkel. Ott töltöttem kedves szép két esztendőt, az életem legszebb két évét.

Lakossága erősen eloroszosodott tunguz. (Tatár faj.) Foglalkozásuk kisrészben földmüvelés, nagyobbrészben állattenyésztés és vadászat. A falu Irkusztól mintegy kétszáz versztnyire fekszik északnak. Amit trojkán (szekérszerü alkotmány) tettem meg odáig, hol gyalog, hol meg rajtülve, aszerint, ahogy a terep diktálta. Vagyis felfelé leszálltunk, lefelé pedig felültünk. Azon tul aztán megszünt a világ. Vagyis erdő, erdő és erdő, lakosság nélkül.

1917. évi augusztus hó közepe . . .

Egy kis völgykatlanban pislogó tüz mellett fekszem, a finom könnyü meleg kávébarnaszinü teveszőrköpenyemmel betakarózva. A köpeny pavlikai házikészités volt. Ott nyirták le a jámbor kétpúpú tevékről a szőrt, ott fonták fonálba a szép bronzbarna tunguz nők finom ujjaikkal, rejtelmes téli estéken, amikor a szél megrázta az ablakkereteket és a szél dudolása közben Bajkál felől behallatszott a farkasüvöltés, olyan kerekes rokkákon, mint amiket én a somogyi hazámban láttam. Ott szőtték meg, és ott is varrták. Ugyan szabászat tekintetében nem vehette fel a versenyt a londoni remek férfidivat csodáival, de a célnak nagyon megfelelt. Ami a fő, Pavlinkán nem is volt a divatra szükség. Ilyen gyarlóságoktól mentes nép volt.

A tele hold mosolygó képe mindig halványabbul világitott, aszerint, ahogy a hajnal kezdte a szárnyát bontogatni. Környező hegyek havasos csucsai, mindig élesebben tündököltek. Viszont a hajnali üde hüvösség, jobban és jobban éreztette hatását. Messziről, talán a harmadik hegyoldalból, tárogatószerü farkasüvöltés hallatszott, amelyet ugyancsak kacskaringósan cifrázott. Önkénytelenül a puskám nyakát megszoritottam. Felettem fent a meredek sziklás hegyoldalban, nagy gallyrecsegés és hógurulás jelezték, hogy valami nagy vadcsoport halad. Körülbelül jávorszarvas rudli lehetett, ami ezen a vidéken elég gyakori.

Ahogy egy kicsit derengett, elindultam a mellettem csörgedező kis patak sziklás medrében lefelé a völgynek, ki a tundraszerü fekete áfonyával benőtt mocsaras, hatalmas területen elterülő fensikhoz, melyet köröskörül 2500—3000 méter magas havasos csucshegyek öveztek. Ezen áfonyás fensik valóságos eldorádója volt a vadállománynak, különösen napfelkelti órákban. A nagy mogyorónagyságu áfonya, most érett javában.

Egy sziklás völgykatlan szélén ülök. Kezemben egy remek oxfordi gyártmányu 12 cal. kakasnélkülivel. Hogy hogy jutott a házigazdám hozzá, azt soha el nem árulta. A hátam mögött és oldalt, hatalmas, meredek sziklás, fenyves hegyoldal.

Mindenütt néma csend. A nagy csendet, a sziklás hegyoldalból lefolyó patak egyhangu csörgedezése zavarta, amint évszázadokon át, kitartóan ostromolta a mederben lévő sziklákat. A patak partján nagy husoslevelü vizi növények, ami a korai hajnali órákban tele volt harmattal, amitől aztán nyakig át is áztam.

A nap vérvörös korongja lassan a szemben lévő hegy fölé emelkedett és az előttem elterülő lápas ingoványt, ami szürke ködbel volt beboritva, gyengén átvilágitotta. Ahogy a nap feljebb és feljebb emelkedett, a látás a felszálló ködgomolyagokban mindig tisztább lett, ugy a környék is kezdett népesedni és mozogni.

Egy szép napos tisztás kerek foltot kikerestem a hegyoldalban, egy lapos sziklára leülve, átadtam magam a nap jótékony melegének, ami bizony tekintettel az átázott ruhámra, nagyon reám fért. Közben gyönyörködtem az előttem lévő változatos vadállományban.

A fent emlitett ingoványba a fenyves hegyoldalból, egyenkint és csapatostul repültek le az áfonyára reggelizni a süket fajdok. Elolvastam 40—50 darabig, aztán tovább nem, mert még mindig szálldostak. Nagyon szép látvány volt, amint a csillogó sötéttollu nagy madarak nehézkes repüléssel szálltak le. Közben feltünt néhány karcsu hófajd is, gyönyörü fehér tollaival. A nyirfajdok (oroszul kazács), mint nálunk az Alföldön télen a fekete varjuk, ugy szálldostak egymásután a töndöklő reggeli napfényben feketéledve be az áfonyásba hihetetlen menynyiségben. Némelyik az egyes magányos fenyő tetejébe felszállva, sütkérezett, ahol messziről nézve tényleg ugy nézett ki, mint valami fekete varju. Messziről a tundra láthatár végén egy fekete-barna vonal haladt át legelészve, messzelátómon nézve, tisztán felismertem egy hatalmas rudli jávort, köztük nehány erős bikával, fejükön széles lapátszerü nagy agganccsal.

Amint ezt a gyönyörü vadászképet elmerülve szemlélem, egyszerre csak felettem nagy robajjal, tőlem vagy harminc lépésre egy jávortehén jól kifejlett borjujával, szemében óriási rémülettel elrohan, neki egyenesen az áfornyás mocsárnak, amelyet a mocsárjárásra termett széles nagy talpával könnyüszerrel gázolt. Közelükben a süket és nyirfajdok ijjedten repdestek fel.

Ugyan mitől menekül ez a nagy darab vad? Itt valami baj van. Önkénytelenül ezek a gondolatok cikáztak át az agyamon. Hamarosan a puskám két csövébe egy-egy darab duplanullás söréttel töltött töltényt csusztattam, az elzáró biztositót az agynyakon feltolva vártam a fejleményeket, ami nem sokáig váratott magára. Néhány perc mulva fent a sziklás hegyoldalon a szarvas nyomán haladva, egy őznagyságu szürkés-sárga foltot pillantottam meg, ami lekonyitott fülekkel rohant lefelé felém. Tőle feljebb párhuzamosan még kettő. Farkasok, cikázott át rajtam. Amint a szarvas nyomán haladó irá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nyomba ért, ott kihegyezett füllel hirtelen megtorpant. Légáramlat szagot csapot az orrába. Finom szagló szervével mindjárt észre vette, hogy itt valami nincs rendjén. Abban a pillanatban lövésem éles csattanással, mint a villám vágta agyon. A másik gyorsdupla, a közelebb menekülő szürke hóhérnak szólt. Ez lelőtt farral, az első lábain vonszolva huzta magát be a szikla labarintusba, ahol aztán el is tünt. Nem sokat törődtem vele. Fő, hogy a szarvas családot, ezektől az undok bestiáktól megszabaditottam.

Amint az előttem fekvő vén, hatalmas termetü nőstényfarkast sajnálkozó szomoruséggal nézegettem, mert hiába volt farkas, hisz arról ő nem tehet, hogy annak született, csak egy élő lényt öltem meg, aminek joga lett volna élni. Önkénytelenül az öreg patriarkális szakálu házigazdám jutott eszembe. Nó, hiszen ha látná, hogy én mire pazarolom, körülményes uton messzeföldről beszerzett drága töltényt, majd adna nekem. Mert az ő szemeiben a farkas az semmi, pláne ilyenkor. Megenni nem lehet; a bundája sem jó. A vadvédelem, az valami nevetséges, ismeretlen fogalom az ő szemeiben. Ő bizony, az én helyzetemben a menekülő szarvasokat durrantotta volna le, minden lelkiismeretfurdalás nélkül és a fekete kazáni szüznek hálát adott volna, hogy a farkasok odahajtották elibe. Ilyen volt az öreg házigazdám és a többi pavlinkai társai.

A nap tüzes kévékben zuhogott alá. Azonban hajnalban már a mocsaras, mély helyeken a dér is kezdett mutatkozni. Ami hirdette a tél lassu, de biztos közeledését. Itt ezen a vidéken már októberben a hó leesik és tart állandóan április közepe tájáig. A jó öreg nap hiába pazarolta a melegét napközben, a természetet azonban nem tudta félrevezetni. Az erdő lassan készülődött a hosszu alvásra, a téli pihenésre . . .

Lassan szedelőzködtem össze és indultam hazafelé. Ami bizony vagy husz kilométerre feküdt hozzám. Ha jól megyek, estig haza érek. Utközben késő délutáni órákban, egy kis széldöntvényes áfonyás tisztáson áthaladva, egy hatalmas termetü vén, süket fajdkakast jó harminc lépésre kieresztve, ami előttem szállt fel. A négyes sörét hangos puffanással vágta le. Mint valami tök, zuhant alá. A gyönyörü madarat szépen összehajtogatva bedugtam a hátizsákomba, amit bizony jól megtöltött.

Hazaérve a házigazdám és a ház népe kivánesian vártak. A hátzsákom kibontva, kivettem a klubházit (fajd), amit a gazda müértően lábainál fogva a levegőben egyensulyozott, ami aztán ment kézről-kézre. Ugy látszik, meg volt a sulyával elégedve, mert azt mondta: Mólogyecz volt karasó. Ami, ha igaz, magyarul ugy hangzik: legény vagy, nagyon jó. Őket a vad szépsége nem érdekelte, csak a suly volt a fő.

Utólagosan belenézett a puskacsőbe is, mikor látta, hogy mind a két cső kivan lőve, akkor elkezdett dohogni, hogy ugy-e, erre is két töltényt pazaroltál, legalább ha ketőtt hoztál volna.

Bizony kedves jó zsörtölődő öregem, hozhattam volna akár huszat is, csak lett volna aki cipelje.

A farkasokról mélyen hallgattam.

*

Kedves jó duruzsoló bátykám, ki tudja élsz-e még és a jó háznéped, de sokat eszembe vagytok jó és rossz napjaimban, ti ott a világ romlottságától távol, a gyönyörü bajkáli havasok gyürüjében, a szent becsület és egyszerüségben nem is gondoljátok, hogy milyen boldogok vagytok.

Irigylem a sorsotokat.

Pavlinkai falu körül változatlanul zug, üvölt a viharos havas téli szél, meg-megrázza a rozzant ablakokat, hócsomókat vagdosva hozzá. Bajkál felől a viharos téli éjszakákban fel-fel hallatszik hol egy, hol több rekedt trombitaszerü üvöltés, amelytől az erdő vadjai ijjedten menekülnek védettebb helyre. Bent a meleg szobákban most is, ép ugy mint ezelőtt talán ezer évvel, halkan pereg a rokka és az öregek a bubost körülülve vizözönelőtti szörnyetegekről mesélnek, ami talán igaz is volt.

A szoba sarkában felakasztott Mária-kép előtt imbolyogva ég az örök méces, halványvörös fényt vet a szobában tartozkodó boldog emberekre. *Viharvert.*

Meghalt a mult

Azt üzented édes, hogy már elfeledtél,
a multból nem él már csak halovány emlék;
s ha az alkony varázsa zongorához szólit,
nem jutok eszedbe — mintha nem is lennék . . .

— Feledjen el — irtad — ne sirasson többet,
megszakadó szivvel ne hivjon — ne várjon . . .
Mámoros boldogság váltotta fel búmat,
hazug álnokságát most már megbocsátom . . .

Olyan vidám vagyok, szeretek — szeretnek,
puha kis fészekbe vár haza a párom . . .
Nem hagyom a képét közénkbe férközni,
s hogy lelkem megölte — mostan megbocsátom . . .

Kacagó könnyes, hazug kis levélke,
legyen a válaszom rád ép ilyen hazug . . .
— „Éltem sötét egének uj csillaga támadt
emlékét nem őrzöm — meghalt a mult“ . . .

Végrendelet

Legyen tavasz
virág pompában nevessen a rét,
a temető felett kékes fehér fátylat
bontson az alkonyi sötét . . .

Festetlen fehér deszkakoporsóba
fehér ruhámba tegyetek,
s a fejem alá tegyétek le
azt a halvány lila levelet . . .

Egy aranyos fürtöt a kis fiam hajából,
pár szál sötéten kéklő ibolyát,
egy csóktól, könnytől kopott képet,
s zárjátok hozzám a nap egy sugarát

Fehér koralom selyem zsinórját
oldjátok meg,
hadd fussanak nyakamon széjjel
a gyöngyszemek . . .

Mikor temetnek ne zugjon harang,
ne sirjon senki . . .
S mig dübörögve hullnak rám a hantok,
halkan, hangfogóval a nótám játszátok:
„odalent már nem fáj semmi“ . . .

IRTA: LISOLETT

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Mi a szerelem?

Mit gondolsz mi a Szerelem?!
Ölelés?! Csók?! Boldog érzelem?!
Emésztő tűz?! Lángoló sejtelem?!
Fájó szív?! Vagy kínos gyötrelem?!
Mit gondolsz?! Mi hát a Szerelem?!

Szeretet! Szenvedés! Türelem és hála!
Életed társának boldogítása.
Önmagad önzetlen feláldozása!
A szerető lélek teljes boldogsága!
Ez! Ez a szerelem! Isten — Ajándéka!

Önzés vagy szeretet?

Az önzés csak mint önvédelem,
Addig s akkor jogosult,
Ha alapjában támadva létem,
A támadás ellen én, éltemet védem.

Embertársamat létében támadni?!
E'nélkül lehet, sőt kell is boldogulni tudni.
S ha abban nem a szeretet vezet,
Az önzés csak rút becstelenség lehet.

Mondják, hogy az efféle, csak bölcsek képzete.
A reális életben nincs, de nem is lehet helye.
Ember! Óh te szegény lelketlen gazdag,
Lázár vagy te amellett, ki l lekben gazdag.

Míg te vagyont gyűjtesz s imádod önmagad, ,
Rút önzésed nyomán, kín és nyomor támad.
Melyet gyógyít, s enyhit, ki önzetlenül szeret,
Nem tudod?! — Boldog csak lelki gazdag lehet.

A kis család

Mosolygó, csókos, szép lelkü asszonyom,
Belőle fakadott bimbó a leányom,
Acélos izmú, három szép dalia,
Közöttünk virul a szeretet rózsája.

Szerető szívek, féltő gondosság
Nő a négy gyermek, mint kertben a virág;
Boldogság, s a lelkek harmóniája,
Mindez a miénk lelkem asszonya.

Szeret az Isten s megáldott engem,
Ezt néked köszönöm széplelkü szentem.
Lelked imádsága, s a szived jósága,
Négy szép virágszálnak lesz a boldogsága.

Életművészet

Mily könnyü az életben szenvedni . . . sírni.
Mily nehéz gondtalan vígadva — nevetni.
— Gyógyít a hit, s erőt ad a remény,
De az életben a fő, mégis csak a — kedély.

Ez segit könnyen, szenvedni — tűrni.
Ez tanít játszva, gondjaid — elűzni.
Ez vezet Istenhez, hogy tudjál —hinni.
Ez éltet, ‚hogy tudj' — sírva is kacagni.

Mondok . . .

Esmént leperge egy év
az időnek rokkáján,
Amely nyújtott egy keveset
éltünknek fonalán.

Esmént gazdagabbak lettünk
sok tapasztalattal,
A homlokunk pedig néhány
gondterhelt barázdával.

Esmént nem teljesült minden,
miért már rég epedünk
S dacára az igéretnek
Köddé vált sok reményünk.

Esmént nem lett status s cím,
mert kevés altiszt kérte
S a többi, mind kétezer pedig
várt a kész gesztenyére.

Esmént ők hát az okai,
mert sok van ki csak várja,
Hogy a sült galamb magától
repüljön szájába.

Esmét van van még sok „szegény" ki
nem mert állni közénk,
Mert félt, hogy felsőbbségének
nem tetszik az eszménk.

Esmét inkább nyomorognak
gyötörve családjukat,
Mintsem, hogy kérni mernének
részükre jobb napokat.

Esmént való közmondás,
hogy „többségben az erő"
Addig ne is várjunk sikert
míg nincs együtt „hét vessző"

Esmént kezdhetünk hát újra
jobb sorsunkért harcolni,
Nem csüggedve a kudarctól,
mely még sokszor fog érni.

Esmént fel hát a zászlóval,
melyet lenget a „MEASz."
Melyen rajt'van az ötvenév
alatt összegyült panasz.

Esmént legyen hát jelszavunk
senki ne hiányozzon
A „MEASz" zászlója alá
mindenki sorakozzon.

Mert csak ha mind összetartunk
s nem sajnáljuk erőnket
Az Isten is segítni fog
s ad majd „boldog újévet."

Feren'bá.

Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Rt.-nál Miskolc, Hunyadi-utca 13. (Igazgató: ifj. Ludvig István.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 2. szám. 1929 február 5

A Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki-Segédszemélyzet Országos Szövetségének hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEASz ügyvezető elnöke.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

Értsük meg egymást

„Az Erdő" mult évi szeptember havi számában közölt „Kisebbfoku szakismeret" cimü cikkemre érkezett Szakály József ur hozzászólása. Ez az ő hozzászólása néhány magánvizsgás kartársamnak, annyira kiélezett, gunyos és a cikkiró elevenébe szánt szavakba foglalt felháborodását és tiltakozását váltotta ki, hogy dacára a Szerkesztő ur azon kijelentésének, mely szerint ezügyben a további vitát végleg bezárta, inditatva érzem magamat arra, hogy a sajnálatos félreértés okozta felszisszenésekhez röviden még én is hozzászólhassak. Teszem ezt annál is inkább, mert a bántónak vélt kitételek kiinduló pontjául mégis csak az én szerény s az altisztikar összességének ügyét jóhiszemüen szolgáló cikkecskémet lehet tekinteni.

Igazán nincsen szándékomban az általam személyesen nem is ismert Szakály József ur hozzászólásának védelmére kelni, s annál kevésbbé a magánvizsgás kartársakat megbántani, csupán a részrehajlatlan tárgyilagos elbirálás elvének szigoru szemelőtt tartásával bátorkodom megállapitani azt, hogy ha a cikkirónak a szóban lévő ügyben tett hozzászólását a vonatkozó körülmények ismerése mellett bárki is elfogulatlanul és figyelmesen elolvassa, akkor abból igazán nehezen lehet az általánositás jellegéét kiolvasni.

Cikkének egyetlen egy pontjában emliti csak a magánvizsgán átcsuszott „füzfajágerok"-at és az *ilyen egyénekről* mondja, hogy *„kimondhatatlan kárára vannak az erdőgazdaságnak."*

Ha állitásának lényegét a saját jólfelfogott érdekünk és a helyes erdőgazdálkodás szempontjából mélyebb átgondolással és jó hozzáértéssel *elfogulatlanul* biráljuk meg, akkor kénytelenek leszünk megállapitani, hogy Szakály József ezen állitása nem alapnélkül való.

Kedves Kartársak *értsük meg egymást.* Ne azt vitassuk, hogy a magánvizsgások között is vannak kitünő szakemberek és a szakiskolások között is vannak korlátoltak és viszont. Hiszen ez magától éréthető s értelmes, komoly ember az e fölötti felesleges vitatkozást csak mosolyt keltő éretlen, gyerekes, nyelvöltögetésnek kell, hogy tartsa, amivel komolyan foglalkozni nem érdemes.

Bizonyára sok kartársam velem együtt, ismerünk számos olyan magánvizsgát tett kartársakat, akiknek *intelligenciája, szaktudása és rátermettsége messze tulszárnyalja* sok szakiskolás ebbeli képességeit. Ez ellentmondást nemtürő abszolut tiszta igazság, amely előtt a magukat hiu elgondolással rangosabbnak tartóknak is meg kell hajolniok.

Letagadhatatlan, sajnos tény azonban az is, hogy a mai rendszertelen altisztképzési módok sok olyan egyén részére is lehetővé teszik a törvényes képesités és ezzel az *egyenranguság* megszerzését, akik az altisztikar szellemi szintjének elposványositása mellett kellő szaktudás hiján, valóban csak kontárjai és kártevői a rendszeres erdőgazdaságnak.

Hogy kik kerültek be ilyen módon az altiszti karba, ezt még állitásom bizonyitására sem tartom szükségesnek, sem illőnek kiteregetni.

Bizonyára Szakály József is csak az *ilyen egyénekre* értette a fűzfajáger jelzőt *és nem általánosságban,* de különösen nem azon számos kifogástalan képzettségü, intelligens és jó szaktudásu magánvizsgás kartársakra, akik bármilyen szakiskolással minden megerőltetés nélkül felvehetik a versenyt.

Szövetégünknek hivatása és kötelessége, hogy az altisztikar összességének anyagi és erkölcsi érdekeit védje, ápolja és elősegitse. Ezen törekvésében illetékes helyekre tett előterjesztéseiben és propagálásaiban is kötelessége reámutatni az olyan bajokra, melyeknek orvoslása az altisztikar, tehát az összesség érdekében szükségesek. Még akkor is kötelessége a Szövetségnek a sajgó sebek feltárása, ha ez netán egyes kartársaknak fájna, mert az összesség nivójának emelését célzó törekvésében nem lehet tekintettel néhány kartárs érzékenységére. *Ezt jól meg kell érteni, be kell látni és el kell fogadni minden kartársunk-*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nak, a legképzettebb és legintelligensebb magánvizsgásnak és szakiskolásnak éppen ugy, mint a kevésbbé képzett — s mondjuk igy — füzfajágernak.

Lapunk érdemes Szerkesztőjének szives hozzájárulásával, a kisebbfoku szakismeret cimü szerény közleményem is az erdészeti altisztikar szellemi szintjének felemelésére irányuló cél szolgálatára volt szánva, *aminek elérése nekünk ugy anyagi, mint erkölcsi szempontból is nagyon fontos érdekünk, de nem kevésbbé fontos érdek ez erdőgazdasági szempontból sem.*

Szakály József hozzászólása is ezt a célt kivánta szolgálni és csupán annyiban kifogásolható, hogy a sérelmesnek vélt kitételek nem voltak könnyen érthető világossággal megirva.

Ismétlem kedves kartársak, értsük meg egymást, ha az összesség és jövőnk érdekében vagyunk kénytelenek a karra nézve nem épületes dolgokat a nyilvánosság elé tárni, ne érezze senki találva magát *„akinek nem inge, ne vegye magára“*, mondja a közmondás. Ezért ne epéskedjünk, ne bántsuk, ne revolverezzük egymást, mert ezzel csak önmagunknak ártunk, illetve mizerábilis helyzetünket ezzel csak sulyosbbitjuk és a felemelkedettebbségünket célzó törekvéseinket nem szivesen látók ellenirányu érveléseit látszunk igazolni.

Nekünk, a meg nem érdemelt szolga és cselédi sorba állítottaknak, *tekintet nélkül arra, hogy ki milyen uton és módon került be az altisztikarba, a legszebb testvéries szeretetre, egyetértésre, egymásiránti bizalomra, megbecsülésre és a legpéldásabb összetartásra van szükségünk* azért, hogy célkitüzésünk elérésére való küzdelmünkben legyen elég erőnk a feltornyosuló nehéz akadályok elhárítására.

És ha mindannyian ilyen erényekkel leszünk vértezve a küzdelemben, akkor bizton remélhetjük, hogy *„egy mindnyájunkért és mindnyájan egyért“* jelszóval ékesített zászlónkat rendületlen bizalommal, kitartással és hüséggel követve, célhoz fogunk jutni s küzdelmünket a kivánt siker fogja koronázni.

Ellenben, ha engedjük, hogy rajtunk is erőt vegyen a magyar betegség: a viszálykodás, gyülölködés és széthuzás rémes nyavalyája, akkor minden igyekezetünk hiábavaló lesz, *akkor egész biztosan elbukunk és testületünk nivója nem emelkedni, hanem talán még a mainál is mélyebbre fog sülyedni.*

Pedig hát a mind nagyobb és nagyobb közgazdasági jelentőséget öltő évszázados magyar erdőgazdasági kultura további fejlesztése és tökéletesitése, nem *csak* a kitünő erdőmérnöki irányitást kivánja meg, hanem ehhez a fizikai munkák keresztülvezetését végző *segédszemélyzet jó szaktudása és hozzáértése is elengedhetetlen követelmény.*

Más országokban a segédszemélyzet kiképzését már régen az erdőtiszti szakképzés fejlődéséhez képest irányitják, csak nálunk vannak ebben a tekintetben maradi és példa nélküli állapotok.

Éppen ideje volna már, hogy az annyiszor feltárt és felpanaszolt türhetetlen helyzet megismerése végre cselekvésre birná az illetékes köröket; mert ne vegyék szerénytelenségnek és ne mosolyogjanak azon, ha azt mondom, hogy a magyar erdészeti, müszaki segédszemélyzet egységes és a mai kulturigényeknek megfelelő kiképzésének megoldása *ma már nemzetgazdasági probléma, sőt a magyar presztizs, a magyar kulturnivó problémája is*, aminek a jövedelmező erdőgazdaság igényei szerint való megoldását, még a jelenlegi csonkaországban sem szabadna függővé tenni attól, hogy egyrészt a kenyérféltés, másrészt a régi állapothoz való ragaszkodás miatt, az érdekkörök összességének egyöntetü tetszésével ezidőszerint még nem találkozik.

Igen nagy tévedés az is azt hinni, hogy az altisztikar átszervezése, illetve nivósabbá tétele ártalmára lenne az erdőmérnökök exisztenciális érdekeinek, mert megértő igazságos munkával nagyon könnyen lehetne a két kategória minden irányu érdekeit minden összeütközés nélkül érvényre juttatni.

Sárkóczy József
m. kir. főerdőőr.

Szövetségi ügyek

Beszámoló az elmult évről

Az 1928-ik év immár elmult. Ezzel ismét eltelt egy év a MEOSz életében. Amióta a háboru és az azt követő gazdasági harc (Trianon és kommunizmus) sulyos éveinek kényszerü szünetelése után, ujból felvette a munka fonalát, azaz amióta a MEOSz ujjászületett, azóta immár két és félév telt el. Minden egyesület, vállalat, szövetség és társulat, az év végével számadást csinál s visszapillantva a multakra, megcsinálja a maga anyagi és — erkölcsi mérlegét. Ezt a jó és kötelező szokást követjük mi is, amikor lezárva az elmult év anyagiakra vonatkozó számadását s bemutatva az anyagiakról szóló mérlegünket, visszapillantunk a multakra s a multakat összehasonlitva a jelennel, iparkodunk tárgyilagosan megállapitani az erkölcsi eredményeink mérlegét. Itt már előre bocsáthajtuk azt, hogy anyagiakban viszonylag jobb az eredmény-mérlegünk, mint az erkölcsiekben.

De tartsunk sorrendet, mert ha talán hosszasabban kell is tagjaink szives türelmét igénybe vennünk, talán mégsem lesz érdektelen, ha különösen az erkölcsi eredményeket illetően részletesebben fogjuk kimutatni nemcsak mindazt ami mérélegünknél jó, azaz javunkra esik, de főleg részletezni kell szerintünk azt is, ami rossz, azaz erkölcsi mérlegünkön ront vagy rontott.

Anyagiakban zárszámadásunk és mérlegünk tisztán számadatokból állván, azt itt közzé tesszük s ehhez más hozzáadni valónk nincs és nem is lehet, csak az, hogy az egész csonka országra igen nyomasztóan reánehezedő háboru okozta általános elszegényedés, különöskép szövetségünk tagjainál válik igen érezhetővé. A szövetséggel szemben ez abban nyilvánul meg, hogy ez akadálya egyrészt a tagok szaporodásának (azaz a csonkaország területén élő kartársak tömörülésének) másrészt, a szövetségbe már belépett s a MEOSz munkájában tényleg résztvevő tagok áldozatkészségének. Ami viszont az igen jelentékeny tagdij és egyéb hátrálékok halmozódásában nyilatkozik meg s ezáltal igen megnehezíti a gyorsabb ütemü haladást, illetve akcióképességet.

Az itt kimutatott s az eltelt két évi müködésünk tiszta — eredményeként mutatkozó — 5760 pengős vagyon álladék azonban nem szabad, hogy tévedésbe ejtse tag- és kartársainkat, abban az értelemben, hogy ezt látva, abban a hitben ringassák magukat, hogy ezzel most már mindent megtettek, amit tenniök kellett, vagy hogy most már ninesen szükség további áldozatkészségre, mert már van a MEOSz-nak 5000 pengős vagyona. Mert az igazság az, hogy a 80 tagról két év alatt 800 tagra történő szaporodás mellett tényleg le nem kicsinyelhető eredmény az 5000 pengős vagyon. De ha figyelembe vesszük azt, hogy a tagdij befizetéseknél 1000 pengőn felüli hátrálék van s hogy az előirányzott és elkerülhetetlenül szükséges,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Szövetségének Miskolc

1928. évi vagyonmérlege (Eredményszámla)

BEVÉTEL	P	f	KIADÁS	P	f
1. Beiratási dijakból	400	—	1 Szaklap előállitási költsége	2.041	59
2. Tagsági dijakból	6 773	61	2. Választmányi és közgyülési költségek	217	80
3. Lapelőfizetési dijakból	306	50	3. Postaköltségek	112	28
4. Hirdetési dijak	39	—	4. Irodai költségek	139	43
5. Kamatjövedelem	86	20	5. Tisztikar illetménye	2 880	—
			6 Leltári tárgyak (bélyegző) beszerzése	51	20
			7. Nyomtatványok beszerzése	106	52
			8. Egyéb apró kiadás	116	82
			9. Egyenleg, mint tiszta jövedelem	1.939	67
Összes bevétel:	7.605	31	Összes kiadás:	7.605	31

Szövetség vagyona

1927. év végén: . . . . . 3 820·39 P
1928. év végén: . . . . . 1.939 67 P
Főösszeg: . . . . . 5.760·06 P

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Szövetségének Miskolc

A „M. E. O. Sz." Temetkezési Segély-Alap 1928. évi zárszámadása

BEVÉTEL	P	f	KIADÁS	P	f
1. A tagok által befizetett segélyalapra	900	48	1. Balázs Lajos elhunyt kartársunk özvegyének	200	—
2. Ügyvezető elnök által sorsolás utján	42	50	2. Lucskay Bálint „ „	200	—
3 A volt gödöllői altiszti segélyegyesülettől	157	90	3. Tagoknak kifizetett kölcsön összege	1.046	88
4. A tagok által befizetett temetkezésre	559	42	4. Posta költsége	6	04
5. A Budapest fővárosi erdészeti és vadászati segédszemélyzet táncmulatságának tiszta jövedelme, beszállitotta: Vizner Sándor erd altiszt.	139	—	5. Egyenleg, mint készpénzmaradvány 1928 év végén	360	98
6. Kamatjövedelem	23	60			
Összes bevétel:	1 822	90	Összes kiadás:	1.822	90

Miskolc, 1928. évi december hó 31-én.

Bögösy Gyárfás s. k.
szöv. p. ellenőr.

Nádaskay Richard s. k.
ügyvezető elnök.

Béldi György s. k.
szöv. pénztáros.

Harihovszky József s. k.
számvizsgáló bizottsági tag.

Hornyánszky Antal s. k.
szöv. titkár.

Schleichart Nándor s. k.
számvizsgáló bizottsági tag.

tényleg felmerülő kiadások fedezésére a befizetett tagdijakból közel 8000 pengőt kellett forditani, akkor nem nagy tudomány kell ahhoz, hogy belássuk azt, hogy ez a vagyonnak nevezett 5000 pengő bizony még oly kicsi, illetve oly kevés, hogy bizony alig nevezhető vagyonnak.

Azaz ebből helyesen, csak azt a következtetést lehet és szabad levonni, hogy mindaddig, amig a MEOSz törzsvagyonát nem sikerül annyira felfokozni, hogy annak évi kamataiból az összes kiadások fedezetet nyerjenek, addig bizony a MEOSz tényleg vagyontalan és tagoknak elsősorban önmagukkal szemben való lelkiismereti kötelességük a lehető legodaadóbb áldozatkészséggel mindent, tőlük telhetően elkövetni, hogy a törzsvagyonunk mielőbb elérje azt az összegszerü magasságot, melynek kamataiból az összes kiadások fedezhetők legyenek. Ezt pedig csak akkor fogjuk elérni, ha együtt lesz az első egyszázezer pengő. Nem szabad soha egy percre sem szem elől téveszteni azt, hogy csakis egy anyagilag teljesen független, erős és jól megszervezett MEOSz vivhatja ki azt a jobb jövőt, melyért harcolni, az elmult ötven évben, szervezetlenségükben, az erdészeti és vadászati altisztek elmulasztottak. Ezzel nemcsak önmagukkal, de utódaikkal szemben is, egyhamar helyre sem hozható hibát, hogy ne mondjuk bünt követtek el.

Amikor ezt tényként leszögeztük, ezzel már rá is tértünk erkölcsi mérlegünk megállapitására. Mert, ha figyelembe vesszük azt, hogy az elmult 50 év alatt minden más foglalkozási ágazat tagjai, ugyszólván kivétel nélkül, egy szálig mind, egyesületekbe és szövetségekbe tömörültek, — ráeszmélve arra az alapigazságra, hogy csak egységesen, jól szervezetten, lehet bármily célt is elérni — s erős küzdelmeket fejtettek ki, ugy anyagi, mint szociális előrehaladásuk terén, — akkor látjuk meg azt, hogy ugyanezidő alatt mit és mennyit mulasztottak el az erdészeti és vadászati altisztek szervezetlen tétlenségükben. Ki kellett ezt emelnünk, mert ez teszi láthatóvá egyuttal azt is, hogy igen nagy munkát végzett a MEOSz és annak vezetősége az elmult két év alatt, hogy a szövetséget ujra müködésbe hozta, hogy tagjainak számát 80-ról 800-ra tudta emelni, hogy meginditotta az „Az Erdő" cimü lapját, melynek példány száma a meginditáskor 250 volt s ma 1300 példányban jelenik meg, hogy elérte azt, hogy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

a MEOSz ma már mint országos szövetség az egész ország erdészeti és vadászati altiszti kar egyedüli érdekképviseletének hivatalosan is el van ismerve, hogy a lapban megjelenő szakcikkekkel az altisztikar továbbképzését is lehetővé teszi és sikerrel viszi előre; hogy temetkezési segélyalapot létesitett, mely már ezideig öt esetben à 200 pengő — összesen 1000 pengő segélyt nyujtott az özvegyeknek és árváknak s végül — az általános szervezés nehéz munkáját nem is emlitve, — az altisztikarnak egy pótolhatatlan és igen jó, irányitó szakkönyv kiadásával, igen hasznos szolgálati segitőtársat és tanácsadót adott. Külön kell itt megemlékeznünk még arról is, hogy a szövetség vezetősége ismételten eljárt az illetékes felsőbb forumoknál a különböző, az altisztikart érdeklő ügyekben. Nem kicsinylendő le, a már eddig elért eredményként az, hogy az altisztikar összes életbe vágóan nagy sérelmeiről az illetékes helyeken is jól vannak tájékoztatva. A várva-várt változások csak azért nem történhettek még meg, mert az erdészeti és vadászati kar haladásának utjában álló erdőtörvény, még csak most van revizió alatt s az altisztikar sérelmeinek megszüntetéséhez egy uj erdőtörvényre van szükség, amely nélkül az azzal szorosan összefüggő bajok rendeleti uton sem orvosolhatók. Ugyanez az akadálya a magánuradalmiak nyugdij-alap megszervezésének is, amelynek szintén az uj erdőtörvény kell, hogy alapját képezze. Kétségtelen, hogy a MEOSz vezetősége minden lehetőt elkövet és el fog követni a jövőben is, hogy az uj erdőtörvényben kellő gondoskodás történjék aziránt, hogy az lehetővé tegye az összes bajok és sérelmek kiküszöbölését.

Az itt fent emlitettek erkölcsi eredményeink mérlegének a jobbik, a javunkra eső részét képezik. — Nem kerülhetjük el azonban ez alkalommal azt sem, hogy reá ne mutassunk, az erkölcsi eredményeink nagyobbitását és fokozását akadályozó, hogy ne mondjuk rontó, tényekre, illetve tényezőkre. Sajnos, hogy irnunk kell azokról is, mert ilyenek is vannak.

Ezek egyik legelsője s talán a legsulyosabban a mérleg serpenyőjébe eső tény, az, hogy dacára tagjaink e téren kifejtett buzgólkodásának s a vezetőség propaganda munkásságának, még mindezideig csonka hazánk erdészeti és vadászati altisztjeinek csak egyharmada tagja a szövetségnek.

Azok, akik akár szegénységük miatt, akár jólétük miatt, akár nemtörődömségből, közönyből, vagy megnemértésből, folyólag maradnak távol tőlünk, bizony nem is tudják, nem is gondolják, hogy ezzel a magatartásukkal mily igen nagy kárt tesznek, ugy a sajátmaguk mint kartársaik, mint pedig s ez a legsulyosabb — utódaik jövő boldogulásának szent ügyében. Ezek nincsenek tudatában annak, mily nagy felelősséget vállalnak magukra azzal, hogy kartársaik és utódaik érdekében kifejtett munkásságunkban küzdelmünkben nem vesznek részt, s azt távolmaradásukkal gyengitik, rontják, de a legjobb esetben is hátráltatják. Mert nem szorul bővebb magyarázatra, hogy minél erősebb, nagyobb, számbelileg egy szervezet, annál erősebb a hangja s annál nagyobb sulya van e vezetői szavának, de anyagilag is nagyobb erővel jobban képes az, a tagok érdekében kifejtett vagy kifejtendő akcióit előkésziteni és alátámasztani. Egy másik nem kevésbbé rossz hatásu hiba az, hogy a kar- és tagtársak nem tanusitanak egymásiránt és a jövő nemzedéket is érzékenyen érintő közös-érdekü ügyeik s igy a szövetség iránt kellő megértést, aminek oka őszintén szólva az egymásiránti szeretetlenség, ami viszont a szeretetteljes összetartás, lehetőségét s ezzel a hatékony egységes erőkifejtést gátolja. A siker alapfeltételét jelentő ezen szeretetteljes kollegiális együtt, illetve veleérzés hiánya ütközik ki, a szövetségen kivül álló kartársak azon magatartásából, hogy mindenféle helyt nem álló okok miatt, a szövetség nyilt és becsületes támogatásától távol maradnak, de ezzel szemben többen a már két évi müködés után elért eredményeket lekicsinylik és kevésnek mondják, holott még ha igazuk volna is, ezért első sorban őket terheli a felelősség, mert távolmaradásukkal épen ők nehezitik meg a szövetség gyorsabb kifejlődését és sikeresebb munkásságát. Az egyesek részéről megnyilatkozó rosszakaratu kritikák s tudatlanságból eredő téves megitélésekről, nem tartjuk érdemesnek bővebben nyilatkozni, mert ilyenek oly szórványosan és kivételesen, ritkán fordulnak elő, hogy szót sem érdemelnek.

Végül egybe vetve jót és rosszat, az eredmény mégis csak biztató, mert a tagok bár lassu, de állandóan tartó szaporodása azt mutatja, hogy a fent vázolt rossz jelenségek mégis már elfogyófélben vannak s a szövetségen kivül álló kartársak mind többen és többen jutnak a megértés és belátás azon fokára, amelynél ráeszmélnek arra az általunk ismételten hirdetett alapigazságra, hogy csakis szeretetteljes kollegiális egyetértéssel összetartva, egységes egészként kifejtett kitartó munkássággal s a vezetőség iránti teljes bizalommal lehet majd idővel fokozatosan haladva, kitüzött céljainkat sikerrel elérni.

„Egységben az erő!“

N. R.

—

MEGHIVÓ.

A MEOSz ez évi rendes közgyülését Budapesten 1929. évi március hó 24-én, Virágvasárnapján délelőtt 9 órakor az „Állami Altisztek Országos Nyugdijpótló Egyesületének“, IX., Ráday-u. 5. sz. alatti helyiségében fogja megtartani, melyre az igen tisztelt kar- és tagtársakat ezuton tisztelettel meghivja

a MEOSz Vezetősége.

Tárgysorozat:

1. Megnyitó (Magyar Hiszekegy).
2. Az elmult év zárszámadásainak előterjesztése.
3. Az ez évi költségvetési előirányzat előterjesztése.
4. A temetkezési segélyalap szabályzatának megvitatása.
5. Tisztujitás.
6. Esetleges inditványok (javaslatok).
7. Elnöki zárószó (Himnusz).

—

Kérelem! A vezetőség is kéri a MEOSz igen tisztelt tagjait, hogy különös tekintettel a tárgysorozat nagyon fontos voltára, a közgyülésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Határozatképtelenség esetén a közgyülést nyolc nappal később folyó évi április hó 1-én (Husvát hétfőn:) délelőtt 9 órakor fogjuk ugyanott, a jelenlévők számára való tekintet nélkül megtartani.

A MEOSz Vezetősége.

Vadászharisnyát
a legelőnyösebb árban, a legjobb anyagból **szakszerüen javit** (talpal, fejel stb.)
Majdikné, Tizeshonvéd-u. 28.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A vaddisznó vadászata

Hosszu hallgatásom öregségemnek tudható be. Most azonban kedvet kaptam, hogy ezen duvad vadászatát ismertessem szeretett kollégáimmal. Bő alkalmam volt tanulmányozni Puszta-Marothon, ahol 12 évet szolgáltam. Ezen idő alatt 56 darab vaddisznót lőttem, (ez nem Jäger Latein? hanem való tény,) egy pár darab süldő kivételével mind nagydarab volt. Bokros erdészeti teendőim mellett is kellett, hogy vadásszak is, mert hiszen még sürgönyileg is el lett rendelve, hogy ekkor és ekkor egy darab vaddisznót ide vagy oda, de legtöbbnyire a primási palota részére okvetlen szállitsak; s meg volt mindig a kiadott határidőre. Nem tagadom, szerencsés vadász voltam s igy mindig jó kedvvel, teljes ambicióval a siker biztos tudatában indultam disznóra vadászni. Sikereimről más alkalommal irok, most csak a vadászat módját fogom ismertetni.

A vaddisznót többféleképen vadásszák, mégpedig: I. szerkészve, II. Lesezve, III. Kutyával, IV. Hajtókkal, V. Hintésről.

A cserkészés? Kell tudni azt, hogy a vaddisznó későn ki s korán vált be. Tehát cserkészni disznóra csak ott lehet, ahol nagy az állomány. A disznó rendesen a legnagyobb sürüségben van odahaza, ahol már napnyugta után bolyong. Itt kell a cserkészutakat időben elkésziteni és azt tisztán tartani. A cserkésző vadász rendesen szélnek szemközt cserkészen, mert a vaddisznónak igen finom orra és kitünő hallása van, egy kis szag vagy nesz s vége a cserkészetnek.

Lesezés? Ez a vadászati mód ott alkalmazandó, ahol erre megfelelő terep kinálkozik. Förtés, forrás, vizkisugárzás, az erdőben köztes termelés, zab és egyéb gabonavetés, tengeriültetés, ezt a vaddisznó okvetlen felkeresi. Minden lesező kartársnak ajánlom azon módszeremet, mert ugye a vadász nem orvadász? Nem ül estétől reggelig lesen a szunyogsereg prédájának. A vaddisznó pontosan betartja, sőt vekkerpontos időben jön meg. Menjen tehát a lesező vadász leshelyére este 8 órakor, ez persze az időtől függ, várjon ott 10 óráig, ha eddig nem jött meg, menjen haza aludni. Reggel azonban korán ott legyen, nézze meg ott volt-e a disznó? ha igen, akkor ha az idő engedi menjen este 10 órakor, most már nem kell soká várni, mert ha a disznó bármely okból megzavarva nem lett, rövid időn belül okvetlen bejön. A szélre itt is okvetlenül sulyt kell helyezni, mert egy kis szag s ülhet ott örökké: nem jön az ki, egy morgás és megy. Nem tudom eléggé ajánlani a vadász feltétlen nyugalmát, annyiba kell venni a vaddisznó megjelenését, mint ha csak egy sündisznó lenne. Nem szabad kapkodni nyugodt célzás és lövés, lehetőleg lap. platra, biztos halálos, ha a vadász reszket ugynevezett tremát kap, föltétlen hibáz, menjen haza, mert ott bizony hiába vár tovább, nem jön az meg aznap.

Kutyázás vaddisznóra igen mulatságos, ha van erre egy igazán jó begyakorolt kutya. Nekem volt ilyen, még pedig egy kimetszett (herélt) vizsla, ezt én szelid disznókon tanitottam be. Vizsla, fölséges disznós, hozzá még véreb is a javából, soha egy meglődözött vadam sem veszett el előle, mindig tudtam, hogy még élő, vagy holt vadat ugat, mert az élő vadat egyszerüen pálolta, a holt, hulla vadat ráülve vonitotta. De valamely irigy akaróm meg etette szegényt, nem is voltam odahaza, jobban sajnáltam, mintha 3 tehenem pusztult volna el, mert akkor volt néhány darab, de oly jó kutyám nem lett többé soha; igaz, jó kutyával vaddisznózni fölséges élvezet! Hiszen világos nappal történik, amikor a kutya fölveszi a disznót, elkezdi ugatni, vadászosan pálolni. Semmi nagy sietség, hagyni kell egy kevés ideig, hagy kösse le a disznó figyelmét, aztán szép menetben, nem futva, kedvező szelet keresve a vadász oda megy, ugyszólván a kutya orra elől lövi le a disznót. A disznónak a látása nem valami kitünő, meg aztán minden figyelme a páloló kutyán van. Megjegyzem, hogy mentől nagyobbdarab a disznó, annál biztosabb, nem azért mintha igy a céltábla is nagyobb lenne, hanem az ily nagydarab mindég szemben áll a kutyával s igy nyugodtan lelőhető. Lehetőleg a vadász mindég az ugynevezett platt-lövést alkalmazza, ez rendesen halálos.

Hajtókkal disznóra vadászni, bizony nem mindig sikerül. Nem egyszer tapasztaltam s hallottam, hogy mire szabad lőni. Felelet: hogy ami jön. No ez igazán helytelen vadászati mód, mert ha a hajtásban nyulakra pufognak, bizony a disznólövésnek itt jóéjszakát, nem jön az ki! Ilyen vadászatról én ha csak lehetett, meglógtam, vagy ha ily vadászatra hivatalos voltam, amint azt kimondták, hogy lőni, mindenre ami jön, már én ott sem voltam. A vaddisznóvadászaton a serétes tölténynek otthon a helye, de nem alkalmas erre a célra sem Mauzer, sem Manlicher sem. Rüftl, legfeljebb Drilling lehet. Vont serétes puska kell itt! Hajtásban azért nem való az ily messzehordó golyóspuska, mert el végre is nem lődösnek itt 4—500 lépésre, meg aztán csunya dolog irigy kalezsi puskásnak lenni, aki vadásztársa elől el akarja lőni a vadat, hisz minden vadász azért megy oda, hogy lőjön, nem pedig azért, hogy netán egy nálánál magasabb állása ur hajtója vagy kiállitott ijesztő céltáblája legyen. No meg aztán ily golyósfegyverből elhibázás esetén messze elrepül a golyó, könnyen szerencsétlenség fordulhat elő s itt bizony a vadászat rendezőt, ki mindig felelős a vadászatért nagy kellemetlenség elé állitja.

A vont Lirria csövü puskához a lövedékgolyó 5-ös és 7-es Szatyma vannak, ehhez is jó beváló golyók: Brenece ideál, de jó a gömbölyü golyó is, az 5-ös és 7-es Szatyma meg kiváló.

A hajtást mindig szélellenesen kell, vagy is ugy alkalmazzuk, hogy a vadászvonalra a hajtóktól jöjjön a szél, mert a disznó véghetetlenül óvatos, fölséges szaglása, finom füle van, amikor a hajtók elől meg indul, elmegy a fölállitott vadászvonalig, itt benn mintegy 50—60 lépésre megáll, a sürüben fülel, szaglál, csak egy kis szag vagy nesz s nincs hajtó, aki a vadászvonalra terelje; itt nem használ sem lárma sem hadonászás visszatör, ha a hajtóvadászaton disznó esik. 90 esetben a hajtókkal jövő puskás vagy az ugynevezett oldalpuskás lövi azt, de sajnos ezt nagyobb uripuskással elhitetni nem lehet s igy szerintünk nem sikerült hajtásért ismét csak a rendező erdész a bünbak.

Hintésről. A hintést ott és ugy kell csinálni, ahol a disznó gyakran megfordul, nagyon sürü helyen ne, mert nincs kilátás sem kilövés, leginkább, ha csak lehet közel viz mellett pld. förtés, még pedig itt mindjárt csinálni kell egy magasállást (Hochstand) se tul messze, se nagyon közel a hintéstől mintegy 25 lépésnyire, nem is állás ez, hanem kényelmes ülés, mégpedig olyan, hogy rajta a vadász a kisérőjével kényelmesen elhelyezkedhessen. A Hochstand ne legyen tul magas, de alacsony sem, mintegy 4—5 méter magas. 4 oszlopon áll, fölvezető erdei fából készült létrával, a létra olyformán, hogy azon a föl és lejárat megfelelő kényelmes legyen. Ugy legyen felállitva, hogy róla minden oldalról jó kilátás s annál jobb kilövés legyen, különösen a hintésre, a Hochstand előnye, hogy kényelmes elhelyezkedéssel a vadász még a leg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

hidegebb időben is bizonyos ideig kibirja a meghülés kizárásával, a tőle eredő szag a magasban elillan, mert az igaz, hogy a vad orrának, mi vadászok vagyunk a legbüdösebb valami s igy nem kaphat szelet a disznó, ami a fő. A hintésre minden szemes gabona jó, de mindenek fölött legjobb a szemes tengeri, makkot is szoktak használni, de ha nagy makktermés van, akkor csakis tengerit hintsünk; csöveset soha, mert ezt sebtiben felkapja s azzal megy. Lehet a hintésre rászoktatni a vaddisznót csellel is, mégpedig ugy, hogy visz a vadász bizonyos mennyiségü szemes tengerit, elmegy a legsürübb helyekre, ahol leginkább tartózkodik a disznó, onnan kiindulva szemenként potyogtatja a tengerit egész a hintésig s igy csinálja minden oldalról. Amikor már a disznó rászokott a hintésre a Hochstandról megnézi a vadász minden nap alkonyat táján, kikémleli mely időben jön meg egy vagy több darab, megnézi óráját, mennyi az idő, másnap ismét, ha akkor is ugyanezen időben jön, bátran jelentheti hivatalfőnökének, hogy pld.:

„Egy erősagyaros kan 6 óra 10 perckor megjött, fél óra mulva egy szép Emse 5 süldővel". Már harmadik este valamivel korábban mehetnek is, hogy időben elhelyezkedhessenek, várva a biztos sikert, mert mint már emlitettem is a vaddisznó oly pontos időre bejön, ha csak nincs megzavarva, hogy nincs az a pontos veckeróra. Csak higgadt, biztos lövés szükséges s megvan az eredmény, de ha netán hibázástörtént is, nem oly nagy baj, igaz, hogy az a disznó amelyikre lőve lett, egy pár nap nem merészkedik a hintésre, de idővel még is csak megjön. Na meg az ily hintésre nem egy, hanem több disznó jár. Tehát a hintés Hochstanddal a legkényelmesebb és legbiztosabb vadászati mód vaddisznókra. Hallom, hogy a vaddisznópecsenye vörösborba főzve, kétszer is felöntve (Szulcban) kocsonyásan, hecselli csipkelekvár vagy mustárral garnirozva valami fölséges?. Én elhiszem, igen sok disznót lőttem, de soha sem ettem. A jäger része csak a paisli, meg a jäger recht (vese pecsenye). De én nem is kivántam soha, inkább csak a szeliddisznó füstölt kolbászát főzve, vagy egy jó darab sonkaszelet s erre rá a vörösbor, de jó lenne a fehér is, de hiába nem telik s igy csak vizet iszunk.

Még azt kell megjegyeznem. Most nem az erdész, hanem a vadász beszél belőlem, hogy az igazi vadász sem a vemhes, sem az aprómalacos anyát nem lövi le, mert hiszen azok a kis szopósmalacok mind elpusztulnak anya nélkül, ez bizva igaz magam is tapasztaltam. De mint erdész meg azt mondom, hogy szép makkvetésemben, cultivációs területem tönkretételénél meglőném bizony én még az utolsó darabot is. Ismételtem a vaddisznóvadászat módját, reménylem némi csekély szolgálatott tettem vele kedves kartársaimnak, különösen azoknak, akiknek ezen vadászati mód nem állt még rendelkezésükre s gyakorlatilag ily vadászatokon részt nem vettek. Jövőben a vaddisznóvadász szerencsémről, de egyuttal pecheimről, mert ilyen is volt, fogok irni.

Tardos, 1928. november havában.

Mazányi Imre
urad. körvadász.

Április elsejére állást keresek. Szakvizsgám van, többévi erdőőri és vadőri gyakorlattal, jól birom a magyar, német és horvát nyelvet, 35 éves, nős, családos ember vagyok. Ajánlatokat kérem **„Fővadász"** jeligére a kiadóba, ahol cimem is megtudható.

Egy szarvasbika szerencséje és a csalódott hajtó!

Apám többszöri elbeszélése nyomán irom meg ezt az érdekes és kacagtató történetet.

Az 1899-es években történt, mikor még nálunk a fiatalos részeket nem vették oly sürün gyéritésalá, de több is volt a sürü bozót, s a kommün veszedelme sem zudult vadállományunkra, bizony nálunk is kényelmesebb helye volt a vadnak, mint a mostani gyéritett fiatalosainkban.

Ebben az időben még volt állandó tartózkodásu vadunk. Egy-egy csordában (rudliban) 25—30, sőt 40 darab szarvast is lehetett találni. A koronás agancsárokban is jobban válogathattak akkori vadászaink, nem ugy, mint manapság, amikor már ez is ritkaságszámba megy.

Erdőnket, leszámitva a kisebb uradalmak mezőterületeit négy község határa veszi körül. Abban az időben szép számra emelkedett vadállományunk meglehetős károkat okozott a környékbeli községek és nagyobb birtokosok ültetvényeiben.

Épp ugy, mint manapság is, vadkezelés nem folyt és igy a vadász bérlők nem voltak kötelesek vadkárt fizetni. A sokféle panasz elhangzása után, végre is elhatározták vadászaink, hogy elégtételül nagyvadászatot rendzenek megritkitják a vadak létszámát, hogy a károsult gazdaközönség bosszuvágya némileg kielégitessék. Fölszólitották hivatalos uton az érdekelt gazda közönséget, hogy megfelelő létszámu hajtóról a kitüzött időre gondoskodjék. Nagy volt a készülődés, minden irányban az egész környéken. Mikor elérkezett a várva várt nap, a községek, a puszták népeiből megindultak a kirendelt puskások és hajtók a már előre meghatározott pont felé.

Taliándörögol községben élt és él a mainapig is egy G. János nevü tisztes polgártársunk, ki szintén a hajtók közé lett besorozva. G. János hajtónknak készülődése a vadászatra, baltaköszörülés stb., bizony sok időt vett igénybe, ugyannyira, hogy a többi társai már ki indultak a faluból mire őkelme felcihelődve utánuk ballagott. Elég az hozzá, hogy a vadászat már javában folyt, mire G. János hajtónk az erdőbe érkezett. A hajtás természetesen annyi nép között nem ment rendben. A lármától megriadt agancsárok ijedten törték át a hajtók vonalát és menekültek visszafelé, amerre csak lehetett.

Egy meglehetősen nagy bika visszatörése alkalmával egy kettőságu vastagabb tölgyfa között akart el ugrani, de a megriadt szarvas ugrást tévesztett s oly helyzetbe került, hogy a két hátulsó lába, a fának a kettős ága közé szorult, az elejével pedig a föld felé lógott és sehogyan sem birta magát siralmas helyzetéből kiszabaditani.

Meglátta ezt a társait kereső hajtónk, G. János és bámulva nézi a szerencsétlen helyzetben vergődő állatot s mig egyfelől igen megörült a váratlan szerencsének, másfelől szörnyen gondolkodóba esett, hogy már most mitévő legyen a kétágu fa foglyával?

A napszámom már megvan, gondolta magában, de hogy veszem ezt le onnét? Amint igy elmélázva nézi a szarvasát, közbe-közbe mondogatja neki: most, most, szarvas mi lesz most? Elbeszélése után ez szállóigévé vált az egész környéken s még manapság is G. János hajtónkat, ha bosszantani akarják társai, felidézik emlékébe régi szavait: „Most, most szarvas."

Visszatérve a történetekhez, G. János hajtónk egyet gondolt: — „most, most szarvas" — s ezzel bele köpött a tenyeribe és elhatározta magában, levágom a fa egyik ágát és azután agyonütöm a szarvast. Természetesen ez

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nem ment olyan simán, amint azt őkigyelme elgondolta.

A fának az ága ugyanis igen vastag volt és kiskaliberü baltájával szándékát csak igen nehezen tudta végrehajtani, de ezután jött csak a „hadd el hadd". A fáradságos munka befejezése pillanatában, szarvasunk ismét zsabadnak érezve magát, alaposan hasbaérdekli megmentőjét és a viszontlátás minden reménye és köszöntés nélkül eltünt. A közeli sürüségben. Az erős ütéstől barátunk elájult s mire magához térve feleszmélt, álomképnek képzelte volna kalandját, ha az arcán esett sérülése s az oldalán nyillaló daganata nem igazolja neki, a vele megtörtént valóságot.

Hosszas gondolkozás után feltápászkodva s közben önmagát szidva, megkereste társait, kik nagyokat kacagva hallgatták a szinte hihetetlenül furcsa esetet. Néhányan a vadászok és hajtók közül a vadászat után G. Jánossal együtt a helyszinre is elmentek, hogy személyesen is meggyőződjenek a történetekről.

Ment azután a mese a falvakban G. János kalandjáról, meg is maradt a vadászok és a hajtók emlékezetében a mai napig is, hogy „Most, most szarvas, mi lesz most!"

Dobos, 1928. december havában.

Közli:
Szimeiszter József
hercegi erdőőr.

Az első vadmacskám

Se reomás sem pedig babonás nem vagyok s mégis azt állitom, hogy gyakran lehet az időváltozást előre megérezni.

Ide-oda már lassan husz éve lesz, hogy egy november végi reggelen a szokottnál is korábban ébredtem, valami különös érzet nem hagyott nyugodni. Bokáig érő szüz tiszta fehér hó csillogott és takart mindent, ahogy kinéztem az ablakon.

Hiszen tudvalevő dolog, hogy az ilyen első hónál szebbet, fenségesebbet, lélekemelőbbet igaz és hivatásos vadász el sem tud képzelni.

Ilyenkor az erdőt olyképen lehet nézni, mint egy duzzadt pénztárcát, melynek tartalmát boldog tulajdonosa rövidesen megszámlálni tudja, legyen az bármilyen vegyes pénznem is. Bosszankodik persze, ha a nemes arany és ezüst pénzek között hamisakat is talál.

Hivatásos vadász örömnapja az ily friss hó, épen ugy mint az imént mondottam a pénztárca tulajdonosáról, ilyenkor a vadász is játszi könnyedséggel számlálhatja össze az erdőben levő nemes pénzeit, mit a nemes nagyvadak képeznek, az aprópénzt, illetve az apró vadakat is megszámlálhatja, ha nem sajnálja a fáradságot és minden friss nyomot számba vesz. Épen olyan bosszus lesz azonban, mint az a fenti pénzolvasó, amikor a sok jó között a hamisakat is meglátta, ha a kedvelt igazi és hasznos vadnyomok mellett a hamisak nyomát, vagyis a ragadozókét is meglátja.

Budapesttől légvonalban alig tiz kilométerre eső és a magasra törő vastag cser- és tölgyfák által átölelt erdei lakásomtól alig öt-hatszáz lépésnyire is gyakran találtam a vizmosta szakadékok zeg-zugos labirintjaiban és a mészköves hegyek rejtett zugaiban az általam annyira gyülölt ravasz bestiának, a vadmacskának jellegzetes tompa lábnyomát, de mivel sehogysem akart puskavégre kerülni, a friss hó előtt már öt nappal tőrt állitottam fel, hogy egyet legalább kézre kerithessek. Ott, ahol a nyomokat már több izben láttam, egy kis tisztáson öreg elvénhedt, elterült borókának valamiféleképen a hóna alól sürü tüskény kökénybokor nőtt ki és pedig ugy, hogy annak egyik oldalán körülbelül egy méter hosszu s mintegy 30—40 centiméternyi széles patkó alaku mező nyult be, mint egy kis félsziget, annak közepe felé.

Szinte magától kinálkozott e kis hely arra, hogy itt állitsam fel a már előre elkészitett csapóvasat, az én általam annyira gyülölt ravasz vadmacska befogására.

A kiválasztott patkóalaku kis tisztás természetes szurós keritéssel volt körülvéve, de nem elégedtem meg azzal, hanem a biztonság kedvéért még jó szurós kökénytövissel szépen körül is fontam és tüzködtem annak széleit, hogy abba semilyen ragadozó állat más irányból, mint az egyetlen nyitva hagyott résen, be ne törhessen.

Vittem magammal otthonról egy szépen kifejlett tarka tollu csirkét, a csirke lábszárára egy bőrdarabból lábszárvédőt készitettem, hogy a zsinór, melyet reá kötök, be ne vághassa szegénynek a lábaszárát. Ez lett az én áldozati csirkém.

A zsinór egyik végét odakötöttem a csalétekként kihelyezett csirke lábszárára, a másik végét pedig a bekeritett kis hely szélén levő boróka bokor tövéhez, természetesen oly rövidre, hogy a csapóvas felállitása céljából nyitva maradt réshez el ne érhessen, vagyis hogy a vadmacska helyett ne a csalétekként kitett csirkémet fogjam meg.

A mindenki által ismert módon szagtalanitottam és a nyitva hagyott keskeny résen elhelyeztem a csapóvasat.

Gondoskodtam természetesen arról is, hogy a kitett csirkének elesége és vize legyen s azt egy mellette a földbe vájt kis mélyedésbe helyeztem el, nehogy megunva az egyedülétet és rabságot, szárnyaival hadonászva feldöntse.

Minden reggel korán kelve csendes léptekkel mentem az én csirkémet meglátogatni. Lélegzet visszafojtva pillantottam ilyenkor mindék oda, ahol a csapóvas felállitva volt. Szivesen gondoltam igy mig odaértem a hamis rókakomára is, de mert rókakomához már többször volt életemben azelőtt is szerencsém, azért vágytam inkább egy vadmacskát fogni.

Amint már emlitettem is, már ötödik napja volt, hogy a csapóvasat állitottam fel s az én kitett csirkém már ötödik napja teljesitett egyfolytában éjjeli és nappali szolgálatot.

Elindultam tehát a friss havon a csapóvas felé, szinte bántott a lelkiismeret, midőn beléptem a keskeny erdei ösvényre, hogy lábnyomaimmal a szüzies fehér hólepedőn folytonossági hiányokat idézek elő.

A szélbarátom pedig volt oly szives velem szemben, hogy ahol csak tehette a fiatal tölgyeken maradt sárga faleveleken helyet foglalt hópihéket összenyalábolva a nyakamba szórta, de az ilyen reggeli és a természet által gyakorta elkövetni szokott hideg tréfákat, aki állandóan az erdőn él, az könnyen megszokhatja.

Megálltam a kitett csapóvastól vagy tizenöt lépésnyire, mert innen már, ha egy-két lecsüngő galyat félretoltam, már oda lehetett látni.

Ha valaki hallotta volna, biztosan mondaná és talán nem is hazudna, hogy ebben a pillanatban fel is kiáltottam örömömbe, hisz most már farkasszemet néztem az első vadmacskával.

Magasra vetett fejjel, dacosan ült a csapóvasban, tágra nyilt szemeiből a ravaszság és a gyülölet lángja csillogott felém.

Mintha gyökeret vert volna lábam, mozdulatlanul,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

merően néztünk egymásra. Hatalmas széles pofáját és rám meresztett kidüllett tüzes, fénylő szemeit szinte most is magam előtt látom.

Hiszen, ha hasznos és nemes vadat megsebez a vadász, siet azt megszabaditani szenvedéseitől s ugy tudom, hogy a legtöbb igaz vadász is kerülni szokta a megsebzett, de még ki nem mult vad fájdalmas és szánalomra méltó utolsó tekintetét.

Hány szenvedélyes vadász hagyta már abba a vadászat nemes sportját épen csak azért, mert egy általa megsebzett őznek, vagy más nemes vadnak az utolsó és fájdalomteli tekintetét látta.

Nem, a ragadozó és vérengző vad nem az soha, legyen az akár róka, akár pedig vadmacska, de még az afrikai oroszlánvadászatok leirásában sem olvastam, hogy egy halálosan sebzett vérengző és ragadozó vad, ha halálosan van is megsebezve, ha már az utolsót rugja is, hogy szánalomra méltó tekintetet vetett volna a feléje közeledőre.

Érzem, hogy messze mentem az általam legtöbbször gyülölt, de ilyenkor nekem kedves vadmacska kandurom-tól, de csakis itt a papiron távolodtam el tőle ily messzire, hisz igaz vadászhoz méltóan nem hagytam őt annyi ideig sem szenvedni, mint amennyi ideig a fentebb leirt kitérésem olvasása tarthat. Ezen utamra mindég magammal hozott kilences vont csövü golyós flóbertemből kirepitett ólomgolyó lett az a pont, amelyet a tragédia végére tenni szokás. Az első vadmacskám szivébe röpitve, e kis ólomdarabka nem ütött nagy lyukat az amugy sem nagyon értékes bundáján.

Közel érve hozzá már élettelen volt s kiszabaditottam az eltörött hátsó lábait a csapóvas erős fogai közül.

Nagy örömömben majd megfeledkeztem, hogy hát a csirkémmel mi történt? Biz' az is kinyujtózva feküdt, abban sem volt már élet.

Megvizsgálva, csakhamar megállapitottam, hogy a vadmacska hegyes foga ölte azt meg. Természetesen ugrással vethette magát rá jó falatnak igérkező áldozatára és egy pillanat alatt nyakszirten haraphatta és már vége is volt, de ugyancsak abban a pillanatban csapódhatott fel a csapóvas is és igy már nem érzett étvágyat annak elfogyasztására.

Lőttem és fogtam azóta több vadmacskát is, de a csapóvasba fogásnál felhasználtam már az elsőnél szerzett tapasztalatot, egy vékony dróthálóval elrekesztettem mindenkor a kitett csirkét a csapóvastól és igy azt is megtudtam menteni a vadmacska vérszomjas hegyes fogaitól.

Gavra Alajos.

POLGÁR KÁLMÁN FIA
ÓRA ÉS ÉKSZERTELEPE
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5., I.
ÓRÁK 5 évi jótállással!
Ékszerek 14 kar. aranyból **hat havi lefizetésre!**
KÉRJEN AJÁNLATOT!
JAVITÁS! VÉTEL! CSERE!
Vidéki megbizásokra nagy gondot fordítok.

Nekem nincs semmi vagyonom

Nekem nincs semmi vagyonom a földön,
Nem is volt még egy egész emberöltőn.
De volt erőm, mert ifjú volt a vér,
S jutott mindennap egy darab kenyér.

Soh'se dúskáltam semmiféle jóban,
A kincseimet fölleltem a holdban;
A fényes nap s a kicsiny csillagok
Gyöngyöt, gyémántot bőven adhatott.

Erdő, mező halommal szórt virágot,
Szebbeket annál a világ nem látott;
Tündér kezek ringatták éjen át
És hajnalkor az aranyt csurgatták.

. . . Most, amidőn már roskatag ősz lettem,
Fekete felhő gyülemlett felettem;
Csak árnyék-árnyék körül mindenütt,
Sehol se látok egy csöppnyi derüt.

De jól van igy! Minek fény az öregnek?
Kinek kezei s lábai remegnek:
A korhadó fa jobb, ha már kidül,
S ne várjon választ soha senkitül.

Olyanná lettem késő öregségre,
Mint fűzfa, melynek elkorhadt a kérge;
Egy szélfuvás kell néki egyedül,
S a patak partján csöndesen ledül . . .

IRTA: LISOLETT

A drága nyulpecsenye

Irta: Schütz Gyula.

Majdnem minden községnek van egy ugynevezett bolondja, kit ott látunk minden esküvőn, keresztelőn, disznótoron, de miután ily alkalmak csak ritkábban adódnak, leggyakrabban a korcsmában, hol az esténkint összegyülő gazdáktól egy ötletes tréfa vagy ujság fejében kijár számára egy-egy korty ital.

Miszlavkán Sedlak Jano vitte e tisztséget, ki e téren tultette magát valamennyi falu bolondján, nem válogatván a személyekben s tréfái annyira ötletesek voltak, hogy ezáltal a közeli városban is közismert lett.

Lévén jó beszélőtehetsége, mellyel hatni tudott a falusi népre, a városban székelő egyik biztositó társulat helyi ügynökséggel bizta meg, mely megbizatását is kifogástalanul végezte egész az évvégi leszámolásig, mikoris bizonyos diferenciák mutatkoztak és kitünt, hogy a beszedett biztositási dijak jelentős része a társaság pénztára helyett az Icig korcsmáros pénztárába folyt be.

A városi vadásztársulat által tartott hajtóvadászatokon azonban elmaradhatatlanul szerepelt mint mindenre használható ember s az azon résztvevő tagok mulattatására s ott lett aztán közismert a kisvárosi urak között.

Egy tavaszi hajnalon kiballagott a határba s amint egy dülőuton bandukol, szembe vele lekonyult fejjel egy nehézjárásu nyul ballag. Megállt s amint látja, hogy a nyul nem látszik őt észrevenni, felé dobja somfa bunkóját oly ügyesen, hogy a nyul elterül a porban.

Fölveszi és a szür alá dugja.

Mit tegyen vele?

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Ravasz agyában jó ötlet támadt.

Haza sem ment, hanem egyenesen a városba.

A főszolgabirói hivatalban a vezető főbiró irodájába kopogtat be.

Jó napot kivánok nagyságos ur.

Jó napot Jano... Mi jót hoztál?

Hát hoztam in valami a nagyságos urnak. Kiveszi a nyulat a szür alól és a főbiró felé nyujtja.

Hát ezt hol vetted Jano, hát nem tudod, hogy most nyulat lőni nem szabad?

Hiszen nem littem in aztat nagyságos ur csak ugy, aztat a botot dobtam hozzá, aztán megdeglette.

Ijedt, szomoru arcot vágott hozzá, a főbiró megsajnálta s igy gondolkodott, hogy ha már az kedveskedik neki azzal, hát nem utasitja vissza.

Adott a Janonak egy koronát és utasitotta, hogy vigye a nyulat a lakására, hogy ebédre készitsék el.

Jano azonban ehelyett bement a tb. főszolgabiró irodájába s onnan ugyancsak egy koronával és a nyul rendeltetése iránti ugyanolyan utasitásokkal jött ki.

Janonak azonban tetszett a helyzet, két korona s a nyul is megvan. Fogta s elvitte a Lőcsei ház elnevezésü, jó konyhájáról hires vendéglőbe, hol aztán a nyul egy korona és egy deci bunda fejében végérvényesen ott maradt, miután a vendéglős személyesen vitte a konyhára s igy Janónknak nem adódott alkalom azt még egyszer értékesiteni.

Janót azonban a vásár kielégitette s vigan indult hazafelé sőt haza is ért volna aznap, ha a Kakas-utcán be nem tér Nyisponszkihoz. De mikor arra miszlavkai embernek anélkül elmenni nem lehet.

Közben elérkezett a hivatalos óra vége.

A vezető főbiró a tb. főbirót felkeresi, hogy jöjjön hozzá ebédre. Az meg viszont hivja, hogy jöjjön, ugymond: Ma nálam különleges fogás lesz, biztositlak, hogy mostanában ilyen különlegességet élvezni nem lesz alkalmad.

Végre megállapodtak, hogy a vezető főbiróhoz mennek ebédre.

Mily nagy azonban a meglepetése a vendéglátó gazdának, midőn neje azzal fogadja, hogy minek hoz vendéget, mikor ő krumplit főzött.

Hát a nyul, amit küldtem? Miféle nyul? Semmiféle nyulat nem láttam, itt nem járt senki.

Miután a cselédség is igazolja a háziasszony állitását, a főbiró nagy mérgesen visszamegy vendégéhez s valami olyanformán védekezik, hogy hát... izé... tudod... kérlek... egy kis tévedés van a dologban, azok az asszonyok, hosszu haj stb.... tudod, bocsáss meg, hogy visszatartottalak a jó ebédről stb.

De kérlek, semmi baj, öregem, sőt, most eljössz hozzám és én biztositlak, hogy ebéd után elfelejted bosszuságodat.

Átmennek a tb. főszolgabiróhoz

Ennek neje sem a legbarátságosabban fogadja őket, az ura utána megy a konyhába és érdeklődik, elkészült-e a nyul.

Mari! szaladjon az orvosért. Az ur megbolondult.... Miféle nyul?... Hol vegyek én neked nyulat? Káposztát főztem és most egyetek, ha neked tetszik minden előzetes bejelentés nélkül vendégeket hozni.

Rettenetes állapot — állit be vendégéhez a gazda — kérlek, ne haragudj, de egy kis félreértés. Ugyanis nem azt főzött a feleségem, amire számitottam.

Nem baj. Hasonló csalódás ért, hanem van egy jó ötletem. Minthogy ezekután egyikünknek sem tanácsos otthon ebédelni, menjünk a lőcsei házba, ott kitünő konyha van s a jó borocska némileg elfeledteti velünk boszuságunkat.

A vendéglőben nagy hajlongások közt maga a tulajdonos fogadja az ismert jó vendégeket s mikor azok étlapot kérnek, bizalmasan sugja, hogy étlapon kivül van még egy különleges fogása, nyul, nem-e parancsolnak.

Hogyne parancsolnának, hisz mindketten arra fenték fogukat máma.

A pecsenye nagyon izlett. Mikor már a bornál tartottak, elmondták egymásnak a jó ebédek meghiusulásának történetét s akkor eszükbe jutott, hogy meg kéne tudni, vajjon hol vette a vendéglős a nyulat?

Odahivták s megkérdezték.

Képzelhetni boszuságukat, mikor megtudták, hogy az általuk már kétszeresen megfizetett nyulból ismét pénzért élvezhettek.

Meg is egyeztek, hogy Sedlak Janot megtorlásképen rossz tréfájáért megbüntetik.

Sedlak Jánost rövidesen be is idézték.

A megidézett szegény Jano a kitüzött napra meg is jelent s bánatosan várakozott a főszolgabirói hivatal folyosóján, gondolkozott, de semmi okosat nem tudott kisütni, ami a bajból kihuzná.

Amint igy töpreng jön Dr. Keti ügyvéd, ki Janot szintén a vadászatokról ismeri és megszóllitja.

Mi lelt Jano, ugy állsz itt, mintha akasztófa alá vinnének.

Jaj... nagy az enyém baja, ezek a főszolgabirók ojan szeg beitettek enyém sarkába, hogy aztat tiz fiskalis se nem kihuzza.

Ej dehogy nem. Mit fizetsz, ha kihuzlak a bajból?

Jano szeme felragyog. Dr. Keleti már egyszer kihuzta a bajból a biztositó társasággal szemben, mikor is beszámithatatlannak minősittette, hátha most is segitene baján.

Tudja jól, hogy pénze nincs, de azért igéri, hogy megfizeti az ügyvéd fáradságát.

Megállapodnak husz koronában s az ügyvédnek elmondja a történteket.

Az ügyvéd a főszolgabirákkal jóbarátságban lévén, bemegy hozzájuk és megtárgyalják az esetet és abban állapodtak meg, hogy nyilvánosan elitélni nem lehet, mivel saját magukat kompromittálnák, hanem erősen megdorgálják és az ügyvédnek adandó husz koronát, melynek lefizetése által Jano érzékenyen büntetve lesz, jótékony célra fordítják.

Ebben megegyezve az ügyvéd kijött s Janot ösmerve bolondos oldaláról, meg akarta tréfálni is kioktatta, hogy bármit kérdeznek tőle, mindenre csak azt felelje, hogy Fitty!

Janot beszóllitották s hogy a komoly tárgyalás látszatát keltsék fel akarták venni nationáléját.

Hogy hivják?

Fitty, fitty.

Figyelmeztetem, hogy a birósag előtt áll is itt nincs tréfának helye. Szól rá a főbiró.

Hogy hivják?

Fitty, fitty.

Hol született?

Fitty, fitty.

Hány éves?

Fitty, fitty.

Hát kérem ez bolond, ezzel nem lehet tárgyalni.

Dobják ki!

Már ugrott is egy markos szolga s Jano jól járt. Nem kellett a saját lábán kijönnie, csak a folyosón véletlenül a talpa helyett az ülőkéje érte először a szilárd talajt.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

De mit törődött ő azzal? Fő hogy kint volt s a tárgyalás ezzel őrá nézve kedvezően már befejezést is nyert volna, ha ujabb kellemetlenség nem éri. Az ügyvéd ugyanis mellette termett, korántsem azért, hogy felsegitse, hanem, hogy a beigért husz koronát behajtsa rajta.

Szegény Janónk egy pillanatra kétségbeesett, de amint az ügyvéd megszólalt, hogy ide a husz koronával, a világ legtermészetesebb hangján, mint aki azután már mást felelni nem is tud, felelte:

Fitty, fitty!

Jano! ne tréfálj velem, mert . . . Fitty, fitty, fitty . . . volt a határozot felelet.

Ebadta gazembere . . .

Fitty, fi . . . fi . . .

Már nem volt ideje kimondani, már repült az udvarra.

Lassan feltápaszkodott. Megtapogatta sajgó testrészét s kissé bicegve ballagott a Kakas-utca felé, hogy fájdalmát Nyisponski korcsmájában lecsilapitsa Neki olcsó volt a nyulhus.

Szerkesztői üzenetek

Mazányi Imre, Tardos: Hálásan köszönjük, hogy soraival felkeresett bennünket. Amit kedves lapunkra vonatkozóan irt, azt mi is tudjuk és érezzük, de jelenleg még nem tudunk segiteni, mert:

1. Lapunknak még ninesen tartaléktőkéje (ebben téved), szövetségünk törzsvagyonát pedig nem fordithatjuk a lap céljaira.

2. Lapunk két okból nem jelenhetik meg többször, mint havonta egyszer, az egyik ok az, hogy ma még a nyomdaköltség igen nagy, a másik az, hogy igen-igen kevés az anyag, mert igazán jó erdészeti és vadászati szakiró alig van s aki van, az is igen ritkán ir és más meg más lapoknak ir, mert mi még nem tudjuk iróinkat fizetni és önzetlenül senki sem forditja idejét ily célra. *Sajnos azt az ideális célunkat, hogy az „Az Erdő" utján az altisztikar szellemi szintjét emeljük és a továbbképzést lehetővé tegyük,* ezt sem szakiróink, sem szakköreink illetékes egyénei még nem vették tudomásul és ily irányban bennünket nem támogatnak s hogy miért nem, ezt jobb, ha nem bolygatjuk.

3. Ami a lap terjedelmét illeti ez is a 2. alatti okokban leli magyarázatát. Az, hogy a lap nem mindig a rendes időben jelenik meg, az azért történik, mert sokszor várni kell egyik v. másik cikkre, vagy hivatali elfoglaltságunk akadályozza a lap összeállitását. Fontos az, hogy a lap, mint összekötő kapocs, megjelenjék s tag- és kartársaink olvassák és lássák hogy lassan, de biztosan haladunk. — Nem szabad elfelejteni, hogy mi nem a lapból élünk és nincs külön szerkesztőségünk fizetett személyzettel, hanem mi igenis a szabad délutáni és esti órákban vagyunk kénytelenek lapunknak és a szövetségnek dolgozni. Ezek a kezdet nehézségei, amelyeket nem lehet egy-két év alatt elháritani, különösen nem akkor, amikor még mindig igen nagy számban vannak olyan kartársaink, akik nem tagjai a szövetségnek és teljes közönnyel nézik a mi küzdelmünket, egy szebb és jobb jövőért. Ezért a legkevesebb, amit mi kar- és tagtársainktól elvárunk az, hogy igaztalan kritika és megnemértés helyett kitartó türelemmel és áldozatkészséggel álljanak és tartsanak ki mellettünk, amig csak célt nem érünk.

Végül nagy akadálya minden haladásnak a mai igen nagy szegénység, ami abban nyilatkozik meg, hogy igen sokan, csak igen nehezen tudnak tagdijfizetési kötelezettségüknek eleget tenni és igy sokan maradnak hátrálékban. Mi mindezek dacára bizalommal tekintünk a jövő elé, mert bár lassan, de állandóan növekedik a szövetség tagjainak száma, s ma már a kilencszázon felül igen közel járunk ahhoz, hogy 1000 tagunk legyen, ez pedig azt bizonyitja, hogy lassacskán mind többen ráeszmélnek arra az alapigazságra, hogy kinekkintk a legsajátabb egyéni érdeke az, hogy egy minden tekintetben erős szövetség küzdjön az erdészeti és vadászati müszaki altisztek jövő boldogulásáért. Szivélyes üdvözlet.

Gábris István, Pusztavám. Köszönjük, de nem közölhető, mert tárgya nem szaklapba való. Irjon prózában egy jó szakcikket, azt szivesen közöljük. Sziv. üdv.

Szimeiszter József, Dobos. A megirt kis kalandért köszönet. A kért könyvet megküldöttük. Az adott cimeket annak idején felhasználjuk. Házinyultelepek cimét levélben küldjük.

Németh József, Nádasdi erdő. Levelére itt adjuk a választ: 1. Ezen kérdésére olvashatta a közölt válaszokat lapunkban. 2. Minden egyes uj tagnak megküldjük a lapot is, ha netán nem kapta volna meg, ugy bizonyára rossz cimzés miatt eltévedt a lap, mert bizony igen sok esetben alig tudjuk elolvasni a cimet oly rossz és gondatlan irással iródnak.

3. A választmányi ülésről a lapunkban közölt meghivó mindig jó előre és igy kellő időben értesiti az érdekelt tagokat, tessék figyelemmel olvasni a lapot. —

4. A lapküldést a tagdijhátrálékostól nem vonjuk meg soha, mert nem mindig hanyagság az elmaradás oka, hanem igen gyakran a ninestelenség. Mivel pedig mi nem tudjuk az elmaradás okát ellenőrzni, nem volna helyes elvonni a lapot olyan kartárstól, aki, önhibáján kivül, szükségből marad hátrálékos.

5. A posta ügykezelését ugy intézzük, mint minden más szövetség és egyesület, de mégis azzal a különbséggel, hogy bennünket gyakran akadályoznak hivatali elfoglaltságunk és a fizetett személyzet teljes hiánya. (T. i. a munka igen elszaporodott.)

6. Hogy van-e remény a szövetség megerősödésére? Ugyan kérem, hát nem olvassa lapunkat? Nos, két év alatt az első 80-ról 870-re szaporodott fel tagjaink létszáma. Vagy ez nem elég? Igaza van, — ha nem volnának közönyös, nemtörődöm emberek a világon, ugy ma már kétezren kellene, hogy legyünk. Sziv. üdv.

Kováts ö. Hollóháza. Lapját ezideig Kemencepatak u. p. Pálháza cimre küldtük. A novemberi lap is erre a cimre ment. Decemberi lap nem jelent meg. Kérjük jövőben a lakhely változtatását velünk közölni. Ön tudomásunk szerint szövetségünk tagja s igy a lapra külön előfizetni nem kell, mivel azt a tagok tagdij ellenében kapják.

Metz János Cs. Milis J. V. Tagdijuk 1929. év végéig rendezve van. Temetk. lapnál 1—1 pengő tulfizetésük van.

Szabó I., Óhád J., Erben J. Tagdijuk a most beküldött 7—7 pengővel 1929. év végéig rendezve van.

Kozma M. A beküldött 31 pengőt kivánságuk szerint elszámoltuk.

A „MEOSz" tagtársak sorából az uj év alkalmából ügyvezető elnökünket oly sokan keresték fel jó kivánságaikat kifejező üdvözlő lapokkal, hogy ügyvezető elnökünk igen nagy elfoglaltsága mellett képtelen minden egyes üdvözlő lapra külön-külön válaszolni. —

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Ezért kéri a tagtársak szives elnézését és ezuton mond hálás köszönetet mindenkinek, akit illet, az igazán szives figyelemért, — viszonozva mindazon jókivánatokat, melyekkel elhalmozták. Ez alkalommal is, mint mindig, csak arra kéri a szövetség tagjait, legyenek kitartóan hü tagjai a Szövetségnek. Ne legyenek kishitüek. Szeretettel egymást megbecsülve tartsanak összse. Ne kicsinyeljék le a nehézségeket, melyek a vezetőség fáradtságos munkájának utjjában felmerülnek s bizzanak hittel abban, hogy az egységes kitartó munkásság meg fogja hozni a maga gyümölcsét. Mindannyiuknak szivélyes üdvözlet. **N. R.**

Répássy, Szeged. Leveléért köszönet. Elszámolás jelzett módon rendben van. Propagandagyülést előjegyzésbe vettük, annak idején értesiteni fogjuk, addig is előkészitéséhez jó munkát kivánunk. Sziv. üdv.

Kis Tóth Tamás. Leveléért köszönet. Temetkezési segélyalaphoz hozzászólását nyilvántartjuk s a választmányi ülésen megvitatás tárgya lesz. Sziv. üdv.

Szabó Elek, Hosszuhetény. Levelét vettük. Mindaz, ami megirt, másfelé is megvan, ezért ezen bajokon csak az uj erdőtörvény alapján lehet majd annak idején segiteni. Sziv. üdv.

Schwendtuer Antal, Nagykovácsi. Levelét örömmel olvastuk, a fénykép elég jó igy is, köszönjük, a cimeket is annak idején felhasználjuk, viszontlátásig sziv. üdv.

Többeknek. Érdeklődésükre értesitjük önöket, hogy ezideig öt haláleset történt s igy a temetkezési segélyalap tagjai 5×50=250 fillért tartoznak járulékként befizetni, természetesen csak azon tagok, akik eddig még nem fizették be a reájuk eső 50 filléreket. A temetkezési segélyalap ügyét a legközelebbi választmányi ülésen és a közgyülésen fogjuk tárgyalni, amikor is valószinüleg a befizetésekre más módozatban fogunk megállapodni, mert a jelenlegi rendszer nem megfelelő. Sziv. üdv.

Vasvári V. Kósa F. Beküldött összeget az 1929. évi I. félévi tagsági dij cimén elszámoltuk.

Gyüszü J., Jánoshalma. Lakhely változtatását annak idején nem közölte s ezért lapját nem tudtuk hová küldeni. A posta által vissza hozott lapjának cimszallagját a pótlólag elküldött lapokhoz csatoltuk.

Tóth M. Székesfehérvár. Tagsága, kivánságának megfelelően, 1929. évi január hó 1-től kezdődik.

Rittirsch F. Su. Tagdija a befizetett 10 pengővel 1929. évi szeptember hó végéig rendezve van.

Windisch I. Tagdija 1929 március végéig rendezve van. Lapra Önnek, mint szövetségi tagnak, külön előfizetnie nem kell.

Kalinger I. L. 1929. évre egy pengőt kell még befizetnie s akkor tagdija az év végéig rendezve lesz.

Eladó 2 darab fiatal róka. Cim Neusinger Lajos, Remeteség. Komárom vármegye.

Plózer I. E. 50%-os tagdija 1929. év végéig rendezve van. Sallernek a mutatványszámot és belépési nyilatkozatot elküldtük.

Feren'bá. Mindkét levelét örömmel vettük. Igen köszönjük buzgólkodását, csak folytassa bátran és járjon elől jó példával. Amit arról az ottani egyik kartársról ir, az igen szomoru és rossz fényt vet az illetőre. Mert valamit vagy valakit közelebbről (a dolgok lényegét) nem ismerni s arról lekicsinylően, becsmérlően, nyilatkozni, ilyet csak müveletlen és korlátolt eszü ember cselekszik. Sajnos igaz, hogy az ilyen ember rendesen igen nagyhangu szokott lenni és ezzel könnyen megtéveszti, félrevezeti a hiszékenyeket. Dehát épen ez az ami jellemző, hogy aki nagyhangon beszél, azt hiszi magáról, hogy nálánál nincs okosabb ember a világon s épen ebben nyilatkozik meg a korlátoltsága, hogy ezt hiszi magáról, és ezzel együtt jár az is, hogy arról is szentül megvan győződve, hogy csak neki lehet igaza s igazságot beszél s ezért olyan hangos a beszéde. Ajánljuk, hogy olvastassa el vele lapunk II. évfolyamának utolsó, 11-ik számának „A lesben állók" cimü vezércikkét, — főleg annak negyedik és nyolcadik bekezdését. — A példabeszéd is azt példázza az ilyen emberre: „Üres kalász feje áll felfele." — A nevére (sőt az illetőre magára sem) nem vagyunk kivánesiak, csak csodálkozunk azon, hogy még akadnak akik az ily esztelen beszédet, nemcsak meghallgatják, de el is hiszik. No de ez már nekünk nem árthat. — A vándorgyülésről még annakidején irunk. — Sajnáljuk, hogy most nem jöhet el. — Csak küldje amit beigért. — Sziv. üdv.

Mondok

Most fogjuk csak majd meglátni ki a legény a gáton?
Ki fogja a pálmát nyerni a MEOSz-toborzáson?
Ki hozza az ezrediket a mi táborunkba,
Kinek hajtsuk meg a zászlót s kié lesz a pálma?
Ki gyüjti a legtöbb tagot, ki lesz az a hős legény?
Kinek üti majd a markát ötvenpengős nyeremény?
Hej! hogy ha az én lehetnék, nem is tudom mit tennék,
De a második ezerért dupladijat igérnék.
Százpengős fényereménnyel rögvest meghonorálnám,
Csak már egyszer az erdészek zömét együtt láthatnám.
Mert ha akkor újra mennénk deputációba,
Elmondhatnánk: hogy ezt kéri karunk egész tábora.
És akkor majd biztos lenne kérelmeink sikere,
Fel tehát fel! Kartársaim! Fel, e nemes versenyre!

Feren'bá.

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre.

Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, vas-m. — Árjegyzék ingyen!

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Kérelem

Ismételten felkérjük kar- és tagtársainkat, hogy *ezentul a lapelőfizetési dijakat, tagdijakat, temetkezési segélyjárulékokat, esetleges adományokat, szóval bármiféle pénzbefizetést, a jövőben már csak postatakarékpénztári csekkbefizetési lap felhasználásával teljesiteni sziveskedjenek* s a költséges utalvánnyal küldést lehetőleg mellőzni szíveskedjenek. E célból mindenkinek lapunkhoz mellékleten dijtalanul küldünk csekkbefizetési lapokat s kérjük azokat megőrizni s amikor befizetni szándékoznak ugy a pénzt annak felhasználásával folyószámlánkra beküldeni. A csekkel való befizetés nem kerül semmibe és könnyebb mint a postautalvánnyal való pénzküldés. — Csekklapot bárkinek bármikor szivesen küldönk, de az ugynevezett bianco-csekklap, melyet minden postahivatalnál lehet kapni folyószámlánk számának reávezetésével szintén felhasználható e célra. Folyószámlánk száma: 45.672.

A MEOSz. Vezetősége.

HIRDETÉSEK

M. Kir. Erdőigazgatóság Győr.

308—1929. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Komárom-Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának 149—1929. kb. számu határozata alapján az esztergomvidéki m. kir. erdőhivatal kerületében elhalálozás folytán megüresedett, Esztergom székhellyel rendszeresitett járási erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

Évi fizetés	960.— P
Évi lakbér	272.— P
Évi faváltság	68.— P
Évi irodaátalány	27.— P
Évi uti átalány	557 P

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy keresztlevéllel, erdőőri szakbizonyitvánnyal, hatósági erkölcsi és orvosi, továbbá családi állapotukat igazoló bizonyitványokkal, továbbá eddigi szolgálatukra vonatkozó bizonyitvánnyal felszerelt ,szabályszerüen bélyegzett s Komárom-Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságához cimzett kérvényüket legkésőbb folyó évi február hó 28-ig a „Győri m. kir. Erdőigazgatóság" cimére (Győr, Bisinger-sétány 28. sz.) nyujtsák be.

A kinevezendő erdőőr tartozik állását legkésőbben 1929. évi március hó 15-én elfoglalni, mely állásában csak egy évi kifogástalan próbaszolgálat után lesz véglegesitve.

Győr, 1929. évi január hó 21-én.

M. kir. Erdőigazgatóság.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

erdőőri állásra.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közig. bizottsága gazdasági albizottságának 1928. évi 12.647. sz. határozata értelmében pályázatot hirdetek a szentendrei m. kir. erdőhivaal kerületében üresedésben lévő pilisvörösvári járási erdőőri állásra.

Az állás javadalmazása a következő:

Évi fizetés	1128 P
Évi lakbér	132 P
Évi utazási átalány	200 P
Évi családi pótl. családtagonként	132 P

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy keresztlevéllel, erdőőri szakvizsga bizonyitvánnyal hatósági orvosi, erkölcsi, valamint családi állapotukat igazoló bizonyitványokkal felszerelt kellően bélyegzett és Pest-Pilis-Solt Kiskun vármegye közig. biz. gazd. albizottságához cimzett kérvényüket folyó évi február hó 28-ig bezárólag a m. kir. erdőfelügyelőhöz (Budapest V., Kossuth Lajos-tér 11. szám) nyujtsák be.

Az állással összeköttetésben a járási erdőőri nyugdijalapnak folyó évi január 1-től leendő létesitése folyamatban van.

A kinevezendő járási erdőőr tartozik állását a kinevezés kézhezvételétől számitott 15 napon belül elfoglalni és egy évi kifogástalan szolgálat után lesz véglegesitve.

Budapest, 1920. évi január hó 1-én.

Budapesti m. kir. erdőfelügyelő.

— **A nyögéri védkerületi járási erdőőri állásra** Vasvármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának 1928. évi december hó 23-án kelt 3408—1928. számu határozatával *Szabó Géza bögötei lakost nevezte ki* III. oszt. erdőőrré.

Kisebb fokú szakismeret?*

MEGJELENT

„Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói" Irta: **TOMASOVSZKY IMRE** ny. miniszteri tanácsos.

Megrendelhető az „ERDŐ" szerkesztőségénél Miskolcon, Pénzügyi palota II. em. 55.

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

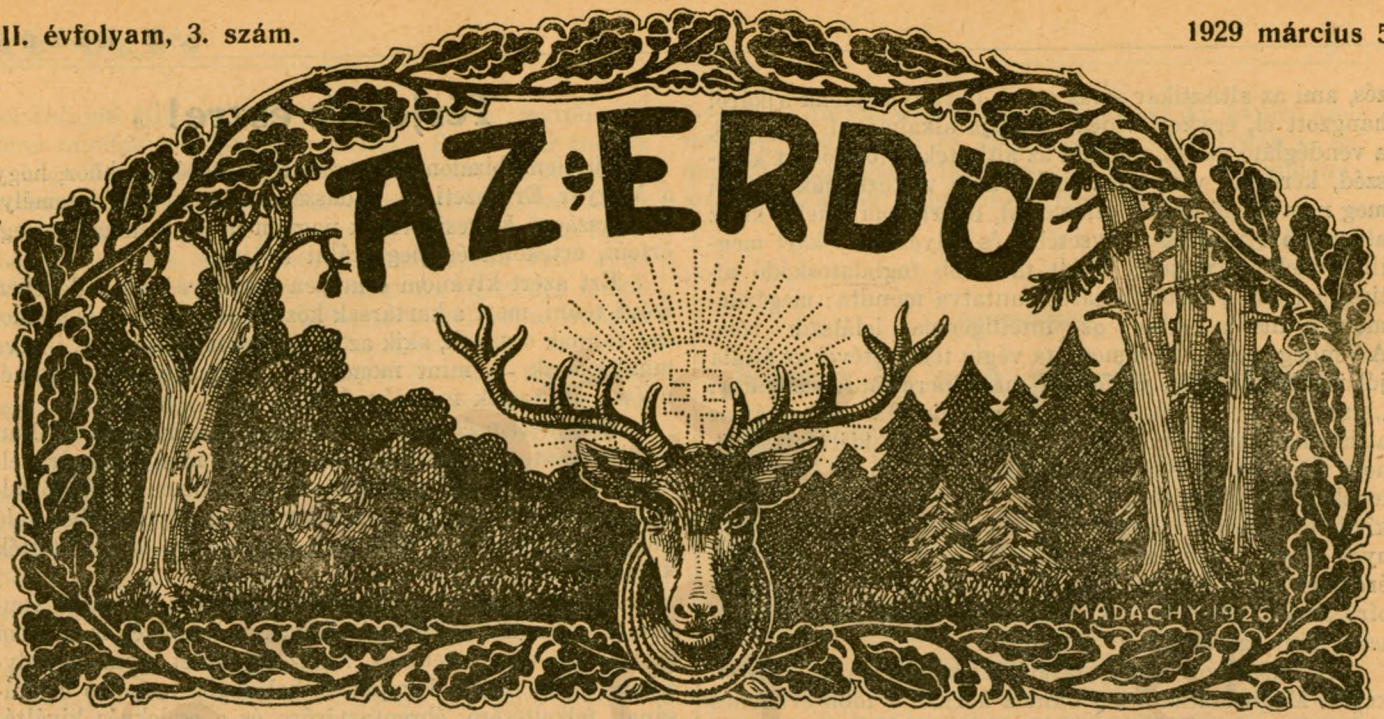
Mindennemü rönglát vásárolunk

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. O. Sz. javára fordittatik. — Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 3. szám. 1929 március 5

A Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

Dupla Trianon

A nemzetek élete is, mint az egyes egyén élete, szenvedésekkel, küzdelmekkel, megpróbáltatásokkal van tele. Egyszer fölemelkedik, másszor megalázák. A magyar nemzettel a megaláztatás keserű poharát fenékig ürittették, amikor az ország területét szétvagdalták és ezzel a nemzet egységét mesterséges vonalakkal megosztották. Nincsen a történelemnek mégegy oly sötét pontja, mint Trianon. Hideg, sötét éjszakát borított a magyar nemzetre és minden magyar ember ellenszenvét teljes mértékben kiváltotta. A sötét magyar éjben végre megjelent a hajnalcsillag, ami a napfölkeltének előfutára. A magyar nemzetnek már nagyszüksége volt a hajnalcsillag megjelenésére, hogy az összegyűlemlett és a robbanásig feszült keserűsége leveztést találjon az eljövendő revizió reményének bűvös csatornáján.

Trianon terhét mindnyájan érezzük a csonka hazában, de sokszorosan érzik a mesterséges vonalon kívüllevő véreink. A csonka hazában mégcsak cipeljük valahogy Trianon nehéz keresztjét, habár a kereszt súlyos terhe erőinket már fölemésztette, s kimerülve az összeroskadás szomszédságában értünk.

Mint minden egyes ember, mint minden ágazat, az erdészeti és vadászati altisztikar is kivette és kiveszi részét Trianon terhének viseléséből, sőt, ha csak kicsit vizsgálódunk, meglátjuk, hogy éppen ez a kar hordja a teher súlyosabb részét, ez a kar vesztett legtöbbet. A legtöbb vesztesége dacára ateher súlyosabb részének hordását férfiasan, becsülettel végzi, amihez erőt kölcsönöz az a tudat, hogy a teher viselésénél ottvan az egész magyar nemzet. Ezen nemzeti Trianon, azaz a trianoni vonalakon belül, van az erdészeti és vadászati altisztikarnak egy másik Trianonja is, a mellőzése, illetve nem az érdeme szerinti értékelése. Ezt a második Trianont, ahol a teher viselésénél a karnak nincs segítsége, nem birja, összeroskadt az elbirhatatlan teher súlya alatt. A karnál már az agónia jelei észlelhetők, az abnormis halál közeledte.

Ha egy embert abnormis halál ért, keresik, kutatják a halál okát: keresnek, kutatnak egy másik személy után, aki a halálnak közvetett vagy közvetlen okozója volt: ha megtalálják, felelősségre vonják, ha bűnösnek bizonyul, megbüntetik: ez így rendjén is van.

Az erdészeti és vadászati altisztikar is halódik. Már szinte a S.O.S. (vész) jelek leadására is képtelen. Vajon akad-e vayaki, aki a halódás okát keresse, kutassa; vajon lesz-e valaki, aki a kar haláláért annak okozóját felelősségre vonja. Álljunk meg e kérdésnél egy szóra.

A felelősség kérdése elég bonyolult, tisztán nem látható. A melék szálaktól eltekintve, két főszálra oszlik. Egyik szál fölvezet a kar sorsát mindenkor intéző felső körig, hol a kart nem értékelték érdeme szerint, hamis mérlegen mérték le súlyát. A másik szál a karhoz vezet, hol a kar tagjai a szociálista-kommunista tanokat mindenkor elvetve, fáradhatatlanul dolgozott, de serény munkája közben megfeledkezett arról, hogy életrevalóságáról szavakkal is tanúságot tegyen. Így évtizedeken keresztül, várva a kart megillető elbánást, várakozó, meddő álláspontra helyezkedett.

Az altisztikar sorsának felsőbb intézői meglehetős ridegséggel kezelték az altisztikar sorsának egyengetését, intézését. Nem tudták, vagy nem tartották érdemesnek meglátni azt az értékes munkát, amit az altisztikar, különösen az elmult 2—3 évtizedben végzett. Nem tartották érdemesnek figyelembe venni, hogy a karnak műszaki segédszolgálati képesítése van és képesítése dacára, nemtartották érdemesnek a minden képzettségnélküli hivatalszolgáktól megkülönböztetni. Ezekkel szemben mentség, hogy a felsőbbséget a saját, szintén nehéz ügye időig lekötötte és teljes akaraterejét igénybe vette: azonban az akaraterő egy morzsája az altisztikar részére is juthatott volna, mert, ha az altisztikar a sorsának intézésében egy szóval bele nem szólhatott, az erre hivatottaknak kellett volna az altisztikar ügyeit az idők haladásával, a kor fejlődésével előbbre vinni. A kar ügye azonban nemcsak, hogy előbbre nem haladt, hanem inkább erős visszafejlődést mutat. A fél vádat mentesíti még a felső körök rétegeiben volt azon felfogás, hogy az altisztikarnak nem minden tagja érdemli a kart megillető fokozatba való helyezést. Ezen felfogást élénken tükrözi vissza egy megjegy-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

zés, ami az altisztikar sorsa egyik főirányítójának ajkáról hangzott el, egykori vidéki körútja alkalmával. Ugyanis, a vendéglátó gazda, amidőn az altisztekre terelődött a beszéd, kérdezte vendégét: miért nem változtatják meg a meg nem felelő erdőőr elnevezést, miért nem emelik ki az altisztikart jelenlegi helyzetéből és helyeznék a kart megillető helyre; majd a kicsit távolabb foglalatoskodó altisztre (nem e sorok írójára) mutatva mondta: megérdemelnék, hisz a tudás, az intelligencia lelátszik róla. A vendég szeretettel simogatta végig tekintetével az általa jól ismert altisztet, majd pár másodperc mulva mondta: „hisz, ha mind ilyen volna." A megállapítás igazságát az altisztikar sem vonta soha kétségbe annak, kijelentésével, hogy az altisztikar legkevésbé oka annak, hogy érdemtelenek is bejuthattak a karban. Ha pedig a kar hibáján kívül és akarata ellenére mégis bejuthattak, nem méltányos, hogy a kar pár érdemtelen tagja miatt a kar sok érdemes tagja bűnhődjön. Megszívlelendő volna a bölcs bíró ama kijelentése, — „inkább tíz bűnöst kell fölmenteni, mint egy ártatlant elítélni."

A felösségből nagy százalék esik magára az altisztikarra. Megbocsáthatatlan bűne a karnak a több évtizedes tétlenség, amely idő alatt jóformán egy lépést sem tett a saját érdekében. Várta, természetesnek találta, hogy sorsát kívülálló, jólelkű emberek intézzék el. Ha időnként akadtak a karban vésztsejtő, továbblátó apostolok, ahelyett, hogy mindnyájan köréje tömörültünk volna, hogy közös erővel e közelgő bajt elhárítsuk, az apostolt közös erővel megköveztük. Nagy bűne az altisztikarnak az önművelődés elhanyagolása. Ebben az irányban kívánni valót hagy mag után az altisztikar tagjainak teljesítménye. Minden szükséglet közt ez azon szerencsétlen tétel, ami legelsőbben kerül törlésre, eddig a kar tagjainak legtöbb esetben a társadalomtól szinte elzárt helyzetében az önművelődésre nagy szüksége van, hogy a rohanó korral lépést tarthasson. Ha tehát a kar önművelődése intézményesen még nincs bevezetve, gondoskodjunk magunk ezen elengedhetetlen szükségletről. Legyen intő példa a kar tagjainak a jelentéktelennek látszó mondat, „hisz, ha mind ilyen volna."

Nagy hiba, talán az összes bajoknak szülőanyja az a könnyelműség, amellyel a kar tagjainak egy része a tömörülést, az erők egyesítését, még ma is undok kézlegyintéssel intézi el. Megáll az ész, mert nem tud eléggé elítélő kifejezést találni, megáll a toll, mert az ily fölfogást nehezére esik papira vetni. Szinte hihetetlen, hogy vannak még kartársak, kik az elmult öt évtizednek a karra nézve meddő elhaladását és ennek természetes következményét a belső Trianont még most sem elégelték meg. Vagy valóban oly helyzetben van már az altisztikar, hogy az S.O.S. jelek leadására sem képes? Még ez esetben is türelmet és kitartást parancsol a helyzet. Ne essél kétségbe kartárs, mi a helyzetünk javulásában a hajnalesillagnál már többet, az oly sok türelemmel várt nap pirkadását látjuk. Hogy a kitartáshoz még rövid időre erőd legyen, a halhatatlanal kiáltom feléd: *„Küzdj és bizva bízzál!"*

Szy Ferenc
erdész.

„Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói"

Irta: TOMASOVSZKY IMRE
ny. miniszteri tanácsos.

Megrendelhető az „ERDŐ" szerkesztőségénél
Miskolcon, Pénzügyi palota II. em. 55.

Térjenek észre!

Türelem, bizalom és hozzáértés szükséges ahhoz, hogy a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesületének nagyon nehéz munkáját megérteni, értékelni és megbírálni tudjuk.

Ezt azért kívánom e helyen mindnyájunk érdekében szóvá tenni, mert a kartársak között, sajnos, már is számosan vannak olyanok, akik az egyesület működésével, illetve munkájának — mint mondják — kimutatható eredményével nincsenek megelégedve.

Elégedetlenségüknek már nem egyszer adtak nyiltan is kifejezést s az „eredménytelenség" miatt annyira elvesztették az egyesület működésével szemben táplált bizalmukat, hogy komolyan foglalkoznak az egyesületből való kilépés gondolatával, sőt néhányan már be is jelentették kilépésüket.

Ezek a türelmüket vesztett kartársak kétségbe vonják az egyesület működési elvének helyességét is és nem azt tartják célravezetőnek, ha az egyesület szomorú helyzetünk iránt *csak* a kompetens hatóságok megértő belátásának felkeltésére, ébrentartására és a cselekvés kiváltására tesz adandó alkalmakkor előterjesztéseket, hanem emellett intenzívebb munkával, sérelmeinknek a nyilvánosság előtt való ismertetésével, küldöttségjárás és megértő pártfogók segítségével vélik az óhajtott eredményt siettetni.

Csekélységem, aki a türelmetlenkedő kartársakkal együtt szenvedem az áldatlan állapot nyomorúságait, részben megértem elkeseredésük kirobbanását, mert ha az erdészeti altisztikar erkölcsi és anyagi helyzetének mai mélységeiből való kiemelésére nagy bizalommal alakult egyesületünk több mint két évi működését a kézzel fogható és befejezett eredmény szempontjából nézzük, akkor ma még tényleg messze látszunk lenni, az egyesület munkája révén mielőbb elérni óhajtott céltól.

Ennek a kilátástalan állapotnak fekete reménytelensége mindnyájunk lelkéből kiváltja ugyan az elkeseredés fájó érzését, de ez még mindig nem lehet elég ok arra, hogy az oly nehezen, sok fáradsággal és áldozatok árán létrejött egyesületünkkel szemben elveszítsük a bizalmunkat és az eredménytelenségért az egyesületet téve felelőskat és az eredménytelenségért az egyesületet téve felelőssé, olyan bírálat tárgyává tegyük működését, melynek levont téves következményeként; vállalt kötelezettségeinket megtagadva, a zászlót elhagyva, mint a csüggedés hitvány áldozatait, — hátat fordítuskn az egyesületnek.

Az elégedetlenségnek és elkeseredésnek ilymódon való levezetésével nagyon csúnya és súlyos bűnt követnek el a törelmüket vesztett elcsüggedt és mélyebben gondolkozni nem tudó vagy nem akaró bajtársaikkal szemben, mert árulói és gyilkosai lesznek a mindnyájunk érdekében való és kifejlődésben lévő ügynek.

Úgy látszik, hogy a sötét maradiság hályogával bevont szemek annyira bénultak, hogy a derengő világosság iránt már nincs érzékük, mert különben meg kellee látniok azokat a jelentéktelennek látszó mellékkörülményeket is, melyek tulajdonképpen az ambicionált pozitív eredmények alapját képezik.

Egyesületünk életében, a kitűzött cél elérésének tulajdonképeni alapját: a megalakulás a megfelelő erkölcsi és anyagi megerősödés, az illetékes tényezők által való elismertetésünk, panaszaink, sérelmeink, szomorú helyzetünk feltárása, azok iránt a megértés és a jóvátételre hajló jóindulat felkeltése képezik s nem szóvirág, nem hangulatkeltésképpen mondom, hanem egyrészt a látható tények igazolják és másrészt szavahihető emberek kijelen-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

tései alapján állítom, hogy ilyen értelemben maradandó sikeres munkát végzett az egyesület. És ha még tudjuk azt, hogy önérzetes törekvéseinket nem szivesen látó antagonizmus megesontosodottságával szemben milyen nehéz és körültekintő tapintatos meggyőző munkát kell az egyesületnek végeznie, akkor még tendenciózusan sem lehet meddő eredménytelenséggel vádolni az egyesület működését. Ezt be kell látni és tudomásul kell venni minden komoly és helyes gondolkozású kartársunknak.

Két esztendő — egy egyesület életében különbenis nagyon rövid idő s még elképzelni is szokatlan, hogy évtizedek súlyos mulasztásait két év alatt pótolni lehessen.

Mindnyájan tudjuk és érezzük, hogy az erdészeti segédszemélyzet mai helyzete annyira silány és azonnali segitségért kiált, hogy a segitség halogatása az ország érdekében sem való. Az egyesület meg is tett minden tőle telhetőt a tagok érdekében, melynek eredményeként illetékes helyekről nagyon megnyugtató és komoly igéreteknek van birtokában, — ami a készülő uj erdőtörvény kapcsán nyer majd megvalósulást.

Tehát a helyzet ma az, hogy az egyesület munkájával elégedetlen kartársak által elgondolt recept szerint csak ártanánk a súlyos helyzet rendezését állandóan szorgalmazó akciónak és természetesen sulyosan ártanak az ügynek az olyan türelmetlen, bizalmukat vesztett, elcsüggedt kartársak, akik meggondolatlan magatartásukat az egyesületnek erkölcsi és anyagi veszteséget jelentő könnyelmü kilépésükkel pecsételik meg s nemszégyenlik, hogy tovább küzdő és a közös cél érdekében áldozatokra kész kartársaik által nehezen elért eredményekben, mint haszonlesők osztozzanak.

Az életben is látjuk, hogy a közös célok elérése érdekében alakult egyesülettel szemben a lényeget megértő, művelt gondolkozású érdekeltek, szolidáris kartársi kötelességüknek tartják, hogy részvételük által egyesületük sulyát és tekintélyét növeljék. Példának emlitem az Országos Erdészeti Egyesületet, melynek tagjának lenni minden erdőmérnök kötelességének tartja és ezt nem is mulasztja el. És ez a sulyt és tekintélyt jelentő és tiszteletet keltő egyesület meg is védte és minden időben méltó szinen tartotta az erdőmérnöki kar erkölcsi és anyagi érdekeit.

Sajnos mi annyira elmaradottak és szolgasorban tartottak voltunk, hogy nem értettük meg az idők folyását és nem volt érzékünk — mint ahogy sokaknak még ma sincs — az ilyen egyesülésben rejlő erők és áldások iránt. A reánk nézve szomoru és káros következményekből a saját kárunkon okulva végre sok nehézségek leküzdésével és egy nemesszivü, jólelkü ember áldásos munkájával sikerült megalakitani, megfelelően megerősiteni szerény egyesületünket, amely két év óta szakadatlanul müveli előttünk az 50 éves nemtörődömség folytán bemohosodott utat, melyen ebből a dsungelből kijuthatunk. De mert ez a nehéz munka türelmet és kitartást kiván, egyesek unják a nehéz uttörő munkát és inkább visszafordulnak a mocsár felé, mely visszakanyarodás, még a mainál is mélyebb lesülyedéshez vezethet.

Megálljt kiáltok tehát a sötét tévedés büvkörébe került kartársaknak, hogy térjenek öntudatra, térjenek észre és lássák be, hogy sulyos tévedés áldozatai.

Nekünk, akik hivatásunknál fogva az erdők mélyén és kies pusztákon szétszóródva élünk, az egyesületre, erre az egyetlen szervre, mely hivatva van az összeköttetést is fenntartani közöttünk, nagy szükségünk van és jól felfogott saját érdekünk parancsolja, hogy még áldozatok árán is fenn kell tartanunk.

Tehát térjünk észre, amig nem késő és ne engedjük terjedni a fertőzés és megbénitás munkáját, hanem szeretettel, bizalommal és kitartással minden erőnket, izmunkat megfeszitve támogassuk azt az egyesületet, amely érdekeink védelmében résen áll.

Sárkóczy József,
m. kir. főerdőőr.

„Nemo in sua patria próféta"

Ez a közmondás igazság volt már a latinoknál, az őskori Rómában is. Sajnos, azóta az emberek oly kevéssé változtak meg lelkileg, hogy még most is, napjainkban is, abszolút igaz mondás ez: „Senki sem lehet próféta a saját hazájában." Mi is úgy tapasztaljuk, hogy hiába beszélünk írunk, kartársaink csak nem akarják megérteni szavunkat. Nem követik tanácsainkat, nem látják be, hogy saját jól felfogott érdeküket követelően parancsolja, hogy a MEVME-t támogassák minden erejükkel s csak igen lassan szaporodik tagjaink száma. Ezért azt látjuk jónak, hogy tag- és kartársainkkal megismertessük *más* egyesületek vezető egyéneinek nézeteit is és az általuk megírt cikkeket, mint lapszemelvényeket itt közzé tegyük.

Lapunk ugyanis más egyesületek szaklapjaival csereviszonyban áll, s így módunkban van figyelemmel kisérni, ezen egyesületeknek a miénkkel hasonló, s igen sokszor és sokban azonos életnyilvánulásait is.

Úgy hisszük, hogy ha kartársaink más szakegyesületek vezető egyénei által irott cikkekből is azt olvassák, amit mi is állandóan hagoztatunk, úgy majd mégis gondolkodni fognak mindazon, amit már megírtunk és a jövőben mégfogunk írni.

Legutóbb a „Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetségének" hivatalos közlönyében a „Segédhivatali Tisztviselő" cimű lapban olvastunk olyan cikkeket, amelyek részben vagy egészben meglepően illenek a mi egyesületünk viszonyaira is, s ezért laptársunk, nem fogja rossz néven venni, ha ezen reánk is oly találóan illő cikkeket, illetve lapszemelvényeket, kar- és tagtársaink figyelmébe ajánlva közöljük. A „STOSz" nagyrabecsült elnöke és főszerkesztője Trettina Árpád kormányfőtanácsos irta az alábbiakat:

„Nem az erősebb hang, hanem az egészséges összefogás vezet a célhoz"

címmel:

„A szövetségi életben és a lapszerkesztésben *erősebb hangot* sürgetnek egyes kartársak, akik a saját keserűségük óceánjában fuldokolván, összetévesztik a halálthozó szirtet az életmentő parttal. Vagy hogy prózaibb hasonlattal éljünk: megfeneklett életkocsijukat fohászkodás helyett elvakult káromkodással vélik a kátyúból könnyebben kiemelhetni . . .

Pedig hát a kétségbeesés és az indulatkitörések csak elhomályosítják az értelmet s aki pusztán ezek után indul, az a sóvárgott menekülés helyett épp az ellenkező végletbe: a biztos megsemmisülésbe zuhanhat.

S a kormánykeréknél állók tisztánlátására és fékező erejére épp ilyenkor van a legnagyobb szükség, hogy az élet forgatagában eltévelyedőket, vagy a reális életlehetőségek közül ki-kizökkenőket minden esetben visszaigazíthassák az egyenes útra . . .

Mert mi lenne, ha váratlanul a fonákjára fordulna a dolog és a fejvesztettség vagy a féktelen szenvedély sodornák magukkal az észt és a megfontolást? *Egyszerre tótágast állana minden!*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

S vajjon ez segítene rajtunk?

Hiszen egyszer már átestünk rajta s megismétlődésétől bizonyára azok is irtóznának, akik most azt a bizonyos „erősebb hangot" reklamálják rajtunk?!

Viszont abból sem csinálunk titkot, hogy mi ezt a panaszos sürgetést azért mindenképen megértjük.

Megértjük, mert mindenkinél jobban ismerjük kartársaink nyomasztó helyzetét és tudjuk, hogy az *eladósodás* árvízszerűen ellepett már a sorainkban mindent . . .

Egészen közelről látjuk, hogy a kari ambiciókat lassan teljesen letarolja az előléptetések évekre visszanyúló sérelmes szünetelése.

S a családi pótlék összegének jelentéktelensége miatt úgyszólván a szemünk előtt sorvadnak el az emberfeletti robottól feleségeink és a hiányos táplálkozástól apró gyermekeink is.

És jól tudjuk emellett, hogy a hangtalan várakozás, vagy a mindenbe való fásult belenyugvás mindezen semmit sem segíthet.

Hiszen eleget próbáltuk!

Amikor azonban a kötelező tárgyilagosságnál fogva az éremnek erre az oldalára is rávilágítottunk, mégsem izgatni, hanem ezzel is csak oltogatni akartunk.

Hadd lássák az „erősebb hang" sürgetői, hogy a fájó sérelmeket és jogos panaszokat felsorakoztathatjuk anélkül, hogy a hazafiság kívánta mérsékletből, vagy a hagyományos tekintélytisztelet ösvényéről csak egy hajszálnyira is lesiklottunk volna ezalatt.

Az „erősebb hang" ellen elvégre jóízlésünk és nemzeti érzésünk tiltakozik, de ez nem jelenti egyúttal, hogy méltányos kívánságainkat a lojalitás mezébe burkolgatjuk majd akkor is, amikor azokkal szemben illetékes helyről rideg elzárkózás vagy visszautasító magatartás mutatkozik esetleg.

A kari érdekeket sokkal hívebben szeretjük, semhogy ilyesmi fölött egyszerűen napirendre térhetnénk.

Amíg azonban a legcsekélyebb reményünk van a magasabb körök megértő támogatására, s *a kartársak zöme egységesen sorakozik fel törekvéseink mellé*, az „erősebb hang" sürgetői is nyugodjanak bele, hogy a karunk jobb sorsa érdekében magunk elé tűzött célokért továbbra is csak az eddigi úton haladjunk előre . . ."

„Beszéljünk őszintén"

cím alatt ezt írja:

„Vidéki utazásaink elriasztó képet tártak elébünk karunk helyzetéről.

Eddig is tudtuk, hogy nagy a nyomor és az elégedetlenség, de hogy ez a nyomasztó helyzet már odáig fajult, hogy a kisebb kategóriákból az öntudatnak és a függetlenség érzésének még a szikráját is kiölte, ezt csak vidéki helyeken tapasztalhattuk.

Kerestük ennek az okát és hamarosan reájöttünk, hogy a székesfővárosban állomásozó kartársaknak könnyebb a helyzetük, mert ők egészen közelről látják a dolgokat és így természetesen azt is jobban megítélhetik, hogy a saját helyzetük javítása érdekében meddig mehetnek el és minő eszközökhöz nyúlhatnak. A vidékre meg a legtöbbször csak kiszínezett rémhírek jutnak el mindenről, amik megriasztják a képzetet és sokszor feketébbre festik az ördögöt a valóságnál. *A kisdarab kenyér féltése aztán elvégzi a többit és a családja sorsát szívén viselő többé mozdulni sem mer a fölösleges aggodalmaktól . . .*

Pedig hát szervezkedésünket és a helyzetünk javítására irányuló indokolt mozgalmakat felülről sem nézik rossz szemmel, amíg ezek a ténykedések törvényes keretek között haladnak és hangban is alkalmazkodunk a jóízlés és a hazafiasság diktálta nézőpontokhoz. *Mindettől még lehetünk gerincesek és meg nem alkuvók is* és mindvégig megingathatatlan erővel szolgálhatjuk a kari érdekeket. Aminthogy szolgáljuk is!

Persze a fenti megállapítások a vidékre sem általánosíthatók az egész vonalon. Tagjaink között ott is nagy számmal akadnak tisztaszemű és széleslátókörű kartársak, akik tudatában vannak, hogy a saját sorsukért való síkraszállás hozzátartozik az élet természetes fejlődéséhez, azon nem lehet és nem is szabad erőszakot tenni, s a szociálpolitikai és pszichológiai iskolázottság legmagasabb fokán álló kormánytényezők ilyesmit sohsem is várnak tőlünk. Hiszen legelemibb emberi jogunk — különösen a mai siralmas gazdasági viszonyok között —, hogy a magunk helyzetének jobbrafordulásáért észszerű küzdelmet folytassunk.

Közben persze nem szabad ott is rémeket látnunk, ahol nincsenek és sohasem is voltak . . .

Teljesítsük kötelességünket teljes erővel, adjuk meg feljebbvalóinknak a nekik kijáró tiszteletet, hivatalon kívüli magatartásunk is legyen korrekt és úriemberhez méltó, de aztán, *ha az íróasztaltól dolgunk végeztével felálltunk, emelt fővel és öntudatos lélekkel lépjünk ki a társadalomba mindig és a saját dolgainkról merjünk hangosan beszélni és nyíltan cselekedni is.*

Az „egész ember"-nek ez a természetrajza!

Igaz viszont, hogy sokhelyütt nem is az oknélküli riadozás, hanem vagy a kora reggeltől késő estig tartó robot, vagy *az a bizalmatlanság tartja vissza a kartársakat a szervezkedéstől, ami a legutóbbi nyolc esztendő tisztviselői „mozgalmainak" szembeötlő sikertelenségei nyomán ülepedett le a lelkükben.* Ezen természetesen egyelőre nem segíthetünk, de hisszük, hogy szövetségünk kitartó és lelkes munkája és az ebből fakadó eredmények hamarosan jobb belátásra bírják majd a bizalmatlankodókat is.

Csak az a kár, hogy addig is időt veszítünk és a közös érdekek gyors megvalósulása emiatt is késik majd, mert természetes, hogy a nagy és egységes tömegeknek mindig erősebb a feszítő erejük, mint az apró és könnyen széteső töredékeknek.

Ezeket a tanulságokat egyszer már megszívlelhetné *valamennyi* kartársunk. S akkor mi is hamarább szállíthatnánk az annyiszor sürgetett eredményeket . . ."

„Az első félesztendő mérlege"

cím alatt az alábbi igen találóan jellemző sorokat írta:

„A kari érdekeket szolgálni, a közért dolgozni, mások sorsáért fáradozni hálátlan feladat. Elismerés sohsem jár érte, csak legfeljebb gánes és kritika. Otthon a családi életben szemrehányások, hogy a szövetség ügyei miatt elsikkadnak a feleség és a gyermekek érdekei, a szövetségi életben viszont elégedetlenség és panaszok, hogy „még mindig nincs eredmény", gyorsabb tempóra volna szükség és „erősebb hangot" kellene megütni. *Emellett, sajnos, bizonyos intrikák következtében felülről is állandó gyanakvás kíséri működésünket.* Hogyan lehet ilyen körülmények között kedvvel és kellő energiával dolgozni?!

És mégis dolgoztunk! Mutatják az eredmények . . .

Nem hivalkodás részünkről, amikor munkásságunkról és sikereinkről beszámolunk, de tartozunk ezzel azoknak a kartársaknak, akik csak később zárkóztak fel sorainkba, s így a szövetségi élet első mozzanatairól csak ebből az írásunkból szerezhetnek tudomást.

Az alapszabályjóváhagyás és lapengedélyezés körül felmerült rengeteg akadályról, majd a törvényes működés megkezdése után elénk tornyosuló számos más nehézségről most hallgatunk, mert komolyságunk nem engedi, hogy mindjárt előljáróban kicsinyes panaszkodásokhoz nyúl-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

junk. *Annyi bizonyos azonban, hogy a kari érvényesüléshez szükséges minden talpalatnyi tért nagy erőfeszítésekkel és verejtékezve kellett kiharcolnunk . . .*

Mégsem csüggendtünk!

Éppúgy szembeszálltunk a rosszindulatú gáncsvetésekkel, aminthogy leküzdöttük a sokáig kísértő kartársi közönyt és kishitűséget is.

Ma pedig . . .

Ma már megkönnyebbülten fellélekezhetünk. Alig félesztendei céltudatos kitartás és megfontolt munka után elmondhatjuk, hogy a kezdet nehézségein túl vagyunk. *Tagjaink száma meghaladja a kétezret, vagyonunk az ötezer pengőt.* S mindez úgyszólván a semmiből támadt életre . . ."

Laptársunk egyik munkatársa írja

„Közöny és bizalmatlanság"

cím alatt:

„A napokban véletlenül fültanuja voltam egy érdekes beszélgetésnek. Az egyik budai hivatalban akadt dolgom s amíg ügyem elintézésére várakoztam, önkéntelenül felfigyeltem két kartársam diskurzusára, akik éppen a STOSz temetkezési egyesületéről tárgyalgattak. Még pedig, *mivel nem ismertek, teljesen fesztelenül.* A párbeszédet minden változtatás nélkül szószerint iderögzítem:

Az egyik: Már Pista is szólt, hogy be kellene lépni, de én még várok . . .

A másik: Mire vársz?

— Megvárom, amíg a tagok száma eléri a hatszázat. Ami biztos, biztos!

— Ha mindenki így gondolkozna, sohse mennénk semmire. Hát nem sokkal okosabb lenne belépni *s azután másokat is a belépésre ösztönözni,* hogy hamarább elérhessük az alapszabályszerű létszámot?!

— Talán okosabb lenne, de kezdje más. Miért éppen én?

— S ha közben meghalnál? . . .

Amannak elborult az arca s pillanatokig szótlanul révedt a levegőbe. A hangja érdesen csendült, amikor újból megszólalt:

— Igaz, igaz . . . de mikor pénzem sincsen.

— *Az ilyen dologra akárhonnan elő kell teremteni!* A családod nyugalma előbbrevaló mindennél . . . Gondos és lelkiismeretes családfő nem teszi ki a hozzátartozóit megalázó kilincselésnek és hiábavaló izgalmaknak stb."

Stumpf Mihály laptársunk munkatársa

„Szükséges-e az egyesülés"

címen így ír:

„Mindenki előtt ismeretes, hogy a vízcseppek egyesüléséből keletkezik az ér, ezekből a patak és a patakokból a folyam, mely — áradáskor — minden útjába eső akadályt elsodor s nincs az a hatalom, amely hömpölygésében megállíthatná.

A természetben rejlő erők egyesülését látjuk továbbá a hangyáknál, a méheknél stb., amelyek csak egyesült erővel bírnak valamit produkálni.

Az emberiség sok tekintetben az állati természetet utánozza, amikor a repülőgépet a madár alakjára, a hajót a hal formájára építi, hogy célját elérhesse.

Egy bizonyos munkának elvégzéséhez, ha egy-két ember kevés, akkor többet alkalmaznak. Mindezekből világosan látható, hogy a tömegben rejlő erővel lehet csak valamit elérni.

Itt vannak a különböző hatalmas kartellek! Miért létesültek ezek, ha nem azért, hogy céljukat elérhessék?!

Az egyesülés szükségét a legalsóbb kategóriához tartozó kubikosok, bányászok, gyári munkások stb. már régen felismerték, csak az értelmi osztályhoz tartozók közül nem ismerik még sokan ennek az életkérdésnek fontosságát.

Még mindig vannak, akik minden kishitűségből, önzésből, gyávaságból, vagy családjuk érdekeinek előmozdítása iránti érzéketlenségből, szóval mindenféle elképzelhetetlen kifogásokkal élve, — *megfeledkezvén arról, hogy ezzel nemcsak a társadalom ellen, hanem családjuk érdekével szemben is mulasztást követnek el.*

Olyan kijelentéseket is hallottunk már a temetkezési egyesülettel kapcsolatban egyesektől, hogy majd csak lesz valahogyan, hisz még sohasem volt úgy, hogy valahogyan ne lett volna. Hát ez bizony nagyon szomorú vígasztalás a hátramaradó gyászoló családra nézve, mert — vajjon — drága halottjukat, rajtuk kívül, elkíséri-e más is utolsó útjára.

Különösen a közalkalmazottak között találni ilyeneket, kik összetett kézzel — gyermek módjára — *mindent a kenyéradó államtól várnak,* megfeledkezve arról a régi közmondásról, hogy: segíts magadon, akkor Isten is megsegít.

Az ilyen emberek, ha súlyos viszonyok közé jutnak — miután senki sem ismeri őket —, segítséget sehonnan nem kapnak, de nem is várhatnak, mert más vagy a köz érdekébe nem tettek soha semmit.

Hiszen országok sem tarthatják fenn magukat elszigetelten, hát még egyes emberek!

Ezért szükséges, hogy mindenki a hozzája legközelebb álló társadalmi szövetségbe belépjen, mert csak *egyesült erővel lehet a maga és családja érdekét és jólétt előmozdítani.*"

Végül igen jellemző történetet ír laptársunk munkatársa Szabó Miklós is a következőkben:

„Csodálatosak a Gondviselés útjai!

Tegnapelőtt még életerősen, pirospozsgásan találkoztam fiatal barátommal s bár magam is kontrasztot láttam a dologban, felhívtam a figyelmét a temetkezési és segélyegyesületbe való belépésre.

— Huszonhét éves vagyok — mondta szelid évődéssel, — tehát még három évem van a belépésre, hogy aztán is mindvégig az 1 pengő 50 filléres díjat fizessem . . .

Kényszeredetten fölnevettem én is, de azért megeresztettem még egy figyelmeztetést:

— No, no . . . nem jó a sorsot kihívni!

Magam sem gondoltam akkor, hogy minő hamar bekövetkezik a jóslatom.

Szegény barátom ma már a ravatalon fekszik, — hirtelen agyvérzés végzett vele, — s jobb sorsra érdemes családja kétségbeesetten futkos pénz után, hogy illően eltemettethesse.

A gyászbaborult özvegy hozzám is bekopogtatott. Kétség és remény ült az arcán.

— Segítsenek, ha lehet — sírta könnyező arccal, — mert a betevő falatunk is hiányzik, tele vagyunk adósággal . . . hát honnan teremtsem elő a temetkezéshez szükséges pénzt?!

Sokkal inkább elfogott a részvét, semhogy eszembe jutott volna a szemrehányás. Pedig tudtam, hogy a zokogó özvegynek is nagy része van benne, hogy elhúnyt férje a temetkezési egyesületbe való belépéstől húzódozott . . .

Szemrehányás helyett azon gondolkoztam inkább, miként lehetne segíteni.

Arról természetesen szó sem lehetett, hogy a temetkezési és segélyegyesület vagyonához nyúljunk. Ez kizárólag csak a tagok érdekeit szolgálhatja.

Valami megoldást mégis kellett találni, mert a tépett idegzetű özvegy már önmagával tehetetlen volt a sok sírástól. Képtelen lett volna a dolgot egyedül elintézni . . .

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Szó nélkül fogtam a kalapom és intettem a tétova tekintetű asszonynak is, hogy mehetünk.

— Hová — kérdezte szorongva.

— A népjóléti minisztériumba . . .

És szótlanul haladtunk egész úton.

A minisztériumban hamar elintézték az ügyet. Utalványt adtak a Községi Temetkezési Intézethez az elhalt férj egyhavi fizetésének és családi pótlékának 70%-áról, ami — tekintve, hogy kezelő volt — alig tett ki összesen száz pengőt.

A szegény özvegy értetlenül nézett a pénzre.

— S ennyiért eltemetik? — kérdezte újból fezokogva.

— Ennyiért nem — mondtam magam is leverten. — A többit rá kell fizetni.

— De miből? — tört fel belőle az őszinte kétségbeesés.

Egy darabig tanácstalanul álltam, de aztán eszembe jutott a régi jó megoldás. Bekopogtattam az elhúnyt jóbarát szűkebb kartársi köréhez s negyedórával később már megindult a gyüjtés. . .

Amikor ismét egyedül maradtam, csöndesen meditálgattam az eset felett.

— Lám — gondoltam, ha szegény barátom idejében megérti a kor intő szavát, ma nem kellett volna ennyit szaladgálni és nem kellett volna a megalázó gyüjtéshez folyamodni. A gyászbaborult család temetkezési és segélyegyesületünk útján olyan tekintélyes összeghez juthatott volna, amiből nemcsak a temetés költségeit fedezhetné, de apró nyomasztó adósságaitól is egyszerre megszabadulhatna. Talán még némi forgótőkéje is maradt volna . . .

De hát hiába: magyarok vagyunk s lépten-nyomon elhatalmasodik rajtunk az ősi patópáloskodás.

Megöl nálunk minden egészséges eszmét a végzetes jelszó:

— Eh, ráérünk arra még!"

Íme kedves kar- és tagtársaink az igék, amiket mi is már két éve hirdetünk, ha más szavakkal is, de ugyanazon belső lényegével az Igazságnak.

A húsvéti szent ünnepek alatt mindannyian, főleg a szövetségünkön még ezidőszerint kívül állók, magukba szállva elmélkedhetnek az itt közölt igazságok felett. Hiszszük és reméljük, hogy habár lassan is, de biztosan tért fog hódítani kartársaink lelkében is az a tudat, hogy *mindnyájunk közös és egyéni érdeke és családjaink jövő boldogulását is jelenti, az erős, egységes „MEVME", ezt támogatni kötelesség* elsősorban önmagunk és családunk, másodsorban kartársaink javára.

Mert: *„Egységben az erő!"* *N. R.*

Elsőrangu valódi sárgabarackpálinka különlegesség

Ár literenkint P 4.60.

Nagyobb mennyiségnél megfelelő árengedmény.

Egyedüli képviselete az ország területén:

Lehóczky János

Budapest, V., Alkotmány-utca 6.

Szövetségi ügyek

Beszámoló

Az 1929. évi február hó 2-án tartott választmányi üléséről

Az ez évi március hó 24-én (Virágvasárnapján) *Budapesten* az „Állami Altisztek Országos Nyugdíjpótló Egyesületének" helyiségében *IX. kerület, Ráday-utca 5.* szám alatt *délelőtt 9 órakor* megtartandó ezévi rendes *közgyűlésünket* előkészítő választmányi gyűlésünket fentnevezett helyen és fent jelzett időben a tagok igen nagy érdeklődése mellett tartottuk meg.

A választmányi gyűlésen megjelent és mindvégig jelenvolt Gyarmathy Mózes nyugalmazott m. kir. főerdőtanácsos úr, aki jelenleg a székesfőváros szolgálatában áll. A főtanácsos úr igen meleg érdeklődéssel kisérte figyelemmel a gyűlésen előadottakat, s a gyűlés után rendkívüli megelégedettségének és a további működésünkhöz őszinte szerencse kivánatainak adott kifejezést és megigérte legmesszebbmenő további szíves támogatását, amiért ügyvezető elnökünk mondott hálás köszönetet.

Ügyvezető elnökünk felhivta a megjelenteket, hogy ősi szép szokásunk szerint mondjuk el a „Magyar Hiszekegy"-et.

Ennek megtörténte után megállapította, hogy a választmánynak huszonegy tagja jelent meg, s így az alapszabályszerű többség jelen lévén, a választmányi ülés határozatképes.

Ezután üdvözli a megjelenteket és örömmel megállapítja, hogy az egyesület nem választmányi tagjai is szép számmal vannak jelen, mint hallgatók, ami az örvendetes közérdeklődés jele.

Ezután a titkár jelenti, hogy az egyesület tagjainak száma ezidőszerint 884. A temetkezési segélyalap tagjainak száma pedig: 380. Az egyesületi tagok összes tagdíjhátráléka: 1000 P. A hátrálékok befizetésére a tagokhoz felszólítást adtunk ki, melynek eredményeképen a hátrálékok mielőbbi csökkenése remélhető.

Az egyesület pénztárnoka előterjesztette az évi zárszámadást (mérleget) és az ez évi költségvetési előirányzatot. (Előző lapszámunkban már közöltetett.) A számvizsgáló bizottság megbizásából Harikovszky József jelenti, hogy az egyesület pénztári könyveit a bizottság tételről-tételre átvizsgálta, s azokat mindenben rendben találta, s így javasolja a tisztikar részére a szokásos felmentvény megadását. A temetkezési segély alapra vonatkozólag ügyvezető elnökünk jelentette, hogy a kölcsönök adását beszüntette, mert a tagok nagy szegénysége miatt nemcsak a kamatokból nem volt elérhető a várt szaporodása az alapnak, hanem még a kölcsönadott összegek egyrésze sem folyt (be) vissza. Ezért egyenlőre addig, amíg a segélyalap számottévő nagyobb összeget el nem ér, a kölcsönök folyósítását nem tartja célszerűnek, s ehelyett annak idején, ha megfelelő megtakarítás lesz elérhető, úgy vissza nem fizetendő egyszersmindenkorra szóló segélyek kiutalását fogja majd javasolni. Ezidőszerint pedig kizárólag csakis a temetkezési segélyalap további kifejlesztését tartja célszerűnek. Azonban az eddig szokásban volt halálesetenkénti 50 fillérek befizetése helyett, a jövőben a heti, vagy havi, vagy negyedévi folytatólagos befizetések bevezetését ajánlja, mivel a jelenlegi rendszer mellett az esetlegesen rövidebb időközben előforduló halálesetek nél a halálesetenként történő befizetések hiányossága és lassúsága miatt, nem képes az alap a kellő időben a segélyt folyósítani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Mindezekre tekintettel hosszas megvítatás és többek hozzászólása után a választmány úgy határozott, hogy a jövőben a temetkezési segélyalap megerősítésére és növelése céljából az újonnan belépő tagok beiratási díj címén egyszersmindenkora 1 P-t tartoznak befizetni (úgy mint eddig is) s az alap tagjai korra való tekintet nélkül *havonként havi 50 fillért* tartoznak befizetni, azaz nem halálesetenként, hanem (az esetleges halálesetekre tekintet nélkül) *havi 50 fillért kell befizetni. Ezzel lehetővé válik a feleségeknek belépése is. A belépés két kartárs ajánlatával kell történjék, akik igazolni tartoznak azt, hogy a belépő tag a belépés bejelentésekor teljesen egészséges.*

A temetkezési segély azonban csakis *egy évi tagság után esedékes,* azaz a temetkezési segélyre való jogosultság csak a belépést követő egy év eltelte után következik be. Természetes, hogy azok, akik már eddig is tagjai voltak a temetkezési segélyalapnak, azoknak az eddigi tagsági idejük beszámit. A temetkezési segélyt csak akkor szabad kiutalni, ha az illető tag a havi 50 filléres járulékot mindenkor pontosan beküldötte. Ezzel szemben az eddigi 200 P helyett halálesetenként 300 P lesz a segély összege, s amennyiben a tagok száma s ezzel a befizetések összege növekedni fog, úgy az ügyvezető elnök javaslatára a segélyek öszege emelhető lesz.

Baleset esetében a tagság idejére való tekintet nélkül a segély azonnal kifizetendő lesz. Az ügyvezető elnök által előterjesztett segélyezések iránti kérvényeket, a választmány tekintettel az alap ezidőszerinti elégtelen voltára, elutasította. A tisztújítást illetőleg a választmány úgy határozott, hogy a közgyűlésnek az eddigi választmány és tisztikar változatlanul újból való megválasztását fogja javasolni.

Ezután az ügyvezető elnök jelenti, hogy legilletékesebb helyen felhatalmazást nyert arra, hogy az egyesület tagjaival közölhesse azt az örvendetes tényt, hogy az új erdőtörvényben az erdészeti és vadászati altisztek sérelmei orvosoltatni és jogos kívánságait teljesítetni fognak. Jelenti, hogy az egyesület védnöke, Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, főosztályfőnök úr Őméltósága a leghatározottabban állást foglalt az altisztikar érdekei mellett és így nyugodtan lehet bevárni azt az időt, amely már a közel jövőben várva várt reménységeink beteljesedését bizton meghozza. Tekintettel arra, hogy a már elkészült, de még előterjesztés előtt álló javaslatról, most még időszerűtlen és célszerűtlen volna részleteket közölni, igen kéri a tagokat, legyenek türelemmel és bízzanak meg az egyesület vezetőségében, — mert ügyünk most a legjobb kezekben van és az elért eredmény annak idején teljes megnyugvást fog kelteni. Igen kéri a tagokat, hogy minél nagyobb erővel és kitartással buzgolkodjanak a taggyűjtés terén, mert igen hamar elkövetkezik az az idő, amikor kívánságaink alátámasztására szükséges lesz, hogy táborunkban legyen minden erdész és vadász.

Ezután a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az Állami Altisztek Nyugdíjpótló Egyesületének, az egyesületük helyiségeinek, gyűléseink céljaira való szíves átengedéséért. Végül a Hymnusz eléneklése után az ügyvezető elnök a gyűlést berekesztette. Gyűlés után negyven terítékű közös ebéd volt.

Különös tekintettel arra, hogy egyesületünk tagjainak igen nagy része méhészettel is foglalkozik ,s így igen sokan állandóan érdeklődnek méhészeti szakdolgok iránt, ezért ügyvezető elnökünk a gyűlés után felkereste az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezetőit, névszerint Ignácz Sándor felügyelő úrat és Héjas Endre úrat a „Magyar Méh" című méhészeti szaklap szerkesztőjét s velük tárgyalásokat folytatott aziránt, hogy hogyan volna lehetséges tagjaink részére lapunkban „Az Erdő"-ben egy állandó „Méhészet" című rovatot nyitni és fentartani, amelyben méhészeti szakcikkekkel egyrészt a még nem

MEGHIVÓ.

A Magyar Erdészeti és Vadászati és Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete

1929. évi március hó 24-én (Virágvasárnapján) Budapesten, az „Állami Altisztek Országos Nyugdijpótló Egyesületének" helyiségében, IX. kerület, Ráday-utca 5. szám alatt délelőtt 9 órakor

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a M. E. V. M. E. tagjait tisztelettel meghivja

a M. E. V. M. E. vezetősége.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

méhészkedő tagoknak a méhészkedéshez gyakorlati oktatást és tanácsadást, másrészt a már méhészkedő tagjaink részére a továbbképzést, útbaigazitást és aktuális valamint újabb méhészeti szakdolgokról szakszerű ismertetést, nyújtani.

Örömmel jelenthetjük, hogy hála a fentnevezett urak megértő jóindulatának, a tárgyalások igen kedvező eredménnyel végződtek, — s ennek következtében már lapunk jelen 3-ik számával megnyitjuk állandó új rovatként a „Méhészet" című rovatunkat, amelyben kar- és tagtársaink mindenkor megfogják találhatni az őket érdeklő méhészeti szaktudósításokat, szakcikkeket, szaktanácsokat és aktuális dolgok leírását. A ki tehát a méhészet barátja, s azzal szakszerűen foglalkozni kiván vagy foglalkozik is, saját érdekében cselekszik, ha a „Méhészet" című rovatunkat állandóan figyelemmel olvassa.

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal azt, hogy mint lapunk új és önzetlen munkatársait, örömmel és szeretettel üdvözöljük Héjas Endre szerkesztő úrat, Ignácz Sándor méhészeti felügyelő és jeles szakíró, valamint Eberlein Antal a miskolci kerület méhészeti vezetője urakat, s egyben hálásan köszönjük, hogy jóindulatú közreműködésükkel és jeles szaktudásukkal lehetővé teszik, hogy lapunk útján a méhészetet, ezt a nemzetgazdasági szempontból is igen fontos termelési ágazatot, tagjainkkal is megkedveltessük, terjeszthessük és művelhessük, legfőképen tagtársaink anyagi előnyére. Hisszük és reméljük, hogy tag és kartársainknak ezzel igen jó szolgálatot teszünk, s részükről is megfelelő megértő támogatásban lesz részünk. Mindazok, akik méhészeti szakkérdésben bárminemű felvilágosítást óhajtanak, forduljanak bizalommal hozzánk válaszbélyeges levélben ,s mi a lehető legrövidebb időn belül a megfelelő szakszerű választ vagy levélben vagy „Méhészet" című rovatunkban mindenkor a legnagyobb készségel megadjuk. Ezzel „Méhészet" című rovatunkat kar- és tagtársainknak megnyitva, szíves figyelmükbe ajánljuk sorozatos méhészeti cikkeinket.

Itt kell még megemlítenünk azt is, hogy a választmányi ülés után másnapra, két évi hosszas várakozás után végre leérkeztek a belügyminisztériumból, módosított alapszabályaink. A belügyminisztérium rendelkezése értelmében a „Szövetség" elnevezés helyett az „Egyesület" elnevezést kell viseljük, mivel a háború előtti időkben is már *„Egyesület"* voltunk, s a régi alapszabályok is így voltak jóváhagyva, — s így most már végleges elnevezésünk, illetve címünk: *„Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete" Miskolc. — Röviden „MEVME".* — Alapszabályaink most már belügyminiszteri jóváhagyással ellátva lehetővé teszik az igen kívánatos élénkebb egyesületi propagatív működésünket. Az alapszabályokat azonnal a nyomdába adtuk s azok már kis füzetalakban kinyomatva tagjainknak rendelkezésére — állanak és *50 fillér előzetes* beküldése ellenében bárkinek azonnal megküldjük. Egyúttal ismételten kérjük tag- és kartársainkat, hogy minden pénzküldeményt postatakarékpénztári befizetési lapjaink igénybevételével *45.672. számú* folyószámlánkra befizetni szíveskedjenek.

A vezetőség.

A kartárs, aki helyzetének javulását óhajtja, késedelem nélkül lépjen a MEOSz-ba s az, ki a családját s kartársát szereti, a lap és tagdijat pontosan fizeti.

—

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEOSz-ban tömörülnünk kell.

Méhészet

Az erdész mint méhész

Mindenféle foglalkozási ágban működő egyénnek van valami mellégéfolakozása, amivel könnyebbé teszi úgy a maga, mint családja megélhetését. Minden törekvő ember azon van, hogy rendes hivatali, szolgálati vagy szakmabeli munkáján kívül, ha lehet, még valami pénzforrást nyisson a maga számára, szóval, hogy *magának is dolgozzék*. Az emberek rang, tehetség és lehetőség szerint igyekeznek elhelyzekedni s maguknak egy kis mellékjövedelmet biztosítani. Az egyik igazgatósági tag lesz valamely vállalatnál, a másik irodai munkát vállal mellékfoglalkozásként, a harmadik kertészkedik, stb. stb. Amint mondtam tehát, rang, tehetség és lehetőség szerint . . .

Nekünk erdész embereknek is (már akinek!) megadatik néha a lehetőség, hogy egy kis mellékkeresetre tegyünk szert. Többen vannak köztünk, akik pl. véédkerületünkben a vadállományra is felügyelnek és ezért némi díjazásban részesülnek; mások pedig gazdálkodnak. Az erdészek zöme azonban annyira lekötött, hogy magánmunkát nem végezhet; végül van egy kis rész, amely (tisztelet a kivételnek!) egy kissé nyugodalmas természetű . . .

Én ismerek egy foglalkozási ágat, melyet mindnyájan művelhetnénk; ezt azt hiszem, az Isten is azért teremtette, hogy mi is űzhessünk mellékfoglalkozást. Ez: a *méhészet*. Nem hiszem, hogy bárhol is megtíltották volna az erdőőrnek a méhészkedést. Még a Frigyes főhercegi erdészek és vadőrök is méhészkednek Magyaróvár környékén. Már pedig ha valahol van katonai fegyelem és nehéz szolgálat (az uraság is Óvárott tartózkodik), akkor az itt van. Hiszem, hogy sok méhész van köztünk, de tudom azt is, hogy háromszor annyi is lehetne, mint amennyi van. A méhészkedők pedig csak pár régimódi kast tartanak, abból is a nehezet és a nagyonkönnyűt összel lekénezik és sohasem vergődik fel állományuk annyira, hogy méhészetünk számottevő hasznot hajtana. Ennek oka pedig az, hogy *nem tanulnak, nem olvasnak méhészeti könyveket, szaklapokat*. A legtöbbnek nincs is arra pénze, hogy méhészeti szaklapot járasson és az abból tanultakat a maga javára gyümölcsöztesse.

Éppen ezért e helyen arra kérem Szövetségünk Vezetőségét, hogy adjon helyet lapunkban méhészeti cikkeknek és hasson oda, hogy lapunkban neves méhészek havonta adják meg a szükséges utasításokat a következő havi méhészeti teendőket illetőleg. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy minő hasznára lenne ez lapunk olvasóinak és a magyar méhészet ügyének . . .

Dacára annak, hogy lapunk erdészeti szaklap, helyénvalónak tartom, hogyha lehet, méhészeti cikkeket is hozzon. Főcélja ugyanis az, hogy anyagi boldogulásunkat előmozdítsa (a többi szinte magától jön, mert mi tűréstagadás, ha pénzem van, *majdnem* mindenem van.) Különben is az erdészet és méhészet nem is olyan vadidegenek egymáshoz, mint az ember az első pillantásra gondolná. A méhnek legalább is annyi köze van a fához, mint a nyúlnak . . . Azzal a különbséggel, hogy az utóbbi pusztítja, az előbbi pedig szaporodást nagyban előmozdítja! Merem állítani, hogy erdész és a méh jobb barátok, mint az erdész és a nyúl, vagy szarvas. (De a vadászatot is meg kell becsülnünk, mert sokaknak ad kenyeret közülünk!)

Szeretnék néhány sorban rámutatni a méhészet nemzetgazdasági jelentőségére és arra a haszonra, amit a méhészkedés a vele foglalkozóknak, aránylag kevés munkával hozhat.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Lássuk előbb, mit jelent az országnak a méhészet. Csak néhány szembetűnőbb példával akarom illusztrálni, hogy az 1927. évi méztermés, dacára annak, hogy ez az év az utóbbi évtizedek egyik legrosszabb méhészeti éve volt, mit jelent pengőkre átszámítva. 1927-ben a csonka országban 31.331 méhész 232.148 méhcsaláddal méhészkedett; termeltek 21.120 mm. mézet (a Magyar Méh 1928. évi 10. sz.) Mit jelent ez pengőben? Mm-ként 150 pengőt számítva kitesz, 3,168.000 pengőt. Ennyivel gazdagította az országot a méhészet az 1927-es rossz évben. Nézzünk egy másik példát! A IV. (veszprémi) méhészeti kerület területén 433 községben 38.580 méhcsaláddal méhészkedtek 1927. évben. Termeltek 1870 mm. mézet és 8471 kilogramm viaszt. (Magyar Méh, 1928. 10. sz.) A méz értéke 150 pengőjével 280.500 P, a viaszé kilonként 5 pengőjével 42.355 pengő.

Sajnos nincsenek adataim arra, hogy ebből mennyit exportáltunk, de ha itthon fogyott is el, meg van az a hasznunk, hogy nem kellett behoznunk az országba és nem növelte ez a tétel is behozatalunknak, sajnos, amúgy is hosszú listáját.*)

Arra, hogy az egyes embernek mit jövedelmezhet kedvező körülmények között a méhészkedés, csak egy esetet hozok fel. Ismerek egy kisiparost a szomszéd faluban, akinek a háborút követő években a méhek egy házravalót hordtak össze és mondhatom, hogy csínos kis háza van az illetőnek.

Ime tehát, a méhecskék szorgalma milyen hatalmas összegekkel ajándékozza meg még ilyen rossz években is az egyeseket és az országot!... És mindezt úgyszólván a semmiből, az Isten-adta javak amúgy kárbaveszendő morzsáiból, a növények virágaiból gyüjtik. Pedig nem is az a rendeltetésük, hogy nekünk mézet gyűjtsenek, ezt csak létfenntartásuk biztosítására cselekszik, mi csak megraboljuk őket. Igazi feladatuk az, hogy a növények fajfenntartását gyűjtögetés közben a virágok beporzása által elősegítsék, vagy lehetővé tegyék. A virágok megtermékenyítésével hajtott haszon kiszámíthatatlan. Azt mondják, hogy méhek nélkül gyümölcstermelésünk csődöt mondana. Vannak, akik azért tartanak kertjükben pár család méhet, hogy azok a beporzást végrehajtsák és ha vidékük nem alkalmas méhtenyésztésre, még rá is fizetnek, méheiket mesterségesen látva el a téli élelemmel; mégis tartanak méheket. Egy eset: Gömbös Gyula honvédelmi államtitkár úr birtokának környéke méhészkedésre alkalmatlan, de kertjében, melyben főleg barackot termel, tart méheket. A Méhészet tudósítójának erre a kérdésére: „És vajjon érdemes-e ilyen vidéken méhészkedni?" — ezt feleli: „Feltétlen érdemes. Nem a mézért, hiszen itt a családok fenntartása is legtöbbször áldozatba kerül. A gazdának azonban meg kell értenie az idők szavát. Nem elég, ha megmunkáljuk a földet, gondozzuk, permetezzük a gyümölcsfát; ma már arra is kell gondolnunk, hogy a virágok beporzását biztosítsuk és ezáltal a termést fokozzuk. A méh gyüjtögetés közben egyik virágból a másikba viszi a virágport. Tökéletes gyümölcstermést csak így lehet elképzelni. Nézzenek szét... az én barackomat a méhek termelik!" (A Méhészet 1928-as évf. 226. oldal.) Ezt vésse minden kertgazda kitörülhetetlenül elméjébe!

*) Közleményem megírása után olvasom a Nemzeti Ujság 1929. I. 16-án megjelent számában, hogy 1927. évben 1737 mm. mézet exportáltunk, 338.000 pengő értékben. 1928. év első kilenc hónapjában pedig 1305 métermázsát 244.000 pengő értékben. Viaszt behoztunk 465 métermázsát 231.000 pengő értékben, 1928. év első 9 hónapjában pedig 212 métermázsát 104.000 pengő értékben. (Kalos.)

Dr. Schöber Emil tanár „Növénytan"-ában ezt mondja: A rózsafélék beporzása kivétel nélkül rovarok, különösen a méhek által történik. Csalogatóul a szirmok fetünő alakja, nagysága, színe meg illata szolgál. Tudnivaló pedig, hogy majdnem az összes nemes gyümölcsünk a rózsafélékhez (Rosaceae) tartozik. Nem szabad elfelejtenünk, hogy évente sok vonatrakomány gyümölcsöt exportálunk s ebben igen nagy érdeme van a méheknek.

Láttuk tehát, hogy mit jelent a méhtenyésztés a gyümölcstermelés szempontjából. Ha megemlítjük még, hogy a méhészek évente több ezer kaptárt csináltatnak, amivel a faipart, stb. foglalkoztatják, természetesnek találjuk, hogy az állam a méhészet ügyét mindig felkarolta(ingyen kaptárosztás, cukorkiosztás, kedvezményes vasúti szállítás stb.) és tőle telhetőleg előmozdította boldogulását.

Nagy hiba volt azonban az állam részéről, hogy az állandó méhlegelő fontosságát idejében fel nem ismerte és ezt a kérdést máig meg nem oldotta. Most eszmélnek csak rá az illetékes körök, hogy az állandó méhlegelő megteremtése további halasztást nem tűr, mert a modern mezőgazdálkodás (ugart nem hagynak, a tarlót korán szántják, no meg az a hiba, hogy helytelen időben permeteznek) a hazai méhészetet válság elé állította. Az állandó méhlegelő megteremtése a méhészetre nézve életkérdés. Ezt az illetékes faktorok már be is látják és állítólag gondoskodás történik, hogy a jövőben az állami csemetekertekben mézelőfák is tenyésztessenek. A Magyar Méh 1928-as évf. 210. oldalán B é k y Albert min. tanácsos erdőigazgató úr ezt mondja: „Az alföldi erdők telepítéséről és a fásításokról szóló 1923. évi XIX. t.-c. végrehajtása megindult. Ennek keretében a mézelőfák (akác, szofóra, gleditsia, hárs, koelreuteria stb.) és a mézelőcserjék is tekintélyes szerephez jutnak s nem igen lesz arra szükség, hogy ezek ültetése érdekében külön akció induljon." Ebből is látszik, hogy a magas intéző körök is a mézelőfák nevelésével lehetővé kívánják tenni, hogy a méhtenyésztés szempontjából oly fontos állandó méhlegelő megvalósuljon. Ezen szép feladat végrehajtása ránk, erdészekre vár. Mi leszünk azok, akik a különböző időben virító mézelő fák nevelésével az erdőbe és annak környékére való kihelyezésével az állandó méhlegelőt megteremtjük.

Most pár szóval, amivel talán kezdenem kellett volna, megmagyarázom, hogy mi is az az állandó méhlegelő, és látni fogjuk, mennyire fontos annak a megteremtése: mert ha az megvan, nem lesz többé kockázatos a méhészkedés. Aki csak kicsit is ismeri a méheket, tudja, hogy azok csak akkor adnak felesleget, ha a tavasszal vagy nyáron tömegesen előforduló mézelő növények virágaiból, kedvező időjárás mellett, sok nektárt gyűjthetnek. Nálunk a legfontosabb mézelőfa az akác, mert ez legtömegesebben fordul elő. Ez adja tehát, rendszerint, a legtöbb mézet. Vannak ugyan vidékek, ahol nem az akác adja a főhordást, hanem a tisztesfű és az akácból, mivel az kevésvan, csak annyit gyűjthetnek a méhek, hogy tisztesfű virágzásig tengethetik életüket. Szerte az országban azonban az akác adja a legtöbb és legértékesebb mézet. Ha már most az akácvirágzás előtt, mondjuk, gyümölcsvirágzáskor az idő kedvezőtlen, a méhcsaládok nem fejlődhetnek ki annyira, hogy az akácot teljes mértékben kihasználhassák. Nem adnak felesleget, mert a kevés méh által begyűjtött kevés nektár kell a család nyári és téli szükségletére. Még rosszabb a helyzet, ha akác előtt jó idő volt és a családtagok szépen kifejlődtek, de akácvirágzáskor sok az eső, vagy nagy a szárazság, vagy pedig nagyon

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

hideg az idő (ami gyakran előfordul) s részben, mivel a virágok nem termelnek elegendő nektárt, részben, mivel a méhek nem hagyhatják el lakásukat mindig, nem gyűjthetnek annyit sem, amennyi a család nyári és téli szükségletét fedezné. (1928-ban csőstől jött a baj, mert úgy az akác előtt, mint alatt rossz idő volt.)

Azt kérdezhetné valaki, hogy nyáron nem hordanak a méhek? Dehogynem hordanának, ha volna mit! Éppen itt van a méhészet achilesi sarka! Ha a gazda nem szelelné, konkolyozná a vetőmagját, hanem a gabonával együtt vetné, mint régen, a pipacsot, repcét stb. lenne sok vadvirág a határban; aratás után nem szántaná fel azonnal a tarlót, azonkívül az időjárás is kedvezne, nyáron is adnának felesleget. A mezőgazdálkodástól tehát függetlenítenie kell magát a méhészetnek, mert nem parancsolhatja meg a gazdának, mit vessen, mikor szántson. Az időjárást sem szabályozhatjuk, hogy mikor essen az eső, süssön a nap. De van megoldás és ez az egyetlen: meg tudjuk cselekedni, hogy a mezőgazdaságtól függetlenül legyen minden időben virágzó mézelőfánk. Ezzel függetlenítettük magunkat a mezőgazdaságtól és kifogtunk az időjáráson is, mert nincs mindig rossz idő! Ha a méhek nem gyűjthettek felesleget az egyikvirágról, gyűjtenek a másikról, ha arról sem, akkor már nagyon valószínű, hogy gyűjthetnek a harmadikról. Akkor van tehát egy vidéken állandó méhlegelő, ha ott tavasztól őszig, kisebb-nagyobb megszakításokkal, mindig találnak a méhek számottevő gyűjteni valót és így felesleget is többször adhatnak.

Itt kezdődik a mi szerepünk; ezt csakis mi, erdészek tudjuk megvalósítani! Ültessünk különböző időben virító mézelőfákat! Minden vidéken olyat, amilyet az éghajlati és talajviszonyok, valamint a birtokos érdekei megengednek. Sajnos, a legtöbb mézelőfa nem elsőrendű erdészeti fa s így bizony eddig nem igen lettek felkarolva. De van-e vidék, ahol nincs olyan terület, amelyen elsőrendű fák nem érzik magukat otthon? Mégis, sok helyen, szinte erőszakoljuk a talajba a nem odavaló fát, aminek a birtokos csak kárát látja. Ugyanott pedig nagyon szépen fejlődne egy igénytelen másodrendű fafaj, amely a birtokosnak fájával, a méhészeknek pedig mézével esetleg többet hozna, mint a csenevész erdészeti fa. Sok mézelőfát lehet elhelyezni ott, ahol a kultivált fafaj nem díszlik, továbbá az utak mentén, tisztások és nyiladékok szélén.

Helyszűke miatt nem sorolhatom fel, hogy melyik mézelőfa milyen talajt kíván; különben is mindenki ismeri több-kevésbbé a fák talajigényét és vidékén a talajviszonyokat. Néhány fontosabb mézelőfát azonban mégemlítek. Legkorábban virítanak: a som és a füzek (Salixaceae) minden fajtája, a barack, a juharok (Aceraceae) minden fajtája; utána a gyümölcsfák legtöbbje és virágos kőris (Fraxinus ornus). Május második felében virágzik rendszerint a legfontosabb: az akác, két hétig; június első felében a nagylevelű hárs (Tilia platyphyllos), második felében a kislevelű hárs (T. parvifola). Júniusban virít a bálványfa (Ailanthus glandulosa), a lepényfa (Gleditschia triachanthos), a ragadós akác (Rob. gutinosa) és a japán akác (Sophora japonica). Július-augusztusban virágzik a Koelreuteria paniculata.

Íme, néhány dúsan mézelő fafaj, melynek meghonosításával, vagy terjesztésével megteremthető az állandó méhlegelő. Ezek azok a fák, amelyeket a birtokos megkárosítása nélkül elhelyezhetünk az erdőben és annak környékén, valamint az utcafásításoknál. Mindegyikből, amelyik nálunk nem fordul elő csak párszázat ültessünk pár éven keresztül és kész is az állandó méhlegelő. Legtöbbet tehetnek ezen a téren a közbirtokossági, községi és járási erdőőrök. Nagyon jó szolgálatot tenne méhészkedő kartársainak az az erdész, erdőőr, aki a rendestől eltérő szurkos akác virágzásáról tudósítást küldene annakidején lapunknak és közölné, hogy hol, kinek a birtokán, milyen mennyiségben fordul elő ez a fafaj és azon a vidéken rendszerint mikor szokott virágozni; mennyi ideig virul és, hogy ezen későn virágzó egyedekről lehetne-e magot, vagy oltógalyat szerezni?

Mondom, gyönyörű feladat vár ránk ezen a téren! Sőt mi több, ha megcsináltuk az állandó méhlegelőt, nemcsak hogy gyönyörködhetünk munkánk eredményét látva, hanem annak magunk is közvetlen hasznát vehetjük. Mi is méhészkedünk és évente nemcsak egyszer, hanem legelább kétszer pergethetjük az istenáldást. Nem lesz baj, ha nem ad felesleget az akác, majd ad a hárs, ha az sem, akor a többi, később virágzó fafaj, de semmi esetre sem érheti méhészetünket katasztrófa.

Kár, hogy az Országos Magyar Méhészeti Egyesület még nem tud létezésünkről és nem igyekszik velünk is kapcsolatott keresni. A hazai méhészetnek tenne szolgálatot az O.M.M.E. ha szakembereivel lapunkba havonta cikkeket iratna, bevezetvén az olvasókat a méhészet tudományába. Mert ha fontos, az, hogy a magas kormánynál kijárják a mézelőfák nevelését elrendelő utasítást, épp olyan fontos az is, hogy a rendeletet végrehajtó erdészeteket méhésszé nevelje. Biztosíthatom a méhészegyesületeket, ha az erdészek zöme lelkes méhész lenne, máris jobban állna az állandó méhlegelő szénája! A Szövetség tagjainak érdekét szolgálná Vezetőségünk, ha megkeresné az O.M.M.E. vezetőségét, megkérvén, hogy lapunkban ingyenesen helyezzen el méhészeti szakcikkeket. Óriási lépéssel viszi előbbre a magyar méhésze' ügyét az O.M.M.E., ha ezt megteszi.**)

Adja Isten, úgy legyen!!

Kolos János
erdész.

A méhcsaládok első tavaszi átvizsgálása

A méhcsaládok első tavaszi átvizsgálását úgy február végén, március elején szokás megtartani, amikor az első szép napos idők jönnek és már magok a méhek is röpködnek. Egyébként tavasszal, amikor már fiasítás is van, hogy az meg ne hüljön, 10 foknál kisebb hőmérsékletben nem szabad kiszedni a családot.

A méhcsaládok első átvizsgálását azért szoktuk mindjárt az első napos időben megtartani, hogy megállapítsuk azt, megvan-e az anya? Mert ha a tél folyamán a méh anya elpusztult, a méhész pedig az első meleg napokat a méhcsaládok átvizsgálására nem használja ki, s az után pedig sokáig nem lesz e célra alkalmas meleg napja, amelyen az átvizsgálást elvégezhetné, bizony akkor a család álanyás lesz (azaz 1—2 munkásméh felesap anyának) és ilyenkor a családot fel kell oszlatni.

Az átvizsgálásnál, nem muszáj az anyát megkeresni, elég ha pl. az egyik lép sejtjeiben simára befedett fiasítás van, ez azt mutatja, hogy az anya megvan. Azonban, ha a fiasítás nem simára volna befedve, hanem domborúan (púposan), akkor már álanya van a családnál, vagy kimerült öreg anya.

) Időközben ügyvezető elnökünk a cikkben megemlített OMME-nél már eljárt ez ügyben s erről részletes tudóstíást közöl a' „Beszámoló**"-jában. (A szerk.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A vizsgálásnál a lépeket mindaddig szedjük ki, ameddig simára befedett fiasítást nem látunk; mihelyt ezt meglátjuk, azonnal abba is hagyhatjuk a további kiszedést,mert így a család rendben van, amelyet visszsza rakunk és beírjujk a könyvbe, hogy a „... számú család rendben van". Azt a családot pedig, amelynél nincs fiasítás (tehát hiányzik az anya) egyesítsük oda egy gyönge, de anyás családhoz, vagy pedig, ha van — vagy tudunk valahol egy anyát szerezni, akkor zárkában, műléppel leragasztva, ezt adjuk be neki.

Vigyáznunk kell arra is, hogy az első átvizsgálásnál a kaptár aljdeszkájának kitakarítását el ne mulasszuk.

Ignác Sándor

Kinevezések. A nagyméltóságú honvédelemügyi miniszter úr őnagyméltósága Farkas István m. kir. erdőőrt szakaltiszt főerdőőrré nevezte ki. — A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr őnagyméltósága Pölöskey Lajos kir. közalap. n. erdőőrt m. kir. I. o. erdőőrré kinevezte.

Helyreigazítás. Lapunk folyó évi első számában a „Pavlinkai szép napok" elbeszélésében nyomdai hiba következtében a 17. bekezdésben olvasható ‚klubházit" helyett helyesen „klúhári" olvasandó.

Hozzászólás az erdész címhez

A nagyrabecsült Sárkóczy kollégámnak nagy igaza van abban, hogy az erdőőri cím a mai előrehaladt erdőgazdaságnál, úgy az irodákban, valamint kint a védkerületi szolgálatban nagyon lejárt valami. Nem akarok kiterjeszkedni arra, hogy ma mit kell egy úgynevezett erdőőrnek úgy az irodán, valamint kint a védkerületben elvégezni, azt már jó régen a kedves Sárkóczy barátom nagyon szépen leírta a tisztelt lapunkban.

Mi is az erdész cím? Az erdész cím a falusi nép szemében magasabb tiszteletet és rangot jelent. Tulajdonképen a nép zöme még ma is összetéveszti az erdőmérnöki címmel. Itt van a baj, kedves kollégáim. Ugyanis, sajnos, még ma köztünk sok egyén van, aki a magaviselte dolgában bizony nemhogy az erdész, hanem még a kerülő címet sem érdemli meg. Az ilyen egyének részéről elsősorban az szükséges, hogy erdőőrhöz méltó magatartást tanusítsanak és így érdemessé tegyék magukat az erdőőr címre.

Igen ‚kedves kollégáim, az erdész címhez megfelelő magaviselet és megélhetés kell.

Ezzel szemben azt mondom, hogy nem szabad teljesen a nép elől elzárkóznunk, sőt a népnek kisebb-nagyobb bajait istápolnunk kell és igazságos úton, szép szóval foglalkozni vele. Néha le is lehet ülni vele egy-két pohár borra, de csak a megengedett határig. Az erdésznek a magaviseletével példát kell adni a lakosságnak. Jól tudja minden erdészember, hogy az erdei munkásság nagyrésze folyton elégedetlen és még ma is a kommunizmus felé hajlik. Tehát az erdész feladata itten, hisz úgyis mindig a nép közt van, szép tapintatosan az elégedetlenkedők lelkére beszélni és higyjék el, szép szóval okosan a kommün sötét bacilluscsiráit ki lehet ölni és humánus, igazságos kezeléssel, sok minden munkát el lehet vele végeztetni.

Lám, az erdészeti személyzetnek még a népnevelés szempontjából is, különösen idegenajkú lakosságnál, fontos szerepe van.

Fizetésünkre rátérve, a mai fizetésünk mellett, nem mondom, hogy nem lehet megélni, meglehet, de akkor teljesen puritán módon, szinte szerzetesek módjára, minden világi örömről le kell mondani, még a dohányzásról is. Hányan tudják ezt közülünk megtenni? Meg tudja tenni legfeljebb az, aki a szibériai hómezőket végigkoplalta és a zorosz muzsikkal évente négyszer 80—80 napos bőjtöt tartott, csáján és fekete kenyéren. Ha azonban család van a háznál, az már más. Azok azt nem bírják!

Nagyon szép volna és bízunk az elöljáró uraink nemes, kegyes jóindulatában, ha az erdész címet meg is kapjuk, az csak úgy érne valamit, ha a címmel a megélhetésünk is némileg javulna.

Ujhután, 1929. évi január 31-én.

Puska Pál
erdőőr.

Szerkesztői üzenetek

Vitéz Csepeli Gy., Horváth J., Pisti J. A beküldött 49.50 P-ből 1929. évi tagsági díj címén egyenkint 14—14 és temetkezési s. alapra egyenkint 2.50—2.50 P-t elszámoltunk.

Pasztorek A. K. Tagsági díja 1929. év június hó végéig rendezve van.

Mészáros István Szendehely. Tagsági díja 1929. év végéig teljesen és 1930.évre 2 P-vel rendezve van. Temetkezési s. alapon pedig 1 P, mint túlfizetés rendelkezésére áll.

Pothanszky J. T. A beküldött összegből 2 P-t a tem. s. alapra számoltunk el s ezzel rendezve van.

Kirchner I. Bp. Fizetendő tem. s. díj 2 P 50 fillér.

Mayer Oszkár Cs. Tagjaink sorába 1928. X. 1-től kezdve felvettük. Tagsági díja 1929 június hó végéig rendezve van.

Horváth E. U. Beküldött 10 P-t kívánsága szerint elszámoltuk. Temetk. s. alapon 3 P többletfizetése van. A könyv postadíja fejében 28 fillért alkalmilag küldjön be.

Kurczweil Dezső Gys. Tagdíja 1928. év végéig rendezve, a tem. s alapon 50 fillér túlfizetése van.

Szalay Lajos Bm. Tem. s. alapra a halálesetek után még 1 P 50 fillért kell beküldenie. Önnek, mint egyesületi tagnak, a lapra külön nem kell előfizetnie, hanem az évi 14 P tagdíjat kell fizetnie.

Soltész Gyula ?? Kérjük, hogy jelenlegi lakhelyét velünk azonnal közölje.

Ondrik Mihály I. A beküldött 15 pengőből 14 pengőt az 1929. évi tagdíjra és 1 pengőt a tem. s. alapra számoltuk el. Temetkezési alapon 2 P túlfizetése van.

Bugri József Dv. A beküldött 10 pengőből 7 pengőt 1929. I. félévi tagdíjra és 3 pengőt tem. s. alapra számoltunk el. Mint Egyesületi tagnak a lapra külön előfizetnie nem kell.

Kiss György F. A beküldött 10 pengőből 7 pengőt az 1929. I. félévi tagdíjra és 3 pengőt a tem. s. alapra számoltunk el. Temetkezési alapon 2.50 P túlfizetése van.

Szabó Géza Bögöte. Elmult évre 3 P lapelőfizetési hátráléka van.

Makky János fv., Rajka. A beküldött pénzt elszá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

moltuk. Tagdíja 1931. év végéig rendezve, a tem. s. a. pedig 4.50 P túlfizetése van.

F. M. Fedémes. A beküldött 7 P-t elszámoltuk.

Jedinák Lajos Rh. A beküldött pénzből 8 pengőt tagdíjraés 2 pengőt a tem. s. alapra számoltuk el. Tagdíja 1929. év végéig rendezve van.

Pál Lajos G. A temetkezési segélyalapba még a mult évben felvettük. Az annak idején beküldött pénzt kívánsága szerint számoltuk el.

Ifj. Makkay Gy. M. Folyó évre még 5 pengőt kell beküldenie.

Miklós István Sirok. 1928 október havában beküldött 14 pengőt az 1928. évi tagsági dija fejében elszámoltuk.

Németh Lajos Köveskút. Tagoknak a lapra külön előfizetniök nem kell. Évi tagdíj 14 pengő. Önnek erre az évre még 10 pengő tagdíjat és 1.50 P tem. díjat kell beküldeni.

Füredi Tfa. A beküldött 7 pengőt kívánsága szerint elszámoltuk.

Tagjainkhoz. Kérjük tagjainkat, hogy amennyiben Soltész Gyula kartársunk tartózkodási helyét ismerik, közöljék azt az egyesülettel.

Kérelem tagjainkhoz. Kérjük t. tagtársainkat, hogy amennyiben körzetükben valamely erdészeti vagy vadászati állás megüresedne, vagy ilyen tudomásukra jutna, úgy azt — az állásnélküli kartársaink érdekében Egyesületünkkel közölni szíveskedjenek.

HIRDETÉSEK

Felhivás előfizetésre és hirdetésre

„Az Erdő" kiadóhivatala tisztelettel felkéri az állami és magánuradalmi erdőhatóságok, valamint a fakereskedelmi és faipari vállalatok igen tisztelt Vezetőségeit, valamint az igen tisztelt közönséget, hogy „Az Erdő"-t támogassák azáltal, hogy a lapra előfizetni és abban hirdetni szíveskedjenek. Lapunk létét, jövőjét egyedül előfizetőinek s olvasóinak szeretetére s hirdetőközönségének bizalmára építi. Lapunk főtörekvése leend, hogy hivatását t. előfizetői, olvasói és hirdetőinek teljes megelégedésére töltse be. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 45.672.

Legalább negyedévi előfizetést kérünk.

Előfizetési dij:

Egész évre	6 pengő
Félévre	3 „
Negyedévre	1.5 „
Egyes szám	60 fillér

„Az Erdő" kiadóhivatala

Erdőőri és vadőri szakiskolát végzett róm. kath. vallású nőtlen, 26 éves erdőőr, jó bizonyítványokkal azonnali belépésre erdőőri, vagy vadőri állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

A Vasvári járási erdőőri állásra Vasvármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága 1929. évi február hó 19-én kelt 484—1929. kb. sz. véghatározatával Gombás György vasaljai születésü veszprémi lakost nevezte ki.

POLGÁR KÁLMÁN FIA
ÓRA ÉS ÉKSZERTELEPE
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5., I.
ÓRÁK 5 évi jótállással!
Ékszerek 14 kar. aranyból **hat havi lefizetésre!**
KÉRJEN AJÁNLATOT!
JAVITÁS! VÉTEL! CSERE!
Vidéki megbizásokra nagy gondot fordítok.

FENYŐMAGOT
LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre.
Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, vas-m. — Árjegyzék ingyen!

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók
KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.
Mindennemü rönglát vásárolunk

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. — Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Rt.-nál Miskolc, Hunyadi-utca 13. (Igazgató: ifj. Ludvig István.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 4. szám. 1929 április 5

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

Husvéti fohász az erdőn

Távol a világtól erdők sürűjében
Csak Te vagy mellettünk, *Miatyánk Úristen;*

Te vigyázol reánk, Te segitsz mindenben,
Te óvsz a veszélytől, *Ki vagy a menyekben.*

Templomunkká tette az erdőt szent Kezed,
Hogy mi is zenghessük, *szenteltessék Neved.*

A sötét éj után ha virrad hajnalod,
Hozzád száll hő imánk, *jöjjön el Országod.*

S amikor megjelen melegítő napod
Minden lény esdve kér, *legyen akaratod.*

Mert minden teremtmény a föld kerekségen
Tőled várja üdvét, *miképen a menyben.*

És, hogy ezt megadod, hinni lelki öröm,
Mint fönt angyalidnál, *akkép itt a földön.*

Te adod az erőt és egészségünket,
Hogy megkereshessük *napi kenyerünket.*

Benned való hitünk, remény s szeretetünk
Meg nem szünő lángját *adjad meg minekünk.*

Az erény ösvényén, ha néha tévelygünk
Terits a jó útra s *bocsásd meg a vétkünk.*

Ne kíváND, hogy Hazánk vesztén megnyugodjunk
Majd ha visszaadják *mi is megbocsájtunk.*

De addig nem birunk, cseh, oláh és szerbnek
Sem az osztrákoknak, kik *ellenünk vétettek.*

Hisz' nem igaz úton vették el erdőnket,
Melyért leszámolni, óh *ne vigy benünket . . .*

Mert vissza, ha találunk esni ős hitünkbe
Jaj lesz, nekik jaj, ha jutunk *kisértésbe.*

Segits meg hát Atyánk, mint eddig is tetted
Turáni átkunktól kérünk *szabadíts meg.*

S add, hogy Kárpátunkon magyar zászló lengjen
Ments meg Trianontól, *a gonosztól, Amen.*

Feren'bá.

Mult és jelen

Ötven esztendő, egy félszázad év, egy emberöltő mulott el azóta, amióta a Magyar Erdőtörvényt megalkották. Ötvenesztendő! Nem is nagy idő, ha az elmult századok végtelen sorait nézzük, de nagy idő, ha arra gondolunk, hogy azok a kartársak, akik 1879-ben az első erdőőri szakvizsgát letették már többnyire kint pihennek a csendes temetőben. Legyen áldott emlékük.

Ez alkalommal aktuálisnak gondolom, hogy egy kis fogalmat alkossunk magunknak arról, hogy mint surrant el fejünk fölött ez a regénybe illő, csodával határos és történelmileg oly gazdag ötven esztendő.

Változik a világ, változnak a viszonyok. Megváltozott a világ, megváltoztunk mi is. Hogy pedig megállapíthassuk és magyarázatot nyerhessünk magunknak a Magyar Erdészeti Altisztek elmult és jelenlegi helyzetéről vissza kell pillantani az elmut ötven esztendő hosszú sorain és össze kell hasonlítani a multat a jelennel, illetve párhuzamot kell vonni, köztünk és apáink között. És akkor arra a meggyőződésre fogunk jutni, hogy Szövetségünk által annyiszor elhangzott kérések és panaszok nem csak puszta kiáltások, hanem

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

beigazolt tények és valóságok. Mert hogy a Magyar Erdészeti altisztikar még napjainkban is az volna, aki volt ötven esztendővel ezelőtt, ezt nemcsak, hogy mi nem hisszük el, de nem hiszi el még a laikus ember sem.

De lássuk csak mégis, mi a különbség köztünk és ősapáink között. Erre ugyan könnyen megfelelhetünk, ha őszinték akarunk lenni. Mert igaz, ami igaz, ők is erdőőrök voltak és azok vagyunk mi is. Azonban itt le kell szögeznünk, hogy ez csak papíroson van így írva, de óriási eltérés mutatkozik a szaktudás, illetve szakismeret tekintetében, nem is szólva a műveltségről. Nem akarom ezúttal megboldogult ősapáinkat nyugvó sírjaikban zaklatni, csupán munkakörünket akarom felidézni, hogy világosabb képet nyujthassunk magunknak. Mert csak dicsőségére válhatik, ha azt mondhatjuk el, hogy mi sem néztük tétlenül az időt ezen ötven esztendőn keresztül, hanem más szakmabeliekkel hasonlóan mi is megtettük kötelességünket. Ne szégyeljük megvallani, hogy bizony ősapáink messze maradtak mögöttünk a szaktudás és minden más tekintetben. Mert azt mondhatjuk, ők bizony alig fejtettek ki nagyobb munkásságot, mint ami címünket is jellemzi. Az erdővédelmen kívül alig terjedt tovább munkakörük. Talán azért, mert kevesebb volt az emberiség, kevesebb fára volt szükség. Édes Hazánk még egy összefüggő egységet képezett és nem volt oly fontos szerepe a fának, mint napjainkban, amikor a fának beszerzése ép oly fontos szerepet játszik az emberi lét fentartásában, mint a mindennapi kenyér. Ép ezért a mai erdőőr tevékenységi köre nem csak az erdővédelemig terjed, hanem ezt nagyon is túlszárnyalja, mert tisztában kell lenni egyéb preciz szakismeretekkel is, amely kezdetét veszi az elméletnél és végződik a gyakorlatnál, mely megkezdődik a fán lévő magnál és tart az erdő szakszerű kitermeléséig. Egyszóval a mai erdőőrök szakismeretének meg kell felelni a XX-ik századbeli követelményeknek. Pedig tudjuk jól, hogy ez a huszadik század nem oly közönséges évszázad, mint amilyen eddig lepergett ezen a földgolyóbison, hanem olyan, amilyenre még a világtörténelem nem emlékezik.

Lépjünk csak ki egy keveset az erdészet köréből és álljunk meg az őt legjobban érintő tényezőnél. Technika. Huszonöt évvel ezelőtt startolt az első gépmadár, mindössze három méter magasan és kétszáznyolcvan méter távolságot volt képes megtenni. És napjainkban, vagyis huszonöt évvel később már azt látjuk, hogy korlátlan ura a levegőnek, leigázta a háborgó tenger hullámait, megtörte a szelek óriás erejét és összekötötte a vén Európát az új világgal, Amerikával, azon kevés harminchárom és fél óra alatt és ezzel egy új korszakot nyitott meg az emberiség számára. — És vajjon, miből alakult ki ez az ördöngős masina? Nem másból, mint a fából, minthogy sok minden másnak is a fa a kutforrása. Mert hisz tanultuk a fizikából, hogy az első kísérletező fizikus a fa melege által jött rá arra a meggyőződésre, hogy a víz száz Celzius foknál megforr és erőt ad. És csak az olaj, illetve petróleum feltalálása után tért át a tudomány modern tipusu gépek szerkesztésére. Hisz még napjainkban is számtalanszor előfordul, hogy a forgalmas világtól elzárt helyeken most is fával tüzelik a gépeket. Tehát ebből azt vonhatjuk le, hogy az erdészet is rekordokat termelt ki, ha nem is egymagából, de eredeti forrásából. Fa nélkül az első ősember sem élhetett és nem tud élni a mai ember sem, és nem fog élni a jövő nemzedék sem. — És mégis a laikus ember alig tulajdonit fontosságot az erdőnek. — Pusztítja, ahol bírja, minket erdészeket pedig megvetnek azért, hogy életet akarunk adni a jövő kornak. — Gyülölnek bennünket azért, mert védjük azt a drága kincset, az erdőt, amely elválaszthatatlan tartozéka az emberi életnek. — És ugyanakkor elfelejtik, hogy semmi sem tart örökké, minthogy egykor szénbányáink is elfogynak. — Mert hisz jól tudjuk, hogy a szén nem más, mint a fának képmása, amely hajdan földrengések következtében elsüllyedt és azt napjainkban szilárd szén alakjában bányásszák ki. És mint az előbb is említettem, egyszer majd elfogy, és ha most erdeinket nem védjük, nem kezeljük kellő szaktudással, mi lesz az utókorral?

Azért szükséges, hogy mi is szakitsunk már végre a multtal és kilépjünk az új korszakba a civilizált emberek közé. Ez pedig csak úgy történhetik meg és érdekeink megőrzése az utókornak csak úgy lehetséges, ha szakismereteinket kibővítjük, amely csak úgy vihető ki, ha a magyar erdészeti altiszti kar szakismeretét is képzettséghez kötik. Mert beigazolt tény, hogy minnél nagyobb valakinek képzettsége, annál nagyobb látóköre és annál nagyobb téren képes kifejteni szakismeretét. Amelyre elég bizonyság ősapáink egyszerű mivoltja és a mai altiszti kar magasabb képzettsége és ezzel járó szakismerete.

Minthogy pedig mindenütt a világon a képzettséggel együtt magasabb cím is jár, ennélfogva mi is szivesen átengedjük a multnak a kezdőleges szaktudással együtt az idejét multa erdőőr címet is.

A régi erdőtörvény most van revizió alatt, ezt mindnyájan jól tudjuk, csak azt nem tudjuk, mit hoz nekünk, magyar erdészeti altiszteknek. — Vajjon egyöntetüvé tesz-e bennünket a nyugati államok erdészeivel? Reméljük a legjobbakat. Én azt hiszem, hogy mire végleg lezárja előlünk kapuit az elmult ötven esztendő, jubileumi emlékül minket is megajándékoz valamivel. Ugy hiszem, hogy ezen félszázad esztendős áldásos, becsületes munkálkodásunkért mi is kiérdemeltünk egyetmást, miután pedig a mi munkálkodásunkat csak velünk közvetlen foglalkozó erdőtiszt uraink tudják legjobban bebizonyítani és értékelni, ép *ezért hozájuk fordulunk az erdőtörvény ezen ötvenes évfordulója alkalmával és arra kérjük őket, legyenek szószólóink, karolják fel ügyeinket, tegyék magukévá bajainkat és hassanak oda, hogy a Magyar Erdészeti Altiszti Kar sérelmes ügyei is orvoslást nyerjenek az új erdőtörvényben,* hisz nekik is könyebb lesz, ha egy jól képzett, bővebb szaktudással rendelkező altiszti generációval együtt vehetik fel a jövő félszázad esztendő fáradalmas és gondterhes munkáit.

Kis Tóth Tamás
m. kir. közalapítványi erdőőr.

POLGÁR KÁLMÁN FIA
ÓRA ÉS ÉKSZERTELEPE
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5., I.
ÓRÁK 5 évi jótállással!
Ékszerek 14 kar. aranyból **hat havi lefizetésre!**
KÉRJEN AJÁNLATOT!
JAVITÁS! VÉTEL! CSERE!
Vidéki megbizásokra nagy gondot fordítok.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A telepítő keserű meglepetése, vagy tartsanak-e a vadásztársaságok erdőőr-vadőrt

Ezen a címen az Erdő folyó évi 1. számában megjelent cikkem eredetileg a Magyar Vadászujság cimu budapesti vadászati szaklap*) számára irodott, ahol az 1928 október 20-iki számban jelent meg.

Bizonyára vannak, akik emlékeznek rá, hogy azt a kérdést intéztem a cikkben Kecskés Sándor adoügyi jegyző úrhoz, hogy a területükön tilos időben tenyésznyulat lövöldöző sintér tényleg erdőőr volt-e vagy pedig kerülő, mert hol ennek, hol annak nevezi a jeles vadölőt. (Ismét a címkérdés! Hát tényleg első dolgunk legyen jelenlegi címünktől megszabadulni!)

Örömmel jelenthetem, hogy fenti című cikkemre Kecskés úr a Magyar Vadászujság 1928 november 10-i számban „Erdőőr vagy kerülő c. cikkében megadja a választ, amivel mi „erdőőrök" teljesen meg lehetünk elégedve. Ime néhány idézet a cikkből:

„Kolos János úr közleményében arra kér, írjam meg, hogy az általam lapunk (a Vadász Ujság) folyó évi 7. számában közölt szomorú esetben szerepeltetett egyén erdőőr-e, vagy pedig csak kerülő?

Örömmel hozom kérdező úr és az olvasó vadászközönség tudomására, hogy a tilos időben tenyésznyulat lőtt sintér csak erdőkerülő és nem „erdőőr".

Nagyon helyes volt tehát cikkíró úr feltevése, amikor egy percig sem kételkedett abban, hogy nem erdőőr az illető. A magam részéről nem vonom kétségbe egy pillanatra sem, hogy egy szakvizsgázott, hivatása magaslatán álló „erdőőr" hasonló brutalitásra nem képes."

Pár sorral alább: „köztudomásu ugyanis, hogy a legtöbb hiba a vadőrtartás körül van. Ha egy községi területet egyes ember, vagy sundám-bundám többen, de csak úgy „összeállással" bérelnek: a bérleti összeg nagysága miatt nem képesek jó vadőrt tartani, mert az „sokba kerül". Ilyenkor választják azt a szerencsétlen megoldást, hogy a vadőri teendők ellátásával, minden felelősségérzet nélküli vadorzókat, léghuzamgyári fékezőket biznak meg: Részben azért, hogy így kevesebb pénzbe kerül a „vadász", részben azért, mert így egymás ellen is szabadon garázdálkodhatnak. Mert az ilyen vadőröknél 1—2 deci „bunda" mindig megteszi a kivánt hatást."

Ismét pár sorral alább: „Még egyet. Cikkíró úr az erdőőröknek személybiztonságuk megvédésére az általam javasolt 12-es forgópisztoly helyett a kisebb kaliberüt ajánlja. Tapasztalásból mondhatom, hogy az erdőőr nyakába akasztott, nagy 12-es forgópisztoly nagyobb hatást vált ki az emberekből, mint a fatolvajok és más kihágók szeme elől zsebbe, vagy kis táskába süllyesztett modern browning."

Kecskés úr ezen utóbbi soraihoz a Magyar Vadászujság főszerkesztője, a mi álláspontunkra helyezkedve, a következő megjegyzést fűzi: „Mi magunk részéről szintén a lehető legkisebb öblű nikkelköpenyes lövedékű pisztoly mellett foglalunk állást, mert komoly önvédelem esetén sem az a cél, hogy azt a magáról megfeledkezett támadót agyonlője, vagy gyógyíthatatlanul halálra sebezze, hanem csak az, hogy egy könnyen, biztos gyógyuló sebbel harcképtelenné tegye. Drága a magyar élet, hisz oly kevesen vagyunk."

Fentiekből kiviláglik, hogy nem vagyunk azért annyira lenézett emberek, mint egyesek gondolják, csak azon kell lennünk, hogy karunk tekintélyét úgy befelé, mint kifelé megvédjük. Amíg az „erdőőr" címet viseljük, addig az erdőőr címnek szerezzünk becsületet, hogy igazán méltón viselhessük majd annak idején a megtisztelő és tekintélytadó erdész címet; mert a méltatlanul viselt cím csak talmi ékszer, aminek értéke nincs.

Hogy nem vagyunk annyira lebecsült emberek, mutatja az a körülmény is, hogy az ország egyik legtekintélyesebb vadászati lapjában is szót emelhetünk, ha szívünket valami nyomja és ott szavaunknak visszhangja is támad. Sőt, ami sokak előtt hihetetlenül hangzik, az is megtörténik, hogy a mi álláspontunkat fogadják el helyesnek. (Lásd a pisztolyvitát!)

Nem mulaszthatjuk el, hogy köszönetet ne mondjunk Gyöngyöshalászi Takách Gyula úrnak a Magyar Vadászujság főszerkesztőjének azért, hogy az erdőőr-vadőr vitának helyet adott lapjában, sőt hozzá is szólt a vitához. Ugyancsak köszönetet kell mondanunk Kecskés Sándor a. ü. jegyző úrnak azért, mert cikkünket válaszra méltatni és az erdőőrökről a gyanu árnyékát eloszlatni szíves volt.

Még pár szót, kedves kartársak! Mindnyájan tudjuk, hogy az erdőőrök részére előírt hivatalos fegyver a régi Werndl karabély, szuronnyal. Ezzel kellene a birtokosnak ellátni erdőőrét, mikor az szolgálatba lép. Nem tudom, viselik-e még valahol; én még sohasem láttam Werndl-puskás erdőőrt. A Werndl puskáról alkotott véleményemet már megirtam az Erdő f. évi 1. számában. Itt megjegyzem még, hogy véleményem szerint nem azért rendelték el nekünk a kimondhatatlan nevű (én bizony nem tudom kimondani, csak leírni) Werndlt, mintha az kizárólag az erdőőrök számára teremtődött volna, vagy az erdőőr csakis azt tudná kezelni, hanem azt hiszem, azért, hogy mikor az idevágó rendelet napvilágot látott: ez volt a legtökéletesebb lőfegyver nálunk. Tehát nem Werndl-vel akartak ellátni bennünket, hanem az akkor létező legtökéletesebb lőfegyverrel, ami pedig akkor a Werndl volt. De később is érvényben maradt a rendelet, hogy legyen kinek eladni a hadseregnél kiselejtezett mordályokat. Most már jórészük tönkre ment és megérdemelt helyére ,az ócskavaskereskedésekbe és múzeumokba kerültek. A legtöbb erdőőr vadászfegyvert visel szolgálatban. (A városokban az u. n. mezőőrök is ezt viselik. Szerk.) Ez nagy hiba, mert csak arra jó, hogy gyanuba hozza viselőjét. A vadászterület-tulajdonosok, még inkább a vadászati jog bérlői nem jó szemmel nézik és meg is tilthatják az erdőőrnek, hogy vadászfegyverével a közutakon kívül a bérletét képező erdő területére lépjen. Én magam sem nézném szívesen, ha területem volna s azon idegenek vadászfegyverrel tartózkodnának. Igy vannak a vadászbérlők is és ha ne mis gyanusítják az illető erdőőrt orvvadászattal, mégis azt tartják, hogy biztos, ami biztos!... Mindnyájan emberek vagyunk... kísértés, alkalom... stb. stb. Helyesen cselekszünk tehát, ha védkerületünkben nem vagyunk feljogosítva a vadászatra, nem hordunk sörétes puskát.

*) A Magyar Vadászujság vadászati, ebtenyésztési, vadászgazdaság politikai szaklap. A Magyar Vadászok Orsz. Szövetsége és a Hubertus Orsz. Magyar Vadászati Védegylet hivatalos lapja. Főszerkesztője: gyöngyöshalászi Takách Gyula, országszerte ismert vadászati szakiró. Kolos.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

sításnak tegyük ki magunkat? A sörétes fegyver úgy sem felel meg tökéletesen önvédelmi célra! Hisz az erdőőröket rendszerint közelről támadják meg a fatolvajok s ha ellenük sörétet használunk, akkor roncsá lőjük őket. Ez pedig nem lehet célunk, hisz nem vagyunk hóhérok! Azonkívül a hosszú sörétes puska nem is használható közvetlen közelből.

Mindezt igen jól tudják a vadászbérlők s azért gyanakszanak a vadászpuskás erdőőrökre. Ott, ahol nincs a vadászatra jogunk és a birtokos sem ad alkalmas fegyvert, hanem magunknak kell azt beszerezni, leghelyesebb és legcélszerűbb pisztolyt viselni. Nem drága és célravezetőbb a puskánál. És ami a fő, nincs gyanu!... Kellemetlenség!

Évekkel ezelőtt ismertem egy becsületben megőszült és azóta már elhalt erdőőrt, aki szintén vadászpuskát viselt, pedig különben nem volt vadászember. De tetszett neki, hogy a szép, fényes damaszteső koptatja a kabátja oldalát. Megtörtént, hogy amint védkerületében sétál, egy nemrég lőtt nyulat talált és azt forgatta, nézegette. Pár percig tünődik, hogy ki lőhette meg a nyulat és mikor, hisz nem hallott lövést. Amint így tünődik, hát csak lekapja ám valaki a puskát a válláról. (Ti i. az erdőőr válláról.) Felpillant, hát a terület bérlőjének két legény fia áll előtte, gunyosan vigyorogva: „Hát maga az a jómadár"!... A többit gondolhatják. A puskát magukkal vitték. (Szerencsétlenségre a csöve nem is volt tiszta, mert az erdőőr fia atyja tudta nélkül előző nap verebészett vele az udvarban.) Feljelentették és mindent elkövettek, hogy az erdőőr meg legyen büntetve. De hála hivatalfőnökei és a községbeli pap, jegyző és orvos kedvező tanuvallomásainak, akik mind lehetetlennek tartották, hogy az öreg lőtte volna a nyulat, a bíróság nem látta beigazoltnak a kihágás elkövetését és felmentette. Elmondani gyorsan megy, de meg kell gondolni, hogy a hercehurca hetekig tartott és addig az illető fel volt függesztve állásától. Hát a hetekig tartó szégyen?... Csak azért, mert puskát vitt az erdőőr és valakinek a hetedik határban megtetszett sebe siteni egy nyulat s a nyulnak tetszett felfordulni az erdőőr ösvényén.

Gondolja meg mindenki, mielőtt puskát akaszt vállára, hogy érdemes-e viselni, ha úgy sem használhatja.

A saját maga, családja és kartársai érdekében cselekszik az az erdőőr, aki a ránézve idegen vadászterületre nem lép sörétes puskával.

Kolos János,
járási erdőőr.

Szövetségi ügyek

Közgyülésünk

Amint azt már előző számunkban közöltük, egyesületünk ez évi III. rendes közgyűlését Budapesten f. évi március hó 24-én (Virágvasárnap) délelőtt 9 órakor tartotta meg az „Állami Altisztek Országos Nyugdíjpótló Egyesületének" (IX. Ráday-utca 5. sz.) nagytermében.

Ügyvezető elnökünk üdvözölve a megjelent kartársakat, elmondva velük a magyar Hiszekegyet, megnyitja az ülést. Deák László debreceni és Habina József győri tagtársakat a jegyzőkönyv hitelesítésére kéri fel, majd megállapitja, hogy a közgyűlés határozatképes, mivel az alapszabályszerű ötven tagnál több, összesen 58 tagtárs jelent meg, akik szabályszerű meghatalmazás alapján 42 távol lévő kartársat képviselnek, s így jogos 100 szavazat van jelen.

Ezután a titkár jelenti, hogy az egyesületnek 930 rendestagja van és 87 lapelőfizetője van, ezekközül 404 a temetkezési segélyalapnak is tagja. A tagok közül közel 300 tag van a tagdíjakkal hátrálékban, s így a tagdíjhátrálék közel 4000 pengőt tesz ki, ami gyors és jó ügykezelést, valamint az egyesület kifejlődését neheziti meg.

Ezután a betegsége miatt távollévő pénztáros helyett ösmerteti az évi zárszámadást (lapunk 3. számában teljes egészében közöltük) melyet a közgyülés észrevétel nélkül egyhangúlag elfogadott. Harihovszky József tagtársunk, mint a számvizsgáló bizottság jelenlévő tagja jelenti a közgyűlésnek, hogy a pénztárkönyvet, főkönyvet és a számadási okmányokat, tételről-tételre átvizsgálta a számvizsgáló bizottság s azokat mindenben rendbenlévőknek találta. Ennélfogva kéri a közgyűlést, hogy a tisztikarnak a felmentvényt adja meg, amit a közgyűlés egyhangúlag megadott.

Ügyvezető elnökünk ezután előterjesztette az ez évi költségvetést, amelyet a közgyűlés ugyancsak egyhangulag helyeselve elfogadott.

Bejelenti, hogy az előző évi közgyűlés határozata alapján mindezideig maga látta el a reprezentativ elnöki teendőket is, mivel a közgyűlés kivánsága szerinti mindentekintetben független személyiséget a reprezentativ elnöki tisztségre találnia nem sikerült, kéri a közgyűlés eziránya újabb állásfoglalását. Ezen bejelentés kapcsán fejlődött vita és többek hozzászólásának eredményeképen a közgyűlés úgy határozott, hogy követendőnek tartja továbbra is az egyesület védnöke Pfeiffer Gyula ministeri tanácsos úr Őméltósága azon adott tanácsát, hogy a reprezentativ elnöki tisztséget csakis anyagilag és minden egyéb tekintetben is teljes független személyiséggel célszerű betölteni. Különös tekintettel arra, hogy a közelmultban az erdészeti és vadászati altisztikar jogos kivánságainak teljesítését és érdekeinek védelmét illetőleg úgy egyesületünk védnöke, Pfeiffer Őméltósága, mint pedig az új erdőtörvényt előkészítő illetékes miniszteriális vezető személyiségek részéről, határozott és igen biztató kijelentések hangzottak el, egyesületünk küldöttei és vezetői előtt, a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy *úgy védnökünk Őméltósága, mintpedig az illetékes ministeriális vezetőszemélyiségek iránt, mindannyian a legteljesebb bizalommal vannak eltelve,* s így a közgyűlés a reprezentativ elnöki tisztség betöltésének további függőben tartását ez időszerint károsnak nem találja. Egyidejüleg továbbra is megbizza az ügyvezető elnököt a representativ elnöki teendők ellátásával, s egy az ezen tisztségre fentiek szemelőtt tartásával alkalmas személyiség megnyerése iránti szükséges lépések megtételével, azzal, hogy amennyiben ezen tisztségre megfelelő személyiséget találnia sikerült, azt a választmánynak bejelentse, s annak megválasztását, illetőleg a választmány döntsön.

A közgyűlés a készülő új erdőtörvényre tekintettel egyhangúan elhatározta azt is, hogy az erdészeti és vadászati altiszti kar érdekeinek védelmére az illetékes forumokhoz memorandumot fog benyujtani, amelyben a kar összes bajai, panaszai és jogos kivánságai fel legyenek tárva, hogy azokra a kar az új erdőtörvényben orvoslást nyerjen. Ezen memorandum összeállitására a közgyűlés egyesületünk ügyvezető elnökét kérte fel, s annak az illetékes forumokon leendő benyujtására tíztagú bizottságot, illetve küldöttséget választott. A bizottság, illetve küldött-

Mi szükségünk van arra, hogy ártatlanul gyanu-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

ség tagjai lettek az alább nevezett tagtársaink:

Nádaskay Richárd ügyv. elnök. Daróczy Márton m. kir. főerdőőr, Esztergom. Fortenbacher Nándor u. erdész, Urkút. Gábris József urad. p. erdész, Tata. Hornyánszky Antal m. kir. erdőőr, Miskolc. Kovács Antal Csapod. Lehóczky János min. irodafőtiszt, Budapest. Sárkóczy József m. kir. főerdőőr, Miskolc. Tihanyi István m. kir. főerdőőr, Kerepes. Ujlaki Lajos kir. közalap. főerdőőr, Márianosztra. Vizner Sándor szfv. erdészeti altiszt, Budaörs.

Ezután tárgyalta a közgyűlés a temetkezési segélyalap ügyét. (Ez ügyben is igen sokan szóllottak hozzá az egyes részletkérdésekhez, helyszüke miatt azonban itt nem irhatjuk meg a részletes vita lefolyását.) A temetkezési segélyalap ügyében a közgyűlés hosszas vita után úgy határozott, hogy a belépéskor fizetendő beiratási díj úgy mint eddig is volt, marad egy- és mindenkorra, előre befizetendő kettő (2) pengő; a temetkezési járulék a belépést követő hó elsejétől személyenként és havonként előre fizetendő (50) ötven fillér, — ezen új fizetési rend a régi tagokra vonatkozólag 1929. évi április hó 1-én lép életbe. Új tagként belépő tag és kartárs taztozik két más tag és kartársával igazoltatni azt, hogy a belépéskor teljesen egészséges, azaz semmiféle fertőző vagy más súlyos betegségben nem szenved. Az újonnan belépő tagnak a temetkezési segélyre való jogosultsága csak egy évi tagság után kezdődik, halálesetében a segély csak akkor fizethető ki, ha tag a havi járulékokat rendesen befizette. Ezzel szemben most már a feleséget is be lehet léptetni a temetkezési segélyalapba és a kifizetendő temetkezési segély összege további intézkedésig az eddigi kettőszáz (200) pengő marad. A tag elhalálozása mindenkor szebályszerűen kiállított hallotti anyakönyvi kivonattal igazolandó, enélkül a temetkezési segélyt kifizetni nem szabad.

Felhatalmazta a közgyűlés az ügyvezető elnököt, hogy amennyiben a tagok részéről a befizetések pontosan megfognak történi, s így a temetkezési alap tőkéje megerősödik, ez esetben a kifizetendő segély összegét kétszáz pengőről háromszáz pengőre emelhesse fel, — a választmány hozzájárulásával.

Ezután megejtette a közgyűlés a szokásos évi tisztújítást és szavazás mellőzésével egyhangú közfelkiáltással újra megválasztotta az eddigi tisztikart, melyet teljes bizalmáról biztosított; eszerint:

Ügyvezető elnök: Nádaskay Richard m. kir. főerdőtanácsos, számvevőségi főnök (Ideiglenesen a representativ elnöki teendőket is ellátja.). *Jegyző:* Hornyánszky Antal m. kir. erdőőr. *Pénztáros:* Béldy György m. kir. főerdőőr. *Ellenőr:* Bögözy Gyárfás járási erdőőr. *Számvizsgáló bizottság:* Schleichardt Nándor m. kir. főerdőőr, Harihovszky József m. kir. erdőőr és Schütz Gyula m. kir. erdőőr, Miskolc.

A választmány tagjai az alábbiak: *Lehóczky* János m. kir. miniszteri s. hiv. irodafőtiszt, Budapest. *Vizner* Sándor székesfővárosi erdészaltiszt, Budapest. *Kis Tóth* Tamás m. kir. közalapítványi erdőőr, Pilisszentkereszt. Ifj. *Zöldi* Ferenc uradalmi erdőőr, Nagykőrös. *Sárkóczy* József m. kir. főerdőőr, Miskolc. *Bengő* István uradalmi erdőőr, Szendehely. *Till* Gusztáv m. kir. főerdőőr, Gödöllő. *Tihanyi* István m. kir. főerdőr, Kerepes. *Daróczy* Márton m. kir. főerdőőr, Esztergom. *Cservenka* Ferenc uradalmi erdészeti számvivő, Tata. *Barnóczky* István uradalmi erdőőr, Guth. *Deák* László m. kir. főerdőőr, Debrecen. *Háber* János uradalmi erdőőr, Mátraballa. *Kolb* Gyula m. kir. főerdőőr, Esztergom. *Ujlaki* Lajos m. kir. közalapítványi erdőőr, Márianosztra. *Kolos* János járási erdőőr, Halászi. *Szklenár* János járási erdőőr, Alsópetény. *Gera* József uradalmi erdőőr, Kaposvár. *Mazányi* Gyula hercegprimási erdész, Drégelypalánk. *Ifj. Forstenbacher* Nándor uradalmi erdész, Urkút. *Habina* József m. kir. erdőőr, Győr. *Füzi* István hercegi erdőőr, Kapuvár. *Orsonics* István uradalmi erdőőr, Pula. *Kalinger* József uradalmi erdőr, Lenti. *Rezenka* Ágoston uradalmi erdész, Ugod. *Rosta* Imre uradalmi erdőőr, Szücs. *Bölcs* István m. kir. főerdőőr, Kecskemét. *Stubenwoll* Rezső uradalmi erdőőr, Tata. *Kummert* Lajos közalapítványi erdőőr, Pilisszentkereszt.

Póttagok: Répássy Ferenc m. kir. főerdőőr, Királyhalma — Szeged. *Papp* István m. kir. főerdőőr, Visegrád. *Vasváry* József uradalmi erdőőr, Tapolca. *Perhács* Péter uradalmi erdőőr, Lengyend. *Németh* József uradalmi erdőőr, Nádasd. *Szy* Ferenc m. kir. erdőőr, Püspökladány. *Forgács* Pál uradalmi erdőőr, Hidvégardó. *Steer* Ferenc uradalmi erdész, Bánhida. *Molnár* Bálint m. kir. főerdőőr, Debrecen. *Törkenczy* István m. kir. főerdőőr, Miskolc.

A tisztújítás megtörténte után a benyujtandó memorandum egyes pontjainak megvitatása következett, Bölcs István Kecskemét, Stubenwall Rezső Tata, Vizner Sándor Budapest, Daróczy Márton Esztergom, s még több más kar- és tagtárs hozzászólása kapcsán, a különböző hozzászólásokban, indítványokban és javaslatokban foglaltaknak a memorandumba való felvételét határozta el a közgyűlés. Tekintettel arra, hogy annak idején a memorandum teljes szövegét lapunkban közölni fogjuk, itt most azt bővebben ismertetni nem tartjuk célszerűnek. Végül még Lehóczky tagtársunk meleg szavakban elparentálta a napokban elhunyt kartársunkat, id. Podhorszky János m. kir. főerdőőrt, búcsúztató szavai kapcsán reá mutatott arra, hogy Istenben boldogult tagtársunk, mint annyian mások is váratlanul hunyt el. Életében elmulasztotta a családja iránti kellő és köteles gondoskodást és nem lépett be, s így nem volt tagja temetkezési segélyalapunknak, aminek szomorú következménye az, hogy családját igen súlyos helyzetben hagyta vissza. Lehóczky tagtársunk mélyen megilletődve kérte a közgyűlést, hogy ha már alapszabályszerűen a temetkezési segélyalapból nem is juttathatunk a családnak segélyt, tekintsük azt, hogy a család mily súlyos helyzetbe jutott és közadakozással koszorúmegváltás címén gyűjtsünk össze némi pénzadományt szeretett kar és tagtársunk családja részére. A közgyűlésen jelenvoltak erre a felhivásra önkéntes adományaikat az elnöki asztalra kitett csészébe tették s ilymódon összegyűlt 34 P 10 fillér. A közgyűlés határozata alapján itt most ezuton is felkérjük egyesületünk többi tagjait is, hogy amennyiben az némileg is módjukban van, nehány fillérrel járuljanak hozzá a megkezdett gyűjtéshez és *„Podhorszky koszorúmegváltása“* jelzéssel küldjék be fillérreiket egyesületünk címére vagy postatakarékpénztári folyószámlájára, hogy elhunyt kar- és tagtársunk súlyos helyzetben visszahagyott családjának némiképen segítségére lehessünk. Életben lévő kar- és tagtársainknak pedig ismételten, mint már annyiszor, újra, meg újra csak azt kiáltjuk oda, *gondoskodni a családunkról a legelső és legelemibb kötelességünk.* Ne mulassza el ezt egyikünk sem, lépjetek be a temetkezési segélyalapba, mert nem tudhatjátok, melyik percben szólít el az életből az Isten hatalma, s visszahagyjátok családjaitokat a legnagyobb nyomorban, ho'ott havi 50 fillérrel legalább a pillanatnyi nehéz helyzetükön segítve van. Okuljatok szegény kartársunk példáján. *„Memento Mori“* mondja a latin, *„Emlékezz a halálra.“*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A közgyűlés végül még úgy határozott, hogy Mayer János földmívelésügyi miniszter, Prónay György és Mayer Károly államtitkár és Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos urakat táviratilag üdvözöljük.

Egyéb tárgy nem lévén, ügyvezető elnökünk a közgyűlés tagjaival a Himnusz eléneklése után, a közgyűlést bezárta, mely után közebéden a késő délutáni órákig jó hangulatban vitatták tovább a jelenvoltak ügyes-bajos dolgaikat. *N. R.*

Fentemlített üdvözlő táviratainkra az alábbi válaszok érkeztek:

*

Ngys. Nádaskay Richard urnak
m. kir. főerdőszámtanácsos
a M.E.V.M.E. ügyvezető elnökének

Miskole

Földmivelésügyi államtitkár. Bpest, 1929. március 26.

Igen tisztelt Számtanácsos Úr!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete ez évi III. rendes közgyűlése alkalmából táviratilag üdvözölt.

Tisztelettel felkérem Számtanácsos Urat, hogy ezen üdvözlésért az Egyesületnek hálás köszönetemet kifejezni méltóztassék.

Maradok kiváló tisztelettel

Mayer s. k.
államtitkár.

*

Erdészeti főosztályfőnök.

Kedves Barátom!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének III. közgyűléséről küldött jóleső üdvözletet a legnagyobb örömmel vettem s ezért a leghálásabb köszönetemet küldöm.

Ez alkalommal is értesítlek Benneteket arról, hogy úgy az egyesületet, mint annak agilis tisztikarát a jövőben is mindenkor s a lehető legmelegebben fogom támogatni.

A legszivélyesebb üdvözlettel vagyok,

Budapest, 1929. évi március hó 29-én

készséges híved
Pfeiffer s. k.

„Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói“

Irta: TOMASOVSZKY IMRE
ny. miniszteri tanácsos.

Megrendelhető az „ERDŐ“ szerkesztőségénél Miskolcon, Pénzügyi palota II. em. 55.

Ne légy kishitű!

Kedves lapunk legutóbbi száma azt a szomorú és megdöbbentő hírt közölte, hogy kartársaink közül némelyek feladták a reményt és elégedetlenségükben az Egyesület tagjai közül visszaléptek.

És ezt tették azért, mert az alig két éve működő Egyesületünk, még nem juthatott odáig, hogy a felfogott eszmék megvalósíthatók lettek volna. Mert az ötven éven keresztül elmulasztot dolgokat ezen rövid két év alatt nem birta kivivni. És éppen most léptek vissza és türelmüket most veszítették el, amikor a közelgő új erdőtörvény kapcsán az eddig elhangzott panaszok és kérelmek talán megoldhatók lesznek számunkra.

Most! Amikor még azokban is felgyül az egyesülés csirája, akik eddig az Egyesülettől távolálltak.

Hogy ezzel mily bűnt követtek el, úgy maguk, valamint a jelen és utókor kárára, azt hiszem saját maguk sem tudják eléggé felfogni. Mert ezzel először is maguk alatt vágták le a fát, másodizben pedig szégyent hoztak az összes kartársaikra, mert visszaállították a közvéleménynek azt a tudatát, hogy az erdészeti altisztikar nem tudja értékelni egy közös, mindnyájunk javát szolgáló szent ügy munkálkodását.

Én azonban azt hiszem, nem az inditotta az illető kartársakat az Egyesületből való kilépésre, hogy reményük elfogyott, hanem az, hogy *bizonyára jó módban élnek, gondtalan telnek napjaik és úgy gondolkoznak, hogy nekik az Egyesület már ennél jobb sort úgy sem vívhat ki.*

Bár adná a jó Isten, hogy mindnyájan, ily gondtalan sorban élhetnénk s ne kellene egy jobb sors kivívásáért oly sokat kilinceselnünk. Hanem szerény kis otthonunkban nyugodtan tölthetnönk el éltünk napjait. Kartársam! Ha már a jó Isten annyira szeret bennünket, hogy semmi nélkülözésünk nincsen, talán rágondolhatnánk azokra is, akik ép az ellenkezőjén állanak. Ugyhiszem anyagi áldozattal egyikünk sem segíthet a másikon, de legalább segítsünk azzal, amivel tudunk, ez már azt hiszem, minden kartársnak kötelessége volna. Segitsünk azzal, hogy támogassuk ezt a mindnyájunk érdekét szolgáló szent ügyet, az Egyesület érdekeit, mely által talán azok is egy kis jobb sorra szenderülnek, akik ma még ép, hogy csak tengetik életüket és családjaik, gyermekeik létét csak a legnagyobb gondok, erőmegfeszítések és mérhetetlen áldozatok árán képesek a mindennapi kenyérhez jutni. Vagy ha már nem akarjuk Krisztus Urunk szent igéit követni — szerezsd felebarátodat, mint önmagadat — legalább gondoljunk fiainkra, akik talán nem juthatnak abba a szerencsés helyzetbe, hogy ily bűnélkül élhessék világukat.

Ha Te ezt kartársam nem tudod mind elgondolni és mindezekért nem birsz férfiasan síkra szálni, akkor Isten hozzád. Velünk marad az Isten, velünk az Igazság. De ne feledd, hogy egyedül hiába kiabálsz, az elnémul, mint hang az éjszakában. Mert az akarat csak a többségben, az erőben nyilvánulhat meg. És csak élj magadnak. Majd mi kopogunk azokkal együtt, kik nem tudnak nyugodni mert ösztönzi az apai kötelesség a gyermeke siró szava.

Nekünk szivünk van. Nekünk fáj, ha kartársunk nélkülöz, ha a gyermek éhes és sír, ha az özvegy szenved. Nekünk fáj ha egy kartárs, aki életén keresztül tönkre tette erejét, egészségét és öreg napjaira nincs hova fejét lehajtani.

Nekünk fáj, ha állásainkat, arra nem jogos egyén tölti be. Nekünk fáj, ha köztudat azt a bizonyos képzettségű erdőőrt összehasonlítja a községek analfabétái közül kikerülő béressel.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

És ha Te ezt mind nyugodtan birod viselni kartársam, akkor csak menj békével. Majd mi történtünk helyeted is. Majd mi vigaszt nyujtunk azoknak is, akik ezt nem birják nézni. Majd mi letöröljük a kicsinyek könnyeit, ha sirnak. Majd mi meg enyhitjük az elhagyatottak fájdlamát, ha elkeserednek. De majd egyszer bizva, hogy nem sokára az Úr Jézussal együtt mi is feltámadunk és akkor mi is megyünk békével a jó Istennek hálát zengeni.

És Te akkor szégyenkezni fogsz, mert kishitű voltál, mert nem viselkedtél férfihez illően, mert elvesztetted a mindent tápláló reményt, mert feladtad a harcot és mert oknélkül megfutamodtál.

Kis Tóth Tamás
közalapítványi m. kir. erdőőr.

Mi az oka?

Néha gondolkozni kezdek, hogy mi is lehet az oka annak, hogy mi magyar erdészeti altisztek oly keservesen tudunk tömörülni? Dacára a sok tárgyilagos, értelmes felhívásnak, dacára, hogy sok megérdemelt, de eddig el nem ért, pedig mindnyájunkat érdeklő célkitűzéseink vannak, miket csak egyesülve tudunk kiküzdeni. Gondolataimmal mindig csak oda lyukadok, hogy csupa könnyelműségből, kényelemből és a küzdelem nehézségeitől való meghátrálásból, legfőképen pedig a följebbvalóink előtt való túlszerénységet színészkedő természetünk az okai, hogy még ma is oly sokan vannak a zegyesületünkön kívül. Pedig ezen okok nem oly természetüek, hogy megbocsájthatók volnának, mert ma már igazán nem lehet és nem is volna megengedhető, hogy oly gyermekes gondolkozással okozzunk karunknak még hosszú időre kitolódó bizonytalanságot.

Én pl. vagyok olyan tekintélyes és jó javadalmazású állásban, hogy semmi okom sincs arra, hogy az egyesület érdekében fáradozzak, de nem tartom a lelkiismeretemmel össze egyeztethetőnek, hogy ne küzdjek azokért a jogos célokért, amelyeknek én ugyan már birtokában vagyok, de túl sok érdemes szaktársam esetleg majd a gyermekem még nincsenek vagy nem lehetnek. Nagyon sokan azzal érvelnek, hogy aki érdemes és tehetséges szakember, az a szövetkezés nélkül is kellőkép érvényesülhet. Igen ám, de hány kiváló szaktársnak kell elkallódni olyan kisebb uradalomban, ahol nincs módjában képességeit kimutatni, mert egyszerűen olyan embernek a gondnoksága alatt van, ki nem érti a mi szakmánkat és nem tudja méltányolni az illető szaktehetségét.

Ha ezelőtt pld. 50 évvel elődeink egyesültek volna és küzdöttek volna azért, hogy az érdemes szakvizsgázott erdőőrnek legalább annyi fizetése legyen, hogy a mindennapi kenyere és a tisztességes ruházata meg legyen, továbbá, hogy érdemeit szakértő erdőtisztek állapitának meg, akkor ma már nem fordulhatna elő, hogy érdemes szakvizsgázott erdőőrt csak azért bocsássanak el állásából, mert különb embernek tartja magát a kanásznál. És hogy szép és nagyobb terjedelmű védkerületekben egyszerűen egy kocsis vagy béres legényt állítsanak be. Továbbá, hogy 30—40. évi szolgálat után elbocsássák azért, mivel már nem bír úgy működni, mint egy fiatal, vagy hogy olyan erdőőrök is lehessenek, kik még a saját nevüket sem birják leírni, de a túlgőgös és fenhéjázó viselkedésükkel kompromittálják az összes erdészeti altiszti kart. Ha mi, kik vagyunk körülbelül háromezren, összefognánk és egy tekintélyes és felvilágositólag ható szaklapot olvasunk, nagyon sok a még szellemileg alacsonyabb nivón álló kartársunk is felvilágosodnék és úgy a köznek, mint a kenyéradójának sokkal hasznosabbat produkálna, mint e nélkül. — Tehát szívlelje meg minden szaktárs, ha boldog, ha boldogtalan, hogy együtt kell küzdenünk a közös jobb jövő és édes Hazánk érdekében. Ne kicsinyeskedjünk, ne törődjünk azzal, hogy egyik másik szaktárs túl is lő a célon. Tekintsük azt, *hogy egyesületünk főcélja az, hogy aggkorunkra nyugdíjat, szolgáltunkban kellő fizetését és elismerést kapjunk. Továbbá, hogy az erdészet minél képzettebb szakaltiszteket kapjon.* Mert a nagyérdemű és tudású tisztjeink is könnyebben boldogulnak az értelmes és szakértő altisztekkel, mint olyanokkal, kik a szakértelemnek teljes hiányában vannak és csak a gyakori helyszini magyarázattal tudnak velük valahogy megértetni kényesebb tennivalókat, nemhogy ő nekik segítségükre lehetnének. Az is bizonyos, hogy olyan ember exponálását ki a kötelességeinek minden tekintetben megfelel, nem nézik rossz szemmel a tisztek, de hogy az egyesületnek tagja ne lehetne nyugodt lelkiismerettel mindenki, azt elképzelni nem bírom, de megérteni sem. — Tehát a dolog véleményem szerint úgy áll, hogy jelenleg minden szaktárs helyesli az egyesület létezését, de egyesek nem akarnak tagjai lenni szerintük: 1-ször sok a tagdíj, 2-szor nem egyenlő rangú és értelmű mindenki, 3-szor úgy sem bír belátható időn belül segíteni, 4-szer miért legyen tagja olyan egyesületnek, amelyben a haragosa is bent van, 5-ször enélkül is meg van sorsával elégedve, 6-szor fél, hogy a följebb valója nem jó néven veszi, 7-szer, ha meg voltunk nélküle eddig, azután is megleszünk valahogy stb. stb. Mindezek pedig azt bizonyítják, hogy akik így gondolkoznak, azokban nincs meg a kellő és komoly belátás és megértés aziránt, hogy igenis tömörülnünk kell, mert különben úgy járunk, hogy amíg bírjuk erővel és egészséggel a szolgálatot, addig érdemes emberek vagyunk, azután pedig, ha megöregszünk, vagy esetleg megrokkanunk, akkor mehetünk a szegényházba vagy koldulni, mert nyugdíj nincs.

Igy gondolom, ebben látom én az egész egyesülési nehézségeket, pedig ezeket le lehet és le kell küzdeni, ha rá eszmélünk arra, hogy a kezdet mindenben nehéz, de ha férfiasan és becsületesen cselekszünk, akkor egy jobb jövővel kecsegtető erős erdészeti s vadászati altiszti egyesülettel gyarapodik az ország, amely az utókornak nagyon szép jövőt készít elő, ha mindjárt a jelenlegi harcosok nem is élvezhetnék a gyümölcseit, de nyugodt lehet legalább az iránt, hogy mindenben becsületesen teljesítette a kötelességeit.

Erdész-vadász üdvvel vagyok.

Nádasdi erdőn, 1929 január hó 20.

Németh József, urad. főerdőőr.

A kartárs, aki helyzetének javulását óhajtja, késedelem nélkül lépjen a MEOSz-ba s az, ki a családját s kartársát szereti, a lap és tagdijat pontosan fizeti.

—

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEOSz-ban tömörülnünk kell.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Segélykiáltás erdőőri altiszti kartársaimhoz!*

Minél előbb jöjjetek segítségünkre a hideg, éhség, a nagy nyomorban szenvedő magán birtokosoknál megrokkant kegydíjas kartársaitoknak és azok özvegyei, árvái, kiskorú gyermekeik megmentésére. Itt elétek tárom siralmas helyzetüket. Példa a veszprémi püspökség uradalmában. *42 évig szolgált, megrokkant erdő- vagy főerdőőrnek egy évi kegydíja 10 q búza,* vagyis annak évnegyedenként vásárlási utólagos kifizetése, négy részletben. *Egy 25 évet szolgált, megrokkant erdőőr ennek 50 százalékát kapja, vagyis 5 q búza* váltsági árát egy évre. Én közel 30 évig szolgáltam a fent megnevezett uradalomban, farkasgyepüi erdőgondnokságánál, szolgálat közben szerzett reomás lábbetegségem miatt mult évben szolgálatképtelen lettem. Orvosi bizonyítványaimmal igazolva, én kapok *kegydíjat egy évre 6 q búza váltsági árát. Az özvegyeknek,* férjeik bármilyen magas szolgálatot is töltöttek és ezen özvegyeknek bármennyi árva kiskorú gyermekük van is *4 q búza váltsági árát kapják* egy évre. Tehát ennek nem a háború az okozója, mert tudom háború előtt ezen uradalomban 45 évet szolgált, megrokkant erdőőr 12 pengő évi kegydíjat kapott. Lássátok ebből mennyire kitűnik elnyomatásunk. Nincs meg köztünk az összetartás. Most ismét hozzátok fordulok segélykiáltásommal. Tudom, hogy pénzfizetést nem kaptok. *Ha kell kérjétek kölcsön tagsági díjatokat, de minél előbb lépjetek be a „Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Szövetségébe." Tömörüljünk össze, hadd menjünk mi is saját zászlónk alá. Így érhetjük el elnyomatásunk jogos felszabadulását.* Ezen zászlónkat nem csak papiron kívánom, hanem az év március 24-én Budapesten megtartandó rendes közgyűlésen kérni fogom az igen tisztelt közgyűléstől ennek a zászlónak megszavazását és a gyűjtésre való engedélyt. Mire is mai levelemben zászlónkra feljaánlottam 10 pengőt.

Kartársi üdvözlettel

Pápa, 1929. március 4.

Németh József
püspöki urad. kegydíjazott erdőőr.

* Vettük és adjuk e segélykiáltást úgy, amnt íródott, mert ehhez gazán nem kell kommentár. *A szerk.*

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre.

Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

Méhészet

Gyűjtsünk adatokat a méhlegelő statisztikájához

Mindenek előtt köszönetet akarunk mondani az olvasók nevében az érdekünkben való munkálkodásban fáradságot nem ismerő Szerkesztő Urunknak, amiért lehetővé tette, hogy lapunkban egy új, értékes rovat nyitassék és e rovatban az ország legjelesebb méhészeti szakemberei közé tartozó urak oktassanak bennünket erre a nemes, kedves és hasznos tudományra: a *méhészetre.*

Hármas célt fog ezzel elérni lapunk szerkesztője: gyarapítja tudásunkat, ami majdan anyagi előnyünkre válik, emeli a lap nivóját, ami minden lapszerkesztőnek legfőbb vágy és célja; végül kiváló szolgálatot tesz a magyar méhészet ügyének. Hozzáfűzhetjük még azt, hogy ha lehet, még öregbíti iránta eddig is tanúsított megbecsülésünket.

Úgy érzem, hogy az olvasók nevében is hálánknak és köszönetünknek kell kifejezést adnunk e helyen: Héjjas Endre urnak, az O.M.M.E. alelnökének és a legnagyobb magyar méhészeti szaklap, a Magyar Méh szerkesztőjének; Ignácz Sándor méhészeti szaktanító urnak a jeles szakírónak, továbbá Eberlein Antal méhészeti kerületvezető urnak, akik hivatásuk magaslatán állva, minden alkalmat megragadnak, hogy a méhészet tudományát terjesszék és ezáltal a magyar közgazdaság és a méhészek boldogulásához hozzájáruljanak.

Reméljük, hogy sikerülni fog nekik az erdészekkel a méhészetet megkedveltetni és az erdészet és méhészet frigyéből megszületik az annyira óhajtott *állandó méhlegelő.*

A méhészek szívessége azonban, kedves kartársak, miránk is ró egy kis kötelességet! Ha a méhészet dolgozik értünk, mi is dolgozunk a méhészetért és amit tudunk,, tegyük meg érdekébe!

Mint már a multkor is irtuk, az állam hathatósan támogatja a méhészeket és a méhészetet és már állítólag az állami csemetekertekben is nevelnek mézelőfákat, hogy pár év mulva elárasszák ezzel az országot. Nagy szerepünk lesz tehát annakidején a méhlegelő megalkotásában. De addig is ragadjunk meg minden alkalmat, hogy az utcafásításoknál, a leventepályák és hősök ligete befásításánál szerepet kapjanak a mézelőfák. (Nagyon alkalmas a hárs a hősök ligetében, mert 500—1000 évig is elél.)

Nagy gondot fordítsunk arra, hogy különböző időkben virító fafajtákat hozzassunk, mert ezáltal idővel elérjük azt, hogy egy évben kétszer is pergethetünk. Ez pedig azt jelenti, hogy egy esztendőben kétszer aratunk, egy gazdasági évből kettőt csinálunk.

A legtöbb kartárs tudja, hogy felsőbb helyen elrendelték, hogy minden község kapjon annyiszor 2—3 csemetét, amennyit leventéinek száma kitesz. A leventék tartoznak ezen fákat elültetni és gondozni. Itt is jut szerep számunkra. A községi, járási stb. erdőőrök legyenek rajta, hogy a község mézelőfákat igényeljen a Testnevelési Tanácstól, ahol különben is súlyt helyeznek a mézelőfák kultiválására. Ha nem is jut az idén mindenhova mézelőfa, az eredmény nem marad el, mert az illetékesek látni fogják, hogy ebben nagy a kereslet és a jövőben már gondoskodnak az igénylők kielégítéséről.

Ettől függetlenül, legyünk azon, hogy a közterek és utcák a községek faiskoláiba minden évben hozassanak

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

pár száz, különféle, különböző időben virágzó mézelőfákat. Hisz alig okoz költséget az ilyen 1—2 éves csemete bevásárlása s ha már bent van a kertben, majd csak megkapálják azt is a többivel.

Még egy szép és nagyon fontos feladat hárul ránk: tudósítást küldeni rovatunknak arról, hogy vidékünkön miféle mézelőfák fordulnak elő nagyobb mennyiségben és ezen fák mely időtől meddig szoktak rendszerint virágzani; van-e vidékünkön a rendestől eltérően virágzó akác, ez mennyivel virágzik később, mint a rendes akác?

Nagyon kérjük kartársainkat, ne rösteljék a fáradságot és tudósítsák szerkesztőségünket a következőkről:

1. A közönséges fehér akác (Rob. pseudo..), 2. a folyton virágzó (helyesebben kétszer virágzó) fehér akác (Rob. semperfl.), 3. enyves piros akác (Rob. viscosa), 4. az egylevelű akác (Rob. monoph.), végül 5. az újmexikói akác (R. neomexicana) a kartárs vidéken előfordul-e és ezen akácfajok közül melyek és milyen mennyiségben fordulnak elő; melyik mikor kezd és szünik meg virágozni azon a vidéken? A kétszer virágzónál a második virágzás kezdete és vége is megirandó. A különleges fajtákról akkor is tessék jelentést küldeni, ha azt a fajtát csak pár egyed képviseli és ezeknél megfigyelendő az is, hogy mennyire járják a méhek?

Aki tud adatokat, az küldje be minél hamarabb, különben pedig sziveskedjenek az idei év folyamán megfigyeléseket eszközölni és a tapasztaltakat feljegyezni. A beérkező adatokból statisztikát készítünk és tiszta képet fogunk nyerni arról, hogy ezen akácfajok (és a más fajta mézelőfák) hol fordulnak elő és mikor virágoznak. Ezzel nemcsak a méhészetnek hanem igen nagy szolgálatot teszünk kartársainknak és az erdészetnek is. Ugyanígy sziveskedjenek tudósítást küldeni a többi mézelőfákról is, de legalább azokról, melyeket a multkori cikkünkben felsoroltunk.

Itt az ideje, hogy komolyan munkához lássunk és egymás birálgatása helyett hasznos és közérdekű munkával töltsük szabad időnket.

Méhészkedjünk és, ha mástól nem is, a *méhektől biztasan megtanuljuk, hogy az összetartás és együtt munkálkodás célhoz visz és kizárólag csak az visz a célhoz,* mert a méheknél érvényesül legjobban *az egységben rejlő erő.*

Kolos János
járási erdőőr.

Mikor vásároljuk a méheket?

A méheket mindig tavasszal vásároljuk, mert az ősszel vásárolt méhcsaládok, a tél folyamán elpusztulhatnak és akkor kárba veszett a pénzünk.

Ha közvetlen közelből vásároljuk, akkor már a tisztulási kirepülés után megvehetjük és mindjárt el is szállithatjuk, mert ha akkor szállítjuk el, amikor már a méhek kijártak, az összes kijáró méhek három kilométer körzeten belül mind vissza repülnek a régi helyükre és a megvásárolt család legyöngül. Három kilométernél messzebb már nem repülnek vissza. Vagy ha mégis ősszel akarjuk megvenni, akkor maradjon ott az eladónál tavaszig és ha valamelyik család elpusztul, akkor az eladó kárára menjen.

Igaz, hogy a korai vásárlásnál a családokat a hideg idő miatt nem tudjuk átvizsgálni, miért is ilyen esetben az átvizsgálást majd otthon — már az új helyen tartjuk meg és a netalán meglévő bajokért, az eladó legyen a felelős. Azonban, ha csak lehet, mindenki akkor vásárolja, amikor a családot vásárlás előtt át is vizsgálhatja. Kezdők pedig, akik még nem értenek a méhekhez, azoknak nagyon ajánlom, hogy kérjenek meg egy öreg gyakorlott méhészt, hogy legyen segítségére a méhek vásárlásánál.

A méhcsaládok vásárlásánál első sorban is arra legyünk tekintettel, hogy egészséges területről szerezzük be, ahol nincs raglyos költésrothadás. Másodszor a megvásárolandó család, elég népes legyen, harmadszor bőven legyen méze és negyedszer fiatal legyen az anya.

Hogy a család elég népes-e azt arról tudhatjuk meg, ha pl. egy országos méretű kaptárban, március végén, április elején 16—18 lépet a méhek eltakarnak, az elég népes. Ha pedig egy másméretű kaptárról van szó, akkor még a fészeknek, ha kétharmadát elfödik a méhek, az szintén elég népes. A mézet pedig úgy állapítjuk meg, hogy elég-e, ha pl. országos méretűnél április elején van még 4 teljes mézeslép, vagy pedig más méretnél 4—5 kg.-ot tesz ki a család méze. Az anyáról pedig úgy győződhetünk meg, hogy fiatal-e, ha még nincsenek letöredezve a szárnya hegyei, ha még élénken mozog, ha a testét borító bársonyos pehely nincs lekapva és elég sűrűn zárt sorokban petézik.

A vásárlásnál vigyázzunk arra is, hogy sok heresejtes lépet ne kapjunk és mennél világosabbak a lépek, annál jobb, illetve annál újabbak.

A megvásárolt családnak legkevesebb annyi kiépített lépe legyen, amennyi a fészekbe szükséges. Ha azonban a vevő annyi lépet nem bír venni a családdal, hogy a mézkamra is tele lesz, akkor az még jobb, mert már abban az évben mézet is szüretelhet.

Hogy a rajt mikor vásároljuk, erről majd egy későbbi cikkemben lesz szó, most azonban megemlítem, még azt, ha valaki kasos családot akar vásárolni, annak tudnia kell, hogy kasban már nem lehet mindazt úgy megállapítani, mint a kaptárban; azonban, hogy elég-e a méz, azt arról tudjuk meg, ha a kast lemérjük és tavasszal mindenestül 12—14 kg.-ot nyom, ősszel pedig 20—22 kg.-ot, akkor elég.

Ignácz Sándor

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Mindennemű rönglát vásárolunk

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Az „eleven nyúlfogás"

Az első pillanatban talán furcsának látszik ez a cím, de hamarosan mindegyik kartársam rájön arra, hogy mit is jelent ez tulajdonképen.

Egy bécsi vadkereskedő export-cég, az elmult év novemberében megállapodást kötött uradalmunk igazgatóságával, nagyobbmennyiségű élő tenyésznyúl befogására és Angliába való szállítására. Az egyik ilyen nyulfogásra alkalmas terepül az erdőgondnokságunkhoz tartozó „Doromlás-Dokomlás" pusztát, — mely cirka 1500 k. hold kiterjedésű, — jelölték ki.

Már nagyban folytak az előkészületek s Erdőgondnokságunk vezetőjétől már az utasítást is megkaptuk, hogy a munkáinkat úgy osszuk be, hogy a kitűzött napra a nyúlbefogásnál mindegyikünk ott lehessen, — de az az átkozottul kedvezőtlen viharos esős időjárás ismételten keresztülhúzta számításunkat.

Végre, miután a nyúlfogó hálók s a szállító ládák egy része, valamint a bécsi cég megbízottja, egy Mayer nevű osztrák fiatalember is, — aki különben egy szót sem értett magyarul, — megérkezett, — a hálók átnézése és kijavítása után, amely nem csekély munkát igényelt, egynapi késedelem után, miközben az időjárás is jobbrafordult, mégis csak elhatároztatott a nyulak befogása.

E művelet sikeres végrehajtásához, tekintve az 1250 fm. hosszúságú hálót, legalább 150 hajtóra volt szükség, aminek hirtelen való összeszedése eleinte nem csekély feladatnak látszott. — Azonban annak hírére, hogy élő nyulak lesznek hálóba hajtva, az emberek legnagyobb része — nem a 2 pengő napidíjért — hanem merő kíváncsiságból, már az első órában tömegesen jelentkezett.

Másnap még a nádfedeles házak fölött ott ült a hajnali sötétség, amikor a szomszédos három község férfi népe már talpon volt s izgatottan kérdezte egymástól: hát hogy a csodába is lesz az az eleven, nyúlfogás? — majd csoportokba verődve, lázas kíváncsisággal tárgyalva a még nem látott nagyszerűnek ígérkező eseményt, — özönlött a hajtók — mintegy 200 főből álló — tarisznyás serege, amelyben a teknővájó oláh cigánytól a legjobbmódú polgárig képviselve volt minden foglalkozási ág, aki csak valamennyire is érdeklődött a vadászat nemes sportja iránt, — az előre kijelölt helyre, ahová az erdőgondnokság vezetőjének személyes felügyelete alatt mi, uradalmi erdőőrök: Tantos Gyula, aki német nyelvismeretével — Mayer úr mellett — a tolmács szerepét töltötte be, — azután csekélységem, Farkas, Mazányi, Belényesi, valamint ifj. és idősb Berek János ismertnevű vadőrök, kik a hajtók vezetésével lettünk megbízva, hosszú kocsisorral megrakodva a szükséges fogóeszközökkel vonultak fel a d . . .-i majorhoz, ahol a hajtók beláthatatlan serege már türelmetlenül várakozott.

Megérkezve a helyszínre, a hajtásra kijelölt síkfekvésű szántóterület egyik dülőútját szállottuk meg, részben azért, hogy a szántóföldön és a zöld vetésekben minél kevesebb kárt tegyünk, — részben, hogy a há felállításával, valamint az elfogott nyulak összeszedése és elhelyezésével könnyebben mozoghassunk.

Ezután megkezdődött a hálók kibontása és felállítása. Ez a művelet a hajtó ksokaságának segítségével, aránylag elég gyorsan sikerült.

Mielőtt tovább folytanám, talán nem lesz érdektelen, ha e nálunk használt hálókat közelebbről is megismertetem.

Amnt már előbb is említettem, az 1250 folyómétert kitevő háló, a könnyebb kezelhetés céljából 50 szakaszból (egy-egy szakasz 25 fméter) és három részből, illetőleg háromsoros hálóból állott. A középső rész 1 m. magas 8/8 cm. lyukbőségű, puha zsinegből kötött háló, amely minden 2.5 fm. távolságban 1.2 m. magas hegyezett végű karóhoz volt, a háló alsó és felső szélébe húzott erősebb zsineggel erősítve, — ennek két oldalán pedig szintén 1 m. magas 20/20 cm. lyukbőségű, ugyanolyan zsinegből készült háló volt, amely csak lazán volt kifeszítve; — ez kettős célra szolgált: a nyulak közvetlen megfogására s a hálók felszedése nélküli — két felől való hajtásra.

Mikor a hálószakaszoknak szorosan egymás mellett kb. 1100 fm. hosszú egyenes vonalban való kifeszítésével elkészültünk s a hálókat tartó karókat, hogy a neki rohanó nyulak azokat ki ne döntsék, az előre elkészített fakalapácsokkal a földbe leverettük, akkor a háló mindkét végén, a hajtás irányába 75—75 fm. hosszúságban kissé behajtott szárnyakat ragasztottunk, hogy a hálótól esetleg hirtelen megijedő nyúlnak ne legyen alkalma a háló előtt végig futva, oldalt kimenekülni.

Most 40 hajtót a hálótól (a hajtás felől) kb. 20 lépés és egymásközti 35 lépésnyi távolságra lefektettünk, — természetesen erre a célra már odaszállított szalmára, hogy a nyirkos, fagyos földön át ne fázzanak, — azután mindegyik hajtó egy-egy zsákot kapott azzal az utasítással, hogy amint egy nyúl az előtte lévő hálóba akad: azonnal ugorjon fel, a nyulat tegye gyorsan a zsákjába, — szaladjon vissza előbbi helyére és ismét feküdjön le.

Amikor ez megtörtént, felharsant egy vadászkürt, majd halk vezényszavak hallatszanak és két oldalról a legnagyobb csendben megkezdődik a hajtók seregének fölvonultatása.

A teljesen sík területen már látni lehet, amint az óriási kör lassan bezáródik. — Izgalmas pillanatok! Mindenki feszült kíváncsisággal várja: mi lesz most?

Végre megindul a hajtás. A nagy lármára, a már eddig is gyanútfogó nyúlak most már egyre neszelnek, némelyek felugranak, futnak egy darabon azután hirtelen ismét leülnek és neszelőiket hegyezik. Most egy öreg nyúl a hajtás közepén, a hálótól kb. még 100 méterre hirtelen felugrik, nemtörődve társaival — fut, rohan előre, egyenesen neki a hálónak! Beleakad. A háló előtt fekvő ember odarohan, megfogja s azsákjába teszi. A hajtók seregén óriási diadalordítás: Meg van az első nyúl!

Ere a szokatlanul nagy lármára most már egymásután ugrálnak fel a nyúlak és rohannak hanyat, homlok, előre, hátra.

Amint szorul a kör, s a nyúlak észreveszik a feléjük mindinkább közeledő hajtókat, — akik nagy lármával és karjaik lengetésével törtetnek előre, — most már csaknem mind az alig észrevehető hálónak rohan! A háló elé fektetett emberek egymásután ugrálnak fel s alig győzik a beakadt nyulakat zsákokba rakni. — Óriási kavarodás!

Most egy öreg kannyúl rohan neki a hálónak, de mire a zsákos ember odaér, valahogy megszabadul. Ez most már nem törődve a hátamögött közeledő embergyürüvel, rohan hátra s itt is, ott is megkisérli a szökést, a hajtók elébe vetik magukat, némelyik hanyatvágódik a mély barázdában, — de mindhiába! Egy helyen mégis csak sikerül neki elmenekülni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

S most már mindinkább szorul, szűkül a kör, s a hajtókra — a nyulak hanyat-homlok való menekülési kísérlete, majd végül mégis csak a hálónak szorítása — olyan diadalmas hatással van s olyan extázisban törnek ki, hogy csaknem felbomlik a rend. — Most már minden nyulat el akarnak fogni, akár élve, akár halva. Alig lehet a felizgult hajtókat a körvadászatoknál szokásos durvaságoktól visszatartani.

Végre lezajlik az első hajtás. — Az eredmény 68 darab élő, néhány darab törtgerincü, melyeket a felizgult hajtók ütöttek le és egy darab lőtt nyul, melyet az izgalmas hajsza hevében egyik vadőrünk ejtett el, a körből való kimenekülés pillanatában.

Az elfogott nyulak összeszedése és elhelyezése után a háló behajtott két szárnya az ellenkező irányba hajtatott vissza s az előbbi iránnyal szemben, a háló másik oldaláról indult meg a „második hajtás".

Itt már az eredmény: a hajtók állandó sakkban tartása, botjaik elszedése s a jobb vezetés következtében — 97 darab élőnyúl volt. — Különösen a szárnyak közelében volt gyönyörü eredmény.

Ezzel azután a nyulak további befogását, a szállító ládák elégtelensége és egy budapesti ládagyár késedelmeskedése miatt, amely a táviratilag megrendelt újabb szállító ládákat későn adta vasútra, de meg egyéb közbejött akadályok miatt is, be kellett egyelőre szüntetni.

Az egy héttel később megtartott újabb hajtások, melyen én már nem vehettem részt, további 156 darab élő nyúlat eredményeztek.

Igy zajlott le a d...-i „eleven nyúlfogás" az Urnak 1928-ik esztendejében, amelynek élvezetes emléke nemcsak a hajtásban résztvett falusi férfinép, hanem az ottlévő kartársaim körében is, sokáig élni fog.

Vörös Ferenc
urad. erdőőr.

HIREK

Halálozások. Kinek két évvel ezelőtt ötvenéves szolgálati jubileumát ünnepeltük, folyó évi február hó 21-én az erdészek örök honába költözött. **Bózner** István primási urad. körvadász életének 69. kétévi hosszas szenvedés után Kemencén (Nógrádm.) elhunyt. Földi maradványait február hó 23-án a róm. kath. egyház szertartásai szerint helyezték örök nyugalomra. Hattagu családján és hozzátartozóin kivül a temetésen megjelent főnöke, Vaszary István prim. főerdőmérnök úr, valamint sokan kollégái közül. Főnöke, valamint kollégái szép koszorukat helyeztek megboldogult kartársuk sirjára. Fiai közül Bózner János kir. közalap. szakaltiszt-erdőőr, ki szövetségünknek hü és odaadó tagja, gyászolja az elhunytban édes atyját. Bár megmegboldogult kartársunk a hosszas betegségből kifolyólag Szövetségünknek tagja nem volt, mégis érdemesnek tartom, hogy megemlékezzünk róla ezen alkalommal, már csak azért is, mert dacára, hogy hosszas betegségben élt, Szövetségünknek lelkes hive volt és mert ötven éven keresztül szerzett tapasztalatait bőven árasztotta és hagyta az utókorra. Épp azért mi is, a MEVME mély részvéttel és kegyeletes gyásszal hajtsuk meg ifju Szövetségünk zászlóját az elhunyt öreg kartársunk sirjánál, azzal az odaadó részvéttel, hogy teremtő Istenéhez visszaszállt lelkére az örök világosság, elfáradt és porbahullt testére pedig a nyugalom, béke és áldás szálljon.

Podhorszky János m. kir. műszaki altiszt, főerdőőrfamester, egyesületünk választmányi tagja és lelkes hive, 58 éves korában Miskolcon rövid szenvedés után elhunyt. — A februári választmányi gyülésen még ott volt velünk Budapesten, közgyülésünket a Teremtő már nem engedte neki elérni. Közgyülésünk napján március hó 24-én helyezték örök nyugalomra. Mint tag és mint választmányi tag sok hasznos szolgálatot tett az egyesületünknek. A jó Isten adjon neki nyugodalmat és áldás szálljon poraira.

Az esztergomi járási erdőőri állásra Komárom-Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága 1929. évi március hó 5-én kelt 531—1929. számu határozatával Imre Péter kisujszállási lakost nevezte ki.

Felhivás előfizetésre és hirdetésre

„Az Erdő" kiadóhivatala tisztelettel felkéri az állami és magánuradalmi erdőhatóságok, valamint a fakereskedelmi és faipari vállalatok igen tisztelt Vezetőségeit, valamint az igen tisztelt közönséget, hogy „Az Erdő"-t támogassák azáltal, hogy a lapra előfizetni és abban hirdetni szíveskedjenek. Lapunk létét, jövőjét egyedül előfizetőinek s olvasóinak szeretetére s hirdetőközönségének bizalmára épiti. Lapunk főtörekvése leend, hogy hivatását t. előfizetői, olvasói és hirdetőinek teljes megelégedésére töltse be. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 45.672.

Legalább negyedévi előfizetést kérünk.

Előfizetési dij:

Egész évre	6 pengő
Félévre	3 „
Negyedévre	1.5 „
Egyes szám	60 fillér

„Az Erdő" kiadóhivatala

Szerkesztői üzenetek

Galucz G. Bélmegyer. Erdészeti zsebnaptár jelenleg nem kapható. Azt csakis kézből szerezheti meg.

Varga István, Dabrony. Beküldött összegből 3.50 a mult évre és 5.50 az 1929. évre lett elszámolva.

Hásenfratz József, K. Tagdíja 1929. június hó végéig rendezve van.

Parma B., K. Beküldött 30 P-ből 14 P az 1928, 14 P-t az 1929. és 2 P-t az 1930. évre számoltunk el.

Tóth András, A. Tagdíja 1929. március végéig rendezve van.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Hovány Lajos, K. Önnek 1928-ra még 2 P taödíjhátraléka van, Fischer kartársnak pedig az 1929. évre még 4 pengőt kell fizetnie.

Szajcz János, Sirok. Október hóban beküldött összegből 14 P-t az 1928. évi tagdíjra és 1 pengőt a tem. s. a. beiratási díjára számoltunk el.

Nagy János, Mhotyka. Hadipótlékának kiutalását kérheti, ha 2 hivatásos, vagy tartalékos tiszt által katonai parancsnokság előtt (ha lakóhelyén olyan nincs, polgári hatóság, előljáróság előtt) adott írásbeli, sajátkezüleg aláírt nyilatkozattal, vagy két legénységi állományú egyénnek esküvel megerősített tanuságtételével a 12 havi frontszolgálatot, vagy az ebből folyó hadifogságot, illetőleg sebesülését és frontszolgálatra való folytatólagos alkalmatlanságát igazoja. Erre vonatkozólag az 5300/922. M. E. sz. rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1922. évi január hó 27-iki 145. számában) intézkedik.

Kosztolánci Pál, Gór. Tagdíja október hó végéig rendezve van.

Ujlaki Lajos M. Tagdíja ez év végéig, a tem. s. a. pedig úgy Önnek, mint b. nejének április végéig rendezve van.

Bangó István, Szendehely. Tagdíja márc. végéig rendezve van.

Tóth János, Dusnok. Ön, mint s. erdőőr, fél tandíjat fizet, ennek figyelembevételével pedig tagdíja ez év végéig rendezve van. Címeket köszönjük.

Baka Sándor Cs. Ön 1928. január 1-től tagja egyesületünknek. 1929. évre összesen 14 pengő tagdíjat kell fizetnie, mely összeget részletekben is fizetheti. Vándorgyűléseket illetőleg később válaszolunk.

Befizetések nyugtázása az 1929 február 26—március 15-ig történt befizetésekről

Gráczer János 3.50 td., Márton Bálint 14.— td., Járosch Ernő 14.— dt., Lencz Ferenc 14.— td., 0.72 tem. 5.28 k., Ottó Ferenc 21.— td., Tóth József 7.— td., Székács Pá 2.— bi. 7 td., Pipás András 2.— bi. 7 td., Vitéz Eszéki József 2 bi. 7 td., Farkas János 3.50 td., Csutak Lajos 5.— le., Vámos Imre 6.— le., Vasvári Károly 14.— td., Molnár János 5.50 td., Vitéz Varga István 5.— td., V. Kiss János 7.— td., Kovács János 3 td., Müller István 14.— td., 1.— tem., ifj. Agi Ferenc 1.75 td., Simon Menyhért 15.20 td., Czakó Ferenc 14.— td. 1.— tem., Cserni Sándor 6.— le., Jacsmanik Barna 7.— td., Németh József 6.— td., Velics Gyula em. 6.— le., Galucz Gábor 6.— le., Horváth István 1.50 le., Noviszedlák Mihály 5.— le., Simon Lajos 6.— le., Tavas Iván 6.— td., Oravecz Antal 10.— td., Prém Béla 7.— td., Cseh Jánoos és társai 24.50 td. 6.50 tem., Palaczki István 10 td., Kis István 6 le, Holczbauer Lajos 3 le, Schvendtner Antal 5 td, Mészáos Andás 2 bi. 1 tem., Stéger István 2 bi. 1 td., Varga Pál 7 td., Répásy Ferenc és társai 14 bi. 17.50 td., Kalmár Imre 2 bi. 5 td., Póczos Sándor 6 td. 2.50 tem., Füzi István és társai 28 bi. 47.25 td., Göndör Béla kam. 29.26, id. Osváld János 14 td., Gyarmati Imre 6 td., Nagy Antal 14 td., 1.50 tem., Bengo István 7 td., Póczos Boldizsár 7 td., Fejér Z. 5 td. 1 tem., Szabó J. td. 1 tem., Varga Lajos 2 bi., 3.50 td., Mészáros József 7 td. 1 tem., Neumann Nándor 2 bi. 14 td., Teszárs Rezső 14 td. 1 tem., ifj. Schafer József 2 bi. 7 td., Kolos János 5 td., Kapcsos Ferenc 10 td., Eberhard István 6 le., Szoják Károly 16.50 td., Szabó Elek 10 td., Varga István 9 td., Kovács Ferenc 14 td. 6 tem., Magyar Rezső 10 td., Korponay Dezső 2.50 tem., Tál Mihály 9 td., Hasznosi János 7 td. 3 tem., Hasznosi István 7 td. 3 tem., Fortenbacher Nándor és társai 28 td. 8 tem., Mengyi István 7 td. 1.50 tem., Mezey György 6 td., Hasenfratz József 14 td., Tóth László 3.50 td. 3.50 tem., Polacsek Béla 0.50 tem., Polacsek Kálmán 0.50 tem., Fellner Vendel 7.00 td., Ughy József 8le., Hlapek János 6 td., Kántor Benedek 2 td. tem. 5. Asz. 1.00, Zsurilla Lajos 15 td. 5 Gyűjtőíven, Kovács Károly 5.28 Tk., Ujlaki Lajos 10.50 td. 3 tem., Ujlaki Lajosné 4.00 tem., Kis Tóth Tamás és társai 5.85 td. 10.56 K., Craus Géza 4.30 K., Molnár István Bi. 2.00, td. 7., Baráth József td. 14., Tóth András 7.50 td. 0.50 tem., Pama Béla 30 td., V. Szücs László 7 td. 3 tem., Kis Pumik László 7 td. 1 tem., Oosz Lészló 0.50 Asz., Koltay János 6 td., Beze Lajos 3.50 td. 1 tem. Hovány Lajos 5 td., Fischer József 2 bi. 10 td., Vanesura István Baja 2 bi. 13 td., Kálinger József 10 td., Sümegi János 1 tem. 0.50 asz., Szabó József Görömböly 7 td., Papp István 10 td., Német Lajos 7 td., Gregán János 7 td.

HIRDETÉSEK

Azonnali belépésre állást keres 22 éves, nőtlen, szakiskolát végzett erdő- és vadőr. Címe: *Krisztián József, Hejőcsaba*, Rákóczy-út 12. sz.

Erdőőri szakiskolát végzett, 34 éves, családos, róm. kath. vallású egyén erdőőri vagy vadőri állást keres április 1-re, vagy később, úgy az erdészet, mint a vadászat és mezőgazdaság terén szerzett gyakorlataimról kitünő bizonyitványaim tanuskodnak. Cim Gáspár Ferenc, Nagyfüged, Hevesmegye.

Erdőőri és vadőri szakiskolát végzett r. kath. vallású, nőtlen, 21 éves erdő- és vadőr, jó bizonyítványokkal ,több évi gyakorlattal azonnali belépésre erdőőri vagy vadőri állást keres. Szives megkereséseket kérek. Farkas Sándor, Sükösd, Pest vm.

IV. középiskolát, erdő- és vadőri szakiskolát végzett, 21 éves, r. kath. nőtlen egyén azonnali belépésre erdőőri állást keres. Cime a kiadóban.

Királyhalmi erdő- és vadőri szakiskolát végzett egyén azonnali belépésre s. erdőőri állást keres. Cim a kiadóban.

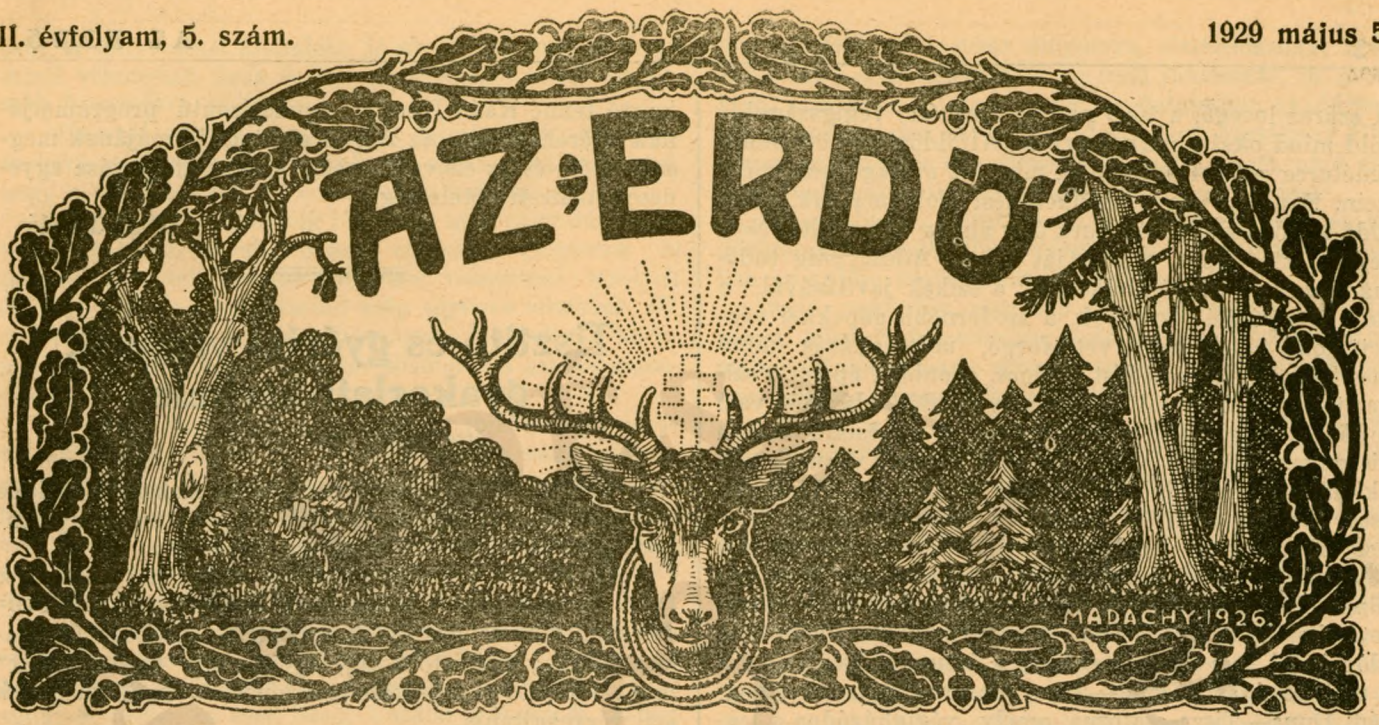
Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. -- Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Rt.-nál Miskolc, Hunyadi-utca 13. (Igazgató: ifj. Ludvig István.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 5. szám. 1929 május 5

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

Küzdelem az Alföld sivataggáválása ellen*)

Priscos Rhetor, aki Attila udvarát látogatja meg, azt írja az Alföldről: „mert ezeknél, akik Scythiának e részét lakják, se kő, se fa nincsen és így máshonnan hozott épületre valókkal élnek." Anonymus adatai szintén az Iföldi pusztaságról beszélnek. Fülöp burgundi fejedelem szerint szolgája, aki 1433-ban Bácskán keresztül jön Szegedre, igy ír: „Egész utamban egy kis berken kívül egyetlen élőfát sem láttam. Az emberek szalmával és náddal tüzelnek." Később is találunk hasonló feljegyzéseket. Vedres István 1780-ban megjelent könyvében erdőültetésre szólítja fel a szegedi gazdákat. „Mérföldekre sem lát az ember, egyetlen fát sem, — irja — a marhatörek, szalma, nád, gyékény, dudva, gizgaz, — faszüke miatt — mind tüzre rakatik."

Fa nem volt tehát az Alföldön, de volt víz. Millió és millió holdakra terjedő árterek, mocsarak, tavak terültek el és a fát, az erdőt pótolta a párolgó, roppant víztömeg. A rengeteg láp, mocsár védte az Alföldet a kiszáradástól. Mezőgazdálkodás alig volt, a halászat és a bőséges legelőkön virágzó állatenyésztés eltartotta a népet. Az Aföld mezőgazdasági problémája, válsága tulajdonképen csak a nagyszabású lecsapolási reform végrehajtása után kezdődött. Az alföldi medence kiszáradása a belvizeek levezetése után veszedelmes méreteket öltött. A buja mocsári növényzet az erdőtlen, fanélküli területeken mindig jobban és jobban pusztult, többet és többet hódított el belőle az eke. A levegő, páratartalma mindig kisebb és kisebb lett, kevesbedett a harmat és talajköd is. A páraképzés csökkenése folytán a talajt a kiszáradástól takaróként védő felhőzet is állandóan gyérült. Igy a nap tüző, szárító hatása egyre erősebben érvényesült, az altaljból a kapillaris úton felszálló talajvíz rohamosan elpárolgott a felső rétegekbe. A vizben oldott sók lerakódtak a feltalajban és felütötte fejét az új veszedelem, a szik. A sólerakodásokkal telítődött, elszikesedett talajon kipusztult a növényzet. A nap a puszta földet még jobban fölmelegítette, a páraképzés még kisebb lett, ez a circulus viciózus évről-évre nagyobb arányokat öltött és ma már majdnem tehetetlenül állunk a száz és százezer hold, sziklakemény, vizet át nem eresztő, a forró nap tüzét visszaverő sziksivatagainkkal szemben. Egymillió katasztrális hold többékevésbé szikes terület van ma Magyarországon.

A magyar róna elszikesedése — amint látjuk — csak a mult század végén kezdődött, de az utolsó negyven esztendőben, egész 1910-ig, félelmetes arányokat öltött. Békéscsaba, Makó, Karcag vidékén virágzó területek pusztultak el tizenöt-husz év alatt. A tanyák százai kiürülnek, üresen düledező házak hirdetik az Alföld vízszabályozásának és erdőgazdálkodásának elhibázott voltát. Virágzó területeken, amelyek valamikor családokat tartottak el, ma egy-két birka legel. A magyar mezőgazdaság legnagyobb problémáját tehát az Alföld klimájának veszedelmes eltolódása okozza. Egyszerre akartuk hétszáz esztendő mulasztásait behozni és az elsietett munka következményeit csak ma vesszük észre igazán. Tiszafüredtől Hódmezővásárhelyig az évi csapadék kevesebb mint ötszáz milliméter. Ennek az évi eloszlása pedig a lehető legrosszabb. Békésgyulán például 1922-ben ötvenkét napig Kabán — három viharos nap kivételével — 98 napig egyfolytában nem esett eső. És ha a növénytermelésre oly fontos többi klimatikus tényezőket nézzük, még szomorúbb képet látunk. Kevés köd és kevés felhőzet van az Alföldön. A nap tüző és égető hatása erősebben érvényesül. Ennek következtében a levegő páratartalma sokkal kisebb, a növények a vízszükséglet nagyobb részét a talajvizekből kénytelenek venni. A leesett esőnek nagyrésze tehát kárbavész.

*) Ezt a cikket közérdekű voltára való tekintettel a „Magyarság" napilapból vettük át. *A Szerk.*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A száraz levegő, a tűző nap és a rónán végigszáguldó föld mind okai annak, hogy az Alföldön egy ötvenmilliméteres eső feleannyit ér, mint az ország más vidékein. Ennek a nagy elszikesedési folyamatnak a fejlődő mezőgazdasági kultura úgy ahogy útját állta. Nem fejlesztette vissza, csak útját állta. Addig, míg tudományosan nem foglalkoznak a szikek javításával, a jobb trágyázási viszonyok, a modernebb gépekkel végzett jobb talajmunka, vetésforgó, műtrágyázás mind lassítják az elszikesedést. Sajnos, azonban, éppen a szikes területeinken volt az intenzív gazdálkodás felé való fejlődés a legkisebb. Ott vannak a legelmaradottabb viszonyok. Ha a fejlődés erősebb tempót venne is ott, akkor sem várhatjuk ettől a szikkérdés megoldását. Ez csak lassítja az alföldi medence kiszáradását, de meg nem akadályozza. Legkézenfekvőbb terv az alföldi mezőgazdaság felvirágoztatására a csatornázás és az öntözés. Ez a nagyszabású terv azonban horribilis befektetéseket igényelne. Erre Magyarországon belátható időn belül nem lesz tőke. Hiszen évtizedek óta vajudik a mélybevágási Duna—Tisza csatorna ügye. A csongrádi Duna—Tisza-csatorna, amely végighúzódna a legszikesebb magyar területeken, lehetővé tenné a partokon elterülő területek öntözését is. Nagyszabású terv és a szakemberek szerint feltétlenül ki is fizetné magát. Azonban a mai napig sem sikerült a kivitelhez szükséges tőkét összehozni.

A másik megoldási lehetőség az Alföld beerdősítése. A fa úgy működik, mint egy szivattyuskút. Gyökereivel több méter mélységből is felhozza a vizet és elpárologtatja levelein keresztül. Egy közepes nagyságú bükkfa öt-hatezer liter vizet is elpárologtat egy nyáron át, míg egy holdas bükkerdő tizenötezer liter vizet ad le átalag naponta a légkörben. Egy három milliméteres eső vízmennyiségének megfelelő vizet párologtat egy nyáron át, míg egy holdas bükkerdő tizenötezer liter vizet ad le átlag naponta a légkörben. Egy háromilliméteres eső vízmennyiségének megfelelő vizet párologtat tehát el naponta egy hold bükkerdő.

Joggal lehet tehát bízni abban, hogy már a Kaán Károly fásító terve is megfordítaná ezt az oly veszedelmes perspektívákat mutató elsivatagosodási folyamatot. Most érthetjük csak meg igazán ennek a valóban kiváló magyar koponya elgondolásának nagy horderejét. Kaán Károly terve többet jelent száz és száz gazdákat felsegítő akciónál. A most folyó nagyszabású szikjavítási akciót is csak egy jó erdősítési politika teszi teljessé és eredményessé. Hiszen még bizonytalan, hogy a most elért sikereket az uralkodó száraz klíma mellett állandósítani tudják-e. Az eddigi tapasztalatok arra mutatnak, hogy a megjavított területeken tíz-tizenöt éven belül kiujul a szik.

És még egyet: az Alföldön egymillió katasztrális hold silány homoktalaj van. Ezeken is sokkal kifizetőbb lenne az erdőgazdálkodás, mint a mai gyenge növénytermelés. Magyarországnak ma már kilencmillió lakosa van és ennek a sokmillió embernek évi faszükséglete körülbelül hétmillió köbméter fa a lecsökkentett csonkamagyarországi fogyasztás mellett is. Egymilliókilencszázezer holdat kitevő erdőterületeink háromnegyedmilliónyolcszázezer köbméter fát produkálnak. Tehát szükségletünknek alig felénél többet. A külkereskedelmi mérlegünkben legnagyobb passzív tétel a tüzianyag. (Fa hiányában szenet hozunk be aránylag többet, mint tettük azt békében.) Ez az egyetlen ok is már indokolttá tenné Kaán Károly nagyhorizontú programmjának végrehajtását. Az Alföld sivatagi klimájának megszüntetése és az elsivatagosodás megakadályozása egyenesen nemzeti kötelesség.

Oláh László

Tisztító és gyérítő vágások gyakorlati kivitele

Irta: **Orosz Imre**, Debrecen

Hogy a fenti erdészeti műveletek szakszerű kivitele a faállomány fejlődésére és értékére nézve mennyire fontosak, érdekkörökben nem kíván indokolást.

Azt hiszem, a közjót szolgálom cikkemmel s igen sok fiatal kartárs veheti útmutatásul különösen akkor, amidőn ezen műveleteket — az erdőbirtok kicsisége (uradalom, község, közbirtokosság, egyház stb. kisebb erdők" miatt irányító tisztje közelben nincs — ön-ön magának kell végrehajtania.

Mindenek előtt legyünk tisztában a fokalmakkal és pedig: *Tisztító vágásnak* nevezzük azt a fahasználatot, amikor az erdőt fiatal korában a tenyésztés tárgyát nem képező gyomfáktól és cserjéktől kitisztítjuk; a tisztítóvágást kiterjesztjük még a fiatalos csenevész, megfelelő növekvésre nem képes egyedeire, szálerdőknél ezenkívül a terebélyes sarjhajtásokra is; *gyérítő vágás* pedig azon művelet, amikor az állományt alkotó fanemekből azon egyedeket vágjuk ki, amelyek el vannak nyomva, továbbá rossz növésü, görcsös, ágas-bogas, száraz, valamint a záródás céljából egy ideig meghagyott gyomfákat.

Lényeges különbség a két fahasználat között az, hogy a tisztító vágás inkább erdőművelési teendő, tehát a fiatalos pótlása és védelme céljából akkor is fagonatosítjuk, ha haszonnal nem jár, míg a gyérítő vágásnál az állomány nevelése mellett már a jövedelmezőség is számításba jön.

Ugy a tisztító, mint a gyérítő vágásból kikerülő faanyag előhasználati fatömeget képez.

Félreértések kikerülése végett meg kell jegyeznem, hogy a gyérítő vágás nem tévesztendő össze a ritkító (előkészítő és vető stb.) vágással, mert ez már a természetes felujítással kapcsolatos művelet (főhasználat) és mint ilyen, cikkem keretén kívül esik.

A tisztító és gyérítő vágások foganatosításának idejét és rendszerét befolyásolják: a talaj, fanem, elegyarány, záródás és általában az állomány állapota.

A tisztító vágás

A tisztító vágás kiterjed: a) a gyomfák és cserjék irtására; b) magára az állományt alkotó fanemek beteg, száraz, teljesen elnyomott és ágas-bogas egyedeire. c) elegyetlen fenyvesek — lúc, jegenye, erdei és fekete fenyő — tisztítási idejét azok származása, volta (magvetés, ültetés) teszi függővé, miután a magvetésnél többféle korú fa van s így előbb ál be az egymás ellemi életverseny. Ez a kor a talaj és a sűrüségtől, valamint a fafajtól függ és kb. 15—25 évre tehető. Általában azt lehet vennünk, hogy elegyetlen fenyveseket úgy tisztítunk, hogy csak a száraz és a teljesen elnyomott, félig már száraz és beteg egyedeket, valamint a tenyésztés tárgyát nem képező és gyomfákat vágjuk ki. A kitisztított faanyagot rovar- és tűzkár miatt legjobb mielőbb eltávolí-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

tani. A fenyveseket állandóan jó sűrün kell nevelni, hogy minél vékonyabb ágak és így kis ággöccsel minél értékesebb haszonfává nőjjenek.

Hasonló módon járunk el a tölgy, bükk, gyertyán és kőris szálerdők tisztításánál is, azzal a különbséggel, hogy a tisztítást 10—12 éves korban hajtjuk végre.

Az elegyes állományok tisztítása már nagyobb körültekintést kíván és mindig azon egyedek, csoportok és pászták fanemeit szoktuk előnyben részesíteni, amelyek értékesebbek és egyszersmind szép egyenes növésüek. Pl. egy elegyes bükk és kőris állományban mindig a kőrisnek fogjuk juttatni a nagyobb növőteret s azokat szabadítjuk fel a bükk esetleges nyomása alól stb.

A tölgy, cser, ákác stb. sarjerdők tisztításának ideje változik attól, vajjon a sarjerdő tuskós vagy gyökérsarjakból ujul fel, mert az utóbbiak lassabban növekszenek. A tuskóról hajtott fiatalost 7—10 éves, utóbbit 10-15 éves korában tisztíthatjuk, sőt az ákácot előbb is, mert szereti a levegő járta szabad állást, amellyel a paizstetü esetleges befészkelését nehezítjük meg.

A sarjerdők tisztítása a következő: Miután a tuskóról több sarjhajtás keletkezik köröskörül, ennélfogva meghagyunk a legerősebb és legszebb hajtásokból 4—5 szálat és pedig, ha csak lehet, 2 szálat a tuskó É., É-Ny. és D.-Ny.-i oldalán azért, mert az ezen irányból jövő erős szelek a K. és D.-i oldalon levő sarjakat — különösen akkor, amikor a lomb rajtuk van — igen sokszor letörik. A többi felesleges sarjakat a tuskóról levagdaljuk. A gyökérsarjakból ujult ákácos — mert csak ezen fanemet ujítjuk gyökérsarjakból, miután kitűnő sarjadzóképessége van — tisztítása csak abban különbözik az előbbitől, hogy a gyökérsarjhajtások egy nagyobb körben állanak — a kiszedett tuskó levágott oldalgyökereinek sarjhajtásai — több számmal vannak és többet is hagyunk meg belőlük az előbbi mennyiségnél.

Tisztító vágások kijelölése. Az elegyetlen fenyvesekben — miután csak a száraz és fél száraz egyedek, valamint a gyomfák és cserjék lesznek kiszedve — a kijelölés fölösleges, csupán annyi tennivalónk van, hogy a munkát többször ellenőrizzük. Az elegyes szálerdőkben a kijelölés már fontos. Itt rendesen a megmaradottakat jelöljük ki, mert a kivágandó egyedek vékonyak és igy nem is volna alkalmas és gyakorlatias azok kijelölése. Sarjerdőkben hasonlóan járunk el. A kijelölés a legolcsóbb anyaggal, higított mésszel és a legkedvezőbb időben, őszszel történik, amikor erre olcsó munkást lehet kapni. A fák jelzése úgy megy végbe, hogy azokon a jel — amelyet higított mészbe mártott ecsettel a fának mellmagasságában festünk — mind egy irányban legyen, pld. egy nyiladékra, vagy útra irányuljon, így a jelölés is könnyebb és átnézetesebb is. Esős vagy fagyos időben mésszel nem lehet jelölni. Ha a mész jól megszáradt, a fán egy évig is jól megl átható.

A tisztítandó területre sok munkást bocsájtani nem tanácsos, csak annyit, amennyit a vágást kezelő ellenőrizni képes; a munkáscsoport állhat 8—12 emberből.

A kiszedett faanyag, ha értékesíthető, úgy kihordatjuk a zutakra és nyiladékokra, ott rakásokba halmozzuk, ellenkező esetben pedig marad a helyszínen. Vannak vidékek, ahol a munkás harmadába, felesbe vagy csak a faanyagért tisztít, de ahol a tisztítási vékony méretű fának egyáltalán nincsen értéke, ott rendes napszámbérért, esetleg más egyéb ellenszolgáltatásért végzik a munkások.

a) Erdőségeinkben a gyomfák és cserjék, ha azok nagyobb mennyiségben fordulnak elő jelentékeny kárt okoznak az által, hogy a nemesebb erdei fákat növésükben gátolják, sőt azokat elnyomva, elszáradásukat idézhetik elő s ezzel csökkentik az erdő fahozamát, de azonkívül más káros hatásuk is van, a fiatalosban akadályozzák a levegőjárást, növelik a tűzveszélyt, kártékony állatoknak nyujtanak menedéket stb., miért is ott, ahol előfordulnak, amenyire módunkban áll, irtsuk azokat.

Megemlítésre méltó gyomfák és cserjék, amelyek erdőségeinkben leginkább előfordulnak és nagyobb számban az erdőre nézve károsak, a következők:

nyir, nyár, füz, mogyoró (Coryllus avellana), galagonya, kökény, feketebodza, vesszős fagyal, borókafenyő, málna (Rubus ideus), seregély szeder (Rubus fucticosus), iszalag bércse (Clematis vitalba) és vadkomló.

A nyir, nyár és a füz csak ott szerepel gyomfaképen, ahol egyébként értékes erdőt is nevelhetünk. Pl. nem gyomfa már a füz a vizáradásos területeken.

A jelenben érdektelen ugyan, azonban az összefüggés szempontjából kivánatosnak tartottam a magas hegységi erdőkre vonatkozó tudnivalókat is papírra vetni annál is inkább, mert a Felvidék stb. visszaszerzésére jelszavunk csak ez lehet: „Ami késik nem múlik“.

A nyirfa különösen a magasabb hegység fenyves állományaiban okoz károkat főleg a lúc- és jegenyefenyő elnyomásával, néha pedig azáltal, hogy szél által mozgatott hajlékony ágaival a fenyők zsenge hajtásait teszi tönkre Miután itt nem értékesíthető, irtása olyképen történik, hogy a nedvkerinkés beáltával a törzsön mellmagasságban 30 cm. szélességben fejszével a kérget lehántoljuk (gyürüzés), mire a fa a következő évben elszárad. Már a középhegységek lakottabb helyein a nyirt mint gyomfát elég jól tudjuk értékesíteni kocsirudaknak, galyait seprőnek, tehát irtása jövedelmet hoz és a nedvkeringés előtt vagy után, tavasszal vagy ősszel történik, mindig ótt, ahol nagyobb számban fordul elő s ahol legjobban nyomja el a fiatalost.

A középhegységek tölgy- és bükkerdeiben gyakran tömegesen előfordul a rezgőnyár és a kecskefüz, mely fanemek gyors növésükkel az értékes állomány egyedeit elnyomják, miért is idejekorán szükséges az irtásuk. A rezgő nyárfát már 20 cm. alsó átmérő mellett gyufagyárak jól megveszik, ellenben a füznek legfeljebb zöld lombját értékesíthetjük lombtakarmányul különösen ott, ahol elegendő marhalegelő nincsen.

A mogyoró, galagonya, kökény, boróka, som cserjék szintén idejében irtandók, mert elég gyorsan szaporodnak és nagy foltokat képezve, megszakítják a záródást, sűrüséget és később sok bajt okoznak a gyökerestől való kiirtásnál, ezen cserjék károsak idős állományokban is, mert ha előfordulnak nagyobb foltokban, a természetes felujítás sikerét is bizonytalanná teszik. Igen nagy mértékben szokott előfordulni különösen előhegységi és lapályi erdőkben a vesszős fagyal, legfőképen tölgyesekben és ákácosokban. Ezen cserje elszaporodásának megakadályozására is igen kell vigyázni, mert ha betolakodott, gyorsan terjed és az amúgy is fényigényes fiatal csemetéket nyomja, árnyékolja. Ott ahol igen elszaporodott, még favágót is nehéz kapni, mert a bozótokon nem szívesen hordja össze a kitermelt választékokat, különösen ritkán kijelölt gyérítő vágásokban. De ezenfelül a vágás, illetve termelés ellenőrzése is nehéz.

A cserjéket, mint pld. kökényt: tüskeboronának; mogyorót: sétabotoknak, borókát, galagonyát: kerítéseknek; fagyalt (gyökeresen) élősövénynek sok helyen igen jól tudjuk értékesíteni, ahol pedig ez nem lehetséges az erdőn — kiirtásuk után — szétszórva hagyatnak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Ákác sarjerdőkben ne tűrjük meg a bodzafát, mert rövid időn belül nagy területeket foglal és igen csökkenti a melékhasználatként termelni szokott szénamennyiséget.

A cserjék kivágását, ha csak lehet június—július hónapokban eszközöljük, mert sarjképességüket így tudjuk leginkább csökkenteni.

b) Magára az állományt alkotó beteg, száraz, teljesen elnyomott és ágas-bogas egyedeire.

Úgyg a magas hegységek rosszul sikerült állományaiban, mint a középhegységek bükk és gyertyán vágásaiban tekintélyes nagyságú málna foltokat lehet találni, amelyek csak arra jók, hogy lékek támadjanak, csökkentsék az erdő fahasznát és szaporítsák az erdei kihágók létszámát (málna szedés). Hasonló szerepet játszik a szeder is. Miután az általuk elfoglalt területen úgy a maghullásból származó, mint az esetleg elültetett csemeték kivesznek, irtásuk feltétlenül szükséges. Az ilyen foltokat legjobb frissiben — míg nagyobb területet nem hódítanak — nedves időben, mikor a föld puha, május—j-nius közepéig (míg a mag meg nem érett) gyökerestül kihúzni, ha ez nem lehetséges, úgy hasonló időben letarlózni, hogy a megérett magvak madarak által a szomszédos vágásokba be ne vitessenek.

Sok helyen, főleg dombvidéki erdőkben, előfordul a vadkomló és az iszalagbércse, amelyek betolakodásukkal néha elég nagy kárt okoznak azzal, hogy fölfutnak a fák koronáiára, sőt csúcsaira s azokat lehajítva növekedésükben gátolják és elkorcsosodásukat előidézik. Irtásuk gyökerestül történik.

(Folytatása következik)

A magánbirtokosok érdészeti és vadászati személyzetének nyugdíja*

Örvendetes a magánuradalmi kartársaknak nyugdíj egyesület létesítésére irányuló tevékenysége. Az örvendetes ténynél csak a nyugdíj egyesület szükségessége nagyobb. Nem tudjuk kellően értékelni, nem tudjuk elégé becsülni azt a nagy készséget, amellyel a M.E.V.M.E. vezetősége az ügyet magáévá tette. A nyugdíjegyesület sikeres tetőalához fontos, életbe vágó kérdés. Elodázhatatlan szükség van rá, mert a magánbirtokokon levő kartársak közül is kevésnek adatik meg a kivételes szerencse, hogy szolgálatképtelen aggkorára, a szolgálatban töltött ideje alatt gyűjtött anyagiakkal biztosíthassa magát. Nem olyan a javadalmazás, ami a szükös megélhetésen felül, számottevő maradványt adhatna. Már maga a kezdet nehéz, kevés a fizetés. Mire a fizetés nagynehezen emelkedik, a kiadás rendszerint aránytalanul szaporodik. Jönnek, születnek a gyermekek, egyik után a másik. Kell Nőnek a gyermekek és növésükkel a gond, a kiadás mindig nagyobb. A gyermekek közül a női nem tanusít különösen kevés érzéket, a kellően nemsietö fizetés emelke-

*) A magánuradalmi erdészeti és vadászati altisztek nyugdíjalapjának létesítése tárgyában hozzánk beküldött és fent leközölt tárgyilagos hozzászólást, illetve javaslatot örömmel vettük és adjuk azzal a hozzadással, hogy a M.E.V.M.E. vezetősége mindenkor szívesen veszi, ha a kar- és tagtársak részéről ez ügyben minél több hozzászólást, illetve javaslatot kap, mert szükséges, hogy ez az igen életbe vágó ügy minél több oldalról nyerjen megvilágitást, s így a kivitel minél jobb és minél gyakorlatibb azaz tényleg megvalósítható legyen. *A vezetőség.*

a pénz a keresztelőre, a kicsi, de mindig nagyobbodó topánkákra és ruhácskákra. A fizetés talán még nem is sietett magát nagyobbítani, a gyermeknek (utána a másiknak) már könyvek stb. kellenek, megy (mennek) az iskolába. Még ha az iskola ügye ily símán elintézhető volna, jólenne, de hol az iskola? Legtöbb esetben a közelben, hogy a lurkók a szülői háztól mehetnének, nincs iskola. Analfabéták nem maradhatnak, tehát kikell adni őket idegenbe, ami nagy gondokat okoz és sok pénzt emészt. déssel szemben. Nap-nap után nagyobbak, fejlettebbek, szebbek. Új gond, új kiadás. Kelengye, lakzi, egyik után a másik. Igy megy ez. Az események, a kiadások végnélkül, egymást követik. Mire aztán élemedett kort értünk, zsebeinket végigkutatva, pénzt keresünk, pénzt nem igen, de egy-egy adóslevelet inkább találunk. A szolgálatot sem birjuk már, elöregedtünk. Amikor aztán idáig értünk, elérkezett az az idő, mikor a támaszra szükségünk van. A támasz minden ily bekövetkezett esetben jó volna, csak a gondoskodás ennek biztosítása körül felületes.

Az tapasztalható, hogy a kartársak mindnyájan óhajtanák a nyugdíj intézmény létesítését, de egy részük csak úgy, hogy személyük, az intézménnyel szemben köteles anyagi és erkölcsi támogatásból kimaradjon, csak majd a nyugdíjba részesüljön. Igy pedig nem lehet egy intézményt födél alá hozni.

Nem várhatunk és ne várjunk vezetőségünktől oly lehetetlen feladatot, hogy nélkülünk, a mi érdekeinket képviselő, a mi aggkori gondtalan életünket biztosító nyugdíjintézményt létesítsen. Önmagunknak kell a szervezkedést megkezdenünk. Vidékenkint kell a kartársakat csoportosítani, a csoportosítás kész listáival kell vezetőségünk elé lépnünk, hogy vezetőségünk a tagok létszámát áttekinthesse és a szükséges intézkedéseket kész adatok alátámasztásával megtehesse. A tagok vidékenkénti csoportosítása megkönyíti a vezetőség munkáját, akadálytalanabbá, gyorsabbá teszi az ügy menetét. A csoportosítást egy-egy vidéken, vagy egy-egy uradalomba intézze el egy kartárs, kinek nézetem szerint nem lesz nehéz feladata, csak pusztán a tagok névjegyzékbe foglalása, lévén az ügy mindnyájunk kiabáló szükséglete.

Egy ilyen intézmény megalakításánál a kartársak mindegyikének, főerdésztől a vadőrig kivétel nélkül ott kell lenni. A kevésszámú jobbmódúak tartsák kötelességüknek, hogy az áldozat készség és példaadás zászlajával kezükben, elöljárnak. Tartsák kötelességüknek a kar érdekében az intézményt minden tekintetben a legmesszebbmenő támogatásban részesíteni akkor is, ha arra a nyugdíjra, amit az intézmény adhat, előreláthatólag nem lesz szükségük. (Azt egyébként tudni nem lehet.) Azoknak, akik az anyagiak hiánya miatt most is küzdenek, meg kell toldaniok küzdelmüket egy árnyalattal, a nyugdíj járulék terhével, hogy küzdelmes életüket elviselhetőbbé tegye az a tudat, hogy öreg napjaikra kenyerük, ha nem is oly bőségesen, de biztosítva van.

Nehéz, szinte elviselhetetlen a gazdasági helyzetünk. Ennek tulajdonítható, hogy a kartársak az ügyhöz szinte félnek hozzászólni. Magától pedig a nyugdíjegyesület nemtud életrekelni, tehát, mégis csak a dolog mélyére kell nyulnunk egyszer és jobb előbb, mint később. A szeretetem melegével övezett kartársaimnak vélek szolgálatot tenni, amikor a nyugdíjintézmény megteremtését, életképességének biztosítását elgondolásom szerint papirra teszem, hogy minden kartárs lásson egy kiinduló pontot, amit, hogy minél tökéletesebb legyen,, minden kartárs véleményével igazit, símít mindaddig, amíg a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

célnak teljesen megfelelő lesz. Hogy fáradozásunk eredményes legyen, kérjük a M.E.V.M.E. vezetőségét, hogy a már annyiszor tapasztalt jóindulatával, fáradságot nem ismerő munkakészségével és mindnyájunkat kitűntető szeretetével folytassa és fejezze be a nyugdíjegyesület áldásthozó művét.

Elgondolásom szerint a nyugdíjegyesület létesítése és föntartása (tisztába vagyok, sok reperációt kíván) a következő.

1. A nyugdíjegyesületbe minden magánbirtokosnál levő kartárs lépjen be, hogy az egyesületnek legalább 2000 tagja legyen.

2. Minden kartárs fizesse be egyszer és mindenkorra szóló alapítási díjként 20 pengőt.

3. Fizesen be a birtokos minden általa alkalmazott nyugdíjegyesületi tag után 20 pengő egyszer és mindenkorra szóló összeget.

4. Keresse meg az egyesület a vezetőség útján a m. kir. minisztériumot és kérje 2000 tag által befizetett alapítási összegnek megfelelő összeggel az állam részéről való hozzájárulását.

5. Fizessen minden tag havi 2.50 pengő tagsági díjat.

6. Fizessen a birtokos minden általa alkalmazott nyugdíjegyesületi tag után havi 2.50 pengő járulékot. A 3. és 6. pont alatti fizetéseknek kieszközlésére a tagok az egyesület vezetőségét kérjék fel.

7. A nyugdíjigény a 10 tagsági év betöltésével lépjen életbe.

8. A 10 év tagsági ideje beteöltése előtt elhunyt tag által befizetett tagdíj, az elhunyt tag özvegyének vagy árváinak fizettessék vissza, kamat nélkül.

9. Nyugdíj igényese, vagy már nyugdíjat élvezett tag elhunyta után, a tag özvegye, a tagnak járó, vagy a tag által már élvezett nyugdíj összegének 50 százalékát (felét) kitevő összeget kapja nyugdíjul élete végéig, vagy esetleges újab férjhezmeneteléig.

10. Az életbenlétet minden nyugdíjas tag, vagy nyugdíjas özvegy, minden havi nyugtáján, a meghatározandó módon igazoltatni köteles.

11. A nyugdíjalap vagyona a lehető legjobb kamatozás mellett helyezendő el, illetve fektetendő be, ami a mindenkori vezetők kötelessége, a mindenkori közgyűlésnek határozatai alapján.

12. A nyugdíjintézet címének meghatározása egy összehívandó közgyűlés által, a nyugdíjegyesület szabályai és fegyelmi szabályaink kidolgozása, a közgyűlés által kiküldendő bizottság által.

A fönti terv szerint a nyugdíjegyesület 10 év utáni vagyona elég lenne ahhoz, hogy az ügymenet zavartalanságát biztosítsa, az alábbi kimutatás hozzávetőleges adatai szerint.

Bevétel:

1. 2 pont, alapítási díj	40.000 P
2. 3 pont, alapítási díj	40.000 „
3. 4 pont, állami hozzájárulás	40.000 „
4. 5 pont, tagsági díj 10 évre	600.000 „
5. 6.pont, tagsági díj 10 évre	600.000 „
6. 10 évi kamatos kamat	500.000 „
Bevétel: összesen	1,600.000 P
Bevételből	1,820.000 P
Levonva a kiadást	220.000 „
10 év utolsó napján vagyon	1,600.000 P

Kiadás:

1. 10 év betöltése előtt elhunyt tagok családjainak tagdíj visszatérítés	130.000 P
2. Irodahelyiség bérlete 10 évre	10.000 „
3. Irodabutor, papir, bélyeg stb. 10 évre	10.000 „
4. Egy állandó irodavezető fizetése 10 évre	30.000 „
5. Tisztikar tiszteletdíja 10 évre	10.000 „
6. Propaganda kiadásokra és vele kapcsolatos utazásokra 10 évre	20.000
7. Előre nemláthatókra 10 évre	10.000 „
Kiadás: összesen	220.000 P

Az egyesület vagyonának az 1,600.000 pengőnek 128.000 pengőt kitevő kamata és a 2000 tag által fizetendő 120.000 pengő évi tagdij, összesen 248.000 pengő évi jövedelem nemcsak elég a nyugdíjak és az összes felmerülő kiadások fedezésére, hanem abból az első 10 évben még tetemes összeg marad az alaptőke gyarapítására.

A nyugdíjegyesület hozzátevőleges számítás szerint, 2000 taglétszám mellett a következő nyugdíjakat fizetheti.

10 évi tagság után cca.	250,
20 „ „ „ „	530,
30 „ „ „ „	840,
40 „ „ „ „	1200

pengő évi nyugdíjat.

A nyugdíj nemcsak 10 éves kulccsal fizethető, lehet azt 5 éves, sőt éves kulcs szerint is beállítani.

Kívánatos és helyes volna, hogy a nyugdíjegyesületbe az állami, közalapítványi stb. erdészeti műszaki segédszemélyzet is testületileg belépjen, hisz ezek nyugdíja sem olyan, hogy némi nyugdíjpótlás föl ne érjen, másrészt pedig kollegális kötelességét teljesítenének.

Az állami, közalap stb. erdészeti műszaki segédszemélyzet részéről fél alapítási díj, fél tagdíj és fél nyugdíj igényléssel gondolnám a részvételt.

Hogy az állami és közalapítványi kartársak belépésének van-e és ha van, milyen akadálya, azt a jelen pillanatban nem tudom.

Szövetségi ügyek

Mindig csak az igazat

Már ismételten előfordult, hogy egyesületünk tag- és kartársainak egyike, másika panaszos levéllel fordult hozzánk, kérve ügyes-bajos dolgában, közbenjárásunkat.

Mondanunk sem kell, hogy mi mindenkor a legnagyobb készséggel tényleg közbenjártunk és minden tőlünk telhetőt elkövettünk, hogy az illető tag- és kartársunk ügyes-bajos dolgát kedvezően elintézzük, őt mindenben a legmeszebbmenően támogassuk és segítsük, ahogy csak lehetséges volt.

Ezt tenni egyesületünknek természetes feladata és célja, s mi azt jól tudjuk és mindenenél fontosabbnak is tartjuk, hogy egyesületünk tag- és kartársainkat a legmesszebbmenően védelmébe vegye.

Dehát sajnos, igaz az a közmondás, hogy: „Nem mind arany, ami fénylik.“ Nem mind- és mindig százszázalékig igaz az, amit nékünk a kar- és tgtársak egyike vagy másika megírt, s ez baj, bizony igen nagy baj és őszintén szólván az illetők részéről enyhén mondva igen-igen csunya dolog. Mert ha valakinek valami baja van, s azt úgy írja meg nekünk, hogy amit megírt az száz

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

százalékig igazság, akkor rendben van a dolog, s igen könyű, — a védelem, vagy pártfogás esetében, — sikeresen eljárni és ily esetben a siker — dicsőség, s azzal mindenki meglehet és meg is van elégedve.

De ha, — amint az a közelmultban ismételten előfordult — valaki valamilyen hibát vagy bűnt követett el, s ezen hibája vagy bűne következtében sodródott bele a bajba, s ezt nem írja meg őszintén az igazságnak megfelelően, hanem eltitkolja bűnét, hibáját, vagy elcsüricsavarja a történteket, azaz magyarán mondva bennünket teljesen félre vezet, s úgy írja meg a dolgot, mintha vele igazságtalanság történt volna, ezzel elsősorban és egész biztosan önmagának árt, azután pedig többékevésbbé nekünk is kellemetlenséget okoz. Mert hiába a ravaszkodás, az igazság előbb vagy utóbb, de kitudódik, s akkor a mi közbenjárásunk, vagy támogatásunk nemcsak teljesen hiábavaló volt, hanem még nekünk kell pirulni az illető miatt és beösmerni, hogy félre vezettek, s ez egyenlő a teljes sikertelenséggel.

Azzal minden egyes kar- és tagtársunknak tisztában kell lennie, hogy egyesületünk csakis jogos kívánságokat vehet védelmébe, csakis teljes száz százalékig igazságos ügyekben járhat el, de sohasem lehet hibák és bűnök takargatója vagy elsimitója. Célunk nemcsak az erdészeti és vadászati altisztikar érdekeinek legmesszebbmenő védelme, de egyuttal az is, hogy a magyar erdőgazdaságokat megbizható, becsületes, szorgalmas, hűséges, szakképzett és jó magyar munkaerőkkel láthassa el.

De kötelessége egyesületünknek az is, hogy a kar tekintélyét, jó hírnevét mindenkivel szemben megőrizze s attól a nem közénk való, bármily szempontból is megbizhatatlan egyéneket távoltartsa, s ezzel a kar megbecsülését kivívja — okulás céljából, — köteles discretióval, neveket nem említve közöljük az alábbi esetet:

„Egyik kartársunk hozzánk intézett levelében panaszt tett nálunk erdőbirtokosa ellen azzal, hogy őt családjával télvíz idején azonnali hatállyal, minden végkielégités nélkül elbocsátotta és természetbeni lakásból is kitette, úgy, hogy most családostul állás és fedél nélkül van, s kérte, járjunk közbe, hogy állásába és lakásába visszahelyezze őt a birtokos. Indokolásául, szolgálat közben ért balesetből folyó testifogyatékosságát említette meg.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy mi kötelességszerűen, azonnal eljártunk az erdőbirtokosnál, kérve kar- és tagtársunk előbbi állásába és lakásába való visszahelyezését, azzal az indokolással, amit levelében közölt velünk, hogy t. i. testi fogyatékossága, mely szolgálatközben ért baleset folytán állott elő, nem képezheti azonnali elbocsátás komoly okát. A válasz, amit ezen közbenjárást célzó levelünkre, az illető erdőbirtokos sajátkezüleg megírt, annyira megdöbbentő, hogy azt itt szószerint közöljük: „F. évi február hó 10-én kelt, hozzám intézett levélre a választ a tekintetes Elnökségnek a következőkben adom meg. Nevezett szakvizsgázott erdőőr, akinek érdekében az egyesület hozzám fordult, nem amiatt bocsáttatott el az uradalom szolgálatából, mert szolgálatát testi fogyatékosságára tekintettel, nem tudta ellátni, hanem azért, mert vétett a feltétlenül kötelező hűség ellen, amelyet minden uradalmi alkalmazottól, de különösen az *esküt tett* erdőőrtől joggal megkíván a szolgálatadó gazda. Nevezett ahelyett, hogy a reá bizott erdőrészt azzal a gondossággal és hűséggel őrizte volna, amelyet esküvel fogadott, egy az erdőben levágott 12—15 cm. átmérőjű körisfát minden engedély nélkül feldarabolt és eközben az uradalom intézője, — bányaszakértőm és uradalmi jogtanácsosom — jelenlétében tettenérte. Az intéző nevezettet nyomban felelősségre vonta, aki azonban megbánás helyett az általa jogtalanul kivágott és feldarabolt fát lakására vitte és hogy cselekményének nyomait eltüntesse, a tuskók vágási lapját alommal elfedte.

Ezen cselekménye miatt az intéző nevezettet természetesen azonnali hatállyal elbocsátotta a szolgálatból, mire nevezett megbánás helyett alaptalan vádakat kezdett hangoztatni feljebbvalója ellen, amivel — már a fegyelem szükségére is tekintettel — még inkább megerősítette azt az álláspontot, amely a szolgálatból való elbocsátást kívánta. Az uradalom már igen sok izben kimutatta méltányosságát és jóindulatát nevezettel szemben és éppen ennek — csakis ennek — köszönhette, hogy ennyi ideig is megmaradhatott szolgálatában. Nevezettel semmiféle igazságtalanság, sőt még méltánytalanság sem történt és csak magára vessen amiatt, hogy családjával ily nehéz helyzetbe került."

Eddig a válasz kartársunk érdekében jóhiszeműen megirt levelünkre, ehhez nem kell kommentár, s minden elfogulatlanul ítélő egyén ebből csak azt láthatja, hogy kartársunk a vétkes. Vétkezett az uradalom ellen, ezzel közvetve a családja ellen, a kartársai és önmaga ellen is. A levél, illetve a válasz súlypontja ott van, hogy tettenérés után nem mutatott megbánást, de sőt feljebbvalója elleni alaptalan vádaskodással és tettének elpalástolásával még súlyosbbította helyzetét.

Ha tettét kellő időbene megbánva őszinte beösmeréssel van, s nekünk a szintiszta igazságot írta volna meg, akkor még talán sikerült volna őt menteni, s részére valamily formában ez ügy jóvátételét lehetővé tenni. De így bármennyire sajnáljuk is családját, már nem tudunk rajta segíteni, s tettének súlyos következményeit viselni kell, a szomorú csak az, hogy ezzel családját is magával rántotta a nélkülözésbe,

A legjobb út az egyenes út, s mi csak ott és akkor segíthetünk, ha nekünk a tiszta igazságot írja meg az, aki tőlünk ügyes-bajos, de igaz dolgában, támogatást vagy védelmet akar nyerni. *N. R.*

Méhészet

A hosszu, hideg tél után . . .

A méhészkedő kollégák tudják, hogy az elmult (majd azt mondtam, hogy még mindig tartó) tél katasztrófális pusztulást hozott a méhekre. Úton-útfélen haljuk, hogy „megfagytak" a méhek. Magyaróvár környékén, helyesebben a Szigetközben kb. 85—90%-os a pusztulás. Az én méhesemben még ennél is nagyobb. (Megjegyzem, hogy sok méhész ha lehet, letagadja a pusztulási százalékot, mert fél a hozzá nem értők és a méhészetet nem kedvelők fullánkos nyelvétől . . .) Én megmondom őszintén, hogy nálam 90%-os a pusztulás, de hozzáteszem rögtön azt is, hogy nem „megfagytak" a méheim, hanem éhenvesztek. De tartsunk sorrendet!

A tavalyi ákácvirágzás végén kaptáraim egy részéből kipergettem a fölösleges mézet. Ott, ahol nem hordtak a méhek a méztérbe 7—8 kilónál többet, nem pergettem. Az őszi vizsgálatkor azt tapasztaltam, hogy azok a családok, amelyektől nem pergettem, nagyon népesek, de vagy

**) Ezen cikkre, a szakszerű választ Ignácz Sándor méhészeti felügyelő itt közölt cikke adja meg. *(Szerk.)*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

semmi, vagy csupán 0.5—1.0 kg. mézük van ahonnan pedig pergettem, a családok közepes népességüek és 3-8 kg. mézzel rendelkeznek. Amenyire erszényem engedte, a szűkölködő családokat feletettem. Úgy, hogy 3—4 kg. mézzel mentek telelőbe a legszegényebb családok is. Tervem az volt, hogy februárban folytatom az eteetést, mivel ennyi méznek rendes körülmények között ki kell tartani február hó végéig; ekkor pedig már hozzá lehet nyulni a méhekhez, legalább annyira, hogy az eleséget beadhatom nekik.

Megjegyzem itt, hogy többféle fajta kaptáram van. Van hátulról kezelős, duplafalú országos méretű ikerkaptáram; nagy keretes, hidegépítményű, tökéletesen záródó fekvőkaptáram. Neiszer és kis-Baczonádi rakodókaptáram. Ez utóbbiak meglehetősen viseltesek és nagyon „szellősek". Mindegyik fajtából több darabbal rendelkezem.

Február 10-ike körül pár rakodó kaptáramat megtámadott egy zöldharkály s mire ezt észrevettem, pár kaptárt kifurt és a bentlevő családok megzavarva a kopácsolástól: megbontották a téli méhcsomót. Mikorra a harkályt sikerült elküldenem egy jobb hazába, ahol már nincs tél és hideg, ezek a családok tényleg megfagytak. E családokat átvizsgálva tapasztaltam, hogy élelmükből még csak keveset fogyasztottak. A többi család még élt a rossz kaptárakban is, pedig már két fagyhullám vonult el fölöttünk 30° C maximummal. Február 20-án is éltek még a családok; ebben az időben uralkodott nálunk a harmadik fagyhullám. Ekkor már reméltem, hogy szerencsésen megússzuk a telet és nem lesz már több méhhalál.

Pár nap mulva a hideg engedett és én megnéztem a méhest. Hallgatózom az elsőnél, semmi életjel . . ., megyek tovább a másikhoz, ott is síri csönd . . . s így tovább! — A szellős kaptárakat okolom. Megnézem a jó meleg kaptárakat, hát ott is csend, kétségbeejtő csend fogad . . . Hát bizony egyformán rossz volt a hideg és meleg kaptár! . . . A tél pedig hosszú, reménytelenül hosszú . . . Hisz máskor január közepe is büszke lehetett volna az idei március első felére!

Mikor a kaptárakat kibontottam, láttam, hogy a melegkaptárakban egy csepp méz sem maradt, mind felették a méhek. Az első tisztulásig legalább 2-szer annyi kellett volna nekik. A hidegkaptárakban pedig azokból a keretekből, amelyeket a méhcsomó foglalt helyet, hiányzott a méz, a szomszédos keretekben pedig mind megvolt. Nem fagyhalált haltak tehát a méhek, hisz azt megtehették volna előbb is a három fagyhullám tetőfokán, hanem éhen vesztek, mert mikor azzal a mézzel végeztek, amely abban a keretben volt, amelyen a méhcsomó tartózkodott, a hideg miatt nem mehettek át a szomszédos mézeskeretre. Inkább választották az éhhalált, mint a fagyhalált. Az éhségtől egyengült és megszenvedett méhek természetesen aztán meg is fagytak.

A meleg kaptárakban nem maradt méz, mert ott a méhek tovább mehettek a mézes keretekre, azokat kiürítették és mivel nem pótolhattam az elfogyasztott élelmet, éppen a nagy hideg miatt, ezek is éhenvesztek.

Csak az menthette volna meg őket, ha február 20-ika körül alkalmas helyiségbe szállítva feletettem volna őket. Ennek hiányában azonban nem segíthettem rajtuk.

Valahol olvastam, hogy 164 éve volt az ideihez hasonló hosszú és hideg tél. Nincs más hátra tehát, hogy a jövőben mindig el legyünk készülve erre a 164 évenként visszatérő hosszú télre és akkor meg 164 év mulva sem ér bennünket ilyen baleset.

Vagy nagy keretet használjunk, hogy a méhcsomó ugyanazon kereten érje meg a tavaszt, amelyen, illetve *amelyeken* csomóba tömörült, vagy ha kiskeretű kaptárunk van, az legyen meleg és sok, nagyon sok élelemmel ellátva. Hogy mi az előnye és hátránya a nagy és a kiskeretnek, a hideg és meleg kaptárnak, arról beszélni nálamnál hivatotabbakra bizom. Minden esetre nagyon üdvös lenne, ha néhány kaptárféleség tárgyilagos ismertetését különös tekintettel a telelésre és a vándorlásra olvashatnák kollégáink.

Örömmel jelenthetem, hogy Halászi (Monor m.) községben az első szállítmány mézelőfa megérkezett. Összesen kb. 1600 drb. körislevelű juhar, kis és nagylevelű hárs, kodresiteria és japán akácot hozatott a község. A csemeték 1—2 évesek és alig kerültek 50 pengőbe. Minden remény meg van arra, hogy ezentúl évenként kb. 2000 drb. ilyen csemetét hozathatunk. A csemeték a közs. faiskolába tovább neveltetve a hősök ligetében és az utakon, tereken stb. nyernek elhelyezést.

Itt a rügyfakadás, nem sokára virágoznak a fák; hogy el ne feledjék. Újból felkérjük kollégáinkat, hogy a mézelőfák virágzását pontosan megfigyelni és az adatokat feljegyezve szerkesztőségünknek megküldeni szíveskedjenek. Ez nemcsak a méhészkedő kartársaknak szól, hanem azoknak is, akik csak *erdésznek érzik* magukat.

Kolos János.

Miokozta a méhcsaládok pusztulását a télen?

Először is a méhek kezeléséhez érteni kell. Aki nem ért hozzá, annak meg kell tanulni, mert különben nem igen bir velük boldogulni. Sokan vannak, akik azt mondják: „Volt az én nagyapámnak annyi méhcsaládja, hogy a számát sem tudtuk; aztán egyebet nem csinált velük, mint a rajokat befogta és ősszel a súlyos családokat lefojtotta és volt méz bőven."

Először is olyan bőven nem lehetett méz, mert tudom, — azonkívül pedig egy pár ével ezelőtt azt mondotta egy öreg koros méhész, hogy mikor neki 60 kasos családja volt, hát volt egy métermázsa méze. Mikor aztán megmagyaráztam neki, hogy *ilyen* vidéken 60 kaptáros családdal 10—15—20 métermázsát is lehet szüretelni szakszerű kezeléssel, amire az öreg bizony nagyot nézett.

És hány méhész van még most is, akik a kaptáros méhcsaládokat sem kezelik különben, minthogy csak a rajokat fogják be és a mézet pörgetik ki, ha van. Ilyen méhészek azonban nem viszik sokáig; ha pedig mégis sikerül egy darabig, akkor is csak azért, mert nagyon jó a vidéke; azonban egy olyan rossz esztendő, mint a mult nyár is volt, meg az idei tél, teljesen elsodorja az ilyen, nemtörődöm méhészeket. Az idei télen elpusztult családoknak is az volt túlnyomólag az okozója, hogy a méhesgazda nem nagyon látta el méheit úgy, ahogyan azt kellett volna. Tagadhatatlan, hogy a mult évi rossz esztendő nagyban befolyásolta a pusztulást, azonban, aki szakszerűen őrködik a méhei felett és aki betartotta a szabályokat, ott mégsem történtek olyan nagy bajok.

A méhek nem fagynak meg, ha először is elég népesek, másodszor pedig ha van nekik elég mézük, ha mindjárt szibériai hideg jön is rájuk. Csakhogy most a télen éppen ez a kettő hiányzott. Vagyis a méhészek elsősorban

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nem szeretik a gyönge családokat összeegyesíteni, másodszor azt hiszik, ha a mult és azelőtt is mindig kiteleltek ilyen dirib-darab mézeslépeken, hát az idén is ki fognak telelni. Ez pedig nem mindig így van, mert a tél nem egyforma. Télen az összehúzódott méhcsomóban 22—23 fok meleg szokott lenni, a méhcsomón kívül azonban nagy hidegben alig van 2—3 foknál több és ha most a fészekből kifogy a méz, amellyel fűtenek, az idő pedig 8—10 naponként nem enyhül meg, hogy tovább huzódhassanak, bizony abban a 2—3 fog melegben, amely a csomón kívül van, nem húzódnak át a hátuk mögött lévő mézeslépekre és így éhen pusztulnak, mintahogy a télen is így pusztultak el. Ezért fontos tehát az, hogy ne dirib-darab lépeken teleltessünk, hanem teljes mézeslépeken. Másodszor, ha gyöngék a családok, vagy kevés a méz, egyesítsük őket. Harmadszor, ha augusztus végén azt látja a méhész, hogy nem lesz elég a méz, akkor szeptember közepéig etesse fel a családokat tiszta mézzel, ha pedig ez nem volna, akkor meg tiszta cukorral, amelyhez kilogrammonként csak 6 deci (se több, se kevesebb ősszel) vizet adunk és 15—20 percig forraljuk, a habot leszedjük és langyos állapotban beadjuk. Negyedszer a családokat teleljük be; ne bízzuk tisztán saját magukra. Ilyenkor a mézkamrából a lépeket mind kiszedjük, a fészket pedig szükség szerint szűkítjük és a teljes mézes lépeket úgy helyezzük egymás mellé a fészekbe, hogy ahoz minden körülmények között könyen hozzáférhessenek. Ötödször a kaptárak melegtartó kettős falúak legyenek és a családokat késő ősszel (mikor jönnek a derek) be kell jó melegen takarni, hogy a kaptárból a meleg kisugárzását, amennyire csak lehet, megakadályozzuk. Ha így, a fent elmondottak szerint teleljük be, akkor nem kell félni a szigorú téltől. Mert a téli nagy pusztulásnak is az volt az oka, hogy a gyönge családokat se nem egyesítették, se elegendő teljes mézeslépeket nem adtak nekik, ezenkívül sokan még csak nem is takarták, már pedig annak az élőlénynek, amelyben meleg vér folyik, vagy meleg takaró, vagy meleg szoba kell.

Ignácz Sándor.

HIREK

Kinevezés.

„A kaposvári m. kir. erdőigazgatóság főnöke a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter ur felhatalmazása alapján Jasztrabszki István szakvizsgázott erdőőr, dejtári lakost az államrendészeti altisztek létszámába ideiglenes minőségű I. osztályú altiszt-erdőőrré nevezte ki.“

Hymen-hír. Örömmel adjuk tudtára kedves kartársainknak, hogy Huszka Margit és Strobentz Géza 1929. évi április hó 23-án délelőtt fél 12 órakor tartották esküvőjüket a tatai róm. kath. plebániatemplomban. Strobentz Géza kedves kar- és tagtársunkat mindig mint csendes, szerény és jómodorú fiatalembert ismertük, aki az erdőgazdasági szakiskolát jó sikerrel végezve, állami szolgálatba lépett. Nagy ambicióval és szorgalommal látta el szolgálatát s ezért úgy felettesei, mint kartársai szertettel megbecsülték. Sok szerencsét és boldogságot kivánunk mindkettejüknek. A MEVME.

Tűzhalál az erdőn. A miskolci erdőigazgatóság kerületében lévő Ujhután halálos baleset történt az erdei munkások gondatlansága miatt. Az ujhutai erdőrészben Puska Pál m. kir. főredőőr vezetésével a környékbeli leányok és asszonyok csemeteültetéssel foglalkoztak. Délben kartársunk ebédszünetet rendelt el és a szalonnapirításra az erdő mellett kijelölte a helyet, ahol tüzelni veszély nélkül lehetett volna. Az erdei munkások azonban nem mentek el a kijelölt helyre, hanem bent az erdőben gyujtottak tüzet a munkahely közelében. Itt azután tüzet fogott az erdei alom s olyan lánggal égett, hogy attól meggyult az egyik munkásleány ruhája is. Az ijedt népség nemhogy segítségére sietett volna, hanem dermedten nézte, hogy a leány mint zuhant bele az égő alomba. Mire a nagyrémült sikításra kartársunk odafutott s erélyes közbenlépésre a leányt kiemelték s a tüzet eloltották, a leányról már leégett az egész ruhája s mire az erdőről beszállították Ujhutára, — mielőtt még orvosi segítség érkezett volna — belehalt égési sebeibe. Ez az eset is ékes bizonysága annak, hogy az erdei munkások gondatlansága mily igen sulyos balesetek előidézője lehet, nem lehet eléggé vigyázni reájuk. A szerencsétlenül járt leány Takács Mária ujhutai lakos.

Az agyonlőtt vadorzó. Almersdorfer László erdőőr az egri érseki uradalom gyöngyössolymosi erdejében agyonlőtte Szűcs János napszámost, aki az erdőben harmadmagával őzekre vadászott. Almersdorfer kartársunk erdőkerülője társaságában a fegyvere átadására szólította fel a vadorzót, de az fegyverét ellene fordította, úgy, hogy kartársunk életveszélyes helyzetében kénytelen volt fegyverét használni. Az ügyészség kartársunkat kihallgatása után szabadlábra helyezte, mert a jogos önvédelem esetét beigazoltnak látta. A megszökött cinkosokat most a csendőrség keresi.

Helyreigazítás. Ignácz Sándor „Mikor vásároljunk méheket?“ című cikkébe sajnálatos sajtóhiba csúszott bele. Ez a mondat: „Ha azonban a vevő annyi lépet nem bír venni a családdal“... stb. helyesen így olvasandó: „Ha azonban a vevő annyi lépet bír venni a családdal... stb.“, azaz a „n e m“ szócska elhagyásával kell olvasni és érteni.

Érdekes vadászeset. A simontornyai erdőségekben Neuberger Máté uradalmi intéző ez év február hó 3-án egy óriási vadkanra lőtt. A mély hóban a sebzett vad nyoma teljesen elveszett és így az nem volt megtalálható. Most, hogy a hó már elolvadt, a vadkant megtalálták, a lövés helyétől százegynehány méternyire. Megállapították, hogy a golyó a vadkannak a koponyájába mélyen behatolt s ennek dacára az óriási állat azzal még elvánszorgott százegynehány méternyire. Agyarainak kerülete 21 cm. volt.

Felhivás

A „M.E.V.M.E.“ belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályait a vezetőség kis füzet alakjában már kinyomatta. Ezuton is felhívjuk kar- és tagtársainkat, hogy *a tagdíjak beküldése alkalmával*, a nyomdai költségek fedezésére szolgáló *50 fillért is előzetesen beküldeni szíveskedjenek*, hogy az alapszabályokat mielőbb széjjel küldhessük.

A vezetőség.

Kérelem

Tomasovszky: „Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói“ című kézi könyvet már új év előtt mindenkinek megküldöttük, az azóta eltelt öt hónap alatt már bekellett

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

volna folynia a könyv árának azoktól is, akik azt havi egy pengős részletfizetésre vették. Sajnos megállapítottuk, hogy *még mindig igen sokan vannak a könyv árával hátrálékban*, miért is mielőtt a személyre szóló fizetésre való felszólításokat széjjel küldennénk, ezúton újból kérjük mindazon kar- és takgtársainkat, akik a könyv árával még hátrálékban vannak, hogy *azt mielőbb beküldeni szíveskedjenek.* *A M.E.V.M.E. vezetősége.*

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

19437/1929. I—l. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

(a m. kir. erdőőri és vadőri iskolák tanulóinak felvétele ügyében.)

A m. kir. erdőőri és vadőri iskoláknak az a céljuk, hogy az 1879: XXXI. t.-c. értelmében teljesítendő erdőőri s egyszersmind a vadőri teendők végzésére — rendszeres iskolai és főképen gyakorlati oktatás útján — alkalmas egyéneket neveljenek.

Ilyen a m. kir. erdőőri és vadőri iskola Királyhalmán (cím: Szeged-Királyhalom, Csongrád megye) és Esztergomban működik. Az 1929. év szeptember havában megnyiló *egy éves tanfolyamra* Esztergomban 40, Királymalmán pedig 20 tanuló vehető fel a következő szabályok szerint:

1. A pályázó által stjátkezüleg írt és kellően felszerelt kérvényt az 1929. év június hó 1-ig ahhoz az iskolához kell beküldeni, amelyikbe a pályázó magát felvétetni óhajtja.

2. A pályázati határidőn túl beküldött (postára adott) vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

3. A kérvényt annak világos feltüntetésével kell keltezni és aláírni, hogy az elintézésről szóló értesítés mily cím alatt, hova (hely, utolsó posta, állomás, vármegye) küldessék.

4. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket, nevezetesen:

a) illetőségi bizonyítvánnyal azt, hogy magyar állampolgár,

b) anyakönyvi kivonattal azt, hogy a pályázat naptári évben 18 (tizennyolcadik) életévét betölti, de a huszonhatodik életévét még nem kezdi meg (kivétetnek a „Tanusítvánnyal" ellátott továbbszolgáló katonai altisztek, akik 28 éves korúkig folyamodhatnak felvételre.)

c) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az *elemi népiskola négy osztályát sikeresen elvégezte és magyarul írni és olvasni tud.*

d) hiteles bizonyítvánnyal azt, hogy *okleveles erdőmérnök vezetése alatt* álló erdőgazdaságban legalább egy évig megszakítás nélkül — külső erdészeti és vadászati gyakorlati szolgálatban állott;

e) kinestári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott, edzett testalkattal s különösen jó látó, halló és beszélőképességgel bír;

f) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyujtásáig kifogástalan magaviseletet tanúsított;

g) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal, vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;

h) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást űznek vagy üztek;

i) királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget — havi 30 pengőt — arra az időre, melyet az iskolánál tölt, — szülője, gyámja vagy más hozzátartozója avagy maga, az iskola igazgatójának kezéhez havi előleges részletekben pontosan lefizeti.

5. Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre, a m. kir. erdőőri és vadőri iskolák igazgatóiból alakított tanács határozza meg.

6. A felvételre való kijelölésnél és illetőleg a felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál elsőbbségben részesülnek:

a) elsősorban azok, akiknek iskolai előképzettsége jobb.

b) másodsorban azok, akik erdő- vagy vadgazdaságnál alkalmazottaknak vagy földmíveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkások gyermekei vagy árvái.

7. A felvételre kijelöltek kötelesek annál az iskolánál, amelynél felvételre kijelöltettek, az illető iskola igazgatósága által kijelölt napon felvételi vizsgára jelentkezni.

8. A felvételre jelentkezőket az iskola igazgatója elsősorban orvosi vizsgálat alá veti.

Akit az iskola orvosa valamely ragályos, vagy az iskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek vagy hiányos testi szervezetűnek talál, az felvételi vizsgára nem bocsátható.

9. A felvételi vizsgát az iskola igazgatója a tanszemélyzettel együtt tartja meg.

A felvételi vizsga annak megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, melyek az elemi népiskola negyedik osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek és hogy a gyakorlati szolgálati idő alatt valóban megszerezte-e mindazokat az erdőgazdasági és vadgazdasági alapismereteket, amelyeket egy rendszeres erdő vagy vadgazdaságban egy év alatt az erdőőri és vadőri teendőkre nézve elsajátítani lehet.

Aki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét az iskolához csak újabb pályázat alkalmával kérheti.

10. Azokat, akik a felvételi vizsgát sikeresen leteszik s a szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató az iskolába befogadja.

11. Az iskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles jó álapotban magával hozni a szükséges felső és alsó ruhát (fehérnemű) és lábelit, (erdőjárásra alkalmas erős bakancsot vagy csizmát).

A szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és élelmezéssel való ellátásáról az iskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett ellátási költség fejében az iskola gondoskodik, de viszont az iskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi. A Pályázati Hirdetmény ára 20 fill. 16 fill. postaköltség = 36 filléres postabélyeg beküldése ellenében Esztergomban vagy Királyhalmán a m. kir. erdőőri szakiskolánál kapható.

Budapest, 1929. április hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Szerkesztői üzenetek

Klespic János, Lenti. Ügyvezető elnökünk igen nagy elfoglaltsága, a tömérdek levél, amelyre válaszolnunk kell, a lapszerkesztés és szervezés munkája s egyéb egyesületi ügyek miatt, bizony csak most tudunk választ adni folyó évi január hó 18-án kelt levelére, mert annál sokkalta sürgősebb ügyek vártak elintézésre, nem is említve az új erdőtörvényjavaslathoz memorandumunk elkészítését. Egyesületünk célja kimondottan az erdészeti és vadászati altisztek felsegítése. Előkészítése egy szebb és jobb jövőnek. Kivívása a jobb fizetésnek és ezzel a jobb megélhetés lehetővé tétele. — A magánuradalmi altisztek nyugdíjalapjának megteremtése, illetve rokkant- és nyugdíjfizetés biztosítása. Az álláskereslet és kínálat megszervezése. — Jogvédelem. — A szakképzettség fejlesztésével a kor színvonalának emelése. — A kartársi összetartás ápolása, s ezzel az együttműködés lehetővé tétele. — Az egymástól szójjelszóródott kartársak közötti kapcsolat fentartása az „Az Erdő" című szaklapunk útján, amelyet, ha figyelemmel elolvasná egyes egyes számait, önmagától is rátalált volna arra, hogy mi is az egyesület célja, amit különben az alapszabályokból is megtudhat, ha 50 fillér nyomdaköltség beküldése ellenében megküldését kívánja.

Ki ad arra komoly figyelmet, ha az egyesületnek, mint jelenleg 800 vagy sokkal több tagja lesz? Kérdi ön. Ha pedig ad valaki arra valamit, miért nem most s miért nem hagy bennünket minden tekintetben, úgymint se katonát, se adót, stb ne hajtson belőlünk?!

Őszintén szólva ezt a kérdését, minél többször elolvastuk, annál kevésbbé tudjuk megérteni, hogy voltaképen, hogy gondolja ezt?!

Mert az csak természetes, hogy minél több tagja van egy egyesületnek, annál erősebb, azaz, annál nagyobb sulya van annak, ha valamit kér, vagy valaminek megvalósítását szorgalmazza és pedig azért, mert nem egy ember, vagy csak egyesek kérelmét tolmácsolja, hanem egy egész karét, azaz egy nagy tömegét, amelynek jogos kérelmét meg szokták hallgatni s ha a körülmények azt lehetővé teszik meg is szokás valósítani. Az egyesületeknek éppen az a legfontosabb feladata és célja, hogy a kar. egy tömeg, kívánságait leszögezze és mindaddig napirenden tartsa, szorgalmazza, amíg azok megvalósulása lehetővé válik. Máról-holnapra, csak úgy add uram, de mindjárt, semmit sem lehet megvalósítani. Mindennek előtt meg kell érni, azaz, a megvalósításhoz szükséges előfeltételeket kell megteremteni s azután a kedvező körülmények kiaknázásával a megvalósulást lehetővé tenni. Ez a fő feladata minden egyesületnek, de ez az, amit a tagok egy része nem tud megérteni és türelemmel kivárni s azt veszik rossz néven, ha az egyesület vezetősége nem viszi őket fejjel a falnak. Kedves Kartársunk! Nem szabad elfelejteni és figyelmen kívül hagyni azt, hogy elsősorban is épen az apák bűne az, hogy míg a régi jó világban jobb sorsban éltek, mint mi ma, nem tartották szükségesnek szervezkedni és egyesületben egymással karöltve egy szebb és jobb jövőért dolgozni és küzdeni. Igy a meddőn elmult ötven év mulasztásáért most bűnhődnek ők és fiaik.

De nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a világháborúban csatát vesztettünk s most mint legyőzött nép, csonka országban, nemzetünk a háborút követő áldatlan gazdasági harcban is alul került. Egész Európában, sőt bátran mondhatjuk, az egész világon, tehát a győztes államokban is olyan sulyosak a gazdasági viszonyok, hogy bátran teljes gazdasági csődről beszélhetünk. Ennek a gazdasági csődnek lesujtó következményeit a nehéz és küzdelmes megélhetési viszonyokat elsősorban a vesztes, legyőzött népeknek s így nemzetünknek, azaz nekünk is meg kell szenvednünk. Ennek következménye az, hogy a kiszolgált öregeknek nincs megélhetésük s az őket követő ifjabb nemzedék pedig nem tud elhelyezkedni, álláshoz, illetve kenyérhez jutni. — Köztudomású, hogy a magánbirtok, a magánuradalmak valamennyien igen nagy anyagi bajokkal küzdenek, tisztességes megélhetést alig tudnak adni, ezzel szemben az élet igen drága.

Mindebből józan ésszel csakis azt a tanulságot lehet és kell is levonni, hogy hazánk szebb és jobb jövőjét s ezzel a mi jobb sorsunkat is, csak úgy és akkor vívhatjuk ki sikerrel, ha zúgolódás, elégedetlenkedés, helyett, kitartó szorgalommal dolgozunk, kiki a maga adott helyén és ha egyesületünkben tömörülve, egymást szeretettel megbecsülve, összetartunk s közös erővel iparkodunk kivívni mindazt, amit az elmult ötven év alatt elődeink elmulasztottak. *Ma nem gáncsoskodó, okoskodó, kishitű,* hanem a közérdekért kitartóan küzdeni, tűrni, szenvedni, dolgozni és mindenek felett *egy szebb és egy jobb jövő kivívásának lehetőségében hinni tudó — magyar erdészekre — van szükségünk.*

Szivélyes üdvözlettel *N. R.*

Zwörner S. Guth. Tagdíja 1929. V. 30-ig., temetk. s. a. díja pedig 1930 február végéig rendezve van.

Berze János G. Beküldött összegből 10.50 a mult évre és 5 P ez évre számoltatott el. Temetk. s. a. díja 1930 április végéig rendezve van.

Gábor János, Hh. A beküldött összeggel az ön tagdíja 1929 XI. 30-ig, a a tem. s. a. pedig IX. 30-ig; id. Balog Sándor tagdíja 1928. év végéig, a tem. s. a. pedig 1929 május végéig van rendezve.

Zsarnoczay Kálmán, K. 1929. XII. 31-ig egyesületi tagdíj címén 2.50 és temetkezési segélyalapra pedig 3 pengőt kell még befizetnie.

Aschenbrenner Lőrinc, P. Tagdíja, továbbá önnek és b. nejének temetkezési s. a. díja 1929 szept. végéig van rendezve. Kérjük b. nejének leánykori nevét pótlólag bejelenteni.

Dobrovics Dániel N. Tagdíja 1929. év végéig, temetk. s. a. díja pedig 1929. VI. 30-ig rendezve. Krisztiánszky kartársat az egyesület és a tem. s. a. tagjainak sorába felvettük.

Szalay Gy. V. Temetkezési s. a. díja 1930 október 30-ig, egyesületi tagsági díja pedig az 1929. évre rendezve van.

Almelsdorferné, Nyírjes. Beküldött verse most nem időszerű, nem közölhetjük. Mi nagyon is meg tudjuk érteni nehéz helyzetüket s bizony mi is csak azt mondjuk: „Aki Istenben bízik, sohasem csalatkozik." Hittel és bizalommal minden rossznak könnyen kivárhatjuk a végét, mert borura mindig derül. Hogy gondolhat rólunk olyat, hogy mi kizárjuk a tagok sorából azért, mert a jelenlegi nehéz helyzete miatt hátráléka van. Ezért még senkit sem zártunk ki s a jövőben sem tesszük ezt. Mert amint már annyiszor megírtuk, nekünk elsősorban az a fontos, hogy minél több tagja legyen egyesületünknek, a pénz csak másodsorban fontos az egyesület fenntartása érdekében. Szív. üdv.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Ignácz Sándor, Rpalota. A cikkekért ezúton is ismételten hálás köszönet. Örömmel várjuk a többit is. Sziv. üdv.

Szy Ferenc, Kis Tóth Tamás. A küldött és előző számunkban már leközölt cikkekért köszönet, csak buzgólkodjanak továbbra is, szivesen vesszük. Sziv. üdv.

Pölöskei, Mexikó. A beküldött verset köszönjük, alkalmilag kissé átdolgozva közöljük. A „Hűség" szép erény és kár, hogy kevesen gyakorolják. Sziv. üdv.

Nagy Sándor, Csapod. Beküldött cikke nem közölhető. Mi még nem tartunk ott, hogy az „Egyke" elleni küzdelemben is részt vehessünk. De nincs is mindenben igaza, mert statisztikai adatokkal van bebizonyítva az a tény, hogy az „Egyke" éppen a gazdag emberek és jómódú paraszti és polgári családokban van igen elterjedve, míg az elszegényedett vagy nincstelenséggel küzdő családokban épen igen bő a gyermekáldás. Az „Egyke" főoka a hitetlenség, vallástalanság, önzés, de főleg a női hiúság és nem kis mértékben a gyávaság is. Sziv. üdv.

Kovács Antal, Gyöngyös. Ha van jó és érdekes tárgya, amit szépen és jól meg tud írni, csak írja meg, mi majd kiválogatjuk a jót, s esetleg, ha érdemes kissé átdolgozzuk, kisimítjuk a kevésbbé jól megírottat is, ha a tárgya közérdekű. Szív. üdv.

Szabó Elek Hosszúhetény. A baranyai Zengőről és a Hármas hegyek bérceiről küldött szeretetteljes kartársi üdvözletét igaz örömmel vettük s ime, itt most a többi kedves kar- és tagtársainknak nyilvánosan tovább is adjuk. Bizony, igen szomorú, hogy az idei tél nagy havazásai és rémes hidegei nagy pusztítást okoztak az apró- és nemes vadban. De ez nem olyan közérdekű tárgy, amit versbe szedve közölni is lehetne, ezért versét nem is közölhettük, de meg nem is üti meg a mértéket. Jól verselni nehéz dolog. Sziv. üdv.

Mazányi Imre, Tardos. Bizony, már megint kiérdemeltünk egy kis megrovást, amiért a még márciusban írott levelére csak most, e májusi lapunkban adunk választ. De hát hiába, a jó munkához idő kell s ha nem tudunk valaki levelére nyugodtan meggondolt választ adni, inkább elhalogatjuk a csendesebb napokra, semhogy nagysebtibe valami nem tetsző csússzék bele! Pláne Mazányi bátyánk levelére nem is oly könnyű ám felelni, mert biz igen nagyon fekete okulárén átal nézi ám a világot s bizony pesszimistább, mint mi, pedig abban a tisztes korban már nyugodtabban szemlélődik az ember, mint ifjan. — Megértjük, hogy kesereg a multakon, mert bizony igen nagy baj is volt az, hogy a multban minden szervezkedés megbukott az összetartás hijján s bizony igaza van, hogy ma sem nagyon dühöng ez az összetartás a kartársak között, de azért ma már közel vagyunk az ezerhez. No, de kérem, azért, hogy a választmányban nincs benne a primátia emberei közül egy sem, azért még nem kell oly rosszakat feltételezni rólunk. Végre is be kell látniok, hogy kétévi működés alatt még nem ismerhettük meg az egész ország erdészeit s a választásoknál azt választották meg, akiket a közgyűlésen jelenvoltak ajánlottak. Ha már most a közgyűlésen primatiális erdész nem volt jelen, vagy ha jelen volt is, de nem szólalt fel s nem ajánlotta kartársai egyikét sem, akkor bizony nem is csoda, hogy nem jutott a választmányba emberük. Ezen azonban könnyen lehet és fogunk is segíteni, a legközelebbi választmányi ülésen. Kár, hogy nem előző évben íródott meg levele, mert akkor már nem volna oka panaszra. Örömmel olvassuk, hogy azért mégis csak szeret bennünket kedves, jó Imre bátyánk és továbbra is áldást kért a jó Istentől biz' igen nehéz munkánkra. Jóakaratú türelemmel, szeretetteljes összetartással és kitartó munkával előbb-utóbb csak elérjük céljainkat. Addig pedig félre pesszimizmus, jövel optimizmus. Fel a fejjel, a zászlóval, erősen kézben, éljen a biztos siker. Sziv. üdv.

Többeknek. *Egyesületünk alapszabályait* a belügyminisztérium már jóváhagyta s azokat már kinyomattuk *kétezer* példányban, *minden tagtársunknak készséggel megküldjük*, ha kívánja és a nyomdai költség megtérítésére *ötven fillért előzetesen beküld hozzánk*. Befizetéseket legkönnyebben úgy lehet eszközölni, *ha csekklapot kérünk*. Postatakarékpénztári *csekklapot időközönként lapunkhoz is mellékellünk s ezzel bármire* (tagdíj, segélyalap, alapszabály) *belehet küldeni a kívánt összeget*. Szív. üdv.

Befizetések nyugtázása
1929. évi március hó 26-tól április hó 25-ig

Márkus Mihály 14 td. Körmöczy Illés 7 td. Raska József 3 td. Pintyili László 14 td. V. Kiss János 7 td. Gábris István 7 td. Bujtás József 7 td, 0.50 tem. Lengyel József 3.50 td. ifj. Bodi János 6 td. Keszler Károly 2 bi, 14 td. Kovács István Eger 3.50 td, 0.50 tem. Horváth bános 21 td. Polácsek Béla 3 td. Hegyi János 5 td. Bliszmann Barna 3.50 td. Tiszoczky József 3.50 td. Habina József 3.50 td, 1.50 tem. Bodnár Ernő 5.28 Könyv. Schütz Gyula 2 tem. Czepeczauer Pál 17.50 td, 2.50 tem. Guzmits József 2.00 bi, 21 td. Zvörner Sándor 21 td, 6 tem. Novák Ferenc 14 td, 6 tem. Berze János 15.50 td. ifj. és id. Gábor János 18.50 td, 6.50 tem. Komor, Tóth I, Fekete G. 14 td, 3 tem. Deák, Molnár, Orosz 10.50 td, 3 tem. Nagy Sándor 7 td, 3 tem. Milcsevics és Szerencsés 7 td, 3 tem. Mick Rezső 1.50 td, 2.50 tem. Nagy Zoltán főem. 6 le. Kolb Gyula és társai 20. Haizler István 14 td. Vasvári Vilmos által bejelentett Antal F., Elsék L. és Elsék M. 6 bi, 21 td. Füzi István és Társai 47.25 td, Forró Sándor 2 bi. Magyar György és Bolcsó I. 7 td. Benkő Mihály 3 le. Kováts József E. 3.50 td, 1 tem. ifj. Oszvald János 14 td. Schleer János 3.50 td. Horváth Gyula J. 7 td, 0.50 tem. Bedők Mihály 7 td, 3 tem. Szabó Elek 2.50 tem. Drexler János 7 td. Szalay Gyula V. 4.50 tem. Kis Tóth Tamás és 4 társa 5.85 td, 1.50 tem, 10.56 könyv. Dobrovics D. N. 14 td, 1 tem. Krisztianczky János 2 egy. beir., 10.50 td, 1 tem. bi. 6.50 tem. Szabó József és Társa 7 td, 3 tem. Kováts József E. 2 Podh. kosz. Bódócs József 6 le. Aschenbrener Lőrinc és neje 7 tem. Dürvinger András 6 le. Kósa János 10.50 td. Borsos Jenő 10.50 td. Makrai Lajos 7 td, 1 tem. Niszler József 14 td, 4.50 tem. Schmuck Károly 14 td, 6.50 tem. Kothay Mihály 3.50 td, 1.50 tem. Varsányi József 2 bi, 3 td. Bazsó Sándor 7 td. ifj. Kurali András 3.50 td, 1 tem. Zsarnóczay Kálmán 2 bi, 2.50 td., 2.50 tem. Migra József 5 td, 3 tem. Csóka József 2 bi, 5 td. Gera József 3 td, 2 tem. Ujlaki Tivadar 2 bi, 3 td. Pintér József 10.50 td. Kalmár István 6 le. Nahoczky Antal 14 td, 2 tem. Kovács József 5. 25 td. Garay János 7 td, 1 tem. Fábián János 1.50 td, 3.50 tem. Rába József 1.50 td, 3.50 tem. Vizner Sándor és Társai 39.50 tem. Szabó Jenő 3 könyv. Bögözy Gyárfásné 2.50 tem. Kalota Jenő 1.50 le. Némethy Lajos T. 6.50 td, 7.50 tem. Simonyi Antal 14 td. Szabó János G. 3.50 td. Brauer Herman és Társai 71.25. Szanyi József 7 td. Soós József 2 bi, 9 td. Perhács Péter 14 Gyűjtőíven, Hustó Ferenc (Perhács útján) 2 bi, 1.75 td, 3 tem. Erdélyszky Gyula 3.50 td. Bögözy Gyárfás 3.50 td. 1.50 tem. Németh József 8 td. Zsigmond Endre 2 bi. 7 td. 1 tem. bi. Biró Ernő 2 bi, 7 td, 1 tem. Kangyal György 6.80 td. Battyányi Lajos 14 td, 6 tem, Minárcsik Mihály 1.50 tem. 1 Podh. koszorö m. Forgács Pál 14 td, 4.50 tem. Dzsupin János 3.50 td, 1.50 tem. Ifj. Vanczula Ferenc 2 bi, 2.50 td.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

HIRDETÉSEK

Értesítés

Tomasovszky Imre: „Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói" című kézikönyvből, mely az erdészeti altiszti szolgálat minden ágazatára vonatkozó igen hasznos és az erdészeti altiszti szolgálatban nélkülözhetetlen gyakorlati útmutatásokat tartalmaz; már csak igen kevés példány van raktáron, ezért felhívjuk mindazon kartársainkat, akik ezt a nélkülözhetetlenül hasznos könyvet ezideig nem szerezték még meg, hogy azt mielőbb megrendelni szíveskedjenek, mert ha készletünk elfogyott, úgy a könyv belátható időn belül már nem lesz megszerezhető. *A díszesen kiállított vászonkötésű könyv ára 5 pengő, amely összeg havi 1 pengős részletekben is törleszthető. A könyv megrendelhető a „M.E.V.M.E." vezetőségénél Miskolc, Deák-tér 1. szám, fszt. 1. alatt. — Az Erdőőri és Vadőri iskolába felvett tanulóknak nélkülözhetetlen tankönyv.*

35 éves, 2 kisgyermekes özvegy férfi olyan 25 év körüli leány vagy gyermektelen özvegy ismeretségét keresi, kit feleségül kíván venni. Két kis gyermek anyai gondozása, a házi dolog elvégzésére és mezőgazdasági munkában való segítsége lenne feladata. Emellett megfelelő hozomány szükséges. A férfi részéről feltétlen biztosíttatik. Levelet fényképpel mellékelve Gigler Ferenc Nyim. u. p. Ságvár (Somogy vm) címre kér.

Felhivás előfizetésre és hirdetésre

„Az Erdő" kiadóhivatala tisztelettel felkéri az állami és magánuradalmi erdőhatóságok, valamint a fakereskedelmi és faipari vállalatok igen tisztelt Vezetőségeit, valamint az igen tisztelt közönséget, hogy „Az Erdő"-t támogassák azáltal, hogy a lapra előfizetni és abban hirdetni szíveskedjenek. Lapunk létét, jövőjét egyedül előfizetőinek s olvasóinak szeretetére s hirdetőközönségének bizalmára építi. Lapunk főtörekvése leend, hogy hivatását t. előfizetői, olvasói és hirdetőinek teljes megelégedésére töltse be. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 45.672.

Legalább negyedévi előfizetést kérünk.

Előfizetési dij:

Egész évre	6 pengő
Félévre	3 „
Negyedévre	1.5 „
Egyes szám	60 fillér

„Az Erdő" kiadóhivatala

Egy az összességért, az összesség egyért, ez az ut az, mely célra vezet, mert „Egységben az erő".

Az összetartás érzését, fontosságát és az ezzel járó kötelességek teljesitésének szükségességét, minden kartársunkkal meg kell, hogy értessük.

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre.

Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

POLGÁR KÁLMÁN FIA
ÓRA ÉS ÉKSZERTELEPE
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5., I.
ÓRÁK 5 évi jótállással!
Ékszerek 14 kar. aranyból **hat havi lefizetésre!**
KÉRJEN AJÁNLATOT!
JAVITÁS! VÉTEL! CSERE!
Vidéki megbizásokra nagy gondot fordítok.

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók
KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.
Mindennemü rőngfát vásárolunk

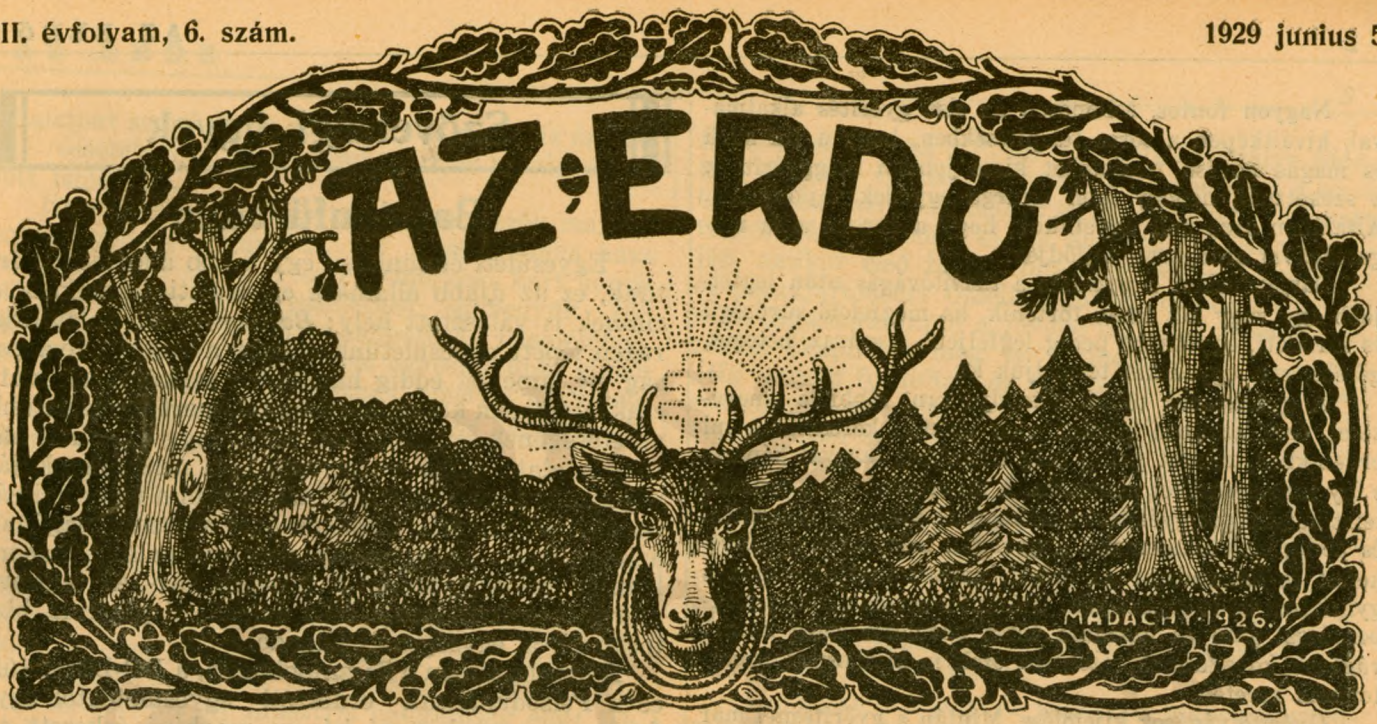
Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. - - Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Rt.-nál Miskolc, Hunyadi-utca 13. (Igazgató: ifj. Ludvig István.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 6. szám. 1929 junius 5

A Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

Tisztító és gyérítő vágások gyakorlati kivitele

Irta: **Orosz Imre**, Debrecen

(Folytatás.)

A tisztítás egyik mellék ágát képezi még a fiatal csemetékben (mesterséges ültetvények) a fűsarlózás is. Ez abból áll, hogy a beültetett és erős nagy számú gyomfüvekkel (legtöbbször értékesíthető füvel) benőtt ültetvényt nagy elővigyázattal megsarlóztatjuk. Ott, ahol tudjuk, hogy a csemetést a gyom és egyéb füvek ellephetik, az ültetést szabályos sorokba végezzük, hogy a sarlózás — mert a sorok megfelelő jellel kitűzhetők — könnyen és minden kár nélkül keresztül vihető legyen.

Megjegyzendő, hogy a mogyorót, vörösgyürüt, husos somot és más egyéb cserjéket szívesen látjuk tenyészni a meredek kősziklás hegyoldalakon, illetve véderdőkben, ahol ilyen esetben kitűnő szolgálatot tesznek a kő, föld és hólavinák megakadályozásánál, tehát itten nem irtjuk azokat, hanem védjük.

Végül megemlítendő még, hogy a tisztítóvágás után a kivágott gyomfák és cserjék előtörő sarjait ismét pusztítani kell, de rendszerint csak akkor, ha a fiatalosra alkalmatlanná kezdenek válni.

B) Gyérítés (erdőlés, áterdőlés)

A tisztítóvágással kitakarított, gyom)októl megvédett álomány egyedei több növőtérhez, napfényhez és levegőhöz jutva, alaposan nekiindulnak a növésnek. Ezen küzdelembe az erdésznek bele kell avatkoznia, hogy a megtartani kívánt életerős egyedeknek kellő növőtért biztosítva, szép növésű törzsekké való fejlődésüket biztosítsa. Ezt a beavatkozást a gyérítő vágásokkal eszközöljük. Alig telik el pár év, már mutatkozna száraz, beteges, elnyomott és tulszárnyalt fák.

Hogy a gyérítés természetével és kivitelével tisztában lehessünk, szükséges ismernünk az állományokat alkotó faegyedek minőségét.

Vannak tehát:

1. Kimagasló fák, amelyeknek koronái az erdő többi fái felett kimagaslanak;

2. Uralkodó fák, amelyek az erdő zömét képezik és koronájuk szabad.

3. Tulszárnyalt fák, amelyeknek csúcsa szabad ugyan, de koronájuk többé-kevésbé túl van szárnyalva (túlnőve).

4. Elnyomott fák (csúcsa már nem szabad) és végül

5., beteges és száraz fák.

A gyérítés foka attól függ, hogy ezek közül mely csoporthoz tartozó fákat vágunk ki. Ha a két utolsó csoport fáit távolítjuk el, akkor a gyérítés gyenge, ha a vágás kiterjed a túlszárnyalt fák egy részére is, akkor mérsékelt, ha pedig kivágjuk a túlszárnyalt fákat mind, a gyérítést erősnek nevezzük.

Általában minél korábban kezdjük a gyérítést, hogy annál könnyebben kiegyenlíthessük az állomán yesetleges szabálytalanságait, tehát rudaskorban, gyorsan növő fáknál az állomány 15—25, lassabban növőknél 25—30 éves korban. Általános szabály legyen előttünk, hogy korán, gyakran és mérsékelten gyérítsünk. Ez a gyakoriság a mi viszonyaink között szálerdőnél 5—10 év, sarjerdőnél mintegy 5 év.

Úgy az elegyetlen, mint az elegyes természetes úton keletkezett, valamint a sarj és köztes használattal telepített soros állományokat első alkalommal gyengén gyérítjük meg úgy, hogy csak a száraz, beteges, ágas-bogas és az elnyomott fák lesznek kiszedve. Az első gyérítés alkalmával kell az elegyes állományban az előforduló értékesebb egyedeknek több teret biztosítani, hogy azok időközben el ne nyomassanak. Ugyancsak az első gyérítés idejében lesznek a tisztítóvágás után kihajtott sarjak is kivágva.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Nagyon fontos, különösen az első gyérítés alkalmával, kiváltképen a soros telepítésekben, hogy a túl sűrű és magas növésű részleteket kissé jobban meggyérítsük a szokottnál, nehogy igen nyurga egyedek fejlődjenek. Általában arra kell ügyelnünk, hogy a korona a fa magasságával arányosan fejlődjék.

Sarjerdőkben a gyérítés a tisztítóvágás után legfeljebb egy vagy két ízben történik, ha megfelelő sűrűségű és záródott, egyébként pedig legfeljebb a száraz, beteges, göcsös, stb. egyedeket termeljük ki.

A gyérítésnek többféle módja van, többféle elnevezésel, ezek azonban részint nem vihetők keresztül a mi erdeinkben, részint pedig még kísérletek tárgyát képezik s így ismertetésüket mellőzöm. A mi erdeinkben a fentebb leírt közönséges gyérítést alkalmazzák a három fokozattal és pedig első alkalommal a gyengét, másodszor a mérsékeltet és harmadszor az erőset, amivel tulajdonképen a gyérítések be is fejeződnek. Utánuk a tartós záródás megbontással járó és haszonfa törzs nevelését célzó ritkító vágások következnek, azonban ezek is kívülesnek ismertetésem keretén.

Gyérítő vágások kijelölése. Miután a gyérítésnél már vastagabb törzsekről van szó és a mésszel való jelölést utánozni lehet, — mert száraz, szeles időben hamar szárad, — a fák kijelölésére más módot használunk. A festék elég drága és azt is lehet hamisítani. Legjobb a kivágandó fákat ősz kezdetén kijelölni még pedig úgy, hogy egy hajkot a tuskón, egy hajkot a törzs mellmagasságában baltával kivágunk és rájuk bélyegzőt ütünk, amely sebhelyek télig jól megszáradnak és hamisíthatatlanok, mert az uj hajkolás felismerhető. A jelölés így gyorsan is halad; a jelölést, mint előbb már említettem, egy irányban kell végezni.

A faanyagnak gazdaságos kitermelése a gyérítő vágásoknál már nagyobb gondot kíván, különösen a szépfejlődésű tölgyesekben. Itt már termelhetünk telefon és távirda oszlopot, szőlőkarót, bányafát, kerítés oszlopot, kisebb méretű vasúti talpfát, szerszám- és épületfát stb. A fa megmaradó részeiből, továbbá a selejteseiből tüzifát termelünk. esetleg szenet égetünk. Volna még sok mondani való a választékok mikénti termelését illetőleg, azonban ezek már a használat munkálatait ölelik fel s így cikkembe el nem helyezhetők.

A gyérítő vágások ellenőrzése igen fontos, elsősorban azért, hogy a favágók olyan törzset ne vágjanak ki, amely nincsen kijelölve, másodszor pedig azért, hogy a kitermelt anyagot megfelelő választékba dolgozzák fel. Tüzifa termelés csak legutoljára marad, amikor a többi választékok már ki lettek termelve.

Ha a gyérítéseket minden esetben szakszerűen hajtottuk végre, úgy nem lesz nehéz a mégnagyobb és körültekintőbb munka keresztülvitele; anaknidején az előkészítő, utána pedig a vető vágás kijelölése.

Legvégül meg kell jegyeznem, hogy a jó gyérítésnek legfőbb alapja a jól sikerült természetes felujításos, rendes sarj és kifogástalan mesterséges telepítésü erdők, mert hézagos, tisztásos és rosszul kezelt állományokban gyériteni nagyon nehéz és mit sem mutatnak, tehát a legfőbb dolog: kifogástalan fiatalost nevelni vagy létesíteni s ha ez megvan, akkor lehet csak szó szép erdő neveléséről.

Jertek mindannyian, álljatok a sorba.
S legyen minden özvegy s árva a MEASz tagja.
Erdészeti altisztek özvegyei, árvái Ti sem lesztek ezután szakunk mostohái.

Szövetségi ügyek

Balatonfüreden

Egyesületi életünkben egy újabb állomáshoz értünk, ez az újabb államása egyesületi életünknek a címnek is választott hely: *Balatonfüred.* Balatonfüreden lépett egyesületünk először a nagy nyilvánosság elé, amelyet eddig három évi működésünk alatt csak azért nem kerestünk még fel, mert egyesületünk vezetőségének szüksége volt arra, hogy az elmult három év alatt, előbb a szervezés igen nehéz munkáját végezze el s csak úgy és azután lépjen a nagy nyilvánosság elé, ha már bizonyosságot szerzett magának aziránt, hogy az egyesülés nem szalmaláng, hanem komoly valóság, amely a hűséges kar- és tagtársi szeretet és összetartás erős és szilárd pillérein biztosan állva, egységes és állandó.

A közelmultban a Tiszajobbparti, a Dél-Dunántúli és a Felsődunántuli erdészeti egyesületektől egyforma és egybehangzó három meghívó érkezett az „Az Erdő" szerkesztőségéhez címzetten, amelyben a Balatonfüreden megtartandó együttes egyesületi ülésre és az ezzel kapcsolatos tanulmányi kirándulásra nyert meghívást az „Az Erdő" szerkesztősége.

Őszintén szólva, jóleső örömmel töltötte el egyesületünk vezetőségét ez a lapunk szerkesztőségének szóló szives meghívás, mert abban eddigi munkásságunk némi sikerét és némi elismerését véltünk tapasztalhatni, az illető szakegyesületek vezetői részéről.

Ez az ilymódon nyilvánított elismerés indította arra egyesületünk vezetőségét, hogy a meghívást küldő egyesületek vezetőihez forduljon azon levélbeli kérelemmel, hogy lehetővé tenni szíveskedjenek azt, hogy a három szakegyesület együttes ülésén egy rövid felszólalás keretében egyesületünk, szakunk nagy nyilvánossága elé lépve bemutatkozhassék és jövő céljai és munkásságához e csonka haza erdőbirtokosai és az egész erdőmérnöki kar szíves pártfogó támogatását kikérhesse.

Hálás köszönettel és igaz örömmel adjuk itt tudtára tag- és kartársainknak azt az igen örvendetes tényt, hogy mind a három egyesület vezetői a legnagyobb készséggel járultak hozzá vezetőségünk ezen kérelméhez és meleg szeretettel pártfogolták az eszmét és tették lehetővé ügyvezető elnökünknek felszólalását .Ezért itt most mindenek előtt igaz hálás köszönetünket nyilvánítjuk ismételten őméltóságaiknak — Waldbott Kelemen báró főrendiházi tag úrnak, Földváry Miksa miniszteri tanácsos, erdőigazgató úrnak, Véssey Mihály miniszteri tanácsos, erdőigazgató úrnak és nagyságos Onczay László erdőtanácsos úrnak. Ily előzmények után f. évi. június hó 3-án ügyvezető elnökünk előbb részt vett a néhay gróf Zichy Béla nagyvázsonyi uradalmának kabhegyi erdőségeibe rendezett, szépen sikerült tanulmányi kiránduláson, mely után f. évi június hó 4-én a Balatonfüreden megtartott együttes ülés következett.

Helyszüke miatt itt most nincs módunkban a kétnapos gyönyörű kirándulást részletesen leírni, de valószinűleg laptársunkban, a Magyar Erdőgazdában avatottabb tollból fogják olvashatni tag- és kartársaink ezen felejthetetlenül szép utunk leírását s hisszük, hogy Balatonfüredet és a magyar tengert,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

a Balatont sem kell itt dicsőítenünk s csodás szépségeit ecsetelnünk, köztudomású ez és mindnyájunk előtt ismeretes.

Itt a Balaton partján, a csodásan szép magyar tenger gyöngyén, Füreden, az egész csonka haza erdőbirtokosait és az egész erdőmérnöki kart képviselő három erdészeti egyesületnek egybegyült 183 tagja előtt, igazán illusztris hallgatóság jelenlétében, lépett a nagy nyilvánosság elé egyesületünk, abban a 15 percig tartott felszólalásban, amelyet ügyvezető elnökünk mondott el és amelyet tag- és kartársainknak itt adunk közre:

Méltóságos Elnök Urak!

Mélyen tisztelt Uraim!

Méltóztassanak megengedni, hogy mielőtt felszólalásom tulajdonképeni tárgyára rátérnék, előre bocsássam azt, miszerint teljes tudatában vagyok annak, hogy csak jelentéktelen, szürke kis állami tisztviselő vagyok, egy a sok közül, kinek a multban még nem volt alkalma ily illusztris hallgatóság előtt felszólalhatni hasonló igen fontos ügyben, mint amilyen mai felszólalásom tárgya, amelyhez a Méltóságos Elnök Urak jóvoltából és előzetes beleegyezésével, szives jóindulatú türelmüket kérni és igénybe venni bátorkodom.

Nem tagadhatom el azt sem, hogy némileg kissé elfogódott vagyok vagy amint azt színházi nyelven mondani szokás, némi kis lámpalázzal kell megküzdenem, amiért már előre is a mélyen tisztelt közgyűlés szives elnézését kell kérnem.

Felszólalásomnak két indító oka van, az egik az, hogy a magyar állam-erdészet szolgálatában eltöltött közel 25 évi szolgálatom alatt megtanultam az erdészetet, annak zászlóvivőit és közkatonáit egyaránt tisztelni, szeretni és becsülni, a másik az, hogy mint a „Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének“ ügyvezető elnöke immár három év óta közvetlen tapasztalatokat van alkalmam szerezni a magyar erdészet egyik eddig nem kultivált területéről, amelyről — engedtessék meg nékem, hogy leplezetlen őszinteséggel beszéljek — az elmult 50 év alatt alig esett szó és bizony szomorú, de semmi sem történt.

A magyar erdőgazdaság, e mondhatom teljesen parlagon hagyott területe, a magyar erdészeti és vadászati altisztek szociális-kultúrális és gazdasági helyzete, melyen nemcsak hogy 50 év alatt semmi sem történt, de a közelmultban még visszafejlődésnek is láthatjuk némi jeleit.

Hogy e téren ez az állapot a magyar erdőgazdaságra határozottan káros hatással van, azt az elfogulatlan szakember előtt, aki csak a magyar erdőgazdaság érdekeit és haladását tartja szem előtt nem szorul bizonyításra.

Már a világháború előtti években megérezte és megértette e szomorú tényt a magyar erdészeti és vadászati altiszti kar és hogy az elmult 50 év mulasztásait legalább némileg pótolni iparkodjék, megalakította 1911. évben egyesületét, mely azonban hiányos vezetés, a közbe jött világégés s az azt követő európai gazdasági harc miatt, különösen pedig tagjainak hadi szolgálatra történt bevonulása miatt, működését szüneteltetni volt kénytelen.

Hosszas küzködés után végre 1926. évben csekélységem vezetésével újjá alakult az egyesület, védnökévé választotta a F. M. erdészeti főosztálya főnökét, Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos urat s az ő bölcs útbaigazításai mellett az elmult három év alatt fokról-fokra fejlődött ki oda, ahol ma van. Annak idején, amikor első ízben voltam szerencsés tanácsért és hozzájárulásért őméltóságához fordulni, őméltósága tagadhatatlanul a jövőbe látó éles szociális érzékkel állapította meg és mondotta nekem, hogy: „Ha hozzád fordultak ők bizalommal, úgy meg kell szervezned egyesületüket, mert jobb ha helyes irányban, jó úton mi vezetjük őket, semhogy elhagyatva, idegenek helytelen irányba, félrevezessék őket“. Ez a megállapítás ma is egyedül helyes, mert látjuk, tudjuk, hogy csonka Hazánk körül a kommunizmus még mindig fonja-szövi azt a hálót, amelyet egyszer már reánk terítettek s amelyből, sajnos csak igen súlyos áldozatok árán sikerült szabadulnunk, elvesztve többek között Hazánk egyik legnemesebb, legnagyobb fiát, Tisza Istvánt.

A magyar erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet országos egyesülete ily előzmények után vette fel újra működése elejtett fonalát s az első két év a lassú, de folyton haladó szervezkedés igen nehéz munkájával telt el.

A csonka Haza minden táján, hivatásánál fogva széjjelszóródottan élő altisztekhez csak igen nehezen, lassan jutott el híre annak, hogy kultúrális, szociális és gazdasági helyzetük emelése, javulása érdekében alakult egyesületük működését újra megkezdette.

Igen sok nehézséget okozott az általános bizalmatlanság és a megnemértésből eredő igazságtalan ellenszenv és talán némi kishitüségnek legyőzése is.

Első feladatunknak tartottuk azt, hogy kapcsolatot teremtsünk tagjaink, barátaink és támogató pártfogóink között, e célból megindítottuk havi folyóiratként lapunkat, az „Az Erdő“-t, melynek céljául tűztük ki a kapcsolat fenntartása mellett a szellemi nívó emelését, a már szolgálatban álló erdészeti és vadászati altisztek továbbképzését és ami a fő, az altisztek tollából eredő cikkekkel annak bizonyítását, hogy ez az altiszti kar mindenek előtt és felett elsősorban magyar és keresztény, másodsorban pedig, hogy a nagy többségben benne van fajunk Isten adta ős magyar tehetsége, mely bennük a veleszületett faji intelligenciával párosul.

A magyar erdészeti és vadászati altiszti kart ez képesíti arra, hogy a magyar erdőgazdaság ügyét a mai nehéz viszonyok és körülmények között is, fenntartani, előre vinni, fejleszteni segítse s ezen igen nehéz munkában, úgy az erdőbirtokosoknak, mint az erdőmérnöki karnak olyan segítő társa tud lenni, amely az utóbbiak minden szeretetére és támogatására feltétlenül érdemes.

Egyesületünk rövid, három évi működése alatt megteremtette a temetkezési segélyalapot, amely eddig már öt esetben nyujtott esetenként 200 pengő segélyt hátramaradott s nyomorba jutott özvegyeknek s árváiknak. Ezt a temetkezési segélyalapot iparkodunk most már nyugdíjalappá fejleszteni olyképen, hogy ez ne rójjon elviselhetetlen terheket az érdekelt felekre.

Megkívánja szervezni az álláskereslet és kínálatot, hogy a nem megfelelő elemek kiküszöbölését lehetővé tegyük s ezzel megkiméljük az erdőgazdaságot, illetve az erdőbirtokosokat a nem megfelelő egyének okozta esetleges károsodástól.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Három év alatt egyesületünk szó-szoros értelemben semmiből teremtette meg a szükséges anyagi erőket és ma már 1200 tagja és 4000 pengő tiszta vagyona van. A temetkezési segélyalap pedig ezideig 1000 P segélyen felül, jelenleg tisztán 2000 P-vel rendelkezik.

Kiadtuk a Tomasovszky Imre: „Az erdészeti és vadászati műszaki segédszolgálat tennivalói" című kézi könyvet, mely igen hasznos mű eddig 800 példányban kelt el.

Lapunk erdészeti vonatkozású szakcikkeit egy magát megnevezni nem kívánó okleveles erdőmérnök kartársunk bírálja felül, de van állandó „Méhészeti-Vadászati" és egyéb gazdasági vonatkozású szakcikkírónk is.

Az erdészeti és vadászati altisztek szakképzettségének állandó fejlesztését, illetve az életben való továbbképzését célzó törekvésünk az erdőmérnöki karban, sajnos nem talált kellő támogatásra, aminek okát abban kell keresnünk, hogy igen kevés erdészeti szakcikk írónk van s azok nem szívesen foglalkoznak a nagyobb problémák feldolgozása mellett, a továbbképzést szolgáló kisebb szakcikkek megírásával, pedig az altiszti kar továbbképzése szaklap útján, különösen nálunk és a mai körülmények között, az erdőgazdaságnak ugyancsak fontos érdeke volna.

Hogy az újonnan készülő erdőtörvénnyel kapcsolatban mik az altiszti kar kérelmei, kívánságai, erről idő hiánya miatt itt most nem szólhatok, de nem szólhatok azért sem, mert nem tartom időszerűnek és célszerűnek eléje vágni az eseményeknek. Azonban méltóztassanak megengedni, hogy csak egész röviden rámutassak arra, hogy mily, szinte hihetetlen nyomorúságos a mai magyar erdészeti és vadászati altiszti kar anyagi helyzete. Nem kívánom itt most az állami altisztek anyagi helyzetét tárgyalni, mert az egyrészt szinte köztudomású, másrészt ők egyesületünk tagjainak csak törpe minoritása, amennyiben mindössze 180-an vannak, holott a magánuradalmiak száma közel 1000, és épen ez a nagyobb tömeg van a legrosszabb helyzetben. Összegyüjtött statisztikai adataimból egyes jellemzőbb példákat kiragadva, azt látjuk, hogy a nagy átlagban a legtöbb esetben a fizetések úgy vannak megállapítva, hogy készpénzt és természetbeni járandóságok értékét, azaz mindent összevéve a jövedelem havi 95 pengő körül van. Pld.:

Készpénz		200.— P
16 q. buza . . .	à 22.—	= 352.— P
16 ürk. dorongfa .	à 10.—	= 160.— P
2 kh. szántó		70.— P
2 drb. tehéntartás		50.— P
2 drb. növendéktartás . .		30.— P
8 q. széna		80.— P
2 drb. anyasertés szaporulat		60.— P
1 pár bakkancs		16.— P
1 drb. kalap		8.— P
1 öltöny		120.— P
Egy évi fizetés összesen: . .		1146.— P
Egyenlő havi		95.— P

	Évi:	Havi:
Ugyanaz némi változással .	1270.— P	= 105.— P
Ugyanaz némi változással .	1160.— P	= 97.— P
Ugyanaz némi változással .	550.— P	= 50.— P
Ugyanaz némi változással .	1118.— P	= 93.— P
Ugyanaz némi változással .	1158.— P	= 96.— P
Ugyanaz némi változással .	903.— P	= 75.— P

Kegydíjak:

	Évi:	Havi:
Egy évi kegydíj . .	278.40 P	= 23.— P
Egy évi kegydíj . .	180.— P	= 15.— P

a legtöbb urodalomban azonban egyeltalában semmi.

E példák élénken beszélnek és bizonyítanak és elképzelhetetlen az a nyomor, amelyben a nyugdíjazott, kegydíjazott öregek, özvegyek és árvák vannak akiknek nagyrésze 35—40 évi hűséges szolgálat után, vagy még jóval előbb, szolgálat közben, baleset folytán megrokkanva, valósággal koldusbottal kénytelen járni.

Azért kellett rámutatnom mindezekre, hogy világosan látható legyen az a nagyszerű lelkierő, amely képessé teszi altisztjeinket arra, hogy ezen tagadhatatlan sanyarú helyzetükben is, teljes megértéssel legyenek aziránt, hogy a mai általánosan igen súlyos gazdasági helyzetben az erdőbirtokok is sokhelyütt válságos helyzetet okozó körülmények között vannak. Rá kell mutassunk arra, hogy ott, ahol csak lehet, altisztjeink ezen heorikus magatartását az erdőbirtokosoknak a magyar erdőgazdaság fejlődése érdekében és saját jól felfogott érdekükben is haladéktalanul honorálni kellene. Meg kell keresni és meg is kell találni kölcsönös jóakarattal azokat a módozatokat, amelyek az altiszti karnak e sanyarú helyzetéből leendő kiemelését mielőbb lehetővé teszik.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a mai mindinkább belterjessé váló erdőgazdálkodás mellett, az egyes munkakörök mind jobban specializálódnak, akkor azt látjuk, hogy ma már az erdészeti műszaki segédszolgálat az erdőmérnökök vezetése és irányítása mellett is, igen nagy követelményekkel lép fel az erdészeti és vadászati altiszti karral szemben s tőlük jóval több önállóságot és szaktudást követel ma, mint a multban, ennek illusztrálására említem meg azt, hogy ma már a jól szakképzett műszaki altiszt

1., irodatiszti, irodakezelőtiszti, szóval segédhivatali munkakört;

2., építőmesteri, műszaki rajzolói és építésvezető palléri munkakört;

3., számtartói, pénzbeszedői, raktárnoki, famesteri munkakört;

4., munkavezetői, szóval műszaki segédszolgálati munkakört lát el.

Hogy az altiszti karnak e mind több és nagyobb szaktudást igénylő s minden idejét, egészségét és szorgalmát igénybe vevő munkásságával, szociális, kultúrális és gazdasági viszonyai sehogy sem állanak arányban, az köztudomású tény, mely nem szorul bizonyításra.

Mélyen tisztelt Uraim

Engedjék meg, hogy az írásból vett hasonlattal fejezzem be felszólalásomat.

Eljöttem ide, mint Dávid az oroszlánok barlangjába, fegyvertelenül, gyengén, csak a jó Isten segítő erejében bízva.

Mint Dávid képviselem itt a szegény, sanyarú sorsban sinylődő, de becsületes keresztény magyar erdészeti és vadászati altiszteket, de amint az írás szerint az erős és hatalmas oroszlánok a fegyvertelen és gyenge Dávidot nemcsak nem bántották, de sőt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

megmentették a végpusztulástól, azonképen most én is hiszem és bizva bízom abban, hogy Önök, Mélyen tisztelt Uraim a magyar erdőbirtokosok és az egész erdőmérnöki kar, az oroszlánok, az erősek, a hatalmasak, akiknek a segítéshez van elég erejük és hatalmuk, pártfogásukba veszik a segény sorsban küzdő altiszti kart és segíteni fogják abban, hogy elérhessék azt a jobb sorsot, amelyet ha elérnek is, még mindig csak a mindennapi kenyerüket, esetleg itt-ott annak kissé nagyobb darabját lelték meg.

Azért jöttem, azért szólaltam fel, hogy kérve kérjem a magyar erdőbirtokosokat és a magyar erdőmérnöki kart, gondoljanak egy kissé az elhagyatotttakra is és szeretettel támogassák, segítsék őket egyenkint és összességükben is, vegyék pártfogásukba egyesületünket, hiszen ezzel csakis önmaguknak használnak, mert szeretetteljes, jóindulatú támogatásukal, minden bizonnyal csak növelik ennek a becsületes, hazafias erdészeti altiszti karnak ambicióját, munkakedvét és fokozzák kenyéradó gazdáik és vezető tisztjeik iránt a bennük élő hűséget, tiszteletet és megbecsülést s ezzel elősegítik, biztosítják a magyar erdőgazdaság fokozatos fejlődését és az erdőbirtokok gazdasági, illetve anyagi sikerét.

Mint a Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület tagja ezek után bátorkodom a következő határozati javaslatot előterjeszteni:

Mondja ki határozatilag a közgyűlés, hogy az előadottak alapján az egyesület az altiszti kar gazdasági, szociális és kultúrális helyzetjavítását célzó munkásságában a jövőben támogatni hajlandó.

E célból felkéri a szakegyesületek illetékes vezetőit, hogy az altiszti karnak, az egyetemes erdőgazdasági érdekek szempontjából is fontos ügyét pártfogásába venni és helyzetjavítása iránti törekvéseinek elősegítéséről az új erdőtörvényjavaslat tárgyalása alkalmával megfelelő módon gondoskodni szíveskedjék.

Végül méltóztassanak még megengedni, hogy szives jóindulatú türelmükért és a Méltóságos Elnök uraknak azon jóindulatú támogatásáért, mellyel mai felszólalásomat itt lehetővé tették, úgy a magam, mint a magyar erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet országos egyesülete tagjainak összessége nevében ismételten hálás köszönetünket nyilvánítsam.

—O—

Hisszük és reméljük, hogy ezzel az itt közölt felszólalással sikerült felkelteni az érdeklődést az egyesületünkben tömörült erdészeti és vadászati altiszti karnak már-már tarthatatlanná váló igazán sanyarú helyzete és egyesületünk nemes célú munkássága iránt.

Hisszük és reméljük, hogy a multban egyesületünkkel szemben annak nemösmeréséből eredő bizalmatlanság és oknélküli ellenszenv, valamint az egyesek kishitüsége is végre is meg fog szűnni.

Hisszük és reméljük, hogy már ezután úgy az illetékes helyeken, mint az egyes szakegyesületekben méltánvolni fogják egyesületünk mindama szociális, kultúrális és gazdasági céljait és törekvéseit, amelyeknek mielőbbi sikere, úgy a magyar erdőgazdaságnak, mint a magyar erdőbirtokosoknak csak előnyére szolgál, hasznára van és végeredményben a közös gazdasági érdekeket szolgálja.

Balatonfüred annak az erkölcsi, lelki, szellemi, szociális és kultúrális magaslatra vezető lépcsőnek első foka kell legyen, amelyre az ismét naggyá fejlődő magyar hazában, az erdőbirtokosok és az erdőmérnöki kar szeretetteljes, megértő és jóakaratú pártfogása és támogatása az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzetet emberhez méltó jobb sorsba felsegíti, felemeli.

Adja Isten Úgy legyen!

N. R.

Balatoni apróságok

Ügyvezető elnökünk felszólalásának hatását lesve, az itt-ott összeveszödött csoportokban élénk viták tanui voltunk, — amiből azt láthattuk, hogy a felszólalásra szükség volt és a hatás amit kiváltott, az altiszti karra csak előnyös lehet.

Egyik csoportban ez a megjegyzés ütötte meg fülünket: „A kő el van dobva, s a víz most gyürüzik, mindenesetre jó volt ezt a követ a vízbe dobni.“ — Egy másik csoportban élénk vitát keltett az altisztek új címének kérdése, a vélemények megoszlottak, de megállapíthattuk, hogy a többség nemcsak hogy nem ellenzi, de sőt igen sokan helyeselték azt, hogy nagyobb előképzettség megkívánása mellett, jobb és egységesebb szakképzés után a címkérdés is megoldassék.

Leginkább ezt a véleményt hallottuk: „Az elnevezés legjobb volna úgy, hogy volna segéderdész, alerdész és erdész cím.“ A főerdész címzést általánosságban még korainak tartják, mert a régi akadémikus képzettséggel még ma is vannak életben erdőtisztek, akik, mint főerdészek vonultak annak idején nyugalomba.

Érdekes volt egy csoport vitája a magánvizsga körül, itt hallottuk az alábbiakat:

„Teljesen érthetetlen, miért kell minden évben az erdészeti altiszti kart, azzal a párheti tanfolyam és magánvizsga útján végzett emberekkel szaporítani . . .“

„Szerintem — mondotta tovább az illető — ez az egész erdőgazdaságunkra határozottan káros, mert az így állítólag szerzett szaktudás elégtelen, s ezzel az állam egészségtelen versenyt — concurrentiát — támaszt, a saját erdő és vadőri iskoláin végzett egyéneknek. De káros ez az intézmény már azért is, mert hiszen az állam még a saját iskoláinvégzetteket sem képes elhelyezni, s ezzel így csak növeli a kenyértelen állástalanok gyászos tömegét.“

Egy közbeszóló ezt mondotta: „Igen ez igaz, dehát ezt is előírja az 1879: XXXI. t.-c. s amig ez a régi erdőtörvény érvényben van, ezen a bajon nem lehet segíteni.“ Erre a szótvivő erdőmérnök ezt felelte: „Az erdőtörvényt ötven év előtt csinálták meg, az ma már köztudomás szerint, de szakunk kiválóbbjai által is elösmerten, avult és rossz. A kormány már eddig is, a még mindig érvényben lévő kivételes hatalmánál fogva, más még a mai viszonyok között is jó törvényeket is helyezet már hatályon kívül. Mennyivel inkább volna lehetséges ez esetben a kivételes hatalom jogán eljárni, amikor ezzel nemcsak hogy érdekeket nem sértene, de sőt érdekeket, úgy egyéni, mint az egész erdőgazdaság, tehát közérdeket védene meg azzal, ha az avult törvény mellőzésével, e káros intézményt megszüntetné. Nem kellene ehhez semmi más, csak egy kétsoros miniszteri rendelet: „Tulproductió miatt a jövőben az erdő- és vadőri tanfolyamok és magánvizsgák további intézkedéseig nem fognak megtartatni.“ Pont. Ennyi az

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

egész. Ezt mindenki egyaránt örömmel venné tudomásul, mert ez ugy az erdőigazgatóságnak, mint pedig az évek óta álástalanul lézengő és családjaikkal nyomorgó altisztéknek csakis hasznos és üdvös volna, de meg precedens is van rá, mert hiszen az erdőgazdasági szakiskolára való felvételt is így rendeletileg szüntették be ugyanez okból."

A jelenvolt erdőmérnökök mindvalamennyi élénken helyeselték ezt a nézetet. A magunk részéről ehhez még csak azt füzhetjük hozzá, hogy bizony az csak igen örvendetes tény volna, ha az illetékes helyen ezeket az úgynevezett schnellsieder tanfolyamokat és magánvizsgákat, egy és mindenkorra rendeletileg megszüntetnék, és azt, hogy egy ilyen ministeri rendelet, az erdészeti és vadászati altisztikarnál valóságos tapsorkánt volna képes kiváltani.

Krónikás.

Vadászat*

A vadállomány szaporítása

Irta: *Ötvös Balázs* tanár.

Egyebet sem hallunk, mint sűrű panaszt mindenfelől, hogy nincs vad. „A kommunizmus alatt kipusztult 80—90%-a és azóta a vad nem tud megszaporodni a régi állományra."

A kommunizmusra való hivatkozás már elvesztette jogosságát, mert azóta már kerek tíz esztendő mult el, annyi idő alatt pedig még a 100%-ig kiirtott területeket is be lehetett volna népesíteni!

A kommunizmus után következett néhány súlyosabb gazdasági év sem mentség, mert a vadállomány fenntartása, gyarapítása nem kíván olyan nagy áldozatot, hogy legalább azok a nagyobb uradalmak, amelyeknek megmaradt a vadászszemélyzete és évi költségvetésükben rendesen szerepeltek a vadállomány gondozásának a költségei, ne tudták volna újra fellendíteni a vadállományt!

Hogy éppen a kommunizmus után következő súlyosabb esztendőkben is fel lehetett javítani a vadállományt rövid három év alatt, arra fényes példa egy a fővároshoz közel eső nagy uradalom, amelynek a tisztjei együtt dolgozván a vadászszemélyzettel, a ragadozók kiirtásával, vadorzók és hurkolók megzabolázásával, téli etetésével, egy-két vadlegelő létesítésével úgy felszaporították a nyúlállományt, hogy mivel ez már kezdett érzékeny károkat okozni a gyümölcsösökben, dinyeföldeken, kezdték rendszeresen írtani és az idén külön miniszteri engedéllyel már júliusban lövették a nyúlat a személyzettel. A fácán is úgy elszaporodott — némi telepítéssel — hogy, mivel ez a szőlőkben tesz kárt, már azt is kezdik irtani.

Nem olyan ördögi mesterség a vadtenyésztés, amilyennek szeretik elképzelni azok a fukarlelkű vadászok, akik könnyen megnyugtatják a lelkiismeretüket egy álszenteskedő sóhajjal: „Sajnos, anyagi körülményeim nem engedik meg, hogy a vadtenyésztésre is hozzak áldozatot!"

Ezek a farizeusok a legnagyobb siránkozók, akik ökölnyi könnyeket hullatnak azon való bánatukban, hogy nincs módjukban a vadállomány gyarapítására áldozni, de Browninggal, Winchesterrel és más gépfegyverrel járják a határt és tesznek minden kiránduláson 5—6 „triplát." Milyen boldogok ezek a vadászok, milyen önérzetesen mesélik el, hogy „tegnap 7 triplát csináltam, sajnos, azonban, ámbár jó kutyámvan, elvesztettem 7 drb. foglyot!" (Hogy miért lehet a legjobb kutya társaságában is elveszteni minden „triplát" 1—2 foglyot, arról más alkalommal lesz szó.)

Ezek azok a vadászok, akik fennen hirdetik elvüket: „Én nem vagyok vadtenyésztő, én vadász (?!) vagyok, én lőni akarok!" Nos, csak kérkedj, te lelketlen puskás tripláiddal, eredményeiddel, de ne siránkozzál, hogy nincs vadad és ne csodálkozzál, hogy éppen miattad és nem az igazak miatt kellett megszigorítani a tilalmi időket, hogy most hangosan követelik az igazvadászok, akik ezúttal mind vadtenyésztők is, a vadászati felügyelőségek felállítását, az állami ellenőrzést!

A „lődühöncök"-re nem számíthatunk, ezektől nem várhatjuk a vadállomány szaporítását, ennek a fontos nemzeti kincsnek gyarapítását. De éppen ezért, ellensúlyozásképen iparkodjunk mi, akik igazvadászoknak tartjuk magunkat, akik nem szégyeljük magunkat „vadtenyésztők"-nek vallani, hogy gyarapítsuk a vadállományt, amellyel egyszersmind hazánkat gazdagítjuk!

Tenyésszük a vadat annál inkább, mert ahhoz nem kell sem nagy vagyoni áldozat, sem különös szakértelem.

Irtsuk szorgalmasan a ragadozót, főképen a kóbor ebet és kóbor macskát; szabályozzuk kis vadnál is az ivararányt; frissitsük fel idegen vérrel az állományt; gondoskodjunk arról, hogy a vad télen is megtalálja területünkön nyugalmas búvóhelyét, élelmét: és 2—3 év alatt olyan vadállományra teszünk szert, amilyent a kezdet elején remélni sem mertünk.

Ime egy második példa, hogy 3 év alatt milyen kevés áldozattal virágzott fel újra a fácánállomány olyan vadfácánosban — 70 és egynéhány kat. holdnyi területen — amelyet országút szel ketté, amelyik tehát sok zaklatásnak van kitéve még ma is. (Kirándulók nyugtalanítják; autóról lövöldözik az országúton reggel-este átváltó fácánokat stb.) 1923. telén 60—70 darab közt állott a fácánállomány. A személyzet a földesúrral együtt mérgezte télentavasszal a szarkát, szürkevarjut; mérgezte, lőtte a szomszédos nyaralótelepről bejáró kóborebeket, macskákat; csinált egy kevés vadlegelőt (csicsóka, napraforgó, kukorica); szabályozta az ivararányt; két éven át 5—5 kakast hozatott vérfrissítésnek; télen egy kicsit etette (3 etetőben naponta 6, majd 10 kilogramm eleséget szórt, amelynek nagy részét éneklőmadarak emésztették fel): eredménye az, hogy a második télen 400-nál több volt a fácán és a harmadik év állománya eddigi becslés szerint kb. 1500—1600 darabból áll. Pedig közben elemi csapás is érte a fácánost a Duna áradása következtében.

A fácán a leghálásabb vadunk, amelyik busásan visszafizeti a reáfordított költséget. Nem igaz, hogy fácánt nem lehet mindenhol tenyészteni, mert teremthetünk nekivaló helyet, ha a terület természeténél fogva nem alkalmas arra. Nem igaz, hogy a fácán kóborol, vándorol, mert, ahol megtalálja életfeltételeit (téli búvóhely és élelem) onnan el sem lehet riasztani. Nem igaz, hogy a fácánt csak ott lehet tenyészteni, ahol víz is van a területen, mert a

*) Amint azt tag- és kartársaink láthatják lapunkban újabban *„Méhészet"* rovatot nyitottunk. Most a Magyar Vadász Ujság nagyrabecsült szerkesztőségével sikerült megállapodnunk arra nézve, hogy lapunkban *„Vadászat"* rovatot is nyitunk, s abban, tag- és kartársainkat érdeklő tanulságos vadászati szakcikkeket fogunk laptársunk előzékenysége és szíves hozzájárulása folytán közölhetni. Ezért ez úton is úgy a magunk, mint kar- és tagtársaink összessége nevében is, hálás köszönetünket nyilvánítjuk gyöngyöshalászi Takács Gyula főszerkesztő és zariecsi Zareczky Jenő szerkesztő uraknak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

fácán könnyen oltja szomját harmattal. Legfeljebb azt kell tennünk víztelen területen, hogy nagy szárazság idején, amikor nincs harmatképződés, felállítunk az etetők környékén, vagy azokon a helyeken, ahol szívesen tartózkodik a fácán, egy-egy vályut, amelyet naponta megtöltünk tiszta vízzel. Nem igaz, hogy feltétlenül kell nádasnak lennie a fácános területen. Ugyanazt megtalálja a lucernában, a csicsókásban és más sűrű veteményben. Az sem igaz, hogy a fácán kényes vad, sok betegségnek van alávetve és könnyen elpusztul, mert a fácánt sem fenyegeti több betegség, mint a foglyot vagy más vadat, sőt még a voliéreben (ketrecekben) tenyésztett fácán sincs kitéve sok betegségnek, ha jól viseljük gondját és a régi copftól eltérve, a legújabb, legracionálisabb elvek szerint tenyésztjük. Példa erre egy kezdő fácántenyésztő telep, ahol 100 tyúkkal (és 20 kakassal) kezdték a tenyésztést Angliából importált, tehát az utazástól megviselt anyaggal és mégis rekordszerű eredményt értek el.

Ne riadjunk vissza a voliéreben való tenyésztéstől sem! A fácáncsibe nevelése a mai elvek szerint nem okoz több gondott, több költséget, mint a baromfi tenyésztése!

A nyúl tenyésztése még a fácán tenyésztésénél is könnyebb, annál inkább, mert nem kell bajlódnunk a nyúlfiókák nevelésével, hanem csak a tenyészetet korrigáljuk ott, ahol éppen szükségünk van rá. Ha megtisztítottuk területünket a ragadozóktól, ha valamennyire szabályoztuktéli vadászatokon az ivararányt is, ha legalább 10—15 „friss" nőstény nyúlat telepítünk évenként, akkor 2—3 év mulva annyi lesz a nyúlunk, hogy akár élő nyúl eladására is gondolhatunk. Az élő nyúl ára pedig 3—4-szerese a lőtt nyúlnak és a rajtuk bevett pénzen nagyobb gondott fordíthatunk vadászállományunk gondozására.

Élő nyúlat és fácánt pedig ezentúl könnyen szerezhetünk itthon is, mert éppen a már említett fácántenyésztőtelep saját üzemében rendezkedik be élővad befogadására és nemcsak pénzért fogja árulni — természetes, hogy elsősorban a hazai igénylőknek — hanem cserébe is ad nyúlat fácánért, vagy fordítva.

Szó sincs róla, a kezdő, tehát még tapasztalatlan vadtenyésztő eleinte sok nehézséggel fog küzdeni, de ha megismerte a vad pusztulásának az okait és ezeknek az elhárító módját; az eredmény nem hagyja cserben.

Vadászapróságok

—

Róka és a vadmacska harca

Öcsém egy 3800 kh. fővadas területen lévén vadász s az elmult májusban levelet kapott uraságától, hogy néhány capitális bakot június 15-ig figyeljen meg. Tekintve, hogy nagy területről és igen nehéz terepről van szó, a megfigyelés elég nehéz feladat. Öcsém megkért, hogy amennyiben időm engedi, legyek segítségére a megfigyelésben.

Az ugyancsak szigorú tél és esős tavasz után végre jött egy szép napsütéses májusi nap. Fegyverem és távcsövemmel felszerelve, délután 3 óra tájban neki vágtam az öreg Mátrának, hogy a 964 m. tengerszin feletti magasságban levő vadászházban öcsémet felkeressem és neki segítségére legyek. Egy szálerdőn áthaladva nagy kiterjedésű; 1—8 éves vágásba értem, ahol a szerpentines cserkész úton már 20—25 lokos emelkedésen kellett kapaszkodnom. Gyönyörű májusi naplementben elveztem, az erdei vadvirágok millióí lehelték felém bájos illatukat, a madarak százai édesen csevegtek, a zöldes sarjak között itt-ott egy karcsú őzsuta villant át s mellettem a sűrű bozótban pedig riadt egy fiatal őzbak. 600 méteren felül még javában húztak, cvikkelve és karvogva a szalonkák. Elgondolkoztam, hogy mily szép is a természet, különösen a májusi erdő. Elfeledve pályám minden ezer baját, fáradalmait, megelégedettnek éreztem magamat, mert ez isteni szépségeket igazán csak mi, erdészemberek élhetjük.

Így gondolataimba merülve, egyszer csak igen furcsa állathangok csapták meg fülemet. Mintha ragadozó áldozatát fojtogatná!

Lövésre tartott fegyverrel közeledtem óvatosan, de szaporán a hang irányába. A cserkészút mellett 30—35 lépésnyire levő tisztáson aztán igen ritka látvány tárult szemeim elé. Egy jól megtermett vadmacska és egy róka összekapaszkodva élet-halál harcot vívtak.

Egy cserjével fedezve magamat, lövésre tartott fegyverrel vártam, hogy melyik lesz a küzdelem győztese. (Azt hiszem a macska lett volna.)

Azonban a nap már elbujt a Cserhát horizontja mögött s így hogy a lővilág megszüntével a bestiák meg ne ugorhassanak, öreg 12-esemmel odafüstöltem, éppen amikor legjobban össze voltak kapaszkodva. Mindkettő ott maradt. Odamenve, a dögök mellett egy 4—5 hetes kis vadmacska is feküdt lerágott fejjel. Tehát a harc azért volt, mert míg a macska élelem után járt, a róka koma macskapecsenyére fente a fogát. A lövés után néhány percnyi csendben álltam a dögök mellett, egyszer csak a szikla üregéből kismacskák nyávogását hallottam, odamenve 3 drb. kis cirmos cicát vettem ki az üregből. Kettőt sikerült felnevelni, de egy elpusztult.

—

Vadmacska és nyest a csapóvasban

Egy, a farkasok által leütött szarvasroncs mellé 2 darab erős csapóvasat helyeztem el, hogy ha a bestiák még visszajönnek lakmározni, elvegyem az étvágyukat. Azonban kóborló természetüknél fogva odébb álltak egy házzal, hogy más erdőségben is kárt okozzanak. A harmadik sikertelen nap után elvittem a vasakat egy félig lerágott nyul mellé, gondolva, hogy talán a kisebb bestia még rá megy a zsákmányra!

Két sűrü kökénybokor közé tettem a nyulat helyszinen, aztán a szabadon maradt 2 nyíláshoz a 2 csapóvasat helyeztem el, leláncolva és jól takarva haraszttal.

Másnap reggel, midőn a vasakat mentem megmenézni, igen nagy volt meglepetésem. Egyikben egy kőnyest, másikban pedig egy vadmacska kandur volt, mindkettőnek hátulsó lábai becsipve.

Érdekes volt, a fájdalmat egymásnak tulajdonították, mert első lábaikkal egymás felé hadonásztak, de nem értek össze.

A nyestet turista botommal leütöttem egy ütésre, a macskán azonban darabokra törtem a botot, úgy sziszegett felém, mint a kígyó.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A praktikus vadorzó

Még a Dunántulon, Somogyországban történt meg velem a következő eset. Tél eleje volt, a fákról már lehullott az aranysárga lomb, reggelenként már ezüstösen csillogott a dér, néma volt már az erdő, csak a vadat kozeledni látó fekete rigók csacsogásai verte fel a síri csendet. Teljesen sík volt pagonyom területe, fiatal állomány, 1—18 éves tölgy- és kőrises. 200 holdanként szabályos 4 öles nyiladékkal elválasztva, melyek igen jókarban voltak tartva és 200 méternyi távolságban egymástól 60 éves tölgymagfákkal voltak a nyiladékok szegélyezve. Igen szép fácánállomány volt, de róka is akadt bőven, bár minden eszközzel pusztítottam. Egy este egyik nyiladékra kiültem rókalesre. 8 óra lehetett már mire a hold kilövelte ezüst sugarait a vékony fátyolfelhőn át. Egyszer csak a község felé vezető útról egy ember tért be a nyiladékra, egy 5 méter hosszú póznával a kezében, hátán pedig egy üres zsákkal.

Kíváncsi voltam mit akarhat ez az ember? Mozdulatlanul ültem egy magfa mellett és figyeltem az emberemet, aki folyton a magfákra nézett fel és így elhaladt mellettem észrevétlenül. Tőlem a harmadik magfánál letette a zsákot és akcióba lépett. Fától-fáig bujdosva óvatosan követtem, a magfán, ahol megállt 3 darab fácán gubbasztott, az emberem ügyesen az egyik nyakához illesztette a hernyózó készülékhez hasonló eszközét, a zsineget meghúzta és nyakánál fogva vágta földhöz a fácánt, a másik kettő erre elszállt. A pasas már tette a zsákba megelégedett arccal, mikor hátulról nyakon csiptem.

Egy kicsit hirtelenében megszorítottam az öreget, mire nem kevesebb mint 72 fácán fogását ismerte be. Ezzel szemben a büntetése, mert fegyvere nem volt, 1000 korona (akkor 50 kg. buza ára) és 2 napi elzárás volt. Egész jó üzlet volt neki a vadorzás, de azért többé nem kívánt velem találkozni ily módon!

Méhészet

Mikor vásároljunk rajokat?

Nagyon sok kezdő méhész úgy gondolja, hogy majd vesz egy-két rajt és ezzel sikeresen megkezdi a méhészkedést. Pedig ez nem egészen úgy van; mert épen ezért megy el aztán sok embernek a kedve a méhészkedéstől, hogy az elsőesetben nem sikerült és most már nemcsak, hogy ő maga nem fog hozzá másodszor, de még másokat is lebeszél.

Hogy mikor vegyünk rajokat, ezt föltétlenül tudni kell. Akármikor — nem — vehetünk. Rajokat vagy akác virágzás előtt, vagy akácvirágzás alatt vásároljunk, mert ha később veszünk, amikor már az akác elvirágzott, bizonytalan a raj életbenmaradása, ha csak valami nagyon jó vidéken nem vagyunk. Ezt a jó vidéket pedig úgy kell érteni, hogy akác után is van még bőven virág, de nem ám akármi féle, hanem olyan, ami jól mézel. És ebből is bőven legyen, mert az, hogy imitt-amott van eg yszál, az még nem jelent sokat, különösen, ha elgondoljuk, hogy egy kilogramm akácméz összegyüjtéséhez szükséges 3—4, sőt hüvösebb időben 5 millió akác virág is.

A méz csak a vadvirág egyrészére és nem a mézelőtakarmány-félék virágaira számítson. Ilyen pld. akácvirágzás után a baltacin, szöszösbükköny, tarlóvirág. A pohánka virág is jó, de mézet telelésre nem jó. Vannak aztán még a herefélék és a lucerna, de ezek már csak jó talajban és jó időjárás mellett mézelnek. Ezek a virágok azonban egyik sem olyan biztos, mint az akác; mert ha rájön egy szárazság vagy hüvös idők, már nem mézelnek. Ezért tehát legjobb csak akácvirágzás előtt, vagy alatta rajt venni, mert ezután már bizonytalan, hogy bir-e fejlődni, kitudja-e a lépeit építeni és bir-e annyi mézet gyüjteni, ami elég lesz tavaszig. Ha pedig mézet kell neki vásárolni, akkor már igen sokba kerül a kiteleltetése és még ilyenkor sem biztos, hogy a télen nem pusztul-e majd el.

A rajjal nem adnak lépeket, nem úgy mint a családokkal, hogy mennél több lépet veszünk egy méhcsaláddal, annál jobb. Itt csak tisztán a bogarakat adják, amely aztán ha a vidéken nics elég mézelő virág, vagy ha volna is, de szárazság uralkodik, bizo a raj őszig annyira legyöngül, hogy nem ér semmit.

De most már azt is kell tudnunk, hogy a raj milyen súlyu legyen, mert a raj és raj között nagy a különbség. Igy pld. 1 kg-os raj kicsi; legkevesebb egy és fél kg. legyen, de lehet 2—3 kg.-is. Mennél súlyosabb, annál jobb. Az 1 kg-os, vagy ennél is kisebbek, rendesen másod, vagy harmadrajok. A másod és harmadrajok azonban nemcsak hogy kicsik, de terméketlen anyával vannak, aminek a megtermékenyülésről való hazatérése nem biztos.

A rajvásárlásnál a vevő azt is kösse ki, hogy ne valami öreg anyával küldje az eladó a rajt, mert ha az anya elpusztul és nem tudunk a népnek anyát vagy friss petét adni, amelyből anyát nevelhetnének, akkor a nép is utána pusztul.

Seprajt pedig senkinek sem ajánlok, hogy vegyen; mert ez amennyiben több családdal vannak az öregbogarak összeseperve és egy öreg anya közibek dobva, nem szokott még jó hordású vidéken sem sikerülni.

A rajnak, amikor behelyezzük a kaptárba, föltétlenül adjunk be 1—2 mézeslépet is; ha pedig ez nem volna, akkor cukorfőzetet adjunk neki, mert többnyire elszökik.

Rajszállításra pedig olyan ládát készítsünk, amelynek nemcsak mindkét oldalán legyen szellőztetője, de még a tetejére is tegyünk rostaszövetet, mert különben nagy melegben megfulladnak. És egy darab rongyot is szegeljünk a ládába, amibe bele kapaszkodnak.

Rákospalota

Ignácz Sándor.

„Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói“

Irta: TOMASOVSZKY IMRE
ny. miniszteri tanácsos.

Kapható, illetve megrendelhető az „ERDŐ“ szerkesztőségénél Miskolc, Deák-tér 1. Ára: (vászonkötésben kötve) 5 pengő.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Gyorgye, mint medvevadász

Feljegyezte: **Feren' bá.**

Már a Topla szikla fölé emelkedett a nap, jeléül annak, hogy közel azon idő, melynek jelzésére a harangok hívatottak ugyan, de a hegyek közt lévő községek lakói inkább igazodnak a nap járásaután, mint — szerintünk — csalhatatlan mutató után már csak azért is, mert bizony gyakran előfordul,hogy a harangozási tisztet viselő kriznik vagy hasonló egyházi személy az azon funkcióhoz szükséges erőt adó raki igénybevétele közben vagy teljesen elfeledkezik fontos hivatásáról, vagy oly időre halasztja azt, amikor már a hegyoldali stinák (juh aklok) lakói is végeztek a kérődzéssel.

Tehát ideje volt, hogy a vágás átadást megszakítva az ebéd helyéül meghatározott lupuvölgyi forráshoz leereszkedjünk, ahol jó eleve leküldött mosu Gyorgye Barna szorgoskodása folytán már vígan pattogott a szalonnasütésre várakozó tűz, körülrakva az oda letelepülni szándékozó urak rangjára való tekintettel oda állított ülőkékkel és a hozzájuk támasztott nyársakkal, mely előkészületek végrehajtására talán az egész környéken nem lehetett volna alkalmasabb egyént találni, mintmosu (öreg) Gyorgyét, aki szinte már várta is az ilyen alkalmakra való felszólítást, melyet részére olyan várt kitűntetés számba vett, hogy abbeli esetleges mellőztetése szinte beteggé tette volna az öreget.

Mintha most is látnám esetlen mozdulatait a tűz körül, amint azt a legfigyelmesebb körültekintéssel körüljárja s hol itt, hol ott találván valami igazitani valót. De hogy engedett volna valaki mást közel, nehogy a parazsat széttúrja, amíg a Domnuk le nem telepedtek. Még a saját — örökké a szájába lobogó pipáját is a munkások részére külön rakott tűznél gyújtotta meg.

Mintha most is hallanám a pipával le nem foglalt félszájjal osztott tanácsait munkás társai részére a folytonos morfondirozását a fiatalabbak vihráncolásai miatt, hogy nem tudnak illendően viselkedni a Domnuk körül.

Száraz málájból és hagymából álló ebédjét számitással rendesen mindig előre elszokta végezni, hogy az urak esetleges kiszolgálására bármikor készen állhasson. Különösen nagy figyelmet fordított az urak ebédelése után szokásos szivar és cigarettázás megkezdésére és ha ilyenkor egyszerre nem birván esetleg a gyújtáshoz szükséges parazsat kellő fürgeséggel felszolgálni, a fiatalabb munkástársait szokta a kisegítésre serkenteni, néha rájuk ripakodva, hogy ugorjanak és ne cammogjanak, mint a medve.

Ez alkalommal is valamelyik sittyó mozgását hasonlítván a medve cammogásához, a legények egyike kuncogva visszaszólt, hogy: könnyű a mosunak, mert őt a medve már megtanította futni és marni, mit az öreg meghallva annyira felfortyant, hogy a kezében lévő üszköt úgy vágta a hahotázó fiatalság közé, hogy egyike még félóra mulva is kaparászott a tüszője mögé szorult és hasát égető parázs után.

Mi, kiknek a gyakori munkáltatásokban bő részünk volt, már megszoktuk a munkások ebédutáni pihenők közbeni tréfás hancurozásait figyelembe sem vettük az öregre vonatkozó megjegyzést, de annál inkább felkelfette az ellenőri faátadást végző erdőmester úr figyelmét és érdeklődését a futás tanítóként említett medve szereplése és kivánesi lévén a medve tornatanári működésének történetére annál is inkább, mert a munkások gunyos kacagásból és az öreg brummogásból azt következtette, hogy a kiszólás mögött valami vadászkaland története rejlik. Közelebb hiva az öreget, felszólította, hogy mondja el a medvével kapcsolatos esetét, melyet az öreg pár pohár konyag és egy trabukóval történt nógatása után nagy restelkedve ugyan, de sok tanárnak díszére váló előadási képességgel s elég humorosan a következőleg adott elő; előbb azonban egy jó nagyot sercentve a történteket már ismerő és a kacagást visszafojtani alig biró munkástársai felé.

„Hát bizony kérem, régen volt az, én még akkor legény voltam és a Szekuba őrizgettem juhainkat és bizony nagyon éberen kellett vigyázni, mert a farkasok ugyancsak kerülgették a stina környékét és dacára jó kutyáink bátorságának többször kivették a vámot a juhok közül. De ezt már megszoktuk és nem is nagyon zugolódtunk ellene, mert az urak nem voltak restek pusztítani a bestákat, de mégis jobban szaporodtak, mint a juhok.

Hanem egyszer hire jött, hogy Gyorgye Paszku a Ruszka alatt három medvét látott, mely hírt előbb ugyan nem akartuk hinni, mert a Gyorgye szokott néha füllenteni is. De amikor később többen is látták, sőt a Szenfiresku Antanas egyik tinóját már meg is rongálta, akkor már ugyancsak belénk állt a félsz és egész éjjel tüzeltünk a stinák körül a gazdák pedig deputációba verődve kérték a tiszttartó urat, hogy segítsen és pusztítsa el a medvéket, mert csufá teszik az egész falut.

A tiszttartó úr — bár már ő is hallott a medvékről, még mindig csak kitalált mesének tartotta az egészet — addig, míg egy napon a legszebb tarka üszője nem jött haza és a keresésére küldött emberek közül az öreg Milentie (akkor még fiatal volt) a Stefáni völgyben a borjú felére rá akadt, mert a másik felét a nyomokról biztosan megállapítva a medvék ették meg.

Ekkor aztán már a tiszttartó úr is komolyan vette a dolgot és a bíróval dobszó útján elrendeltette, hogy csütörtök regelre minden épkézláb ember fejszékkel, villákkal vagy más gyilkoló eszközökkel felszerelve a községháza előtt medvevadászatra gyűlekezzék, s ha valaki addig tud valamit a medvékről azonnal jelentse az irodában, hogy azután a jágerok és csendőrök pontosan kipatrulirozhassák a medvék tartózkodási helyét.

Csütörtökön reggel össze is gyűlt az egész falu népe, a mindenre kivánesi asszony és gyermeksereg kiséretében s oly zsinatolást csinált a környéken, hogy beillett volna egy kisebb vásárnak.

Eközben az urak az irodában megtanácskozták a dolgot és kiosztották a vadorzóktól évek óta összegyűjtött és eddig a padláson raktározott rozsdás flintákat, melyekből nekem is jutott egy olyan nagyszájú, előltöltő kiságyú, hogy az egerek komótan fészkelhettek volna benne. Nyilván 48-ban valami muszkától vehette el a Petru Patuca öregapja, aki honvéd volt akkor és akitől meg a Bikfalvy jager úr vette el, amikor a Teó-ursulukban (Medvető) tetten érte egy vaddisznó lövésénél.

A jager urak aztán megtöltötték a puskákat — az enyémet is — melybe majdnem egy itce pórt és egy marék vagdalt vasdarabot belegyömöszöltek azon biztatással, hogyha ezzel eltalálom a medvét az azt rögvest százfelé röpiti, tehát ne féljek. Nem is féltem még akkor.

A hajtókat azután a Marinescu Mihály apja két csendőrrel együtt a Bega mentén felvezette a Piatra-Feteig (Leánykő) ahonnan a hajtás kezdődött. A puskásokat pedig Scholtz erdőmester úr vezetése mellett vonultak fel a falu feletti Plajon át a Stimbu (görbe) gerincre.

Hej Uraim! Talán sohasemvoltam olyan büszke, mint akkor, mikor a puskás urakkal mentem a falun végig,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

kacsingatva a minden ház előtt tereferélve ácsorgó és bennünket hamiskás szemmel fürkésző menyecskék és lányok felé. De nagy büszkeségemért meg is vert az Isten. Bár akkor tört volna el a lábom, mikor az első lépést tettem az urak után. Mert akkor nem ért volna az a szégyen, ami miatt nemcsak a szeretőm, de még a feleségem sem akart lenni egy leány sem a falumból, úgy, hogy a messzi Erdélybe egész Vidráig kellett járnom míg nagy nehezen feleséget bírtam kapni.

Mert ahogy felálltunk a Strimbu-gerinenek az Oboratisztással határos szélén alig a hajtók kiabálásának megkezdése után, standom alatt a hegyoldalon ropogást és dörmögést hallottam; mely irány felé erősen figyelve láttam, hogy egyik szikla mögül egy fekete tömeg bontakozik ki és állásom felé tart. Hirtelen azt hittem, hogy a draku (ördög) jelent meg és oly borzongás fogott el, hogy rettegésemben puskám is elejtettem. Amely után lehajolva láttam csak tisztán, hogy még a drakunál is ijesztőbb medve az a szörnyeteg, mely most már egyenest nekem jött. Ijjedségemben még a puskát sem vettem fel, hanem „jake-ursu" (ni a medve) órdítással futásnak eredtem ki az Oborára, ahol John Stoján földjén álló vadalma fát leghamarébb elérve, arra iparkodtam felmászni. De alig voltam fenn a fán két ölnyi magasan, már is nagy dobogást hallék és kisidőre ezután a fa rezgéséből éreztem, hogy valami mászik utánam. A nagy rámülettől hátra sem merve nézni, még följebb kapaszkodtam, de szerencsétlenségemre, mert az alatta lévő ág letört s én leestem rá a medvére.

Hogy ezután mi történt, nem tudom; mert csak úgy este felé csurom vízesen ébredtem fel ájulásomból a Vasili Turkus stinájában bamba szemeket meresztve a mellettem fekvő szintén ébredezni kezdő Lapusán Damján vadásztársamra körülállva a hahotázó urak és hajtóktól.

Hogy miként kerültünk össze Damjánnal, azt meg ő úgy mondta el, hogy amint ő az én órdításomat hallotta, figyelni kezdett a hangom irányába, mely felől ő is meglátta az arra felé cammogó medvét és ő is éppen úgy cselekedett, mint én azaz, hogy ugyan arra a fára akart menekülni az utána jövő medve elől, csak hogy amikor mászni kezdett a medve utól érte és ráugrott. Ennél többet ő sem tudott magáról, míg egymás mellett fel nem eszméltünk.

Hanem aztán a többit az erdőmester úr mondotta el, hogy a hajtás befejezése után mindkettőnket megdermedve találtak a fa alatt azaz, hogy csak én voltam a fa alatt alattam pedig a Damján a földön elnyulva, én pedig a hátán hasalva átölelve tartva őt.

Mikor azután egy pár korty pálinkától kissé magunkhoz tértünk, teljesen visszaemlékeztem a dologra s elmondtam, hogy amikor az ág alattam letört azt hitem, hogy a medvére estem. Damján ezt hallva, vigyorogva tovább folytatta az elbeszélést, hogy amikor én ráestem ő meg azt hitte, hogy a medve ugrott reá és ettől az ijedségtől még a lélekzete is menten elállt.

No, hanem volt is kacagás ezek után amivel sem én sem Damján nem törődtünk, mert az urak valamennyi megmaradt jó pálinkájukat és szivarjukat nekünk prezentálták, amelyért a többi hajtók annál is inkább irigykedtek,mert odahaza az erdőmester úr külön még 5—5 forintal ajándékozott meg.

Hát így volt uraim. Zeo Domnilor! De a medvék azt hiszem az én órdítsomtól annyira megriadhattak, hogy még a határban sem mertek tovább megmaradni, hanem szétfutottak másfelé. S később hallottuk, hogy az egyiket Ruskicán, a másikat Nadrágon lőtték le, a többi pedig valószínűleg még mindig a nagy ijedségtől meg sem állt Romániáig.

Azóta se mert jönni medve a mi határunkba. Ezt pedig nem, hogymeg köszönnék nekem, inkább igen sokszor gunyolnak az eset miatt, különösen az ilyen mokocok, mint ezek itt ni.

És erre az öreg újabbat sercentett a folyton kacagó munkástársai felé és az idő közben bagóvá vált szivar végét folytatólagos használatra tüszőjébe rejtvén közben önön magán bizonyítgatva az elmondott esemény tényleg megtörtént mivoltát: asaj zeo Domnilor!

Ezzel aztán mosu Gyorgye be is fejezte elbeszélését, amelynek humoros előadása annyira megnyerte az urak tetszését, hogy úgy ezért, mint a több mint 40 éven át szenvedett gunyokért kárpótlásul egy-egy újabb szivar és nehány koronával honoráltatott, melyet aszokásos nagy oláh hálálkodások közt az öreg átvéve, társai közé vegyült és a kapott ajándékot fitogtatva tüszőjébe elrejteni igyekezett, mely ténykedése közben az előbb odarejtett szivarvég keze ügyébe akadván, hogy ezt a kiszáradás és ezzel kapcsolatban a szétmorzsolódás veszélyétől megmentse, kellő gyakorlattal végrendeltetési helyére illetsztette.

Ezután pedig szinte kéjelegve társai irigykedésében a Darius kincsét rejtő tüszőjére mutatva, kaján büszkeséggel suttogta vedec kopyi: látjátok gyerekek?!

HIREK

Kitüntetés. A nemzeti munkavédelmi főtartalék központi parancsnoksága *Daróczy Márton* urat, m. kir. főerdőőrt, az esztergomi erdőgazdasági szakiskola szolgálattevőjét derék és önzetlen honmentő munkája elismeréséül dicsérő oklevéllel tüntette ki, melyet odaadó munkálkodásáért méltán megérdemelt.

Találkozó. Felkérem tanulótársaimat, akik a Tata-Tóvárosi erdő- és vadőri szakvizsgát 1924. évben végezték, az ötéves találkozás megtárgyalása végett címüket sürgősen közöljék. Török Zselenszky János erdész, Öttevény (Győr megye). Kartársi tisztelettel Kis-Tóth Tamás.

Erdészjuniális. A zalavármegyei Lentiben az ottani magán uradalmak erdészeti és vadászati altiszti kara Lentiben ez év június hó 29-én, Péter és Pál napján tartja meg szokásos erdészjuniálisát. Szives meghívás folytán egyesületünk képviseletében az egyesület vezetősége is ezen ünnepnap d. e. 11 órájára Lentiben vándorgyűlést hirdet és fog megtartani, mely után részt fog venni az ünnepségen is. Ezúton is felkérjük mindazon kartársainkat, akik még nem tagjai egyesületünknek, hogy ha módjukban van, úgy minél számosabban jöjjenek el ezen vándorgyűlésünkre, hogy megismerjék ott egyesületünk eddigi működését és jövőbeni céljait és törekvéseit, melyekről egyesületünk ügyvezető elnöke fog ott propaganda előadást tartani . —*A MEVME Vezetősége.*

Azonnali belépésre keresünk egy vadőrt 35—40 éves gyermektelen, vagy legfeljebb, ha felnőtt gyermekü, nős egyént, akinek a felesége jól tud főzni, hiteles másolatú bizonyítványokkal, sajátkezűen írott levélbeli jelentkezés az „Az Erdő" szerkesztőségéhez intézendő, lehetőleg igények megjelölésével,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Kérelem!

Ismételten felkérjük tag- és kartársainkat, hogy a tagdíj és egyéb *befizetéseiket kizárólag csakis csekklapok igénybe vételével eszközöljék.* A postautalványnyal való pénzküldést kérjük teljesen mellőzni. E célból *lapunk minden számához mellékelünk csekklapot* s kérjük a pénzküldeményeket ezen csekklapok igénybevételével küldeni, hogy a költséges és terhes kettős elkönyvelést végre megszüntethessük.

A MEVME Vezetősége.

Szerkesztői üzenetek

Barta Lajos Csermely. Beküldött pénzt a kívánságától eltérően számoltuk el, mivel önnek mint egyesületünk tagjának a lapra külön előfizetnie nem kell. Az összegből 7 pengőt tagdíjra és 3 pengőt temetkezési segélyalapra számoltuk, ezen összegekkel tagdíja 1928. év végéig rendezve van.

Huszthy Lajos Sz. Ha még 2.50 P-t beküld, akkor úgy tagdíja, mint temetkezési díja ez év végéig rendezve lesz.

Seifert J. Temetkezési díja a beküldött összeggel május végéig rendezve van. Tagdíj címén a mult évre 3 P, a folyó év II-ik felére 7 P-t kell befizetnie.

Piroska István V. Tagjaink sorába még a mult év január hó 1-től kezdve vettük fel. Tagdíja a beküldött összeggel ez év végéig és a temetk. s. a. díja pedig október végéig rendezve van.

Szekeres K. Tagdíja június végéig, temetkezési díja április 1-től számítvav október végéig rendezve van. Kérjük azonban, hogy jelenlegi egészségi állapotát két taggal, vagy a közs. előljáróssággal pótlólag igazolja s az igazolványt pótlólag küldje be, mivel csak ezen az alapon tudjuk a temetkezési s. a.-ba felvenni.

Pál Lajos Guth. Temetkezési segélyalap díja 1929. év végéig, tagdíja pedig f. évre 8 pengővel van rendezve.

Pintér Gergely B. Az 1928. IV. hóban beküldött 20 pengőből 4 pengőt lapelőfizetési hátráléka, 2 pengőt egyesületi beiratás és 14 pengőt 1928 július hó 1-től 1929 június hó 30-ig tagdíj címén számoltuk el.

Telek Pál E. Február hóban öntől pénz nem érkezett. Január havában érkezett pénzből 3.50 P-t a mult évre és 7 P-t a folyó év első felére számoltuk mult évre és 7 P-t a folyó év első felére számoltuk el.

Ottó F. Tagdíja a mult év végéig van csak rendezve.

Befizetések nyugtázása

1929. évi április hó 26-tól május hó 25-ig.

Kovács Antal Cs. 2 bi. 3 td; Pölskey Józsefné 2 bi. 3.50 td. 3.50 tem; Padlavics István 2 bi. 3.50 td; Fehér Ferenc 7 td; Heltay Árpád 2 bi. 12 td; Sztolár István 5 td; Kiss Gábor, Kiss Sándor, Czirják Ferenc, Balogh József, Dávid József, Papp László, Mocsár Gábor egyenkint 7 td. 2.50 tem; Enyedi Béla 2 bi. 7 td. 1 tem. bi. 1.50 tem; Szabó János Hasznoshuta 7.10 td; Sipos Kálmán 1.50 le; Kroyer János 2 tem; Horváth István B. 1.50 le; Barta Lajos 7 td. 3 tem; Bán Ferenc 3 le; Tóth Mihály 0.50 osz; Szalay Gyula 0.50 asz; Holló Sándor 3.50 td. 1.50 tem. neje 1 tem. bi. 0.50 tem; Tihanyi, Szabó József, Óhád János és Erben 2.50 td; Ferenczi György 9 td; Barca Dániel 14 td. 6 tem; Maróth et. 1 le; vitéz Csepeli György, Horváth József és Pisti János 18 tem; Farkas Sándor 2 bi. 3.50 td; Szabó József Pv. 3.50 td; Sárkóczy József 14 tl. 3 tem; Horváth Gyula 14 td; Megyesi Ferenc 3.50 td. 0.50 tem. 0.50 Podh. k; Béldy György 3 td. 4 tem; Bósz Mihály 3 td. 1.50 tem. 2.50 Tom. kv; Kiss József V. 10 td; Lakatos Ferenc 10.50 td. 4.50 tem; Surin István 3.50 td; József 10 tem; Till József 6 le; Korponay Dezső 3.50 td. 1.50 tem; Bárány Antal 15 td; Kiss József, Laskó András és Fejes Gyula 6 bi. 42 td; Kiss István Gy. 7.50 td; Piroska István V. 14 td. 6 tem; Seifert József 5 tem; Huszthy Lajos 10.50 td. 1.50 Podh. tem; Róna János 7 td. 4 tem; vitéz Papp Mihály 10 td; Károly György 6 le; Pátzner Gizella útján Patzner Antal javára Puska Pál I/25-én 14 td; Erdélyi László 7 td; Miholics István 2bi. 7 td. 1.50 le; Kiss Károly 11 td; Tömösváry Miklós 1 Tom. kv. 2.50 td; Milos József 2 bi. 8 td; Puska Pál 6 tem; Lukács Illés 2 bi. 7 td; Kálmán Péter 2 bi. 8 td; Naszlady Sándor 14 td; Vági József 14 td; Szekeres Károly 0.50 asz. 7 td. 4.50 tem; Milcsevics J. 0.50 asz; Varga Kálmán 2 bi. 3.50 td; Koroknai István 2 Tkv. 2 td; Mazányi Imre 10.50 td. 2.50 tem; Pái Lajos 5 td. 6.50 tem; Kapoli Pál 1.50 le; ifj. Gajda Gábor 3 lape. 0.50 asz; Simon Kálmán (0ttó F. utján) 6 le.

(Folytatjuk.)

Sajtóhiba:

Lapunk foly évi 5. számában, Orosz Imre cikkében, a 4. oldalon, a harmadik bekezdésben, ez a mondat: „b) Magára az ellományt alkotó beteg, száraz, teljesen elnyomott és ágas-bogas egyedeire" nem oda való volt, téves szedésből ered s a szöveg helyesen ezen mondat elhagyásával, illetve enélkül olvasandó.

HIRDETÉSEK

Pályázati hirdetmény erdőőri állásra

Bács-Bodrog vármegye közig. bizottsága gazdasági albizottságának 1929. évi 119. számú határozata értelmében pályázatot hirdetek a Vaskut községben üresedésben lévő járási erdőőri állásra.

Az állás javadalmazása a következő:

1. Évi fizetés 1104 pengő.
2. Évi lakbér 200 pengő.
3. Évi utazási átalány 80 pengő.
4. Évi családi pótlék családtagonként 134.40 P.
5. Évi irodai átalány 16. pengő.

Felhivom a pályázni szándékozókat, hogy 1) keresztlevéllel; 2) erdőőri szakvizsga bizonyítvánnyal; 3) hatósági orvosi; 4) erkölcsi; 5) családi állapotukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt és kellőképen bélyegzett kérvényeiket Bács-Bodrog vármegye közig. Bizottságának, gazdasági albizottságához címezve Baján, megyeháza I. emelet 6. szám alatt legkésőbb 1929. évi július hó 4-ig nyujtsák be.

Az állással 1929. évtől kezdődőleg a létesítés alatt lévő járási nyugdíjalapból folyósítandó nyuglíj jogosultság jár.

A kinevezendő erdőőr állását a kinevezés kézhez vételétől számított 15 napon belül tartozik elfoglalni és egy évi kifogástalan szolgálat után lesz véglegesítve, mely egy esztendőbe a vármegyei járási erdőőri szervezetnél ideiglenes napibéres erdőőri állásban esetleg már eltöltött idő be fog számíttatni.

Baja, 1929 április 28.

Bajai m. kir. erdőfelügyelő.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

M. kir. földmivelésügyi miniszter
21459/1929. I—1. szám.

Hirdetmény

Az erdőőri és vadőri szakvizsgák 1929. évi augusztus hó 5-én és az erre következő napokon kellő számú jelentkező esetén Debrecenben, Miskolcon, Gödöllőn, Szegeden, Kaposváron és Győrben fog megtartatni.

Akik az erdőőri vagy vadőri szakvizsgát letenni óhajtják, az ehhez szükséges engedély iránt kellően felszerelt kérvényüket 1929. évi június hó 20-áig a lakóhelyükre illetékes m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

Az erdőőri szakvizsga letételének megkönnyítésére az erdőigazgatóságok székhelyein kellő számú jelentkező esetén az 1929. évi július hó 8-án kezdődő négy hetes előkészítő tanfolyamot rendezek, amelynek végeztével a hallgatók szakvizsgára bocsáttatnak.

A tanfolyamra való felvételt az illetékes m. kir. erdőigazgatóság eszközli, amelyhez a felvétel iránti kérvényeket 1929. évi június hó 15-ig kell benyujtani.

A tanfolyamra csak olyan erdőőrök jelentkezhetnek, akik az elemi népiskolát elvégezték, legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, fedhetetlen előéletüek és 20-ik életévüket betöltötték.

Az erdészeti gyakorlati szolgálat igazolásául csak az olyan bizonyítvány szolgálhat, amelyet okl. erdőmérnök állított ki, vagy amelyen folyamodónak tényleges erd;gazdasági vagy erdőőri alkalmaztatását a szolgálati helyre illetékes m .kir. erdőfelügyelő igazolja.

Annak, aki az előkészítő tanfolyamra felvétetett, a vizsgaengedély iránt külön nem kell folyamodni.

A tanfolyam hallgatói élelmezésükről és ágyneműről maguk tartoznak gondoskodni.

A tanfolyan díjmentes és egyelőre nem kötelező.

A tanfolyamra vonatkozólag bővebb felvilágosítást a m. kir. erdőigazgatóságok adnak.

Budapest, 1929. évi méjus hó 20-án.

M. kir. Földmivelésügyi Miniszter.

---

35 éves, 2 kisgyermekes özvegy férfi olyan 25 év körüli leány vagy gyermektelen özvegy ismeretségét keresi, kit feleségül kíván venni. Két kis gyermek anyai gondozása, a házi dolog elvégzésére és mezőgazdasági munkában való segítsége lenne feladata. Emellett megfelelő hozomány szükséges. A férfi részéről feltétlen biztosíttatik. Levelet fényképpel mellékelve Gigler Ferenc Nyim. u. p. Ságvár (Somogy vm) címre kér.

Felhivás előfizetésre és hirdetésre

„Az Erdő“ kiadóhivatala tisztelettel felkéri az állami és magánuradalmi erdőhatóságok, valamint a fakereskedelmi és faipari vállalatok igen tisztelt Vezetőségeit, valamint az igen tisztelt közönséget, hogy „Az Erdő“-t támogassák azáltal, hogy a lapra előfizetni és abban hirdetni sziveskedjenek. Lapunk létét, jövőjét egyedül előfizetőinek s olvasóinak szeretetére s hirdetőközönségének bizalmára épiti. Lapunk főtörekvése leend, hogy hivatását t. előfizetői, olvasói és hirdetőinek teljes megelégedésére töltse be. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 45.672.

Legalább negyedévi előfizetést kérünk.

Előfizetési dij:

Egész évre	6 pengő
Félévre	3 „
Negyedévre	1.5 „
Egyes szám	60 fillér

„Az Erdő“ kiadóhivatala

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre.

Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Mindennemü röngfát vásárolunk

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. - - Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Rt.-nál Miskolc, Hunyadi-utca 13. (Igazgató: ifj. Ludvig István.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 7. szám. 1929 julius 5

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

A róka vadászata

Irta: *Orosz Imre*
m. kir. erdőőr, Debrecen.

Elméletben tanultuk bár a róka vadászatának különböző módszereit, a gyakorlat mégis sok új dolgot tár elénk, mert a vörös rabló eszejárásának és ravaszságának kipuhatolása nem könnyű feladat és sok-sok gyakorlatot kíván, hogy szokásaival tisztába legyünk.

Mindnyájan jól tudjuk, hogy a róka az apró vadállományra nézve milyen veszedelmes, főleg akkor, amikor kölykeit eteti és ez az idő, sajnos, rendesen összeesik fácán és fogoly költésével. El lehet képzelni, ott, ahol sok a róka, mennyi költő fácán és fogoly esik áldozatul, nem is szólva a pár hetes süldő nyulakról. Télen, nagyobb hó alkalmával, szintén kiveszi részét alaposan, különösen a nyulakból.

Indokolt tehát, hogy káros volta miatt, tőlünk telhetőleg vadásszuk, illetve irtsuk és ez csakis akkor lehet eredményes, ha tisztában vagyunk mindazon eljárásokkal, amelyeket az egyes vadászati, illetve irtási módszereknél taktika képen alkalmaznunk kel.

Hangsúlyozni kívánom, ne vélje senki azt, hogy mint szenvedélyes vadász, a rókát tűzzel-vassal egy szálig ki akarom irtani, ó nem! A téli havas mezben levő erdőben nem is volna kellemes járni, ha olykorolykor egy-egy rókát nem látnánk . . .

Vadászterületekre pedig szükséges is a róka, mondjuk 1000 k. holdra 2—3 darab, még pedig azért, hogy a beteges és gyenge állapotban levő, azaz tenyésztésre alkalmatlan egyedeket elfogja.

Szükségesnek tartom megemlíteni azt is, hogy a róka a magashegységi erdőket nem kedveli és leginkább csak ott fordul elő, ahol bőven találja táplálékát megfelelő búvóhelyekkel, ilyenek: a dombvidéki és berki erdők, nagyobb lapályi és alföldi erdők és nádasok.

A róka vadászata és irtása történik:

a) Hajtás emberekkel;
b) Hajtás kutyákkal;
c) Hívással;
d) Lesen: 1. váltóknál, 2. kotoréknál, 3. dög mellett;
e) Kutyával a kotorékban;
f) Csapdával;
g) Mérgezéssel.

A kifüstölést és hurokvetést, mint nem vadászias irtási módszereket figyelmen kívül hagytam, kivéve a hurokvetésnek azon esetét, amikor teszem föl a rókakotorék egy csúcsos dombon van és a több irányba kivezető ugró csellyukak egy pontból nem láthatók be, vagy pedig sok a lyuk és azokat ugratás stb. alkalmával szemmel tartani nem lehet, mikor is a mellék csellyukakat — hogy a róka simán el ne inaljon — hurkokkal látjuk el és csak azokat hagyjuk szabadon, amelyeket jól tudjuk szemmel tartani, ezek főleg a jól kijárt lyukak, melyeknek egyikén a kutyát is beengedtük.

a) Hajtás emberekkel.

Rendes hajtás. Kimondottan rókára ritkán vadászunk, rendesen az apróvad vadászatával együttesen nyer alkalmazást. Hogy azonban jól sikerüljön rókára is az erdei vadászat, a következőkre kell figyelemmel lennünk. Lehetőleg szélcsend vagy csak mérsékelt szél legyen, e mellett száraz, vagy fagyos az idő, a vadászok csendben felállanak a vadászvona-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

lon a szél fokától függőleg 50—70 lépésre szél alatt, lehetőleg jó sűrü bozót vagy bokor mögött (mert ilyen helyen ugrik ki rendesen a róka) pipa, cigaretta mellőzendő. A hajtók jó sűrün, csendben felállanak és menetben csak pisszegetnek. A hajtás oldalainak ⅓ része szintén el legyen látva puskásokkal, mert a puskaropogásoktól, esetleg egyéb nesz vagy zajtól a róka itt szokott kiosonni. A hajtás se rövid, se hossú ne legyen. Nedves, főleg esős időben kevés a remény rókához, mert nagyobb része a kotorékban pihen; de ilyenkor a hajtók is kerülik a sűrüségeket, ami pedig igen fontos, hogy azokon keresztül hatoljanak.

Van az erdei hajtásnak egy különleges módja is, az u. n. „*Cselhajtás*". Ezt a hajtási módszert eredményesen lehet alkalmazni különösen rókára. Ezen hajtás abból áll, hogy késő ősszel, verőfényes napon, déli oldalak vagy lapályok sűrü bozótait (ahol igen szeret sütkérezni, már ahol t. i. róka van), a területtől függőleg kisebb hajtásokban 1—2 hajtóval csendesen meghajtatunk és a vadász feláll a legsűrübb helyen, ahonnan azonban jó kilátás nyílik jobbra és balra. Előnye e hajtásnak az, hogy a róka nem tör vissza és nem rohanva, hanem csak kullogva jön és így biztosabb a kézrekerítése.

Télen is meg lehet ezt csinálni puha hóban, amikor a rókanyomok bevezetnek a sűrübe és meggyőződtünk arról, hogy azon ki nem jöttek. A sikeresebb vadászatok elérése céljából a nádasokat is olyankor hajtjuk meg, amikor friss havon megállapítottuk a rókák bennlétét.

Az erdei hajtásokhoz hasonló módon járunk el a nádasok (nádasokat csak télen, fagyos időben hajtjuk) hajtásainál is, azzal a különbséggel, hogy a hajtók sűrün egymás mellett legyenek és a nádast, hacsak lehet, körös-körül kell puskásokkal venni főleg akkor, ha nagy a szél, mert úgy nem biztos, hol fog kiugrani. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a nádasból — kedvező széllel persze — rendesen abba az irányba iparkodik, ahol legközelebb ugyancsak egy másik jó búvóhelyet talál, tehát ismét nádasba, esetleg erdőbe, mert már ilyenkor a mező puszta, ott nem állhat meg.

Magától értetődő dolog, ha kevés a vadász, úgy a legalkalmasabb helyeket választják állás helyül és ha kevés a hajtó is, úgy a hajtás iránya megváltoztatható, esetleg a meghajtandó terület ketté osztható.

b) Kutyákkal.

Erdőben és hajtásban, vagy felvett rókanyomon alig dívik és nem célravezető, mert a kutya közben más vad friss nyomára akadhat és azt hajtja tovább.

Kutyákkal főképen nádasokban szoktunk rókára hajtatni, még pedig a nagyobb nádasokban. Hogy a nagyobb nádasok jól legyenek levadászhatók, megfelelő nagyságú területekre osztjuk, mely osztó vonalak legalább 4—5 széles nyiladékot képezzenek vadászok vagy hajtók felállása céljából. A hajtást illetőleg a vadászoknak itt is a szél alatt kell felállaniok és a kutyákat a hajtókkal együtt, vagy ezek hiányában csak a kutyákat vezetőkkel az ellenkező oldalról kell meghajtatni.

c) Hívással.

Ez a módszer legjobban beválik ott, ahol kevesebb az apróvad és nagyobb a tél, főleg középhegységekben. Már pld. előhegységekben és lapályokban, ahol a tél sem olyan zord, apróvad pedig bőven van, a róka már nem reagál úgy a nyul sipra. Igen fontos, hogy a hívást (jól utánozvav!) csak száraz, fagyos holdvilágos hajnalokon és estéken (lehetőleg, amikor hó van)) fiatal vágások szélein, erdők szélén, bokros legelőkön, stb. jól elrejtőzve (nem pedig nyitott magas lesen) próbáljuk és minden 8—10 percben ismételjük. A hívó-helyet természetesen változtatni is lehet. A lövéssel vigyázni kell, mert őkelmét újból alig hiszem, hogy lehet lesz hívással beugratni. A jó szélre itt is gond fordítandó. A hívásra sokszor macska, ölyv, kánya, kaba, stb. (reggel virradáskor) szokott megjelenni, ezeket legjobb későbbre hagyni, mert ezek többször is megjelennek híváskor és bármikor lelőhetők.

d) Lesen.

1. Váltóknál. A róka igen szeret utakon, cserkésző ösvényeken, nyiladékokon, erdőszéleken szimatolva haladni, miért is ezeken, de főleg ott, ahol ezen utak összpontosulnak, ott van a legjobb leshely, magától értetődik, ha jó fedett természetes leshely nincs, csinálni kell. Jó leső helyek még a völgyön és hegygerincen haladó utak is. Nagyon nehéz a rókának lesen való vadászása soros telepítésű erdőkben, amennyiben itt minden fatérköz utat nyit számára és itten soha sincsen megszokott forgója. Itt is a legsikeresebb lesés a hajnali és alkonyati idő, főleg párzás idején.

2. Kotoréknál. Két időszak van, amikor a rókát kotoréknál lesen el lehet csipni és pedig: télen (december—február) főleg párzási időben, továbbá fiadzáskor (március—május). Párzás idején a róka valamennyi kotorékot megvizsgál, vajjon lakott-e az és van-e benne társ. Ennélfogva feladatunk az, hogy tudjuk meg, melyik kotorék a leglátottabb és lakottabb, ha ezt megállapítottuk, úgy holdvilágos hajnalon már 5 órakor megfelelő helyen (elrejtőzve) a kotoréknál legyünk és csendesen várunk. Ha a kotorékban róka van, úgy az reggel 8 óráig feltétlenül kijön, (ha a leső alaposan megdobogtatta lábaival a kotorék környezetét, akkor ugyan várhatja a rókát!) de sokszor megtörténik, hogy máshonnan jön látogató a kotorékhoz és így az kerül puskacső végére. Annak megállapítására, hogy melyik a forgalmas kotorék: a frissen esett hó, ennek hiányában pedig a kotorék szája előtt álalunk beszurt fűszálak, földsimítások stb. fognak utmutatást adni.

Fiadzás idején ismét tüzetesen megvizsgáljuk a kotorékokat; itt az anyaróka elárulja magát azzal, hogy a kiszemelt kotorékot kitisztítja (esetleg újat kapar), amit kivülről már messziről meg lehet ismerni, különösen ritkás hegyoldalakon. Ha a rókatanyát felfedeztük, úgy lesben állhatunk hajnaltól késő estig bármikor, de a déli órákat szereti betartani. Ha az anyarókát sikerült lelőni pocosan, úgy a dolog rendben van, ha azonban fiai bent vannak a kotorékban, úgy azokat vagy kiássuk, vagy kutyával hozassuk ki, hogy éhen ne pusztuljanak, ha nagyobbak már, — amit a róka nagy lesoványodásáról, va-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

lamint emlőiről, továbbá a kotorék előtt itt-ott található csont darabokról lehet megtudni — úgy lesen azokat is lehet egyenkint lőni, amikor ki-ki jönnek a kotorékból.

Ha csak lehet, lőjük le a rókát pocos állapotban, mert egyrészt sok hasznos vadat mentünk meg ezzel, másrészt pedig nem kell a kotorék ásással kínlódnunk, különösen akkor, ha erre a célra kutyánk nincsen.

Nem emberies és nem korrekt vadászhoz illő, aki anyarókát — bárhol is, kivéve a kotoréknál — március közepétől június közepéig elejt, mert nem tudja, hogy ártatlan kölykei hol és hogy küzdenek majd az éhhalállal. — Anyarókát ilyen időszakban csak pocosan, vagy a kotorék mellett szabad lőni.

3. Dög mellett. Hideg teleken, nagy hóban és holdvilágos éjjeleken szokás szerencsét próbálni, itt megjegyzem, az a módszer válik be legjobban, hogy ha a dögöt (nagy sebeket vágva rajta) keresztülkasul (utakon, erdőszelen) vonszoljuk és holdvilágos este vagy hajnalban jó szél alatt lesben állunk. Ritkán alkalmazott módszer.

e) Kutyával a kotorékban.

Ez igen szép mulatság! Fő dolog az legyen, hogy a kutya bátor és gyakorlott legyen; a rókát vagy kiugrassza, vagy megfojtva hozza ki a kotorékból.

Ősz végén és télen, főleg esős időben a friss hóban bejárjuk a területet, ahol rókakotorékot tudunk és ha a kutya olyan, amely a rókát csak csaholja (ugatja egy helyből) a kotorékban, gondoskodunk arról, hogy mellettünk legyen egy ember, aki ásó, lapát és baltával felszerelve, szükség esetén készen álljon. A kutyát pórázon vezetjük a kotorékhoz és ottan lecsatolva a nyakszíjat is, beengedjük a legjártabb lyukon — gyakorlott kutya, ha róka nincs a kotorékban, be se megy —, ha a kutya bement, hallgatózunk vajjon mit csinál; ha elkezd bent ugatni, jeleannak, hogy a róka benn van. Lövésre készen álljunk mindig, mert lehet, hogy a kutya kiugrassza a rókát. Ha a kutya a harcban elfáradva már ki jött, kössük meg valami fához és álljunk oldalt szél alatt a lyuktól vagy 25—30 lépésre és várunk egy félórát teljes néma csendben, (ha több kutyát viszünk ezek ugyan csendben nem lesznek, mert nyuszítanak, tüzeli őket a vágy, ilyenkor kisérőnk (a lapát cipelő) elvezeti őket olv messzire, hogy a lövést esetleg ne gátolja), mert lehet, hogy ez időközben önmagától kiugrik és így elejthető. Ha az említett idő elteltével nem jön ki a róka, úgy, ha több kutyánk van beeresztjük a másikat és ezt így cserélgessük, mert egymástól irigylik a harcot és igy tüzesebbek. Egyszerre 2 kutyát beereszteni a kotorékba soha sem szabad, mert egymásban kárt tehetnek. Ha a rókának sem a kiugratása sem a megfojtása a kutya, illetve kutyák részéről nem sikerül, nincs más mód, minthogy megfigyeljük azt, merre ugat a föld alatt és kiássuk. Az irányt a lyuk szájától hallgatva némileg meg tudjuk, most aztán távolabb a lyuktól, a föld színén, a megállapított irányban a földbe egy léket vágunk ásóval és oda lehajolva fejünket betéve — jó ideig hallgatva, hogy egy helyben ugat-e a kutya — pontosan megállapíthatjuk a kutya hollétét; ha ez megtörtént, a kutya és a róka közötti területen megkezdjük az ásást. Ha az ugatás igen tompa, akkor mélyen vannak a földben, ha ellenben az az ugatás éles, annak az a jele, hogy sekélyen vannak, tehát vigyáznunk kell arra, hogy a kutyában kárt ne tegyünk. Nagyon óvatosan ásunk, különösen akkor, amikor már érezzük, hogy a folyosót elértük. Midőn a folyosó — a róka és kutya között — az ásóval teljesen beszakíttatott, elsősorban a kutyát vesszük ki, ha lehet, de ilyenkor rendesen önmagától kijön azon a lyukon (folyosón), amelyiken beengedtük. A kutyát most megkössük, hogy a legfontosabb munkát tovább folytathassuk. Most jön a munka legérdekesebb része. Kitakarítjuk alaposan a folyosóba szakadt földet és amikor ez megtörtént, — feltéve, hogy már belátunk a rókához — ha erős és bátor a kutyánk — most már bátrabb lesz, mert közelében vagyunk — beeresztjük a lyukba és a rókát rövidesen meg is fojtja, ezt azért is jó így tenni, hogy a kutya jövőben bátrabb lesz és meg tudjuk vele jobban értetni, hogy a megfojtott rókát hozza ki. Ez a dolog persze akkor sikerül jól, ha a folyosó hossza, amelyben a róka van, a leásott gödör fenekétől nem több 1.0—1.2 m., mert bizony sokszor megtörténik, hogy leásunk 2 méter mélyre is és nagy meglepetésünkre akkor látjuk, hogy két ágra megy a folyosó és áshatunk tovább. Ha a kutyát nem akarjuk (az ásott gödörbe és onnan a róka folyosójába) beengedni a róka megfojtásához, akkor magunk huzzuk ki azt a rókafogó eszközzel (nyakfogóval) és azután a kutya rendelkezésére bocsátjuk, hogy az fojtsa meg, ezt azonban leginkább fias rókával tesszük, nehogy a kutya a téli bőrt széttépje. Meg kell jegyeznem, hogy ásatásnál a puska állandóan lövésre készen álljon az egész munkaidő alatt, mert soha sem tudni, mikor hagy bennünket cserbe a róka ravaszsága. Arra is kell ügyelni, hogy jól megnézzük a kotorékot, főleg párzás idején, mert ilyenkor többször párjával vannak a kotorékban. Ásásnál mindig arra is kell figyelemmel lennünk, hogy az ásott gödör szűk és rövid ne legyen, mert néha igen mélyre kell menni az ásással és hogy mindig a kotorék szája felé hányjuk a földet, hogy ha esetleg tovább kell ásnunk, legyen elegendő helyünk a további földhányásra.

Tavasszal hasonlóan járunk el az anyarókák elfogásánál is.

Nagyon jó, ha a kutyánk be van tanítva arra, hogy a rókát fojtsa meg a kotorékban és hozza ki, mert így igen sok munkától szabadulhatunk meg; az ásás kedvezőtlen talajviszonyok mellett néha igen nehéz.

Kőbarlangokban — ahol nem áshatunk — igen jó az olyan kutya, amely vagy ugraszt, vagy megfojtva hozza ki a rókát. Ellenkező esetben csak a les vagy a csapda fog célra vezetni.

A kutyák közül, tapasztalatom szerint, jók a szálkás szőrű foxterrierek és a tacskók, de különösen az előbbiek.

Szükségesnek tartom megemlíteni azt is, hogy a kotorékokat — különösen tavasszal, fiadzás előtt — nem szabad gyakran kutyával vizsgálnunk, mert különben a rókák előtt gyanússá válunk, elpártolnak az erdőtől és a mezőgazdasági területekre (búzába, rozsba) mennek kotorékot kaparni és így nem foghatjuk meg őket, noha a prédáért az erdőbe fognak eljönni, mert ottan bővebben megtalálják táplálékukat.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

f) Csapdával.

Egyike a legnehezebb munkának, mert nagy gyakorlottságot, türelmet és óvatosságot kíván. Nem tehetünk pld. róka csapdavasat oly helyekre, ahol más hasznos vadjaink is gyakran megfordulnak; teszem föl, nulcsapásokba, cserkelő utakra, nyiladékokra, átjárók élére, stb., pedig ezek volnának a legjobb fogó helyek. Legfeljebb középhegységekben lehet az említett helyeken csapdát elhelyezni, ahol kevés a nyul,, fácán pedig alig, vagy egyáltalán nincsen.

Legalkalmasabb fogóhely a kotorék szája. A fogást gyakorolhatjuk tavaszkor, a róka fiadzásakor és egész télen át.

A tányéros vastőrt, a már ismert módszerek szerint szagtalanítva (ludzsir stb.) legjobb a kotorék szájába beágyalni úgy, hogy a lánc is jól el legyen rejtve és erősítve. Hogy az elhelyezett tányéros absolute semmi gyanút ne keltsen, tavasszal és ősszel a közelben található fű, falevél törmelékkel, télen pedig havas időben hóval fedendő be vékonyan. de ezt ne kézzel, hanem egyéb eszközzel hajtsuk végre a szimat kikerülése céljából, általában a szimat elfojtására nagy gondot fordítunk, mert ezen fordul meg a róka kézrekerítése.

Télen hóban és nagy hidegben dög mellett is lehet eredményesen tányéros vassal rókát fogni (ahol kevés az apróvad) még pedig úgy. hogy a vasat közvetlen a dög farához — mert a dögnek ezt a részét szokta előbb megbontani — állítjuk fel és hóval (de még jobb a dög szőrével) igen vékonyan letakarjuk.

Nádasokban szintén sikeresen alkalmazhatjuk a tányéros tőrt. Mindenek előtt kikutatjuk a rókacsapásokat, ami a nádasokba vezet. A forgóját itt rendesen be szokta tartani. Ha a csapást megállapítottuk, úgy a már ismertetett módon elhelyezzük a vastőrt; de lehetőleg a nádas szélétől számítva befelé vagy 5 m.-re.

Végül könnyen lehet rókát fogni télen a vágásokban, a favágók tüzhelyein is még pedig úgy, hogy amikor estefelé a favágók elmentek, a hamuba elrejtjük a tányéros tőrt és arra, valamint körülötte szalonnabőrt és kenyérdarabokat szórunk el. A vágásterületeket télen, éjjeleken a róka igen szereti felkeresni és a favágó tanyákat kutatja fel. ahol könnyen megfogható. Csodálatos, hogy a róka gyanúja és óvatossága — valószinőleg az ott levő állandó zaj, a megszokottság okozza) annyira csökken a vágásokban.

A rókát a tőrhöz vonszalékkal csaljuk, több helyen elszórt csalfafalatokkal, melyek lehetnek ludzsirban sütött hering, macskahus, bél- és kenyérdarab.

Vörös friss hús nem jó, mert a ragadozó madarak csapnak le rá s így célunkat nem érjük el.

Nem hagyhatom megemlítés nélkül azt sem, hogy a tányéros tőr szára és lánca vagy oldalt, vagy az ellenkező irányban legyen a földbe sülyesztve, tehát nem abba az irányba, ahonnan a rókát várjuk és pedig reggel valamint este, azonban csak oldalról közeledünk feléje; teljes közelébe csak akkor megyünk, ha felcsapódott valami oknál fogva, továbbá akkor, ha azt gondoljuk, hogy a hó nappal kissé engedett (olvadt) és estére oda fagyasztotta a vasat a földhöz. Ha a vas akár rókát, akár más állatot (macskát, nyestet, görényt) fogott, legcélszerűbb megfelelő távolságból lelőni. (A bőr kimélendő a közeli lövéstől.)

Hogy teljes jókarban legyen a vastőr és jól működjön, az nagyon természetes.

g) Mérgezéssel.

Körülményes volta miatt ritkábban alkalmazott irtási módszer és leginkább a rókának igen elszaporodottsága, valamint nagyobb, összefüggőbb erdőkben van helye. Kisebb erdőket alaposan átvizsgálhatunk és a róka irtására sok mód kínálkozik. Ma már ritka az a hely, ahol a róka elszaporodottságáról lehetne beszélni, kivéve azon terjedelmesebb sziklás erdőket, — amelyek jó fészkük — amelyek úgyszólván csaknem hozzáférhetetlenek, ilyen helyen bizony megesik, hogy a róka elszaporodik. Ilyenek akadnak több helyen, uld. a Bükk-hegységben, Bakonyban, stb.

A mérgezés különleges hivatalos eljárásairól (engedély kérés és egyéb szabályok) nem óhajtok írni és a témám kizárólag a tulajdonképeni mérgezésre fog szorítkozni.

A mérgezés kiviteléhez mint nélkülözhetetlen segédeszközre, illetve anyagokra — hóra és jó méreg re van szükség. A mérgek közül legjobb a sztrichnin.

Mikor az első hó leesett, első dolgunk az, hogy az egész területet bejárjuk és megállapítjuk merre van a legtöbb rókacsapa (nyom) és egyidejűleg megállapítjuk a mérgező helyeket is, figyelve arra, hogy lakóhelyektől jó távol legyen, továbbá emberek által járt helyekre és közutakhoz közel ne essék.

Arra is ügyelünk. hogy a mérgező helyek nagy területű, kefesűrű fiatalosok közelében ne legyenek, de viszont tisztáson. vagy ritka szálas erdők közepében sem, mert utóbbi helyen nem sok remény kecsegtet. míg viszont nagyterületű sűrűségekbe bement rókát. ha az messze bent ette meg a falatot, nem találjuk meg főleg akkor, amikor már sok keresztező csapa van. Legjobb mérgező helyek a szél által járt völgyek. amelyek ÉK és DNy vagy K és Ny felé nyilnak s közelükben kisebb sűrűség van.

A mérgezés történhetik nagyobb és kisebb döggel, vagy különféle húsfalatokkal (darabkákkal).

A nagyobb döggel (szarvas. őz. vaddisznó. stb. esetleg hasonló nagyságú házi állatok) való mérgezés előnye az, hogy a róka nem vonszolhatja, illetve nem viheti el, tehát ha eszik belőle, úgy kimulása közel lesz a döghöz és nem kell keresni, míg a hús stb. falatok (madár, töpörtü, szalonna, kolbász, húsdarabok, mogyoró stb.) mérgezésénél nagyon gyakran megtörténik az, hogy a róka felveszi a mérgezett darabot ugyan. de messze elmegy vele és ott eszi meg és így nehezen található meg.

Legjobb mérgezni szarvasborjúval vagy őzzel. Ez a legtermészetesebb és biztosabb, mert a róka a vadak szimatjától nem idegenkedik úgy mint a háziállatokétól. Erre a célra nem kell sajnálnunk — különösen, ha sok a róka — 1—2 drb. sánta vagy beteg állatot, amely a tavaszt úgy sem érné meg. Ha azonban a körülmények ezt lehetetlenné teszik. úgy a háziállatok valamelyikével — de különösen lóval is — mérgezünk. (Ennek édes húsa a keserű méreg izét alaposan ellensúlyozza.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Mielőtt a dögöt vagy csalfalatot a kijelölt helyre kitennők, (friss hóban) az erdő útjait, völgyeit és gerinceit (mert ezek a róka fő járó helyei) kissé megpörkölt nyul vagy más bendővel keresztül-kasul járjuk, szórva itt-ott egy-egy csalfalatot és ennek megtörténte után a kiszemelt helyen úgy a belet, mint az arra szánt dögöt mérgezve ott hagyjuk.

A dög mérgezése úgy megy végbe, hogy az állat tükör részébe (farába), (mert itt kezdi ki a róka legelőbb) a combjaiba, szügyibe és hasába egy-egy kis késhegynyi sztricnint teszünk be úgy, hogy azokhoz nedvesség, eső ne férjen, tehát oldal bevágással és vagy 3—5 cm. mélyre; avagy a bőre lefejtve és vissza varrva, de ezt igen ügyesen kell végrehajtani.

A mérgezett falatok (húsdarabok, töpörtü, szalonna, kolbász) elkészítése, illetve mérgezése úgy történik, hogy az ¼ maroknyi darabka közepébe 1 kis késhegynyi (pár szemcsét) sztrichnint teszünk, a madarak pedig úgy mérgeződnek, hogy a méreg a csőrükön át kis tölcséren juttatandók a begyükbe, vagy pedig a szárnyuk alatt egy mély vágást téve abba tesszük a mérget. A mogyoró pedig úgy készítendő el, hogy az egyik végét késsel lemetszük, belét kiszedjük, az üres mogyorót pedig megtöltjük finom szilánkokra tört üvegdarabkákkal melyet sztrichninnel keverünk. A mogyoró végét viasszal ügyesen befedjük. E mérgezett mogyorónak az a nagy előnye, hogy amikor a róka felvette a mogyorót és aztk etté harapta, ezzel megsebezvén a fog inakat és így a méreg közvetlenül érintkezik a nyilt sebbel, ami azonnali halált okoz.

A húsfalatokat mérgezés alkalmával cukrozni is lehet úgy, hogy több helyen lyukat vágunk és mint a mérget — de nem a méreggel együtt, de külön helyeken — elhelyezzük, aminek az az előnye, hogy így a falat nem lesz olyan keserű és a róka nem köpi ki.

Hogy a mérgezésnél igen ügyelünk arra, hogy a mérgezett dög és falatok, stb. jól legyenek elkészítve (szimat mentesen, mert a róka erre igen kényes), továbbá nyilvántartva, kezelve és megsemmisítve, az nagyon természetes.

Mérgezés alkalmával a mérgező helyeket minden reggel meg kell nézni, ha a róka felvette a falatot, de nincs a közelben, utána kell menni és kinyomozni hol van. Ha útközben hány, úgy biztos, hogy nem messze fog elmenni és elpusztul. Van rá eset, hogy felveszi és útközben kiköpi. A dögöt is figyelemmel kisérjük, hogy volt-e ott róka, evett-e a mérgezett dögből. Fődolgunk az, hogy ha a róka evett a mérgezett dögből, vagy felvett a mérgezett falatból, elmegyünk a róka nyomán messze is, mert sokszor megesik, hogy a hatás későn áll be s így a róka jó távolra elmegy.

Lehetőleg szüntessük be a mérgezett falatokkal való mérgezést akkor, amikor igen sok a különféle vadnyom (csapások), mert roppant nehézkes ilyenkor a nyomozás, továbbá akkor, amidőn igen fagyos, jeges a hó, mert ilyenkor a nyomot (csapát) alig, vagy egyáltalán nem veszi észre. Azonban minden frissen esett havat használjunk ki.

Ha időközben a mérgezést a nedves, meglágyult időjárás esetén félbe kell hagyni, a mérgezett falatokat hideg helyre, ha van, jégverembe tesszük.

Hogy mérgezés után minden mérgezett dög, falat stb. mélyen elásandó, illetve elégetendő és a dög fekvő helye felkapálandó, az magától értetődik.

Az óvintézkedéseket úgy a magunk, mint mások részéről nem tudom eléggé ajánlani és a mérgezés kizárólag csak megbizható emberekkel végezhető.

A róka vadászata és irtása rendesen december elejétől június végéig tart; ezen időn túl rókát nem érdemes vadászni és irtani (kivéve ahol sok a róka) egyfelől azért, mert a kártevése ezen idő alatt alig vehető figyelembe — pld. a róka a nyulra (nyáron és ősszel) rá se néz, mert míg a télen a nyul legelészik, mellette a róka egerészik — és száraz esztendőben inkább hasznot hajt egerek fogásával; másrészről préme sem értékesíthető, ami pedig számottevő összeget szokott jelenteni a birtokos vagy a személyzet részére.

Több helyen, elég helytelenül, a birtokos tulajdonát képezi a rókabőr, a személyzet lődíja pedig bizony sok helyen alig valami, ilyen helyen nem is várhatja a biztokos azt, hogy személyzete dermesztő hidegben, életét, stb. veszélyeztetve (átfázás) — pedig ez a legjobb és legeredményesebb rókales — órák hosszat (ki tudja hányszor) álljon ki rókalesre és a végén a rókabőrért egy pár garast kapjon lődíj fejében. Ilyen helyen nem csoda, ha a személyzetnek elmegy a kedve a rókavadászattól, illetve irtástól. A rókabőrt legjobb a személyzetnek oda adni és megfelelő lődíjat fizetni érte úgy, mint az államerdészetnél szokás, akkor az erdőbirtokos sem fog léptennyomon rókával találkozni az erdőn.

Végül megjegyzem, hogy bármennyire is fogjuk a rókát irtani, sok helyen mégis csak lesz rókánk bőven, mert ha a szomszéd birtokosok kellőképen nem irtják, a róka csak oda fog menni, ahol számára terített asztal van.

Nagyon örülnék, ha tisztelt kartársaim saját tapasztalataikkal kibővítenék cikkemet, mert bár közel 20 évi kincstári, állami és uradalmi szolgálatom alatt volt szerencsém e téren, mint szenvedélyes vadásznak tapasztalatokat szerezni, mégis úgy érzem, hogy sok tételt lehetne még ezekhez hozzá fűzni, amelyek a róka vadászatát és irtását tökéletes képen világítanák meg.

Szövetségi ügyek

Zalában

Ez évi első vándorgyülésünket a zalamegyei Lentiben tartottuk meg, az ottani és környékbeli kartársaink szívélyes meghívása folytán.

A vándorgyűlésen közel száz kartársunk vett részt, akik nagy szeretettel fogadták egyesületünk oda érkezett kiküldötteit és megértő figyelemmel hallgatták meg a felszólaló Sárkóczy József választmányi tag kartársunk és ügyvezető elnökünk előadását. A gyülésen részt vett kartársaink ottani tisztikara is, akik megjelenésükkel nemcsak emelték az ünnep fényét, de igen kedves és figyelmes, igaz magyar baráti fogadtatásban részesítve ügyvezető elnökünket és társait, szintén szép példáját mutatták annak, hogy a magyar erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzetet tisztjei megbecsülik és munkásságát méltó módon elismerik és egyesületünk nemes célú tevékenységét készséggel támogatják, ezért úgy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Mihalovits Sándor uradalmi erdőfelügyelő úrnak, mint pedig Szy Géza uradalmi főerdőmérnök és Heincz József m. kir. erdőmérnök uraknak ez úton is őszinte hálás köszönetünknek kell hogy kifejezést adjunk.

A vándorgyűlést a „Magyar Hiszekegy" elmondása után a megjelent tisztikar és kartársaink üdvözlésével nyitotta meg ügyvezető elnökünk, majd átadta a szót Sárkóczy József választmányi tagnak, aki magvas beszédben mutatott rá az egyesület keletkezését előidézett szomorú tapasztalatokra és ebből kiindulva nagy vonásokban vázolta egyesületünk keletkezését, a szervezés nagy munkáját, az egyesület eddigi működését, az elért eredményeket és a jövő céljait. Majd megköszönte a megjelent hallgatóság szives türelmét és figyelmét s lelkes szavakkal buzdította kartársainkat az egyesület támogatására, szeretetteljes összetartásra és a közös érdekekért való munkálkodásra.

Utána ügyvezető elnökünk tartotta meg beszámoló előadását.

Mindenekelőtt részletesen mutatott rá a multak bűneire, a szervezkedés elmulasztásából eredő mai sulyos helyzetre, ennek kapcsán részletesebben reámutat a szervezkedés folytatásának nagy fontosságára és elvitathatatlan szükségességére. Kifejti, hogy mily helytelen az a felfogás, mely az önerőből való önsegélyzés és a kitartó és egységes erőkifejtés utján történő helyzetváltozás illetve javítás helyett, mindent ölbetett kézzel másoktól, az államtól, az erdőbirtokosoktól vár és mily bűnös eljárás az, amit az egyesületen kívül álló egyes kartársak követnek el azzal, hogy várják míg a többiek — az egyesületnek többi lelkes tagja — kaparja ki a sültgesztenyét a tűzből, amint azt a közmondás tartja. Ezek után kimerítő részletességgel ismerteti az egyesület eddigi akcióit, jelesen az „Az Erdő" című szaklap megindítását, amelynek célja első sorban az, hogy csonka hazánk periferiáin egymástól messze széjjelszóródottan élő kar- és tagtársaink és az egyesület barátai és pártfogói közötti kapcsolat fenntartása, az egyesületi szellem ápolása, az egység és összetartás megerősítése, a kar- és tagtársak szellemi szintjének emelése, az egyéni művelődés és szakképzés elősegítése és annak bizonyítása és elösmertetése, hogy az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet igazán hazafias gondolkodású, színmagyar és van veleszületett intelligenciája és tehetsége az önművelődésre. Részletesen ismertette a temetkezési segélyalapot és az eddig elért eredményeit. Kifejtette a magánuradalmi altisztek részére alapítandó nyugdíjalap létesítésének szükségességét és azt, hogy az eziránvú előmunkálatok már folyamatban vannak és minden remény megvan arra nézve, hogy az állam és az uradalmak lehető legminimálisabb megterhelése mellett ez a közérdekű intézmény megvalósul. Ezután rátért az új erdőtörvényre, amely jelenleg szintén már munkába van véve és amelynek a megvalósulása a közeljövőben várható. A törvényjavaslatban foglaltak részletes tárgyalását, illetve ismertetését egyenlőre még nem tartja célszerűnek, mivel e tárgyban várható tárgyalásoknak nem volna helves eléje vágni, de megnyugtatja a hallgatóságot aziránt, hogy az ügy a tekintetben, hogy a törvényjavaslatban az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzetet érintő kérdések a javukra fognak megoldást nyerni, a minisztérium illetékes urainál a legjobb kezekben van, azaz azok kezében, akik ennek a becsületes és érdemeket szerzett karnak tényleg jóindulatú pártfogói. Hangsúlyozottan kiemeli itt azt is, hogy épen ezen új erdőtörvény létesítésekor a saját ügyeik sikeres védelme érdekében igen fontos az, hogy mind valamennyien egységesen, kitartva és összetartva álljanak sorompóba a vezetőség mögött s az egyesület törekvésének támogatására sietve kell, hogy jöjjenek mindazok, akik még máig sem tagjai az egyesületnek, mert csak számottevő nagy tömeg egységesen kifejtett tömegakarata az az erő, mely sikert arathat az egész vonalon. Példaképen említi meg, hogy a közel jövőben megadandó kívánságok között szerepelnek:

A szolgálati idő leszállítása 40 évről 35 évre.

A létminimum megállapítása.

Az, hogy a szakiskolákba való felvételnél az erdészeti alkalmazottak gyermekei előnyben részesüljenek.

Az, hogy a szolgálat teljesítése közben életüket vesztettek, vagy szolgálatképtelenekké váltak szolgálati időre tekintet nélkül 100%-os teljes nyugdíjat kapjanak.

Az, hogy a szolgálat közben esetleg szükségessé váló fegyverhasználat esetében kötelező ingyenes jogvédelemben részesüljenek.

Az, hogy részükre is létesíttessék gyermeknevelési alap és még sok egyéb is, aminek részletes felsorolására az idő rövidsége miatt már nem kerülhet sor.

Megemlíti, hogy illetékes helyen igen jól ismerik az erdészeti és vadászati alkalmazottak mai teljesen elhanyagolt helyzetét és annak alapos megváltoztatására nem is hiányzik a legteljesebb jóakarat, ami annak idején az új erdőtörvényben fog kifejezésre jutni.

Végül, mivel az elhangzott, ismételt felhívás dacára is felszólalni, illetve javaslatot tenni senki sem óhajtott, tekintettel az idő igen előre haladott voltára, ismételten megköszönte úgy a jelen volt tisztikarnak, mint a kartársaknak, hogy ezen vándorgyűlés megtartását lehetővé tették és a „Hymnus" eléneklése után a gyűlést berekesztette.

A gyűlés után a zöld tölgylevelekkel diszített teremben, gyönyörű virágokkal diszített asztalok mellett száz teritékű társasebéd volt és a szokásos többrendbeli felköszöntő, no meg a jó cigányzene emelte a fényes hangulatot.

Délután öt órakor az erdőn találkozott a vendégsereg, ahol jó lacikonyha és cigány mellett kivilágoskivirradtig tartott az igen sikerülten rendezett majális, melynek tiszta jövedelme kettőszáz pengő, a rendezőség dícséretes buzgalmának eredményeképen, a temetkezési segélyalapunkat növeli.

A vándorgyűlés alkalmából táviratilag üdvözöltük: őexellenciáját ,a Földmivelésügyi Miniszter urat, őméltóságát, Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos, erdészeti főosztály főnök urat, egyesületünk nagyrabecsült védnökét, őméltóságaikat, Papp Béla és Véssey Mihály miniszteri tanácsos urakat, valamint Szepessy Arthur főerdőtanácsos, erdőigazgató urat, mint egyesületünk közismert és tisztelt pártfogóit.

Üdvözlő táviratainkra az alábbi válaszok érkeztek ügyvezető elnökünk címére:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Távirat:

A magyar erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet országos egyesületének zalamegyei vándorgyűléséből küldött szívélyes üdvözletet megköszönve, azt legmelegebben viszonzom. — Mayer János földmivelésügyi miniszter.

—

Levelek:

Kedves Barátom!

A magyar erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet országos egyesületének lentii vándorgyűléséből küldött megemlékezésetekért fogadd a leghálásabb köszönetemet.

A legszívélyesebb üdvözlettel vagyok

készséges híved:
Pfeiffer

—

A „MEOSz." tekintetes Elnökségének
Helyben

Őszinte igaz örömmel vettem a lentiiben megtartott vándorgyűlésről hozzám intézett szíves üdvözletet.

Amidőn ezért úgy a mélyen tisztelt Elnök Úrnak, mint a „MEOSz." minden egyes tagjának hálás köszönetemet tolmácsolom, arra kérem az Egek Urát, a magyarok hatalmas Istenét, teljesítse mindazt az óhajt és kívánalmat, melyért az egyesület küzd s adja, hogy a legközelebbi vándorgyűlést már ne e csonka hazában, hanem elszakított testvéreinkkel együtt Nagymagyarország területén, igaz boldogságban s megelégedésben tarthassák meg.

A legszívélyesebb üdvözlettel:

Szepessy Arthur
m. kir. főerdőtanácsos,
erdőigazgató.

Értesítés

Tomasovszky Imre: „Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói" című kézikönyvből, mely az erdészeti altiszti szolgálat minden ágazatára vonatkozó igen hasznos és az erdészeti altiszti szolgálatban nélkülözhetetlen gyakorlati útmutatásokat tartalmaz; már csak igen kevés példány van raktáron, ezért felhívjuk mindazon kartársainkat, akik ezt a nélkülözhetetlenül hasznos könyvet ezideig nem szerezték még meg, hogy azt mielőbb megrendelni sziveskedjenek, mert ha készletünk elfogyott, úgy a könyv belátható időn belül már nem lesz megszerezhető. *A díszesen kiállított vászonkötésű könyv ára 5 pengő, amely összeg havi 1 pengős részletekben is törleszthető. A könyv megrendelhető a „M.E.V.M.E." vezetőségénél Miskolc, Deák-tér 1. szám, fszt. 1. alatt. — Az Erdőőri és Vadőri iskolába felvett tanulóknak nélkülözhetetlen tankönyv.*

Levél a szerkesztőhöz

Visszhang Balatonfüredre

Néhány darab megsárgult papirlap fekszik előttem, melyre a nyomda ezelőtt 50 esztendővel nyomta a betüt. Ha vesszük, elég hosszú idő. Olvasom, jól esik olvasása, mert rólunk beszél, rólunk mesél erdészeti altisztekről. Hogy ki írta, nem tudom, mert nincsen több, mint néhány tépett lap.

Az első lap bekezdése ez:

„Minden cselekedetünknél, minden lépésünknél, melyet megtenni akarunk, hell hogy bizonyos cél lebegjen szemeink előtt, melynek elérését óhajtjuk. Az olyan emberre, ki céltalanul bolyong ide-oda, azt szokták mondani, hogy bolond."

Mi voltunk ezek és még vannak is; cselekedet és cél nélkül bolyongtunk ide-oda ötven esztendőnek mulásával együtt. Nem követtük a népszabadító Josuát, kit a tüzes oszlop vezérelt a sivatagon át. Elhagytuk őt és tespedtünk, míg végre e tespedésből kiragad bennünket ő; tettekre buzdít, erőnket fölvillanyozza a létért megvivandó küzdelemhez. Sok küzdelem árán, nehéz viszontagságok jármában eljutottunk a III római egyeshez s most rakjuk alapfalát a negyediknek, mely letétetett a magyar tengerparton: „Balatonfüreden".

Azt hiszem, talán egy kar- és tagtárs sem tudta azt megtenni, hogy a fenti című „Szövetségi ügyek" rovatában közölt cikket, mely ügyvezető Elnök urunk magyar lélek szülte gondolatait közölte, ne olvasta volna figyelmesen át és ne vetett volna néhány pillantást a multba, ne jutott volna valamenynyinek eszébe az, amit Elnök urunk oly sokszor elmondott: „Egységben az erő".

Jőjjetek s álljatok a sorba mindazok, kik még elmulasztottátok ezt megtenni; tekintet nélkül arra, hogy hol és milyen iskolán, hazánkban vagy a külföldön nyertetek-e képesítést. Törvény sem lesz senki számára külön szerkesztve, mint ahogy a népdalt is egy kottáról húzza a cigány akár nekem, akár neked: „Ezt a kerek erdőt járom én".

Láthatja minden kar- és tagtárs azt, hogy egyesületünk egy nagy lépéssel megint előbb re jutott. A nagy nyilvánosság előtt jelenünk meg s ott tárja fel Elnök urunk azokat a bajokat, melyeket csonka hazánk erdőbirtokosai és az egész erdőmérnöki kar orvosolni fognak, hogy boldoggá és megelégedetté tegyenek minden erdészeti és vadászati altisztet, mert csak az összességnek a boldogsága és megelégedettsége teszi boldoggá és erőssé magát a hazát.

Határozza el tehát minden egyes — még kívül álló — erdészeti altiszt azt, hogy a mai naptól fogva tag. így támogassuk egyesületünket. Ezzel kiküszöbölhetünk minden olyan reánk nézve nem hasznos dolgot, mint amilyen a közelmultban is megtörtént,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

sajnos főuri birtokon, hogy fővadászra lévén szüksége az uradalomnak, dacára annak, hogy van hazánkban is elég, külországból akart az uradalom idegen egyént betelepíteni, ami hála az isteni gondviselésnek, nem volt keresztül vihető.

Ilyen, vagy hasonló esetekben — feltéve, hogy minden altiszt tag, — egyesületünk mindig meg fogja tudni tenni a szükséges lépést, hiszem azt, hogy mindig eredménnyel.

Ez volna azután örvendetes, hogy ez a petyhüdt altiszti társadalom, amelyet széthúz ezernyi érdek és érzés, 50 esztendő után felébredve, teljességgel egyesülve, lelkesedne olyan ügyért, amellyel a kar összeforrva szolgálná jövőjét és jobb sorsát.

Munkára fel!

Elnök urunknak ezúttal hálás köszönetet mondva a magánuradalmi altisztek nevében s kérjük nehéz munkájához Isten segedelmét: az ő neve a kezdet és vég.

Pusztavám, 1929 június hó 30-án.

Gábris István
erdőőr.

Jónapot kedves kartársam!*

Mult hetekben egyik ismerősöm levelet írt. Beteg. Menjek le hozzá, szeretne velem beszélni. Kérésének eleget tettem. Utamat három óráig vonattal, két és fél órai gyaloglással tettem meg. Vonatról való leszállásomkor gyalog indultam fájós lábaimmal ismerősöm hajlékába. Gondoltam, hogy csak akad hátralévő utamban egy kocsi, amely gyaloglásomban elősegít. Pár perc mulva kocsizörgést hallottam. Hála Isten, ezzel egy darabig elmegyek. Elért, köszönök neki, egyúttal megkértem, hogy vigyen el. Válasz: szívesen üljék fel. Kérdi, mint szokás, honnét jövök, hová megyek? Beszédbe ereszkedünk, szép két fekete csikója lépésben, a forró napsütésben legyekhez vergődnek, mi pedig barátságos beszédbe eredünk.

Utunk erdő mellett vezet el. A kocsi tulajdonosa dícséri, nagyon szép erdő ez. Bólintottam egyet, átvettem a szót tőle, nem akartam elmondani neki, hogy ez a bajom, hogy én is ilyen szép erdőben töltöttem harminc évet nyugdij nélkül. Haladtunk, egy fordulatnál, az úton belül, legeltet egy öreg bácsi három szép tehenet, az öreg bácsi botjára támaszkodva ránk sem néz, csak gondolkodik. Odaérve felismerem 15 évvel ezelőtt láttam kartársamat. A kocsi tulajdonosát megállítom, megköszönöm jó szívességét, tovább nem mehetek, beszélnem kell kartársammal. Hozzálépek, jó napot kedves kartársam. Kezet szorítunk, felismer. A könnyek szemeiből kicsordulnak, természetesen a kocsi tulajdonosa ezt végig nézte, kalapot emelt és tovább haladt. Öreg kartársammal leülve az árok partjára, első szava, kérdi hol vagyok most, hol vagyok állásban? Válaszom neki, seholsem. Tönkrementek lábaim, nyugdíjazva, illetve kegydíjazva vagyok. Kérdezi tőlem, mennyi kegydíjat kapok évenként, válaszom: egyszáznyolcvan pengő egy évrve. Kezével legyintve, büntesse az Isten őket. ő 45 évig szolgált egy főpapi uradalomban, még kevesebbet kap. Kérdezem a famíliát, felesége meghalt, egy fia volt, elesett a harctéren, ő pedig szolgálatképtelen lett. Hetvenegy éves vagyok, most így kell öreg napjaimra mindennapi kenyeremet megkeresnem. Beszélgetésünk közel egy óráig tartott. Állatai delelni jöttek egy füzfa alá, talán ők is tudják, hogy egy 71 éves jágernek kenyér és a pihenés kell. Elválásunkkor kezet szorítva búcsuztunk egymástól. Utamon haladok. Eszembe jut Nagyságos ügyvezető Elnök urunk Balatonfüreden előadott magyar erdészeti altiszti személyzet sérelmeinek megvilágítása, amiért is minden magyar erdészeti segédszemélyzetnek köszönettel kell hódolni. Rágondoltam azon öreg kartársainkra és sok özvegy és árva kiskorú gyermekekre, akik évi 4q búza váltsági árt kapnak. Mi is történik azokkal addíg, amíg az erdészeti altiszti személyzet nyugdíjtörvényét életbe lépteitk. Amiért igen szépen kérem ügyvezető Elnök urunkat mindazoknak az elhagyatottaknak a nevében, akik legnagyobb nyomorban és éhségben szenvednek, érdekükben tegyen lépést a minisztériumnál. Ne engedjék őket elpusztulni

Kérésem ismétlésével maradok ügyvezető Elnök úrnak készséges szolgája:

Pápa, 1929 április 27. Tőkert villanegyed.

Németh József
veszprémi püsp. urad.
kegydíjazott erdőőre.

**) E levelet minden változtatás nélkül adjuk, amint vettük, mert igen jellemző feljajdulása az érdemes és becsülettel kiszolgált agg altisztjeinknek, akiknek 40—45 évi buzgó szolgálat után koldusbot és koldustarisznya a jutalma. Kartársak! Kik még nem vagytok az egyesület tagjai, bizony mondom, a ti bűnötök, hogy nem tudunk még rajtuk segíteni. Hagyjatok fel végre a részvétlenségetekkel és járuljatok hozzá fillétekkel azon alap létesítéséhez, amely hivatva van majdan a hasonló sorstól benneteket is megoltalmazni. Lépjetek be mindnyájan a MEVME-be! Vegyetek részt küzdelmeinkben! — A szerk.*

Egy az összességért, az összesség egyért, ez az ut az, mely célra vezet, mert „Egységben az erő".

Az összetartás érzését, fontosságát és az ezzel járó kötelességek teljesitésének szükségességét, minden kartársunkkal meg kell, hogy értessük.

—

A kartárs, aki helyzetének javulását óhajtja, késedelem nélkül lépjen a MEOSz-ba s az, ki a családját s kartársát szereti, a lap és tagdijat pontosan fizeti.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Méhészet

Méhanyák neveltetése

— Ignácz Sándor „Méhészet stb" című könyvéből. —

Hogy feltétlenül erőteljes családokkal méhészkedhessünk, szükséges, hogy minden évben tartalékanyákat neveltessünk. Ez azért is szükséges, mert nem minden évben rajzanak a méhek. Tartsa minden méhész szabálynak, hogy két nyárnál tovább ne tűrje meg az anyákat. Ha ezt megtartja, akkor nem kell attól félnie, hogy az anya időközben elpusztul, vagy hogy ritka petezése miatt a család legyengül. Amely családnak fiatal, életerős anyja van, azzal a munka is kevesebb, mert a népes családot nem kell folyton vizsgálgatni, hogy mi is a baja, mint a folyton gyengülő családot. Ha pl. tartalékanyákkal rendelkezünk és valamely családnál az anya valami okból megsérül, vagy ritkán petéz, azt egyszerűen elvesszük és másnap vagy harmadnap helyette az anyanevelőből már adhatunk a családnak egy fiatal anyát, s ezzel megszakitás nélkül tovább folyik a petézés.

Tartalékanyákat külön anyanevelőkben szoktunk nevelni; de ha anyanevelő nincs, akkor felhasználhatjuk e célra az üres kaptárokat is oly módon, hogy csak az alsó sorba teszünk lépeket s mindjárt a tetejére tesszük a födődeszkát. Legjobbak az olyan tartalékanyanevelő kaptárok, amelyek kettősfalúak, és amelyekbe 10 keret fér, hogy télen is ki lehessen benne teleltetni az anyanevelő kis családokat. Egyébként az anyanevelő kis kaptár csak anynyiból különbözik egy rendes országos méretű kaptártól, hogy nem három- vagy négysoros, hanem csak egysoros és 10 keret fér bele. Legjobb az úgynevezett hatos anyanevelő, melyben 6 fiók van és egyszerre 6 anyát lehet benne neveltetni és telelni.

Tartalékanyákat úgy neveltetünk, hogy május közepe táján, ha arra alkalmas meleg napok vannak, akácvirágzás előtt 10 nappal, (ha azonban hidegek vannak, később is lehet) kiválasztunk egy népes családot, amely mindig több mézet hordott, mint a többi, s ezenkívül méhei szelíd természetűek, vagyis nem szúrnak úgy, mint a többiek. Ettől a családtól elvesszük az anyát azzal a léppel, amelyiken van s betesszük az anyanevelőbe, ahová előbb a homokdeszkához beakasztunk egy virágporos lépet, ha pedig az nincs, akkor egy üres lépet s utána azt a lépet, amelyiken az anya van méhekkel együtt és harmadiknak egy teljes mézeslépet. Ha az anyával kevés méh került be, — különösen ha fiasítás is volt a lépben, — akkor egy másik lépről seperjünk az anyához még méheket is, hogy elegendő méh legyen az anyánál. Ezután tegyük fel az anyanevelőre az ablakot és takarjuk be. A törzset pedig, amelyről elvettük az anyát, rakjuk vissza a helyére és 4 nap mulva nézzük meg, hogy nincs-e nála befödött anyabölcső. Ha van, azt le kell csípni, nehogy abból keljen ki az anya, mert az ilyen anya előrehaladott álcából van nevelve, vagyis olyan álcából (4—5 naposból), amely 2—3 napig nélkülözte azt a kitünő táplálékot, melyet a munkás méhek a saját gyomrukbon készítenek a kiválasztott anyaálcának. Az ilyen előrehaladott álcából nem lesz jó anya, mert ha az első évben elég jól petézik is, a másodikban már csak imitt-amott rak le egy petét.

Ezért tehát az öreg anya elvételétől számítva, négy nap mulva vizsgálja át a méhész azt a családot, amellyel az anyabölcsőket készítteti, a befödetteket csipkedje le, csak a nyitottakat hagyja meg, hogy jó petézésű anyákat kapjon.

Onnan van tehát az, ha egyik-másik anya nem petézik jól és igen hamar kimerül, hogy előrehaladott álcából nevelték, amelyet a méhész nem semmisített meg.

Egyébként, ha az anyabölcsőt három napos petére épitik, amelyből még aznap kibújik az álca, akkor 6 nap mulva fedik be. Ha azonban 3—4 napos álcára épitik, akkor meg már a harmadik, vagy a második napon fedik be és így a táplálás nem volt tökéletes.

Amikor tehát a korai anyabölcsőket lecsipkedtük, utána 4—5 napra szedjük ki a családot és találni fogunk nála több lépen befödött anyabölcsőket; ezeket rakjuk be az anyanevelőkbe a következő módon:

A fölösleges apró anyabölcsőket vagdossuk le, ne hagyjunk egy lépen többet, mint a legnagyobbak közül kettőt. Mikor lemetéltük a fölösleges anyabölcsőket, rakjuk be minden anyanevelőbe a homlokdeszkához 1—1 virágporoslépet, ha ez nincs, akkor üres lépet s utána minden anyanevelőbe 1—1 anyabölcsős lépet méhekkel együtt és ezenkívül seperjünk be minden anyanevelőbe egy lépről méheket, hogy így, ha majd az anyanevelőből az öreg méhek visszarepülnek régi helyükre, az anyanevelőben maradjon elegendő méh, amelyek a kellő meleget fejlesztik és a fiasitást eltakarják, mert máskülönben az anyabölcsőből nem kel ki az anya. Ezenkívül minden anyanevelőbe tegyünk be még harmadiknak 1—1 keret mézet, hogy éhen ne pusztuljanak, s mikor már mindezeket megtettük, takarjuk be őket jól, ahol aztán 8 nap mulva kikelnek a fiatal anyák és a megtermékenyülésük után felhasználhatjuk akár az öreg anyák kicserélésére, akár pedig rajkészítéshez Ha azonban csak egy lépen készítettek volna anyabölcsőket, akkor vagdossuk ki a nagyobb bölcsőket a lépekről külön-külön háromszög alakban és vágjunk több üres lépen két anyabölcső részére, ugyanolyan háromszögű nyílást, és minden ilyen háromszögű nyílásba illesszünk be egy kivágott anyabölcsőt és így akasszuk be mindenik lépet külön-külön az anyanevelőbe; ezekhez aztán más lépekről, vagy akármelyik családtól seperhetünk be annyi méhet, amennyi két lépet jól eltakar és ezután adjunk be még mindegyiknek 1—1 mézes lépet.

Amikor már az anyabölcsős lépeket mind szétosztottuk, másnap, vagy harmadnapra, adjuk vissza a családnak a tőle elvett öreg anyát, hogy a petézés újból megindiuljon. A régi anyát úgy adjuk vissza, hogy betesszük egy anyazárkába vagy egy üres gyufaskatulyába, melynek nyílását műléppel ragasztjuk be és ha az anyát elfogadják, a mülépet kirágják és kieresztik a skatulyából; ha pedig nem fogadják el, akkor valószinüleg valamelyik lépsarkában anyabölcső maradt, amit nem vettünk észre, és ezért nem eresztették ki az anyát. Ilyenkor vizsgáljuk át mégegyszer a fiaslépeket alaposan és a megtalált anyabölcsőt csipjük le, hogy az anyát kiengedjék.

De visszaadhatjuk az anyát akkor is, amikor az anyabölcsős lépeket osztjuk szét, mégpedig úgy, hogy az anyát kifogjuk és helyébe egy anyabölcsős lépet teszünk, az anyát pedig visszaadjuk annak a családnak, ahonnan ezelőtt 8—9 nappal elvettük, illetve ahonnan az anyabölcsőket elszedtük. Az anyazárka nyílását, amikor az anyát beadjuk a családnak, ne a tolókával zárjuk be, hanem ezt is egy darabka műléppel, hogy így ha elfogadják, kiszabadíthassák belőle. Különben csak úgy, minden zárka nélkül ha beengedjük az idegen anyát a családhoz, legtöbbször megölik. Ha az anyabölcsőt építtető családot min-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

den este megetetjük egy kis langyos mézes vízzel, akkor szép nagyanyabölcsőket építenek, ami fontos is, mert minnél nagyobbak az anyabölcsők, annál nagyobbak lesznek a belőle kikelendő anyák. Az ilyen család, dacára annak, hogy anyabölcsőket építtetünk vele, mézhozamban alig marad el a többitől. Neveltethetünk még tartalékanyákat úgy is, hogyha valamely megrajzott családtól a fölösleges anyabölcsőit elszedjük és egy-két keretről lesöpört méhel az anyanevelőbe rakjuk. Vagy pedig egy frispetés lépet méhekkel együtt kiteszünk az anyanevelőbe; de amennyiben ez utóbbi műveletnél kevesen vannak a munkásméhek, majdnem mindig csak kicsi anyabölcsőket építenek, amely ből aztán csak hasznavehetetlen anyák fognak kikelni. Végül pedig, ha valamely családtól elvesszük az anyát s van neki friss petéje, ez is nevel magának anyát, csak hogy ezekben az esetekben is, az anya elvételétől számítva 4 nap mulva ki kell szedni a család költőüréből az összes lépeket és a már befödött bölcsőket csipkedjük le (csak a födetleneket hagyjuk meg), azután 4 nap mulva újból szedjük ki, hogy a fölösleges anyabölcsőket megsemmisíthessük, és csak a két legszebb (legnagyobb) anyabölcsőt hagyjuk meg. Igy aztán, ha lemetéljük az aprókat, akkor nem fordulhat elő az, hogy az először kikelő anya kicsi lesz. A méhek ugyanis mindig az először kikelt anyát fogadják el és ha az első után kikelők nagyok is lennének, mégis azokat ölik meg, amelyek utoljára kelnek ki. De lehet anyát neveltetni úgy is, — ha valamelyik családnak nincs se anyja, se friss petéje, — hogy elveszünk egy jó tulajdonsággal bíró családtól egy frisspetés lépet s ezt beadjuk az anyátlan családnak, (de nem utolsónak az ablakhoz, hanem legalább is 4—5-iknek), és 4 nap mulva ez esetben is lecsipkedjük a korai befödött bölcsőket, majd aztán 4 nap mulva újból kiszedjük, amikor két szép bölcső kivételével mind lemetéljük és most már csak 18—20 nap mulva nézzük meg újból, hogy a fiatal anya petézik-e már. Anyákat azonban nem minden időszakban lehet neveltetni. Kora tavasszal azért nem lehet neveltetni, mert a hideg miatt az anya ki sem repül; azután meg ilyenkor még herék sincsenek. Rajzás után szintén azért nem igen sikerül az anyanevelés, mert már a heréket kidobálták. Legjobb május közepétől július közepéig, vagy végéig anyát neveltetni. Néha azonban, ha az idő kedvező, még szeptemberben is sikerül, de ez már ritkán és nem biztos.

Minden kárban van haszon . . .

Azt hiszem, hogy az elmult szigorú télben Isten kezét kell látnunk, mely kéz előreláthatón irányítja a természeti erőket és az emberek sorsát. „Minden kárban van haszon", tartja a közmondás. Nagy csapás érte a méhészeket, mert a hosszú tél folyamán méhállományuk 50—80%-át vesztették el és bizony sokan lesznek méhészek, akik emiatt elkeseredve felhagynak a további méhészkedéssel.

De vajjon, eltekintve a pillanatnyi — elég érzékeny — veszteségtől, magát a méhészetet, mint gazdasági ágat érte-e nagy csapás?

Kedvem volna azt mondani, hogy nem, sőt azt is hozzátenni, hogy magának a gazdasági ágnak, illetve méhállományunk qualitásának hasznára vált, mert nem volt egyéb, mint természetes kiválasztódás! Bizonyos ugyebár, hogy csak a jól gondozott, erős és kellő élelemmel ellátott családok maradtak meg?! E jó tulajdonságokkal rendelkező családok utódaira ugyancsak átöröklődnek a jótulajdonságok. (Megjegyzem, hogy a méhcsaládok „jólgondozottsága" és „kellő élelemmel való ellátottsága" nem a méhek jótulajdonsága, hanem inkább a méhtartó tulajdonságának következményei); ebből pedig az következik, hogy méhállományunk minőségét tekintve a jövőben sokkal előbbre fogunk állani, mint a mult években és megfelelő körülmények között családonként több fölösleget fogunk nyerni, mint idáig.

Ugyancsak megrostálta a tél a méhtartókat is. A méhészkedőknek legalább egyharmada felhagy a méhészkedéssel. Ebből sem lesz kára a méhgazdaságnak, mert akit egy csapás visszariaszt, úgy sem lehet jó gazda. Aki pedig nem csüggedő, lelkes méhész, egy nagy tapasztalattal gazdagabban, a megmaradt jó törzsekkel tovább foglalkozik, a jövőben csak jó eredményt mutathat fel.

Két-három év alatt ismét felszaporodik méhállományunk a régi nagyságra, de akkor már jobb családjaik lesznek, mint valaha.

Nálunk, Szigetközben, eltekintve a kora tavaszi kedvezőtlen időjárástól, a szép tavaszutó teljesen rendbehozta a megmaradt méhcsaládokat. Ha a március és április rendes lett volna, akkor az akácvirágzás első 3—4. napján kijöttek volna a másodrajok is. Igy azonban legtöbb helyen az első rajok jöttek akkor. De a dunaparti Cikollasziget községben, melynek határában rengeteg sok a fűz, a kaptáros családok is leadták a kóc előtt az első rajt és az akác első felében a másodikat. Itt a kasban telepített másrajok is gyüjtöttek annyit, hogy ha a nyár folyamán napiszükségletüket fedezni tudják, feletetés nélkül is kitelelnek. Ahol pedig egész műléppel és kész kerettel felszerelt kaptárba kerültek: csodákat műveltek.

Cikollaszigeten a tanító az ősszel 32 családot telelt be kaptárakban. Ebből 16 elpusztult és ma mégis 50 kaptár méhe van. A kasos családok pedig kizárólag mindenkinél megháromszorozódtak. Ilyen jók a dunaparti füzesek!... Már Halászin és Magyaróvárott nem volt ilyen kedvező a helyet, mivel itt nincs olyan sok fűz. Itt csak a gyümölcsvirágból kezdték összeszedni magukat a családok s igy az akác eleiére nem fejlődhettek ki annyira. Jobbára csak az akácvirágzás második felében rajzottak meg először.

Nálunk az akác május 26-tól június 10-ig virágzott jól, de szórtan még június 10-e után is lehetett látni teljes virágzásban levő akácot.

Ha Isten is úgy akarja, tíz év mulva nálunk már hársból is hordhatnak méheink számottevő mennyiséget, azután Sopkorából és Kaelreuterióból is. Ezekből a fajtákból az első 1600 drb. már szépen fejlődik a faiskolánkban.

Ezt követi a jövő években évenként 2—4 ezer drb. úgy, hogy 10 év mulva már utcáinkon, utainkon és köztereinken kizárólag mézelő fák fognak virítani.

Kolos István.

„Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói"

Irta: **TOMASOVSZKY IMRE**
ny. miniszteri tanácss.

Kapható, illetve megrendelhető az „ERDŐ" szerkesztőségénél Misklc, Deák-tér 1. Ára: (vásznkötésben kötve) 5 pengő.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

HIREK

Nyugalombahelyezés. „Horváth Gyula m. kir. műszaki altiszt-főerdőőrt a m. kir. földmívelésügyi Miniszter Úr 1929. május hó végével végleges nyugalomba helyezte."

Vitézéavatás. Kormányzó Úr Őfőméltósága *Sudár Péter* járási erdőőr, balatonboglári lakost f. évi június hó 16-án vitézzé avatta.

Szerkesztői üzenetek

Tóth József K. Tagdíja június hó végéig rendezve van, temetkezési díj címén június hó végéig számítva 3 pengővel hátrálékban van.

Gera József K. Úgy tagdíja, mint temetkezési díja június hó végéig rendezve van.

Szabó Ferenc M. Tagdíja június végéig van rendezve.

Imberger István D. Tagdíja 1930. március végéig, temetkezési s. a. díja pedig ugyanezen időre rendezve van.

Bugri József D. Tagdíja június hó végéig, temetkezési díja pedig szeptember hó végégig rendezve van.

Forgács Mihály F. Tagdíja 1929. év végéig, temetkezési íja pedig 1930. április végéig rendezve van.

Suppán István Sz. Három évi tagdíja rendezve van, temetkezési díja pedig 1930. év végéig ki van fizetve.

Halvax Andor J. Tagdíja 1929. év végéig, temetkezési díja pedig 1930. év március végéig rendezve van.

Dabranoky Mihály Szg. Tagdíjhátráléka 1929. június hó végéig számítva 16 P. Temetkezési s. a.-nak ezidőszerint még nem tagja, amennyiben a tem. s. a.-ba be óhajt lépni, úgy két egyesületi taggal igazolt belépési nyilatkozatát küldje be. Az újonnan belépőknek 1 P beiratási díjat és havonta 50 fill. tem. tagdíjat kell fizetniök.

Sipos Ferenc Rp. Címváltozását helyesbitettük. A multévben beküldött 14 P-t megkaptuk, pénzek nyugtázását azonban csak f. évtől kezdtük, s így a mult évi befizetéseket utólag már nem nyugtázzuk.

Gáspár Ferenc L. Ön még 1928. január hó 1-től kezdve tagja egyesületünknek, tagdíjhátráléka 1929. év végéig számítva 15 pengő. Tagjainknak évi 14 P tagdíjat kell fizetniök.

Kóri Ernő Ö. Tagdíja 1929. január hó 1-től számítva ez év végéig rendezve van. Lapra, mint egyesületi tagnak külön fizetnie nem kell.

Bócsi József. Három évi tagdíjhátráléka 9 pengő.

Mayer Ferenc Cs. Tagdíja 1928. október hó 1-től számítva 1930. évi január hó végéig rendezve van. Eddig összesen 21 pengőt fizetett be.

Teszárs Vilmos Tagdíja ez év végéig, temetkezési díja pedig 1930. évi április végéig rendezve van.

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEOSz-ban tömörülnünk kell.

Befizetések nyugtázása 1929. VI/26-VII/25-ig

Cím: Polacsek Béla Budapest, I. k. Hidegkuti-út.

Suppán István 5 tem; Zengráf József 16 td; Imberger István 10.50 td., 4.50 tem; Szabó Ferenc M. 10 td; Zadránszky I. 14 td., 6 tem; Neumann Lajos 7 td; Pankasz István 10 td; Petromárko Illés 0.50 asz; Habina József 6.50 tem; Habina Józsefné 8.50 tem; dr. Thóbiás Gy. 6 le; Varga Ferenc 3 le; Kutics Győző 14 td; Bölcs István 7 td., 3 tem; Horváth Lajos 3.50 td., 1.50 tem; Gera József 4 td., 1 tem; Háber János 7 td., 1 tem; Németh Ferenc 6 le; Brauer Hermon és társai 57 td; Gottwald Pál 14 td; Pilismaróti közalap. erd. alt. 40 td., 28 tem; Garai János 7 td., 3 tem; Somsák Pál 10.50 td., 5.50 tem; Fortenbacher Nándor és társai 21 td., 7 tem; Tóth József K. 13 td., 2 tem; Cseh János és társai 17.50 td., 7.50 tem; Groczer János 4 tem; Kovács József Süksd 3 le; Makk Gyula 2 bi., 7 td., 5 tem; Mayer Ferenc 8 td; Bugri Józse 1 tem., 0.50 asz; Forgács Mihály 7 td., 5 tem; Steiner József Z. 14 td., 2 tem; László János 6 td., 0.50 tem; Tóth Márton Pku. 3 td., 0.50 asz; Suppán István Sz. 3.0 tem; Harihovszky József 7 td., 1.50 tem., 0.50 asz; Neznik István Sb. 9.02 td., 4 tem; Horváth Lajos Nr. 2 bi., 4 td; Pápszi Mihály P. 7 td., 4.50 tem., 0.50 asz; özv. Zsurilla Lajosné V. 5 tem; Papp Mihály V. 14 td., 1 tem; Földmiv. min. 41.78 le; Szabó Jenő G. 1 td., 5 Tkv; Malusinszky Pál 7 td., 3 tem; Varga István P. 21 td., 1.50 tem; Király Sándor B. 7 td., 1 tem; Lipkovics János és társai 14 td., 2 tem., 4 Tkv; Halvax Andor 14 td., 5.50 tem., 0.50 asz., 0.28 Tkv; Kóri Ernő 2 bi., 14 td; Máté János 7 td., 0.50 asz; Szabó Elek 7 td., 2 tem., 0.50 asz., Komáromy László 6 td; Teszárs Vilmos 7 td., 4.50 tem., 0.50 asz; Pásztorek Antal 7 td., 4 tem; Györki László 7 td., 3 tem; Farkas Ferenc 7 le; Kiss János Buv. 7 td; Hoffer Ferenc 14 td; Gyömörey Elek 3 le; Huszthy Lajos 2.50.

HIRDETÉSEK

Erdőlegényt keres azonnali belépésre gróf Karátsonyi Jenő pilisvörösvári és solymázi uradalmának erdőgazdasága. Érdeklődni lehet az *Uradalmi Főintézőségnél, Pilisvörösváron.*

—

Felkérem azon állami, közalapitványi és városi napidíjas erdészeti altiszt kollégáimat, kik hajlandó volnának egy Budapest székesfővárosi n. d. erdészeti altiszttel helyet cserélni, hogy címüket velem mielőbb közöljék. Cserélésemnek oka az, hogy atyám és fivérem már kinevezett erdészeti altisztek és a székesfővárosnál rendszeresitett 13 erdőaltiszti állásba kettőnél több egy családból kinem nevezhető.

Cím: Polacsek Béla Budapest, I. ker. Hidegkúti-út 88 szám.

—

27 éves jómegjelenésű, öt középiskolát végzet nős, kisecsaládu vagyok, vadőri állást elvállalok, jó szolgálati bizonyítvánnyal rendelkezem. Mesterséges fácánnevelést és vadban elszegényedett vadászterületek és vadaskertek vaddal való benépesítését vállalom.

Megkeresést az „Erdő" Kiadóhivatalába „Szorgalom" jelligére kérek.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Gyertyán haszonfát megvételre keres és ajánlatokat kér mindazon erdőgazdaságoktól, amelyekben 1929—30. és 30—31. gazdasági években kitermelés alá kerül már 23 cm. középvastagságtól és 120 cm. hosszúságtól.

Wiesner Andor fakereskedő Vékény, posta Baranyakárasz.

—

M. kir. Erdőigazgatóság Győr.

Pályázati hirdetmény erdőőri állásra.

A m. kir. földmívelésügyi Miniszter Úr 730/1929. I. 3. számú felhatalmazása alapján az államrendészeti altiszti személyzet létszámában az 1927. évi 3000. M. E. sz. rendelet 6. pontjában emlitett I. osz. altiszti csoportba egy szakminősítéshez kötött és az 1925. évi 7000. M. E., illetve az 1927. évi 9000. M. E. számú kormányrendeletben megállapított fizetéssel és egyéb javadalmazással járó s egyelőre ideiglenes minőségű I. osztályú altiszt-erdőőri állásra pályázatot hirdetek.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy:

1. anyakönyvi kivonattal,
2. illetőségi-,
3. iskolai és erdőőri szakvizsga-,
4. szolgálati-,
5. erkölcsi-,
6. hatósági orvosi-,
7. családi állapotukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt és kellően bélyegezett kérvényeiket a győri m. kir. Erdőigazgatósághoz címezve (Győrött, Bisinger sétány 28. szám alatt) legkésőbb 1929. évi július hó 31-ig nyujtsák be.

A kinevezendő altiszt állását a kinevezés kézhezvételétől számított 15 napon belül tartozik elfoglalni.

Győr, 1929. évi június hó 21-én.

M. kir. Erdőigazgatóság.

Könyvek kötése a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig a

MAGYAR JÖVŐ R.-T.

könyvkötészetében (Miskolc, Hunyadi-u. 13) Egy próbakötés meggyőzi rendelőinket.

Felhivás előfizetésre és hirdetésre

„Az Erdő" kiadóhivatala tisztelettel felkéri az állami és magánuradalmi erdőhatóságok, valamint a fakereskedelmi és faipari vállalatok igen tisztelt Vezetőségeit, valamint az igen tisztelt közönséget, hogy „Az Erdő"-t támogassák azáltal, hogy a lapra előfizetni és abban hirdetni sziveskedjenek. Lapunk létét, jövőjét egyedül előfizetőinek s olvasóinak szeretetére s hirdetőközönségének bizalmára épiti. Lapunk főtörekvése leend, hogy hivatását t. előfizetői, olvasói és hirdetőinek teljes megelégedésére töltse be. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 45.672.

Legalább negyedévi előfizetést kérünk.

Előfizetési dij:

Egész évre	6 pengő
Félévre	3 „
Negyedévre	1.5 „
Egyes szám	60 fillér

„Az Erdő" kiadóhivatala

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre.

Kőszegi Fenyőmagpergető

Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Mindennemü rőngfát vásárolunk

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. -- Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Rt.-nál Miskolc, Hunyadi-utca 13. (Igazgató: ifj. Ludvig István.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 8. szám. 1929 augusztus 5

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

A cserkészetről általában.

Midőn a mult század vége felé a lőfegyverek különböző nemei tökéletes formában napvilágot láttak, a vadászati módok is többé-kevésbé megváltoztak s az ősi szokást, a hajtással való vadászatot lassan-lassan részben a modernebb vadászat, a cserkészet váltotta fel.

Jogosan mondhatjuk a cserkészetre a modern vadászat jelzőjét, mert előnyei össze sem hasonlíthatók a többi vadászati módozatokkal szemben.

Előnyei a következők:

1. Vadtenyésztés szempontjából első fokon áll, mert nemcsak a nagyvad nyugalma van biztosítva, de egyszersmind az apró vadé is.

2. Az ivararány helyes létrehozása, mert itt adódik kellő alkalom a pontos számbavételre, továbbá a beteges vagy korcs egyedek megfigyelésére és lelövésére, nemkülönben a meddő sutákat, illetve teheneket is csak cserkészeten lehet felismerni stb.

3. Ezen vadászati mód útján értékesül legjobban a vadászterület.

4. Ugyancsak ennél van a legkevesebb pénzkiadás pl. a hajtó és egyéb vadászatokkal szemben;

Az elsorolt előnyöket figyelembe véve, érdemes tehát a cserkészés művészetével — mert a kifogástalan cserkészés az — élénkebben foglalkoznunk.

A cserkészés alapföltételei: a) megfelelő vadászterület (természetesen nagyvad állománnyal); b) a területnek cserkész- és barkácsoló útakkal a szükséghez mérten való behálózása, továbbá magaslesek, esetleg egyéb vadászati berendezések (gunyhó, vadászlak, hid stb.) építése, illetve készítése.

Az erdő nagyságát és terep viszonyait illetőleg, meg kell jegyeznem, hogy minél nagyobb, összefüggőbb, hullámosabb és hegyesebb a terület, annál nyugalmasabb és épen azért könnyebb is a cserkészés, mert a vad nyugodtabb és nem oly figyelmes, viszont sokkal figyelmesebb a vad oly erdőkben, amelyek közé szántóföldek ékelődnek, különösen, ha keskenyek, közel esnek faluhoz, országúthoz, vasúthoz, stb. mert itten a vad reggel már derengéskor be vált a sűrűbe, este pedig csak szürkület után, tehát egészen este vonul ki a sűrűből a legelőre.

Vadaskertekben a cserkészet a vadak szelidebbsége miatt sokkal könnyebb.

Igenfontos szerepet játszik a cserkelő útak hálózatának tervezése, illetve elkészítése. Itt meg kell figyelni a helyi nyári és őszi állandó szelek irányát és az utakat akképen elkészíteni, hogy azok minden esetben, bárhonnan is fúj a szél, használhatók legyenek. A sok út szintén nem felel meg, mert nehezíti a tájékozódást, de egyszersmind azok elkészítése és tisztántartása sok pénzbe is kerül. Általában a helyi körülmények nyujtanak kellő utbaigazítást a cserkelő útak hogyan és miként történő elkészítésére, hogy azok mindenféle tekintetben megfeleljenek.

Síksági erdőkben, ahol a nyiladék-rendszert alkalmazzák tag- és egyéb határokul, ott a cserkelő útakat — föltéve, ha a nyiladékot jobbról is balról is sűrű fiatalos veszi körül — rendesen közel a nyiladékhoz a nyiladékkal parallel készítiük, mert a vad (különösen őz!) igen kedveli a nyiladékokon nőtt legtöbbször igen jó fűféléket (perjék fajai, vadlóhere stb.). Hosszú nyilt nyiladékokon a vad másképen meg sem közelíthető.

Megszokott jó bőgő helyekhez természetesen több közelítő cserkelő útat készítünk, hogy szükség esetén a legcélszerübbet vehessük igénybe. Ott, ahol a vad a környezettől zavarva van és így igen későn indul legelőre és reggel igen korán vonul a sűrűbe, úgy járunk el, (főképen fiatal akácos sarjerdőkben) hogy a fiatalosban zeg-zugos irányban, azaz 60—60 lépésre megtörve a vonalat, a fákat valamennyire felnyessük, a száraz galyat és fűvet elgereblyézzük és kész az út. Ennek az az előnye, hogy a vad erre az

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

útra korán ki jön és nem lesz oly óvatos, mert a kapált és szélesen felnyesett útak gyanúsak előtte.

A cserkelő útakat április végén már el kell készíteni (30—40 cm. szélesen a gyepet lehántani, illetve az almot, fűvet elgereblyézni), az útba növő zöld ágakat esetről-esetre felnyesni és állandóan tisztán tartani, hogy azok egyszersmind a vadak számbavételére és minőségének meghatározására is (az úton hagyott nyomok után) részben felhsználhatók legyenek.

Barkácsoló útakul jól felhasználhatók a nyiladékon, völgyekben, gerinceken vezetett útak, vak-útak (régi vontató vagy közelítő útak) és a rendes erdei útak. Ha ezek megfelelő számban nem volnának, úgy a serdülő fiatalosokban és sűrűbb zárlatú szálaserdőkben ki kell jelölni gyenge törésekkel, illetve kanyarulatokkal, fakivágás nélkül — tehát anélkül, hogy az erdő faállományát csökkentenénk — oly útakat, amelyeken kocsival közlekedhetünk, ezen útakat természetesen, hogy a lovakat hajtó kocsis jól láthassa, az úttest egyik oldalán végig, vagy jobbról vagy balról a kívánt távolságokban a fákat mésszel, de ha azt akarjuk, hogy több évig tartson a jelzés, festékkel (fehér) mellmagasságban megjelöljük.

Arra gondunk legyen, hogy a Dél-nek lejtő hosszú vágásainkon (mag és világos vágás) a vágás hosszában vagy ahogy a terep megengedi, használható út legyen, mert ezek jól felhasználhatók a téli vadászatokhoz, t. i. havon, szánnal való barkácsolásokhoz.

A cserkelő és barkácsoló útak kiegészítő részét képezik a magaslesek, amelyek azt a célt szolgálják, hogy róluk a környező területet beláthassuk, illetve megfigyelhessük (esetleg róluk az arra szánt vadat, ha közelben van, el is ejtjük) vajjon a belátható területen van-e cserkészés tárgyát képező vad és hogy az fekszik, legel, vagy megyen-e? Épen ezért a cserkelő útak a magaslesekhez is elvannak vezetve, hogy a magaslesről, ha a távolság vagy egyéb akadályok miatt nem lehet a lelövésre szánt vadat elejteni, — leszálva arról, a kitüzött irányba haladunk a vad felé a cserkelő úton addig, míg azt fel nem kerestük.

A magaslesek többféle alakban készülhetnek. Leginkább a négy oszlopon nyugvó (a földbe egymástól, négyzetalakban, 1 m. távolságra 0.7—0.9 m. mélyre leásott és tüzön pörkölt 15—20 cm. vastag oszlop) ülőkés magaslest szokták előtérbe helyezni, mert szilárdabbul áll a három oszlopon állónál. Magasságuk változik ((3.5—6.0 m.) attól. hogy a vágás lassan vagy gyorsan növő fafajokból áll-e? Mert pl. Tuskósarjas akácerdőnél a 6 méter magasles a 3-ik évben már alig használható, mivel a sarj már sűrű zárt fiatalost alkot, viszont bükkfiatalosokban sokáig jó. Az elkészítésnél arra kell ügyelni, hogy fent a z ülőke (amely felülről számítva kb. 1.3 m. hosszat tesz ki) hasonló fanemű hasítványokból sűrű rácsozattal készüljön, úgyszintén a létra is és a recsegés meggátlása végett a kényesebb és nagyobb érintkezési részeken (pl. a létra felső része alá) zsák vagy bőrdarabot helyezünk el. Az ülőke fenekére, hogy ne kopogjon, recsegjen, szintén legjobb zsákot tenni, jó ha a magaslesnek teteje is van, mert esős időben sok hasznát vesszük úgy vadászati, mint kényelmi szempontból.

Magaslesek készítésénél — ha a körülményeknek egyébként megfelel — felszoktuk használni a vágás, illetve fiatalos szomszédságban lévő élőfákat is (néha 2—3 db. is felhasználható, ha közel esnek egymáshoz, ilyenkor esetleg 3 oszlopú (lábú) magaslest is lehet készíteni), de akkor ezeket megfelelő magasságban levágjuk, mert ha a korona rajtuk marad, úgy erősebb szél esetén recseg, ropog, az ülőke könnyen meg is rongálódna, sőt veszélyes volna ilyenkor benne lenni.

Most már egyike a legfontosabb dolognak a magasles helyének kiválasztása. Ez olyan hely legyen, ahonnan ha csak lehet, a terület teljes egészében belátható legyen. Fensík nélküli hegyoldalokon legjobb a terület közepének szélen a hegy és völgy között elhelyezni a magaslest mégpedig azért, mert a tetőn nagyobb a légáramlat s jobban befolyásolja a szimat továbbvitelét, a völgyben pedig kora reggel és alkonyatkor (nyáron) többször nehéz sűrű pára ereszkedik le, ami pedig a kilátást sokszor akadályozza. Fensíkkal ellátott hegyoldalokon pedig a fensík és a lejt hajlás szögében helyezzük el a magaslest, hogy úgy a fensík, mint a hegyoldal jól belátható legyen. Magától értetődik, ha a terület igen hullámos, dombos vagy hosszúkás, több magaslesre van szükség és ezeket mindenkor azon pontokra készítjük, ahonnan nagy a kilátás.

Tarvágásos, vagy fiatal ültetések nyilt területének közepére magasles nem való, legfeljebb csak abban az esetben, ha a vágás kitermelésénél a serdülő fákból e célra kisebb facsoportot hagytunk meg, amelynek alkalmas helyén elkészíthetjük a magaslest.

Síksági erdőkben magaslesnek kijelölt hely rendesen a vágás szél szokott lenni.

Ezen előismeretek után rátérek a tulajdonképeni cserkészésre, illetve annak kivitelére.

Cserkészés alatt értjük a vadnak pihenés, menés, legelés, esetleg párzás alkalmával történő megközelítését, s ha az vadászat tárgyát képezi, annak elejtését.

Cserkészni szoktunk: szarvasra, dámra, őzre és vaddisznóra, — sajnos, egyelőre a zerge és medve, továbbá a siketfajt (mit ide lehet sorozni) vadászatáról le kell mondanunk.

A cserkészés művészete abban áll, hogy a vadnak kiváló látásán, bámulatba ejtő fínom szaglásán (szimat) és kitünő hallásán és bizonyos szokásain tultegyünk, illetve azokat legyőzzük.

Tudjuk magunkról, hogy ha a környezettől igen elütő színű ruhánk van, az másnak igen hamar szembe tünik (hát még a vadnak!) épen ezért, hogy ezt megakadályozzuk, a ruha alkalmazkodjon a környezet színéhez és pedig nyáron lombhullásig, illetve levélsárgulásig: zöldes-szürke legyen a ruha, hasonló színű a vadászharisnya és a kalap széles karimával ellátott, hogy szükség esetén az arc fedhető legyen, zöldes ing, barna cipő, felszerelés egyszerű (nem pedig csillogó!). Levélhulláskor sárgás-zöld ruha stb. Télen, hó nélkül jó a közép sötétszürke, hóban a világos-szürke esetleg fehéres ruha.

Cserkészés közben, ha csak el nem kerülhetjük, sohase álljunk ki tisztásokra, nyilt helyekre, de lehetőleg állandóan fa, bokor, vagy egyéb bozót által takarva legyünk, azaz ezeknek fedezete alatt haladjunk. Ha a vad figyel, álljunk meg, mert ha észre veszi mozgásunkat, eloson. Fődolog, hogy a vadat a cserkésző vegye előbb észre.

Nagyon fontos, hogy csak széllel szemben cserkésszünk, mert csak így érjük el célunkat. Épen itt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

kell lenni művésznek, mert hiszen a vad is legtöbb esetben széllel szemben vonul. Tehát ez esetben, ha közelebb esek a vadhoz és nem látom meg, de őt már tulhaladtam, úgy feltétlenül szimatot kap és megugrik. Hasonló esetek történhetnek az oldalról jövő szeleknél is. Azért jók sok esetben a jó hálózatú cserkésző ösvények, mert a cserkészés irányát bárhonnan megkezdhetjük és így nem kell néha nagyokat kerülni vagy épen várni, míg a vad velünk hasonló széliránnyal van. Dohányzás, egyéb erős illat mellőzendő.

Rendkívül figyelünk a csendes menésünkre is, mert épen elég egy galyacska ropogása vagy haraszt csörrenése ahhoz, hogy a közelben levő vad elugorjék. Főleg száraz időben legyünk óvatosak, mert lépésünk dobogása messze hallatszik. Hogy a dobogást részben elkerülhessük, gummitalpú cipőt használunk a cserkészetnél.

A cserkészés rugója főleg abban áll, hogy igen lassan és csendesen járunk, közben-közben megállunk, hallgatózunk, előre, jobbra és balra, sőt sokszor hátra is tekintünk s arra iparkodunk, hogy a vadat mi lássuk meg először, mert így biztosabb a kézrekerítése.

A szarvas cserkészése: A szarvas nemeire való tekintettel augusztus 15-től február 15-ig (a legújabb rendelet szerint) vadásszuk és pedig: a bikát rendesen párzás idején (szept. 1.—okt. 15-ig) a tehenet párzás után.

A szarvasok üzekedéskor leginkább az olyan szálasokat keresik fel, ahol megfelelő aljnövet (pár éves csemetés, világos vágás) van, de sokszor teljes aljnövet mentes (tiszta) szálasokban is, pl. bükkösökben, néha pedig különösen oly helyeken, ahol csend nincs, fiatalosok tisztásain, sőt zavartalan nagyobb, erdővel közvetlen határos mezőgazdasági területen a kukoricásokban is ütnek tanyát a nász idejére.

Szarvasbőgés alkalmával első dolgunk megállapítani azt, hogy a bika vadászat tárgyát képezi-e (azaz elég erős-e) és hogy állandó bőgő helye hol van.

Ha az üzekedő szarvascsapat oly helyen van, ahol őket a fák, bokrok stb. takarják, ott könnyű lesz a már ismert közelítési eljárásokkal őket megközelíteni, ha azonban sűrűségektől, domboktól stb. messze bent vannak a nyilt szálas erdőben, úgy csak a cserkésző kocsival menve lehet szerencsét próbálni.

Ügyelnünk kell arra, hogy reggel már szürkületkor a bőgés közelében legyünk és ha a nyilt hely miatt nem tudunk hozzájuk férkőzni (nagy távolságról kár a lövést kockáztatni), úgy megfigyeljük merre vonulnak és iparkodunk elibük kerülni, ha megfelelő szelünk van. Esti cserkészetnél jó korán kint legyünk, állapítsuk meg a helyszínén pontosan a szél irányát és várjuk óvatosan járva-kelve a sűrűségből előjövő és a bőgőhelyre iparkodó szarvasokat.

Nagyobb sűrűségekben bőgő bikát, melyet megközeliteni emiatt nem lehet, azt rendesen hivással és hullott agancsnak egymáshoz és fához való verésével szokták kicsalni, de ha ez sem vezetne célra, úgy még az esti szürkület beállta előtt egy ügyes embert beküldünk, aki igen lassú menéssel itt-ott köhécselve kényszeríteni fogja a szarvascsapatot valamely nyiltabb helyre, azaz vágás- vagy szálasba való menésre. A kukoricásokban bőgő szarvasokat megfelelő helyen, fedve, az erdőszélben vagy annak közelében várjuk a megszokott szarvas csapák mellett. Ha jó szelünk nincsen, azaz ha a z erdő felől a kukorica felé fúj a szél, úgy megvárjuk míg bementek az erdőbe és most már jó széllel utánuk menve cserkészszünk. Lehet igen jól holdvilágos este és éjjel is cserkészni bőgő bikára (igen ritka állományokban, gyenge fiatalosokban, tisztásokban stb.), de ez nem vall korrektségre, mert a vad éjjel nem oly elővigyázatos és ezt kihasználni ne m vadászhoz illő.

Minthogy a szarvasnak bőgésben való hívása szorosan összefügg a cserkészettel, kiterjeszkedem kissé arra nézve is.

Különösen az olyan helyen bőgő bikákat, amelyeket nem lehet a terep és egyéb körülmények folytán becserkészni (nagyobb sűrűség, nagyobb szálaserdő, zajos terület stb.) ott alkalmazzuk a hívást.

A hívást csak akkor gyakoroljuk, ha jól értjük és amikor a bika is megszólalt. A hivó hangnak mindig valamivel vékonyabbnak kell lenni annak a bikának hangjától, amelyet magunkhoz csalogatunk, egyébként ritka eset, hogy eljöjjön hivásunkra. A hívást eleinte csak egy helyből — természetesen jól fedett és egyúttal kilátásos helyről — eszközöljük, ha a válasz mindig egy helyről jön, úgy nem hajlandó jönni a bika, de fel lehet dühösíteni, tüzelni úgy, hogy mindig közelebb megyünk közben-közben bőgve és hullott aganccsal a fákat, bokrokat verve. Nagyon közel ne menjünk, nehogy észrevéve bennünket megugorjon.

Ha azonban hívásunkra felel a bika és jön, úgy nyugodtan várjunk s közben-közben válaszolunk. Fő a jó szél és a nagy nyugodtság, türelemmel.

Szarvastehenek cserkészése (vadászata) rendesen télen, — december-januárban — szokott gyakoroltatni, még pedig azért, mert ilyenkor már felismerhetők a vemhes tehenek a meddőktől. Ugyancsak ilyenkor lőjjük le a beteges, korcs és sánta egyedeket is. Ezen vadászati idő nemcsak vadtenyésztési, de egyszersmind értékesítési szempontból is a legjobb.

Cserkészésre rendesen jó csendes, hideg, szánútas, napsütéses délutánt választunk. Ilyenkor a szarvasfalka (rudli) napsütötte déli oldalak kisebb hajlásaiban (széltől védett) vagy dombjain sütkérezik. Bár reggel is lehet velük nagy havas teleken vágásokban találkozni, ahol rügygyezegetnek.

Ha szán-út nincsen, úgy gyalog vagy kocsiról cserkésszünk hasonló helyeken, de ha makktermés volt, úgy ottan.

Meg kell jegyeznem, hogy a szarvasnak állandó tartózkodási helye nincsen és igen kóbor természetű.

A dám cserkészése hasonlóan megy végbe azzal a különbséggel, hogy a bikát, büzössége miatt, inkább bőgés után vadásszák s így húsa értékesíthető.

Az őz cserkészése sokkal könnyebb, miután tartózkodási helye csaknem állandó és amellett meg nem is olyan óvatos, mint a szarvas.

Az őzbak cserkészete május elején kezdődik, amikor agancsa kifejlődött. Nyáronát az őz szereti a vágásokat, erdei réteket és nyiladékokat legelés céljából felkeresni. Kora tavasszal pedig a mezőgazdasági földeken a lucerna, baltacim, lóhere, rozs és búza stb. vetések a kedvelt táplálékai.

Tavasszal tehát ilyen helyeken az érdemesebb őzbakokat megfigyelhetjük s később elejthetjük a már fent említett erdei helyeken. Különben az őzbak

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

vadászata sokszor hívással is történik, ami július—augusztusban gyakoroltatik őz-hívóval.

Minthogy az őzbak hívása is meglehetősen összefügg a cserkészettel, ennélfogva egy pár szóban megemlékezem erről is.

Ott, ahol jó erős őzbakot tudunk, annak a közelében (persze jól fedett helyen), különösen jó meleg, napfényes és lehetőleg szélcsendes napon délelőtt 10—11 óráig és délután 3—5 óráig hivhatjuk az őzbakot.

A hívás 10—10 perces szünetekkel történjék és mindig a suta hangját utánozva. Ha a bak nem jön, annak az a jele, hogy nincsen ott a közelben vagy nem hajlandó jönni; sokszor megtörténik ez különösen akkor, amikor sok a suta és kevés a bak.

Néha az őzbak a hívásra szinte rohanva, néha pedig egész csendesen szimatolva és figyelve jön. A hívó helyeket természetesen változtatni is lehet.

A sutákat ősszel és tél elején cserkésszük, ősszel a vágásokban, tél elején pedig makkvágásokban stb., ahol jó bükk vagy tölgymakktermés van. Ilyenkor a cserkelő kocsi igen jó szolgálatot tesz.

A vaddisznó cserkészése leginkább ősszel, makkhullás idején, holdvilágos este a vágásokban történik, mert későn jön ki a sűrűből. Továbbá tavasszal szintén ott, ahol makktermés volt. Tavasszal sikeresebb a vaddisznó cserkészése, mert a rövid éjszaka több időre kényszeríti őt — különösen kevés makk mellett — a vágásban tartózkodni. Télen, holdvilágos éjjelen friss puha hóban szintén cserkészhetők, sőt nappal ilyen esetben vackuk (nappali pihenő) teljesen megközelíthetők.

A vaddisznóvadászatra különben más vadászati módszerekkel szokott történi eredményesebben (les, hajtás) még pedig azért, mert éjjel járkáló vad lévén, így cserkészetre kevésbbé alkalmas.

Vannak még a cserkészethez speciális tudnivalók is, amelyek a cserkészést jelentékenyen érintik és ezek a következők:

A vad, párzása idején sokkal figyelmetlenebb, amit sikerrel kihasználhatunk a cserkészésnél;

A tavaszi cserkészésnél az erdei réteken pompázó sok vadvirág illata annyira elveszi a vad szimatját, hogy ilyenkor még kedvezőtlen széllel is lehet gyakran cserkészni.

Ha a légsúlymérő igen leszáll és másnapra vagy éjjelre esőt jelez, a vadak előtte való nap délután, kivétel nélkül 1—1½ órával előbb jönnek ki a tisztásokra, nyiladékokra, vágásokba, hasonlóan teszik meg ezt vihar előtt is.

Jó kiadós nyári éjjeli esők a vadat reggel több ideig késztetik a vágásban, stb.-ben lenni, délután pedig korán jönnek ki a sűrűből vágásokba, tisztásokra stb.

Ősszel, mikor a makk hull, a vad figyelmesebb, viszont mi a sok zajtól bátrabban léphetünk.

Melesleg fel kell hoznom azt is, **hogy cserkészés** alkalmával nagy távolságra ne lőjjünk, mert a jó vadász közelre is becserkészi a vadat és így biztos lövést tud leadni. A bizonytalan lövés u. m. szürkületi, esti, továbbá a vad állásának lövéséhez való rossz volta, mindenkor kerülendő, mert nagy kár minden sebzett vadért.

Megjegyezni kívánom azt is, hogy e cikkem csak a szorosan vett cserkészetre vonatkozik és a vadászati módszerek egyéb nemeivel (hajtás, les, stb.) nem foglalkozik.

Végül leszögezem azt is, — ami tulajdonképen a cserkészés lényege — hogy ha mi területünket (már t. i. ahol kell) behálózzuk jól cserkésző ösvényekkel, berendezzük kellőszámú magaslessel, a cserkészeten megfelelő ruhát viselünk, rendes időben kint vagyunk a helyszinén, megfigyeljük a szél irányát, lábujjhegyen és lassan járunk, többször megállunk és a területet előre és hátra nézve alaposan szemléljük, sokszor hallgatózzunk, vadra nyugodtan lövünk, úgy igen sok haszontalan járkálástól óvjuk meg magunkat és cserkészésünk eredményes lesz.

Orosz Imre (Debrecen).

Egyesületi ügyek

Ügyvezető Elnökünk címére alábbi levél érkezett:

Elnök Úr!

Mint a „Mevme“ egyik szerény, de minden szépért, nemes és hazafias eszméért lelkesedni tudó tagjának — méltóztassék megengedni, hogy fölvessem azt a ma — minden jó magyar ember előtt aktuális kérdést, hogy egyesületünk a „Mevme“, amely a Belügyminiszterium által jóváhagyott törvényes alapszabályokkal működik s amely az eddig elhanyagolt magyar erdőaltisztikar sorsánál gyökeres megjavítását tűzte ki feladatul, ami tagadhatatlan is, mert rövid működése alatt már eddig is igen szép és elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki; hogy azonban az eddig elért szép eredményeket növeljük és hogy az elhanyagolt, mostoha elbánásban részesülő és legtöbb helyen csak tengődő magyar erdőaltisztikar helyzetén tényleg javítsunk, kell, hogy a „Trianon“-i gyalázatos békeszerződéssel elrabolt gyönyörű erdőterületeink békés uton való visszaszerzését és az elszakított magyar érdésztestvéreinknek (adja a jó Isten, hogy itt az Egyesületünkben!) mielőbbi keblünkre ölelhetését is tegyük egyik feladatunkká.

Ezért tiszteletteljesen arra kérem nagys. Elnök Urunkat, hogy most, amikor mindenféle egyesületek, társulatok munkáscsoportok, bányászok stb. egymásután csatlakoznak a magyar reviziós mozgalomhoz, akkor nekünk magyar erdőaltiszteknek, akiket a „trianoni átok“ talán mindenkinél jobban sújt, mert hazánk erdőségeinek cca 85 százalékát rabolták el koncraleső szomszédaink, kétszeresen kötelességünk, hogy egyhangulag, szívvel, lélekkel csatlakozzunk a Herczeg Ferenc nagynevű magyar író őméltósága elnöklete alatt működő magyar Reviziós Liga táborához.

Ebből kifolyólag tisztelettel bátorkodom indítványozni, hogy ngys. Elnök Urunk az „Erdő“ legközelebbi számában hívja fel a tagtársakat a Reviziós Ligához való egyhangú csatlakozásra.

Amikor ezt indítványozni bátorkodom, egyidejüleg tisztelettel bejelentem, hogy a magam részéről a Reviziós Liga propaganda céljaira 1 pengőt ajánlok fel abban a reményben, hogy valamennyi erdőaltiszt kartársam, aki a „Mevme“-nek tagja, hasonlóan fog cselekedni és e csekély összeget a Haza oltárán szivesen fogja feláldozni.

Egyebekben pedig maradtam a ngys. Elnök

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Urunk iránt a legmélyebb tisztelettel és őszinte ragaszkodással,

Küldoromláson, 1929. évi július hó 18-án.

Vörös Ferenc
érs. urad. I. o. erdőőr.

A magyar reviziós ligához való csatlakozásunk szép eszméjével egyesületünk elnöksége már régebben foglalkozik, fenti levél alapján már most felteszszük a kérdést, hogyan, mivel, illetve mennyviel járuljunk a szent ügyhöz, hazánk integritásának visszaszerzéséhez, azaz Nagymagyarország visszaállításának elősegítéséhez. Mi azt hisszük, hogy a legcélszerűbb az volna, ha különös tekintettel tagjaink igen súlyos anyagi helyzetére, úgy mint a bányászok is tették, külön-külön minden egyes tag ajánlja meg tehetségéhez mérten az általa egyesületünk pénztárába befizetendő összeget és azt a lapunkhoz mellékelt csekk-befizetésilapon küldje be, s jelezze, hogy a beküldött összeg „Reviziós adomány", az ezen jelzésű összegeket egyesületünk külön kezeli, illetve könyveli fenti jelzéssel, s azután, ha már egybegyült a megajánlott összeg, azt megfelelő, szép, kisérő, illetve csatlakozó nyilatkozattal egyidejüleg a Reviziós Ligának átutalnánk.

Kartársak és Tagtársak!

Az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet sem szegényebb a bányásznál, s ha a bányászok elöljártak a hazafiságban, mi sem maradhatunk el mögöttük, küldjétek be hozzánk önként filléreiteket a „Reviziós Liga" javára, hiszen tudjuk mindannyian, hogy mai súlyos helyzetünknek Trianon az oka és Nagymagyarország visszaszerzése a megváltás.

A M.E.V.M.E. Vezetősége.

Találkozó.

Gyönyörű bíborszínben kelt föl a nap júl. 21-én. Aranysugaraival elárasztotta fönt az égboltozatot és lent, a földön elkergette az álmokat a szunnyadó népek szeméből. Ünnepelni készült ő is, minthogy ünnepre virradt fel egy fiatal volt diáktársaság is. Mert azok a tanulótársak, akik öt esztendővel ezelőtt 1924-ben a Tatatóvárosi Erdő és Vadőri Szakiskola kemény padjait elhagyták, baráti összejövetelt tartanak ma Esztergomban a szakiskola jelenlegi székhelyén, az örök magyar városban.

Éles füttyök hasítják Esztergom városa vasútállomásának levegőjét. Időközönként egymásután futnak be a vonatok kelet-dél irányából. Kartársak várakoznak az állomáson. Örömujjongás tör ki a szivekben, mikor egy-egy vonat megérkezik. Néma ölelések, baráti kézszorítások és testvéries csókok fejezik ki a viszontlátás örömét. Aztán begördül az utolsó vonat is. És ismét együtt vannak azok, kiknek utjuk öt esztendővel ezelőtt elvált, hogy bizonyítványnyal kezükben felvehessék a harcot az élet küzdelmes napjaival. Elcsendesül az állomás, a vonat is kifujja a még megmaradt gőzét, aztán pihenni tér. Megindul az öreg diákok sora. Első útjukat a szakiskolához veszik. Tanáraikat keresik fel mindenek előtt, de sajnos már egyet sem találnak az iskolánál, másfelé szólította őket is a kötelesség. Aztán a fiatal növendékeket üdvözlik, kik most rójják a még hátralevő idejük utolsó napjait. Meghívják őket is az ünnepségre. Aztán tovább kutatnak. Ismeretlen a város, ismeretlen a környék. Végre ráakadnak azokra, akiket kerestek s akiket igazán szerettek és akik őket is igazán szerették.

Előbb Daróczy bátyánkat lelték meg, a szakiskola volt és jelenlegi szolgálatvezető szakaltiszt főerdőőrét, mint mindig, most is munkája közben. Fiúi szeretettel üdvözlik, ő apai szeretettel viszonozza. Arcáról sugárzik az öröm, a jó érzés, amiért a volt alantosai oly szeretettel körül övezik. Utóbb ugyan itt lelték meg Kolb bácsit is, a szakiskola irodai főerdőőrjét, ki már közel negyven éve szolgálja hűen a szakiskolát és végzi lelkiismeretes munkáját. Ezután felkérték őket a volt növendékek az ünnepségen való megjelenésre. A meghivást mindketten, dacára sürgős munkájuknak, látva a fiúk ragaszkodását — elfogadták. Itt kell megemlíteni, hogy az ünnepségre ugyancsak megjelent egy messze távolról érkezett idős kartárs is, mégpedig Novák Károly érseki uradalmi főerdőőr, valamint Ujlaky Lajos közalap. erdőőr, kiknek az ünneplő diákok ezuton is hálás köszönetüket fejezik ki. Aztán megindult a sereg a kijelölt helyre, a Kossuth-téri nagyvendéglőbe, hol már várta őket a jó hűsítő ital, mely a forró nyári nap és hosszú fáradságos út után bizony mindnyájuknak jól esett. És megindul a csendes társalgás. A régi diákkori emlékek megujjulnak, aztán az élet örömei és keservei vetődnek fel, de persze ez utóbbiak a jelen helyzetben hamar feledésbe is mennek. Aztán a sok sok egyéb téma, melyek az ily alkalommal szokásosak. Közbe az idő halad. Az ebéd megérkezik. Sorra kerülnek a felköszöntések. Mindenek előtt az ünneplő diákok, volt tanáraikat üdvözlik táviratilag, éltetik a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületét, majd annak megalapítóját: Nádaskay Richárd m. kir. főerdőszámtanácsos urat, kit ez alkalommal külön táviratilag is üdvözölnek. Aztán felköszöntik a megjelent vendégeket. Erre Daróczy bátyánk hosszú köszönő beszéddel válaszol és rátér az Egyesület működésére. Hosszan ismerteti annak tevékenységét, eddig kivívott sikereit és nagyban vázolja a jövő munkálkodása terveit.

Ezt a beszédet pedig az tette indokoltá, mert a volt növendékek között még többen vannak, kik az egyesületnek eddig nem voltak tagjai. Hogy miért nem, erre azzal válaszoltak, hogy jóformán nem is tudtak az egyesület létezéséről és szinte csodálkozásukat fejezték ki annak hallatára, hogy az egyesület már három év óta működik. Különösen az egyik fiatal ünneplő kartárs hangoztatta, hogy az ő környékökön alig tudnak még az egyesületről, pedig lehet vagy 20—30 kartárs, ki az egyesületnek nem tagja. Ez pedig Pécs környékén van. Ép azért az ünneplő diáksereg elhatározta, hogy ezuton kéri fel az Egyesület igen tisztelt vezetőségét, hogy amennyiben módjában áll a közel jövőben Pécs környékén egy vándorgyűlés megtartása volna indokolt. Sajnos, az idő kiméletet nem ismerve, tulságosan gyorsan haladt előre, így a különböző témák abba maradtak, mert a vonatok kéményei már ismét füstöltek, indulásra készen állottak, hogy ismét elvigyék azokat, kik öt évvel ezelőtt ugyancsak váltak. Csupán anyi idő maradt még, hogy az iskolatársak egy újjonnani találkozást tárgyaltak meg, mégpedig tíz év mulva, 1939. júluis 20-át követő vasárnap. És tekintettel arra, hogy a jegyző, ismeretlen okokból a találkozásról el-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

maradt, helyette Kutics István kir. közalap. erdőőrt választották meg egyhangulag. Majd felhangzott Daróczy bátyánk búcsúszava és az ünnepség délután 5 órakor ért végett. A Himnusz eléneklése után a vendégek elbúcsúztak, az iskolatársak még egy kevés ideig együttvoltak, aztán felhangzott az utolsó éneksző: „Ballag már a vén diák tovább, tovább, Isten veletek cimborák . . .“

Az ünneplő diákok összesége nevében:

Kis Tóth Tamás.

A találkozóról ügyvezető elnökünk az alábbi táviratot kapta:

„Nádaskay főerdőszámtanácsos, Erdőigazgatóság, Miskolc.

Öt éves találkozójukról szeretetteljes üdvözletüket küldik, 1924-ben Tatán végzett erdőőrök.“

—

Válasz a Tatán 1924-ben végzett erdőőröknek!

Az öt éves találkozójukról lapunknak küldött és itt fentebb közölt értesítésért és szeretetteljes üdvözlőtáviratukért igaz örömmel ezuton küldöm mindnyájuknak hálás köszönetemet. Szives megemlékezésüket örömmel vettem azért, mert abban nemcsak szerény munkásságomnak némi elősmerését vélem látni, hanem azért is, mivel azt az önök testvéri együttérzése és összetartásuk örvendetes biztos jelének tartom és azon igen szükséges összetartás zálogának tekintem, amely nélkül az önök összesége érdekében a jövőben kifejtendő munkásságom sikerét elképzelni nem tudom. Nem szépítem a dolgot, de nem is tulzok, ha azt mondom, hogy az önök közös érdekei érdekében kifejtendő munkásságom sikere kizárólag az önök kitartásán, együttes, erős akaratán mulik. Nehéz ügy az önök ügye, mert igen kevés a jóakarónk, barátunk és sok az ellenfél, de az ellenfélnél is nagyobb, rosszabb ellenségünk az egyes kartársak közömbössége, megnemértése, távolléte, az hogy ma is még sokan vannak, akik nem tagjai az egyesületünknek. Ez azonban nem az egyesületi vezetőség hibája, hanem csakis az önök, a kartársak összességének hibája, mert nem apostolkodnak eléggé, nem hirdetik az egyesület létezését, nem adják tovább kézről-kézre lapunkat és nem közlik az egyesület vezetőségével a nem tag kartársak címét. Mindezek dacára is bizalommal tekintek a jövőbe, mert hiszem, hogy az önök ügye olyan igazságos ügy, amelynek, mint minden más igaz ügynek előbb-utóbb sikert kell érnie. Amikor újból hálásan köszönöm szives megemlékezésüket, csak arra kérem mindnyájukat, mint már máskor is és oly sokszor, tegyenek félre minden kicsinves kishitűséget és a személyeskedés teljes mellőzésével, csak igaz ügyüket szemelőtt tartva kitartóan — tartsanak össze, mint a jó testvérek és meglássák, lesz még szőlő és lágykenyér a jóságos Isten segedelmével.

Szivélyes üdvözlettel ügyvezető elnökük,

Nádaskay Richárd.

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEVME-ben tömörülnünk kell.

Néhány jó szó a magánuradalmi erdészeti és vadászati altisztek nyugdíjalapjáról.

A magánuradalmi erdészeti és vadászati altisztek nyugdíjalapjának létesítése már igen-igen régi kívánsága e karnak. Egyesületünk is már három éve foglalkozik e kérdéssel és a három év alatt még ahány választmányi, propaganda és közgyűlésünk csak volt, azok mindegyikének a legfőbb pontja a nyugdíjalap létesítése volt. Tárgyalások és megbeszélésekben bizony nem volt hiány és a hozzá szóló levelek garmadával jöttek. Sokan adtak jó tanácsot és most mégis mit kell látnunk?

Látnunk kell azt, hogy amig egyesületünk vezetősége időt és fáradságot nem kimélve, szedi-gyűjti össze a szükséges adatokat, tárgyal pénzintézetekkel és társegyesületekkel és iparkodik e hasznos és igen-igen szükséges eszmét a megvalósításhoz mielőbb előkészíteni, Ugyanakor a tag és kartársak a legelemibb kötelességüknek sem tesznek eleget és közömbösen nézik a vezetőség fárasztó és sok körültekintést igénylő nehéz munkáját. Kedves kar- és tagtársaink, ne tessék ez őszinte szavainkat zokon venni, de végre is egyesületünk vezetősége nem a maga, hanem a tagok és kartársak összessége jövőjéért dolgozik, amikor a nyugdíjalapot meg valósítani iparkodik és ekkor azt látjuk, hogy az első izben kiadott kérőlapokból, az akkori 560 tag közül, csak 81 töltötte ki és küldötte be kérdőlapját, míg most az újabban szétküldött kérdőlapokból mai napig a jelenlegi 967 tagból mindössze csak 277 töltötte ki és küldötte be a kérdőlapot.

A nyugdíjalap létesítése lelkiismeretes és pontos számítások elvégzését követeli meg. De ezen számításokat pontosan és lelkiismeretesen csak akkor végezhetjük el, ha a szükséges személyi adatok összegyűjtve rendelkezésünkre állanak, azaz, ha széjjel küldött kérdőlapokon, azokat lelkiismeretesen kitöltve, feltett kérdéseinkre tényleg választ is adnak tag és kartársaink. Azt hisszük nem kell bővebben kifejtenünk, hogy ezen statisztikai adatok nélkül pontos és lelkiismeretes számítások eszközlése lehetetlen s igy a kérdőlapok be nem küldése a nyugdíjalap mielőbbi megvalósítását késlelteti, esetleg teljesen lehetetlenné is teszi. Ez az eljárás olyan, mint amikor valaki maga alatt vágja a fát, s ezt a nemtörődömséget nem tudjuk sem megérteni, sem eléggé elítélni, hiszen ezzel, a hanyagsággal nemcsak önmaga, de a családja ellen is vét az a kartárs, aki a kérdőlapot nem tölti ki és nem siet visszaküldeni.

Kérdőlapjaink ismételjük csakis statisztikai adatgyűjtés céljából küldettek széjjel és azok kitöltése még semmire sem kötelezi a beküldö tag és kartársunkat.

Mindezeket szemelőtt tartva azt hisszük, hogy ezen figyelmeztető soraink gondolkodóba fogják eiteni kar és tagtársainkat és befogják látni, hogy nem elég egy eszmét felvetni, s annak megvalósítását követelni, de annak a felvetett eszmének megvalósítását tag- és kartársi kötelesség elősegíteni s a jelen esetben minden egyes tag és kartárs úgy önmaga, mint a családja, mintpedig a többi kar- és tagtársa iránti kötelességének kell ismerje azt, hogy kérdőpontjainkra a választ lelkiismeretesen és pontosan bejegyezve a kérdőlapot mielőbb sietve be is küldje. Áll ez az állami alkalmazottakra, akiknek szintén biztosítani

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

fogjuk a végkielégítés és nyugdíj-pótlás lehetőségét. Saját érdekükben ismételten igen kérjük összes tag- és kartársainkat, hogy mielőbb kitöltve, küldjék be hozzánk kérdő-lapjainkat, hogy mi is mielőbb elkészíthessük számításainkat, amelyek a jelzett pénzintézettel folytatandó további tárgyalásainkat, s ezzel a nyugdíj-alap tényleges megvalósítását teszik lehetővé.

A már beküldött kérdőlapokon a következő kérdés is van: „Ha a nyugdíjalap létesül, be fog-e lépni kötelezően a nyugdíjalap tagjainak sorába."

Sokan félre értették ezt a kérdőpontot, ha valaki erre *„igennel"* felel, az még nem jelenti azt, hogy máris kötelezően tagja a nyugdíjalapnak, hanem csak azt, hogy a nyugdíjalap tagjai közé beszándékozik lépni annak idején. Ezt a kérdőpontot csakis azért tettük fel, hogy hozzávetőleg már előre tudhassuk, hogy körülbelül hány tagja lesz a nyugdíjalapnak a megalakuláskor.

Ugyancsak egészen természetes az is, hogy vezetőségünk a nyugdíjalap létesítését nem fogja lehetetlen feltételekkel, vagy fizethetetlen magas havijárulékokkal kockáztatni, hanem, ha az létesíthető, akkor a feltételek a tag- és kartársaink jelenlegi viszonyainak megfelelően lesznek megállapítva s azokat nyugdíjszabályzatba foglalva, a választmányi- és a közgyűlés is tárgyalni fogja, tehát azok a feltételek okvetlenül elfogadhatók lesznek, mert ellenkezően a nyugdíjalap nem is volna létesíthető. Mindezt egyes tag- és kartársaink önmaguktól elgondolhatták volna s akkor beláthatták azt is, hogy teljesen felesleges bizalmatlankodni s a kérdőpontot kitöltetlenül hagyni. Ezért helyesen jártak el azon kar- és tagtársaink, akik erre a kérdésre ezt a feleletet írták be: „Ha a feltételek elfogadhatók lesznek — igen." — Ez a helyes, nem pedig a válasz mellőzése.

—

Kérjük a kérdő-lapokat kitölteni és sügősen visszaküldeni.

A M.E.V.M.E. Vezetősége.

Félsz?!

Egyesületünk három évi eléggé sikeres működése alatt, már ismételten hallottuk és hozzánk intézett levelekben is elég gyakran olvastuk, azt a szinte hihetetlen kijelentést, hogy egyes kartársaink azért nem tagjai egyesületünknek, illetve azért nem lépnek be a tagok sorába, mert a belépéshez nem mernek felebbvalóiktól engedélyt kérni, vagy mert azt feljebbvalóik megtiltották, vagy s ez a leggyakoribb, mert egyszerűen félnek belépni anélkül, hogy megkérdeznék elöljáróikat.

Itt az ideje, hogy végre is szemébe nézzünk ennek a mumusnak. Mi a legteljesebb tisztelettel viseltetünk mindenki feljebbvalójával szemben és igen helyeseljük, ha a feljebbvaló gondját viseli alantosának és ellenőrzi cselekvéseit is bizonyos fokig. De épen ezért nem értjük, miért a kartársak félelme?! Miért nem merik feljebbvalóikkal is megismertetni egyesületünket, annak működését és céljait. Hiszen a mi egyesületünk nem államellenes alakulat. Ellenkezően épen az a legfőbb célja, hogy szociális, gazdasági és kulturális működésével egyenesen meggátolja azt, hogy a mai súlyos körülmények között az erdészeti és vadászati alkalmazottak hamis próféták áldozataiként letérve a helyes útról, önmaguk kárára helytelen irányba tévedjenek. Ezért nem is tudjuk elhinni, hogy akadjon olyan feljebbvaló, aki ha kellő felvilágosítás után megismeri céljainkat és jövő terveinket, ellenezze az egyesületünkbe való belépést.

De tegyük fel, hogy elvétve akad ilyen túlóvatos, vagy túlbúzgó egyén, akkor sem kell félni, mert végre is egyesületünk a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályok alapján működik, védnöke a földmivelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának főnöke, ügyvezető elnöke tényleges állami tisztviselő, ami végre is elég garancia lehet a legrigorozusabb feljebbvalónak is, arra, hogy az egyesület működése csak törvényes kereteken belül mozog és így nincs is joga senkinek arra, hogy az egyesületbe való belépést bárkinek is tiltsa.

Ily egyesületbe való belépéshez nem kell előzetes engedélyt kérni senkinek és senkitől, s ezért senkitsem érhet bántódás. Félre tehát ezzel a mumussal, lássák be kartársaink, hogy ez a félsz oktalan és férfiatlan és jusson eszükbe hazánk nagy fiának, Petőfinek nagy mondása: „Gyáva népnek nincs hazája." Aki annyira férfiatlanul félénk, hogy a saját érdekeiért nem mer síkra szállni, hogy ne mondjam, nem meri a saját bőrét sem védeni, az megérdemli mostoha sorsát. Ma már hála Istennek, már haladt a világ annyira, hogy bárakármely testület a törvényes kereteken belül védelmezheti a testület, a kar, közös kultúrális szociálsi és gazdasági érdekeit, s az ily célú egyesület tagja lenni, senki által sem tiltható dolog. Nem is hisszük, hogy az ily kifogásnak komoly alapja legyen, inkább hisszük azt, hogy az ilyen kifogás mögé búvó kartárs, csak a saját gyengeségét és nem kollégiális eljárását takargatja fejebbvalója állítólagos tilalmára való hivakozással.

Ez pedgi bíz igen szomorú eset.

Krónikás.

Méhészet

Ragályos költésrothadás

A ragályos költésrodhadást, a hasonló gombához tartozó baktériumok okozzák, mely baktérium, — mint gombabetegség — s párzik is. A spárga bejut a mézbe, mézzel pedig az álcának a gyomrába, ahol baktériumá fejlődik és megöli az álcát. A kikelt méhhel a baktérium már nem bir, noha ennek is szokott a gyomrába spárga jutni, illetve baktériumá fejlődni; de minthogy a kikelt méheknek nyáron az átlagos életük 6—7 hét, — tehát elpusztulnak, — a fiositás pedig a betegség miatt nem kel ki, így a méhcsalád mielőbb elpusztul. Azonban nem csak, hogy elpusztul azon család, amely e betegséget megkapja, de minthogy a baktériumok egyenként is millió és millió s párát szórnak ki magukkal, ennélfogva roppant ragályos is és gyorsan fertőz. Ezért, ha beül valamely méhesbe és nem igyekeznek a betegséget radikálisan (a legnagyobb szigorral) kiírtani, akkor egykettőre kiírtja az egész környék méhészetét.

A betegséget azzal lehet felismerni, hogy az a befedett sejt födele, melyben az álca a ragályt megkapta, egy kicsit elváltozik; szürkefakó színe lesz,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

amit azonban csak gyakorolt szem vesz észre; aki azonban ilyen betegséget még nem látott, az úgy ismerheti fel, hogy az elmaradt kinemkelt fiosításból bontson fel egy-kettőt és ha a sejtből tejeskávéhoz hasonló barnás folyadékot húz ki és nyulik, mint az enyv, akkor ragályos költésrodhadás, akár bűzös, akár nem ; ha azonban az álca meg is van rodhadva, de nem nyulik, akkor nem ragályos. A sejtek fedele is beszokott horpadni, de nem mindegyiké; ezenkívül amikor már a betegség előrehaladott, a sejtek födelein kis lukacskák képződnek. Vannak esetek, amikor már az álca mielőtt befödnék, oly nagymértékben kapja meg a betegséget, hogy befödés előtt megrohad, amelyet arról vehetünk észre, hogy a megrohadt beteg álca elveszíti a szép, fehér porcelánhoz hasonló színét és olyan sötét színe lesz, mint a fent említett barnaszínű tejeskávé.

A ragályos költésrothadást mindig a méhészek hurcolják be a községbe, illetve a méhesükbe azzal, hogy kipusztult méhesekből, — ahol nem tudják, hogy mibe pusztultak ki a méhek, — megvásárolnak mindenféle eszközöket, lépeket, kaptárokat stb. Ezért kihalt méhesekből, — ha csak nem tudjuk, hogy miben pusztultak ki, soha sem vásároljunk semmit. Azután idegen mézzel nem szabad etetni, idegen rajt nem szabad befogni, mert sokszor ez is magával viszi a betegséget. A tartalék lépeket nem szabad ki a szabadba (mondjuk az eresz alá) aggatni azért, hogy a viaszmolyok meg ne egyék, hanem zárthelyen kell elhelyezni, mert a szabadban a beteg családoktól származó idegen méhek rárepülnek, megfertőzik és így is beüthet a betegség. Végül pedig a méhész se kölcsön ne kérjen, se kölcsön ne adjon semmiféle méhészeti eszközöket vagy anyabölcsőt, mert így is megfertőzhetjük a méhcsaládjainkat.

Ha valamelyik méhcsalád megkapja a ragályos költésrothadást, akkor úgy járjunk el, hogy este, amidőn a méhek már nem járnak, beteszünk a kaptár fészkébe is egy fél kénlapot, meg a mézkamrába is, azután lezárjuk a kijáró nyilást, a ként meggyújtjuk, a kaptárt becsukjuk és 10 perc mulva a lekénezett méheket és a fiasításos lépeket jó mélyen elássuk, vagy elégetjük; a mézet pedig saját fogyasztásunkra kipörgethetjük, de utána a pergetőt 15 százalékos Lisoformos vizzel fertőtleníteni kell. Az üres lépekből a viaszt kiolvaszthatjuk, de így műlépnek feldolgozni nem szabad, sem pedig eladni, mert ezért, ha rájönnek, megbüntetik az illetőt. Az ilyen fertőzött viaszból leghelyesebb gyertyát készíteni, vagy ha mi magunknak műlépet akarunk belőle készíteni, akkor háromszor fel kell vizben forralni, éspedig úgy, hogy 15 percig forraljuk és amikor meghült, a viz tetejéről a megfagyott viaszt kiveszük az üstből és száraz meleg helyiségbe teszük, ott hagyjuk egy napig és utána felforaljuk másodszor, azután megint úgy járunk el, hogy a viaszt bevisszük egy száraz helyiségbe, de nem 1, hanem 2 napra és utána felforraljuk harmadszor, ekkor minden bakterium elpusztult és így a saját méhészetünkben felhasználhatjuk.

A kaptárt, ha rossz, akkor leghelyesebb elégetni, ha pedig jó, akkor kikell lugosvizzel surolni, utána pedig kívül-belül benzin forrasztó lámpával kormosra égetni (kívül esetleg be is festhetjük a kaptárt) és akkor akár mindjárt is tehetünk bele méheket. A kereteket szintén így égethetjük meg jó kormosra, vagy pedig égessük el a tűzön.

A családok további kezelésénél használjunk 15 százalékos Lisoform-oldatot, 10 százalékos formalin, vagy 2 százalékos szublimát oldatot; de használhatunk kalium hippelmangál jó piros oldatot is, amelyben kezelés után úgy a kezünket, mint a használt eszközöket lemossuk. Nem árt, ha ugyan ezen valamely oldattal a méhest kívül-belül és a méhes előtt a földet jól megpermetezzük. Nemkülönben a méhes előtt naponta seperjük össze a lehullott méheket és égessük el. Legvégül pedig, ha már egyszer beütött a ragály, akkor a lépeket ne cserélgessük, hanem addig, amíg a betegség egész biztosan meg nem áll, pörgetésnél minden család a saját lépeit kapja vissza, úgy szintén telelésnél sem szabad keverni, hanem minden család építményét külön-külön tegyük el, hogy tavasszal ugyan azt kaphassa vissza minden család. Vagy pedig, ha nem tudjuk külön-külön eltenni, akkor ott kell hagyni minden család lépeit a saját mézkamrájában és tavasszal elég korán, (mikor jönnek a melegnapok) rákell engedni a méheket; vagyis megnyitjuk a mézkamrát, hogy így a viaszmolyok ellen maguk a méhek védjék meg.

Aki a fent leeírt szabályokat betartja, ott, ha meg is kapnák valamiképen a méhek a ragályt, egész biztos, hogy hamarosan meg fog állni; ahol pedig pepecselnek vele, (gyógyítani akarják,) ott meg mielőbb kipusztul az egész állomány.

Rákospalota.

Ignácz Sándor.

A prémek királya után.

A szigorú, de fenséges szép tél, Pavlinka körül lassan, lassan engedett. A március utójai napsütések oly erőssek voltak, hogy a lisztfínomságú porhavat, elég jól felolvasztották, éjjel azonban még mnidig 15—20 c. fok hideg volt, ami a napközbe felengedett havat, csontkeményre lefagyasztotta. Ezekben a tavaszi fagyokban, az 1—2 m. magas lefagyott havon nagyszerűen lehetett a tetején, akár a jegen, szürcsizmába menni. Sehol sem süppedt be az ember lába. Mivel a csizma (pimi) egy drb. vastag teveszőrfilcből volt préselve, bőrtalp nélkül, menésközben se nem csúszott, sem pedig nem csikorgott a hó alatt.

A vadállomány ilyenkor teljes mozgásban van, a lefagyott hó lehetővé tette, a tetején lévő szabad mozgást. Az ezüst (tiszta fekete, a szőr hegyei ezüstösen csillogóak) és kék róka (szennyes szürke) a coboly, aztán a többi nyest félék, a Tunguzka kiöntéses árterületein lévő nagyobb hód-telepek körül tartózkodnak, a gyámoltalan sutafarku szürke hódokban, meglehetős vérengzést visznek végbe.

A nagy szibériai fekete medve, (hossza 2.5—3 m.) viszont a gazdag fekete áfonvás telepeket keresi fel nagy előszeretettel, ahol a hirtelen megfagvott és hóval befödött áfonya bogyókon, lakmározni szokott. Közbe azonban, nagy előszeretettel ás ki egy-egy mormotát a téli odujából.

A farkasok, ezek a mindenütt ottlévő kóbor cigánvok, aztán a hiuz és néha elvétve előforduló Ámúz tigris (az indiai rokonánál jóval kisebb), szintén a nagy áfonyás tundrákat keresik fel, ahol a fővadállomány a jávor és iramszarvas és a szibérai őz (nagyobb, mint a mi őzünk) hatalmas csapatokban összeverődve, kaparják a hó alól a zölden maradt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

áfonyát és a dúslevelű vadrozmaringot, aztán a húsos, kövér, vastaglevelű zuzmót. Amelyekből aztán bő eleségre tesznek szert. Nyomukban pedig ott szemtelenkednek a fajdok minden fajtája.

Ha az ember így március utolján magáról leveri a hagyományos tunguz lustaságott és három, négy napra való szárított fekete kenyeret, az elmaradhatatlan csájás kandlit felpakolja, puskával a vállán felkeresi ezeket a vad telepeket, élvezetes vadászképet fog látni. Több helyen a hó tetején, hatalmas harc nyomait lehet felfedezni. A hó nagy darab területen tele van vérrel és szőrrel. Nem egyszer egy-egy felszétépett hasú farkas is ott hever. Ez rendszerint akkor történik meg, ha egy csorda bízva a többségben, megtámadja a nagy fekete medvét. Na, az aztán tesz köztük rendet. Amit mutat a hó tetején lévő harctér. Azt soha nem találtuk, hogy a medvét megölték volna, de rendesen egy-két farkas ott hagyta a bűnös rabló életét. A többi pedig megnyult orral odébb állt.

*

A Pavlinka körüli hegykoszorúk havas ormai, a szibériai égboltból reásütő tavaszi naptól, Glória fényben ragyogtak. Mint a kis faházikónk elől bámulva nézem ezt a soha el nem feledett gyönyörű képet, a szivárvány minden színében tündöklő hegycsúcsok némán üdvözöltek és hívtak a hatalmas havasi fenyők komoly bólogatásával, mint régi jó ismerőst. A nagy nemes szörméből készült sapkámat (popáhá), ami nálunk különösen most a szörmedivatban, egész kis vagyont érne, fejemről lekapva, üdvözlő köszönést intettem a kedves meghitt hegyeim felé. Azzal sarkonfordulva bementem az öreg házigazdámhoz, aki éppen ős tatár léttére „a gaszpodi pomilújt" imádkozta éneklő hangon az örök mécses előtt lévő Mária kép előtt. Ugy látszik, ami egy igaz Istenünkben volt a legnagyobb bizodalma, mert néha a mosolygós ábrázatú Budhát és a szakálas Alahot is emlegette, hozzájuk fordult, különösen, ha nagy bajban volt.

Azon törtem a fejem, hogy tudnám az öreget kicsalni hajtónak. Felséges szép vadászatunk lenne. Mikor az imádságot befejezte, mondom neki tudod-e bátykám? — még az idei egy coboj bőrt, amit adóba kell Irkúcba vinni, nincs meg. Nem tudod! — hogy a becsület és a kötelesség az első! Mit szólnak a magas goszpodik (urak). Ez hatott. Az öreg megrettenve nézett reám és azt mondta: jó, jó, majd meglőjjük. Tudniillik évente egy sötét kávébarna, ezüstösen csillogószínű coboly bőrt kellett adónak beadni, azzal aztán minden le volt tudva. (ez ment Petrográdra a fehér Atyuskának, nyugodjon békével) Nem tudtuk mi még akkor Pavlinkán, hogy a világ leghatalmasabb trónját, a kommun bűzhödt vihara összedöntötte és a romjai magaalá temették a leggazdagabb uralkodó családot. Jelzem, az egy cobolybőr nagy adó volt, ha a bőr árát számítjuk. De ott ellehetett egyet-egyet kapni, különösen hajtásban. Természetes, járni kellett utána.

Az öreg bácsi, már az én kedvemért is, a haditanácsot összehívta, ahol a fő elnökséget az öreg anyóka töltötte be és ellett határozva, hogy holnap reggel indulunk és pedig én, az öreg, az egyik leány, a Párászka. A férfi állományt csak mi ketten képviseltük a családban, annál több volt azonban a női nem. Aztán velünk visszük minden vadra jó, a Cirka nevű, hosszúszőrű orosz agarat. Kint leszünk néhány napig.

(Folytatjuk.)

Vadászati és egyébb apróbb elbeszélések.

A bámuló őzek.

Egy augusztusi meleg vasárnap délután kartársaimmal egy hüvös-árnyékos kertben tekepályán szórakoztam. Ötóra felé délután pagonyombál lövés halatszott, azonnal kaptam fegyveremet és a lövés irányába siettem. Fehér vászonruhában voltam s abban szaladtam az erdőbe. Ott nem találtam senkit és semmi gyanusat, egy nyiladék keresztezésénél leültem figyelni. Rövid idő mulva a sűrű fiatalosból zörgés hallatszott és kilépett a nyiladékba egy karcsú őzsuta két kis gidájával és egy éves csapos bakkal, valószínű előbbi évi gidája volt. Teljes mozdulatlanul ültem s az őzek észrevéve engem, nyakukat előre nyujtva, első lábukkal dobbantva kétlépésre hozzám jöttek. Egy szemrebbenés, aztán elég volt arra hogy riasztva tovább ugorjanak. Ezen okulva igen gyakran eredményesen tudtam megfigyelni fehér ruhában bakokat egész közelről, hogy milyen erős az agancsuk.

—

Mikor a vadórzók összevesznek a koncoo.

Az elmult télen Hevesmegyei D. Mátraalatti község két jómódú gazdája Z. I. és S. J. községi vadászbérlők elhatározták, hogy a lefejtett újborhoz jól esne egy kis mufflon, vagy szarvas pecsenye.

Este kimentek lesre a szomszéd fővadas területre, s lőttek egy 10-es bikát. Behúzták az ő területükre és megbeszélték, hogy hajnali 2 órakor zsákokkal érte mennek.

Azonban egyik elhatározta, hogy ő már 12 órakor kimegy és a jobb részéből visz haza egy teherrel, s hajnalban társával még osztozik a többin is. Azonban a másik ugyanigy gondolkozott s pont 12 órakor összetalálkoztak a koncnál.

Erre csunyán összevesztek, a húst ott hagyták és egyik feljelentette a másikat s vége az lett, hogy a puskát mindkettőtől elvették és megbüntették őket vadórzásért.

—

A rádiózó őzbak.

Egy fővárosi vadász úr, kinek a Mátrában van fővadas területe, hogy a pesti szórakozás se hiányozzék, ha kijön néhány napra bérletére, rádiót szerelt fel vadászkunyhójába és a kagylók a leshelyre vannak kivezetve.

Ennek a „modern" vadásznak lesen, kezében a puska várja a bakot, a fülein pedig a rádió hallgató s hallgatja Kurina Simi zenéjét. Május 6-án bérletén mentem keresztül, miközben a leshely irányából már egy félóra óta hallottam egy bak erős riasztását. Óvatosan közeledtem a hang irányába s legnagyobb meglepetésemre figyeltem meg, 40 méterről távcsővel, hogy a bak a földön fekvő hallgatóba riaszt. Mikor a bak tőlem megugrott, odamentem, felvettem a földre esett hallgatót, s abból erősen hallatszott egy trió hangverseny.

Tehát a bak a leshely mellett legelhetett s leverhette a sarjak között vezetett hallgatót s mert erős a készülék, a hallgatóból kihallatszó zene miatt riasztott.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Rá néhány napra elmeséltem az esetet a bérlőnek, jól mulatott az eseten s már meg is lőtte a rádiósbakot, azonban a telepe kiégett, mert nem zárta el készülékét, amikor elutazott s a kagylót is kinn feledte.

Kovács Antal.

A házinyul tenyésztés.

Amióta hazánk oly kicsiny, kis dolgokkal is szivesen foglalkozunk. Baromfitenyésztéssel senki sem törődött a régi jó időben s ma 80—85 millió pengő értékű baromfit szállítunk ki az országból, 88.2 millió pengő értékű buzaexporttal szemben. Hazánk kimondottan búzatermelő ország s ős idők óta mindig a búza kivitelünk vezetett az export terén. Ez a tétel billentette, fordította jóvá kereskedelmi mérlegünket. Tehát az egész ország közgazdasági megítélése bonitása ettől a buzaexporttól függött s ma majdnem ezt a tételt is elérte az idáig semmire sem becsült baromfiexport. Ez az apró állattenyésztési ágazat tehát felvirágzott.

Mi a baromfitenyésztésnél sokkal jövedelezőbb és sokkal egyszerűbben és olcsóbban keresztülvihető ugyancsak apró állattenyésztést óhajtunk olvasóink figyelmébe ajánlani: *a házinyultenyésztést.*

A házinyul a világ legigénytelenebb állatja! Nem kell neki nagy, szabad terület, hanem vígan él valamely faládában, amely akár a városi udvar valamely sarkában is eltér. Nem igénnyel drága mageleséget, hanem minden útszélen található gazzal, kerti és konyhai hulladékkal is megelégszik. Nem kell tenyésztéshez kotló, amely majd egy hónapig ül a tojáson.

Nemcsak húst produkál, hanem értékes szőrmét is! Húsa a baromfi húsánál is jobb minőségű fehér hús.

Mindezekből azt látjuk, hogy a házinyultenyésztés a baromfitenyésztésnél jövedelmezőbb ágazat. *A Házinyulteszésztők Országos Szövetsége, Csillaghegy, Budapest mellett* minden érdeklődöt útbaigazít, tenyészanyaggal lát el, ha kell, kellő biztosíték ellenében, visszaszolgáltatási kötelezettség mellett is. Maga ellen vét tehát, aki nem fog most, — amikor annyi a különben kárbavesző zöldtakarmány, — *a házinyultenyésztéshez.*

Felhívjuk egyesületünk tagjainak figyelmét a „Házinyultenyésztők Országos Szövetsége" által hozzánk beküldött fenti közleményre azzal, hogy szerkesztőségünk egyesületünk azon tagjainak, akik házinyultenyésztéssel foglalkoznak, vagy a jövőben foglalkozni kivánnak, a legnagyobb készséggel fog bővebb útbaigazítással, felvilágosítással szolgálni, s az esetleges érdeklődők kivánságait készséggel továbbítjuk a „Házinyultenyésztők Országos Szövetségéhez."

Időközönként pedig vonatkozó szakcikkeket is fogunk közölni. Ily módon most már a jövőben nemcsak erdészeti és vadászati, de méhészeti, baromfi és házinyultenyésztési és halászati szakcikkeket is fogunk közölni, hogy ezáltal tagjainknak lehetővé tegyük ezen igen kevés költséggel, szép jövedelmezőséget biztosító őstermelési ágazatok művelése útján magunknak jobb megélhetést biztosítani.

Azt hisszük, hogy ezzel is hozzájárulunk ahhoz, hogy tagjainknak egy szebb és jobb jövő előkészítését és ezzel boldogulásukat a jövőben lehetővé tesszük.

A M.E.V.M.E. Vezetősége.

HIREK

Hymen-hír. Örömmel közöljük kedves kartársainkkal, hogy *Kosztolánczy Pál,* egyesületünk régi lelkes tagja, folyó hó 28-án tartja esküvőjét a góri r. kath. templomban *Babos Emilia* urleánnyal. Sok szerencsét és boldogságot kívánunk mindkettőjüknek. A M.E.V.M.E.

Helyreigazítás. A f. évi 7. számban „A róka vadászata" címnél becsúsúzott sajtóhibák helyreigazitása: 1. Az 5. oldal első hasáb 7-ik bekezdésében a hatodik sorban „nem veszi észre" helyett: *„nem venni észre."* — 2. Az 5. oldal második hasáb 2-ik bekezdésében a hatodik sorban, „mert míg télen a nyúl" helyett: *„mert míg a réten a nyúl."*

Szerkesztői üzenetek

Schvamer András és Piszke József. Tagsági díjuk a beküldött összeggel 1930. évi június hó végéig rendezve van.

Szklenár János. Tagsági díja 1929. június végéig, temetkezési díja pedig ez év végéig rendezve van.

Buzás József. Amennyiben ez év végéig kívánja a fizetendő díjat rendezni, úgy tagdíj címén pedig 1.50 P-t kell még beküldenie.

Jacsmanik Barna 1929. évre tagdíj címén még 3.50 P-t kell még fizetnie.

Mészáros András. Tagdíja ez év végéig rendezve van, temetkezésre azonban ez évre még 1.50 P-t kell beküldenie.

Szy Ferenc. Tagdíja ez év végéig, temetkezési díja pedig 1931. november végéig rendezve van.

Prókay Gyula. Tagdíja ez év június végéig, temetkezési díja pedig ez év végéig rendezve van.

Graczer János Eh. Temetkezési alapnak 1928. április 4-től tagja. Ez évre tagdíj címén 3.50 és temetkezési díj címén pedig még 3 pengőt kell fizetnie. Ezzel az 1929. évre rendben lesz.

Csukly Ferenc. M. év szept. 25-én beküldött 9 pengőből 2 pengőt beiratás címén, 7 pengőt pedig október-március hónapokra tagdíj fejében számoltuk el.

Perhács Péter. Szives fáradozásaiért hálás köszönetünket kifejezve, szivesen üdvözöljük.

Többeknek. Aki a temetkezési segély alapunknak tagja óhajt lenni, köteles két egyesületi taggal igazolni azt, hogy belépéskor egészséges, amennyiben közelében egyesületi tagok nincsenek, úgy egészségi állapotát a községi előljáróság is igazolhatja. Az így belépő tagok beiratás címén 1 pengőt és tem. tagdíj címén havi 50 fillért tartoznak fizetni.

Temetkezési segélyre azonban csak az egy évi tagságuk után jogosultak.

Kothay I. Tagdíj címén ez évre még 10.50 P-t kell beküldenie, temetkezési díja augusztus végéig rendezve van.

Holzbauer József Uh. Tagdíja ez év végéig, temetkezési díja pedig június végéig rendezve van.

A többi levelekre a jövő számunkban válaszolunk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Befizetések nyugtázása 1929. junius hó 26-tól julius hó 25-ig.

Varsányi József 8 td; Hunyadi Lajos 14 td; Erdélyszky Gyula 3.50 td; Tihanyi István és Társai 7 td, 12 tem; Holcbauer Lajos 3 le; Deák Dezső 5 td; Takács János 7 td; Bögöcy Gyárfás 3.50 td, 3 tem; Ottó Ferenc és Társa 6 td, 1.50 le; Tálas Ferenc 7 td, 3 tem; Szy Ferenc 7 td, 6 tem; Tóth Gyula E. 3 le; Csepi László 2 b, 3.50 td; Schmuk György és ifj. Schmuk György 14 td; Haracsi József 3 le; Stumpf Antal 14 td; Noviszedlák Mihály 3 le; Gábris István 7 td;; Vizner Sándor és társai Budapest 101.50 td, 60 tem; Kovács István 3.50 td, 2.50 tem; Horváth János R. 3 le; Virlics Gyula 9 td; Czirják Ferenc, Balogh József, Dávid József, Mocsár Gábor, Kiss Sándor, Kiss Gábor, Enyedy Béla és Papp László (Kiss Gábor utján) egyenkint 3.50 td és 1.50 tem; Füredi László 7 td, 1 tem; Kummert Lajos 7 td, 3.50 tem; ifj. Zöldi Ferenc 3 td, 2 tem; Bedők Mihály 7 td, 3 tem; Richter Gyula 3 le; Bósz Mihály 3 td, 1.50 tem; Király Ferenc 7 td; Papp Ferenc 15.50 td; Makrai Lajos 7 td; Mészáros András 3.50 td, 3 tem; Jacsmánik Barna 3.50 td, 4 tem, 0.50 asz., 0.50 Podh. kosz; Habina József 3.50 td; Milcsvics József és Szerencsés Mihály egyenkint 3.50 td, 1.50 tem; Bagi József 7 td, 3 tem; Szabó János 7 le; Kalcsó József 6 td; Kalota Jenő 1.50 le; Fűzi István és Társai 8 bi, 57.75 td; Papp István Zajda 2 bi, 6 td; Szanervein Jakab 3 le; Kertész László 2 bi, 7 td; Mészáros József 7 td, 3 le; Kapoli Pál és Kálmán András egyenkint 1.50 le; Márton Ferenc 3.50 td, 1.50 tem; Takács Sándor 2 bi, 3 td; Tajnel János 7 td, 3tem; Horváth Géza 2 bi, 14 td, 4 tem; Vilberger János 7 td, 3tem; Molnár Mihály 3.50 td; Buzás József 7 td, 3 tem; Kósa Sándor 6 le; Kósa Ferenc 7 td, 0.50 tem; Nagy Lajos 6 td; Gyurkó Bálint 3.50 td, 1.50 tem; Stéh Mihály 2 bi; Kiss Aladár és Társai 6 bi, 38.50 td, 43.50 tem; Kovács Ferenc 3.50 td; Magyar József 14 td; Szklenár János 14 td, 4 tem, 0.28 Tom. kv. 1 asz; Fejér Béla 6 td; Schvamer András és Pinke József egyenkint 14 td; Kováts József 3.50 td. 1.50 tem; Varga Pál 7 td; Gulyás Ferenc 3 le; Nemes József Lőrinc 2 bi, 7 td; Vitéz Nagy Lajos és Nyitrai Kálmán egyenkint 7 td, 4.50 tem; Kothoy Mihály 3.50 td, 1.50 tem; Csicsor István 2 bi, 14 td; Bagosi Sándor 1Tom. kv. Kovács Károly 8 td; Molnár András H. 7 td, 3 tem; Kis Tóth Tamás és Társai 11.70 td, 3 tem; Ézsiás János 3.50 td, 0.50 tem; Farkas István és neje 7 td, 9.50 tem; Pilven Ciprián 5td, Jeney Pál 3 le; Szabó Vendel 3 le; Horváth Lajos (269) 3.50 td, 1.50 tem; Németh József (Papszi M. utján) 2 bi, 7 td; Hadarits Józef 7 td, 3.44 tem; Longauer Sándor 10 td; Prókay Gyula 6 td, 4 tem; Telek Pál 7 td, 0.50 asz; Holló Sándor 4 tem; Perhács Péter és Társai 12.25 td, 7 tem, 0.50 asz, 5 Tom. kv. 1.50 le, 4 bi; Cséri Pál 3 le; Belső István 2 bi, 14td, 4 tem; Csajka Endre 5.28 kv; Hobor István 1.50 le; Bedő Ferdinánd 1.50 le, 0.50 asz; Maróthy Emil 1 et, 1 ~~le~~; Velics Gyula em, 6 le; Györki József 2 bei; Szabó József Bpta 7 td, 3 tem; Németh István és Fazekas József (Papszi M. útján) egyenkint 7 td, 1 tem; Gabnai József 7 td; Gavra Alajos 8 td; Vörös Ferenc 7 td, 0.50 asz, 1 Reviziós Liga céljára, Holzbauer József Uh. 10.72 td, 4.28 kv; Zakár József 14 td, 3 tem; özv. Ptacsek Jánosné 0.50 td, 3 tem; Kis Gábor 5 kv; Nagy Antal 5 kv, 3.50 td, 6.50 tem, Róth János 14 td; Varga Gyula 2 bei, 14 td, 0.50 asz; Takács József Sk. 18 td, 2 tem; Boda Jenő 5.28 kv; Répás Román 15 td; Schleer János 5.50 td. Kothay István 7 td, 3 tem; Mayer Oszkár 4 td, 6 tem; Daubner Sándor 14 td; Szalczer Antal és neje 7 td, 13 temetk; Tóth Ferenc Vsztl. 14 td; Lenti majális rendezősége 204; Stark József 3 td; Szabó József Pv. 2 tem; Soós József 5 Tkv; Ábrahám Sándor 3 le, Mick Rezső 4 td, 4 tem, Törzsök István 6 le, Fekete László 5 Tkv; Horváth Alajos és neje 7 td, 9 tem; Szabó János Gt. 3.50 td; vitéz Horváth József Kt. 2 bi. 14 td; Perczel János 2 bi. 14 td, 0.50 asz; Fellner János és Vendel 14 td; Nezdei György 5.28 Kv.

Jövő számunkban folytatjuk.

HIRDETÉSEK

Magyar Királyi Népjóléti és Munkaügyi Miniszter 194.000/1929. VI. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS HADIÁRVA-ÖSZTÖNDIJRA.

Az 1923. évi 4670. M. E. sz. rendelet, illetve a 70.000/1926. N.M.M. sz. rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1926. évi számában) alapján hadirokkantak gyermekei és hadiárvák részére az 1929/30. tanévre ösztöndíjat fogok engedélyezni, melynek feltételei a következők:

sÖztöndíjat nyerhet középiskolai, vagy főiskolai tanulmányai, vagy tanonckiképzése ideje alatt, a nem hivatásos állományba tartozott katona hadiárvája és a nem hivatásos állományból származó, legalább 25 százalékos hadirokkant gyermeke, ha:

1. középiskolai, vagy főiskolai tanulmányok esetén életének 24-ik, tanonckiképzés esetén pedig életének 20-ik évét még nem töltötte be és a legutóbbi iskolai évet jeles (1-es) vagy (kivételesen) jó (2-es) eredménnyel végezte;

2. szülője, vagy eltartásra köteles más hozzátartozója és maga a gyermek vagyontalan és keresetük, illetve jövedelmük sem számottevő.

Nem kaphat ösztöndíjat a tanuló:

a) aki másféle ösztöndíjban, vagy egyéb számottevő támogatásban (pl. ingyenes intézeti ellátásban) részesül;

b) aki állam- vagy nemzetellenes magatartása, erkölcsi fogyasztása, büntetett előélete miatt kifogás alá esik.

Az ösztöndíj összege:

főiskolai hallgatók részére évi	100 P.
középfoku iskolák négy felső osztálya (vagy ezzel egyenrangú más iskolák megfelelő osztálya) tanulói részére évi	80 P.
középfokú iskolák négy alsó osztályának tanulói részére évi	70 P.
tanoncok részére évi	50 P.

A kérvényezések határideje 1929. évi október hó 1-je.

A kérelmet a tanuló (tanonc) szülője, gyámja, vagy más eltartásra köteles hozzátartozója az erre szolgáló ürlapon tartozik előterjeszteni. Az előirt ürlapok Budapesten, a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszteriumi számvevőség VIII. (hadigondozási) osztályától (Budapest I. Lánchid-utca 2. IV. em.) és a keürleti elöljáróságoknál, vidéken a vármegyei és városi törvényhatóságok számvevőségeinél kérhetők.

Az ürlapot pontosan ki kell tölteni, azután az iskola igazgatójával (tanoncoknál a munkaadóval), úgyszintén az illetékes elöljárósággal a fenti második bekezdés 2. pontja és a harmadik bekezdés a) és b) pontja tekintetében záradékoltatni.

Az ürlaphoz csatolni kell: 1. a tanuló legutóbbi (1928/29. isk. évről szóló) évvégi iskolai bizonyítvá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nyát (vagy annak hiteles másolatát), 2. a szülőknek vagy a hadiárváknak az illetékes hatóságoktól beszerezhető „Egyéni lap" másolatát.

Aki a mult tanévben hadiárva-ösztöndíjban már részesült, tartozik ezt a körülményt — saját érdekében — kérésében az engedélyező miniszteri rendelet számának kitüntetésével feltűnően jelezni.

A kérést közvetlenül a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterhez kell intézni. A kérelmek bélyegmentesek.

Hiányos vagy elkésett kérvények nem vétetnek figyelembe. — Budapest, 1929. évi május hó 15. — A miniszter rendeletéből: *Dr. Angyal Kálmán s. k.* miniszteri tanácsos.

Gyertyán haszonfát megvételre keres és ajánlatokat kér mindazon erdőgazdaságoktól, amelyekben 1929—30. és 30—31. gazdasági években kitermelés alá kerül már 23 cm. középvastagságtól és 120 cm. hosszúságtól.

Wiesner Andor fakereskedő Vékény, posta Baranyakárasz.

---

22 éves róm. kath. vallásu nős erdőőr, jó bizonyítványokkal, 2 évi gyakorlattal, 1930 január 1-re való belépéssel erdőőri vagy ehez hasonló állást keres. Vállal bármily erdőgazdaság önálló vezetését, valamint erdei csemete-, gyümölcs- és diszfanevelést. Szives megkeresést kér „zöld erdő az otthonom" jeligére.

Szakvizsgázott erdőőr és vadőr ref. vallású, nős, kis családú, 34 éves azonnali, vagy későbbi belépésre állást keres. Cím Benkő Mihály Ófehértó, Szabolcs m.

---

40 éves nős, szakvizsgázott erdőőr erdőőri vagy vadőri fácántenyésztési állást keres. 18 évi gyakorlata van az erdészet és vadászat minden terén. Cím a kiadóhivatalban. Tüchtiger jäger.

Könyvek kötése a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig a

MAGYAR JÖVŐ R.-T.

könyvkötészetében (Miskolc, Hunyadi-u. 13) Egy próbakötés meggyőzi rendelőinket.

Felhivás előfizetésre és hirdetésre

„Az Erdő" kiadóhivatala tisztelettel felkéri az állami és magánuradalmi erdőhatóságok, valamint a fakereskedelmi és faipari vállalatok igen tisztelt Vezetőségeit, valamint az igen tisztelt közönséget, hogy „Az Erdő"-t támogassák azáltal, hogy a lapra előfizetni és abban hirdetni sziveskedjenek. Lapunk létét, jövőjét egyedül előfizetőinek s olvasóinak szeretetére s hirdetőközönségének bizalmára épiti. Lapunk főtörekvése leend, hogy hivatását t. előfizetői, olvasói és hirdetőinek teljes megelégedésére töltse be. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 45.672.

Legalább negyedévi előfizetést kérünk.

Előfizetési dij:

Egész évre	6 pengő
Félévre	3 „
Negyedévre	1.5 „
Egyes szám	60 fillér

„Az Erdő" kiadóhivatala

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre.

Kőszegi Fenyőmagpergető

Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Mindennemü röngfát vásárolunk

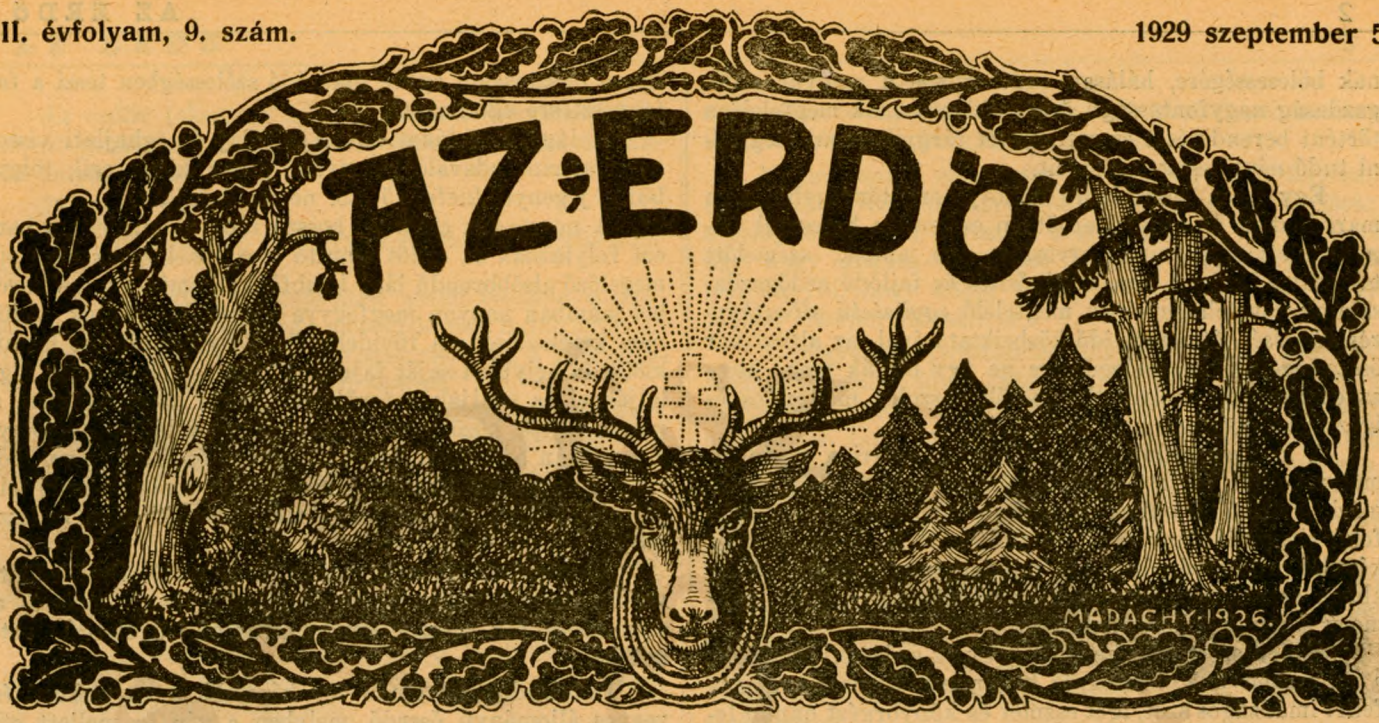
Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. — Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott a Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Rt.-nál Miskolc, Hunyadi-utca 13. (Igazgató: ifj. Ludvig István.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 9. szám. 1929 szeptember 5

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

Az erdész cím*

Az utóbbi hetekben több tag- és kartársunk szóval és levélben is közölte velünk, hogy állítólag tudomásukra jutott értesülések szerint a most készülő új erdőtörvényben rendezni szándékolt műszaki segédszemélyzet címkérdésének megoldását az erre illetékes intézőkörök úgy tervezik, hogy az ezidőszerint viselt *erdőőr és főerdőőr* cím fölé még *alerdész* címet kapnánk.

Megdöbbenéssel teszik szóvá tag- és kartársaink, hogy a teljes megelégedésre rendezni igért címkérdés a terv szerint, *az öregkartársakra* egy csöppet sem reáillő *alerdészi* címre zsugorodik össze.

A velünk közölt aggodalmakra reflektálva, ezúton kívánjuk a következő *egyéni* elgondolásunkat kedves tag- és kartársainkkal közölni.

Az erdészeti műszaki segédszemélyzet címkérdésének mikénti megoldásáról, sajnos, ezideig még hiteles értesüléseink nincsenek s így csak feltevésekre támaszkodva szólhatunk hozzá e tárgyhoz.

Kizártnak tartjuk azt, hogy a címkérdés megoldására hivatott hatóság, mely teljes egészében ismeri az erdészeti altisztikar sérelmei sokaságából bőven táplálkozó elkeseredést, — magáévá tegyen olyan előterjesztést, mely a cím és ezzel kapcsolatos szakképzésnek — már törvényszerűségénél fogva is hosszú időre terjedő — oly móon való megoldását tervezné, amivel épen az ország erdőgazdaságának érdekében nem álló deprimáló, s fájdalmas keserűséget váltana ki az erdészeti altiszti kar összességének szivéből.

Mert határozottan szokatlan és érthetetlen lenne a kezdő fiatalság számára való *alerdészi* címmel felruházni a 20—30, sőt 40 évet szolgáló öreg kartársakat pl. az államerdészetnél, hol erdész cím meg egyáltalában nem lenne.

Szerény véleményünk szerint csak ott lehetnek alerdészek, ahol erdészek és főerdészek is vannak.

Hiszen semmi sem szól a mellett, hogy az erdőgazdaságban tényleg erdészi teendőket végző segédszemélyzetet ne illetné meg az erdész cím akkor, amikor a magyar erdőgazdálkodást irányító tisztikar már 20 évvel ezelőtt mindörökre letette az *erdész* címet s helyébe a többi kultúr nemzetek erdőgazdaságában akkor már meglévő *erdőmérnök* címet vette fel s amikor minden más ország erdőgazdaságában már meglévő középkategóriák általánosságban használják e címet, sőt hazánk magánerdőgazdaságaiban is számos altiszti képesítésű egyén van erdész és főerdész címmel alkalmazva. Tehát miért ne lenne éppen a magyar állami erdőgazdaságban, vagy általánosságban helyénvaló az erdész és főerdész cím használata? Miért ne lehetne éppen csak nálunk, — az erdőmérnöki kar és a kerülőt, csőszt jelentő őrszemélyzet közé a szakmunkák keresztülvezetését végző műszaki segédszemélyzetet erdészi rangra emelni?

Az Igazságos jó Istenhez fohászkodó szívvel és Ő általa belénk lehelt halhatatlan lélekkel hisszük, hogy a most készülő magyar erdőtörvény nem a trianoni „béke" által megnyomorított kicsi csonkaország halálosan beteg testére lesz szabva, hanem a feltámadott Élet és a Megváltó isteni Igazságában gyökerező magasztos erejénél fogva, az erdőskárpátok koszorúzta határaival szintén dicsőségesen feltámadó *ezeréves Magyarország számára készül*. Éppen ezért nem hisszük, hogy a törvény böles alkotói egy rövidéletű, ideiglenes szükségtörvényt alkossanak, hanem biztosra vesszük, hogy egy hosszú időre szóló alkalmas és tökéletes művet fognak alkotni, mely alkotói-

*) E hozzánk beküldött cikket, mint egyéni nézetek megnyilvánulását, változatlanul adjuk, úgy amint vettük, mégis azzal a hozzáadással, hogy bár a cikk élénken világít reá az altiszti kar reménységgel lefojtott keserűségére, addig, amíg a törvényjavaslat hiteles formában nyilvánosságra nem jut, az állásfoglalást sem pro, sem contra nem találjuk célszerűnek. Annyit azonban mi is megállapíthatunk, hogy itt a tizenkettedik órája annak, hogy az erdészeti altiszti kar igazán nem túlzott, sem szerénytelen, anyagi áldozatot nem is igénylő óhajtásai, végre komoly meghallgatásra és beteljesülésre találjanak. — A szerk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nak bölcsességére, hálásan emlékeztesse a magyar erdőgazdaság nagyfontosságú örökös hivatásának megfelelően történt berendezését és szervezetét tárgyilagosan megítélni tudó néprétegek százezreit.

Egy ilyen hosszúidőre szóló *jó* erdőtörvényből nem maradhat ki az altisztikar ötven esztendőn keresztül felgyülemlett sérelmeinek orvoslása sem, annak szemelőtt tartásával, hogy a cím, átminősítés és fejlődő erdőgazdaságunk követelményeinek megfelelő *egyöntetű altisztképzés kérdését,* átmeneti idő közbeiktatásával, az altisztikar összességének megelégedésére ne úgy oldják meg, hogy az ezidőszerint szolgálatban állók abszolut méltányos és igazságos elbánásban ne részesüljenek.

A magyar erdőtisztikar többsége ismeri a segédszemélyzet által végzett szakmunkák jelentős értékét, de ismeri — és hál'Istennek már sokan kárhoztatják — nagyfokú elkeseredésünk okait is, tudja azt is, hogy a most készülő erdőtörvényben van minden reménységünk és az abban szentesített igazságos intézkedésektől várjuk nyomorú sorsunk jobbrafordulását.

Éppen ezért nem hisszük, hogy az erdészeti vezérkar, a mi reményünk, hitünk és bizalmunk firmamentumára felirt imádságos szót, igét eszmét és könyörgést onnan letörölni engedné, mert reménységeink meghiúsulását: a *csalódást* nagyon nehéz szívvel tudnánk elviselni. Ez nagy károkozó lenne, mert hitet rombolna, megmérgezné a jóhiszeműséget és megrendítené a bizalmat.

Az isteni szavak jutnak eszünkbe: békesség és jóakarat. Nagy szükség van mindkettőre.

Nagy szükségünk van most nekünk az intéző körök jóindulatából és jóakaratából fakadó lelki békességre, mely örömmel dolgozó hasznos munkásokká tesz bennünket.

Akik nekünk ilyen megértő jóakaróink, pártfgóink és szószólóink, azok legyenek áldottak, azoknak soha el nem muló hálával, őszinte szeretettel, mély tisztelettel és rendületlen bizalommal szolgáljuk nemes szándékukat, — mely keserűséggel terhelt lelkünk könnyítését és hitünk megerősítését célozza és mi előbb szivünknek, lelkünknek a jóleső megnyugvás melegségével az *Isteni Békességet* teremti meg.

Sárkóczy József.

Az erdők természetes felujitásáról

A természet örökéletű törvénye az isteni Gondviselésnek oly tökéletes bölcs alkotása, hogy aki annak útmutatását követi, az soha nem fog csalódni.

A természet csodálatos munkáját nézzük csak az erdők megteremtésénél és nevelésénél.

A napsütéses, széljárta, kopár, terméketlen puszták mélyebbfekvésű térségein, hol a szélfuvások folytán felgyűlemlett hó vize s a magasabban fekvő részekről összefolyt csapadék a talajnak állandóbb nedvességét biztosítja, ot a víz, szél, madarak és állatok által odahordott fa és cserje magvakból életre kelt csemeték közül — a talaj silánysága miatt — a facsemeték elpusztulnak és a lenézett igénytelen kis bokrok, cserjék lesznek az erdő megalapítói, mert a sekély talajrétegben kuszó gyökereik biztosítják számukra a létet addig is, amig keserves, lassú fejlődésük folyamán a beárnyékolás által megtartott nedvesség segítségével — a fejlődési folyamat állandó fokozása mellett — a lehulló lomb elkorhadásából olyan talaj réteg képződik, amely már például fűz, nyár, nyir stb. kevésbbé igényes lágy lombfák nevelésére is alkalmas.

Az ily módon keletkezett erdőfoltocska azután a környező pusztaságot egyre fokozódó szélességben teszi a fatenyésztésre elkalmassá.

A lágy lombfákat követi a talaj és éghajlati viszonyok szerint odavaló gyertyán, juhar, köris, szil, tölgy, bükk, jegenye, lucfenyő stb. nemes fafajták.

A nemes fák csemetéi hosszú időn át küzdelmes harcot folytatnak az erdőt alapító cserjékkel és az őket ott megelőző alsóbbrendű lágy lombfákkal, amíg a nagy harcból számban nagyon megfogyva kikerült győzők felül nem kerekednek s a rövidebb életű erdőalapítókat lassan kiölik és helyüket saját fajukkal kitöltve fokozatosan foglalják el és uralják a területet. Majd hasonlóképpen a nemes fajták között indul meg a harc a létért, — tölgy, a gyertyán és bükkel, bükk a jegenye és lucfenyővel, köris a nyárral stb. küzdenek mindaddig, amíg az erdő teljes záródásban törzseit teljes mértékben ki nem fejlesztette.

Előregedve, lábon korhadva, vagy a szél által ledöntve, hatalmas hézagot ütnek az állományban, melyet a szomszédos fák sokszor kendersűrűségű újulattal vetnek be.

Évszázadok folyamán így képződik a vegyeskorú és vegyes állományú őserdő, melyben a vén fa mellett ott nő a csemete és a középkorú mellett az üde, fiatalos.

Az egyes fanemek a talaj, égtáji fekvés, levegő, napfény, nedvesség és éghajlat iránt különböző igényüket. Egyik fanem a síkságot, másik a dombvidéket és előhegyeket szereti, ismét mások a magashegységben díszlenek jobban egészen a havasi legelők határáig.

Minden fanem a természetének leginkább megfelelő helyen uralkodóvá lesz és csak a rossz erdőgazdálkodás és nemtörődömség folytán nyilik tér az értéktelenebb fanemek elterjedésére az értékesebbek rovására.

A természet nem siet, csak lassan, de biztos lépésekkel halad előre és célját, ha századok multán is, de okvetlen eléri. Az erdő minden emberi beavatkozás nélkül is megnő. Megfelelő termőhelyen a természet őserejénél fogva minden akadállyal képes úgy ahogy, megküzdeni. Az erdő önmagától is megtisztul, egyik fa a másikat elnyomja, túlnövi, kiszárítja és hosszú küzdelmes élet során szép erdő is lehet belőle, de az ily módon nőt erdő kora, majdnem mégegyszer annyi, ,mint a mai üzemtervekben megállapított vágatási kor, mert a fáknak magárahagyatottságukban történt hosszú küzdelmük a gyarapodásuk és fejlődésük rovására ment.

A mai modern erdőgazdálkodásban aznban már nem várhatunk a természet lassú, de biztos munkájára, hanem a mai kor emberének úgy a felújításoknál, mint az erdő nevelésénél, jó szaktudással és körültekintő okos eljárással feltétlenül bele kell avatkoznia a természet munkájába, hogy azt a saját javára elősegítse és siettesse.

Mint már fenntebb is mondottam az őserdő öreg fái kidőlnek és a helyükön maradt hézag, a levegő, világosság és csapadék éltető erejével, a szomszédos fákról lehulló magból felújul.

A fokozatos felújító vágásokkal való felújítás is ennek a természeti törvénynek a mesterséges utánzása s abból áll, hogy a telepítendő fanem fényigényéhez mérten megritkítjuk az erdőt azért, hogy a levegő, napfény és csapadék behatása által, a vissamaradt fákat bő magtermésre ösztönözzük és a lehullott magból kikelt csemeték az anyafák védelme alatt, a megritkított koronák között átszűrődő napfény segítségével erőteljesen növekedhessenek s így a szükséges újulat létesülése és megerősödése után letarolt anyaerdő helyén önállóságra képes újulatot teremtsünk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Az erdők fokozatos felújító vágások alkalmazásával történő természetes felújításának, vannak előnyei, de vannak hátrányai is.

Előnyei:

a) A felújítás bő magtermés esetén alig kerül költségbe.

b) Az anyafák védelme alatt nevelt csemete, a letarolt erdő helyén erőteljesebb növekedésnek indul, mint az ültetett csemete, melynek megfogamzás után a megváltozott életviszonyokat is meg kell szoknia.

c) A jól vezetett természetes felújítás csak kismérvben gyomosodik el s így a csemetéknek az elnyomás alóli felszabadítása sem kerül annyiba, mint az ültetett erdőé.

Ezzel szemben hátrányai:

a) A fokozatos felújító vágás kitermelési költségei jóval nagyobbak, mint a tarvágásos kitermelés költségei, mert a termelt anyag mennyiségéhez képest aránytalanul nagy területen és akadályokkal történik a kitermelés.

b) A megbontott állományban a lombfák törzsén fattyúhajtások keletkeznek és a fák törzse sugár növésű lesz a törzs értékének rovására.

c) A termelt faanyag kiszállításával, különösen hószegény télen, kárt teszünk az újulatban, mely feilődés és minőség tekintetében sokszor a fa egész életére kihat.

d) A helyenként túlsűrű fiatalos szabálytalan korona fejlődése is károsan befolyásolja a törzs feilődését.

e) A túlsűrű fiatalos különösen sovány talajon károsan kiéli a talajt és feilődése érdekében már 12—15 éves korában gvéríteni kell, ami nem hasznot, hanem jelentékeny költséget jelent.

Ezeknek és még néhány előnyös és hátrányos körülménynek mérlegelése után szerény véleményem szerint, a természetes felújítás csak a gyertyán, bükk és jegenye fenyő erdőknél alkalmazható jó sikerrel, — tölgyerdőknél kevésbbé, — luc és a többi fenyőknél pedig teljesen mellőzendő.

A gyertyán, bükk és jegenye fenyő gyakori bő magtermésük és árnytűrő természetüknél fogva a vágás begyepesedésének veszélye nélkül könnyen és sikeresen felújíthatók természetes úton.

A fokozatos felújítást az *előkészítő vágással* kezdjük meg úgy, hogy a teljesen zárt erdőnek mintegy 20 százalékát az elnyomott és túlszámvalt fákat szedjük ki, miáltal az erdő lombsátorát megritkítva, a levegő és napfény éltető hehatásával az álló erdőt magtermésre serkentjük.

Ha a várt magtermés bekövetkezett, a magtermést követő tél folyamán keresztül vezetjük a *vetővágást* úgy, hogy a fagyiránt nagyon érzékeny és árnytűrő bükk és jegenye fenyőnél az erdő fáinak körülbelül 20—30 százalékát, míg a fényigényes napvilágot kedvelő tölgynél pedig a makktermés mérve szerint 30—50 százalékát szedjük ki annak szemelőtt tartásával, hogy a gyenge koronájú és a nagy árnyékot adó terhelvés koronájú fák kiszedése után, a közönnagyságú koronával bíró fák maradjanak állva lehetőleg egyenletes elosztással és nagyobb hézagok kikerülésével.

A vetővágás rendeltetése: hogy a vetőnyüvést hozza és a magból kelt csemetéket az erdő koronájának újabb ritlítása folytán, a fejlődésükhöz szükséges napfényhez juttassa.

A vetővágás után, a csemetecsoportok feilődése szerint, a több napfényre vágyó csemeték fokozatos felszabadítását végezzük és körülbelül, a vetővágásra következő hatodik évben a *tároló vágással fejezzük be.*

Magától értetődik, hogy a felújító vágásban termelt anyagokat télen, hóállás idején kell kiszállítani, amikor legkevesebb kárt okozunk az újulatban.

Megjegyzendő még, hogy az erdőben szórványosan előforduló értékesebb kőris, juhar és szil elszaporodását, a felújító vágások keresztül vezetésénél elő kell segíteni úgy, hogy ezeknek ledöntését utoljára, a tároló vágásra kell hagyni, hogy addig a megritkított erdőben minél jobban elszaporodhassanak.

A tölgyerdők természetes felújítása már kevésbbé szokott sikerülni főleg azért, mert a tölgy, különösen a hegyekben, ritkán terem makkot, sőt egyes vidékek kedvezőtlen tavaszi időjárása miatt, még alacsonyfekvésű területeken is csak a legritkább esetben van makktermés.

Ezzel szemben a cser és bükk gyakran a gyertván pedig minden évben bő magtermésével igyekszik fáját szaporítani.

Továbbá a fényigényes, ritka koronájú és különösen a vágatási korra megritkult tölgyerdőben, a fű és gyom elterjedése is gyakran megakadályozza a természetes feljújolást és ilymódon az értékes tölgyerdők helvét, csakhamar a kevésbbé értékes gyertyán, cser és bükk erdők foglalják el.

Ezt részben megakadályozni csak úgy van módunkban, ha mély erőtelies tölgytalajon álló elegyes erdőkben az előkészítő és vetővágással a gyertvánt *mind*, a cser és bükknek pedig az erőteljesebb egyedeit vágjuk ki a tölgy javára, hogy minél kevesebb gyertyán, cser és bükk csemete keletkezhessen, sőt, hogy ezt elérhessük, a vetővágás után rövid időre letaroljuk a csert és bükköt és a hézagokat tavasszal tölgymakk rakással, vagy még jobb, ha erőteljes tölgy csemetékkel beültetjük.

Sovány, gyenge talajon a talajt kiélő tölgvet ajánlatos a kitűnő talajjavító gyertyánnal és bükkel elegyesen tenyészteni, de az elegyítés ne menjen túl a szórványosság mértékén, mert ez már az erdő értékének rovására menne.

A felújítandó tölgyerdő talaját sertéstúrásokkal igyekezzünk lazítani és begyepesedésnek, a lejtő irányára keresztbe kapával vetőbarázdákat húzzunk, hogy a makk a lejtőn ne legurulhasson le, hanem a kapált barázdákban laza talajágyba jusson.

Ha hó a tölgy makktermés, akkor a makktermésre következő télen minél nagyobb területen vegyük keresztül a vetővágást. Míg ha a vetővágást követő két éven belül makktermés nincs, akkor a vágás területét haladéktalanul tavaszszal kapa után rakott tölgymakkal kell alávetni, mert különben a talaj begyepesedik, elgyomosodik és a tenyészeti nem kívánt más fanemek vetik be a vágást és így a későbbi makktermés befogadására már alkalmatlanná vált talajban csak szórványosan kikelt tölgycsemeték nagyobb részét is, vagy elnyesztítják a betelepedett és elhatalmasodott gyorsan növő más fafajták, vagy ezt megakadályozandó tetemes költséghe kerülne a tölgy megvédése.

A tölgyerdők ily módon való káros felújításával és további rossz kezelésével nagy erdőterületeket tettek már tönkre, hol azelőtt a legszebb tölgyesek díszlettek.

A bükk és jegenyefenyő elegyes erdők természetes felújításánál a jegenyefenyő javára szintén úgy kell eljárni az előkészítő és vetővágások vezetésével, mint azt a tölgy felújításánál már leírtam, azzal a különbséggel, hogy a jegenyefenyő árnytűrő és nagy ifjúi érzékenységére való tekintettel csak lassúbb tempóban történjék az anyafák védelme alóli felszabadítás és a jegenyefenyővel való alátelepítést csakis erőteljes csemetével eszközöljük, mert magvetéssel nem érjük el a kívánt sikert.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Ilymódon a 400—600 m. tengerszínfeletti magasságban, különösen az északi és északkeleti részeken jegenye, luc és vörösfenyő elegyes erdőket létesíthetünk.

A levegő és nap teljes élvezetét kedvelő vörösfenyőre nézve megjegyzendő, hogy azt csakis a napnak és levegőnek kitett emelkedéseken és gerincek mentén csoportokban és állandó ritka állásban kell nevelni.

A luc fenyőerdő sekély gyökérzete miatt kevésbbé alkalmas a természetes felújításra és a többi fenyőféléknél is sikeresebb a csemete ültetéssel való felújítás.

A természet törvényeinek megfigyelését, ismeretét, valamint a fanemek természetének, tulajdonságaiknak és egymásra való hatásaiknak ismeretét, — az erdők felújítása, ápolása és nevelése körül, okos eljárással és jó hozzáértéssel nagyon jól lehet kamatoztatni, ami elsőrendű közgazdasági érdek is, mert az erdők az országos általános jólétnek nagyon fontos tényezői.

Sárkóczy József.

Vadászat

Vita

Az „Az Erdő" II. évf. 11. számában (1928. XI. hó) az általam „Lehet-e jó erdész egyben jó vadász is?" címen indított vita folytatásaképen megjegyzem, hogy az akkor felhozott vitapontok Vasvári és Orosz kartársak hozzászólásainak figyelembe vételével eldöntettek, úgy, hogy:

1. Az ambiciós erdész nem tud teljesen korekt vadász is lenni, mivel az igaz vadász csakis vadtenyésztő, az pedik csakis a felesleges és a tovább tenyésztésre nem alkalmas korcs, csenevész, beteg és kivénhedt, esetleg az ivararány szabályozása céljából lelövendő vadakat lövi le. Ilyen értlemben tettem föl én a kérdést, melyre a válasz csak az lehet, hogy *„nem."*

2. Az aggancsosok által történő fanyúzásokat hatásosan pedig csakis a kilövéssel tudnánk meggátolni, de erre már azért még az ambiciós erdész sem kapható, mivel azért ő is büszke ám arra, hogy mily csuda szépen hangzik az erdő a szép szeptemberi hajnalon a szarvasbőgéstől.

3. A sikvidékű erdőkben a nagy vad egyáltalán nem tartja meg az állandó váltót, mivel ott kényszerítve nincs semmi természetes akadállyal, hogy állandóan egy váltót használjon.

4. A cserkésző utakon való mindennapi megjelenés még a csendesen járó erdőőrtől sem kívánatos, mivel a tényleg lőni szándékozó vadász úr megjelenése oly újdonság lenne a vadaknak, hogy semmi esetre sem várnák őt be lőtávolságra.

5. A szarvasbikáknak les alkalmával való idő előtti kiváltásra való kényszerítése ellenkezik az igaz vadász elvével.

6. A ragadozókra tett lövések csak abban az esetben kényszerítik a szarvasbikát v. őzbakot helycserére, ha a lövések túl gyakoriak és túl közel esnek a vadhoz.

7. Bőgés idején egyáltalán nem fordulhat elő, hogy a 10. v. 12-es bikák megtürjék egymást közelükben.

8. A tanuló vizslával is lehet ragadozót nyomoztatni feltéve, ha a vizsla már annyira fegyelmezett, hogy a füttyel teljesen és biztosan féken lehet tartani.

Még azt jegyzem meg, hogy nagyon keveselem a vitában részt vett kollégák számát, minek okául azt hiszem, hogy a kedvelt lapunk szürkeszabottságát kell elfogadnunk. (Sajnos nem a szükreszabottság az igaz ok, hanem az érdeklődés hiánya és a tollforgatók kis száma. *Szerk.)*

Hogy a vita meg ne szakadjon és a vadászati tudomány érdekében is, az alábbi kérdések megvitatását óhajtanám:

1. Lehetséges-e, hogy a kányabangíta (vibornum opulus) boglyója pusztítólag hat a fácáncsibékre?

2. Az őz vemhessége hány hónapig tart? (Szerintem 10 hónapig.)

3. Hasznos-e az őzek túltáplálása a nagy hóállások és hidegek idején? (Szerintem nem, mert túl sok havat fogyaszt a szomjának csillapítására és ez bél v. gyomorbetegséget okoz.)

4. Volt-e már rá eset, hogy a megárvult őzgidát a bak vette vezetés alá? (Nálunk egyik kartárs több izben látta, hogy 2 db. párhetes gidát egy kapitális bak vezetett.)

5. Milyen típusú kerítés jön legolcsóbban a szarvasok ellen, hogy az mégis teljesen megfeleljen céljának?

6. Észlelte-e már valaki, hogy a Buborbanka szorgalmasan csipegette a kulancsokat az őzekből és nyúlakból? (Én több izben láttam.)

7. Hol fészkel a kékvércse? (Itt csak július hó 20. után tünnek fel, de akkor már nem kotulnak.)

8. Mily hang utánzatra vágódnak be legsikeresebben a karvalyfélék?

9. Vajon a kutyák minden fajtája meghentergeti-e az állati hulladékot v. dögrészletét?

10. A menyét föl megy-e a fára fészket rabolni?

Kérem a kedves kartársakat, szóljanak minél többen bele ezen vitába és hozzanak mennél több általuk észlelt jelenséget a nyilvánosság elé, hogy minél hasznosabb közlések jelenhessenek meg a mi kedves lapunkban az „Az Erdő"-ben, hisz mi szóbelileg nem beszélhetünk, mert annyira szét vagyunk szóródva, hogy ha kicsi is a hazánk, mégis messze vagyunk egymástól, pedig ugye mi is csak a hasonszőrűekkel tudunk legkellemesebben eldiskurálgatni, amit most már megtehetünk, mert van folyóiratunk hála a vezetőségünk agilis és fáradságot nem ismerő erős akaratának, hogy meg alkotta részünkre a mi kedves szócsövünket az „Az Erdő"-t.

Erdész-vadász üdvvel vagyok

Nádasdierdőn, 1929. augusztus hó 11-én.

Németh József
urad. főerdőőr.

Borz ordung ráfizetéssel.

Köveskúti védterületem határos hét község határával, mely erdő és mező, összvadászterülete kitesz mintegy hatezer kat. holdat, évente esik 1200 drb. nyúl, 8—900 drb. fácán, 14—15 drb. őzbak, 1—2 drb. szarvas, 18—20 drb. szalonka rendes huzáson, ezen haszon vad ellenében esik 18—20 drb. róka, 2—3 drb. tenyeres borz.

A mult héten elhatároztam, hogy egy borz ordungot fogok rendezni, melyre a vadőreimet rendeltem meg és a szomszéd uradalmi kollégát is meghívtam, hogy a vadőrével és az öreg rókázó kutyával jőjjön át hozzám. Igy jöttünk össze öten, öt kutyával. Amint a második barlangba beküldöttük a kutyákat egyszerre rémes verekedés támadt a lyukban, mindjárt tudtuk, hogy borzzal állunk szemben. A velünk hozott szerszámokkal azonban elkezdtük ásni a lyukat, hogy a kutyáknak több helye legyen a lyukban, közben meghagytam, hogy ha a borz kitalál ugrani, senki meg ne üsse, mert a kutyák ugyis elbánnak ve-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

le — de bizony egészen másként történt, mint ahogyan elgondoltuk. Már-már azt hittük, hogy nem is tudjuk kiugrasztani a borzot, mert igen gyökeres helyen volt a barlangja, s igy elkinlódtunk 10 órától délután 4 óráig és úgy a kutyák, mint mi már teljesen kivoltunk merülve, de otthagyni azért már mégsem akartuk. Végre is a borz unta meg a harcot és egy rettenetes ugrással kiugrott a lyukból, de oly erővel, hogy valamennyien hanyat-homlok hömpölyögtünk széjjel a kutyákkal együtt, annyira megijedtünk. A kutyák akár a táltosok , ugy rohantak rá a borzlegényre. De a borz egyet vágott magán és a kutyák iszonyú jajgatással 4—5 méterre hömpölyögtek előle, erre mi is észhez kaptunk, a kolégám előkapta a saját puskámat, mi pedig kutyamódra rohantunk a borz után. A koléga erre a borzra tüzelt, s a legjobbik kutya és pedig az övé a lövéstől találva felfordul és rettenetes rivással fekszik, a borz pedig eltünt. Haj! Átkozódik ám. ma is még a kolléga, nagyon merthogy a borz helyett, a kutyáját lőtte agyon.

Gondolni lehet, hogy milyen lehorgasztott orrokkal néztünk mi egymásra, de az egyik vadőr azt javasolta, hogy mégis nézzük meg beljebb az erdőt, mert biztosan a borz is megvan lőve, hátha odébb az is elesett. Igy is volt, alig mentünk 50 méterre, már a kutyák verekedése oda halatszott, pedig a többi kutyáról szinte el is feledkeztünk, azonban így meg lett a borz is, de a bajon, az agyonlőtt kutyuson, már segíteni nem tudtunk.

Igyhát a borz ordung bizony ráfizetéssel fejeződött be Köveskúton.

Németh Lajos
urad. főerdőőr.

Mikor a vadkan húzza a lovat

Az elmult évben amidőn utam Pásztón vezetett keresztül, meglátogattam az erdőben lakó K. Laci bátyámat, mint igen jó barátomat, aki a község 600 K. holdas erdejének, erdőmestere, kertésze, vadásza, csősze stb.

Az ő hozzáértésének és szorgalmának köszönheti a község, hogy 18. év ottléte óta az erdő képe megváltozott, s ma egész Nyugat-Mátra legszebb intenziven kezelt erdeje.

Laczi bá' lőtechnikájával nem igen dicsekedhetik azonban kitartó lesálló és kitünő vadnyomozó.

Ha egy vad erdejében téved három nap mulva Laczi bá' már tudja hol fekszik, legel, iszik stb.

Igy 18. év óta bizony sok vadat elejtett, mert szobája falait 52. drb. agancs dísziti és egy Trabucos szivardoboz tellevan agyarral. Örömmel üdvözölt és ujságolta, hogy egy capitális kan jár be a dagonyára maradjak ott s este lesre megyünk „a Kurtabércre." Bár szerettem volna ott maradni, de tovább kellett utaznom a Mátrába.

Laci bá' kiment lesre, s bizony este 11 órakor már meg is lőtte a hatalmas kant. Lövés után a kan elterült és hörgött. Laci bá' bizony nem ment hozzá, mert egyszer megijesztették a disznók. Ugyanis egyszer elkapott egy malacot s a sűrűből egy 18. drból álló konda rohant neki röfögve, s mit volt mit tenni, minthogy az ő 98 kilós súllyával fára kellett, hogy mászék, (a rossz nyelvek ugyan azt mondják, hogy azért ment oly nehezen a fáramászás, mert töltött káposztát ebédelt 25 drb. töltelékkel, mert nagyon szereti.

A lövés után jól kikerülve a kant, hazament és kocsisával befogatva kiment a kanért. Tekintve, hogy az egy magas, éles bércen feküdt, kötélel kellett a kocsiig huzatni. Azonban alig húzta a ló 10 lépésig, a kan nagy röffenéssel felugrott és az alatta levő sűrű mély szakadékba rántotta a lovat. A puska a völgyben a kocsinál volt, így megrémülve, tehetetlenül nézték az esetet.

Addig rángatta a kötelet, még az lábáról leoldózódott és a disznó elment. Néhány nap mulva visszafelé jövet megnéztem a helyet, a fekvésről és vérről ítélve azt állapítottuk meg, hogy orrlövést kapott s megszédült, aztán húzás közben a megindult vérkeringés folytán eszméletre tért és meglógott.

Tudom, hogy Laci bátyám megharagszik amiért leirom az esetét s mondja, hogy „az iz egyen meg Antus"... de majd kiengesztelődik, ha majd megint egy 154 kg-mos disznó 20 cm. hosszú agyarával több lesz a szivardobozban, mint amilyen június 16-án került bele.

A prémek királya után.

(Folytatás.)

Három jól felpakolt vadász haladt a kitünően lefagyott hó tetején, a Tungúzka völgyén észak-felé. A nap gyönyörűen sütött, a sugarai szikrázva verődtek vissza a hómezőkről. A fákon, a galyakon, az éjjeli fagynak a zúzmarái a nap sugaraitól hol kék, hol piros, hol sárga gyémánt kristályok szerint ragyogtak. Olyan volt az egész erdő és hómező, mint valami hatalmas elvarázsolt gyémánt terület. A gyönyörű kép és csendes táj, annyira lebilincselt, hogy a Párászka ős tatár beszédjét jóformán nem is hallottam, (őket a természeti szépség nem érdekelte, és észre sem vették) dacára annak, hogy minden tizedik mondat után meg kérdezte, hogy értem-e? Óh, dehogy értem.

Kedves jó leány, ugyan ki is tanulná meg jóformán magánhangzóból álló beszédjüket, mely folyton bugyog belőlük, mint a korsóból a víz. Legalább az én kónok magyar koponyám nem vette be.

Ő azonban csak mondta a magáét tovább. Hja! ebben a tekintetben ő is olyan volt, mint távol nyugoti testvérei.

Egy kisebb fenyő széldöntvényes nyir és fenyő fiatalossal teleszórt tisztás szélén állok, kezembe a jó 12-es sörétessel. A kitűnően hordó 7 mm. moszinrendszerű, kis ismétlőgolyós a Párászkánál volt, amit elég jól kezelt. Erősen figyelem a széldöntvényest. A hajtás már jó régóta megkezdődött. Előttem egy hatalmas havasi fenyőn, két szürkésfehér mókus egymást le és fel kergette. Közbe akrobata mutatványokkal mullatattak. Érdeklődve nézegettem a játékukat. Egyszerre tőlem jobbra, egy régi kidőlt fenyő törzsén, egy jó nagy barna árnyék fut végig oly csendben, mint valami tünemény. Ugyszólván, szinte kapásból odalövök, a lövés után csend. Minden eltünt, még a két mókus is. Vegyes érzelmekkel és gondolattal várom a hajtás végét. Nemsokára az öreg megjelent és Utána a Párászka. Már messziről látom, hogy az arcuk csupa kérdő jel. Tekintettel a lövés helvén lévő nagy széldöntvény halmaznak, oda szólok a Párászkának, hogy hozza oda a Cirkát. Alig, hogy a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

kutyát a nyomra vezetem, mindjárt elis tünt a halmaz fenyőtörmelék közt és tőlünk nem messze erősen kezd ugatni. Nosza utánna, az öreg volt az első, majd a nyakát törte ki, úgy bele esett egy nagyobb hóval fedett üreges széldöntvény közé. De azért nem törődött gallyal, kapoccsal, csak törte magát előre, a hang irányába. Ahonnan nemsokára előhúzta a gyönyörű zsákmányt, amit a kutya közben megölt.

A szép napsütéses fehér havon, mint valami ravatalon, előttünk feküdt a prémek királya, a coboly. Remekszép, lágyselymes ezüstös-kávébarna bundáján a nap sugarai csillogva törték meg.

Amíg én meghatódva néztem a nagy halottat, addig az öreg keze a kapzsiságtól remegett. Alig várta, hogy megnyúzhassa. Ja, nagy szó az, mikor az ember az évi adóját evel letudja. Aztán a sötét színét tekintve, meg is felelt az előírásos prémnek.

Amíg az öreg, a fejedelmi vadnak a lenyuzásához fogott, addig én leszaladtam, tőlünk nem messze folyó Tunguzkához, ami a szirtes-köves medrébe a gyorsfolvás miatt nem fagyott be, a folyó medrébe a kövek közt, a pisztrángoknak a milliói szinte a folyam fenekét ellepte. Ilyen helveken töméntelen számban tartózkodtak a vadkacsák.

Óvatosan a fenvő fiatalosban a helyet megközelítettem, éles füttvömre, mint valami tarka felhő nagy lármával emelkedtek fel a közibük eresztett gyors duplára ött darb. kalimpálva esett le. Amire a zsákmánnyal visszaértem, már a Párászka egy sziklafal mellett, ahol a meleg előszeretettel lapul meg, jó nagy tüzet rakott és a csájás kandliba a viz, vígan forrt. Királvi ebéd! A csája mellé nvársonsült kövér kacsa is került. Igaz, hogy az ember elrághassa, ahhoz ázsiai álkapocs kellett. Még a Cirka is kacsával lakott jól.

Ebéd után az öreg kiadta a jelszót, hogy indulunk hazafelé. Az eredmény amire számítottunk már meg van, még pedig sokkal hamarább, mint gondoltuk.

A visszafelé való utazás, a legjobb hangulatba folvt le, amikor már nem nagvon messze voltunk a falutól, a Párászka egy nagvobb csapat őzből, amik fent a sziklás hegvoldalba siitkéreztek, kb. 150 lépés távolságról kilőtt egy szép bakot, friss hús kedvéért. A tél folvamán eléggé ráuntunk a hordókban eltett fagvasztott húsra. Napról-napra azon éltünk. Aminek a beszerzésén még az ősszel, addig, amig a hó le nem esett, fáradhatatlanul utánajártam. Amihez sok vadászöröm és talán annyi bosszúság is járt.

*

Pavlinka felett sziporkázva ragyogtak a szibériai égbolton a csillagok. Az éiszaka jótékony sötét palásttal vonta be a fáradt vadászokat. Az örökmécses kis pislogó világa mellett aludta mindenki az igazak álmát. Az öreg házigazda mélv brumogó harkolása, az egész kis szobát betöltötte. Én nvitott szemmel álmodoztam egy hatalmas, az ősszel lőtt fekete medvebőrön, a búbos előtt és a szemeim előtt elvonult a zaklatott életem. A harctérnek minden pokla, aztán a nyomorúságos fogolytábori élet hol itt, hol ott. A kabzsi piszkos muzsik orosz parasztokkal való civakodásaim, akik az emberről hét bőrt akartak lehuzni kint a falukon és tanyákon.

Ugvan a sorsnak miféle óriási vihara csapott le a világra, amelynek a forgó szele engem és többezer honfitársamat könyörtelen kézzel olyan vidékre dobott, amelynek még hirét sem hallottuk.

És miféle nagy bűnt követtünk mi el, mikor még éltünkben a Dante összes poklait összejáratta velünk. Gondolataimból a konyhában lévő kis törpe japáni kakas éles kukorékolása vert fel, tehát kb. éjfél van.

Azzal a jótékony álom, engem is elvitt egy szebb hazában, amely ha kicsi is, de a világon a legszebb.

(v—v.)

Méhészet

Mikor irjuk össze a méhészcsaládoknál lévő teljes mézeslépeket

Az már igaz, hogy 1929-ben szomorú tavaszra ébredtek a méhészek. Ámbár az is igaz, hogy ezt a szomorú tavaszt az 1928. évi rossz esztendő nagyban befolyásolta. De hozzátehetjük még azt is, hogy az 1927. évnek is volt valami köze hozzá.

Ha ezeken az utóbbi esztendőkön végig gondolunk, föltétlenül azt látjuk, hogy bizony a méhészetre rossz esztendők járnak. Ezekben a rossz esztendőkben pedig nincs más hátra, minthogy szedje össze a méhész a tudományát és kövesen el mindent, hogy a méheit (a tőkét) megmentse. Mert jó időben és jó vidéken könnyű méhészkedni! Amikor maguk a méhek is eltudják saját bajukat intézni! De rossz esztendőben bizony a méhésznek a saját leleményességétől függ a családok életbenmaradása. Valamikor elég volt az egyszerű betelelés is; sokan még azt sem csinálták meg, hanem úgy hagyták a családokat magukra, ahogyan voltak és mégis nagyszerűen kiteleltek. De miért teleltek olyan jól? Azért, mert volt a kaptárban bőven méz; televoltak a lépek, nempedig félig, mely félmézeslépek éppen a tél közepén, — a legnagyobb hidegben, — fogynak el, ami aztán a családok pusztulását idézi elő. Bár az akácmézből otthagytuk a családoknál a téli készletet teljes mézeslépekben, azonban az ilyen rossz években, ahhor is fogyasztanak annyit, hogy a teljes mézeslépekből őszig, fél mézesek lesznek, amelyek telelésre már nem lesznek jók. Az ilyen rossz esztendőben, augusztus végén, de legkésőbb szeptember első napjaiban írja össze a méhész a családoknál lévő teljes és fél mézeslépeket, azután számítsa ki, hogy hány darab teljes mézeslépre van a családnak szüksége a télire és ha azt látja, hogy az összeírt teljes mézeslép kevés lesz telelésre, akkor hordasson föl egypár családdal annyi pergetett mézet, amennyivel meglesz a kívánt teljes lépesméz és így télire egész mézeslépeket kapjanak a családok, amelyek nem fogynak majd ki a fészekben a tél közepén és a családok sem pusztulnak majd éhen a nagy hidegben.

Ha azonban túlsok volna a családoknál a fél mézeslép, akkor ezekből (amire nincs szükség) kikell pergetni a mézet és ezt kell velük fölhordatni, hogy teljes mézeslépeket kapjunk telelésre, amelyeket a fészekbe fogunk elhelyezni.

Idegen mézzet feletetni nem szabad, mert ezzel könnyen behurcoljuk a ragályos költésrothadást: ezért, ha magunknak nincs pergetett mézünk, akkor inkább cukorral etessük föl őket. Nyerscukorral azonban nem szabad csak tiszta fehérkristály, kocka vagy süvegcukrot használhatunk. A cukrot kilogrammonként 6 deci vizben 15—20 percig forraljuk, a tetejére jött habot egy szürőkanállal leszedjük, aztán esténként, — mikor már a méhek nem

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

járnak, — kilogrammos adagokban beadjuk a családoknak. A feletetést pedig szeptember közepéig föltétlenül be kell fejezni, akár cukrot, akár pedig mézet hordatunk is föl, mert nem tudhatjuk, hogy később nem lesznek-e majd hidegek, mimiatt nem birják se beérlelni, se befödni és így, mint födetlen méz, télen magába szívja a kaptárban keletkező vizpárát és elromlik.

A cukrot nem tartom a méhek természetes eledelének, de mégis inkább ezzel, mint idegen mézzel etessük föl; csak úgy kell vele eljárni, amint fent írom és hogyha szeptember közepéig fellesz hordatva és be lesz pecsételve, (födve) akkor a méheknek nem történik semmi bajuk tőle.

Rákospalota.

Ignácz Sándor.

*Hűség**

Jó meósz, egykor kigúnyoltalak.
Többé fogadom, soh'se bántalak.
S ki bántani fog, rajtam üt sebet,
Fájót, keserveset.

Szívem hozzád van nőve teljesen,
Megilletődve járok kebeledben.
És sorsom legyen bármily mostoha,
Nem hagylak el soha.

Sokáig éreztem úgy magam,
Mint rabmadár, ki bús, ki daltalan,
Átültetett fa voltam kivüled én,
Lombokban gyér és szegény.

Ma lombjaimnál nincs lomb gazdagabb,
Mély szeretettel ők feléd hajlanak.
S míg közöttünk a szél átsuhan,
Dicsőítünk, óh meosz, sok százan.
Mekszikó, 1929.

Pölöskey Lajos
m. kir. közalap. I. o. erdőőr.

*) A mi kedves Pölöskey kar- és tagtársunk fenti kedves kis versezetét örömmel adjuk közre, mint követésre mé'tó példaképét a szeretetteljes tagtársi hűségnek és ragaszkodásnak. Hisszük és reméljük, hogy a mi kedves kar- és tagtársaink mindvalamennyien, hasonló szeretetteljes hűséggel vannak eltelve egyesületünk iránt. — A szerk.

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEVME-ben tömörülnünk kell.

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Mindenmü rönglát vásárolunk

Egyesületi ügyek

Vettük és adjuk az alábbi hozzánk érkezett levelet:

Kedves Kartársaim! Megbotránkozva olvastam aug. 5-én megjelent „Az Erdő“ lapunkban, hogy kartársaim még csak azt sem tartják kötelességüknek, hogy kérdőíveiket beküldték volna egyesületünkbe. Szomorú állapotok ezek ránk nézve. Saját érdekünket ennyire elhanyagoljátok. Tekintsetek vissza napról-napra megrokkant, kegydíjazott kartársaitokra, akik 30—40 éven át magánbirtokosoknál hűségesen szolgálatot teljesítettek reggel két órától este tíz óráig vagy még sokszor tovább is és most kapnak 4—6 q búza váltsági ár kegydíját egy évre. Hát Ti ezen nem akartok változtatni, nem akartok jótevőink segítségére jönni?. Figyeljetek szavaimra. A kincstárnál a napszámosnak is nyugdíja van, nektek pedig 40—50 évi szolgálat után csak 80—100 pengő évi kegydíjatok van, mint koldusoknak. (A többségnek semmije sincs. — Szerk.)

Kartársi üdvözlettel maradok:

Pápa, 1929 augusztus 24.

Németh József
püsp. urod. kegydíjazott erdőőr.

—

Szükséges volt e levél közzététele, mert figyelmeztetésünk dacára is, mai napig mindössze is csak 400 drb. kérdőív válaszlapja érkezett be. (2 hónap alatt.) Holott egyesületünknek már ezeren felül van a taglétszáma és 900 kérdőlapot adtunk ki. Hol késik a még hiányzó cca 450 válaszlap? Vagy talán nem is sürgős, hogy a magáruradalmi kar- és tagtársaink nyugdíjalapját megalkossuk?!

Ugyancsak ujból fel kell hívjuk kar- és tagtársaink figyelmét a következőkre:

A válaszlapokon a 14-ik kérdésre a név olvashatóan irandó be, egyesek nevét nem vagyunk képesek elolvasni oly hanyagul van odaírva, például: Tarzsó, Turzsó, Torzsa, vagy Torzsó-e a helyes? A 16. kérdésre az egész évi összilletmény pengőben irandó be, azaz helyesen a természetbeni járandóságok értéke átszámítandó készpénz értékre és így a készpénzfizetéshez hozzáadva egy összegben irandó be, így: évi 1.230.— P. (Nem pedig így: évi 200 P és természetbeni conventió), vagy mint egyesek ezt írják: „semmi“ ingyen — fizetés vagy conventió nélkül — csak nem szolgálnak?!

Egyben felkérjük mindazon tag- és kartársainkat, akik bármily okból is netán még nem kaptak volna kérdő lapot, hogy címük pontos közlése mellett ily kérdőlapot tőlünk levelezőlapon kérni és kitöltve sürgősen visszaküldeni, saját és családjuk érdekében el ne mulasszák. A válaszlapokra 16 filléres postabélyeg felragasztását kérjük, mert ennélkül kétszeres portóköltséget szed be tőlünk a posta és ezzel tetemes postaköltséget okoznak nekünk feleslegesen kar- és tagtársaink.

A kérdőlapokat az államnál alkalmazottak is töltsék ki és okvetlenül küldjék be, mert részükre is lehetővé kívánjuk tenni, hogy az államtól kapott nyugdíj kiegészítése, helyesebben növelése céljából nyugdíjpótlásban részesíthetők legyenek. — A szerk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Kisebb közlemények

Jancsikából „jáger" lesz.

(Korkép a régi multakból.)

Jánoska magyar családból származott és valamelyik pestkörnyéki falucskában született. Az ő falujokban is volt erdő, de az csak olyan kisebb akácos erdő volt. Serdülő legényke korában történt meg véle az az eset, hogy az urasági erdőben megtartott hajtóvadászaton, mint hajtó ő is részt vett. Jánoskának végtelenül megtetszett az urasági erdőőr uniformisa, melynek a gallérján cserfaflevél díszelgett. Komor arcú és szakállal volt az urasági jáger, valahol Morvaországban ringathatták a bölcsőjét, de szigorú kinézése dacára is jóságosan mosolyogtak a szemei, ha éppen jókedvében volt az öreg, vagy ha olyankor láthatta a zember, amikor a „Mózsi" korcsmájából lépett ki! Szinte tüzelt az arca a bozontos szakál alatt is a sokféle jóitalok hatása alatt, a szemei meg ilyenkor szikrákat hánytak, melyekkel egyben barátságosan is tudott pislogatni, ha a helyzet éppen megkívánta. Jánoska nem igen félt tőle, sőt inkább összebarátkoztak, lévén akkor már tudomása az urasági jágernak arról, hogy a gyerek szintén jáger akar lenni. Mesélt is sokszépet Jánoskának az ő rettenetes bátorságáról, a foglalkozással járó mulatságokról, melyek a hajtóvadászatok után szoktak beköszönteni, amikor,u. i. ha jól sikerült a vadászat (akkor még sok volt a vad erdőn-mezőn) az uraság bőkezű borravalói sem igen maradtak el. Ilyenkor a mi jágerunk Sligoviccal kezdte, azaz jóféle rosztopcsin és rúmkeverék félével s folytatta borral, végezte sörrel, mivel pedig a sorrend betartása körül nem igen volt válogatós, szépen le is itta magát egészen a sárga földig. Amikor is lehajtván bozontos fejét a csapszék gyalulatlan deszkájára, vígan horkolt másnap hajnalig, álmodván szépeket az ő morvaországi kis falujáról és a benne felejttett egyetlen szépséges Khéti-jéről.

Jánoska, hacsak tehette és neszét vette a jáger Mózsiszálé tartózkodásának, nyomban ott termett és huzódva valamelyik deszka padon, folyton nézte és nézte jáger sarokba állított puskáját, a zöld kabát-gallért és a rajta lévő jelvényeket, melyeket már egy kissé a rozsda is kikezdett, de azért az ő szemében szépek voltak, nagyon szépek, mert cserfalevelek voltak és az ő szemében a boldogság színbólumát jelentették. Jánoskának már ezek után nem igen kellett a tanulás. Egy puska után és szép hosszukás cserfalevelek után vágyódott ő! Boriskának is megmondotta úgy titokban, ha ő egyszer jáger lehet, elveszi őt feleségül és a legsűrűbb erdő közepébe mennek együtt lakni, ahol sok gyöngyvirág terem és vadgalamb turbékol az ágakon. Boriska ilyenkor rendszerint boldog is volt, de aggodalmait mégsem titkolhatta el Jánoska előtt, hogy az erdőben kigyók is vannak, meg rossz emberek, akik a fát lopják és puskát is szoktak vinni magukkal, mint azt a lesi Gyuri is teszi, aki már egyszer az urasági jágerra is rálőtt. Ilyenkor Jánoska mély lélegzetett vett és emelkedett hangon, hogy még a szemei is szikráztak bele harsányan mondotta Boriskának, hogy még a kislány is megijedett tőle: De, ha már én egyszer puskát kapok a kezembe, jöhet oda kigyó is, meg lesi Gyuri is, az a dologkerülő, naplopó-, de úgy ledurantom, hogy soha többé eszébe nem jut a tilosba lépnie. Boriska ezen azután meg is nyugodott és várták tovább Jánoskával, hogy mikor is lesz az a szép nap, amikor Jánoskából igazi jáger lesz.

Persze ezek után Jánoska már gyakrabban szegődött a hajtók közzé és világért sem mulasztott volna el egyetlen alkalmat sem, hogy, mint hajtó részt vegyen a vadászatokban. Este azután büszkén mesélgette Boriskának az aznapi eseményeket, mennyi volt a nyúl, róka, őz, vaddisznó stb. és hogy egy hajtás után, az egyik nagy úr, — aki éppen egy nagy vadkanra talált lőni, amit az urasági jáger terelt feléje, s azt szerencsésen le is puffantotta, — amikor a jáger is kiért a léniára, még kezet is fogott véle és azt mondotta neki: maga derék ember, bravó stb. németül is beszélgettek, amit nem értett meg Jánoska, de a jágernak valami nagyon szépet mondhatott, mert annak ugyan nagyon ragyogtak a szemei. Annál jobban csak akkor láttam örvendeni az öreget — mondotta Jánoska, — ha a „Mózsinál" van és három fütyülővel fölhajtott egymás után és valami Meine-bruder félét suttog a „Mózsi" fülébe. Mózsi ilyenkor a kezeit dörzsölgeti és szivesen tölti meg az üveget kérés nélkül is, mert ő is úgy érzi, jó kontschafttal áll szemben, aki előtt nem illik, hogy üresen álljon a palack. Ma az urasági jáger mulat és ebből elvégre néki is lehet egy kis haszna.

Azóta ezután, hogy néhány esztendő eltellett és Jánoskából lassan János kezdett lenni, minthogy már deák társai is Jánosnak szólították a szélesváll jól termet fiút, János pályaválasztás előtt állott. Nem is annyira a maga akaratából, mint inkább, hogy édesatyja felhívása elől nem térhetett ki, amikor is egy szép napon azt mondották a szülei: Nos gyerek hát végre is hagyj fel már azzal a sok erdei csavargással és menj a városba, ahol a tisztelendő úr már elvégezte, hogy a tanítóképezdébe fölvegyenek. Nagyott forgott erre Jánossal a világ, hisz ő már rég határozott a sorsa felől és ő soha nem is gondolt tanítóságra csak a zöld gallér és rajta a cerfalevelekre és egy szép puska a vállon igen illenék. Ezek voltak az ő álmai és most mi lesz? Ismerte édesatyját, jól tudta róla, hogy az ellenvetéseket nem igen tür, akáresak ő, hisz ő is az apja természetét örökölte, talán ha most mindjárt megmondaná neki, hogy jáger akar lenni és hogy nem is lesz más talán ez lenne a legjobb. De ott volt édesanyja is, aki oly sok szeretettel nézett rá és aki féligmeddig már tudta is János terveit és aki Boriskát is szintén szerette. Nem, ezt mégsem lehet megmondani, tehát pár napi halasztást kért atyjától és azután „ill a berek nádak-erek" nyakaközzé szedte a lábait és elillant, egyenest az urasági jágerhez, akinek elbeszélte szíve bánatát, hogy mily nagy katasztrófa fenyegeti őt is, Boriskáját is, amire a jáger igen ellágyult és valami „tuffer fluchter" szavak kiséretében megfogta a János kezét és megsem állt vele az urasági kastélyig. Majd adok én a te apádnak tanítócska, mikor te egy ikaszi jáger lehetsz. Az uraságnál azután fefl is vették Jánost nyomban jáger-legénynek és azután már együtt laktak a Morva jágerral azerdőben, akit néha János is elkisért a Mózsi-ig. Persze nem azért, hogy igyon véle, hanem, ha mégis az öreg kicsit betalálna pityizálni, legyen aki a jámbort hazavezethesse.

Nagy volt a riadalom a Jánosék házánál, amikor négy nap eltelte után sem tudtak János szülei a fiúk hollétéről semmit. Az ötödik nap délután azután János mégis jónak látta, ha mutatkozik, hisz édesanyja is keservesen sírathatja, meg azután Boriska sem tudja hová lett, — mert Morva jágert hiába faggadták János szülei, hogy nem-e látta egyetlen fiúkat valahol az erdőben járni, a Morva csa kazt felelte: „miköze nekem a makok fia!" Az ötödik napon azután hirt hallottak János szülei elveszettnek vélt fiúkról. De milyent! Szörnyűséges hír volt az. Két csendőr kisérte be a falu házába, a lőtt nyúlat a hátára kötözve taszigálták előre. Jánosnak u. i. az uraságtól kapott flintával első dolga volt, hogy szüleit egy kis ajándékkal meglephesse, egy nyúlat lőni számukra, úgy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

gondolkozván, hogy így talán az öreg hajthatóbb lesz otthon. De rajta vesztett, mert hiába hajtogatta a csendőrök előtt, hogy ő bizony nem „*rapsic*," hanem jáger-legény, azok szépszerivel mégis csak bekisérték. Néhány óra mulva azután tudomást szerzett az uraság is a történetek felől és nyomban intézkedett, hogy Jánost azonnal szabadon engedjék és a nyúlat, puskát néki a csendőrök adják ki, mert ehhez Jánosnak joga van. Jánost azután a csendőrök, akik megtudván a tényállást, szépen el is kisérték a szülei lakására, nehogy az ujdonsült jágert édesatyja netán el agyabugyálhassa.

Szép szóval békítették az öreget, aki már el is lágyult, csakhogy a fia előkerült. A nyúlat pedig János édesanyja, amúgy jó magyar gazdasszonyhoz illően, el is készítette, amiből a csendőr urak is jó étvággyal vették ki a részüket. Vacsora közben János azonban hirtelen eltünt az asztal mellől és az édesmama által vereshagymaszószban szépen megpuhitott és jó pirosra külön kisütött nyulmájjal ellábalt Boriskáékhoz. Az öreg váltig kereste a májat vacsora közben és az anyukomnak is odaszólt, hogy hát: „*a mája*" sehol nem található? És hová is lett az a gonosz kölyök is? Az annyuk váltig csak azt hajtogatta, hogy hát hiszen nem is volt annak a nyúlnak mája, mert azt az ő derék jáger fia kilőtte belőle. Láthatta volna is az apjok, hogy mekkora nagy luk volt a nyúlnak az oldalán és ezt a csendőr urak is megerősítették, mondván, hogy „biz" annak a nyúlnak aligha volt mája, mert már ők azt nem is látták. Javában tartott az étkezés, amikor nagy hirtelenséggel, mintha csak valahonnan oda pottyant volna, ott termett a Morva jáger is, aki ménkű nagy fonottkorsót nem is cipelt, hanem valósággal húzott maga után, megjelenve a színhelyen „Prosit" szóval felállítá azt az asztal tetejébe, s miután nagyokat pislogott a nyúlpecsenye felé őkelme imigyen kezdet szónokolni: „Hát appól a nyulpecsenye hatytátok-e valami nekem is. Minték montam, hoty esz a tyerek aszután ety ikaszi jáger fogok pelüle nevelni!" A „Mósi" is tudomást szerzett Jánosnak az uraság által jáger segéddé történt felvétele felől és sietett is az öreg urat megállítani az utcán és kenetteljes szavakban adott kifejezést örömeinek a jáger létszám eme váratlan emelkedése fölött. Nem győzvén hangoztatni, hogy milyen jól is tette a „Nemzetes" úr, hogy jáger-nek taníttatja a fiát és boldogan dörzsölgette össze kezeit, miközben lesímitván kecske szakálát, ördöngősen vigyorgott a „Nemzetes" úr felé.

Igy indult neki Jánoska — az élet — a jáger-élet iskolájának

Legeza József.

Legelőjavitás és vizmosáskötés a Székelyföldön

A földmívelésügyi kormány a háború előtti években is nagy gondot fordított arra, hogy az ország állatállománya elegendő és minél jobb legelőhöz jusson. E céljának elérésére elsősorban a már meglévő legelők megjavítását határozta el és ezeknek megjavítására a szegényebbsorsú birtokosoknak állami segélyt is nyujtott éppen úgy, mint ezt most a kopár és vizmosásos területek befásításánál, — az önerejükből anyagiak hiányában elvégezni nem tudó birtokosoknál, — teszi.

Ilyen — államilag segélyezett — legelőjavítási munkálatok végeztettek az 1910. év tavaszán is pl. a Székely-földön, Udvarhelyvármegye területén.

Ezen munkálatok végzéséhez munkavezetői minőségben mi, — akkori szakiskolai tanulók, — is kilettünk rendelve a görgényszentimrei szakiskolától 1910. év tavaszán mintegy 20-an, 2 csoportban. Egy-egy csoport 3 hétre volt kirendelve az ottani munkálatokhoz.

Elindulásunk előtt a szakiskola akkori igazgatója ismertette egy előőadás keretében az ottani legelők szomorú állapotát és a munkálatok mikénti vezetéséhez szükséges tudnivalókat.

A legelőjavítási munkálatokat egyébként a földmívelésügyi minisztérium által Székelyudvarhelyen felállított „Erdélyrészi Székelyföldi Kirendeltség" végeztette és így ezen kirendeltségnek voltunk mi a kisegítő személyzete nehány hétig.

Talán mondanom sem kell, hogy mennyire örültünk ezen jó alkalomnak, hogy ilyen módon alkalmunk lesz a legelőjavítási munkák és a legelőkön levő vizmosások mikénti megköthetésének gyakorlati elsajátítása.

Nekem mindjárt az első csoporttal sikerült elmenem e munkálatokhoz április közepén.

A vonatra felszállva, elindultunk Görgényszentimréről az erdei vasúton Szászrégenbe, honnan aztán Marosvásárely, Székelykocsárd, Segesvár, Héjjasfalván át Székelyudvarhelyre utaztunk, az ottani kirendeltségnél leendő jelentkezés végett.

Szép tavaszi napok voltak ekkor. Vonatunk gyönyörű vidékeken haladt egészen idáig. A láthatáron mindenütt virágos mezők és gyümölcsfák voltak láthatók.

Megérkeztünk Székelyudvarhelyre, honnan, a jelentkezés alkalmával a kirendeltségtől vett utasítások után, másnap kimentünk a részünkre kijelölt községekbe a munkálatokhoz.

Legelső itteni müködési helyem Ujszékely volt, ahol, — mint minden községben, — az ottani gazdaköri elnök volt a helyi megbizott. Itten a kirendeltség által összeállított és a miniszterium jóváhagyásával ellátott munkaterv alapján megkezdődtek a munkálatok a vizmosásokkal megszakgatott, rosszkarban levő legelőn. A legelő területén elszaporodott borókabokrok s egyéb más alkalmatlan cserjék kiirtása, a legelő talajának láncos boronával való megfogasolása és megfelelő fűmaggal történt bevetése után az ott keletkezett vizmosások megkötése következett.

A vizmosásokba a szükséghez mérten minden 4—5 méterre keresztben, fűzvesződből font rőzsegátakat készítettek megfelelő magasságban, az oldalakat lejtősítették és a lejtősítés következtében nyert földet a vizmosás fenekén elegyengetve, a fenék egész hosszát fűzdugványokkal telepítették be.

A lejtősített partoldalak és a vizmosás szélei kb. 2—3 méter szélességben ákáccsemetékkel lettek beültetve. Hogy pedig a legelőállatok a vizmosás területen beültetett csemetékben kárt ne tehessenek, azt a legelő területéről kiirtott bokrok szolgáltatták.

A munkálatok itt pár nap alatt elvégeztettek és így utam a következő működési helyre. Homoródszentpál községbe vezetett.

Itt szintén egy nagyon rosszkarban volt legelőre találtam, ahol a vizmosások sokkal nagyobbak és mélyebbek voltak az előbbinél annyira, hogy itt már nem volt elégséges a rőzsegátak készítése, hanem az igen mély vizmosásokba mintegy 2—3 helyen 4—5 méter magas betongátak voltak készítendők.

Az itteni legelőt is sűrűn ellepte a sok baróka-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

bokor, melynek kiírtása után a talajt szintén láncos boronával fogasolták meg és vetették be megfelelő fűmaggal. A vizmosások fenekébe itt is fűzdugványok, a lejtősített partoldalakba pedig szintén akáccsemete lett ültetve.

A munka elvégzése után Oroszhegy nevű községbe lettem kirendelve, ahol bizony a legszomorúbban nézett ki az ottani legelő. Itt mégtöbb és nagyobb betongátak építésére volt szükség, mint Honvédszentpálon. A legelőnek csaknem az egész területén a sok boróka és egyéb haszontalan bokrok miatt alig talált a legelő állat magának füvet. Igensok munkába került ennek a legelőnek rendbehozása. A partok lejtősítése a sziklás talaj miatt csak kevés helyen volt eszközölhető. A vizmosások fenekére némely helyen itt is fűzdugványokat használtunk. A partokra pedig feketefenyő, akác és virágos kőris csemeték lettek ültetve.

A felváltó csapat megérkezése miatt kiküldetésünk ideje lejárván, bő tapasztalatokkal megrakodva tértünk vissza tanulmányaink folytatása végett Görgényszentimére a szakiskolába.

Győr, 1929. évi május hó 6-án.

Habina József
m. kir. főerdőőr.

A szabédi erdészeti kisérletitelep

Erdélynek a közepe táján: Kolozs, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Beszterce-Naszód és Maros-Torda vármegyék egyrészén terül el a „Mezőség". Valamikor nagyon régen ezeket a területeket is erdőségek fedték, azonban régi őseink ezen erdőségeket mind kiirtották, helyette pedig új erdőt nem telepítettek, hanem a kiírtott erdőterületeket állandóan legeltették. Ezen vétkes nemtörődömségüknek aztán a teljes elkopárosodás lett a következménye, minekfolytán később az e területen élő utódoknak már nemhogy erdejük, hanem állataik részére még legelőjük sem volt.

E szomorú helyzet megváltoztatása érdekében, — több évtized elmultával, — az 1892. évben a földmivelésügyi kormány, — Bedő Albert országos főerdőmester és miniszteri tanácsos idejében, — a Marosvásárhelytől nyugatra, mintegy 26 km. távolságban levő és a mezőségi kopárokhoz tartozó Mezőszabéd község határában fekvő, elkopárosodott, s vizmosásokkal megszakgatott területből mintegy 90 kat. hold területet, erdészeti kisérleti telep céljaira az állam részére megvásároltatott azon célból, hogy e területre újból erdőt telepítsen és ezen kisérletezésből pontosan megállapíthassa a mezőségi kopárok befásítására alkalmas fanemeket.

A megvásárolt kopárterület délkeleti fekvésű, 30—40° lejtőjű, több vizmosással megszakgatott mély, homokos agyagtalajjal bíró hegyoldalon feküdt.

Ezen erdészeti kisérleti terület szolgáló kopárterület befásítása a görgényszentimrei m. kir. erdőőri szakiskola feladatát képezte s a telep őrzése, valamint az ott folyó fásítási és vizmosáskötési munkálatok vezetése egy oda kihelyezett szakvizsgázott erdőőre bízatott.

A szakiskola igazgatójának rendelkezése folytán a II. éves növendékek közül nekem jutott az a szerencse, hogy az 1911. év tavaszán végzendő fásítási és a régebbi erdősítéseknél szükségessé vált ápolási (felszabadítási) munkáknál, mint kisegítő munkavezető működhessek pár hétig ezen a telepen és így bő alkalmam volt a telepen eddig végzett fásítások eredményét is megszemlélhetni.

Utazásomat Görgényszentimrétől Marosvásárhelyig vasúton, innen pedig a jelen alkalommal kocsin tettem meg.

Amint az ember Marosvásárhelyet elhagyva a Mezőszabéd felé vezető útra tér, tiszta időben a messze távolból azonnal szemébe ötlik egy kopasz hegy, melynek oldalán nagy földcsuszamlás keletkezett.

Az egész útvonal mentén alig volt látható erdő az egész vidéken. Mindenütt szántóföldek és kopár legelők.

Mezőszabéd községen át haladva, mintegy 2—3 kilométer útat tettünk még meg, amikor megpillantottam a telepet. Az egész telep területe egy 15—20 éves erdő képét mutatta.

Megérkezvén a telepre, — amint egy kis szabad időm került, legelső dolgom a terület megszemlélése volt.

Már a hegyoldal alján levő tisztiszálló és erdőőri lakás környékén is több vizmosás volt látható, melyek most már teljesen be voltak fásítva különféle fanemekkel (akác, feketefenyő, kérges és sima szil, bálványfa, amerikai dió, fehér eper, zöld juhar) igen szép eredménnyel.

A tisztiszálló előtt egy emlékoszlop hirdeti a kisérleti telep létesítésének idejét az akkori erdészeti főosztályfőnök, Bedő Albert országos főerdőmester és miniszteri tanácsos, valamint az az időbeli szakiskolai igazgató nevével.

A telepen levő háztól északra, 80—100 lépésre mintegy 1 holdas csemetekert volt, melyben, a kopárfásításhoz, illetve pótláshoz szükséges facsemeték neveltettek. A csemetekert szintén hegyoldalon terült el lépcsőzetes elhelyezéssel és ennélfogva minden tábla alsó szélét sövényfonás védte a talajnak viz által való lemosása ellen. Volt ebben a csemetekertben igen sokféle fanem csemetéje. A fenyőfélék közül Pinus nigra (fekete), Pinus sylvestris (erdei), Pinus strobus (sima), Pinus Banksiana (Banks), Abies normandianan (normandi), Picea pungens (szúrós), Picea argentea (ezüst), Picea alba, fehér és Abies balsamea (B abzsam) fenyő. A lombfák közül pedig ákác, zöldjuhar, ezüst, kis és nagylevelű hárs, fehér és fekete eper, amerikai dió, kérges, sima hegyi és vénicz szil, virágos és magas kőris, bálványfa, molyhós és kocsánytalan tölgy, szelidgesztenye, tulipánfa (Liriodendon tulipifera) stb. A csemetekertben voltak elhelyezve a nyilt területre szóló meteorológiai műszerek is u. m. insulatiós és radiatiós minimum és maximum, 15, 30, 60 és 120 cm-es talajhőmérők, napfény, csapadék, párolgás és nedvességmérő műszerek. Az erdőben szintén voltak felállítva a műszerek közül a párolgás, csapadék és a 15, 30, 60 és 120 cm-es talajhőmérők.

A csemetekert közelében alig pár lépéssel távolabb aztán különös látvány tárult szemeim elé a hegyoldalon. A hegy felsőrészén mintegy 100—120 méter szélességben 25—30 méter vastagság és 150—200 m. hosszúságban nagy földcsúszamlás volt látható, mely földtömeg a rajta előzőleg beülttetett csemetékkel együtt csúszott le a hegyaljáig, magaalá temetve az alatta volt és szép sikerrel befásított területet. A

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

hegyoldal felső részén, ahol a szakadás keletkezett, egy nagy, 90 fokos meredekségű, 20—30 méter mélységű szakadék volt látható, mely szakadék oldalában jó tanyát találtak maguknak a szárnyas ragadozók, mert ez a rész sehogysem volt megközelíthető. A lecsúszott földtömeg miatt keletkezett újabb hézagok akác és feketefenyő csemetével voltak beültetve igen szép eredménnyel. Ez a szakadék látszott Marosvásárhelytől, amikor erefelé jöttem. A szakadékból jobbra igen szép erdősítés volt fekete és erdei fenyő, virágos kőris, ákác és szil csemetékből annyira, hogy már 6—8 méter magasságot is elért. A hegyoldal alján a feketefenyő már jókora vastagságot ért el (15—20 cm.) Az akác szintén jól diszlett ezen a részen, valamint az amerikai dió.

Mintegy 1 órai itteni szemlélődés után felmentem a hegygerincre. A távolabbi tájakat szemlélve nyugat felé, a hegyoldal tulsó, északnyugati oldalán elég szép vegyesfanemű erdő volt, azonban a távolabbi hegyeken, ameddig a szem ellátott, sehol egy fa, vagy bokor, hanem ehelyett mindenütt csak kopár hegyek és más semmi. Még falvak sem voltak láthatók. Ezek voltak a mezőségi kopárok. Kelet felé (miután szép tiszta idő volt) látható volt, a légvonalban is mintegy 22—23 km-re fekvő Marosvásárhely füstölgő gyárkéményeivel.

A gerincen tovább haladva elég szépen sikerült erdősítések voltak. A terület egyes helyein voltak külön kisérleti célokra kijelölt helyek is, melyek közül egyes táblákat meg is trágyáztak és aztán erdősítették be. A trágyázott táblákban természetesen jobban fejlődtek a csemeték is. A vizmosások lejtősített partjain igen jól fejlődött az akác, fehéreper, szil, amerikai dió, kőris, zöld juhar, hárs.

A belső részekben is mindenütt szépen sikerült erdősítések voltak. Az én feladatom az erdősítések között keletkezett hézagok kipótlásához, valamint a korábban ültetett csemeték felszabadításához felfogadott napszámosokra való felügyelet volt.

Kiküldetésem idejének vége felé a szakiskolai igazgató és a 2 tanár vezetése alatt az összes tanulók is kijöttek ide tanulmányútra és ennek megtörténte után a többiekkel együtt tértem vissza a szakiskolába.

Győr, 1929. május 19.

Habina József.

Szerkesztői üzenetek

Deáky Dezső Kaposvár. A küldött értesítést köszönjük. Levelének második részére válaszolva értesítjük, hogy a magánutoni szakvizsgák megszüntetése, a szakoktatás rendezése, a címek megváltoztatása s egyéb, az erdészeti altiszti kart érintő sérelmek orvoslása ügyében a szükséges lépéseket már korábban megtettük s személyes meggyőződésünk az, hogy ezen sérelmek a most készülő erdőtörvényben orvosolva lesznek. Bár az altiszti kar jogos kívánságai közérdekű fontossággal bírnak, a törvényjavaslat nyilvánosságra jutása előtt azokról lapunkban nyiltan nem tárgyalhatunk, mert nem tartjuk célszerűnek, hogy eléje vágjunk az eseményeknek, melyekről ezidőszerint csak bizalmas közléseink vannak. Egyesületünk ezen kívánságaink mielőbbi megvalósítását állandóan szorgalmazza s minden reménynyünk meg van arra, hogy a jelenben még függőben lévő kívánságaink az uj erdőtörvényben megfognak valósíttatni. A kaposvári kartársaknak szivélyes üdvözletünket küldjük.

Lengyel József Isz. Temetkezési díja augusztus végéig van rendezve. Erre az évre még 2 pengőt kell küldenie.

Mihályka Béla SzR. Ez évre még 3.50 pengő tagdíjat kell fizetnie.

Erdősi József: Tagdíja 1927. és temetk. díja 1928 február havától kezdődik. Hátraléka 1929. év végéig tagdíjban 14.50 és tem. díjban 2 pengő.

Németh Lajos Sur. Tagdíja ez év végéig rendezve van. Temetkezési díjra azonban ez évre még 3.50 P-t kell beküldenie. Temetkezési tagsága 1928 február 27-től kezdődik.

Telek Pál. Tagdíja ez év végéig rendezve van.

Szabó József Csolnok. Temetkezési díja ez év végéig rendezve van. Tagdíjra, december végéig számítva, még 8.50 P-t kelel befizetnie.

Mezey György Kv. Amennyiben ön egyesületünknek tagja, a beküldött 12 P-t kívánságától eltérően, mint tagdíjat számoltuk el. Ezen összeggel pedig tagdíja és 1930. évre 50 fillérrel rendezve van.

Gyűszű József. Mint napidíjas erdőőr 50%-os tagdíjat fizet s így a folyó évre még 2 pengőt kell befizetnie.

Bozó József. Tagdíja ez év végéig, Temetkezési díja pedig 1930 november végéig rendezve van.

Eötvös Béla Nb. Tagdíja ez év, temetkezési díja 1930 június végéig rendezve van.

Horváth Imre Parád. Tagdíja 1928. év végéig, temetkezési díja 1929 június végéig rendezve.

HIREK

A győri m. kir. erdőigazgatóság főnöke a Győrben megüresedett I. o. alt. erdőőri állásra *Filó Jenőt* nevezte ki.

A miskolci m. kir. erdőigazgatóság főnöke a megüresedett I. o. erdőőri állásokra *Hoffmann Endre* és *Kis Sámuel* napibéres szakv. erdőőröket nevezte ki.

A miskolci m. kir. erdőigazgatóság főnöke a szolgálat érdekében *Pintyili László* m. kir. szakaltiszt főerdőőrt Mocsolyástelepről és *Harihovszky József* m. kir. I. o. alt. erdőőrt Diósgyőr-Vasgyárból az erdőigazgatóság központjába. *Cseh János* m. kir. I. o. alt. erdőőrt Diósgyőrből Mocsolyástelepre irodai szolgálatra, *Podhorszky Béla* havidíjast az erdőigazgatóság központjából Diósgyőrbe irodai szolgálatra. *Kovanecz Ferenc* napibérest Miskolcról Diósgyőrvasgyár (ládi erdőhiv.) irodai szolgálatra áthelyezte.

Szabó Józseef közs. erdőőr egyesületünk és temetk. s. a.-nak rendes tagja, rövid szenvedés után augusztus hó 14-én Pécsváradon elhalálozott. Nyugodjék békében. Özvegyének a temetkezési segélyalapból 200 P-t kiutaltunk.

—

A folyó évi erdő- és vadőri szakvizsgákról

Az erdőőri és vadőri szakvizsgákat a m. kir. erdőigazgatóságok székhelyein Gödöllőn, Győrött, Kaposváron és Miskolcon augusztus 5—10-ig tartották meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A gödöllői m. kir. erdőigazgatóságnál vizsgázottak közül az erdőőri szakvizsgán Turmayer László, Imre János, Bajnok Imre kitünően; ifj. Kecskés István. Králik István, Mravik László, Kaderják Gyula jól és 12 egyén kielégítően alkalmasnak, a vadőri vizsgán Kohut Pál kitünően, Nagy István, Ruzics Pál jól és 9 egyén kielégítően alkalmasnak találtatott. Az erdőőri szakvizsgán 6 egyén képesítést nem nyert.

A győri m. kir. erdőigazgatóságnál vizsgázottak közül: Harkai József, Schwarcz József, Bodor György, Sipőcz József és Csizmadia Vince kitünően, Horváth István, Horváth János, Varga József, Hegyi József, Csepi László és Reiland János jól, 10 egyén pedig kielégítően alkalmasnak találtatott, 1 egyén pedig bizonyítványt nem kapott. A vadőri vizsgán 3 egyén kielégítően jártasnak találtatott.

A kaposvári m. kir. erdőigazgatóságnál vizsgázottak közül az erdőőri szakvizsgán: Móri János és Bedegi József kitünően, Puha Pál, Metzing János, Bóta József és Gálosi István jól alkalmasnak találtatott, a vadőri vizsgát tett két egyén pedig kielégítő osztályzatú bizonyítványt kapott.

A miskolci m. kir. erdőigazgatóságnál vizsgázottak közül az erdőőri szakvizsgán: Hamza Lajos, Kovanecz Ferenc, Blézer András és Zsitkovics Kornél kitünően, Kánya Imre, Tőkey József, Stéh Mihály, Barta István, Stubián Lajos, Póka János és Zoscsak János jól és 3 egyén kielégítően alkalmasnak találtatott, 1 egyén pedig bizonyítványt nem kapott. A vadőri szakvizsgán Gegus Endre kitünően, Kovács Pál, Rácz János és Szekeres Ferenc jól, 1 egyén kielégítően alkalmasnak találtatott.

HIRDETÉSEK

Idősebb — 59 éves — jó fellépésü, nős, gyermektelen egyén erdőőri, vadőri, fakitermelői vállalatnál felügyelői állást keres. Telepítésekben, oltvány, magonc és csemete-kert, szőlő kezelésben szakavatott. Számvitel, sik és tömör mértanban, razjban alapos ismeret. Dolgozik mérő asztal, Theodolit, Bauroba, Dentrometerrel — műszerei vannak. Nem nagy igényü, címe: Cseh Ferenc Enying. Bővebbet a kiadóban.

Kollégák! Kérem értesítsen az, akinek a szolgálati területén csipkebogyó van s megvétel az uradalomtól lehetséges. Csak vaggontételekről lehet szó. Almersdorfer László Gyöngyös, Galyatető. (Nyirjes.)

Szakiskolát végzett 21 éves nőtlen erdőőr, jó bizonyítványokkal állást keres. Címe: Kákonyi Lajos Kárász (erdő), u. p. Fajc, Pest vm.

Református vallású szakvizsgázott erdőőr és vadőr, nős, kis családú, azonnali belépésre állást keres. Címe: Benkő Mihály Ófehértő, Szabolcs megye.

A postautalvánnyal való pénzbeküldést kérjük lehetőleg mellőzni, *kérjen és használjon csekk befizetési lapokat*, vagy küldje be pénzét bianco csekkbefizetési lappal, egyesületünk *45.672* számú csekkszámlájára.

Önhibáján kívül állástalan 4 középiskolát végzett, vadászatban jártas, főúri bizonyítvánnyal rendelkező, gyermektelen, szakvizsgázott erdőőr azonnali belépésre is, állást keres. Címe a kiadóban.

Erdőőri állást keresek azonnali vagy január 1-re való belépésre. Róm. kath. 33 éves, nős és családos, kitünően szakvizsgázott erdőőr vagyok. Címem: Bodor György Erdőőr Vöröstó, Veszprém vm.

28 éves nős, kiscsaládú. r. kath. vallású, katonaviselt szakvizsgázott vadőr vagyok. Azonnali belépésre állást keresek. Igényeim szerények. Vadász Uraink szíves megkeresését kérem. Cím: Szabó Jenő vadászati altiszt Kapólcs, Zala vm.

Erdőgondnoknak azonnali belépésre két 18—22 éves, erős szervezetű, egészséges, jó megjelenésű, de szerényigényű fiatalember (lehetőleg kartárs fia felvétetik. Fizetés havi 50 pengő, kártékonyok után lődíj és kihágási jutalék. Levelek sajátkezüleg írva; Forgács Pál urad. erdész: Báró Sólymossy uradalom, u. p. Hidvégardó (Abaujtorna vm.) címére küldendők.

44 éves, református vall., nőtlen erdészeti altiszt 30—40 év körüli leány vagy gyermektelen özvegy ismeretségét keresi megfelelő hozománnyal, kit feleségül kíván venni, címe a szerkesztőségnél megtudható.

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben tavaszi vetésre, illetve ültetésre.

Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. — Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott ifj. Ludvig István **könyvnyomdájában** Miskolcon, Hunyadi-utca 13. — Telefon 882.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 9. szám. 1929 október 15

A Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

Vadászat

Hajtóvadászatok és azok rendezése

Eredményes vadászatok elérése — feltéve, ha a vad a területhez mérten kellő számban előfordul — főképen a jó rendezésnek következményei.

Cikkem tulajdonképen csak a hajtóvadászatra fog vonatkozni s csak itt-ott — ahol szorosan összefügg — ékelődik be kissé az egyéb vadászatok tárgyköreibe.

A hajtóvadászatot főképen apróvadra gyakorolják, továbbá az olyan nagy vadakra, amelyek cserkészés képen nehezebben lőhetők, ilyenek: a medve, vaddisznó, esetleg a farkasok. Ritkább esetekben alkalmazzák e módszert szarvasok, dámok és őzek vadászatánál.

Szarvas-, dám- és őzek hajtással történő vadászatának leginkább csak ott van helye, ahol cserkészéssel nem lehetett a tervezett lelövést végrehajtani, vagy ahol a birtokos több vendéget óhajt vadászatban részesíteni (társas vadászat), vagy vadásztársulatok által bérelt területeken, (ahol mindenki egyformán óhajt vadászni), továbbá ott, ahol sok a vad és azt alaposan csökkenteni akarják és végül ott, ahol a vadállományban esetleg ragályos betegség ütött ki, ahol a vadállományt — nehogy a szomszédos területek is megfertőztessenek és így egy nemzeti vagyon menjen tönkre — teljesen kilőjjük.

A hajtóvadászat két csoportra oszlik és pedig

a) nagyvadra (medve, vaddisznó, farkas, továbbá szarvas, dám és őz);

b) apróvadra (nyúl, róka és vadmacska, továbbá fácán, fogoly, fürj és szalonka).

Ki kell emelnem, hogy a két csoport hajtásnemei között lényeges különbség van és így külön-külön lesznek tárgyalva.

a) A nagyvad vadászatánál három féle hajtás van szokásban u. m.:

1. Rendes hajtás, amikor egy bizonyos nagyságú területet a felállított vadászokra meghajtjuk.

2. Ellenkező hajtás, amikor a vadászok a hajtók mögött állanak fel és a hajtók előttük addig mennek, míg a vad vissza nem tör (azaz a puskások felé) és akkor megfordulva vissza jönnek a kiindulási pontra, vagyis oda, ahol a vadászok fel vannak állítva.

3. Terelés, amikor 1—3 ember kisebb-nagyobb területet meghajt, illetve terel.

Megjegyzem, hogy a medve és farkas vadászatát csak az összefüggés miatt vettem cikkembe, mert hiszen, sajnos, ezeknek vadászatáról egyelőre le kell mondanunk.

A medve hajtása. A magas régiók fenyőfákkal borított rengetegeiben lakó medvét szebb csuhája (bőre) miatt rendesen ősz végén és tél kezdetén vadásszák.

Makktermés idején lejönnek egészen a lomberdők (bükk, tölgy) tenyészövéig. Ha makktermés nincs, úgy a különféle bogyófélék, a magas helyeken pedig a vörös berkenye, vörös áfonya stb. szolgáltatja főeledelét. Ilyenkor tehát megállapíthatjuk, tartózkodási helyeiket. — Sokszor sikerül őket meglátni, esetleg friss nyomukat felfedezni, de ha biztosra akarunk hajtani, úgy felttélenül várjuk meg az első hóesést. Ha a hó leesett és megállapítottuk hollétüket, úgy megkezdhetjük a hajtást.

Minthogy egy vadállat sem szeret meredek hegyoldalon egyenest le- vagy felfelé iramodni, de inkább oldalt felfelé, a hajtás tehát úgy történjék, ha csak lehet és széllel szemben, hogy pl. egy hegyoldal meghajtásánál a gerinc hosszának fele, oldalának pedig teljes egésze legyen puskásokkal (120—200 lépésre egymástól) elfoglalva.

Minden felállás úgy a vadászok, mint a hajtók részéről csendben történik, a hajtók vagy kürtre, de még jobb, ha megmondott pontos időre (óra szerint) indulnak és menetben a fákat bottal veregetve haladnak, minden egyéb, nagyobb zaj káros.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A nyergeken (hegyhorpadás a gerincen) jó puskás állitandó, mert az jó forgó a vad részéről.

Medvére jó a terelő hajtás is (kisebb területen), különösen akkor, ha biztosan tudjuk, tartózkodási helyét. (Mé a béke jóvilágban a szakiskola elvégzése előtt Szepes megyében praktizáltam; egy alkalommal künn járok a principálisommal az erdőn és ő csupa kiváncsiságból azt a rendelkezést adja nekem, hogy egy, a tőlünk alig 100 lépésre (az erdei úttól) levő mintegy 10—15 k. holdnyi kefesűrű fenyő fiatalost hajtsam meg (tereljem). Én a sűrűt keresztül-kasul járva meghajtottam és meglepetésünkre tényleg bent volt a medve és a principálimtól alig 80—90 lépés távolságban iramodott oldalt felfelé, mert én a völgy felől haladtam a hegynek oldalt felfelé.

Mindenesetre a helyi körülmények nyujtanak bővebb felvilágosítást a hajtás mikénti végrehajtására, mert sokszor a szél, továbbá a meghajtandó terület terepalakulata és a szomszédos terület faállományának sűrű volta stb. (mert hajtva inkább ide törekszik) igen befolyásolják a vad menekülési irányát.

Igen sajátságos az is, hogy a vad a reggei és délelőtti hajtásban, ha csak szerét teheti vagy visszatör, vagy újabb sűrűségek felé iparkodik, a késő délutáni hajtásoknál azonban már könnyebben hajtható szálaserdők felé.

Közép és magas hegységekben, ahol apróvad alig van s a vadászatok csak nagyvadra terjednek ki, egyes uradalmakban a vadászok állása a helyszínen számozva vagy egyéb jellel meg is van jelölve. Ez azonban nem helyes, egyrészt azért, mert így csak a megálapított számszerinti puskást állíthatjuk fel, mert akár több a puskás, akár kevesebb, zavarólag hat; másrészt pedig azért, mert befolyásolhatják egyéb tényezők is a hajtás irányát. Középhegységekben sok helyen, az Alföldön pedig csaknem mindenütt nyiladék rendszer (allé) áll rendelkezésre a területnek bármely irányba történő meghajtása céljából.

A vaddisznó hajtása. A vaddisznó a közép- és előhegységek lakója, sőt nagyobb siksági erdőkben is előfordul, ahol éppen tenyésztik. Vadászása ősz elejétől kezdődik és ha gyenge a tél, egész tavaszig gyakoroltatik különösen ott, ahol igen elszaporodik, mert úgy az erdőben, mint a mezőgazdaságban nagy károkat okoz. Nyár végén igen szeret tartózkodni a mezőgazdasági földeket körülvevő erdőségek sűrű északi oldalain, síkságon szereti a kefe-sűrűséget olyan helyeken, ahol víz (pocsonya, mocsár) van.

Makkhullásкor, vagyis mikor a tengerit letörték és a burgonyát kiszedték, felhúzódik, illetve oda vándorol, ahol tölgy, vagy bükkmakktermés van. Itt szintén csendes és ha csak lehet, oly helyen pihen, ahol közelében víz van, mert különösen a csertölgy makkja süti (égeti) beleit.

Ha megállapítottuk hollétüket, úgy „Rendes hajtás"-sal és figyelembe véve a szél irányát, a legnagyobb csendben (csak a fákat bottal ütve) sűrűn álló hajtóoszloppal meghajtjuk. A sűrűségekben levő kökény, galagonya, boróka, stb. csoportokat a hajtók figyelmesen kutassák át, mert ilyen helyeken sokszor elhallgatva, visszatör.

Legjobb őket hajtani, amikor a hó leesett, mert így mennyiségükről és minőségükről is biztos adatot állapíthatunk meg. Ennek még az a nagy előnye is megvan, hogy legfeljebb csak azokat a területeket hajtjuk meg, ahol a disznót kinyomoztuk, tehát különösen ott ,ahol sok az apróvad (pl. siksági erdőkben) nem fogjuk azokat zavarni, mert igen bajos egy alkalommal disznóra és apróvadra vadászni.

A hó nélküli nyomozás nem mindig és nem mindenhol vihető keresztül eredményesen.

A vaddisznó terelése legfeljebb szűk völgyekben, vagy mély szakadékokban, árkokban gyakorolható, mert egyéb helyeken iramodási iránya igen változó és csak úgy ér valamit, ha elegendő számú vadász vette körül a területet.

A vaddisznó hajtásához — minthogy beleillik — tartozik még a vaddisznónak kutyával való meghajtása, illetve vadászása.

A kutyával való hajtást rendesen ott alkalmazzuk, ahol kevés az apró- és rőtvad, vaddisznó pedig bőven van, még pedig azért, mert a szarvas, dám és őz a nyugtalanítást nem tűri.

Ahol jó vaddisznós területünk van és élvezni akarjuk a vadászatnak e különleges izgalmas részét, el ne mulasszuk, hogy egy előbb a szelíd, később a vaddisznón alaposan betanított (kopó, tacskó, esetleg kuvasz, mely sokszor beválik) kutyánk legyen, amely bátor és jól kitartó legyen.

Kutyával is legalkalmasabb ősz utójától kezdve vadászni — a hús jobb értékesíthetése végett — bár lehet előbb is.

Makktermés idején korán reggel elmegyünk a kutyával a pocsolyákhoz, vagy valamely erdei patak stb. mellett, ahol disznót tudunk, illetve vélünk. Ha a kutya friss nyomra akadt, úgy azt követi és a disznót felkeresi. Midőn a kutya felkereste a disznót — a kutya bátorságától és tüzességétől függ — igyekszik azt vagy lábon, vagy combon harapni, vagy elülről támad és a disznót állítja. Ha a disznó fekszik, vagy áll — különösen tacskók előtt az öreg disznó szokása — a kutya egyformán ugatja, azaz fekvőre vagy állóra ugat „hau, hau" ugatással, ellenben, ha disznó iramodik, a kutya ugatása élesebbé változik és „hev, hev" hangot hallat. (Erről majd többet vadászélményeimből jövőben).

No már most, ha a kutya állja a disznót, úgy iparkodunk szél és fedezék alatt a disznóhoz jutni és alkalmas pillanatban — kutyára vigyázva — elejteni. — Ha a kutya kíséri és olykor-olykor feltartóztatja a disznót, legjobb jó előre menni a vonulás irányába és szél alatt valamely út vagy tisztásabb, szálasabb erdőben bevárni, mert a sűrűségben nemcsak hogy nem tudunk lőni, de veszélynek is ki lehetünk téve. Természetesen vannak olyan sűrűségek, amelyekben lehet bátran disznót követni, de viszont vannak olyanok is, hogy ember által csaknem áthatolhatatlanok.

Lehet még a szóban levő munkát puha friss hóban még nagyszerűbben gyakorolni, főleg egyes, öreg remetéken, amelyek a tacskót, vagy kuvaszt egyáltalában nem akarják respektálni.

Szarvas, dám és őz hajtása. — Amint előbb is említettem, ritkábban van alkalmazva, főleg vadtenyésztési szempontok miatt.

A szarvasféléket (szarvas, dám és őz) mind a három hajtásnemmel sikeresen lehet hajtatni.

A „Rendes hajtás"-nál a legnagyobb rendben, jó széllel itt-ott a fákat veregetve hajtatunk. A hajtott területnek a vadászvonal előtti oldalszéleit egyharmad részben szinén ellássuk vadászokkal, természetesen csak olyan helyeken, ahol a szomszédos területek szintén erdők, mert nagyvad nyilt területre ritkán tör ki oldalt.

Az „Ellenkező hajtás"-sal sokszor jó sikereket lehet elérni. Itten már a zajos, de nem lármás hajtás a jó, mert így biztosabban törnek vissza a vadak. Ha elegendő a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

vadász, úgy nagyon helyes, úgy eljárni, hogy a meghajtandó terület mindkét szélét, vagyis elejét is hátulját is ellássuk puskásokkal és amikor a hajtók a hajtás közepére értek (feltéve, ha addig valami vad visszatört), minden második hajtó megfordul és visszafelé hajt, a másik fele pedig folytatja előre tovább a hajtást. Hogy a hajtók ne menjenek hiába vissza, arra kell őket beoktatni, hogy amikor a vad visszatört, egy-egy erős füttyöt vagy kiáltást tegyenek. Ha visszatört vad a hajtásban nincsen, úgy a hajtók természetesen nem fordulnak vissza, hanem folytatják útjukat a többi hajtókkal együtt előre a vadászvonal másik széle felé.

A „Terelőhajtás" a szarvasfélékre szintén jó, de csak kisebb területeken (50—100 k. hold), mert nagyobb területen a vad vonulási iránya már igen kétes; legfeljebb úgy lehet sikert elérni, ha sok puskás (vadász) áll rendelkezésünkre és a területet megfelelő módon elálljuk.

A terelőhajtásnál arra kell ügyelnünk, hogy az ittott bottal ütendő fákat és a cselköhögést nyomban a meghajtandó területre való bemenéskor teljesítjük, mert ha igen csendesen haladunk és véletlenül a vad egész közelében zörgünk, úgy nem fog a vad lassan a kívánt irányba menekülni, hanem hirtelen megijedve más irányba fog esetleg iramodni.

Farkasoknak (ha véletlenül nagy teleken átjönnek folyamainkon és megjelennek valahol), a hajtása úgy történik, hogy ha garázdálkodásukat, havon pedig a nyomukat észrevettük, úgy a területet kinyomozzuk és akkor „Rendes hajtás"-sal nagy csendben meghajtjuk.

Általában a nagyvadak hajtásánál csak nagyhajtásokat rendezünk, mert igen figyelmesek lévén, a kisebb hajtásokból idő előtt elmenekülnek, vagy a hajtók zajától, dobogásától (különösen fagyos időben) stb.-től rendesen visszatörnek.

b) Az apróvadat is többféleképen hajtatjuk és pedig:

1. Rendeshajtással (lásd mint a nagyvadaknál);

2. zárkörű hajtással (körvadászat);

3. pásztázó vadászat, amely hasonló a zártkörűvel, csakhogy eleinte nyitott, a végén pedig bezárt, nem kör, de négyszögalakú terület;

4. pusirozás.

Van ugyan az említetteken kívül többféle hajtás (vadászat is, de nálunk nagyon ritkán gyakorolják, ilyenek: a nyiltkörű és zsákutcába való hajtatás.

1. Rendes hajtással hajtatjuk a nyulat, fácánt és ezekkel együtt az esetleg benn levő róka és vadmacskát is.

Az erdei nyul- és fácánvadászatra lehetőleg szélcsendes (legfeljebb mérsékelt széllel) száraz időt válasszunk, mert ilyenkor a nyúl inkább az erdőn van, nem pedig a mezőn és különösen akkor, ha havunk van (mert nagy szélben az erdőn nem szeret tartózkodni), a fácán is jobban repül fel és nem gyalogol el. Az esős idő azért sem jó, mert a hajtók a jó sűrű helyeket kikerülik a hajtásnál és így a hajtás nem tökéletes.

A hajtás itten már zajos, de nem lármás, azaz rendes — nem erőltetett — hangon a hajtók ezt mondják: „haj, haj!" s itt-ott verik a sűrű bozótot bottal, hogy esetleg róka vagy egyéb ragadozó ne lapuljon meg benne.

A vadászok állhatnak egymástól — létszámuktól függőleg — 50—80 lépésre.

A hajtók a hajtás vége felé többször megállnak és hessegetnek t. i. azért, hogy a fácánok felrepüljenek.

A szél irányát itt is jó betartani, mert más egyéb ragadozóra (róka, stb.) nézve is sikeresebb így a vadászat.

A szalonkát is rendes hajtással szoktuk meghajtatni, persze, a hajtók keleplőkkel vannak ellátva.

Ugy a nyul, mint a fácán és szalonka főleg a fiatalosokban tanyáznak, tehát ezeket hajtjuk meg. Szalonkák különösen a karnyi vastagságú nyirkos és üde talajú fiatalosakban szeretnek tartózkodni, mert itten találjuk meg bőven táplálékukat.

2. Zártkörű hajtás vagy körvadászat. Ezen vadászati móddal kizárólag nyilt mezőségen, esetleg 0.5—1.0 méter magas, ritka, fiatalos bokros helyes és sík, vagy legfeljebb szelíden dombos terepen vadásszunk.

Erre legjobb idő a késő őszi, de lehet téli is azonban hó nélkül. Ha hó van és csendes az idő, a nyulak inkább kedvelik az erdőt, mint a nyilt mezőséget. — Ha szántóföldeket hajtatunk, úgy jó a fagyos idő, mert roppant nehéz, főleg frissen szántott és felázott agyagos talajon járni.

A hajtás a következő módon megy végbe:

Ugy a vadászok, mint a hajtók összegyűlnek a kör kerületének egyik pontján. Most a vadászat rendezője (rendesen a birtok kezelő tisztje) a kör területének, nagyságának (hossz), valamint a vadászok és hajtók létszámának figyelembevételével megállapítja a puskások és hajtók eloszlását és egymástóli távolságát, azaz hány hajtó után vagy közé jön vadász. Pl. Ha a kör kerülete 5 km. és van 100 hajtó és 30 vadász, úgy a következő lesz az eloszlás: 5000 m.: (100+30=) 130=38, kereken 40 méter, ez lesz a hajtók és vadászok közötti távolság; most 130:30=4 (vagyis az összes létszám osztva a vadászokkal), azaz minden negyedik hajtó után egy vadász megy.

A felvonulás úgy történik, hogy a rendező a gyülekezési fix ponttól a kör jobb és balszárnyára 40 méter távolságra 1—1 embert küld s azok ott maradnak a felvonulás befejeztéig. — Most a rendező a helyi ismeretekkel jól ismerős embert küld jobbra és balra vezérhajtóknak, akik majd a kört zárják és a hajtást megindítják. Amikor e két vezérhajtó a 40 m-re kiállított u. n. kérő hajtókhoz érkeztek a jobboldali kérő-hajtó, egymásután 3 hajtót kér (a baloldali eddig szünetel), természetesen úgy egymásután, hogy a 40 m. távolság megvan közöttük, mikor a 3 hajtó a jobboldalon elment, úgy a baloldali, mint a jobboldali kérő hajtó puskást kér, amikor ezek is túlmentek a kérő hajtók mellett, úgy következik jobbról is, balról is 4—4 hajtó, utána pedig 1—1 puskás kérése, ami fokozatosan addig tart, míg a felvonulás be nem fejeztetett.

Midőn a kör bezárult, megkezdődik a hajtás a kör közepe felé, amelyet megszoktak valamivel jelölni, esetleg egy tanya, ház, fa stb. a jel.

A hajtásnak, illetve vadászatnak természetesen oyannak kell lenni, hogy a kör szabályosságát lehetőleg mindig megtartsuk, nem szabad visszamaradozni és u. n. kapukat (zsákokat) csinálni. (Itten ugyanis sok nyúl igyekszik kitörni.

A hajtás lassan folyik és csendesen, nem zajjal.

A lövéseket illetőleg meg kell jegyeznem, hogy a körbe is lőhetünk, de csak a jel vagyis a központ irányába, de ha csak lehet, a körön kívül lődözünk. Fagyos időben ilyenkor is vigyázni kell különösen szántásos területeken, mert a sörétek közeli lövésénél gyakran visszapattannak. Ha a központtól 150—200 lépésre vagyunk, a befelé való lövés tilos.

3. Pásztázó vadászattal rendesen nyulat, fácánt, foglyot és fürjet vadászunk cserjések, legelők, fiatal vá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

gások és ültetvényekben, továbbá a mezőgazdasági földeken.

A hajtás itt úgy történik, hogy a meghajtandó terület szélén tetszés szerinti eloszlásban a vadászok a hajtókkal együtt felállanak és lassan haladnak előre, amikor a terület kétharmad részéig elérkeztek, a vadászok helyben maradnak, a hajtók jobb és baloldalt kimenve a szélre és a még fennmaradó egyharmad résznyi területet a vadászokra hajtják.

4. Pusirozás. Amikor 1—2, esetleg több vadász, akár hajtókkal együtt felállva, akár azok nélkül mezőgazdasági területeken, esetleg bokros legelőkön és fiatal vágásokban előre menve maguk által felkeresve vadásszák a nyulat, fácánt, foglyot és fürjet.

Vannak olyan hajtások is (rendes hajtás) főúri vadászatoknál, hogy a vadászok alighogy felálltak, a hajtók már indulnak is, azaz 2 csapat hajtó van, egyik csapat, míg hajt, a másik csapat addig feláll és mihelyt a vadászok felállottak, nyomban hajtanak.

A hajtókra vonatkozólag csak annyi megjegyzésem van, hogy azokat a hajtások megkezdése előtt jól ki kell oktatni és egészen kis fiúkat nem jó al kalmazni, mert különösen sűrűségekben nem tudja jól az egyenes irányt fenntartani.

Az apróvadnak kutyával való vadászatáról más alkalommal óhajtok megemlékezni.

Ahol rendszeres hajtóvadászatokat szoktak tartani, ottan térképpel és egyéb utasításokkal ellátott tervezet is áll a vendégeknek rendelkezésére.

Különben a vendégeknek idejekorán — hogy azok megjelenésüket, esetleg elmaradásukat közölhessék, — „Meghívó"-kat szoktak küldeni, amelyen a következő adatok szerepelnek:

1. A vadászat napja, esetleg kedvezőtlen időben mikorra való halasztása;

2. a találkozás helye és órája;

3. a vadászat neme;

4. A vadászható vadnem (faj stb.);

5. Étkezések ügye (saját, társas) stb.;

6. a vadászat befejezésének helye és ideje (hova küldendők a kocsik stb.);

7. egyéb megjegyzés.

Még egy pár szóban közlöm azokat a szükséges tudni valókat, amelyeket a hajtóvadászatoknál mindenkinek jó tudni.

A nagyvad vadászatánál a hajtásba soha ne lőjjünk golyóval, mert veszélyeztetjük a hajtó életét, de ha a vadászvonal nem egyenes, de tört vonal, úgy a szomszédos vadászét is, tehát mindig csak álláson kívül és nem célba venni a vadat, már a sűrű szélén, illetve a vadászvonalon.

A vadászvonalon csendesen és nyugodtan állunk, az általunk megsebzett vad után semmi szín alatt sem megyünk, mert egyrészt veszélyes, másrészt szomszédunk nem tud lőni.

A vadászállásunkat addig ott nem hagyjuk, míg erre jelt nem adtak.

Az állás otthagyása után töltények kiszedendők a csőből és a kakasok (ha kakasos a puska) leeresztendők. A fegyver csövével felfelé viselendő.

Csak arra a vadra lőjjünk, ami biztos, nagy távolságra ne kockáztassuk a lövést, ugyancsak nem illő lőni akkor, ha szomszédunkhoz valamivel közelebb esik a vad.

Lőni csak olyan vadra lövünk, amilyenre engedélyünk van.

Tehát, ha mi az előírt szabályokat pontosan betar tjuk és mindenhez alkalmazkodunk, úgy nemcsak hogy gyönyörködünk a vadászatban s vadásztársainknak kedvelt és becsült vadászcimborái leszünk, de vadászszerencsénk is sikeresebb lesz.

Debreczen, 1928 augusztus hó.

Orosz Imre

Véres medvevadászat a gyimesi havasokban.

Csikszeredáról írják, hogy az elmult hetekben véres medvevadászaton vett részt a gyímes-felsőlopi jegyző és négy csángómagyar. A gyimesi havasokban ugyanis, a Boros- és Káposztás-patak közt elterülő rengetegben, hetek óta garázdálkodott egy hatalmas barna medve, amely valóságos réme volt a havasi pásztoroknak és tanyáiknak s nem mult el nap, hogy hol itt, hol ott rengeteg kárt ne okozott volna marhagulyákban és juhnyájakban. A szörnyűerejű állat egyszerűen betört az aklokba s halombaölte az állatokat. Szemtanuk előadása szerint egy alkalommal vaddisznót kapott el a mancsával, a vaddisznót egyszerűen a hóna alá emelte és vitte be az erdőbe. A vaddisznó, persze, teljes erejéből rugdalózott, amire a mackó radikális eljárással vetett véget a renitenskedésnek: egyszerűen hanyatfektette a vaddisznót és kicsavarta mind a négy lábát, úgy, hogy a szerencsétlen pára mozdulni sem tudott többet. A garázdálkodó mackót azért nem tudták leteríteni a falusiak, mert a románok minden fegyverviselési engedélyt bevontak. Tegnapelőtt végül végzett vele öt vadászember. Tegnapelőtt ugyanis *Nádasdy* Béla gyimes—felsőgolopi jegyző, négy puskás csángó-magyarral rábukkant a havasok rémére és idegizgató pillanatok következtek ekkor ... A medve azonnal a vadászokra vetette magát, akik ugyanegy pillanatban lőttek s össze is roncsolták az állat három lábát, de a medve nem tágított. Három súlyos sebből vérezve Nádasdy Béla jegyzőnek rontott, aki azonban nem vesztette el lélekjelenetét, hanem robbanógolyót eresztett a medve gyomrába. A szörnyű állatnak azonban még ekkor is maradt annyi végső ereje, hogy a legközelebb esett két csángóra vetette magát: az egyikről teljesen letépte a ruhát, a másikat pedig átölelte és úgy megropogtatta, hogy eszméletlenül esett össze és kórházba kellett szállítani, ahol a halállal vívódik. A legkritikusabb pillanatban a jegyző egy sikerült lövéssel leterítette a bestiát, amely hangtalanul vágódott el a földön. Ilyen hatalmas medve emberemlékezet óta nem került terítékre a gyimesi havasokban.

A vad védelme kihágással

Folyó hó 2-án a vezető főerdőmérnök úrral kimentem az idei termelés, erdősítés és áterdőléseket felülvizsgálni s amint a Nagyeser erdőrészben a már áterdőlt részeken haladtunk keresztül, előttünk mintegy 30—40 méternyire a rőzse között egy kis menyét ugrását vettük észre s abban a pillanatban látom, hogy egy erdei szalonka az ugrás helyétől 1—2 méternyire futott a földön, de ott megállt és figyelt ránk, igen, de ugyanabban az időben a kismenyét is felütötte a fejét a rőzse közül a szalonka és mi közöttünk; erre a főmérnök úr azt súgja, hogy le kell lőni, én visszasúgom gyorsan, hogy nem lehet, mert a szalonka is ott marad és most tilalom van természetesen a lövés következett és mikor oda mentünk,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

rá, erre azt mondja vissza, hogy van kivétel is, ezután a lelőtt menyét és szalonka között még 4 darab szétlőtt szalonkatojást is találtunk.

Igy követtem el az első vadászati kihágást, de annak örülök, hogy tanum van és parancsra tettem meg.

A menyét kan volt, a szalonka nyakán baloldalról egész friss vérző sebet találtunk, amit nem a lövés csinált.

Méhészet

A méhek betelelése

A méheket ősszel be kell telelni. El kell nekik a fészket télire készíteni, mert aki ezt elmulasztja, annak bizonytalan, hogy megérik-e a méhei a tavaszt életben. Különösen fontos ilyen rossz időben, mint most, amikor a méhek nem hordták tele a fészek lépeit mézzel.

A betelelést, ha már hűvös idők járnak és nem igen járnak a méhek, tehát nem kell attól félni, hogy kiüt a rablás, akkor már szeptember második felében csináljuk meg; ha pedig még melegek járnak, akkor meg október első felében, mert ha melegben telelünk, olyan rablás üt ki, hogy a családokban a méhek felére esnek vissza, amennyiben egymást leölik.

Aki azonban nem ér rá később és mindenáron szeptemberben akarja betelelni, az akkor csak késő estefelé telelhet, de még így is nagyon vigyázni kell, hogy a rablást elő ne idézzen.

A betelelést előbb azért nem lehet végre hajtani, mert még sok a fiasításos lép a kaptárban és ezért a teljes mézeslépeket nem tudnók oda helyezni, ahová kellene.

A betelelést például egy országosméretű 3 vagy 4 sorosnál úgy hajtjuk végre, hogy előbb kiszedjük a fészekből a két elsőlép kivételével az összes lépeket, az anyát folyton figyeljük, hogy melyik lépen van és ha azt megtaláljuk, akkor azt a lépet két lép közé tesszük, hogy az anya el ne menjen; azután szedés közben külön tesszük a fiasításos lépeket, (ha van még) a teljes és a félig mézeslépeket, az új és az öreg lépeket stb. Mikor a fészket kiürítjük, akkor azt a lépet, amelyiken az anya van, betesszük a kaptár (fészek) alsó sorába, azután a mézkamrából kezdjük a lépeket kiszedni és amikor a teljes mézeslépek következnek, akkor ebből egyet leteszünk a fészek felső sorába, (vagyis a második sorba, ha a félszek kétsoros) az alsó sorba pedig teszünk 1 fiasításos lépet, ha van, ha pedig nincs akkor egy fél mézeslépet és így haladunk mindig párhuzamosan a két sorral. Vagyis a fészek felső sorába pedig 5—6 drb. fél mézeslépet és utolsónak 1—1 öreg üreslépet és ha már a fészket így elkészítettük, akkor felszedjük a Hannemann rácsot, a méheket a mézkamrából mindlehajtjuk egy szál libetollal a fészekbe, utána elzárjuk a mézkamrát a fedődeszkák felrakásával a fészektől és föltesszük a mézkamra ablakát, hogy oda most már méhek ne repülhessenek be és a kintlévő többi lépekről a seprőgaraton keresztül az összes méheket beseperjük a fészekbe és amikor már minden méh bent van, akkor feltesszük a fészek ablakját is és a család be van telelve.

Arra ügyelni kell, hogy a teljes mézeslépek közzé üres, vagy félig meghordott mézeslép ne kerüljön, hanem a teljesek egymásután következzenek. Ezenkívül pedig a lepecsételt teljes mézeslépeket rakjuk be télire. Országos és hasonlóméretű kaptárban lévő rendes családoknak szükséges télire 8—10—12 kg. méz.

A családot a fészekben össze szorítani nem szabad, hanem a népességéhez mérten annyi lépre teleljük, hogy elég levegője legyen, mert máskülönben erősen fog izzadni és nyugtalanul telel. Azt a családot, amely 12 lépet takar el, azt 14—16 lépre, amely pedig 14 lépet takar el, azt meg 16—18 lépre teleljük.

Felülkezelhető egy soros kaptáraknál a teljes mézeslépeket egymásmellé a kijáró nyilással szemben helyezzük el; a feleket a teljestől két oldalt és ha fiasítás volna, azt meg a felek után, ezekután pedig 1—2 üreslépet.

Nagy vándorkaptárakban egy családnak 16—18—20 kg. mézet adunk télire.

Azoknál az álló kaptáraknál, melyeknél fent van a kijáró-nyilás, abban a mézet úgy helyezzük el, hogy a legfelső sorba tesszük a teljes mézeslépeket és alája a félig meg hordottakat, végül pedig az alsósorba, vagy sorokba rakjuk az üreslépeket.

Ignácz Sándor.

Elmélet és gyakorlat

A gyakorlóméhész ajkáról, aki a méhcsalád csodálatos munkakészségét a maga szolgálatába állíttota és annak minél tökéletesebb kiaknázására törekszik, a méh életének elméleti kutatóival szemben vajmi gyakran hangzik el a bizonyos mértékben lekicsinylő kijelentés: *elméleti méhész*.

És ebben a kifejezésben van valami a mesterségben, hogy ne mondjam, művészetében a legmagasabb fokon álló *mester* lenéző gőgjéből a szerinte kontárral szemben. Hányszor és hányszor hangzik el a kétkedést rejtő kérdés: mi hasznom van abból, ha tudom például, hogy milyen a méh szemének a szerkezete, vagy hogy milyen életműködést fejtenek ki e parányi lény szervei? Engem csak a méhcsalád hozama érdekel és azok az eszközök és módok, amelyeknek segítségével a minél nagyobb hozamot biztosíthatom.

Ez az elméletet lenéző, vagy attól legalább is idegenkedő mentalitása a gyakorló méhészek nagy tömegének nemcsak magának a gyakorló méhésznek válik kárára, hanem nagymértékben hátráltatója a méhész érdekében munkálkodó elméleti kutatásnak is, mert elveszíti a kapcsolatot azokkal, akikért ő tulajdonkép dolgozik s megfosztja azt az önkéntes munkatársak nagy tömegétől, akiknek hivatásuk volna a kutató tudós asztalára megfejtésre váró kérdéseket hordani s viszont a tudomány elméleti magállapításait a gyakorlatba átültetni, ellenőrizni és kipróbálni.

Az elméleti kutatás sohasem állhat szemben a gyakorlattal, hanem azzal a lehető legtökéletesebb összhangban szolgálhatja igazán a haladás, a termelés érdekeit.

A kutató tudós, bár a gyakorlatra való tekintet nélkül tűzhet ki tisztán tuldományos célokat is, kutatásai eredményének csak akkor élvezheti igazi sikereit, ha azzal a gyakorló méhész munkájához segítőkezet nyujtott, a termelés módjainak és eszközeinek jobbátételéhez hozzájárult.

Viszont a gyakorló méhész nem nélkülözheti a kutató tudós munkáját, mert annak minden számottevő eredménye, vonatkozzék az akár a méh élettanára, betegségeire, vagy azok gyógyítási módjára, akár a növények mézkiválasztását előmozdító vagy hátráltató légköri vagy talajviszonyok megismerésére, végeredményben az ő kérlelhetetlen kihasználása alatt álló méhescsalád fejlődését és megóvását, ezáltal a hozam biztosítását célozza. Nem gú-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nyos lenézést, gőgös semmibevevést, hanem támogatást és megbecsülést érdemel tehát.

A méhesalád több évezredes titkos írás, melynek még mindig vannak meg nem fejtett részletei. Ezeknek a kaptár homályában lüktető csodálatos életjelenségeknek megfejtésére már száz és száz elmélet született, amit mindennél beszédesebben bizonyít a méhészeknek egymás között állandóan dúló csatája a méh élete egyes jelenségeinek magyarázata körül. Sehol annyi nézeteltérés, éles véleménykülönbség, gorombaságig menő támadás, lekicsinylő ócsárlás nem található, mint vérbeli méhészeknek egymást meggyőzni hivatott vitatkozásában. És ez csak mind azt bizonyítja, hogy egyes jelenségeket egyik így, a másik másként figyelt meg és erre más és más magyarázatot keresett vagy talált mindegyik.

A tudomány végre is az a legfelsőbb fórum, mely a vitatkozók vitáját eldönti, a vitatott kérdést közmegnyugvásra megoldja, a megmagyarázhatatlannak látszó jelenségekre a magyarázatot megkeresi és megadja. E kérdések megoldásánál szükségesnek látszik, hogy a kutató tudomány a gyakorlattal állandó kapcsolatban álljon, gyökereit a gyakorlat talajába bocsássa és onnn szívja fel s dolgozza át — mint a növény a föld táplálóanyagát maggá a megoldásra váró problémákat, viszont a tudós műhelyéből kel kiáramlani azoknak a leszűrt abszolut értékű igazságonak, melyek a gyakorló méhész munkájának irányt szabnak és a célhoz, a mézhozam elnyeréséhez vezető legjobb utat kijelölik.

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület agilitása és a földmívelésügyi minisztérium áldozatkészsége egy új intézményt hozott életre, *a Méhészeti Kutatóállomást.* Egyelőre szerény keretek között tisztán lelkes kutatók önzetlen fáradozása az az alap, amelyeen áll. Üdvös volna, ha a gyakorló méhésztársadalom ezzel a minden támogatást megérdemlő intézménnyel szemben levetkőzné a nemtörődömséget, meglátná annak az ő és csakis az ő érdekeit szolgáló céljait és a fentebb mondottakat megszívlelve, sietne annak támogatására olyképen, hogy megfigyeléseinek eredményét, megoldhatlannak látszó kérdéseit odavinné és a feleletet bizalommal onnan várná.

Ezzel egyúttal irányt is adna a kutatásnak, megoldásra váró problémákat szállítana az intézetnek, mely réven kialakulhatna az elmélet és gyakorlat között az a harmónia, mely nélkül haladás el nem képzelhető. Az intézmény vezetőségének személye, önzetlen fáradozása pedig záloga annak, hogy ott komoly, tudományos és tárgyilagos munka folyik a méhtenyésztők érdekében és ez a munka alapköve lesz, elismerten magasan álló gyakorlatunk mellett, a külföld több államában már működő tudományos intézménynek. Ne gondolja senki — mint az szintén elég gyakran hallható —, hogy elég nekünk szegény kifosztott magyaroknak, ha ezeket a kutatásokat rábízzuk a külföldi hasonló célokat követő intézetekre és az eredményt átvesszük. Ne feledjük, hogy a magyar talaj, a magyar klíma speciális magyar problémákat vetnek fel, melyeket csak az ezeket is ismerő, kutatásaiban ezeket is számbavevő magyar kutatóintézet tud megoldani.

Elmélet és gyakorlat, e két egymásra utalt ikertestvér egységes és közös munkája révén remélhető, hogy megépül végre nálunk is az a messze világító világítótorony, mely a zűrzavaros, magyar méhészeti viszonyokban a biztos célt mutatja. *Bázler Béla.*

—

Helyreigazítások. Lapunk augusztus havi 8-ik számában a „Méhészet" című rovatban Ignácz Sándor hírneves méhészeti felügyelőnk „Ragályos költészrothadás" című cikkébe az alábbiakban helyreigazított sajnálatos sajtóhibák csusztak be: a 3. sorban: „mint gombabetegség — s párzik is" — helyesen: „spórázik is" ugyanott: „A spárga bejut", helyesen: „A spóra bejut..." A 7-ik sorban pedig: „a gyomrába spárga jutni", helyesen: „a gyomrába spóra jutni." A 14-ik sor elején: „millió és millió s párát szórnak ki," helyesen: „millió és millió spórát szórnak ki." Tudniillik: hogy amit a baktérium kiszór magából az nem spárga, s így nem spárzik, hanem „spóra", azaz „spórázik". Az ily véletlen okozta értelemzavaró sajtóhibákért, melynek a legnagyobb elővigyázat mellett is előfordulnak, úgy b. olvasóink, mint az író szíves elnézését kérjük. A szerk. — Lapunk 9-ik számában közölt pályázati hirdetményben sajnálatos tévedés folytán „erdőgyakornok nak" helyett a nyomda „erdőgondnoknak" szedte, ezen hírdetés tehát helyesen „erdőgyakornoknak" olvasandó.

Halászat

Világító halászat az Adrián

Évtízedekkel ezelőtt még egész kezdetleges módon alkalmazták a fény csalogató erejét az átlátszó vízű tenger tömeghallainak „behálózására." A halászhajó orrára erősített vasrácsos kosárban állandóan égett a tűz. Ilyenképen ábrázolja még a világító halászatot. *A Kriesch* 1900-ban megjelent értékes könyve az Adriai tenger halászatáról. Később az acetilén-lámpás világítás lépett a szabadtűzes csalogatás helyébe. Utóbb, részben még a mai nap is 500—1000 gyertyaláng erejű kőolajos izzó fénylámpákat kezdtek alkalmazni, amelyek csekély tüzelőanyagot fogyasztanak és főleg erős széllel is pompásan égnek.

Manapság azonban már a *víz alá süllyeszthető lámpák* kezdenek tért hódítani, noha ezeknek végleges formája még nem alakult ki, a kísérletek még javában folynak ez irányban. Nagy előnyük, hogy a fény tulajdonképeni rendeltetésére jobban kihasználható, mert a víz tükre nem veri vissza a sugarakat, ezenkívül alkalmazásuk a hajózást nem zavarja.

Érdekes a halak viselkedése a fényforrással szemben. Vannak halak, melyek csak vízszíntes irányban, mások megint csak függőleges irányban igyekeznek a fényforrás felé. Minél több a fényforrás piros sugára, annál több fényt vesz fel a víz, tehát annál gyengébb lesz a fény, ennélfogva kisebb távolságra terjed is a hatása.

Az Adrián van nagylámpás és kislámpás halászat. Az előbbit inkább a nyílt vizen, az utóbbit a parti vizeken használják, szigonyos halászatnál. Különösen a tömeges, rajokban vándorló halak esnek e lámpák csapdájába. A *fototaxis*, vagyis az az ellenállhatatlan erő, mely a halakat a fény felé ragadja, ez a tudományos magyarázata a világító halászatnak. Régi megfigyelés, hogy a fiatalabb halaknál sokkal erősebb a fototaxis, mint az öregnél. Főleg a *scombrit* (Makrele, maquereau) lehet eredményesen, nagy tömegekben hálóba csalni a világítás erejével. Ezenkívül a *szardellát*, *szardiniát* és a *szardont* (anchovist, ajókát). A hatalmas *tőkehal* (Gadus putassu) is vándorhal s nagy tömegekben kerül így hálóba. A portóéri halászok egy alkalommal acétilén-lámpással 20 métermázsát fogtak belőle. A félelmetes *kék cápa* is megy a fény után; gyakran a scombrikkal együtt, melyekre vadászott, kerül az acetilénes halászok hálójába. Elég szép számban fogják a titűnő húsú ragadozót, a *branzinót* is ezzel a módszerrel.

Nagyon csendesen, óvatosan kell viselkedni a lámpás halászatnál, s főleg arra vigyázni, hogy valami bele ne

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

essen a vízbe. Holdas éjjeleken nem lehet világító halászatot űzni; újholdnál is nagyon sovány a zsákmány.

A lámpás halászatnak főszerszáma a *tratta grande* (szlávul migavica) nevű kerítőháló, ezenkívül még a *saccolevával* (emeld a zsákot!) kapcsolatban is használják a világítást. Az utóbbi hálónak hossza 150 m, magassága közepén 40 m. Egy halászbandának egy vagy több világítóbárkája van és egy halászbárkája a hálóval. A világítóbárkán csak egy ember foglal helyet, aki a bárka orrán, a farra erősített lámpásnak hátat fordítva ál és lassan evez, miközben a felgyülemlő halakat figyeli. Mikor már elég sok hal verődött össze és a halász biztosra veszi, hogy a halak a lámpás fénye alatt megmaradnak, óvatosan felszedi a parafa-úszót és halakat a part közelébe vezeti, oda, ahol a migavicás bárka a halásztanya előtt várakozva vesztegel. Ekkor a halászgazda megdja a jelet a halászbárka legényeinek, amire ezek lehető gyorsan, nesztelenül elvetik a hálót a világítóbárka körül. A bekerítés után a hálót a partra húzzák. Eközben a lámpás bárka a háló felső, parás ina felett kivonul a tanyából, hogy újabb halrajokat gyüjtsön.

Az elsüllyeszthető villamoslámpás *Lori Arnaldo* olasz mérnök szabadalma. A lámpát a fenékjáró háló pákja elé süllyesztik a tengerfenékre s megfelelő korcsolyához erősítve, a hálóval együtt a motoros halászbárka által vontatják. A lámpást külön villanyvezetékkel a bárka dinamójával táplálják. A most is folyamatban levő kísérletek jó eredménnyel kecsegtetnek.

Tudomásunk szerint a Balatonon is folytak kísérletek a részvénytársaság első éveiben a világító halászat bevezetésére, de ezek — noha Adriáról hozott halászok ottani szerszámokkal próbálkoztak — nem vezettek eredményre, egyrészt a víz sekélysége, másrészt csekély átlátszósága miatt.

—*s.*

Egyesületi ügyek

Beszámoló

Már régebben nem adtunk egyesületünk ezidei működéséről beszámolót, ennek természetes oka az, hogy az elmult első félévben megtartott, köz- és vándorgyűléseinkről részletes tudósításokat adtunk annak idején lapunkban s így mindazok, akik a gyűléseinken résztvettek, ott személyesen s akiknek nem volt módjukban gyűléseinken személyesen megjelenni, azok tudósításainkból, teljes részletességgel pontos képet nyerhettek egyesületünk örvendetes haladásáról. Általában pédig mindazok, akik lapunkat figyelemmel olvassák, abból teljes tájékozódást nyerhetnek arról, hogy egyesületünk a haladás, a fejlődés, a fokozatos erősödés útjáról nemcsak, hogy le nem tért, de sőt ezen az egyetlen egyenes és helyes úton, a fokozatos fejlődés, az állandó és kitartó munka útján haladva, a kar és tagtársak összességének érdekeit szem előtt tartva halad a kitűzött céljaink felé.

Nem tudjuk, kik és hányan vették maguknak azt a kis fáradtságot, hogy három éven át az eddig megjelent lapszámainkat összegyűjtve félretegyék és megőrízzék. De azok mindannnyian, akik ezt megtették, ha úgy néhanéha, pihenő- vagy szabad idejükben, át-átlapozzák lapgyüjteményüket, bizonyára tapasztalhatták, hogy mily céltudatosan halad egyesületünk a célravezető útján és könnyűszerrel meg is állapíthatják azt, hogy a kar- és tagtársak egymással való őszinte és igazán szeretetteljes összetartása és közös szent ügyünk mellett való törhetetlen kitartása, — az a csodaszer, — amely egyesületünk lobogóját diadalra viszi s oly sokévi küzdés és állhatatos együttműködés után a sikert fogja biztosítani. Ha azt nézzük, hogy kitűzött céljainkból lépésről-lépésre melyek azok, amelyeket már megvalósítani sikerült, akkor azt látjuk, hogy már nem egy célunkat elértük és nem egy óhajtásunk, kívánságunk teljesült. Nevezetesen teljesedett az a hő óhajtásunk, hogy vajha sikerülne az erdészeti és vadászati altisztikart nemtörődömségéből felrázni és közös érdekeinek felismerésére rávezetve, felébreszteni a benne szunnyadott öntudatot s reá vezetni arra az útra, amelyen haladva, kitartással és összetartva elmaradottságából, mostoha sorsából kiemelkedve, jobb sorsot tudjon magának kiküzdeni. Ez az óhajunk teljesedett azzal, hogy három évi nehéz küzdelem után sikerült megalapítani és mai szintjére emelni egyesületünket, a „M. E. V. M. O. E.-t".

Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az az egyszerű tény, hogy az első évben 80—120 taggal indult egyesületünknek ma már 1100 tagja van s ez a tagszám állandóan emelkedőben van s nincs nap, hogy egy-két újabb tag ne jelentkezne.

Megvalósult az a hő óhajunk is, hogy a csonka haza perifériáin szerte-széjjel élő kartársaink között állandó és tartós kapcsolatot teremtsünk meg s ezzel egyidejűleg megadjuk a lehetőségét annak, hogy jogos panaszaiknak az illetékes helyekig elható hangja legyen, ezt elértük az „Az Erdő" című lapunk megindításával, amely az első évben 120—180, ma már 1200 példányban jelenik meg. További kívánságunk az volt, hogy a már szolgálatban álló kartársak, önművelődését, önképzését, szaktudásuk bővítését elősegítsük s ezzel az egész kar szellemi szintjét fokozatosan emeljük. Ezt a szép és nemes célunkat is elértük. Lapunk immáron három éven át állandóan igen tanulságos és jó szakcikkeket és más oktató és művelődést szolgáló jó cikkeket közölve valósítja meg e szép célunkat. Hogy ennek mily nagy hordereje van s mily igen nagy célt szolgálunk ezzel, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy úgy a multban, mint pedig még a jelenben is, további törekvéseinkben nem egyszer azzal az érvvel akadályozzák sikerhez jutásunk lehetőségeit, hogy az erdészeti és vadászati altiszti kar még nem érett meg, még nem elég művelt, nem eléggé tanult, hogy jelenlegi helyzetéből kiemelkedni tudhatna. Ez ellen a tévhit ellen küzdenünk kell minden erőnkből s bizonyítani kell tudni az ellenkezőjét. Ezt pedig csakis lapunk fenntartásával, terjesztésével és az abban közölt cikkekkel lehet elérni. De nézzük tovább, ezt a célt szolgálta egyesületünk azzal is, hogy már egy jó szak- és tankönyvet is adott ki, mely igen jó vezérfonál minden erdészeti és vadászati altiszt kezében a gyakorlatban, szolgálata közben. Ez a könyv a Tomasovszky írta „Az erdészeti műszaki segédszolgálat tennivalói" című gyakorlati kézikönyv.

További sikert jelent azon célunk megvalósulása is, hogy megalapoztuk egyesületünk temetkezési segélyalapját, melyből ezideig már öt kartársunk özvegye nyert 200—200 pengős segélyt, ez alap ezidőszerinti készpénzálladéka 2000 P, míg az egyesület törzsvagyona három év után már kereken 5000 pengő.

Nagy céljaink kiküzdése mellett apróbb sikereink is voltak, ilyenek: már több kartársunkat sikerült állásba, illetve kenyérhez juttatni s így az állástalanság nyomorúságos helyzetéből kiemelni. Több ízben sikerült egyes magánuradalmaknál, hozzánk beadott panaszok alapján,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

az illető kartársak helyzetében a felsőbbségükhöz intézett átirattal javulást, illetve orvoslást elérni; és nem egy kartársunk, ki ügyes-bajos dolgában bizalommal fordult hozzánk, a tőlünk kapott útbaigazítás és jótanácsaink alapján javított helyzetén, illetve jutott jobb viszonyok közé. Általában is azt tapasztalhattuk, hogy egyesületünk e három évi működése után már mindenfelé elismerésben részesül.

Mindezeket már ismételten azért írjuk meg, hogy régi tagjainknak buzdításul, az új tagoknak pedig egyesületünk becsületes törekvéseinek és munkásságunk megismeréséül szolgáljon s hogy mindebből okulva, mindannyian azon iparkodjanak, hogy a még eddig egyesületünkön kívül álló kartársainkat egyesületünkbe való belépésre buzdítsák.

Jelenleg ugyanis a már célként kitűzött, de még meg nem valósult óhajtásaink, illetve kívánságaink valóra váltásán kell dolgoznunk, ehhez a nehéz küzdelmes munkához pedig tag és kartársaink azzal járulhatnak hozzá, hogy új tagok toborzásával erősítik azt a tábort, amelyre támaszkodva vezetőségünk sikeres működést tud kifejteni.

A készülő új erdőtörvényben az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet érdekei védelmének megfelelő módon leendő biztosítása. A magánuradalmi erdészeti és vadászati alkalmazottak nyugdíjalapjának megalapozása és létesítése. Ez az a két nagy horderejű célkitűzése egyesületünknek, melynek megvalósításához, az összes tag és kartársak kitartó és egységes támogatására mulhatatlanul szüksége van vezetőségünknek s a siker titka az összetartás. Minél többen, minél nagyobb számban vesznek részt tag- és kartársaink, egyesületünk ily irányú működésében, annál valószínűbb, annál bizonyosabb, hogy vezetőségünk ezirányú működését siker fogja koronázni, de a siker kivívása hosszabb ideig tartó munkásságot, illetve küzdelmet kíván meg s amint azt a példabeszéd is mondja „A jó bornak ki kell forrni", — a jó munkához idő kell. Nem szabad kishitűnek lenni és nem szabad, hogy elkedvetlenítsen az, hogy a siker kivívása hosszabb ideig tartó dolog. Ma igen nehéz időket élünk, a gazdasági harc világszerte nagy és sok nyomorúságnak lett okozója. Ezért haladni bármily téren csak lassan, megfontoltan lehet, s ezért minden téren, minden vezetőségnek, fokozottabb mértékben van szüksége a tag és kartársak részéről, erős hitre, bizalomra és kitartó támogatásra, enélkül nincs és nem is lehet sikerünk. *N. R.*

*

Lapunk jelen száma ügyvezető elnökünk és lapszerkesztőnk igen nagymérvű rendkívüli hivatalos elfoglaltsága miatt nem volt a kellő időre, folyó hó 5-ére összeállítható, amiért kényszerűségből csak 10 napi késéssel, folyó hó 15én jelenhetett meg. Kérjük ezért kedves kar- és tagtársaink szíves elnézését. *A szerk.*

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ

ny. m. kir. erdőmérnök,

erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél

GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Mindennemű röngfát vásárolunk

HIREK

Vadásznap Kaposvárott

Augusztus 25-én, az országos kiállítás napján Kaposvár-utcái világvárosi jelleget öltöttek. Az érkező vonatok csak úgy ontották magukból az embertömegeket s a város szép széles utcáin hullámzó tömegek igyekeztek a kiállítás felé. Többen azonban az érkezők közül a kiállítás kapui előtt eltértek és az Iparosszékház épületébe tértek be, melynek udvarán különböző korú és társadalmi állású férfiak beszélgettek nagy egyetértésben és szeretettel és nagy örömmel fogadták az újonnan érkezőket.

A volt cs. és kir. 24. tábori vadászzászlóalj volt katonái gyülekeztek itt. Ez a kaposvári háziezrednek, a 44. gyalogezrednek testvércsapata, szintén Somogy és Tolna megyei legényekből regrutálódott és a magyar vitézségnek, katonai erélyeknek ritka szép példáját szolgáltatta a világháború alatt, midőn maroknyi csapat létére az egész csak egy zászlóalj volt — több mint kétezer hősi halottal áldozott a haza oltárára. A világháború szörnyű veszélyeiben valamennyi csatateret megjárva, a legsúlyosabb harci teljesítményekben véve részt állandóan, nemesszívű parancsnokai vezetése alatt a zászlóalj tisztikara és legénysége, mint egy testvér szeretetben fort össze és ez a szeretet nem hült ki a világháború utáni évek súlyos anyagi gondjaiban sem, hanem a letelt évtized után is változatlan fényben ragyog a zászlóalj volt tagjainak lelkében az emberi érzelmeknek ez a legtisztább igaz gyémántja. Ennek a szent érzelemnek hatása alatt gyűltek Kaposvárra a zászlóalj volt tagjai, hogy hősi halottaik emlékét megörökítnék és annak áldozzanak a hősök templomába vésett emléktábla ünnepélyes leleplezésével.

Délelőtt fél kilenc körül, vitéz dr. Lengyel István tart. főhadnagy vezetésével az iparosszékházban összegyült tisztek és legénység kettősrendekbe állt és szabályos zártrendben vonult a város utcáin át a város másik részében levő hősök templomához. Az utcákon, még sokan csatlakoztak a menethez régi 24-es vadászok közül és megsokasodva ért a menet a hősök temploma elé, mely a hosszú sugárút végén impozánsan emelkedik méltó megnyilatkozásaként annak a magasztos eszmének, amit képvisel.

A zászlóalj a templom előtt megállott és kettős sorba, arcvonalba állva várta volt parancsnokait. Pár perc mulva megjelentek vitéz parancsnokai: vitéz sárosberkeszi Tóth Kádár Vilmos és barinai Gerő Imre nyug. tábornokok és a zászlóalj volt tagjai tiszteletük és szeretetük megnyilatkozásaként, mint tényleges szolgálatuk idején katonai tisztelgésként fejvetéssel tisztelegtek nékik, miközben dr. Beck Alajos tart. százados, a zászlóalj régi harctéri adjutánsa szabályszerűen rapportot adott le a jelenlevők létszámáról.

Ezután megkezdődött a mise a zászlóalj hősi halottai tiszteletére, melyen Kaposvár város és Somogy vármegye katonái és polgári előkelőségei és a városi lakosság és a környék igen sok nemesen érző tagja vett részt a 24-es vadászokon kívül. Az ünnepi szent mise után, mely teljes egyházi pompával folyt le, a misét mondó lelkész mély értelmű, vallásos és hazafias eszmékkel telt beszédet mondott és ennek végével a közönség a templom homlokzatán elhelyezett emléktábla elé vonult s megkezdte az emléktábla leleplezését.

Az emlék tábla előtt vitéz sárosberkesi Tóth Kádár Vilmos nyug. tábornok, aki 1915. év tavaszától egész a háború végéig állandóan a harci zászlóalj parancsnoka

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

volt és ezen idő alatt, mint alantosainak vezetője és atyja, vitézségével a legszebb példát szolgáltatta zászlóaljának, gondosságával, szeretetével, igazi atyai jó szívével pedig a zászlóalj jó létéről való legmesszebbmenő gondoskodásával erőt kölcsönzött alantosainak a harci vészekben, mély értelmű és nemes érzelmekkel teli emlékbeszédet mondott a zászlóalj hősi halottai fölött. Valóban ezen emlékbeszéd elmondása az ő feladata volt, ki nemesszívű parancsnokuk és a szó legnemesebb értelmében vett barátja volt az ő alantosainak, aki igaz megbecsülésben részesítette minden katonáját, aki katonái jólétéért mindig a legnagyobb erélyel szállt sikra és örködött felette. A tiszteletnek kifejezése volt, hogy ily parancsnok rótta le az egész zászlóalj kegyeletét hősei előtt. Beszédben kidomborult nemes életfelfogására, mellyel meghajtotta a kegyelet és tisztelet zászlaját minden egyes hősihalott előtt, mert minden egyes emberi életett egyformán értékesnek és szent küldetéssel küldöttnek tart. Beszéde alatt sok szem megtelt könnyel és a halgatóság szívében az áhítat és kegyelet szent érzelmei erősödtek meg.

Ugyancsak tartalmas és nemes gondolatokban és érzelmekben bővelkedő beszédet mondott a zászlóalj másik volt parancsnoka: barinai Gerő Imre nyug. tábornok is, aki békében és a világháború elején volt nemesszívű és közszeretetben álló parancsnoka a zászlóaljnak. Beszéde után az emléktábla leleplezetett és a zászlóalj koszorúja az emléktábla előtt elhelyeztetett, majd vitéz Markóczy táborszernagy, mint a 44-ik gyalogezred rangban legidősebb tisztje, helyezte el a volt 44-ek koszorúját és ezen ezred elismerését nyilvánította testvérzászlóaljuk vitézsége és harci erényei előtt. A vármegye és a város koszorúi is elhelyezést nyertek főjegyzőik rövid beszéde kíséretében.

Ezekután a hősök templomát építtetett Jézus Szíve egyházközség elnöke rövid beszéddel meghatottan átvette a művészi emléktáblát, mely a zászlóalj egy tart. tisztjének: Fejes Gyula szobrászművésznek alkotása. Majd a volt 24-es vadászok tábornokaik vezetésével kettősrendekbe felállottak és csatlakoztak a kaposvári gyalogezred mögé. A Kaposváron állómásozó gyalogezred díszmenetben elvonult ezután a hősök emléktáblája előtt, utána pedig ugyancsak díszmenetben tisztelgett a volt 24-es tábori vadászzászlóalja is az emléktábla előtt s a kaposvári házi-ezred zenekarának hangjai mellett úgy az ezred, mint a zászlóalj tagjai zártrendben elvonultak, — zászlóalj volt tagjai a Katholikus Körbe, melynek kerthelyiségeiben a zászlóalj díszközgyűlést tartott.

Itt a tábornokok és törzstisztek, köztük Turóczy Géza őrnagy, kiért tiszti erényei és közvetlen kedvessége folytán mindig rajongott legénysége — és a szintén általánosan tisztelt és szeretett tartalékos tisztikar a legénység közé elvegyült és közvetlen beszélgetésben régi közös szép emlékeket elevenítették fel. Hölgyek is jelentek meg, tábornokok s tisztek feleségei, kik osztoztak a férjeiket körülvevő tiszteletben és kedves megjelenésükkel az ünnepélyt még melegebbé és kedvesebbé tették. Itt igaz szeretetnek megnyilvánulásául élethű nagyított arcképével lepte meg a zászlóalj vitéz Tóth Kádár tábornokot. Az arcképet az egyik vadászaltiszt 12 éves kisfia rajzolta, dokumentálásául a szeretetnek, mely még a vadászok gyermekeit is hozzáfűzi.

Az ünnepélyt közebéd zárta be a Katholikus Körben, melyen úgy a helyőrség, mint Kaposvár városa és a kath. egyház is képviseltette magát. Több tartalmas felszólalás még közelebb hozta egymáshoz az ünneplőket. Vitéz Tóth Kádár Vilmos tábornok többször is felszólalt és felszólalásaiban mindig megnyilatkozását adta a magyar katonát jellemző igaz lovagiasságnak. Megható és tartalmas beszédeket mondtak még Gerő tábornok és a helyőrség képviseletében megjelent törzstiszt, a városi főjegyző s a kath. egyházat képviselő lelkész. Böhle János tart. főhadnagy pedig megkapóan igaz szavakkal reámutatott arra, hogy az az összetartás és szeretet, mely a 24. tábori vadászzászlóalj kötelékébe tartozókat rangkülönbség nélkül összekapcsolta és köztük egy soha el nem muló kapcsolatot létesített, ez az igaz bajtársi szellem vitéz parancsnokaiknak: vitéz Tóth Kádár Vilmos és Barinai Gerő Imre tábornokoknak nemes és katonai erényekben bővelkedő egyéniségében lelte forrását, kik tündöklő példaként jártak zászlóaljuk élén az emberszeretet szép ernyeivel.

Több felejthetetlen jó bajtárs táviratilag és levélileg mentette ki elmaradását. Itt meg kell emlékeznünk a vitézsége és kedvessége folytán közszeretetnek örvendő Pintér Aladár őrnagyról, aki lovaglás közben esett szerencsétlenség miatt lábtörést szenvedvén, nem jelenhetett meg az összejövetelen.

Utána a jelenlevők a kiállítást tekintették meg és ezzel le is zárult a nap, mely felejthetetlen élménye lesz mindazoknak, akik azon részt vettek. Hálával és szeretettel gondolunk mindnyájan azokra, akik ezt a szép napot szerezték a volt 24-es tábori vadászzászlóalj tagjainak: a kaposvári vadászokra, élükön Böhle János és vitéz Lengyel István és Tisinger János tart. tisztekkel, akik mikánt a háború alatt is lelkes magatartásukkal a hősiességnek számos tanujelét adták és bajtársi érzelmeikkel nagy mértékben előmozdították azt a kiváló szellemet, mely a zászlóalj katonáit összetartotta, olyképen azóta is és a jelenben is szép példaadásukkal fentartották és új erőre keltették a régi híres vadász-bajtársi szellemet, — a törekvésükben támogatásra találva más bajtársak által is, akik közül itt felemlítem Kovács László tart. főhadnagyot, a zászlóalj történetének írásba foglalóját is. E szép nap emléke a bajtársak változatlan szeretetében megerősíti őket. Azonban nem szabad megfeledkezni Kaposvár város azon igaz lelkesedéséről, melyel ez emléktáblaleleplezés nemes ügyét felkarolta és a város közönségének nemes gondolkozásáról, mellyel a hozzá közel állott ezen csapattrt szép ünnepélyében részt vett és azt még teljesebbé tette. Nagy jövőnek zálogát hordja magában a város, mel ya szépért és nemesért így tud lelkesedni.

Páriban, 1929. augusztus 28-án.

Pápszi Mihály
az Eszterházy urad. erdőőre,
tart. főhadnagy.

Tenyésszünk házinyulat

Egy negyed évszázad előtt ezzel a jelszóval indultunk a nagy útra s ma, 25 év mulva ismét ide tértünk vissza. Közben nagy pályát írtunk le. Ez a pálya sokszor fényes és eredményekben gazdag volt, de sokszor elhomályosult útja. Mivel úgy látjuk, hogy most ismét sötétben botorkálunk, ismét megfujjuk a kürtöt, hogy fölrázzuk hangjával a közömbösöket. Igazán csak közömbösök azok, akik még nem tudják, hogy a házinyúltenyésztés mily hasznos foglalkozás.

Alig kell hozzá tőke, csak egy kis jóakarat s mindenki hozzáfoghat a házinyúl tenyésztéséhez.

A házinyúltenysézés megkezdéséhez nem kel egyéb egy faládánál, amely minden városi ház udvarán vagy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

világító udvarán is elhelyezhető. Takarmánya: egy kevés konyhai- vagy kerti hulladék, egy kevés útmenti fű vagy falevél.

A tenyészanyag — az első nyulak — beszerzése okoz egy kis kiadást, de bármihez is fogjunk, egy kevés kiadás mindig merül fel. Ez azonban a jelen esetben oly csekély, hogy számba sem kerülhet, mert az ilyen befektetés visszatérül az első fiakból.

Lássuk már most, melyek a házinyúl tenyésztés további előnyei.

A házinyúl szaporasága a példabeszédekből is ismeretes. A nyolchónapos anya már befedeztethető s egy hó alatt megszüli 8—12 gyors fejlődésű fiát, melyeket maga nevel fel.

Nem kell a kotlóval bibelődni vagy drága keltetőgépeket vásárolni.

Az apró nyulak magában a ládában vagy ketrecben felnevelhetők, tehát nem kell nékik nagy szabad terület, mint a baromfinak.

Nemcsak húsával fizet gazdájának, hanem értékes bőrt és szőrmét is szolgáltat. Ez a szőrme különösen akkor értékes, ha fajnyulakról származik, tehát fajnyulakat kell tenyésztenünk. Ezek szőrméjéből magunknak és családunknak készíthetünk értékes és a szűcsnél megfizethetetlen ruházati cikkeket.

Ha mindezekhez még hozzászámítjuk azt is, hogy a Házinyúltenyésztők Országos Szövetsége, Csillaghegy, Budapest m. minden érdeklődőnek tanácsal és tettel rendelkezésére áll, sőt visszaszolgáltatási kötelezettséggel is ad ki tenyészanyagot azoknak, akik kellő biztosítékot nyujtanak a visszaszolgáltatási kötelezettség teljesítésére — igazán saját maga és szegény hazánk ellen követ el vétket mindenki, aki még ma hozzá nem fog a nyúltenyésztéshez.

Válaszok a „Vita“ cimü és a 9. sz. lapunkban közölt cikkre

1. Kányabangita (viburnum opulus) boglyója, hogy pusztítólag hatna a fácáncsibékre, sohasem tapasztaltam.

2. Az őz vemhessége tényleg 10 hónapig tart.

3. Az őzek túltáplálása nem hasznos, sőt a táplálékot fel sem igen keresi.

4. Megárvult őzgídát, hogy a bak vette volna vezetés alá, sohasem tapasztaltam, azonban megtörténhetett — de csak ideig-óráig.

5. Szarvasok ellen, ha a faanyag könnyen beszerezhető, jó a léc ritkán ducokkal, ha ez nincs, csak drótkerítés lehet, ami megfeleljen.

6. Sohasem észleltem.

7. Nálunk Tapolca vidéki erdőségeiben állandóan tartózkodik kék vércse, itt is költ.

8. A nagyobb fajú karvalyok a nyúlsírás és a fácánkakas csatározására, — a kisebbfajú karvalyok a fogoly cseregésére stb. vágódnak be.

9. Rendesen a legjobb fajú kutyáink hentergetik meg az állati hulladékot v. dögrészletet. Tehát nem minden féle fajtájú kutya hentergeti meg a dögrészletét.

10. A menyét felmegy a fára fészket rabolni. Ezt már nagyon sokszor tapasztaltam.

Tapolca, 1929. szeptember hó.

Vasvári József.

—

A Vadászat. Vita című cikkre vonatkozólag szerény tapasztalatom szerint az alábbiakat tapasztaltam:

1. Igen, mert egy bizonyos fokú székrekedést idéz elő, mibe a fácáncsibe elpusztul.

2. Tapasztalatom szerint augusztus utoljára és szeptember elején üzekedik és május utolján, június elején elik, így ez csak kilenc hónapig vemhes.

3. Igen is hasznos, mert a mesterséges takarmányból sem az őz, de más vad sem fogyaszt annyit, mint ha azt természetszerűleg keresné fel így, mivel nagy hóállás csakis nagy hideggel lehet, nem áll be a vadnál nagy szomjúság.

Ellenben sok esetben halálát okozza nagy havas és hideg télben a nagy iramodás, azaz futás, mely után hogyha bármily hideg is van, ha nyugalmas helyre ér nem kaparja el a havat, hanem annak tetejére fekszik és csak akkor kell fel, amikor már a hótól eredő víztől fázik, de ez időre már sok esetben görcsöt kap és ott elhull, hanem akkor pedig tüdőgyuladást és aszkort kap és így hull el.

A megfigyelésem alapján bizonyíték erre az, hogy minden ilyen elhullott vad a fásítás sürüségében található, de sík területen soha habár nálunk az őzek nyugodtan feküsznek a sík szántás vagy más művelt területen is.

4. Hogy az őz gidát bakkal együtt látta az illető kartárs az lehet, mert az alig párhetes őzgida annyira buta, hogy még az emberhez is oda szegődik, de csak az esetben, hogy ha az anya tőlük távolabb van, mely esetben alig lehet tőlük elszökni, mert jön az ember után sipolva.

De, hogy az alig párhetes őzgida még megéljen tej nélkül is, azt nem, sőt ellenkezőleg tapasztaltam.

5. A gledichia és maklurából ültetett élő sövény, melyet úgy állítunk elő, hogy 30 cm. sor és csemete távolságra ültetünk a vadaskert belső oldala felől egy sor gledichia, a második sor maklura, azaz három sor gledichia és közbe minden második sor maklura.

A gledichiát minden évben kétszer visszavágjuk júniusban és augusztusban a maklurát pedig egyik vesszőt a másikba lefelé hegyével lefonjuk mindaddig, amíg a 250 cm. magasan teljesen be nem sürüsödik.

6. Nem.

7. A fekete varjuk társaságában nálunk Fejér megyében május utolján szokott költeni.

8. Tapasztalatom szerint a nyúlhangra.

9. A Magyar kuvasz, német juhász és a német vizsla igen, az egyéb fajt nem ismerem gyakorlatból.

10. Mivel a fán ülő házi baromfit már volt szerencsém látni, hogy megüldözte, így egész biztosnak tartom, hogy a fészek rablást sem veti meg.

Tekintetel, hogy az egyik magyar közmondás szerint a jó pap is holtig tanul, egy vadászati szempontból igen értékes vitát óhajtok a kedves lapunkban közzé tenni, de egyelőre azért nem teszem, mivel Német József főerdőőr, kartársunk is azon panaszkodik, hogy az általa feladott vitához alig volt hozzászólás.

Habár alighiszem, hogy volna olyan kartárs, aki a saját szakmájában már mindent tudna, de még kevésbé hiszem el azt, hogy volna olyan kartárs, aki ne próbált volna olyan dolgot, amiről még ezideig szakkönyv nem jelent meg, vagy ha megjelent is, de az más, esetleg könnyebb körülmények és formák között esetleg kisebb kiadással is elérhető.

Maradok vadász és erdész üdvözlettel,

Világpuszta, 1929. szeptember hó.

Illés Ambrus
urad. vadőr.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Befizetések nyugtázása

Cseh Ferenc 3 le., Bögözy Gyárfás 3.50 td., 3.00 tem., Heiser Lajos 4.28 Kv., Hessz Pál, Hessz József és ifj. Hessz József 35 td., 15 tem., Varga Kálmán 3.50 td., Hovány Lajos 6 td., Horváth Elek 7 td., 1.50 tem., 0.28 Kv., 0.50 asz., Osztroluczky Tibor főem. 3 le., Kacsar Vendel 3 le., Kopácsi Ferenc 2 bi., 3 td., Padlavics István 5 Kv., Gáspár Gyula 2 bi., tem., 7 td., Erdősi József 7 td., 3 tem., Csoma Ferenc 10 td., Kovács János 5.28 Kv., Székes Pál és Társai 21 td., Bedő Ferdinánd 2 bi., 7 td., Szklenár Mihály 7 td., 3 tem., Gaál Benő 14 td., 4.50 tem., Molnár Lajos M. 3.50 td. 1 tem., Kiss István D. 6 td., Juhász János 3 td., 7 tem. Pintyili László 7 td. 6 tem., Szembratovics Mihály 2 bi., 14 td., Czinke Ferenc 2 bi., 14 td., Varga Ferenc Pv. 3 td., 2 tem., Pfaffsics Gyula 2 bi., 4 td., 0.50 asz., Kirchner Imre és neje 7 tem., Süteő Oszkár 4.50 le., Kovács Károly 4 td., 7 tem., Mihályka Béla 3.50 td., Brauer Hermann pénztárnok (tatai csoport) 60 td., Kozma Mihály 7 td., 2 tem., Tiszoczky József 3.50 td., Lengyel József 3.50 td., 1.50 tem., Kolb Gyula, Hain Ede, Bodnár András és Daróczy Márton egyenkint 3.50 td., 1.50 tem., Illés Ambrus 1.50 le., 0.50 asz., Csernai János 5.28 Kv., Szabó Ferenc V. 6 le., id. Kurali András 3.50 td., Bruger Géza 6 td., 6 tem., Varga József (Habina J. utján) 2 bi., 3.50 td., Cselédes Mihály 7 td. 3 tem., Mezey György 12 td., Bagosi Sándor 1.28 Kv., Bazsó József Kp., 9 td., 6 tem., Hidvéghy Ernő 30 td., Huber Ferenc és 10 társa 22 bi., 77 td., Szabó József Pv., 1. 50 tem., Mészáros János 3.50 td., 0.50 asz., Rupik Ede 3 le., Róth Antal 6 le., Kurczveil Dezső 7 td., 3 tem., Tömösváry Miklós 2 Kv., Urbántsek Ignác em., 3 le., Józsa Kálmán 3 le., Habina József 15 Kv., 1.20 asz., özv. Takács Lajosné 6 td., V. Szücs László 7 td., 3 tem., Kovács György Hsztgy. 2 bi., 14 td., Szabó János Csolnok 12.50 td., 2.50 tem., Szabó József Pv. 1.50 td., Csukly Ferenc 1 Kv., Eötvös Béla 7 td., 3 tem., Deák László 3.50 td., 1.50 em., Filó Jenő 2 bi., Lelovits József 2 le., Szy Ferenc 2 reviziós célra, Terray Gyula et., 3 le., Bozó József 14 td., 11 tem., Szabó József, Óhád János, Erber József 2—2 reviziós célra, Tihanyi István 4 reviziós célra, Kántor Benedek 1.50 td., Körmöczy Illés 7 td., 3 tem., Varga József Isztgy. 5 Kv., Kangyal György és neje 1.75 td., 3 tem., Surin István 3.50 td., Farkas Jenő főem. 6 le., Taucz Sándor 10.50 td.

Mihárcsik Mihály 3 td, 3 tem, 1 Reviziós Liga, Barta Lajos 14 td, Forgács Pál 2 Podh. k, 1 Reviziós Liga, Dzsupin János és ifj. Vaczula Ferenc 1—1 Rev. Liga, Mazanecz Jenő 3 le, Csillik Gyula 1 Rev. Liga, Póczos Sándor 7 td, 1.50 tem, Szalay Gyula V. 2 Rev. Liga, K. Prumik László 7 td, 4 tem, Fekete Ferenc 14 td, 6 tem, Battyányi Lajos, Bedők Mihály, Barcza Dániel, Fekete Ferenc 4 Rev. Liga, Temli István 19 td, Nagy Antal, Horváth Imre 1—1, Mengyi István 1.20, Rev. Liga, Mengyi István 7 td, 3 tem, Horváth Imre 5 Kv, Németh József 7 td, 3 tem, Nemes J. L. 5.28 Kv, 0.50 asz, 1.00 Rev. Liga, Szalay Tivadar 2.28 Kv, Malusinszky Pál 3.50 td, 4.50 tem, Schwendtner Antal 6 td, Pál Lajos 5.50 td, 0.50 tem, vitéz Balog András 7 td, Baranyai Gy. 2 bi, 4.50 td, Maróthy E. et. 1 le, Simon Péter 2 bi, 7 td, Zwillinger Oszkár 2 bi, 3.50 td, Kalmár Dezső 2 bi, 3.50 td, 2 Kv, Simon Ferenc 2 bi, 7 td, Miholics István 7 td, Rauh Ferenc 1 Rev. Liga, Kaderják István 2.50 le, 0.50 asz, Bózner, Grellneth, Varga, Kis-Tóth és Pölöskey 11.70 td, 2 tem, Baán Ferenc 2 bi, 14 td, Papp Mihály E. 3 le, 0.50 asz, Kv. 5, Szalay Tivadar 1 Kv, Bangó János 2 bi, 7 td, Jedinák János 10 td, Holló Sándor 1 Rev. Liga, Balogh Károly 10, Szemenyuk Elek 3 le, Ruisz Kálmán 3 le, Kuroli Lajos 5 td, Huszthy Lajos 2 Rev. Liga, Huszinger János, Huber Ferenc, Weiler Lajos, Horváth Mihály, Tolnay Ferenc, Szél János 2—2 bei, Fischer Géza 2 bi, 3.50 td, Cseh János 3.50 td, 1.50 tem, Kárpáti András 5.50 td, 4.50 tem, Oláh Béla 7 td, 5 tem, Korponay Dezső 5 td, 3 tem, Szalay Lajos 7td,7.50 tem, 1 Rev. Liga, 0.50 asz, Stubián Lajos 3 le, Szebellédi Mihály 5.50 le, Erdőgazdasági szakiskola növ. 6 le, ifj. Konrád Béla 3 td, Kalmár Imre 7 td, Holzbauer József U. 5 tem, Tóth József m. fő. G. 4,50 td, 3.50 tem, 2 Rev. Liga, Gaál Dániel 3.50td, 1.50 tem, Makacsek András 14 td, Varga Ferenc Vk, 5.50 td, 5 tem, Puska Pál, 5.28 Kv, Szalay Gy. V. 5.28 Kv, Gera József 7 td, 3 tem, Bozor Ferenc 2 td, Szabó Ferenc Vát 2 bi, 3.50td, Fülep Pál 5 td, 5 tem, Karker Imre 7 td, 3 tem, Reitinger Ferenc 10 td, Kovács Antal 5 td, Gráczer János 3.50 td, 3 tem, Vasvári Vilmos 7 td, 3 tem, Hajabács Károly 6 td, vitéz Varga István 7 td, Sipos Ferenc 7 td, Adorján István 2 bi, 1.75 td, Kernya István 5.50 td, 4.50 tem, Horváth István B. 3 le, Illés Anbrus 2 bi, Bedő Sándor 1.50 le, Szaller Antal 14 td, Kiss István Ob. 7 td, Balázs József, Kolpaszki Gyula, if. Kolpaszki Gyula, Kotzián József, Polacsek János Polacsek Kálmán, Scheyter János, Vancsura György, Vancsura István, Vincze Sándor, Vizner Sándor 1 Rev. L., Németh Károly Vát. 2 bi, 3.50 td, nemes Richter György em, 3 le, Fischer József 1.50, tem, Kele István 3 le, Füzi István és társai 56 td, Németh József Kfa 2 bi, 1 td,Takács Sándor 2.28 kv, 2 td, Simon György 2 bi, 1.75 td, Balga Ágoston 13, td, 5.50 tem, Paltesz Ferenc 3 Kv, 7 td, Kováts József 3.50 td, 1.50 tem, Kiss József V. 3 td, Fekete József Gm. 6 tem, Hegyi Antal 10 td, Bartos József, Varga Pál, Eidenpenz Mátyás 2—2 bi, 3.50—3.50 td, Kolb Gyula, Hain Ede, Bodnár András, Daróczy Márton 14 td, 6 tem, Schleichart Nándor 13 td, 7 tem, Novodárszky Gyula 4 td, 6 tem, Bölcs János 5 tem, Bugyi András 10 td, ifj. Makkai György 7 td, Bárczi László 6 le, Karsai József 7 td, 3 tem, Szabó József és 1.50 tem, Horváth János Ek. 4 le, Tömösváry Miklós 2 Tkv.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenetek

Pápszi Mihály hegyi erdőőr Pári. A kaposvári vadásznapról irott ügyes leírását köszönettel vettük és itt adjuk lapunkban a hírek között, mert bár szigorúan véve nem erdészeti tárgyú cikk, de lehet, hogy vannak olyan kedves kartársaink is nehányan, akik valamikor szolgáltak a volt cs. és kir. 24-es tábori vadászzászlóaljnál, s akik ezért, bizonyára érdeklődéssel és örömmel fogják közleményünket olvasni.

Köszönjük és szívélyes üdvözletünket küldjük.

Marton Ferenc urad. fővadász Árpádhalom. Közleményét köszönjük. Szívélyes üdvözletünket küldjük.

Perhács Péter urad. vadász Nagybátony. Beküldött leirásért hálás köszönet, leközöltük, érdekesebb leirásokat a jövőben is szívesen vesszük. Sziv. üdv.

Kalmár Imre H. Tagságát kívánságának megfelelően f. év január 1-től kezdődőleg számítjuk. F. évre még 2 P. hátráléka van. Mult évben vizsgázotakról szóló közleményt, mivel az adatok beszerzésére igen körülményes és nem időszerű, sajnos nem közölhetjük, győri eredményt azonban megszerezzük és Önnek elküldjük.

Wargyas András R. Tagdíja ez év végéig van rendezve.

Molnár Mihály Epta. Küldött befizetési lapot használja fel a jövő évre. Tagdíja ez év végéig rendezve van.

Kiss István O. F. évre 10 P. hátráléka van még.

Vasvári Vilmos P. Tagdíja ez év végéig, temetkezési díja pedig augusztus végéig van rendezve.

Makacsek Á. Tagdíja ez év végéig rendezve van. Temetkezési s.alapra eddig csak a beiratási díját fizette.

Korponay Dezső. Ugy a tagdíja, mint a temetkezési díja ez év végéig rendezve van.

Kernya I. Temetkezési díja ez év végéig rendezve van, tagdíjra azonban ez évre még 1.50 P-t kell beküldenie.

Rommer József 1929. év végéig tagdíjra 8, tem. díjra 6 P. Összesen tehát 14 P hátráléka van.

Karsai József. Temetkezési díja február végéig van rendezve.

Hegyi Antal. Hátraléka 7 P ez év végéig.

Szita János K. Bedő: „Erdőőr“ című könyvet csakis kézből szerezheti meg.

Zsuppon Ferenc V. Kérését teljesítettük.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

HIRDETÉSEK

Gyertyán haszonfát megvételre keres és ajánlatokat kér mindazon erdőgazdaságoktól, amelyekben 1929—30. és 30—31. gazdasági években kitermelés alá kerül már 23 cm. középvastagságtól és 120 cm. hosszúságtól.

Wiesner Andor fakereskedő Vékény, posta Baranyakárasz.

Idősebb — 59 éves —jó fellépésü, nős, gyermektelen egyén erdőőri, vadőri, fakitermelői vállalatnál felügyelői állást keres. Telepítésekben, oltvány, magonc és csemete-kert, szőlő kezelésben szakavatott. Számvitel, sik és tömör mértanban, razjban alapos ismeret. Dolgozik mérő asztal, Theodolit, Bauroba, Dentrometerrel — műszerei vannak. Nem nagy igényü, címe: Cseh Ferenc Enying. Bővebbet a kiadóban.

Kollégák! Kérem értesítsen az, akinek a szolgálati területén csipkebogyó van s megvétel az uradalomtól lehetséges. Csak vaggontételekről lehet szó. Almersdorfer László Gyöngyös, Galyatető. (Nyirjes.)

A postautalvánnyal való pénzbeküldést kérjük lehetőleg mellőzni, *kérjen és használjon csekk befizetési lapokat,* vagy küldje be pénzét bianco csekkbefizetési lappal, egyesületünk *45.672* számú csekkszámlájára.

---

44 éves, református vall., nőtlen erdészeti altiszt 30—40 év körüli leány vagy gyermektelen özvegy ismeretségét keresi megfelelő hozománnyal, kit feleségül kíván venni, címe a szerkesztőségnél megtudható.

---

22 éves róm. kath. vallásu nős erdőőr, jó bizonyítványokkal, 2 évi gyakorlattal, 1930 január 1-re való belépéssel erdőőri vagy ehez hasonló állást keres. Vállal bármily erdőgazdaság önálló vezetését, valamint erdei csemete-, gyümölcs- és diszfanevelést. Szives megkeresést kér „zöld erdő az otthonom'' jeligére.

Eladó egy jó karban levő 16-os Belga-gyártmányú, alsókulcsos vadászfegyver. Cím: Róna János m. kir. főerdőőr Miskolc. M. kir. Erdőigazgatóság.

---

44 éves, református, nőtlen erdészeti altiszt 30—40 év körüli leány vagy gyermektelen özvegy ismeretségét keresi megfelelő hozománnyal, kit feleségül óhajt venni. Címe a szerkesztőségnél megtudható.

Erdőőri-vadőri szakiskolán és a m. kir. Texhuslógián jó bizonyítványokat nyert 22 éves nőtlen, erdőőr árvája állást keres azonnali, vagy későbbi belépésre. Cím: Györki József Dusnok, Pest vm.

Erdőőri és vadőri szakiskolát végzett másfél évi gyakorlattal, 26 éves r. kath. vall., nőtlen egyén azonnali belépésre erdőőri, vagy vadőri állást keres, a magyar nyelven kívül a németet perfektül beszéli, szíves megkereséseket Buszlauer János Ráczmecske (Baranya vm.) címre kéri.

Szakvizsgázott, 28 éves r. kath. nős erdőőr, jó bizonyítványokkal, perfekt magyar-német, 12 évi praksszissal, 1930. január 1-ére állandó állást keres. Címe: Rittirsch Ferenc urad. erdőőr Somoskőujfalu.

Erdőőri állást keres 27 éves r. kath. szakvizsgázott erdőőr, több évi erdőgazdasági gyakorlattal és jó bizonyítványokkal azonnali vagy későbbi belépésre. Szíves megkereséseket az „Az Erdő az otthonom" jeligére a kiadóba kérem.

Vadőri állást keresek azonnali belépésre, 26 éves, nőtlen szakvizsg. vadőr „kitűnően'' alkalmas bizonyítvánnyal, 8 évi gyakrlatoal, szolgálati buzgó tevékenységemet hiteles bizonyítvánnyal igazolni tudom. 4 közép (polgári) iskolát végeztem, ennélfogva minden igényeket kielégítek. Szíves megkereséseket a kiadó továbbít.

Szakiskolát végzett 21 éves nőtlen erdőőr jó bizonyítványokkal állást keres. Címe Kákonyi Lajos Kárász (erdő) u. p. Fajcz, Pest vm.

Megvételre kèresek 1 és fél—2 éves kimondottan tisztafajú s némileg idomitott tacskót, lehetőleg Abauj vm. környékéről. Ivara mellékes. Ajánlatokat ár megjelölésével Rakoczai János urad. erdőőr Nyésta u. p. Homrogd címre kérem.

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben.

Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEVME-ben tömörülnünk kell.

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársa megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. - - Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott ifj. Ludvig István könyvnyomdájában Miskolcon, Hunyadi-utca 13. — Telefon 882.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 11. szám. 1929 november 15

A Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki-Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár: Egész évre 6 Pengő, fél évre 3 Pengő, negyed évre 1·50 Pengő. — Egyes szám ára 60 fillér.

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEVME ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deáktér 1., földsz. 1. sz. alá intézendők.

Ifj. Dr. Majláth József gróf

Kedves tag- és kartársaink, új nevet láttok ide írva az élre, új csillag ez a név sorsotok egén, mely szebb és jobb jövőt ígér, s egyesületünk életében örvendetes fordulópontot jelent, jelenti azt, hogy már van vezérünk, atyai jóindulatú barátunk, pártfogónk, támogatónk, aki nekünk a sikert jelenti.

Bizonyára igen sokan vannak kar- és tagtársaink közö't ,akik még élénken tudnak visszaemlékezni arra a közgyűlésen és lapunkban is közölt jó tanácsra, amelyet annak idején a mi igen nagyrabecsült és szeretett védnökünktől, Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos úr őméltóságától kaptunk s amely szerint „A representatív elnöki tisztségre olyan egyént kell felkérni és megválasztani, aki nem állásban s így függő helyzetben lévő tisztviselő, hanem megértő lelkű, szociális gondolkodású, független és tekintélyes egyéniség, aki céljainkra való törekvéseinkben tényleg támogatni és segíteni is tud. — Ezt a jó tanácsot a közgyűlés teljes egészében magáévá tette és határozatilag kimondotta, hogy ügyvezetőnk ily egyént kérjen fel az elnöki tisztség elfogadására.

Ezen megbízásként hozott közgyűlési határozatnak megfelelően, ügyvezetőnk hosszas és körültekintő előkészítés után, őméltósága Waldbott Frigyes báró úr igen szíves közbenjárásával sikerült megnyernie ifj. dr. Majláth József gróf úr őméltóságát, aki készséges örömmel volt szíves egyesületünk represenntatív elnöki tisztségét vállalni.

A közgyűlés annak idején határozatilag kimondotta azt is, hogy az ügyvezető elnök által felkért egyéniséget a representatív elnöki tisztségre megválasztottnak kell tekinteni és ünnepélyes beiktatásával az egybe hívandó választmányi ülést bízta meg.

Azért, hogy egyesületünk representatív elnöki tisztségének betöltése ily igazán rendkívüli szerencsével és jól sikerült, ezúton is hálás köszönetet kell mondanunk Waldbott Frigyes báró úr őméltóságának, mint akinek igazán szíves útmutatása, tanácsa és közbenjárása nélkül ezen egyesületünkre nézve oly igen fontos kérdést, talán nem is sikerült volna ily szerencsésen megoldani s ezt mi ismételten igen hálásan köszönjük.

A levélileg történt előzetes érdeklődésünk folytán a bemutatkozás és egyúttal első megbeszélések napjául folyó évi október hó 25-ét jelölte ki a gróf úr őméltósága.

Valljuk be őszintén, nem kis szorongás, elfogódás és izgalommal párosult kíváncsiság fogott el e nap reggelén s bár mindeddig mindenkitől, aki csak ismeri, csak jótés biztatót hallottunk őméltóságáról, mégis a találgatások hosszú sorozatával telt el vasúti utazásunk egész ideje.

Sátoraljaujhelytől a bodrogközi mezőgazdasági kisvasúttal három és félóraj út után délelőtt 11 órára érkeztünk Monyhára, a gróf úr birtokára. A kis vasút mellett közvetlenül, a megálló helytől alig 100 lépésnyire áll egy földszintes egyszerű, de egyszerűségében is szép kétszárnyú épület, előtte csínos kis kert, az egész nem nagyobb, mint egy jobbmódú gazda falusi tanyája s amint utóbb megtudjuk, a gróf a volt gazdatisztje házát alakította át a maga használatára s ebben a volt gazdatiszti lakban lakik. Ez volt az első nekünk igen imponáló megfigeyelésünk s ebből joggal és helyesen következtettünk arra, hogy a gróf, sok pompázó és hivalkodó embertársát megszégyenítő egyszerű környezetben él, ami azt mutatja, hogy igen fínom lelkű em-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

ber lehet, mert csak az igazán fínom lelkű egyén tudja értékelni a nemes egyszerűségben a szépet és jót.

Nem is csalódtunk, mert amint a tornácra lépünk, alighogy körülnézünk, ajtó nyilik s előttünk áll ifj. dr. Majláth József gróf őméltósága. Kölcsönös bemutatkozás és igen szivélyes üdvözlés után, megnyerő és már első pillantásra is őszinte bizalmat keltő mosollyal és szívélyes szavakkal invitál beljebb.

Egy csapásra elmulik minden a találgatások okozta aggályoskodásunk, elfogódottságunknak semmi nyoma, szorongás — már nem is tudjuk, mi az, s egészben csak jólesően kellemes, szinte baráti melegséget érzünk, amint minden különösebb ceremónia nélkül, mosolyogva, kedves udvariassággal helylyel kínál. A szoba, melyben letelepszünk, régi kényelmeskarosszékekkel, díványnyal berendezett férfiszalonszoba, a falakon mindenütt lovas-, vadász- és sportképek. az egyik sarokban egy fénykép, amelyről bájos, üde, szép gyermekarcok nevetgélnek felénk, édes anyjuk védőszárnyai alatt. — Amint jólesőn gyönyörködve nézzük a képet, egy könnyedén ruganyos, elegáns mozdulattal ceremoniamentes közvetlenséggel emeli le a családi képet és azt kézbe adva mondja: „Három leány, egy fiú" s egy gyönyörű, bájos asszony, gondolom magamban, látva a méltóságos asszony karcsu alakját, szelíd tekintetét, kedvesen kacagó gyermekei körében. Majdnem egy óra hosszáig tartott részletes előadásomat komoly figyelemmel hallgatta, közbe-közbe egyet-mást kérdezve, egy-egy megjegyzést téve, amiből kiérezhető volt, hogy szeretettel és komoly érdeklődéssel kísérte előterjesztéseimet. — A helyszűke miatt nem közölhetjük le mindazt részletezve, ami a tárgyalás folyamán szóba került, de megállapíthatjuk és leszögezhetjük azt, hogy megértőbb lelket, szociálisabb gondolkozást, szeretetteljesebb egyéniséget, nem igen találhattunk volna sehol máshol.

Bátran kimondhatjuk az őszinte szót: Ez a mi emberünk, ezt kerestük és a jó Isten akarta, hogy rátaláltunk, hálával fordulhatunk a magyarok Istenéhez azzal a kéréssel, hogy Őt, ki most már a mi igen szeretett elnökünk s a mi igaz ügyünk pártfogója, igen sokáig éltesse, hisszük, hogy azzal az őszinte szeretettel, amelylyel mi fogjuk Őt körülvenni, lesz Ő is irántunk.

Igaz örömmel bátran kiálthatjuk:

Éljen a mi grófunk!

Éljen ifj. dr. Majláth József gróf, a mi szeretett elnökünk.

* * *

Tárgyalásaink befejeztével, barátságos, meleg közvetlenséggel folytatott beszélgetés után bucsuzunk. Az az igazán szeretetteljes, szíves fogadtatás és szívélyes, meleg kézszorítás, mely elsősorban a magyar erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet egyetemének szól, záloga annak a nemes elhatározásának, hogy ennek a multban oly elhagyatott erdészeti és vadászati műszaki altiszti karnak igaz ügyét magáévá teszi s a jövőben tőle telhetően támogatja és elősegíti. — Őméltósága kikísér a kocsiig s ujból elköszönve, a legjobb és legkellemesebb benyomásokkal távoztunk.

Itt kell megjegyeznünk még azt is, hogy elnökünk őméltósága fényképét és ahhoz róla rövid személyleírást csak a legközelebbi, december havi lapszámunkban adhatunk közre, mert az idő rövidsége miatt, nehogy e havi lapunk nagyobb késéssel jelenjék meg, a fényképről készítendő clissét már nem várhattuk be.

* * *

Ifj. dr. Majláth József gróf — most már a mi igen nagyrabecsült és szeretett elnökünk, első e minőségében történt ténykedése az volt, hogy ama óhajának adott kifejezést, hogy mint egyesületünk elnöke, illetékes helyeken bemutatkozó látogatásokat kíván tenni s ezek előkészítésével ügyvezető elnökünket bízta meg. Folyó évi október hó 28-án, hétfőn, a déli órákban őméltósága, ifj. dr. Majláth József gróf, — ügyv. elnökünk kíséretében, — Budapesten a földmüvelésügyi minisztériumban, az erdészeti főosztály főnökénél — a mi szeretett védnökünknél — Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos őméltóságánál, továbbá őméltóságaik Papp Béla, Beyer Jenő és Vécsey Mihály miniszteri tanácsosoknál tett tisztelgő látogatásokat, amely alkalommal, mint egyesületünk elnöke bemutatkozva, e minőségében a jövőben kifejtendő munkásságához kérte nagyrabecsült szíves támogatásukat és az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet országos egyesülete vezetősége és tagjai részére kérte szíves pártfogásukat.

Az egyes látogatások közel tíz percig tartottak, elnökünk őméltósága az elhangzott nyilatkozatokat igen szivélyeseknek és biztatóknak találta s a látogatások után ama reményének adott kifejezést, hogy igaz ügyünk legilletékesebb helyen igen nagy megértéssel és jóindulattal lesz elbírálva.

A magunk részéről mindezekhez még csak azt füzzük hozzá, hogy igaz ügyünket illetőleg mi csak hinni és bízni tudunk. Hisszük, hogy az a megértés és jóindulat, amely illetékes helyről már többször nyert megnyilatkozást; az új erdőtörvényben az erdészeti és vadászati műszaki altisztikarra nézve kedvező döntést fog eredményezni. Bízunk abban, hogy a mi szerettel megválasztott uj elnökünk, ifj. dr. Majláth József gróf őméltósága, az ő róla köztudomású megértő lelkületével és szeretetteljes agilitásával igaz ügyünket oly értékes és hathatós támogatásban fogja részesíteni, melynek csak sikeres eredménye lehet.

Ezért a magyar erdészeti és vadászati altiszti kar szebb és jobb jövője érdekében kifejtendő munkásságára kérjük a Mindenható áldását, kérjük segítse őt és bennünket az elénk tornyosuló akadályok és nehézségek sikeres leküzdésében.

Végül hozzátok is van szavunk, kedves kar- és tagtársaink.

Teljesítsétek ti is, egyenként is, együtt is, kötelességteket és szeretettel összetartva, egységes egy-akarattal álljatok mellénk és támogassátok azt a nagy és igen nehéz munkát, melyet ti értetek, a ti családjaitok érdekében, most már a gróf ur — elnökünk — őméltósága értékes támogatásával végeznünk kell.

A ti munkásságtok, a ti támogatástok az egységes összetartás és azon még számos kartársatok beszervezése és egyesületünkbe való beléptetése, akik sajnos, még nem értik meg a kor hívó szavát, nem ismerik fel érdekeik védelmének szükségességét, vagy tán nem is tudják, hogy mi miért dolgozunk, küzdünk. Világosítsátok fel őket mozgalmunk közérdekű voltáról. Hívjátok őket közénk. Terjesszétek közöttük lapunkat az „Az Erdőt". Mert bizony mondom néktek, csak erős, egységes és összetartó tömegerő győzedelmeskedik. „Egységben az erő!"

N. R.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete Miskolc

MEGHIVÓ.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete Miskolcon,

a Felsőmiskolci Dal- és Önképzőkör Kulturháza nagytermében (Miskolc, Szent István-utca 4. szám alatt)

folyó évi november hó 24-én, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel, egyhangúlag megválasztott elnökünk, ifj. dr. Majláth József gróf úr Őméltóságának egyesületünk elnöki tisztségébe leendő ünnepélyes beiktatása céljából ünnepélyes

RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre egyesületünk barátait, tagjait és kartársainkat tisztelettel meghívja

AZ ELNÖKSÉG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Magyar Hiszekegy.
2. Ügyvezető megnyitóbeszéde.
3. Üdvözlő beszéd. Tartja Sárkóczy József m. kir. főerdőőr.
4. Elnökünk Őméltósága válasza.
5. Ügyvezető zárószavai.
6. Hymnus.

Egyesületünkön kívül álló kartársainkat, mint vendégeket szívesen látjuk.

Kedves Kartársak és Tagtársaink!

Jöjjetek el minél számosabban ez ünnepélyes installációra, öltözzetek mindannyian ünneplőbe — **lehetőleg teljes egyenruhába** — mutassátok meg, hogy egyakarattal, egységes összetartással, szívvel-lélekkel előlegezett szeretettel és bizalommal veszitek körül annak a veletek érző, megértő lelkű nemes grófnak személyét, aki szíves készséggel vállalta egyesületünk elnöki tisztségét s ezzel tanubizonyságát adja annak, hogy felismerte ügyünk igazságát s ez igaz ügyünk kivívásában egyesületünket, bennünket támogatni szándékozik s a siker kivívásában segíteni, vezetni fog.

Aki csak teheti, akinek módjában van, ha nehéz áldozat árán is, jöjjön, legyünk itt együtt minél többen!

Felkérjük mindazon tag- és kartásainkat, akik ez ünnepi közgyűlésünkön résztvenni óhajtanak, hogy jövetelüket, érkezésük időpontjának jelzésével, levelezőlapon vagy sürgönyölig legkésőbb folyó évi november hó 18-áig bezárólag egyesületünk elnökségével (Miskolc, Deák-tér 1.) közölni szíveskedjenek, hogy elszállásolásukról kellően gondoskodhassunk.

Vágások kezeléséről általában

Irta OROSZ IMRE

Az erdők jövedelmezősége, eltekintve egyéb befolyásoló tényezőktől (talaj, fafaj, kedvező tenyészeti viszonyok, jól berndezett szállitó eszközök és uthálózat, közeli és jó fapiac stb.) főleg a vágás szakszerü és gazdaságos kitermelésétől függ.

Hogy a vágásokban milyen faválasztékokat termeljünk, azt az üzemmód, fafaj, kor és főképen a birtokos igényei, továbbá a vidék lakói, iparágai stb. által keresni szokott faválasztékok teszik függővé.

Igy pl. egy földbirtokos, kinek kisebb elegyei tölgy és ákác sarjerdeje evan, az bizonyára a megfelelő haszonfát és szerszámfát saját gazdasága épitkezéseire és felszereléseire, a tüzifát pedig ugy a gazdaság, mint a cselédség számára tartja fenn és nem fog más egyebet termelni, legfeljebb ha szőlőbirtoka van, ugy hasitott tölgy- és ákác sarjerdeje van, az bizonyára a megfelelő haszon-

A jövedelmezőség fokozása szempontjából meg kell jegyeznem, hogy ha a szóban levő sarjerdő igen szép növésü, ugy érdemes amennyire csak az erdő engedi, haszon és szerszámfának kitermelni, különösen akkor, hogy ha az esetleg még hiányzó tüzifát közeli helyről jóval olcsóbb áron be tudjuk szerezni.

Másképen áll a helyzet nagyobb erdőbirtokoknál, a hol már maga — rendesen — a magas vágásforduló és különféle faválasztékok termelésére késztet bennünket. Itten már a saját szükségleten kivül az értékes faválasztékok termelése a cél.

Mielőtt tárgyamnak érdemi részét megkezdeném, szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a magashegységi erdő vágáskezeléstől, amely lényegesen eltér a aközép-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

hegységi és siksági kezeléstől, egyelőre — sajnos — el kell tekintenem.

A vágások többfélék, nevezetesen van: szálaló, fokozatos felujitó, mely lehet rendes szálaló, azaz a vágásterületen levő fatömegnek bizonyos mennyisége, százaléka lesz kitermelve és igy fokozatosan tovább az ujulat mennyiségéhez és nagyságához mérten megfelelelőleg lesz ritkitva; csoportos és pásztás (előkészitő, vető, világos és felszabaditó); tar és végül gyéritő vágás.

Az egyes vágásnemek kezelése egymástól többé-kevésbé eltérnek és azok részletesen alább tárgyaltatnak.

Rendszeres erdőgazdaságokban az évi vágásterületeken a kitermelendő fatömegek (állófák) nemcsak hogy szálankint ki vannak jelölve, de egyszersmind kellő pontossággal fel is vannak véve fanem, hosszuság, vastagság és minőség szerint. Meg van állapitva közeli pontossággal a szerfa (haszonfa, műfa) ugyszintén a tüzifa is. Ezen adat arra is jó, hogy kellő tájékozódást nyujt a termékek termelési és szállitási költségeinek mennyiségére nézve is.

Az értékes fafajokból álló gyéritő vágások hasonló módon vétetnek fel, ha nem is az egész területen, de több próbaterekkel és ugy állapitjuk meg a várható fatömeget.

Amikor a vágásterület fafelvétele készen van, a jegyzőkönyvecske alapján össze lesz állitva fanem, hosszuság és vastagság (bizonyos méretek szerint osztályozva) szerint a fatömeg állomány.

Ezen összefoglaló kimutatásból most már könnyü lesz megállapitani a szer- és tüzifa százalékot, ugyancsak ezekből a szer- és tüzifa választékok mennyiségét is.

Most azután megállapitjuk a atermelni szándékolt müfaválasztékot. Ez természetesen függ attól, milyen a fafaj, kor és minőség.

Igy pl. idős szép elegyetlen tölgyesekben termelhetünk értékes műfát, vasuti talpfa rönköt, (vagy faragtathatunk), kádárfát (druga), kocsigyártófát, épületfát, bányafát stb.

Idős elegyes tölgy, kőris, szil, juhar, hárs, dió stb. állományokban a fentieken kivül asztalos és butorfát és több kocsigyártófát nyerhetünk stb.

Középkoru elegyetlen tölgyesekben termelhetünk épületfát, vasuti talpfát, bányafát, kocsigyártófát stb. Elegyes állományokban (kőőris, juhar, szil, dió, hárs, nyir, nyár) asztalos és butorfát, kocsigyártófát és mezőgazdasági fát. Bükkös és gyertyánosokban pedig asztalos fát (hajlitott és butorfa), illetve esztergályos fát.

Elegyetlen fiatal tölgy gyéritő vágásokban telefon és távirda oszlopokat, bányafát, kerités oszlopot, vékonyabb méretü talpfát, hasitott szőlőkarót stb.

Elegyes ákác, tölgy stb. sarjerdőben kisebb épületfát, hasitott ákác szőlőkarót, keritésoszlopot, szerszámfát stb.

Ahol pedig megfelelő fenyveseink vannak, ott termelhetünk épületfát, asztalos és butorfát stb.

Lágyfáink is igen keresettek, igy a hullámos szövetü fekete és jegenye nyár furnirnak, a többi fajok papir- és gyufagyáraknak, gyermekjátékszereknek stb.

Fűzfáink pedig jó teknőt és fonó vesszőt szolgáltatnak.

A szerfákon kivül pedig valamennyi helyen kitermeljük megfelelő választékban a tüzifát.

Ahol fürészeink vannak, ott természetesen a fenyőféléket gerendákra, deszkákra, lécekre stb. felfürészeltetjük, mert igy jobban értékesithetők, hasonlóan járunk el a lobmfákkal is, feltéve ha igy jobban értékesülnének.

A műfa választékoknak milyen alakban történő kitermelésére legtöbbször a helyi körülmények adják meg az utbaigazitást.

Az bizonyos, hogy ha gyár, bánya és egyéb ipartelepek közel esnek az erdőbirtokhoz, annál nagyobb tőárat kapunk az erdei termékekért és ezeknek termelünk megfelelő műfát és nem termelünk oly választékokat, amelyeket jól értékesiteni nem tudunk, vagy amit ugyan értékesithetünk, de a vasuti szállitás költsége alaposan csökkentené a tőárat.

Fődolog az, hogy az erdőbirtokos a kitermelendő választékok átvételére (ha csak lehet) cca mennyiségre és fix árra stb.-re a vevővel „kötlevél"-et kössön. Mert sajnos vannak esetek, hogy a műfát, hogy az erdőn el ne korhadjon, tüzifába kell bedolgozni, azért, mert vagy nincs kötlevél, vagy ha van is, hiányos szövegezésü,) Kisebb mennyiségeknél a kötlevél természetesen elmaradhat.

Igen fontos, hogy a választékok ugy minőségre, mint a megkivánt méretre nézve megfeleljenek, mert csak igy lehetnek piacképesek.

Midőn a termelési terveinkkel készen vagyunk és eljött a november, megkezdhetjük a termelést, főleg a fokozatos felujitó vágásokban és ha lehet, fejezzük be ugy, hogy a termékek havon kiszállithatók legyenek, a mikor is igy a fiatalost sok kártól megóvjuk. Tuskósarjas sarjerdőkben azonban a termelést tél végén és tavasz elején eszközöljük, különösen magasabb fekvésekben, fagyzugokban és fagy iránt érzékenyebb fanemeknél.

A korán megkezdett fatermelésnek igen sok előnye van: 1. mert télen beállhat oly hideg és nagyhavas tél, hogy a termelést folytatni nem lehet és igen elkéshetünk: 2. ha korán készen vagyunk a termeléssel, ugy az erdei termékeket korán kiszállithatjuk és értékesithetjük s igy pénzügyi viszonyaink kedvezőbbek lesznek; 3. az amugy is kényes fokozatos felujitó vágásainkból, ha korán készen vagyunk, várhatunk havat és akkor szállitjuk ki termékeinket s igy a kárt csökkenthetjük; 4. ha korán termelünk őszszel, ugy nincsen annyi fagy által elrepesztett termékünk, már t. i. talpfa, donga, távirópózna stb.;) 5. több időnk marad tavasz felé a gyéritő vágásokat rendbe hozni és tavasszal nem kell sok időt a szállitások körül eltölteni, hanem jobban nézhetünk igy utána a tavaszi erdősítéseknek, mert ilyenkor igen összetorlódnak a munkálatok és igy a végzett munka nem tökéletes és végül 6. ha korán készen vagyunk a termeléssel, tüzifánk is jobban kiszárad és igy értékesithetőbb.

Favágók beállitása a vágásterületre. A favágók rendszerint kettesben (1 fürész), néha hármasban, de sok helyen többen úgynevezett bandában (vagy karám) közösben dolgoznak. A bandában dolgozóknak az az előnyük, hogy a nehezebb munkát felváltva teljesitik, továbbá, ha valamelyik fa fennakad, többen vannak és igy előbb segitenek magukon, továbbá a munka jóságáért a bandavezető felel, tehát ezeket könnyebb ellenőrizni is. A beállitás, ha a vágásterület hegyoldalon van, úgy mindig a völgy felől, ha sik a terület, úgy út, vagy nyiladék stb. szélétől történik, még pedig oly nagyságú területtel, amelyet, ha lehet, a favágócsoport 2—2.5 hónap alatt elvégez. Ennek az az előnye, hogy ha itten a termékek a favágóktól átvétettek s bérük kifizettetett, azok hamarosan kedvező időben közelités, illetve szállitás alá vonhatók.

A faávgók a beállitáskor a termékeknek mily méretben stb.-ben való termelésére részletes oktatást, a méretek pontos betartására egy pontos mérővesszőt (ha ezzel különben sajátjukkal el nem volnának látva) kapnak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

A döntés fürész és fejsze használatával történik, kivéve a tuskósarjas sarjerdőt, amit csak fejszével döntünk.

Ott, ahol a talaj s állabviszonyok megengedik az értékes törzseket tuskóstól döntsük egyrészt azért, mert az értékes gyök főrésze is megmarad a törzzsel együtt, másrészt meg nem hasad be döntés alkalmával a törzs, ami sokszor megtörténik és így már értékéből sokat veszít. Továbbá oly sarjerdőkben szoktunk még fákat tuskóstól dönteni, amelyekben a sarjadzást gyökérsarjakról óhajtjuk nyerni. (Rendesen akácnál.)

Arra vigyázzunk, hogy a tuskó magas ne legyen, különösen akkor szokott ez előfordulni, mikor a termelés alkalmával nagy a hó. Sarjerdőnél a tuskó alig pár centiméterrel magasabb a föld felszínénél, ez azért fontos, mert így a sarjak ellentállóbbak és nem törnek le viharok esetén oly könnyen, mint a magas tuskón nőtt sarjak.

A fa döntését fokozatos felújító vágásokban, ahol az újulatban kárt okozna, nagy elővigyázattal hajtsuk végre és abba az irányba döntsük, ahol újulat nincs, de ha már kénytelenek vagyunk újulatra dönteni, akkor arra döntsük, ahol sok az újulat, mert ott, ha kár is van, de még mindig marad annyi csemete, hogy elég lesz a rendes felújulásra. Meredek hegyoldalakon pedig inkább lefelé döntsük (völgy felé), mert a csuszásnak nincs úgy kitéve és a talajt nem szaggatja fel úgy a törzs s minthogy a lombozat is a völgy felőli oldalon nagyobb, tehát sulyosabb és így felfelé való döntése nehéz, sőt néha a favágókra nézve veszélyes is. Oldalra pedig azért nem tanácsos dönteni, mert a szálfaközelítés és szállításnál akadályok merülhetnek fel a tuskók és a fák miatt.

A döntést nagy szelekben szüntessük be, nehogy valami baleset érje a favágókat.

A favágók pár napig rendesen döntenek. A ledöntött törzsek le-ágazása, galyazása (szép simára, csonkok nélkül) és hossztolása (csúcsig) után a teret szabaddá teszik azzal, hogy a vékonyabb ágakat (melyek már dorongfába nem valók) és galyakat kisebb-nagyobb csomókba gyüjtik össze.

Most a vágást kezelő közeg a meghossztolt törzseket a favágók jelenlétében minőségileg megvizsgálja és kiméri olyan választékokra, amelyekre azok megfelelnek. *(A hosszúsági méret egész és tizedméterekben, a vastagsági méret pedig egész centiméterekben van használatban.)*

Több ilyen és vegyes választékok kimérésénél a favágók annyira bele jönnek, hogy később ezen munkát maguk is elvégzik, természetesen sűrű ellenőrzés mellett.

Magától értetődik, hogy a műfa kitermelése után a tűzifa nyomban termelhető.

Vannak ugyan olyan speciális termelések is pl., hogy a műfát talpfafaragók, kádárok dolgozzák fel és az azok után hagyott törzsmaradékot pedig, később, illetve nyomban utánuk közönséges favágók termelik ki tűzifába.

Műfa (haszonfa, szerszámfa stb.) alatt értjük mindazon gömb, metszett (fürészelt áru), faragott és hasított fákat, illetve választékokat, amelyek az építészet, ipar, gazdaság stb. terén bizonyos célt vannak hivatva szolgálni.

Épületfa. Épületfának, könnyűségük, ruganyosságuk és egyenes növésük mellett általában a fenyőfélék alkalmasak. Ezek közül főleg a lúc-, vörös-, jegenye- és erdei fenyő. A fenyőszálfák kérgét kitermelésük után nyomban lehántjuk, egyrészt a szú megtámadása ellen, másrészt így szebb színük van, továbbá mutatósabbak és könnyebben vontathatók is. A lombfák közül alkalmazzák a tölgyet, akácot, szilt, szelídesztenyét, sőt az Alföldön a kanadai rezgő és fekete nyárfát is. A bükköt igen száraz helyre és kevésbé, a vízi építészetnél kisebb mértékben az éger, nagyobb mértékben a tölgy, vörös és erdei fenyő nyer alkalmazást. Az olyan építkezéseknél, ahol a fa a földbe lesz téve, ott a tölgy, ákác és vörösfenyő felel meg a legjobban.

Az épületfának természetesen egészséges, egyenes és nem csavart növésűnek kell lennie.

Az épületfák méretei igen változók, úgy hosszúság, mint vastagságban, éppen ezért, ha a fenti fanemeinkből szép egyenes növésű törzsek vannak, úgy azok mind alkalmasak épületfának.

Ide tartoznak még a különféle méretű kerítésoszlopok, melyek tölgy, ákác és vörös fenyőből termeltetnek.

Az épületfát a vágásokból csak mint gömbfát adjuk ki, ha azonban mint fürészárut jobban tudnánk értékesíteni, úgy, ha van fürészünk, természetesen felfürészeltetjük.

Asztalos- és bútorfa. E célra fát, a bútorgyártással foglalkozó iparágaknak termeljük, kisebb iparos ritkán vesz bútorfát gömbfa és nyers állapotban. Keresik a sűrű évgyűrűkkel ellátott, tisztarostú (jól megmunkálható), szép színű, fodros és hullámos szövetű fákat. Főképen keresik a kőris, tölgy, juhar, szelíd dió, cseresznye, hárs, éger, fekete és jegenye nyárs, továbbá a lúc, jegenye és vörösfenyőt. Ezenkívül hajlított bútornak és belsőborításoknak a bükköt. Az asztalos és bútorfánál nagyobb hossznál egy kis görbület nem határoz, mert hiszen igen változó hosszméretben lesz felhasználva, csavart növésű azonban bútorfának alkalmatlan. Asztalos és bútorfának már a 20 cm. középátmérőjű törzsek is alkalmasak.

Vasúti talpfa. Vasúti talpfát rendesen az értékes épület-, asztalos- és bútorfa után termelünk és csak úgy, ha annak termelésére, illetve szállítására egyezséget kötöttünk. Talpfát kizárólag tölgyből — csertölgy kivételével — (impregnálva a bükköt) termelünk még pedig tisztán a gesztfából, mert szijácsos talpfát nem vesznek át.

A talpfák többféle fix méretben készülnek és méreteik attól függnek, hogy I. vagy II. rendű pályákhoz, esetleg valamely ipar- vagy erdei vasúthoz alkalmaztatnak.

Az I. rendű pályákhoz ütköző talpfául az ú. n. „Góliát" talpfát használják 2.70 m. hosszú, lent 30 cm., fent 25 cm. széles és 20 cm. magasságban; a II. rendű pályáknál ütköző talpfául a 2.50 m. hosszú, u. n. „Normál" talpfát, mely lent 30 cm. széles, fent 25 cm. széles és 15 cm. magas; közbenső talpfákul a 2.20 m. hosszú ú. n. „Vicinál" talpfát, lent 25 cm. széles, fent 17 cm. széles és 15 cm. magas. Továbbá a váltótalpfák, amelyeknek hosszúsága 1—8 m. hosszúságig is terjed, szélességük 25 cm., magasságuk 15 cm.; ezen talpfák négyélűre faragtatnak, esetleg fürészeltetnek.

Ezen kívül van az 1.70 m. hosszú iparvasúti és 1.4 m. hosszú (keskeny vágányú erdei vasúthoz) erdei vasúti talpfa.

A talpfák — a váltó talpfák kivételével — trapézalakúak, azaz a fenti élekből a kívánt mennyiség le lesz faragva. Az 1.4 m. hosszú talpfákból olyanok is készülnek, amelyek csak két oldalon vannak megfaragva, azaz olyformán, hogy a talpfa oldalai faragatlanok maradnak.

A talpfatermelés körültekintő munkát igényel, mert itten igen sok fát lehet elpazarolni. Ugyanis, ha faragtatunk, úgy meg kell vizsgálni alaposan a bütün, hogy a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

gesztes része milyen méretü talpfát ad ki. Ha a rönk oly vastag, hogy kettőt, hármat, sőt többet is kiád, úgy azt megfelelő módon kifaragatjuk és gőz-, vagy vizi fűrészen megfelelő darabokra szétfűrészeltetjük. A talpfa lehet kissé görbe is, de csak egy oldalra és merőleges irányra, azonban az alsó hosszsíknak teljesen egyenesnek kell lenni. Vízszintes csekély repedések lehetnek, azonban függőleges repedések és ággöresök, főleg azon irányban, ahová a sínszegek jönnek beverve, nem lehetnek. Ugyszintén mentesnek kell lennie, minden redvesdés és korhadásfoltoktól.

A talpfák téli termelésénél igen kell ügyelnünk, különösen nedves (esős) év után, amikor a fák igen nedvdúsak, ilyenkor hirtelen bekövetkezett nagy fagyok esetén a talpfák frissen termelve igen repedeznek és használhatatlanné válnak. Ilyen esetben csak döntünk. A friss talpfákat, ha a repedés jelei láthatók rajtuk, úgy a „Rotschild"-féle talpfakapocs beverésével meggátoljuk a további repedést. Igen jó úgy is eljárni, különösen déli ritkás oldalakon, hogy a talpfák bütüjét a meleg nap ne érje, mert igy felmelegedne, este, illetve éjjel a fagy előbb megrepeszti — bütüjükkel Kelet és Nyugat irányba kell fektetni. Ha csak már egyéb szükség nem kényszerit bennünket, termeljük ki a talpfákat a nagy tél beállta előtt vagy azután, mert igy sok selejtes talpfa előidézését meggátoljuk.

Kádárfa (dongafa). Ahol idős, jó növésü (nem görcsös) nagy méretekkel biró tölgyesünk van, cser kivételével, amelyek még a hős cincér és szu által megtámadva nincsenek, dongát termeltetünk, ami szintén igen keresett cikk.

Boros hordóknak a tölgy, pálinkás hordóknak kőris, tölgy, ákác, sörös hordóknak a bükk, sajtár, köpü, vedrekre stb. részben a tölgy, részben az erdei fenyő, só és lisztes hordóknak a fenyő használtatik.

A dogának miként való termelését bővebben nem tárgyalom, hanem utalok Orosz László erdésznek (Szombathely) „Az Erdőő" 1928. évi 10., 1929. évi 1. számában megjelent közleményére, ahol a dongatermelés részletesen van tárgyalva.

Kocsigyártó, illetve kerékgyártó fa. (Bognárfa.) A kerékgyártónak kocsi- és szekérgyártáshoz különféle fára van szüksége. Igy pl. kerékagyaknak tölgy, szil és kőrist használ, keréktalpaknak bükk és kőrist, küllőknek tölgy, kőris, ákácot; a szekér többi része kőris, tölgy, ákác és bükkfából, rudja nyir, kőris, esetleg tölgyfából, kocsik (fiakerek) felső favázája, sárhányója stb. kőris szil és hársfából.

Ökörjármok juharfából.

Ezenkivül a mezőgazdasági eszközök, szerszámok és gépekhez is különféle fát igényel, melyekhez (eke, borona, henger, favilla, szán, taliga, rostálógép, stb.) tölgy, kőris, bükk, szil, nyir, nyár és fenyőfa lesz felhasználva.

Vasuti kocsik készitéséhez pedig részben tölgy, részben fenyő (luc, vörös, erdei) szükséges.

—

A kerékgyártónak tehát igen sok méretü és nemü fára van szüksége és miután ezek igen keresett cikkek, igen jó, ha vannak elegyes állományaink, amelyekből ezeket ki tudjuk adni.

A keréktalpakat, ha házilag termeltettük, igen ügyelünk arra, hogy a talp kifaragása ugy történjék, hogy a kivájás (homoru faragás) pl. egy sugár hasitásu vastag hasábon ne a bél felé történjen, hanem az évgyürük legyenek átmetszve, mert ellenkező esetben a küllők beverése folytán a talpak könnyen széthasadhatnak, ha sugár irányban faragjuk ki őket.

Miután a kerékgyártásnak igen sok apró-cseprő választékra van szüksége, ezért részükre a vágásokban, ha valamely törzsből csak egy pár jó, méteres rönköt is tudunk kivágni (fürészelni), ugy termeljünk részükre „Műhasábfát" szivesen megveszik, a tölgy, bükk, kőris, szil, ákác, juhar és nyirfát. Természetesen a műhasábok jóval vastagabbak a rendes tüzifa hasábnál.

A kocsigyártó lehetőleg göresmentes fát keres, sokszor az egyoldalra görbült vagy V alaku törzseket is szivesen megveszik (nyilfa).

Bányafa. A bányafa igen sok méretben van alkalmazásban a bányákban és főleg a tölgy és ákácból termeltetik, sőt bükk és vörös fenyőből is. Valamennyi gömbölyü állapotban szállitva a kéreg (kivéve a bükköt) lehántásával. A bányafának szintén egyenesnek és egészségesnek kell lenni. Rendszerint gyéritő és középfoku állományokból termelhető nagymennyiségben.

Távirda és telefonoszlop. E célra főleg az egyenes növésü fenyőfákat használják telitve, a tölgy erre a célra kiválóan alkalmas, de miután főleg a gyéritő vágásokból kerül ki, tehát szép egyenes növésü, elnyomott törzsek ritkábban találhatók nagyobb mennyiségben és igy nem sok kerül értékesitésre. Az ákác szintén megfelel.

A távirda és telefonoszlopnak egészségesnek és egyenesnek kell lenni, egy oldalra való görbület lehet, de csak annyi, hogy ha az oszlop két végét zsinórral összekötjük, a törzs és zsinór közti hurmagasság a 8 centimétert meg nem haladhatja.

A távirda- és telefonpóznák végén 20—20 cm. kéreggyűrűt hagyunk a termelés alkalmával, hogy azokat a későbbi elrepedéstől megóvjuk, mert ha a hasadás, ahová a szigetelő tartók jönnének, meg van repedve, úgy a távirda- és telefonoszlop nem használható.

A távirda- és telefonoszlopok rendszerint 4.5—7 m. hosszúak és 15—20 cm. felső átmérőig termeltetnek. Házi telefonépitésnél főleg ha tölgy és akácból termeltetik az oszlop, 4.5—5—6 m. hossz mellett elegendő 10—12 cm. felső átmérőjü törzs is.

Esztergályos fa. Díszbútorok, díszmütárgyak, tekebábok, golyók, facsavarok, sétabotok, szerszámnyelek, tokok, hordócsapok stb.-re keresi az esztergályos a tölgy, dió, cseresznye, bükk, gyertyán, juhar, nyir, körte, alma, szilva, berkenye, som, kökény, galagonya és borókafenyőfákat.

Minthogy ezeket igen jól fizetik, ha csak lehet, különösen a ritkábban előforduló fákat termeljük ki esztergályos fának.

Szőlőkarófa. Szőlőkarót főleg ákác éstölgyből (csertölgy kivételével) termelünk, még pedig hasitott és faragott állapotban.

A szőlőkaró hosszuméretei 1.5, 1.8 és 2 méter; vastagságuk háromszögbe mérve 3—3—3—4—4—4 cm.

Szőlőkaró termelésre legjobb az ákác és tölgysarjerdő, vagyis vékonyabb méretekkel biró fa, mert már 20 cm. átmérőjü szőlőkarórönköknél nagy a fapazarlás, mert a hasáb, oldal hasitása már bizonytalanabb. Legjobbak a 12—15 cm. vastagságú rönkök, amelyekből jó kihasználás mellett 8 darab mérve 4—4—4 cm. vastag szőlőkarónak kell kikerülni.

Lehet a szőlőkarónak valót rönkökben is értékesiteni, sőt ahol jó szőlőkarót faragó munkás nincs, legjobb igy eljárni, mert különben igen sok fát pazarolnánk el.

(Folytatása a következő számban.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Bolyongás az élet őrvényén*

Az eltelt három esztendő

Amint az mindnyájunk által ismeretes, a Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki Segéd Személyzet Országos Egyesülete három éve, hogy működik. Vagyis 1926 október hó 10-én született meg. Tehát három nehéz esztendő mulott el azóta fejünk fölött, kinek-kinek örömben, jóban, kinek pedig rosszban és viszontagságban volt része ezen idő alatt. — No, de nem azt akarom most kutatni, hogy kinek mennyi öröme és bánata adódott ezen elmult három év alatt, hanem azt, hogy ki mennyiben szolgált rá kötelezettségének és arra, hogy a Magyar Erdészeti és Vadászati altiszti karnak érdemes tagja legyen. Merthogy tisztázzuk a dolgot, tudnunk kell azt, hogy tulajdonképen, miért is alakult meg az altiszti egyesület. Nem másért, kartársaim, mint azért, hogy közös erővel vegyük fel az élet ránk nehezedő nehéz harcát, hogy így együttesen kiharcolhassuk azt, amit ötven esztendőn keresztül széjjel szórva élve, elérni nem bírtunk. Hogy így együttesen átérezve egymás bajait, segítségükre lehessünk azoknak, kikre az élet terhe jobban nehezedik.

Ezért alakult meg a Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete, vagy legalább is így gondoltuk mi, azok, akik szívünkön viseljük elhagyatott kartársaink helyzetét. De nem így gondolkoztak mások, még pedig azok a mások, akik az egyesületünknek még nem tagjai, akiknek pedig épp úgy kötelességük volna elhagyatott kartársainkon segíteni, akiknek épp úgy meg kellene hallani a jajkiáltásokat, mint mi meghalljuk, azon ezren, kik az egyesület tagjai vagyunk.

De hát mi az oka ennek? Mi idézheti elő azt, hogy az Egyesület tagjainak száma, nem a kellőnek megfelelően szaporodik? Mert hogy ez tény, az bizonyos. Pillantsunk csak kissé vissza és máris meggyőződhetünk.

Az egyesület megalakuiása után fél év mulva a második választmányi gyűlésen, 1927 május hó 22-én, az egyesület vezetősége 450 taggal számolt be. Tehát, ha a tagok száma a rendes keretek között haladt volna, ma az Egyesületnek 2700 taggal kellene bírni.

Ez először is azt jelenti, hogy csonka Magyarországon létező altisztikar minden egyes tagjának az egyesület zászlaja alatt kellene lenni, másodszor pedig jelenti azt a fontos tényt, hogy a kitűzött cél sokkal biztosabb volna számunkra. No, de ne akarjunk túlbuzgók lenni, mert hogy ez a szám teljes egész legyen, ahhoz szükséges volna az is, hogy az egyesület működéséről minden kartárs tudjon is. Azonban mindnyájan tudjuk, hogy ennek híre még mindig sok helyre nem jutott el. Ez a legvigasztalóbb arra nézve, hogy ez a szám nem egész. Mondjuk azonban, hogy ez tényleg így van és hogy a kartársaknak csak a fele van informálva az egyesület működéséről; Ez azonban nem bizonyos, sőt én azon a véleményen vagyok, hogy az altisztikarnak nem a fele, de háromnegyed része egész biztosan tud az egyesület működéséről. Már pedig, ha ez így van, akkor Egyesületünknek ma legalább is kétezer tagja kellene hogy legyen, szemben a mai ezerrel.

Tehát ennek okának kell lenni, bármi legyen is az. És ha kissé körül tekintünk portánkon, meg is találjuk. A tapasztalatok és hallottak után ítélve, kartársaim, a dolog úgy áll, hogy kartársaink nagyrésze nem elég komolyan fogja fel a helyzetet, vagyis világosan kifejezve, a nemtörődömség útján halad, elhanyagolják saját érdekeiket. Már pedig tévedsz, kartársam, ha azt hiszed, hogy más szakmabeli fog a te ügyeid és sérelmes bajaid után kutatni, magadnak, azaz együttesen kell arról a fátyolt lerántani és odavinni, ahol azon bajokat, sérelmeket belátják és orvosolják. Igen ám, de a kutya nem itt van eltemetve. Hanem azt mondja egy jó magyar közmondás: „Az kiált először, akinek háza ég." Már pedig tudjuk jól, hogy vannak a kartársak között, akiknek több mint jól megy soruk és ugy gondolkoznak, én meg vagyok elégedve az élettel, miért hozzak áldozatot másokért. Látod, kartársam, ez a legnagyobb embertelenség. Ezzel először is vétkezel magad ellen, másodszor vétkezel kartársaid ellen és harmadszor e csonka Hazánk ellen. Mert ne feledd el, hogy egymáson segíteni emberi kötelesség, ezt diktálja az emberi öntudat és a kartársi szeretet.

Ez volna az egyik ok arra nézve, hogy még mindig nem állunk a kellő nívón. A másik nagy ok, amely ismét csak bennünk található, ez három részben oszlik meg az altisztikarban. És pedig vannak, kik az úgynevezett rangkórságban szenvednek, mellyel a *gőg* egyesül. A második csoportban haladnak a megértők, vagy az u. n. *küzdők*. És a harmadikba az u. n. *megnemértők*.

Tehát kezdjük az elsőn. Hallottam egyes kartársaktól, hogy némely uradalomban, hol az úgynevezett különböző titulákat adják, némely kartárs ezzel annyira visszaél — tisztelet a kivételnek, — hogy pl. ha egy ugyanazon képességű kolléga nem kapja meg azt a bizonyos rangot, mint mondjuk fővadász, körvadász, vagy körerdész, pagonyerdész, akkor azt már nem akarják ismerni, sőt még egy egyesületben sem akarnak vele lenni, mert hisz az a másik csak erdőőr. Már engedelmet kérek, de az ilyen dolog már tényleg elítélendő. Hol van itt, kartársak, az egymás iránti megbecsülés, hol van a kartársi szeretet, hol van itt az egy úton való haladás? Igy aztán — sajnos — meg kell érteni és hitelt kell adni a közvélemény azon állításának, hogy az erdészeti altiszti társadalom összeférhetetlen. — Ez pedig nem más, mint az úgynevezett gőg.

A második, vagyis az egyenes úton haladnak a küzdők, mint pl. az egyesületnek tagjai, kik embert látnak abban a másik kollégában is, ha az mindjárt kezdő is, ha az talán nem is egyenrangú velük, de mert egy szakma kenyerét eszik, hajójukra veszik, hogy egymással karöltve, kiköthessenek az óhajok szigetén.

És ez az igazi kartársaim. Itt nyilvánul meg a testvéri szeretet. Itt párosul a kartársi megértés és az emberi megbecsülés. És ez az úgynevezett küzdés vagy más szóval nagylelkűség. Hol kezet nyujt az egyik, amikor a másik a habokban vergődik. Mert ezt diktálja a józan ész és az emberi kötelesség.

A harmadik úton haladnak azok, akik nem tudják vagy talán nem akarják az ügy fontosságát elismerni, de miután az ilyenek, úgy gondolom, az altiszti társadalomban nem sokan vannak, mert bizony a XX. században ez igazán szegénységi bizonyítvány volna, ezzel bővebben ne foglalkozzunk.

Miután pedig ez a három különböző út végered-

* Egyesületünk ezévi október hó 10-én töltötte be fennállásának harmadik évét. Ez alkalomból kedves és hűséges kartársunk, Kis Tóth Tamás megszívlelésre méltó, jóakaratú szózatát, melyet főleg az egyesületen kivül álló kartársainkhoz intéz, teljes egészében itt közöljük s kifejezzük a magunk részéről is azt az óhajtásunkat, vajha jobb és több megértéssel volnának végre a kivülállók. — **A szerk.**

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

ményben mégis csak egy gócpontba fut és mert egyik a másik nélkül nem egész, ép azért, kartársaim, szavaim legyenek intőpéldák. Haladjunk mindnyájan egy úton, tegyük félre a félreértéseket, álljunk mindnyájan a küzdők sorába. Egy az összesért, összes egyért, ez legyen jelszavunk.

Vessünk véget az egymásközti viszályoknak és csak egy úton haladjunk a kitűzött cél felé. És ha ezen elvet követjük, akkor elmulnak fejünk fölött a felhők, akkor lesz testvéri szeretet, kartársi béke, remény, kitartás és ezzel mindnyájunkra áldás.

Kis Tóth Tamás.

Méhészet

Naplójegyzetek

Sokezer év mult el már azóta, hogy az ember hasznát látja annak a kis rovarnak, amelyet *Apis mellifica Linné* néven könyvelt el a tudomány és mi egyszerűen méhnek mondunk. Sokan *bogárnak* nevezik. Vannak, akik nem szívesen hallják ezt a szót, mert csúfságnak vélik. Pedig nem úgy van, hiszen hányszor halljuk, hogy az anya így babusgatja gyermekét: *drága kis bogaram*, azután nemhogy meghökkenünk rajta, de el is mosolyodunk. Jólesik hallani.

Ám akárhogyan nevezzük is a méhet, ha mindjárt bogárnak, nem űzünk vele csúfot. Legalább a méhész maga nem. De hogy a tőlünk idegenek gúnyosan mosolyognak felénk, azért *mert bogaras emberek vagyunk*, azt mindnyájan jól tudjuk. Legyen nekik az ő kedvük szerint.

Hanem, hogy a *bogaras emberek* milyen sok jóval ajándékozták már meg annyi évezreden át az emberiséget, arról vajmi keveset tudnak azok, akik olyan nagyon szeretnek gúnyosan mosolyogni. És azt a tömérdek jót azok a parányi *bogarak* verejtékezték halomra. Tömérdek édességet a virágok tengeréből. És mi minden történt annyi ezer éven át a mézzel!

Hiszen már Cajus *Plinius* Secundus, az ókori Róma jeles írója említi, hogy a méz ezerféleképen használható föl. Márpedig Plinius csak tudta: mert ő maga is méhészvolt s hogy a méhek nagyon meg ne szurkálják, mindig harkálymadárfejet viselt a nyakába akasztva.

Rómában a méz nem luxuscikk volt, hanem mindennapi szükség. A hét egyik napján a legszegényebb római asztalán is lennie kellett méznek, vagy mézeskészítménynek. Akit mézzel kínált meg a családfő, az a ház szívesen látott vendége volt. Ha pedig csillogó zománcos tálon lépesmézet nyujtott át szégyenlős mozdulattal, piruló arccal a szűzi hajadon a kérő ifjúnak, nem kellett már oda se szó, se beszéd: mindent elmondott az a darabka méz! Én nem csodálkozom csöppet sem azon, hogy már a római lányok is tudták, mi a méz.

Ilyenféle cerimóniákon általában nagyon fogyott a méz nemcsak a rómaiak idejében, hanem a középkorban is, hiszen egy 1567-ben megtartott lakodalmon 453 kanna mézet fogyasztottak el.

Amikor a mézből készült sör divattá lett, olyan kelete volt a méznek, hogy csaknem minden nyolcadik ember méhtartó volt. De süteményekre is fölhasználták s mert olyan nagyon édes valami az a méz: hát csináltak belőle szívet. Mézeskalácsszívet. Aztán ráírták szép, fehér betűkkel: *Szívet a szívnek*. És a vásári nagy zsibongásban meg is vette a kamasz legény a pirónkodó Rózsikának s csak úgy a kalapja karimája alól leste a lányt, amikor átnyujtotta neki. Kapott is érte egy jó kora hátbavágást, amivel bizonyosan azt akarta mondani: egyem a lelkedet, Pista!...

Hát szép volt az mézesvilág, akármilyen egyszerű volt is. Bezzeg ma már kínálva sem kell a méz. Ninesen vevője, pedig már apró adagokra parcellázták az élelmes tubusban és mégsem kell. Mondják, hogy rossz a gazdasági helyzet. Magyarán: ninesen pénz. Jó! Tudom, hiszen mindnyájan érezzük, csak azon csodálkozom, hogy pálinkára meg cigarettára van.. Nézzük meg: hány dohánygyára van az országnak és hány koresmája. És mind megél. Sokan vagyont szereznek. Pedig mind a két helyről mérget szállítanak az embereknek. Csodálatos, hogy erre van pénz. És hány millió! Például az osztrák köztársaságban évenkint 800 millió sillinget költenek szeszesitalra. Egy lakos tehát évenkint 120 sillinget költ szeszre. Ha ennek csak a felét vesszük dohányra, 180 sillinget kapunk. Tegyük át az összeget Csonka-Magyarországra s mondjuk, hogy 8.000.000-an vagyunk és „csak" annyi szeszt és dohányt fogyasztunk fejenkint, mint az osztrákok. Ebben az esetben 1.200.000.000 (egyezerkettőszázmillió) pengőt költünk a két méregre évenkint.

Ha ennek az összegnek csak egytized részét fordítanánk mézre (amit kellő propaganda mellett el is lehetne érni, mert a méz ma nemcsak étel, de orvosság is, hiszen legújabban *a rák gyógyítása terén is fölhasználják*), mondom: ha csak egytized részét juttatnánk mézért: egy évben 60 millió kg. mézet kellene termelnünk. Ez 6000 vagon méz. Termelünk pedig átlagosan és a valóságban 200 vagonnal. Hol állana ma az ország méhészete! Pedig igazán csekélységet kérünk: vegyen az az apa csak 10 fillérért mézet a gyermekeinek, aki 1 pengőért szeszt, vagy nikotint vásárol a maga szenvedélyeinek a kielégítésére.

Gondolkozzanak ezen azok a bizonyos és illetékes tényezők és belátják majd, hogy *nem is olyan gúnyosan megmosolyogni valók azok a bogaras emberek...*

Sok ujdonságot kellene a mézről az olvasókkal megismertetnem, hanem az adatok kiegészítésével nem készültem még el, a magyar népesedési és az élelemfogyasztási adatok is földolgozatlanok még, úgy, hogy a méhészettel összehasonlítást nem is végezhettem. Ha elkészülök vele: azt is ide *róvom* e lap hasábjaira.

Egyébiránt is most a méh hasznáról van szó s csak úgy futtában érintettem a mézet. Mert hiszen nemcsak a mézzel van haszna az embernek a méh, hanem többek között a mérgével is. Igaz, hogy az utóbbihoz fájdalmak árán jut az ember és mégis gyógyuláshoz vezet. Gondolom: *Mit jövedelmez a méhészkedés* címen tartott rádióelőadásomban mondottam *„Milyen különös, hogy a méhszúrás, ez az egyetlen ,ami a méhészkedésben nem kellemes, sőt fájdalmat okoz, még ez is hasznára van az emberiségnek."* És ez így is van, hiszen az orvostudomány újabban ismét szolgálatába fogadta a méhet.

Élt *Margburgban* (a Dráva mellett) egy Tertsch Fülöp nevű orvos, aki az 1897. évben a reumás megbetegedéseket méhszúrással kezdte gyógyítani. Éveken át gyógyított és ezalatt 658 reumás beteget kezelt, akik közül 543 teljesen meggyógyult (közöttük olyanok is, akik minden más gyógyszert hiábavalóan végigpróbáltak már), 99 javult és csak 16 maradt változatlan. A gyógyítóeljárással nem foglalkozom itt, mert i gen hosszadalmas, csak azt tartom szükségesnek megjegyezni, hogy mielőtt valaki méhszúrással óhajt kísérletet végezni, két fon-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

tos körülmény miatt vizsgáltassa meg magát orvossal. Az egyik: kibírja-e a szíve, a másik: vajjon igazi reumája van-e! Ugyanis van hamis reuma is (népiesen szólva), amelynek az alapja egy régebbi betegség (pl. vérbaj, coccusok, tüdőbaj). Ezt a méhszúrás nem gyógyítja. A valódi reumának hülés az alapja, melyhez húgysavlerakodások járulnak. Egyébiránt az orvosi tudomány mai álláspontja szerint a remuát teljes bizonyossággal nem ismerik. Ezért is nem tudja még gyógyítani. De a reuma sokféle is. Van ízület-, izom- és idegreuma. Ez utóbbi a legmakacsabb és minél idősebb, annál hosszabb kezelésre van szükség.

Két esetről számolok itt be, melyet magam tapasztaltam. *Tertsch* dr. utasítása szerint (megszereztem a könyvét és magyarra fordítottam le) először magamon próbáltam ki a méhszúrásos kezelést. Nem szabad azt gondolnunk, hogy ez csak úgy ötletszerűen mehet. Ennek megvan a maga szigorú szabálya. Csakhamar észleltem, hogy engem idegreuma bánt (tehát neuralgiás az eset) és tudtam, hogy ez rendkívül makacs. Adtam is önmagamnak pl.: május 24-én délelőtt 57, délután 50 szúrást egytenyérnyi helyre (és ezt így folytattam 1928 április 22-étől július 10-ig). Összesen 2770 méhszúrást ejtettem magamon. Az eredmény, hogy nem bírtam már tovább a fájdalmakat, amelyek a szúrással jártak és csak 50—60 százalékban gyógyultam meg.

A másik eset egy ismerősöm, aki olyan reumás lett, hogy járni sem tudott. Orvosok kezelték heteken át eredménytelenül. Megismertettem a méhszúrásos kúrával és 6—8 hét alatt kigyógyult. A szerencsés beteg *Papp* Júlia ig. választmányi tagunk húga. Bár igen sokat szenvedett a kúra alatt, de most boldog, hogy a méhek fájdalmaitól megszabadították.

Hát bizony kínos egy kúra! Amikor arra gondoltam néhány hét előtt, hogy jövőre megismétlem a kúrát, őszintén mondom, végigszaladt a hátamon a hideg. De most megnyugodtam már, mert rábukkantam a méhméregre, melyet méhek nélkül kaphatok. Ezt az orvosságot a méhből készítjük és *Apicosan* néven szerepel a gyógyászatban. Érintkezésbe léptem azzal a külföldi klinikai orvossal, aki a kísérletezéseket végzi és éppen az idegreuma gyógyítása terén ért el igen szép sikereket. Hosszas levelezés után végre megküldte a szert (jelenleg úton van) s mihelyt megkapom, azonnal megkezdem a kúrát. Az orvos január elején Bulapestre jön s találkozóra kért. Tőle sok érdekes dolgot kérdezek s úgy erről, mint a magammal végzett gyógyításról olvasóinknak be fogok számolni. *Őscsanádi NagyGéza.*

Hogyan védjük meg méhcsaládjainkat télen a nagyhidegben az éhenpusztulástól:

Egy előbbi cikkemben már rámutattam, hogy ha nincsenek meg a telelésre szükséges teljes mézes lépek, akkor szeptember közepéig fel kell a családokkal annyi mézet vagy cukorszirupot hordatni, amennyivel a lépek tele lesznek mézzel; mert ha csak féligmeddig meghordott mézeslépekkel teleljük be, akkor még kisebb hidegben is beállhat a katasztrófa, nem pedig olyan nagy hidegben, mint az elmult télen is volt. Mert a fél mézeslépekből hamarabb kifogy a méz, a hideg miatt pedig nem bírnak áthúzódni a hátuk mögött lévő mézes lépekre és így éhen pusztulnak, dacára annak, hogy ott volt a méz.

Azt tudjuk, hogy a szigorú tél soha sem árt a méheknek, ha van nekik mézük a fészekben; mert mézzel fűtik a testüket és ettől a kaptáruk is bemelegszik a test melegének kipárolgásától. Ezért iparkodjon a méhész teljes mézeslépekkel betelelni, hogy ne fogyhasson ki a méz oly hamar.

Ez volna tehát az első föltétele a méhek életbenmaradásának, a bőséges teljes mézeslépekkel való ellátás. A második föltétel pedig az, hogy takarjuk be a családokat rendes takaróval betelelés után és ha jönnek azok a nagy hidegek, mint amilyenek az elmult télen voltak, akkor szép csöndesen vegyük le az ajtókat vagy tetőket és takarjuk be még jobban.

Harmadik föltétel pedig az legyen, hogy ha a szigorú hideg hosszan tart és már itt van január közepe, vége és még mindig nem enyhült meg az idő annyira, hogy a méhek áthúzódhattak volna a hátuk mögött lévő mézeslépekre, akkor be kell fűteni egy helyiséget jó melegre és ide kell behordani a családokat január közepén vagy végén 98 órára, ahol majd fölmelegszenek és áthúzódnak a mézeslépekre.

Azt a helyiséget, ahová behordjuk, — el kell sötétíteni, hogy a világosság ne zavarja a méheket. Nem árt egyébként, ha a röpnyilásra rostaszövetet teszünk. Azután szedjük be az ajtókat és a takarókat is, hogy a meleg minél előbb behatoljon a kaptárba. Amikor pedig már jól fölmelegedtek, hagyjuk kihülni a helyiséget, hogy ujból összehúzódjanak és rakjuk föl a leszedett takarókat, ajtókat (födődeszkát nem szabad leszedni, mert akkor kijönnek a méhek) és így vigyük a kaptárakat vissza a helyükre.

Ha azonban nem lehet a kaptárakat behordani, akkor az illető méhész melegítsen téglákat jó melegre és ezeket rakja be a kaptárba a födő deszka tetejére a takaró alá, amelytől a kaptár fészke is fölmelegszik és a méhek áthúzódnak a mézes lépekre és így hozzá bírnak jutni a mézhez, miáltal nem pusztulnak éhen, mert most már az áthúzódással rátelepedhetnek a teljes mézeslépekre, amelyekkel kibírják egészen tavaszig.

Rákospalota. **Ignácz Sándor**

—

Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi október havi 10. számában a „Méhészet" rovatban közölt: „A méhek betelelése" című *cikk 36-ik sorában* sajnálatos sajtó (szedési) hiba csúszott be: Ez a sor „Vagyis a fészek felső sorába pedig 5—6 darab fél mézeslépet és utolsónak 1—1 öreg üres lépet"... *helyesen így olvasandó:*

„Vagyis a fészek felső sorába 7—8 teljes mézeslépet, az alsóba pedig 5—6 darab fél mézeslépet... stb. *„a 7—8 teljes mézeslépet"* tévesen kimaradt a szövegből.

Méhészkedő tagjaink szíves figyelmét felhivjuk külön is erre a sajnálatos tévedésre, nehogy tévesen rakva a mézeslépeket, e tévedésből folyólag kárt szenvedjenek. Szives elnézésüket kérjük e szinte kikerülhetetlen sajtóhibákért. — *A szerk.*

„Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói"

Irta: TOMASOVSZKY IMRE
ny. miniszteri tanácss.

Kapható, illetve megrendelhető az „ERDŐ" szerkesztőségénél Miskle, Deák-tér 1. Ára: (vásznkötésben t kötve) 5 pengő.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Vadászat

Apróbb elbeszélések

Mikor a vályúnál lövik el a páratlan 20-as bikát

Ma nem is csoda ez. Nagy szárazság uralkodik már több mint két hónapja. Még csak harmat is nagyon ritkán van, s alig vehető észre. A fák és növények hervadt, poros levelei várva-várják az üdítő esőt. Hát azok a szegény vadak, amelyek még harmatot sem találnak, hogy szomjuságukat enyhítenék vele ebben a kánikulai hőségben. Kimerültek az erdei források, a dagonya helyek pedig már 4—5 héttel ezelőtt kiszáradtak, csak a nagy vadak megeserepesedett nyomai mutatják azt, hogy ott valamikor dagonya volt. Észre is vesszük ezt a nagy szárazságot még a szarvasok bőgési viselkedésében is. Persze — mint szokás mondani — száraz a torkuk, csak nagyon lustán és közbe nagy időközöket tartva bőgnek egyet-egyet a jobb és öregebb bikák. Eféle hangulatra ébredtem szeptember 18-án hajnalban is. Figyelem védkerületemben fél 3 órától kezdve a bőgéseket. Nagyon ritkán, jobban mondva csak elvétve hallottam egy-egy bőgést, holott rendes körülmények között 5—6 bika orgonálását kellett volna hallani. Hét és nyolc óra között azonban jobb lett a hangulat. Két erős bikám összekerült s mély basszus hangon felelgetettek egymásnak. Nyolc óra után az egyik ráunt a feleselésre, talán közben nagyon kiszáradt a torka s gondolta, elmegy a szokásos ivóhelyére a kúthoz, amely lakásomtól 80 lépésre van. (Megjegyzem, a kútnál lévő vályut már körülbelül 3 hét óta esténkint tele öntöttem vizzel, amelyet a szomjazó szarvasok és dámok szívesen fogadtak.) Az én említett bikám is idetartott. Bőgve jött le a hegyről s egyenesen a kút felé tartott. Én meg óvatosan oldalt, szél alatt menve, körülbelül 200 lépésről, hang után kísértem a bikát. Meghallotta az egyik fiatal tehenem a ház közelében legelészve a szarvasbőgést és sietve ment a bőgés irányában. (Jelzem, a tehénnek kisborja van, s nagyon reagált a bőgésre.) Ő is nagyokat bőgött a bika felé. A bika is nagyszerűen kontrázott a tehénbőgésre. A kutnál találkoztak és körülbelül 15 lépésről bambán nézték egymást. Bámulásukat a tehénért futó gyerek zavarta meg. A bika a fiú láttára meg sem ugrott, csak búskomor léptekkel csendesen visszavonult az erdőbe. Visszavonulása közben nagyon közel jött ahhoz a vastag gyertyánfához, amely mellett meghuzódva a jelenetet végignéztem. Tehát volt alkalmam 5-ös koronájú, szép, erős, előttem szabályosnak feltünő 16-os aggancsában gyönyörködnöm. De nem sok ideig tartott a panoráma, mert a bika mindig beljebb ment az erdőbe és eltünt szemeim elől. Közben éltem csak az izgalmas perceket. — Mert tudniillik tudtam azt, hogy G. vadászvendég urunk a szomszédos védkerületben volt cserkészni és visszajövet az én lakásom előtt kell neki elmennie. Abban meg megint biztos voltam, hogy a bika visszajön vizet inni, mert az előbb nem sikerült neki. — Ah! csak jönne mennél előbb G. úr. — Efélekép sóhajtoztam vagy 20 percig, mikor közben kocsirobogás ütötte meg a füleimet. Szinte mázsás kő esett le szivemről. Megérkezett G. vadász vendégúr Sz. úr kíséretében. Nagyban ujságoltam nekik a történteket s egyben kértem őket, hogy várjanak a lakásomnál legfeljebb 2 órát, mert a bika visszajön a vályuhoz inni. (Előző napokban a családom több izben látott a vályunál napközben szarvasbikát.) Ajánlatomat elfogadták ugyan, de G. urnak nem nagy türelme volt a várakozásra, mert aznap délutánra volt elutazása kitűzve, tehát sietett. Alig egy órai várakozás után intett Sz. úrnak, kimentek az udvarból, kocsira ültek: és elindultak. Erre feleségem elibém jött és ijedten ujságolta, hogy „a borjas tehén a kútnál annyira megijedt a szarvasbikától, hogy elszaladt Pári község irányába!“ — Persze, engem bántott a dolog, hogy G. úr nem tartott ki, s dacosan feleltem feleségemnek, hogy nem fut le a földről.

Ebben a pillanatban a közelből éles golyólövés ütötte meg a fülemet. Kimentem gyorsan a ház elé, s a kocsiúton tőlem alig 40 lépésnyire láttam G. és Sz. urakat örömtelt arccal hintójuk mellett állani. Közben figyeltem a kút irányában lévő sűrűség felé és hallottam a bika halálhörgését. Gyorsan az urakhoz mentem, akik közül Sz. úr ujságolta, hogy: „Mikor a kocsira felültünk, alig tettünk meg vagy 30 lépésnyi utat, a kút felé nézek, a bika a kútnál áll. Gyorsan megálltunk és G. úr (kb. 120 lépésről) a bikára lőtt. A bika oldalt nagyot ugrott, egy kis félkört csinálva, eltünt az erdőben, — de meglessz biztosan!“ — Meg, meg, — erősítettem meg én is, hisz hallottam hörgését. Vártunk egy ideig, hogy a bika csendesen hadd vérezzen el, azután készenlétben a bika keresésére indultunk. De nem kellett a sűrűség szélétől beljebb menni, csak 40 lépést, máris megtaláltuk a szíven lőtt bikát. A jobb aganesa szabályos 5-ös koronájú, elég szép és erős, a bal aganesa csupán csak annyiban tér el az előbbitől, hogy szemága le van törve és helyette 3 kicsi kinövés van. (Több mint valószinü, még gyenge korában letörött és 3 kis ágban kiforrott.) Egy ágon igen, de a másik két kiforráson csak művész tudná megállítani a vadásztáskát. Sz. úrral mi számlálgattuk, hogy szép 16-os, de G. úr nem hagyta jóvá, hanem örömtelt arccal nagyokat bólintva, anyanyelvén mondogatta, hogy: „Gut, gut, zwanziger — zwanziger.“

Még az nap az aganesot kifőzve, félkoponyával lemértem, 7.7 kg.-ot nyomott.

Vadászüdvözlettel:

Tolna-Tamási, 1929 szeptember 19-én.

Nagy Sándor, hgi. erdőőr.

Vaddisznókaland az Alföldön

Azt hiszem, tisztelt kartárs urak, szerénykedés mellett is kijelenthetem, hogy ritka vadászeseményt éltem át a napokban. Mint uradalmi fővadász, a szénási (Békésmegye) majorba irányítottam öreg kordéslovamat, mikor az uradalmi cselédek egyike rontott felém, vagy 20 méterről üvöltve: „Fővadász úr! Gyűjjön, a zerdőbe' vaggyisznó kódorog!“ Bevallom, eleinte otromba ugratásnak véltem az egész históriát, de az odasereglő tömeg csak bizonykodott, hogy „ott a fenyvesben vaggyisznó van.“ Erre én nem gondolhattam mást, minthogy valami elvadult szegény háziállat van ennyire felmagasztalva s magamban még jót is nevetve, puskával kezemben megindultam a fenyves felé, ahonnan veszett kutyacsaholás hallatszott, majd kisvártatva, fülét-farkát tépő kuvaszok kíséretében kiugrott, igen kiugrott egy valódi vadkan. Még pedig egyenesen nekem. Már csak annyi időm volt, hogy közvetlen közelből kilőttem rá sörétes puskám mindkét csövét közvetlen 3 lépésről, mire a vadkan felfordult.

Hálát adva a sorsnak, hogy nadrágom továbbra is épségben borítja lábam, a vadat kizsigereltem, lemértem, 1 q volt a súlya kereken. Agyara még fejletlen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

volt, életkorát kb. egy és fél esztendőre becsültem. Az árpádhalmi központ „spajz"-ában gerendáról lógó porhüvelye méltó csodálat tárgya volt, fojton sereglettek a látására. „Hun van?" — bökdösték egymást kívánesian s csak egy csudálkozó „Áá"-sóhaj röppent el szájukból, midőn a most már békésen függő vadat szemlélték. S bizony, volt annyi gratulációban részem, hogy a végén már valóságos kézszorító automata lettem.

Szegény vaddisznó, valószinüleg Biharmegye hegyeiből kocogottle ide, a szabad magyar földre, fittyet hányva a szőröstalpúak vízumainak, s lábbal tiporva Trianon határait. Mert hisz egy fajmagyar családból származó vaddisznónak mégis csak derogálna holmi frátye által vetett tőrben végezni földi pályáját, mikor itt igaz magyar vadászok ropogó puskáitól találva búcsúzhat a lenyugvó naptól.

Vadászüdvözlettel:

Árpádhalom, 1929 szeptember 27.

Marton Ferenc,
uradalmi fővadász.

Szerkesztői üzenetek

Ifj. Simon Gy. D. Mint s. erdőőr évi 7 P tagdíjat tartozik fizetni.

Ács M. P. Tagdíjban 2, temetk. díjban pedig 2.50 P hátráléka van ez év végéig.

Bödöcs Antal, Kvár. Vizsgák eredményét az egyes vizsgázó helyről kaptuk, s valószínű, ottani téves kiírás folytán nem került az Ön neve a jól vizsgázottak közé.

Nagy Károly P. Ugy a tagdíja, mint a temetkezési díja ez év végéig rendezve van.

Hidvéghy E. T. Előbbi nyugtázás téves. Az elszámolás helyesen a következőképen van. Ön tagdíjára 1929. év végéig 22 P, az Ön és neje temetk. díjára 1929 április végéig 4—4 P. Kérjük azonban, hogy neje leánykori nevét is alkalmilag közölje.

Pankasz I. Ez év végéig számítva 3.50 P tagdíjhátraléka van.

Többeknek. Kérésükre készséggel közöljük, hogy valamennyiünk hő kívánságára, a representatív (tiszteletbeli dísz) elnökség ügyét, amint azt a mai lapunk közleményéből is olvashatják, végre hosszas előkészítés után sikerült igenis jól megoldani.

Egyhangulag megválasztott új elnökünk, aki e tisztséget a legszívesebb készséggel elvállalta, ifj. dr. Majláth József gróf. Hogy e szerencsés megoldása az elnöki tisztség betöltésének csak igen jó hatással lehet egyesületünk jövőjére, ahoz kétség nem férhet. Mi sem természetesebb, hogy elnökünk Őméltósága csakis az összesség érdekeit tartva szem előtt, csakis olyan ügyekben fog közreműködni, amelyek az erdészeti és vadászati műszaki altisztikar egyetemének (összességének) közérdekű ügyét képezik! Egyesek különböző magánérdekű ügyeit továbbra is egyesületünk eddigi vezetősége intézi, ugy, mint eddig is. Ezért kérjük önöket, kedves tag- és kartársak, hogy ügyes-bajos dolgaikban továbbra is csak egyesületünk vezetőségéhez forduljanak.

Közvetlenül elnökünkhöz, a gróf ur Őméltóságához semmiféle kérelmet ne intézzenek, mert az ily kérelmeket Őméltósága véleményezés végett a vezetőséghez visszaküldi s azok ezáltal csak felesleges késedelmet szenvednének.

De nem is volna helyes magánügyekben közvetlenül elnökünk Őméltóságához fordulni, mert az ő erőteljes támogatására, az összességet érintő — közérdekű — ügyekben van szükségünk s ezt az erőt magánügyeink, magánérdekek alátámasztására nem is vehetjük igénybe.

Ma, amikor az erdészeti és vadászati műszaki altiszti kar egészét érintő életbe vágóan fontos közérdekű ügyek várnak elintézésre és törvényszerű megoldásra; — magánügyek, magánérdekek előterjesztése csak zaklatásnak minősülhetne, esetleg elkedvetlenítően is hatna, — ezért kérjük az összes tag- és kartársainkat, hogy úgy, mint eddig is, csakis egyesületünk vezetőségéhez forduljanak s ide teljes bizalommal fordulhatnak is bármiféle ügyes-bajos dolgaikkal.

Elnökünk őméltósága igen értékes támogatását nem szabad elaprózni apró-cseprő magánügyeinkre, tehát sohasem forduljunk hozzá közvetlenül, hanem mindig csak az egyesületi ügyvezetőnk útján.

Szivélyes üdvözlettel.

A szerkesztő.

Figyelmeztetés! Felkérjük mindazon tag- és kartársainkat, akik lapunkban közlésre szánt cikket vagy elbeszéléseket írnak és küldenek, hogy cikkeiket, elbeszéléseiket ne levél alakban, minden oldalt tele írva küdjék be, mert azt így szedni igen nehéz és fárasztó munka. — Irni csak a papir egyik oldalára szabad s legjobb az úgynevezett „kutyanyelvre", de csak mindig az egyik oldalára szabad irni és nem mind a két oldalra, úgy, hogy a teleírt oldal mindig a felső oldal legyen és a teleírt oldal hátulja üresen maradjon. A külön álló oldalakat, illetve lapokat, nem kell összevarrni, csak kapoccsal összefogni. Tehát egy négyoldalas ívnél az első és harmadik oldalra írjunk, a 2. és 4. oldalt pedig üresen hagyjuk. — Az ugynevezett kutyanyelvnél pedig mindig csakis az egyik oldalra írjunk és ne mind a kettőre. Lehetőleg ügyeljünk arra is, hogy ne nagyon sűrűn, de jól és könnyen olvashatóan írjunk. Igy kerülhetjük el a sajtóhibákat. **A szerkesztő.**

Figyelmeztetés! Egyesületünk vezetőségének már többen tudomására hozták azt, hogy egyes ügynökök egyesületünkre való hivatkozással, egyesületünk vezetőségnek nevével visszaélve, kar- és tagtársainkat haláleseti és baleseti biztosítások kötésére beszélik rá.

Figyelmeztetjük ezért kedves tag- és kartársainkat arra, hogy sem egyesületünk, sem a vezetőségünk biztosítási ügynökökkel nem áll összeköttetésben és nem adott felhatalmazást senkinek sem, hogy az egyesület tagjait, kartársainkat bármiféle biztosítási ügyletre rábeszélje, belevigye.

Annál kevésbbé, mert nem tartjuk helyesnek és célravezetőnek azt, hogy akkor, amikor egyesületünk vezetősége teljes erejével a magánuradalmi erdészeti és vadászati alkalmazottak nyugdíjalapjának létesítésén fáradozik, ugyanakkor egyes kar és tagtársak kevés félretehető filléreiket élet- és baleset biztosítási ügyletekre kössék le s a nyugdíjalap létesülésekor e miatt a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nyugdíjjárulékot nélkülözni ne tudják. Ne forgácsoljuk szét erőnket, minden szociális-kulturális intézményt a saját magunk javára tekintettel, egyesületünk kebelében önmagunk-önerőnkből kell, hogy létesítsük. Nincs és ne is legyen egy fillérünk sem, nékünk idegen érdedekek szolgálására, istápolására. Mi magunknak nyugdíjalapot kell teremtsünk s minden félre tehető fillérünket erre a szent célra gyüjtsük, tartogassuk... A mi nyugdíjalapunk fogja biztosítani öregségünk napjainak derüjét, ez csak tőlünk függ, tartsunk össze. **N. R.**

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEVME-ben tömörülnünk kell.

Felhivás előfizetésre és hirdetésre

„Az Erdő" kiadóhivatala tisztelettel felkéri az állami és magánuradalmi erdőhatóságok, valamint a fakereskedelmi és faipari vállalatok igen tisztelt Vezetőségeit, valamint az igen tisztelt közönséget, hogy „Az Erdő"-t támogassák azáltal, hogy a lapra előfizetni és abban hirdetni sziveskedjenek. Lapunk létét, jövőjét egyedül előfizetőinek s olvasóinak szeretetére s hirdetőközönségének bizalmára épiti. Lapunk főtörekvése leend, hogy hivatását t. előfizetői, olvasói és hirdetőinek teljes megelégedésére töltse be. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 45.672.

Legalább negyedévi előfizetést kérünk.

Előfizetési dij:

Egész évre	**6 pengő**
Félévre	**3 „**
Negyedévre	**1.5 „**
Egyes szám	**60 fillér**

„Az Erdő" kiadóhivatala

HIRDETÉSEK

Pályázat erdőőri állásra

Nagyméltóságú Gróf Esterházy Móric úr csákvári hitbizományi uradalmi Erdőhivatala két megüresedett erdőőri állásra pályázatot hirdet, pályázhatnak erdőőri szakvizsgával, fatermelésnél erdősítésnél gyakorlattal bíró egyének.

A felfogadandó erdőőrök javadalmazása a csákvári hitbizományi uradalmi erdőhivatalban megtudható.

Felfogadandó erdőők egy évi próbaidőre vétetnek fel, amelynek leteltével, ha szolgálatuknak megfelelnek, véglegesíttetnek.

A pályázati kérvények 1929 december 1-ig Gróf Esterházy Móric hitb. Erdőhivatala, Csákvár, Fejérmegye címre küldendők.

Gróf Esterházy Móric hitb. urad. Erdőhivatala, Csákvár.

Feleségül veszem azon kartárs intelligens leányát, ki egy jobb erdészeti állást szerez számomra, lehet irodai is. —27 éves r. k. szakiskolás, 8 évi külső-belső gyakorlatú egyén vagyok. Részemről a teljes titoktartás biztosítva. Leveleket a kiadóhivatal továbbít címemre. „Havasi gyopár" jeligén.

21 éves, nőtlen egyén, aki négy éves külső erdészeti gyakorlattal rendelkezik, bármily erdészeti kisegítő állást elvállal, szerény fizetési igényekkel. Címe: Szélesi József, Patca, u. p. Szenna, Somogy vm.

Leszerelt csendőrőrmester 6 évi cs. sz. után erdőőri állást keres, 1930 január 1-re. 25 éves, nős, gyermektelen, jól alkalmas erdőőri szakv. bizonyítvánnyal rendelkezik. Címe Horváth István, Beled, Sapron vm.

Fajtiszta vadászkutya kölykek, 3 hónaposak, bevadászott szülőktől és egy darab „Erdőőr" című szakkönyv olcsó áron eladók vagy becserélhetők erdészeti, vadászati, méhészeti könyvekért stb. más ilyenféle dolgokért. Drexler Ferenc, erdész. **Büssü** (Somogy vm.)

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált elsőrendü minőségben.

Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók
KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.
Mindennemü rönglát vásárolunk

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársa megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. — Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betűfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott ifj. Ludvig István könyvnyomdájában Miskolcon, Hunyadi-utca 13. — Telefon 882.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

III. évfolyam, 12. szám 1929 december 15

AZ ERDŐ

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete hivatalos lapja

Előfizetési ár. Egész évre 6 pengő, fél évre 3 pengő, negyed évre 1·50 pengő. Egyes szám ára 60 fillér. Egyesületi tagoknak a tagsági díj fejében jár a lap

Szerkeszti: NÁDASKAY RICHARD a MEOSz ügyvezető elnöke

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő" szerkesztőségéhez Miskolc, Deák-tér 1. szám, földszint 1. szám alá intézendők

TUDNIVALÓK. Lapzárta minden hó 25-ike. Ezután érkező közleményekről csak a későbbi számban intézkedhetünk. Tagsági díj évi 14 pengő. Nyugdíjasok, özvegyek, segéderdőőrök, erdőlegények, gyakornokok, szakiskolai tanulók a tagdíj felét fizetik. Ujonnan belépők 2 pengő beiratási díjat tartoznak fizetni. Temetkezési segély alapunkba belépni szándékozók igazolni tartoznak, hogy a belépés idejében egészségesek s ezt két egyesületi tag által vagy orvosi bizonyítvánnyal igazolják. Beiratási díj 1 P, tem. díj havi 50 fillér. Ezidő szerint nyujtható temetkezési segély 200 P

Törvénytervezet az Erdőkről

(Előadói javaslat.)

Kivonat.

V. FEJEZET.

Az erdőgazdasági személyzet.

45. §.

Az erdőgazdaság irányitását és vezetését okleveles erdőmérnökkel kell ellátni:

1. kis és nagyközségek, községi iskolák, az 1913: X. t.-c. alapján alakult legeltető társulatok, valamint telepesek, volt urbéres birtokosságok és birtokossági csoportok, ugyszintén az ezekből alakult erdőbirtokosságok erdőgazdaságaiban;

2. az állam, a vármegyei és városi törvényhatóságok, megyei városok, vagyonközségek, egyházak, egyházi személyek, testületek, felekezeti iskolák és egyéb felekezeti tanintézetek, közintézetek, köz- és magánalapitványok, közbirtokosságok, illetve az ezekből alakult erdőbirtokosságok, továbbá hitbizományok és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok erdőgazdaságaiban; végül

3. az előbbi pontok alá nem sorolható erdőtulajdonosok közül *azoknak az erdőgazdaságaiban, akik 700 kat. holdnál több erdővel rendelkeznek.*

Mindazokon az erdőbirtokokon, amelyeken az erdőbirtok terjedelmét, jövedelmét és a teljesitendő munkálatok fontosságát is figyelembe véve, szükséges és indokolt, az 51. szakaszban meghatározott képesitésü *alerdészek alkalmazásával az erdőgazdasági segédszolgálat ellátásáról is gondoskodni kell.*

Ezeknek a feladatoknak az ellátása végett:

az 1. pont alatt felsorolt erdőtulajdonosok erdejüket államerdészeti kezelésbe tartoznak adni;

a 2. pont alatt felsorolt erdőtulajdonosoknak megfelelő személyzetet kell alkalmazniok, ha azonban erdejük kis terjedelme miatt külön személyzetet nem alkalmazhatnak és nem is alkalmaznak, erdejüket az államerdészet kezelésébe kötelesek átadni; végül

a 3. pont alá sorolható erdőtulajdonosok, ha saját személyzetet nem alkalmaznának is erdejük államerdészeti kezelésbe sem vétetnék — a 47. szakaszban emlitett feltételek fenforgása esetében megfelelő személyzet alkalmazására társulni kötelesek.

Azt az erdőtulajdonost, aki az 50. szakaszban meghatározott szakminősitésnek és egyéb kellékeknek maga is birtokában van, — ha erdőgazdaságának vezetését és irányitását maga látja el — az előirt erdőgazdasági személyzeti létszámba be kell számitani.

46. §.

Minden erdőtulajdonos, tekintet nélkül az erdő kiterjedésére, valamint arra, hogy az saját kezelésben vagy államerdészeti kezelésben van-e, köteles gondoskodni, hogy *erdejének őrzését az 52. §-ban meghatározott kellékekkel rendelkező erdőőr lássa el.*

Közös erdőőr tartására az erdőtulajdonosok a 47. §-ban foglalt feltételek mellett társulhatnak.

A 45. szakasz 1. pontja alatt felsorolt erdőtulajdonosok erdeinek őriztetésére az erdőrendészeti hatóság az első bekezdésben foglaltaktól eltérően, az olyan egyének alkalmazását is megengedheti, akik erdőőri szakminősitéssel nem rendelkeznek ugyan, de az 52. szakaszban meghatározott többi kellékeknek birtokában vannak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

47. §.

A 45. szakasz 3. pontja alá tartozó erdőtulajdonosok közül azok, akik erdejük kis terjedelme miatt a 45. szakaszban említett feladatok ellátására külön erdőmérnököt nem alkalmazhatnak és nem is alkalmaznak s ha erdejüket a földmivelésügyi miniszter államerdészeti kezelésbe át nem veszi, közös erdőmérnök alkalmazására társulni kötelesek olyan csoportosulással azonban, amely mellett — figyelembe véve a terület fekvését, megközelithetőségét és együttes kiterjedését, valamint a közös alkalmazott lakóhelyét — a teljesitendő feladatok eredményes ellátását közös alkalmazással is biztositani lehet.

A társulásra vonatkozó megállapodást az erdőrendészeti hatóságnak jóváhagyás végett be kell mutatni.

48. §.

Az alkalmazandó erdőgazdasági személyzet létszáma és a személyzet alkalmazásba vételének határidejét minden erdőbirtokra nézve az erdőbirtok jövedelmezőségéhez, az erdő tagoltságához, valamint az erdőgazdasági munkálatok terjedelméhez mérten és az e fejezetben foglalt rendelkezések figyelembevételével, az erdőrendészti hatóság állapitja meg.

49. §.

Azokat az erdészeti alkalmazottakat, akik a szolgálatukra előirt szakképzettséggel nem rendelkeznek és nem sorozhatók azok közé az alkalmazottak közé s nem, akiknek szolgálatban való megtartása az 54. szakasz alapján megengedtetett, továbbá azokat, akik az előirt hatósági esküt le nem tették, az erdőrendészeti hatóság által megállapitott szabályzati létszámba beszámitani nem lehet.

50. §.

Erdőgazdaságokban erdőmérnöki szolgálatra csak oly okl. erdőmérnököt szabad alkalmazni, aki feddhetetlen életü és magyar állampolgár, s aki oklevelét belföldön szerezte, vagy külföldi oklevelét belföldön szabályszerüen honositotta.

51. §.

Erdőgazdasági segédszolgálatra erdőgazdaságokban csak olyan feddhetetlen életü magyar állampolgárokat szabad alkalmazni:

1. akik valamely hazai középiskola negyedik osztályának sikeres elvégzése után hazai erdőgazdasági szakiskolán alerdészi bizonyitványt szereztek;

2. akik a tatai, illetőleg az esztergomi erdőgazdasági szakiskola továbbképző tanfolyamát sikeresen elvégezték s ezt végbizonyitvánnyal igazolják.

52. §.

Erdők őrzésére csak olyan feddhetetlen életü magyar állampolgárokat szabad alkalmazni, akik huszadik életévüket betöltötték, legalább a népiskola hat osztályát elvégezték és az erdőőri szakvizsgát a földmivelésügyi miniszter által kiadott utasitás szerint sikerrel kiállották.

53. §.

Erdőgazdasági segédszolgálatra, valamint erdőőri szolgálatra az 51., illetve az 52. szakaszokban előirtnál magasabb szakminősitésü egyének is alkalmazhatók.

54. §.

Azokat az erdészeti alkalmazottakat, akik a törvény életbelépésekor valamely erdőgazdaságban már alkalmazásban állanak, alkalmazásukban továbbra is meg ke hagyni.

Ettől azonban el kell tekinteni az olyan alkalmazottnál:

1. aki szolgálatának ellátására egészségi állapota, vagy magasabb életkora miatt képtelen;

2. akinek további alkalmazását az alkalmazott és az erdőtulajdonos között létesült megállapodás (szerződés), vagy a szolgálati rendtartás alapján maga az erdőtulajdonos szünteti meg.

Az 1. pontban emlitett egészségi állapotnak hatósági orvossal való megvizsgáltatására és a szolgálatképesség megállapitására az erdőrendészeti hatóság is jogosult.

55. §.

Az erdőgazdaságokban alkalmazott erdőmérnökök, alerdészek, és erdőőrök szolgálatba lépésükkor hatósági esküt kötelesek tenni, még pedig az erdőmérnökök az elsőfoku erdőrendészeti hatóság előtt, az alerdészek és az erdőőrök pedig a járási főszolgabiró (városokban a rendőrkapitány) előtt.

A letett hatósági esküről bizonyitványt kell kiszolgáltatni és a felesketett egyénekről nyilvántartást kell vezetni. Ugy az eskübizonyitványban, mint a nyilvántartásban meg kell jelölni, hogy a felesketett egyén a törvény 50. ,51. és 52. szakaszaiban meghatározott kellékek közül melyeknek az igazolása alapján bocsáttatott esküre.

Az eskü szövegét, továbbá az eskütétel, az eskübizonyitvány kiszolgáltatás és a nyilvántartás szabályait a földmivelésügyi miniszter állapitja meg.

56. §.

A törvény életbelépése idejében már alkalmazásban álló erdészeti alkalmazottak közül a hatósági esküt csak azok kötelesek a törvény végrehajtására kiadott rendeletben kitüzött határidő alatt letenni, akik az alkalmazásuknak megfelelő esküt az 1879: XXXI. t.-c. alapján még nem tették le.

57. §.

A felesketett erdőmérnökök, alerdészek és erdőőrök szolgálatukban hatósági közegek.

Ebben a minőségben lőfegyvert viselhetnek, amely fegyveradó és vadászati adómentes.

Ha az erdő tulajdonosa, vagy a vadászati jog élvezője vagy bérlője, a felügyeletre vagy őrizetükre bizott területen a vadállományra és a törvényes védelem alatt álló állatokra való felügyelettel is megbizza őket, a szolgálati fegyveren kivül a megbizó engedélyével egy darab golyós és egy darab sörétes vadászfegyvert is viselhetnek, melyek szintén fegyveradó és vadászati adómentesek.

A felesketett erdészeti alkalmazottak *szolgálatukban* a földmivelésügyi miniszter által megállapitott, *könnyen felismerhető jelvényt kötelesek viselni.*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

58. §.

A felesketett alerdészek és erdőőrök a földmivelésügyi miniszter által kiadott utasitás szerint az erdőben észlelt kárositásokról naplót kötelesek vezetni s abban a bejegyyzéseket a kelet kitételével aláirni kötelesek.

59. §.

Az erdőgazdaságokban alkalmazott erdőmérnökök, alerdészek és erdőőrök az erdőtulajdonos rendelkezése alá tartoznak s szolgálati müködésük tekintetében kizárólag az erdőtulajdonosok felelősek; mint felesketett hatósági közegek azonban az erdőrendészeti hatóságok fenhatósága alá is tartoznak.

Az erdőgazdaságokban alkalmazott erdőmérnököknek, alerdészeknek, és erdőrröknek, mint felesketett hatósági közegeknek jogait és kötelességeit a törvény végrehajtása során a földmivelésügyi miniszter és a belügyminiszter által egyetértőleg kiadott szolgálati *utasitás* szabályozza. A szolgálati utasitás rendelkezéseit az erdészeti alkalmazottak szigoruan betartani kötelesek s az erdőtulajdonos sem adhat erdészeti alkalmazottjának a szolgálati utasitás rendelkezéseivel ellentétben álló utasitásokat.

60. §.

A közszolgálatban alkalmazottak kivételével, azokat az erdészeti alkalmazottakat, akik a szolgálati utasitás rendelkezéseit nem tartják be, az illetékes m. kir. erdőigazgatóság előterjesztésére az erdőrendészeti hatóság fegyelmi felelősségre vonhatja; a fegyelmi hatóság által hozott határozatot az erdőtulajdonos alkalmazottjával szemben végrehajtani köteles.

A fegyelmi eljárást a törvény végrehajtási rendelete kapcsán kiadott fegyelmi szabályzat szabályozza.

61. §.

Az erdőtuladonos és erdészeti alkalmazottja *közötti* jogviszonyt a felek között létrejött szerződés szabja meg.

Azok az erdőtulajdonosok, akik a 46. és 47. szakaszok alapján közös okl. erdőmérnök, vagy közös erdőőr tartására társulnak, a szolgálati viszony szabályozására kötelesek az alkalmazottal irásbeli szerződést kötni s azt jóváhagyás végett az erdőrendészeti hatóságnak bemutatni.

62. §.

Erdőigazgató, főerdőtanácsos, erdőtanácsos, erdőfelügyelő, főerdőmester, erdőmester, főerdész és erdész cimet csak kl. erdőmérnök és csak szolgálatadójának hozzájárulásával használhat.

Az 50. szakaszban előirt szakminősitéssel rendelkező egyének az „alerdész" cimet jogosultak használni.

Az, aki az első békezdésben megjelölt cimek valamelyikét 1929. évi január hó 1-én szolgálatadójának hozzászakiskolát, vagy az egykori vadászerdői m. kir. erdőőri járulásával jogosultan már használta, azt a törvény életbelépése után is használhatja, habár a megfelelő minősitéssel nem is bir.

63. §.

Az 57. szakasz alapján megállapitott hatósági jelvényt csak tényleges szolgálatban álló, felesketett erdészeti alkalmazott jogosult viselni.

Aki a jelvényt jogosulatlanul viseli vagy aki az előbbi szakaszban előirt cimeket jogosulatlanul használja, kihágást követ el s az 1879. XL. t.-c. 45. szakaszában megállapitott büntetés alá esik.

KILENCEDIK CIM.

Vegyes és átmeneti rendelkezések.

328. §.

A vármegyei közös erdőőri szervezetek a törvény életbelépésével megszünnek s a szervezetekben alkalmazott járási (hatósági) erdőőrök megfelelő alkalmazásáról vagy végellátásáról az állam gondoskodik.

A járási (hatósági) erdőőrök nyugellátásánál a vármegyei közös erdőőri szervezetekben eltöltött szolgálati időt törvényhatósági szolgálatnak kell tekinteni, melynek beszámitása tekintetében az 1912. LXV. t.-c. 16. szakaszának határozmányai irányadók.

A közös erdőőri szervezetek által létesitett erdőőri nyugdij-, segély és egyéb alapok összes vagyona és pénzkészlete, ugyszintén a törvény életbelépése után befolyó erdőőrzési járulékok az állam tulajdonába mennek át.

Egyesületi ügyek

Az elnök-avató díszközgyűlés

Egyesületünk életében, amint azt már előző lapszámunkban közöltük, sorsdöntő fordulat állott be.

Egyesületünknek és ezzel a magyar erdészeti és vadászati müszaki segédszemélyzet egészének, van már fővezére, elnöke. Amiről álmodni sem igen mertünk, betelsedett, s ma már arra hivatott, megértő, agilis, ügyeink iránt szeretetteljes meleg érdeklődéssel viseltető, olyan fővezérünk, elnökünk van, akinek működése elé, a legszebb reményekkel eltelten tekinthetünk. A magyar erdészeti és vadászati müszaki segédszemélyzet egyetemének, viharos tengeren járó, sok bajjal és akadállyal küzködő kishajója — egyesületünk — kormányát immár erős és biztos kéz irányítja, céljaink sikerének sima, csendes vizü kikötője felé.

Általános és egyhangu, örömteljes lelkesedéssel megválasztott fővezérünk, elnökünk, *ifj. dr. Majláth József gróf ur Őméltósága* ünnepélyes beiktatása elnöki tisztségébe, Miskolcon folyó évi november hó 24-én történt meg. Szép napsütötte Vasárnap délelőtt, a Felsőmiskolci Dal- és Önképzőkör Szent István-utcai kulturháza dísztermében, melyet ez alkalommal lelkes kartársaink szépen feldiszitettek, — szép számmal gyülekeztek össze különböző vidékekről érkezett kartársaink. Diszközgyülésünk ünnepi fényét emelte a megjelent ilusztris vendégek jelenléte. Megjelentek: Őméltósága Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos ur, az erdészeti főosztály főnöke, egyesületünk védnöke, Szepessy Arthur m. kir. főerdőtanácsos erdőigazgató úr egyesületünk jóakaró támogatója

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

és pártfogója, Lippóczy Béla erdőtanácsos, Kolecsányi László erdőtanácsos, Soós Károly főerdőmérnök, Buttykay Elemér főerdőszámtanácsos és többen egyesületünk barátai. Másirányú elfoglaltságuk miatt távolmaradásukat kimentették Őméltóságaik: Waldbott Kelemen báró, Papp Béla, Véssey Mihály, Földváry Miksa, Matusovits Péter, dr. Várady László miniszteri tanácsosok, Krause Dezső főerdőtanácsos, erdőigazgató, Onczay László erdőtanácsos és egyesületünk több más jóakaró barátja.

10 óra 15 perckor érkezett meg elnökurunk, s amint a mindenkit lebilincselő barátságos mosollyal arcán kocsijából kilépett, kartársaink dörgő éljenzéssel üdvözölték. A két oldalt sorban álók mindegyikével kezetfogva fogadta a bemutatkozásokat, majd a terembe lépve elfoglalta elnöki székét. Ügyvezetőnk felhívására a díszközgyűlésen megjelentek felálva elmondották a magyar imát, a „Hiszekegyet" ezután ügyvezetőnk megnyítva a díszközgyűlést, megállapította, hogy az alapszabályokban megkövetelt számú tagok jelen vannak s így a díszközgyűlés határozatképes.

Ezután hangsúsolyozta azt, hogy a díszközgyűlés egyetlen tárgya az elnöki tisztség ünepélyes betöltése, illetve ifj. dr. Majláth József gróf úr Őméltóságának e tisztségbe való beiktatása, meleg szavakban üdvözli Őméltóságát, mint egyesületünk fővezérét, reprezentativ elnökét. Elmodja az elnökválasztás előzményeit (amiről lapunk előző számában már beszámoltunk) és felkérte Hornyánszky Antal jegyzőt, hogy az első közgyűlés jegyzőkönyvének idevonatkozó részét olvasa fel. Ennek megtörténte után felkérte Sárkóczy József tagtársunkat üdvözlő beszéde elmondására.

Sárkóczy tagtársunk üdvözlő beszédét annak közérdekű voltára tekintettel, teljes egészében itt adjuk:

Méltóságos Gróf Ur!
Szeretett Elnök Urunk!
Méltóságos főosztály főnök ur!
Szeretet Védnök Urunk!
Mélyen tisztelt kedves Vendégeink!
Igen tisztelt Közgyülés!

Amidőn most Méltóságodat az erdészeti és vadászati müszaki segédszemélyzet nevében mindnyájunk szivéből fakadó őszinte mély tisztelettel van szerencsém köszönteni, szükségesnek véljük és méltóztassék szivesen megengedni, hogy akkor, amikor Méltóságos Gróf Ur az egyszerü kis emberek közös ügyét szolgáló egyesületünket magas pártfogásába venni kegyeskedik és velünk, egyszerü kisemberekkel megértő szivvel foglalkozni kiván, dióhéjban összefoglalva feltárhassuk nemesszivü magas Pártfogónk előtt szomoru helyzetünket.

Kartársaim megbizásából és nevében mély tisztelettel kijelentem és hangsulyozom azonban, hogy még a gondolata is távol áll tőlünk annak, hogy szomoru helyzetünk miatt mi bárkit is okolnánk, mert mi azt jól tudjuk, hogy jelenlegi siralmas helyzetünknek egyrészt eddigi teljes szervezetlenségünk, másrészt a világháboru s az azt követő szomoru és sulyos gazdasági harc az okozói.— A jelen pillanatban csupán csak jelenlegi helyzetünkre jellemző néhány fájó tényre óhajtunk rámutatni Méltóságod magas szine előtt.

Méltóságos Gróf Ur!
Mélyen tisztelt Közgyülés!

Nem tulzok, amikor az erdészeti altisztikart mai társadalmi helyzetében a szegény, szánandó koldushoz hasonlitom, aki nyomoruságánál fogva csak a jószivü emberek könyöradományából tengeti életét. Ehhez hasonló a mi társadalmi és gazdasági érdekeink teljes elhagyatottsága is.

Évtizedeken keresztül nekünk nem volt szószólónk, nem törődött velünk senki, nem védte meg érdekeinket senki és ha elvétve mégis kaptunk valamit, az a jó emberek jószántából csak könyöradomány, csak Lázármorzsa volt.

Mi, erdészeti altisztek, a magyar erdészetnek nagyon egyszerü szerény napszámosai vagyunk, nincsenek szerénytelen igényeink, nem törtetünk a minket meg nem illető hely felé, de viszont lelkünk békéjét dulja fel az a lealázó helyzet, melyben ma sinylődünk. Ennek okát főleg abban kell keresnünk, hogy szakképzésünk a mai kor kivánaimainak nem felel meg, mert a régi 2 éves szakiskolák megszüntetésével az erdészeti altisztikar szakképzése tényleg visszafejlődött s ezzel az altisztikar szellemi nivója nem csak hogy nem fejleszthető, hanem épen ellenkezőleg, természetes fejlődésének ily módon történő megakasztásával lesülyed s ez a körülmény határozottan forditott arányban áll a magyar erdőgazdaság erős, mondhatnám rohanó temoóban történő fejlődésével s ez nemzetgazdasági szempontból is határozottan káros.

Méltóságos Uram! Minden elfogulatlan szakember tudja, hogy mi a magyar erdőgazdaságnak egyszerü napszámosai vagyunk ugyan, de az erdőgazdasági szakmunkák eszközlését, keresztül vezetését mi végezzük és ha a szakmunkák keresztül vezetését végző altisztnek nincsen meg a jó szakképzettsége, akkor nagyon könnyen elsősorban az erdőbirtokos, másodsorban pedig az országos erdőgazdaság rovására is olyan hibákat követhet el, amit az erdőgazdaságban esetleg csak évtizedek multán lehet pótolni.

De van egy másik, reánk nézve ugyancsak sérelmes és megoldást igénylő kérdés, ez a címkérdés és az ezzel kapcsolatos anyagi kérdés is.

Ötven év alatt minden más testületnél nagyot fejlődött a cimkérdés és ezzel kapcsolatosan az anyagi helyzet is, nekünk még ma is az ötven év előtt kapott erdőőr a címünk, mely a csőszt, kerülőt jelenti és ha fizetésrendezéseknél vagy bármilyen vonatkozásban rólunk van szó, akkor ezen cimünkhöz hasonló elbánásban van részünk és igy az államnál a szolgákkal, magán erdőgazdaságokban pedig a cselédekkel kerülünk egy sorba.

Ezen reánk nézve sérelmes tények, illetve azok megállapitása nem a pillanat hevületének szikrái, Méltóságos Uram, hanem, sajnos, való igazságok.

Elhagyatottságunk, nyomoruságunk és siralmas helyzetünk, lelkünk olyan fájó sebei, amelyeket mi erdészeti altisztek, kik az erdők mélyén, kies pusztákon és eldugott falvakban távol minden kulturától, az erdő szeretetéből meritett energiával becsületesen végezzük kötelességünket, nem érdemlünk meg.

Az erdészeti altisztikar tisztelettudó és tekintélyt tisztelő fegyelmezett testület, kiknek hazafiasságuk is 100%-os. Ezt bebizonyitottuk a duló forradalmak ide-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

jén is, amikor mindenki követelt és hangos volt, mi akkor is szerények és csendesek voltunk.

Hogy e nyomasztó és szinte elviselhetetlenül sulyos helyzetünkből a kivezető utat keressük és azt meg is találjuk egy megértőlelkü és jószivü embernek, a mi szeretett ügyvezető elnökünknek, Nádaskay Richárd főszámtanácsos Urnak segitségével és irányitása mellett három évvel ezelőtt itt Miskolcon megalakitottuk a Magyar Erdészeti és Vadászati Müszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületét. — Ez az egyesület sok nehézséggel küzdve dolgozott érettünk és minden erejével egyengette azt a nehéz járatlan utat, melyen nekünk — és itt képletesen mondom — haladnunk kell, hogy a számunkra terméketlen sivár pusztaságból a kulturát éltető napsütéses mezőkre kijuthassunk.

Sorsunk jobbra fordulására irányuló törekvéseinket Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos ur Őméltósága az erdészeti főosztály vezetője és a mi szeretet Védnök urunk is nagy megértéssel és jó indulattal pártolja és támogatja s mi megvagyunk győződve, hogy ügyünk az erdészeti főosztályban Őméltósága kezében, a jó lelkü és nemes szivü pártfogó kezében van. Kegyes jóságát ez alkalommal is a legmélyebb tisztelettel és mélységes hálával alázatosan köszönjük.

Az irás mondja, hogy a jó Isten nem hagyja el a benne bízókat. Mi rendületlen áhitattal és alázattal bizunk Őbenne és ennek jutalmául a jó Isten kegyelme küldötte Méltóságodat, hogy a krisztusi szeretet és magasztos szociálizmus értelmében a megértést és igazságot áhitozó becsületes és jószándéku egyszerü szegény emberek szószólója és pártfogója legyen.

Méltóságos Gróf ur, az Ur nevében jött közénk és mint ilyent, szivünk egész melegével és alázatos mély hódolattal üdvözöljük és kérjük, fogadjon bennünket nemes szivébe és szeretetébe, mely szeretet belőlünk a mélységes hála, ragaszkodás és alázatos tisztelettel egyesülve, ezerszeresen fog Méltóságodra visszasugározni.

Méltóságos jó Urunk a jó Isten hozta szerény körünkbe, rendelkezzék velünk és mi megigérjük, hogy engedelmes, hüséges és kitartó közkatonái leszünk. Szivünk mélyéből fakadó őszinteséggel kivánjuk, hogy Méltóságod munkáján és minden lépésén a jó Isten kegyelmes áldása legyen és friss erőben, jó egészségben nagyon sokáig éltesse!

Sárkóczy tagtársunk beszédét befejezve a jelenvoltak felállva, percekig tartó tapssal és éljenzéssel ünnepelték elnök urunk Őméltóságát, majd elcsendesedvén az ünnepi taps zaja Őméltósága, elnök urunk rögtönzött, de lelkéből fakadó szeretetteljes meleg szavakkal válaszolt Sárkóczy tagtársunk üdvözlésére, válaszában a következőket mondotta:

Mélyen tisztelt Uraim!

Igen tisztelt Diszközgyülés!

Sárkóczy kartársuk által imént kifejezett szives üdvözletüket hálás köszönettel veszem. A felajánlott elnöki tisztséget szives-örömest elvállaltam, elsősorban azért, mert magam is szeretem a természetet, különösen az erdőt és ezáltal őszinte rokonérzéssel viseltetem az erdészet és az erdészeti altiszti kar iránt, másodsorban, mert személyes tapasztalásaim alapján tisztelem és becsülöm ennek a karnak a multban és jelenben is kifejtett munkásságát, tisztességtudó, hazafias magatartását, harmadsorban pedig főként azért, mert kivánságaikat jogosnak tartom és nem hiszem, hogy azokat kellő jóakarattal teljesíteni ne lehetne!

A magam részéről minden tőlemet el fogok követni, hogy ezen kivánságaik teljesüljenek, de azért ne várjanak tőlem csodát, mert én is csak ember vagyok s csak annyit tehetek, amennyi erőmből telik és emberileg lehetséges.

Nem vagyok a harc embere, inkább a szeretetteljes, békés, megértés alapján való megegyezésnek, — a compromisszumnak vagyok hive és ismetlem, nem hiszem, hogy ilymódon is ne lehetne céljaikat elérni.

Igen fontosnak tartom azt, amit lapjukban is gyakrabban olvashattak, az egymás megbecsülését, a megértést, a tömörülést, s az egységes összetartást, azaz jelszavuk hüséges követését, mely szerint „Egységben az erő". Mert tény, hogy a mai életviszonyok között csak az egységesen, szervezetten, együttmüködő társadalmi rétegek és csoportok tudnak sikeresen céljaikért küzdeni.

Feltétlenül szükséges tehát az, hogy egyesületük mai vezetőségének nem könnyü munkáját a legteljesebb megértéssel és áldozatkészséggel támogassák s ilymódon tömörülve, bízom abban, hogy a kivánt siker nem fog elmaradni.

Isten áldását kérem mindazokra, akik az önök és családjaik szebb és jobb jövője érdekében, egységesen, összetartva buzgólkodnak.

Elnök Urunk Őméltósága ezzel befejezve beszédét, ügyvezetőnk mondotta el záró beszédét, amint alább következik:

Méltóságos Elnök Urunk! Igen tisztelt diszközgyülés!

Mai ünnepi közgyülésünk egyetlen tárgya és célja, amint azt megnyitó szavaimban is már hangsulyoztam, kizárólag Elnök Urunk Őméltósága szeretett személyének ünneplése. Minthogy azonban az erdészeti és vadászati altisztikar speciális elhelyezkedési viszonyai olyanok, hogy egy-egy gyülésen aszerint, hogy a gyülést, hol tartjuk meg, csak az azon vidéken, környéken élő tagjaink tudnak összejönni s a messzebb lévőket csak egy-egy kartársunk képviseli, ezért ezuttal is, erre való tekintettel, kérnem kell mélyen tisztelt Elnök Urunk Őméltóságát, hogy zárószavaimban kissé kitérhessek s közeljövőben előttünk álló feladataink programszerü vázolására, azaz elmondhassam, mik a kozel jövőben megoldandó feladatai egyesületünknek és miként véljük megoldhatni e nem könnyü feladatainkat.

Amint azt tagjaink igen nagy része már bizonyára tudja, néhány nappal ezelőtt kézirat gyanánt megjelent kinyomatva az az előadói javaslat, mely az erdőkről szóló törvénytervezetet tartalmazza, röviden, megjelent az uj erdőtörvény tervezete. Természetesen, ma itt azzal nem foglalkozhatunk, egyrészt mert amint már emlitettem, ma kizárólag ünnepelni jöttünk ide, másrészt mert az ilyen igen nagy horderejü tervezetet előbb alapos tanulmány tárgyává kell tenni s azután az e célra, a közgyülés által kijelölt szükebbkörü választmánynak kell a szükségesnek mutatkozó — kivánságainknak megfelelő — előterjesztést elkészítve, óhajaink, kérelmeink illetékes helyre való eljuttatásáról gondoskodni. — E célból a közeljövőben a szükebbkörü választmány elé visszük a tervezetet s azután rendes választmányi ülésen fogjuk tárgyalni egyidejüleg, természetesen Elnök Urunk Őméltósága véleményét és tanácsait is kikérve, a választmányi ülés határozatát „Memorandum" alakjában, Elnök Urunk Őméltósága szives vezetésével küldöttségileg fogjuk ille-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

tékes helyre eljuttatni. E célból a közgyülés által megválasztott szükebbkörü választmány még a folyó hó folyamán, rendes választmányt pedig a jövő hó elejére fogjuk lev. lapon személyszerint összehivni, s azzal a törvénytervezetet, valamint a szükségesnek mutatkozó teendőket letárgyalni. Ezuton is kérnem kell egyesületünk minden tagját, akik nem választmányi tagok, hogy a törvénytervezetre vonatkozó esetleges észrevételeit egyesületünk vezetőségének cimére irásban beküldeni szíveskedjenek, hogy az igy beérkező irásbeli hozzászolásokból az egész egyesület, illetve az összes tag- és kartársak egységes nézete, óhajtása, kivánsága egybefoglalható legyen. Annál is inkább kell ezt kérnem, mert ezzel az igy egységgssé váló „közvélemény" igen megkönnyiti a választmány munkáját és végleges állásfoglalását. Természetesen, kérnem kell tag- és kartársainkat, hogy ne terjengős, időtrabló, nehezen olvasható, több oldalas leveleket irjanak, hanem a tervezet egyes pontjaihoz, §§-aihoz, a vonatkozó tárgyilagos észrevételeiket olvashatóan, érthetően és röviden ugyancsak pontokba, szakaszokba foglalva irják le és mielőbb küldjék meg egyesületünk ügyvezetője cimére. Az igy beérkező hozzászólásokból ügyvezetőnk egységes — minden kivánságot felölelő — összefoglaló jelentést, illetve — memorandumot fog szerkeszteni, amely alapját fogja képezni a választmányi ülés tárgyalásának.

Az, hogy a hozzászólások határideje eredetileg folyó hó 12-ére volt kitüzve, ne tévesszen meg senkit, mert a szakegyesületek együttes kivánságára ezen határidő meghosszabbittatott. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az altisztikarra nézve életbevágóan fontos törvénytervezet hiányainak pótlását illetékes helyen minden megengedett eszközzel szorgalmazni fogjuk.

Van azonban egy másik, nem kevésbbé sulyos és fontos feladatunk, amely minden valószinüség szerint már a közeljövőben megoldásra kerül, ez a magánuradalmi erdészeti altisztek nyugdijalapjának megvalósítása. Sokan lesznek olyanok kartársaink között, akik ezt már türelmetlenül várják, azonban a nyugdijalap létesitése nem könnyü feladat, mert tag- és kartársaink zöme a magánuradalmaknál, a mai általánosan nehéz, sőt igen sulyos gazdasági helyzet következtében, illetve hatása alatt, oly silány jövedelemmel kénytelen megélhetéséért küzködni, hogy abból a legnagyobb önfeláldozás mellett is csak igen minimális dijtételet képes rendszeresen fizetni, ez pedig sajnos, kamatos kamattal számitva sem ad olyan tőkét, amelyből legalább is létminimumot jelentő nyugdijat volna lehetséges biztositani. Ez okból figyelembe véve azt, hogy ma a létminimum napi 1 P 50—2 P nézetem szerint, két nyugdíjcsoport volna létesítendő, az A. csoport napi 1 P 50 fillér, a B. csoport napi 2 P-vel, azaz az A. csoport évi 540 P, a B. csoport évi 720 P vonal, — ami alatt azt kell érteni, hogy ez volna az elérhető 100 százalékos nyugdíjösszeg, ami más szóval azt jelenti, hogy 40 évi szolgálat után a nyugdij 100 százaléka évi 540 P, iletve 720 P lenne. Ez alapon most van folyamatban a korszerinti nyugdíjjárulékösszegeknek kiszámítása, illetve ezen számítások alapján a megfelelő táblázatok összeállitása, egyidejüleg pedig már készül, ileltve munkában van a nyugdijalap alapszabályainak kidolgozása is. Előreláthatóan, ha semmi zavaró momentum közbe nem jön, 1—2 hónapon belül az alapszabályok és a számitások, illetve táblázatok a váalsztmány elé fognak kerülni, ugy, hogy az évi rendes közgyülésen már kész egészként lesz végleg tárgyalható és létesitése kimondható. E két igen nehezen megoldható, de létérdeket képező feladatunk, most mindenek felett kell álljon, s amig ez a két fődolog, t. i. az új erdőtörvénytervezet és a nyugdíjalap sikeres befejezéshez nem jutott, minden egyéb kisebb méretü ügyet félre kell tennünk.

Hangsulyozottan kell kérnem egyesületünk minden egyes tagját, hogy bizalommal, szeretetteljes összetartással és hittel, reménnyel, telített kitartással támogassák egyesületünk vezetőit abban a felelősségteljes nehéz munkában, amelyet végeredményben tag- és kartársaink, valamint családjaik jövője érdekében fejtünk ki, s amely igen nehéz sok fáradtságot igénylő munkánk csak akkor és ugy lehet sikeres, ha a magyar erdészeti és vadászati altisztikar teljes egészében egységesen áll a vezetősége támogatására. Komoly, igen nehéz, szinte elviselhetetlenül sulyos időket élünk ma, a viszonyok mind több és nagyobb nyomor előidézői, megállni e sulyos gazdasági harcban, csak azok tudnak, akik erőiket összefogják s a kitüzött célra tekintve, egységes akarattal, egyesitett erővel, vállvetve dolgoznak, küzdenek a jövőért, akik ezt meg nem értik s akik nincsenek ennek kellőképen tudatában, akik kisded egyéni céljaik előtérbe tolásával, az erőket széjjel forgácsolják, azoknak csufosan el kell bukniok, vigyázzzanak, ez a sors nem szabad, hogy bennünket érjen, a magyar erdészeti és vadászati altiszti kar nem akar elpusztulni, de fel akar támadni, élni akar, s ez az élni akarása kell, hogy egységessé, erőssé tegye egyesületüket is.

Ezek után pedig, mielőtt a mai ünnepi diszközgyülésünket bezárnám, ismételten hálás köszönetet kell mondanom Elnök urunk Őméltóságának, azért hogy oly szives készséggel éppen a legválságosabb helyzetben vállalta el e sokat szenvedett altiszti kar vezetését. Az ülést bezárom.

Ügyvezető elnökünk zárószavai után a jelenvoltak felálva elénekelték a „Himnuszt" s ezzel az elnökiktató díszközgyülés véget ért.

Elnökurunk Őméltósága és egyesületünk tagjai nevében a díszközgyülésről táviratilag üdvözöltük Mayer János földmivelésügyi miniszter úr Őexellenciáját, gróf Hadik János az erdészeti egyesület elnöke Őexellenciáját és Mayer Károly földmivelésügyi államtitkár Őméltóságát, ezen üdvözlőtáviratainkra ifj. dr. Majláth József gróf úr elnökurunk Őméltósága cimére az alábi válaszátiratok érkeztek:

Méltóságos *ifj. dr. Majláth József* gróf úrnak

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének elnökavató diszközgyüléséről tolmácsolt üdvözletért őszinte köszönetét fejezi ki

Mayer János földmivelésügyi miniszter.

—

Méltóságos *ifj. dr. Majláth József* gróf elnök urnak

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet országos egyesületének Méltóságod útján kifejezett üdvözletéért hálás köszönetet mondok és kérem az egyesület előtt azt tolmácsolni méltóztassék.

gróf Hadik János az O.E.E. elnöke.

—

Méltóságos *ifj. dr. Majláth József* gróf elnök urnak

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének elnökavató díszközgyülése alkalmából küldött üdvözlőtáviratáért fogadja Méltóságod hálás köszönetemet. Őszinte tisztelettel híve

Mayer Károly földmivelésügyi államtitkár.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Végül még it kell megemlítenünk, hogy a díszközgyűlés alkalmából a bánokszentgyörgyi erdőgondnokság az alábbi táviratot küldötte címünkre:

„Elnök Urunk Őméltóságát éljenző szívvel köszöntjük, hódolói a bánokszentgyörgyi erdőgondnokság altiszti kara.“

Talán szükségtelen is hangsúlyozni, hogy úgy Őméltósága elnök urunknak, mint pedig egyesületünk vezetőinek igen jól esett ez a szíves üdvözlet. Nemcsak a megemlékezés ténye miatt, de azért is, mivel ebből is látjuk azt a meleg érdeklődést, amellyel egyesületünk működését távollévő tagjaink figyelemmel kisérik. Látjuk ebben a szeretetteljes öszetartás jelét, amire napjainkban éppen egyesületünk tagjainak oly igen nagy szükségük van. Hisszük és reméljük, hogy lélekben mindazok is velünk voltak ez alkalommal is, akik személyesen a nagy távolságok miat nem lehettek itt. Éppen ezért, közöljük lapunkban az eseményeket a legteljesebb részletességgel, hogy a történteket lelkükben átélhessék velünk a távolvoltak is.

A díszközgyűlést délben 1 órakor a Korona-Szálló különtermében nyolcvanterítékes díszebét követte, melyen a díszközgyűlésen jelen volt vendégeink is résztvettek, örömmel álapítottuk meg azt, hogy elnök urunk Őméltósága mindvégig igen jól érezte magát körünkben és ismételten hangsúlyozta, hogy igazán örvend annak, hogy e talpig derék és kötelességtudó karnak elnöki tisztségét neki felajánlva, azt „Ő“ vállalhatta. Mi is, ehelyen is ismételten csak hálás köszönetünknek adhatunk kifejezést, azzal, hogy hiszünk a magyar erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet szebb és jobb sorsának bekövetkezésében, s e cél érdekében az egész altisztikar egységes öszetartásában.

Adja Isten, így legyen!

N

Választmányi ülés december hó 28-án

Lapunk mai számának vezető helyén közöljük a megjelent új erdőtörvény tervezetét.

E törvénytervezettel most foglalkoznak a szakegyesületek, így ez „Országos Erdészeti Egyesület“ f. hó 12-én tartott és folytatólag 19, 20 és 21-én is tart ez ügyben nagygyűlést. — A Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület pedig f. hó 28-án fogja tárgyalni a törvénytervezetet.

Elnökurunk Őméltósága kifejezett kívánságára egyesületünk választmánya is f. hó 28-án fogja tárgyalni a törvénytervezetnek az erdészeti és vadászati altisztikart érdeklő szakaszait, valamint mindazt, ami törvénytervezetben nincs felvéve, de aminek felvétele kívánatosnak mutatkozik.

Amint azt lapunk más helyén is, a díszközgyűlésben elhangzott záróbeszédben már megemlítettük, a választmányi ülésen határozatilag megállapított kívánságainkat „Memorandum“-ban foglalva fogjuk elnökurunk Őméltósága által vezetett küldöttség útján illetékes helyen előterjeszteni.

Minthogy az így előre megállapított terv szerint lépésről-lépésre haladva kívánjuk ez ügyet sikerre vinni, nem tartjuk helyesnek é célszerűnek eléjevágni az eseményeknek. Ezért itt, most a törvénytervezetnek, az erdészeti és vadászati altisztikarra vonatkozó szakaszaival érdemben foglalkozni, még nem tartjuk szükségesnek mindaddig, míg a hozzánk beérkező esetleges hozzászólásokból és a választmányi ülésünk határozataiból ki nem alakult egyesületünk tagjainak egységes állásfoglalása.

Ezúton is ismételten felkérjük egyesületünk minden tagját, hogy amennyiben a lapunk vezetőhelyén részletesen leközölt törvénytervezethez hozászólni kívánnának, szakaszonként jelezve, röviden és tárgyilagosan megirott hozzászólásaikat, esetleges javaslataikat legkésőb f. hó 23-ig egyesületünk ügyvezetője címére megküldeni szíveskedjenek, mert a későbben érkező hozzászólások feldolgozása, illetve figyelembevétele, az idő rövidsége miatt, már nem lesz lehetséges. Az ez ügyben megtartandó választmányi ülésünk meghívóját, alább közöljük.

Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete Miskolc, Deák-tér 1. sz.

Meghívó

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete, Miskolcon, 1929. évi december hó 28-án, szombaton délelőtt 9 órakor és szükség esetén folytatólagosan, délután 3 órakor a Felsőmiskolci Dal- és Önképzőkör Szentistván-utca 4. szám alatti kultúrháza dísztermében tartja ezévi rendes választmányi ülését, amelyre a választmány t. tagjait ezúton is tisztelettel meghívja

Az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Magyar -fohász, Hiszekegy.
2. Elnöki megnyítóbeszéd.
3. Az új erdőtörvénytervezet tárgyalása.
4. Indítványok, javaslatok.
5. Elnöki zárőbeszéd.
6. Himnusz.

—

Tag- és kartársaink szíves figyelmébe:

1. Alapszabályaink értelmében az esetleges javaslatok vagy indítványok csak azesetben tárgyalhatók, ha azok előzetesen írásban az elnökséghez beküldettek, tekintettel az új erdőtörvénytervezet életbevágóan nagy fontoságára ezúttal a beküldés határidejét f. hó 23-ában tűzte ki az elnökség.

2. A választmányi ülésen egyesületünk minden tagja részt vehet, az elnök engedélyével fel is szólalhat, de szavazati joga, csak a megválasztott választmányi tagoknak van.

3. Ez alkalommal a választmányi ülésen okvetlenül részt kell venniök, az öszes választmányi rendes- és póttagoknak, valamint a közgyűlés által megválasztott tizes

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

bizottság tagjainak, akiket alább névszerint is felsoroltunk és az ügy igen nagy fontosságára tekintettel ismételten és nyomatékosan felkérünk minden válaasztmányi tagot a pontos és személyes megjelenésre.

4. Ha netán valamelyik választmányi vagy bizottsági tag el nem hárítható komoly ok miatt mégis akadályozva volna a megjelenésben, úgy igen kérjük, hogy elmaradását az ok megjelölésével ügyvezetőnk címére írásban kimenteni sziveskedjék.

—

Választmányi tagok:

Elnök: ifj. Dr. Majláth József gróf.

Ügyvezető elnök: Nádaskay Richárd m. kir. főerdőszámtanácsos, szám. főnök.

Jegyző: Hornyánszky Antal m. kir. erdőőr.

Pénztáros: Béldy György m. kir. főerdőőr

Ellenőr: Bögözy Gyárfás

Választmányi tagok:

Barnóczky István városi erdőőr. Guth.
Bengó István urad. erdőőr, Szendehely.
Böles István m. kir. főerdőőr, Gyömrő
Daróczy Márton m. kir. főerdőőr Esztergom.
Deák László m kir. főerdőőr, Debrecen.
ifj. Fortenbacher Nándor u. erdész Urkut.
Füzi István hgi. irodai erdőőr, Kapuvár.
Gavra Alajos m. kir. erdőőr, Zalaszentjakab.
Gera József m. kir. erdőőr, Kisszállás.
Háber János erdőőr, Mátraballa.
Habina József m. kir. főerdőőr, Győr.
Kálinger József u. erdőőr, Lenti.
Kolb Gyula m. kir. főerdőőr, Esztergom.
Kolos János járási erdőőr, Halászi.
Kummert Lajos kir. közalap. erdőőr Pilisszentkereszt.
Kiss Tóth Tamás kir. közalap. erdőőr, Piliszentkereszt.
Lehóczky János m. kir. miniszteri irdoafőtiszt.
Mazányi Gyula herc. prim. erdész, Drégelypalánk.
Orsonics István, Pula, Zala vm.
Rosta Imre urad. főerdőőr, Szücs.
Sárkóczy József m. kir. főerdőőr, Miskolc.
Stubenvoll Rezső u. erdész, Tata.
Szklenár János járási erdőőr, Alsópetény.
Till Gusztáv m. kir. főerdőőr, Gödöllő.
Tihanyi István m. kir. főerdőőr, Kerepes.
Ujlaki Lajos kir. közalap. főerdőőr, Márianosztra.
Rezenka Ágoston erdész, Ugod.
Vizner Sándor székesfv. erdőaltiszt, Budapest.
ifj. Zöldi Ferenc u. erdőőr, Nagykőrös.
Cservenka Ferenc u. erd. számvevő, Tata.

Póttagok:

Répássy Ferenc m. kir. főerdőőr, Jánoshalom.
Szy Ferenc m. kir. főerdőőr, Püspökladány.
Molnár Bálint m. kir. főerdőőr, Debrecen.
Steer Ferenc u. erdész, Bánhida.
Papp István m. kir. főerdőőr, Budakeszi.
Németh József u. főerdőőr, Nádasd.
Vasváry József u. erdőőr, Tapolca.
Pehács Péter u. erdőőr, Lengyeld.
Forgács Pál u. erdőőr, Hidvégardó.
Törkenczy István m. kir. főerdőőr Bekénypuszta.

A 10-es bizottság tagjai.

Nádaskay Richárd m. kir. főerdőszámtanácsos, ügyvezető elnök.
Daróczy Márton m. kir. főerdőőr.
Gábris József p. erdész, Vértesszőllős.
Fortenbacher Nándor u. erdész, Urkut.
Hornyánszky Antal m. kir. erdőőr.
Kovács Antal járási erdőőr, Gyöngyössolymos.
Lehoczky János min. irodafőtiszt.
Sárkóczy József m. kir. főerdőőr.
Tihanyi István m. kir. főerdőőr.
Ujlaki Lajos kir közalap. főerdőőr.
Vizner Sándor szfv. erdőaltiszt.

A magyar erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet és az új erdő törvény tervezete

Az *„Erdészeti Lapok“* f. évi december havi XII. füzetének 458. lapján Fritsch Antal erdőmérnök *„A kritika“* című cikkéből idézzük az alábbiakat:

„A kritika nem jog, hanem elsősorban kötelesség, mondotta Róth Gyula, a parádi gyűlésen s kitűnően jellemezte az erdészeti körökben divatozó kritika módját. Azt azonban nem említette, hogy *a kritikának nemcsak gáncsolni, hanem dicsérni is kell* s tárgyilagosságának legszigorubb következménye, hogy nemcsak akkor hallatja hangját, ha gáncsol, hanem akkor is ha dicsérhet. Sőt akkor annál is inkább, mert dicsérni kellemesebb s így majd nem mindig lesz *„nehéz baráti kötelesséa“*, hanem gyakran igazi öröm is. *Új írógenerációt*, közéleti dolgaink iránt érdeklődő, *dolgozni akaró és tudó fiatalságot csak úgy lehet nevelni, ha a kritika nemcsak dorongot suhogtat feléjük*, hanem munkásságuk értékéhez képest megadja kinek-kinek az erkölcsi jutalmat, az elismerést is.“

Arany szavak az elsőtől az utolsó betüig s bizony igen megszívlelendők. Az „Az Erdő“ kitűzött célja az altisztikar szolgálatközben leendő továbbképzése, szellemi szintjének emelése, dokumentálása annak, hogy az ősmagyar tehetség benne szunnyad a kisemberek kiválóbbjaiban is, s csak alkalom és mód kell, hogy szeretettel istápolva az épitő munkában megfelelő részt vehessen. Három éve már, hogy e szép célunk sikeréért küzdünk, de vajjon kik és hányan értették meg, hogy mi volna itt a teendő?! Sajnos alig egy hét erdőmérnök akadt, aki elvétve egy-egy oktató cikkel célunkhoz közelebb segített volna, s az oka ennek az, amit Fritsch Antal oly igen jól meglátott, a fiatalság feje felett suhogó kritika-dorongja, melylyel a feltörekvő-palántát nemhogy szeretettel kebléu melengetnék az erre hivatottak, de szinte születése pillanatában azzal már megsemmisítik. — Sapienti sat. — De nézzük csak mit is ír Fritsch Antal a továbbiakban,: „Furcsa közönnyel hallgatta a balatonfüredi közgyűlés közönsége Nádaskay Richard felolvasását, mely az erdészeti altisztek szociális és gazdasági helyzetéről szólott. Sehogy sem értem ezt, mert bár lehet a nevezett testület mozgalmában több-kevesebb nem rokonszenves vonás is, *mégis lényegében és célkitűzésben igazuk van.*

Az isteni világrend szerint a *feljebbvaló kötelessége az elárendeltről gondoskodni s szerintem az erdőtisztikar legeminensebb kötelessége, hogy az altisztek helyzetével foglalkozzék.* Nem remélhetünk a magunk ügyeiben több megértést munkaadóinktól, mint amennyit mi tanúsítunk alárendeltjeinkkel szemben.“

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Hálásan köszönjük Fritsch Antalnak e spontán megnyilatkozását, mely ha a törvénytervezetet nézzük, éppen jókor történt.

Mi minden erőnkkel azon törekszünk, hogy mozgalmunkban minél teljesebben kiküszöböljünk mindent, ami többé-kevésbbé esetlegesen nem lehetne rokonszenves. De természetesen ezzel szemben mi megértő támogatást várunk és kell, hogy kapjunk az erdőbirtokosok s az erdőmérnöki kar részéről is, mert enélkül a legnemesebb törekvésünk is kárba veszhet. Oly kevés az, amit kérünk, mindössze egy kis megértő szeretetet s némi kis elfogulatlan önzetlenséget. Mert, hogy e kis kitérés után, visszatérjünk a tulajdonképpeni tárgyra az új törvénytervezetre, bizony igen siralmasan fest az, az altiszti kart illetőleg felvett szakaszaiban, — bizonyítják ezt a tömegével érkező deprimáltabbnál- deprináltabb hangnemben írott levelek.

Alig hogy a tervezet megjelent, még jóformán el sem volt olvasható, máris garmadával érkeznek szerkesztőségünkhöz a levelek. Az egyesület vezetősége a törvénytervezet megjelenése pillanatában összeült, tanulmánytárgyává tette azt, de az egységes állásfoglalást kívánta lehetővé tenni, s ezért lapunk jelen számában máshelyen közöljük a hozászólásra vonatkozó felhívást. A választmány és a tízes bizottság meghívóját is jelen lapszámunk hozza, a társegyesületek is most ülnek össze a tervezet tárgyalására, szóval az egész vonalon lázas készülődés észlelhető az állásfoglalásra.

Mindezen előkészületek mellett is a tömegesen hozzánk érkező levelekből máris megálapíthattuk azt, hogy a tervezet a jelenlegi alakjában általános consternatiót keltett s a levelekből keserves csalódás és igen elkeseredett hangulat tükröződik visza. Minden túlzás nélkül megírhatjuk, hogy a magyar erdészeti és vadászati altisztikarban elementáris erővel tör fel a lelkekből az elkeseredéssel párosult elégedetlenség.

Hogy mi ennek az oka, azt a beérkezett levelekből az alábbiakban vázoljuk: Igen fájdalmasan érinti ezt a szorgalmas, becsületes és jó magyar erdészeti és vadászati altisztikart az, hogy az új törvénytervezetben semminémű átmenetről s ezáltal a 25-30-40 évi szolgálattal érdemes multtal biró altisztekről gondoskodás egyáltalában nem történt.

Ugyanakkkor, amikor igen helyesen az erdő- és vadvédelmi szolgálatot az erdészeti műszaki segédszolgálattól elválasztva, az utóbbinak ellátásához megköveteli a tervezet a négy középiskolai előképzettség és a két éves erdőgazdasági szakiskola elvégzését és ehhez új címet is kíván adni, ugyanakkor az existentiális lehetőségeket a mainál is szükebb korlátok közé szorítja, azaz az elhelyezkedést szinte lehetetlenné teszi azáltal, hogy az erdőbirtokost már 700 hold teriedelmű erdőbirtokon erdőmérnök tartására kötelezi, az eddigi 2000 kat. hold helyett. A legtöbben a levélírók közül azt sem tudják megérteni, hogy miszükség van arra, hogy akkor, amikor az erdőmérnökikar úgyis csak az erdőmérnök címet viseli, ahhoz valósággal túltengő címhalmozást produkál a tervezet, míg az érdemes altisztikart még az alerdészi címzésből is kizárja. A tervezet e részének következménye az lenne, hogy a gyakorlatban a 6-8 évi szolgálattal biró fiatalabb egyének alerdészek lesznek, míg azok a tanult és gyakorlati tapasztalatokkal biró 25-30-35 éve szolgáló idős, érdemes altisztek, akik tényleg ma is erdészeti segédszolgálatot teljesítenek, s akik mellett ma a fiatalabbak beosztott, sőt alárendeltként szolgálnak, csak erdőőrök maradnának. Ez — a akét egymástól különböző szolgálatnak szétjelválasztását célzó elgondolás mellett — a tervezet szellemével is ellentétes. De amint a levelekből kiviláglik, igazságtalan az ily tervezet azért is, mert a mai altisztikarban igen sokan vannak akiknek 4—6 középiskolájuk megvan, s nem az egyén hibája az, hogy a háborúba való bevonulása miatt a továbbképző tanfolyamot, vagy a két éves szakiskolát elvégezni nem tudta. Azoknak, akik a háborúban a hazáért szenvedtek lehetővé kell tenni azt, hogy ezen nem önhibájukból eredő hiányt pótolhassák. A ma tényleg is erdészeti segédszolgálatot teljesítő 25-30-35 évi szolgálattal biró érdemeket szerzett idősebb altisztet az alerdészi címtől elütni nem volna sem igazságos, sem méltányos elbánás. Arról nem is szólva, hogy legalább az erdész címzést is feltétlenül megérdemlik s annak megtagadását semmiféle komolyabb okkal megindokolni nem lehet. Ha már a mai nehéz existentiális viszonyok mellett a létminimumot sem biztosítják részükre, legalább a címkérdésben volna méltányos egy kisé nagylelkübb elbánásban részesíteni azt az érdemes erdészeti altisztikart, amelynek úgyszólván minden egyes tagja végigküzdötte a háború minden borzalmát, s azután is hűségesen, hazafiasan és becsületesen végezte erdészeti segédszolgálatát mindmáig. Helyszüke miatt most itt nem kívánjuk részletesebben tárgyalni a tervezetet, már azértsem, mert amint azt lapunk más helyén már említettük, nem akarunk eléje vágni az eseményeknek, de a fentieket a beérkezett levelekből registrálni kötelességünknek tartottuk. Befejezésül itt kell megemlítenünk még azt is, hogy a f. hó 13-án megjelent napilapok szerint az Országos Erdészeti Egyesületben f. hó 12-én tárgyalták a törvénytervezetet az érdekelt erdőbirtokosok, Hadik János gróf elnöklete alatt. A javaslathoz hozászóltak: Keglevich Gyula gróf, Huszár Tibor, Iványi Béla, Waldbott Kelemen báró, Degenfeld Pál gróf és Osztroluczky Miklós. Beható vita után az értekezlet kimondotta, hogy az erdőtörvénytervezetet nem tartja alkalmasnak arra, hogy a magyar erdőgazdaság jövőjét közmegnyugvásra rendezze.

Krónikás.

Utóhangok az elnökválasztó közgyűlésről

Irta: NÁRAY J. ALBERT

Ha költő volnék: versben énekelném meg, ha pap volnék, a bibliában keresnék megfelelő idézetet, hogy kellőképen világítsam meg azt a lélekemelő behatást, melyet a november 24-én megtartott közgyülés folyamán érzett öreg, kihülő, de utolsó dobbanásig hü magyar szivem!

Amikor a cserepár fajzat kiüldözött otthonomból, ezek között a jó emberek között találtam meleg szeretetet, átéreztem a velük való szolgálati évek alatt, hogy nincs rendben az ő helyzetük sem anyagi, sem szolgálati, sem társadalmi szempontból és dicsekedés nélkül irhatom le, hogy segitettem ringatni azt a bölcsőt, melyben a három év előtt életet nyert erdészeti és vadászati altisztek egyesülete mint ujszülött csecsemő szendergett.

Ma már nem tartozom közéjük, épen azért senki sem foghatja rám, hogy haza beszélek, amidőn jelen soraimat irom. De örömmel telt meg szivem, amikor láttam az elnöki székben Magyarország egyik legrégibb családjának, az ősi gróf Majláth családnak ma élő ivadékát, Majláth József grófot, az an-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

nak a tudományos tételnek az igazságát bizonyitja, hogy a demokráciának felülről kell lefelé terjednie, — akkor épit; ha azonban alulról tör fölfelé a demokrácia, az rombolva tör előre a romokon. Jobban van az igy, hogy a kis emberek törekvéseinek élére egy főur áll, mert ez csak jót és üdvöset eredményezhet. De örömmel telt meg szivem annak láttára is, hogy az elnöki asztal körül ott ült a földmiv. min. erdészeti főosztályának vezetője, Pfeifer Gyula miniszteri tanácsos, a miskolci erdőigazgató: Szepessy Arthur főerdőtanácsos, Nádaskay Rcihárd számv. főtanácsos, az egylet soha nem lankadó ügyv. elnöke és Lipóczy Béla erdőtanácsos, mindannyian érző szivü emberek, akik szeretik és igyekeznek is tenni, munkálni az altisztek érdekében. Milyen másképvolt ez a három év előttihez viszonyitva?!... Hát mégis csak pirkad a hajnal nektek is, derék vitézei a magyar erdőgazdaságnak és régi katonái a magyar kulturának a hegyekben élő és elhanyagolt emberanyag között!

Magyarország erdeinek öthatod részét elrabolta Trianon és még most is, e megcsonkitott ország területén több mint 3000 erdőaltiszt él; — mennyi lehetett akkor, amikor még Nagymagyarország volt? Sajnos, hogy a mai Magyarországon élők közül is csak mintegy egyharmad rész (1000) tagja az egyesületnek, igaz, hogy ez a szám nap-nap után szaporodik s igy ma már sudár növésnek indult csemete (az egyesület), hova-tovább fokozhatja áldásos működését.

Jól esett tudomásul venni, hogy e három éves testület ma már több mint 6000 pengő készpénzvagyonnal bir és több mint 1000 pengőt fordithatott segélyezésekre az arra szorultak között. Ezt a meglepően szép eredményt — ne vegye dicséretnek, hanem csak elismerésnek tőlem — az ügyvezető elnök Nádaskay főtanácsos ur, nem akarom az ő közismert önzetlenségét és szerénységét bántani annak a ténynek e helyütt való kijelentésével, hogy az az örvendetes haladás az ifju egyesületi élet terén az ő önzetlen és lankadatlan buzgalmának, nagy energiájának és tudásának a jutalma, áldja meg érte a magyarok Istene!

*

A gyülés lefolyásáról referádát irni nem az én tollam hivatott, hanem analizálni az elhangzott kijelentéseket, igenis szükségesnek vélem hirlapirói multam jogalapján.

Az altisztikar nevében Sárkóczy József főerdőőr, — aki életre hivta az egyesületet — átgondolt, szépen elmondott beszédben üdvözölte az uj elnököt, gróf Mailáth József nagybirtokost és a megjelent uri vendégeket, kifejtvén, hogy altiszti kar soha nem követelte jogait, hanem mindig kérő szóval igyekezett a zintézkedésre hivatottak szivére hatni, például hozva fel, hogy a forradalom, vagy a gvászos emlékü kommunizmus alatt is az altisztikar helyén maradt, hüséges odaadással szolgálta, védte kenyéradójának érdekeit s talán éppen ennek tulajdonitható, hogy a legkevesebb kárt az erdőbirtokok szenvedtek a kommün garázdálkodásai következtében.

A nemes gróf uj elnöki székfoglalójában kifejtette, hogy mint természetbarát igen szerette mindig az erdőt és jól ismeri az erdészeti és vadászati altiszti személyzet sérelmét, ennek orvoslásáért fog küzdeni, nem harcolni, mert a béke embere és inkább a megegyezés utján fog haladni, ahol a kölcsönös megértés folytán nagyobb és jobb eredményeket remél elérhetni.

A hallgatóság szivéig hatottak ezek a főuri ajkakról elhangzó és igaz magyar szivből fakadó szavak, mert hiszen talán épen hivatásuknál fogva is az erdők békés csendjéhez szokott lelkületük az embereknek nagyobb fogékonysággal bir a béke, mint a harc iránt. Ezek a jó emberek intelligenciájuknál fogva is példát láthattak a vasutasok sztrájkjából, mely letöretett s csak később, békés megegyezéssel sikerült azoknak is helyzetükhön javitani.

Számos üdvözlő levél is fel lett olvasva, melyek az erdőtisztviselői kar vezetőitől érkeztek s melyek mindegyike arról tanuskodik, hogy ma már igen sokan megértéssel vannak a zegyesület békés törekvései és üdvös céljai iránt. Különösen kiemelem itt a kaposvári erdőigazgató: Földváry Miksa levelét, mely egész terjedelmében került felolvasásra. Ez a költői lelkületü vezető tisztviselő itt volt Miskolcon hivatalfőnök, mint erdőfelügyelő, majd a szervezés után mint igazgatóhelyettes müködött rövid ideig, aki teljes megértéssel és a legnagyobb jóindulattal volt alantasai és az altiszti személyzet iránt, akiket nem tekintett szolgáknak, hanem segitő és a rendelkezést végrehajtó közegeknek. Költői gondolatokkal teljes szövegü levele igaz bensőséges lelkesedést váltott ki a gyülés tagjainál!

Nem hagyhatom említés nélkül az ügyvezető elnök, Nádaskay Richard főtanácsos záróbeszédének azon kijelentését, hogy most munkál azon, hogy a nem állami — magán erdőgazdasági — altisztek nyugdijintézetét az egyesület kebelében megalkossa. Most folytat tárgyalásokat egy nagyobb biztositó intézet vezetőségével és reméli, hogy törekvését siker koronázza.

Itt világosodik ki, hogy ez a gyermekkorát élő egyesület mily nagy horderejü cél felé tör és a vezetőség az emberi jólét elérésére törekszik.

A magyarok Istene áldja meg azokat, akik az arra szorultak helyzetén javitani törekszenek!

Méhészet

Januáris a méhesben

Kedves Méhésztársak, ebből a csendes zugból üdvözöllek benneteket, amelyet a rossz nyelvek szerint úgysem olvas senki, mert már az is, aki tegnap szaporította meg nagybecsü személyével a méhészek táborát, fölöslegesnek találja, hogy szakcikkeket olvasson. Sokkal egyszerübb, ha ma reggel megkérdezi a jobb szomszédját, hogy valamely esetben mit kell csinálnia a méheivel, délben megkérdezi a bal szomszédját és délután megcsinálja a maga feje szerint; holnap kaptárt talál fel és egészen komolyan gondolkozik, vajjon ne szabadalmaztassa-e; nyár végén azután ingyen hirdetést közöltet a Magyar Méhben: „Üres kaptárak és méhészeti eszközök nagyon olcsón eladók."

De hát ez a rovat nem ilyeneknek iródik, hanem azoknak, akik tudják, hogy a méhészkedés nem mesterség, amelynek a fogásait, ha valaki elsajátitja és ha megvan hozzá [illegible]vessége van, már bátran mesternek vallhatja magát; akik tudják, hogy a méhészkedés érdekes keveréke a tudománynak, az iparnak, a kereskedelemnek; a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

kik tudják, hogy ész, szív, megfigyelő tehetség és ügyesség a folytonos tanulással párosulva avatják a méhészt mesterré.

A méhészkedés oly nagyszerű élmény, — hogy egy hasonlatta éljek —, mint egy heteken át tartó kellemes autótúra, melynek résztvevői a természet legszebb panorámáiban gyönyörködnek, folyton újat látnak, tanulnak, élveznek. Nagyon lesajnálnók azt a résztvevőt — kivéve a kocsivezetőt —, aki egyébről nem tudna beszélni, minthogy itt jó út volt, ott rossz, hányszor érte a kocsit sérülés.

Olyanformán gondolom ennek a rovatnak a tartalmát, mint ahogy elődöm is vezette: Egy kis csevegés, amelybe bele van szőve az időszaki méhészeti teendő. Hogy mikor kell valamely műveletet végezni, az különösképp a méhészetben nem a hónaptól függ, hanem mindattól az egyéb tényezőtől, amely a méhek fejlődését vagy előmozdítja vagy hátráltatja (időjárás, nektárképződés, a családok népességi viszonyai). Van olyan év, amelyben még keményen fagy abban az időben, amikor más évben már virág után kutattak a méhek; a növények fejlődése természetesen a méheké is pár héttel viszamaradt. Hirtelen fölmelegszik az idő, rohamosan megindul a növények fejlődése, néhány hét alatt behozzák azt, amit mulasztottak; azonban a méheknél hiába mézel még a kapufélfa is, a ma lerakott tojásból bizony csak 21 nap mulva lesz kibújt fiatal méh. Ilyenkor azután vakarhatja a fületövét az a méhesgazda, aki elmulasztotta a méhészeti év kezdetén augusztusban olyan erőbe hozni a méhcsaládjait, hogy az első tavaszi hordásban az akkor fölszaporodott és teljes munkaerőben áttelelt ifjú nép tudja pótolni az első kirepülések alkalmával elhullott öregeket.

Ezért nem lehet itt olyan általános zsinórmértéket adni, amelyhez való szigorú ragaszkodás minden bajtól megóv. Ha így volna, akkor még a legostobább ember is kitűnő méhész lehetne. De mert nem így van, lehet ezt a rovatot éveken át írni és mindig valami újat, vagy legalább is régit új köntösben az olvasó elé adni, aki azután azt, amit innen olvas a maga idejében és méhcsaládai álapotának megfelelően, persze figyelembe véve az időjárást is, alkalmaz.

Itt a kezdő méhész megtalálja az útbaigazítást, a gyakorlott az emlékeztetőt és esetleg olyat is, amit eddig erről az oldaláról nem ismert.

Arról fogok itt írni, amit egyrészt egyebütt olvastam, másrészt, amit magam tapasztaltam és méheimmel tenni szándékozom.

Adom azt, amit tudok, önzetlenül és kérlek benneteket, fogadjátok azzal a szeretettel, amely szeretettel közlöm veletek szerény tudásomat.

A régi recept szerint a téli méhészeti munkálatok közé tartozik a szaklapok és szakkönyvek buzgó olvasása és a jövő év terveinek elkészítése. A jó méhesgazda mindig tanul augusztustól augusztusig. A méhcsalád külső és belső életének megfigyeléséből rengeteg sokat lehet tanulni. Hogy az ebből szerzett tudás ne adjon helytelen következtetésre alkalmat, elolvassuk a megfigyelt dologra vonatkozó részét a szakkönyvünknek, így azután a megfigyelés karöltve az elmélettel, maradandó nyomot hagy emlékezetünkben. Amikor időnk van a méheket megfigyelni, akkor mindenesetre jut ara is, hogy néhány oldalt elolvassunk a könyvünkben is.

A szaklapoknak olvasását a télre eltolni? Vajjon olvas-e télen az, akit a szaklapja annyira sem érdekli, hogy azt megérkezésekor legalább is átnézze és megjelölje azokat a cikkeket, amelyek különösképp érdeklik, azért, hogy ezeket majd ráérő idejében újra átolvassa.

Január hónapban már előfordul, hogy valamelyik enyhe napon tisztulás végett kirepülnek a méhek. Ilyenkor lehetőleg még a repülés kezdetén, amikor csak egy-két méh kezd szállingózni, meg kell a fenékdeszkát legalább a hulláktól tisztítani, mert különben a méhek kezdik kihordani a hullákat és eközben a kicipelt hullával együtt nagyon sokszor leesik a fagyos vagy szalmát elszórni vagy ócska zsákokat, papirt ajánlatos ott leteregetni, hogy a lehulló méhek meg ne dermedjenek. Vannak családok, amelyek azonban nem érzik szükségét a kirepülésnek. Ezeket hallgassuk meg és ha egyenletes, békés zümögésüket haljuk, akor nincs semmi baj. A világért se zavarjuk ezeket holmi kopogással, befújással és egyéb nagyon gyakran ajánlott műveletekkel, hogy kirepüljenek. Van a családnak annyi esze, hogy nem fog a kaptárban ülni, amikor ki kell röpülnie és erre alkalma van. Legföljebb nagyon óvatosan tisztítsuk ki a hullákat a fenékdeszkáról.

Befejezésül elmondok egy kis tanulságos esetet. Szép napsütéses téli napon vígan röpködnek a méhek, az egyik kas népe azonban nem ad életjelt magáról, kopogásra, zörgetésre sem ad hangot. „No ezeknek befellegzett", mondja a méhesgazda; még a felesége biztatására sem volt hajlandó a melegre bevinni a kast. Minek hiába fáradni. A jószívű asszony azonban nem hagyja annyiba a dolgot: a cseléddel beviszi a konyhába a kast, fölfordítja. Mivel azután egyik-másik bogár talán mozgatta a csápját, behintette a népet jó bőven cukrosvízzel és a kast fölpeckelve ráborítja a lehullott népre és az egészet betakarja. Egyszer csak zúgást hall. A megdermedt méhek a melegben magukhoz tértek. Néhány napon át még pár tányér cukorsziruppal kedveskedett nekik. Azután kikerültek régi helyükre. Tavasszal ez a család még kapott valamelyes cukorszirupot és nyárra olyan szépen öszeszedte magát, hogy — ha jól emlékszem — még rajt is adott.

Ambrosius.

Halászat

Halpusztító emlősök és irtásuk

Irta: Dr. KELLER OSZKÁR, gazd. akad. rendes tanár

A nagyszámu állati halellenség között néhány gyakrabban leőforduló emlős is méltó helyet foglal el a halpusztitók sorában. Ezek életmódjának, kártételük és irtásuknak rövid ismertetését az alábbiakban foglalhatom össze.

A halpusztító legkisebb emlős a rovarevők (Insectivora) rendjébe, a cickányfélék (Saricidae) családjába tartozó *vizi cickány (Neomys fodiens Pall)*. Testhossza 12 cm., ebből 5 cm. farkára esik. Szőrének szine télen-nyáron változik. Télen sötétebb hátoldala, mint nyáron. Hátoldala fekete, hasa, ajka, lába és farka fehéres, vagy barnásfehér. Fehér mellén és farkának alsó fehér részén nem egyszer fekete foltok láthatók. Szőre igen finom és tömött, ugy, hogy a viz lepereg róla. Lábának mindkét oldalán uszószőrök láthatók, amelyeknek segitségével a vizben igen ügyesen uszik. Szereti a hegyes, erdős vidékek kavicsos, homokos fenekü, tiszta vizü folyóit, patakjait, amelyeknek közelében kertek, rétek vannak. Előfordul a békalencsés tiszta vizü tavak környékén is, sőt kazlak, boglyák alatt, szérüskertekben, szántóföldön, pajtákban is nem egyszer feltaláható. A vizhez közel levő lakásának egyik járata a vizbe nyilik, mig a többiek a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

szabadba. Előfordul azonban, hogy nem egyszer az egér és pocok lakásába is beköltözik.

Csöndes helyeken egész nap mozog, kitünően uszik s veszély esetén a viz alá bukik. Lakásának egyik tágultabb részében száraz növényi részekből vackot készit és a nőstény, május közepén, 6—10 csupasz kölyket fiadzik.

Eledele rovarokból, apró csigákból, rákokból, férgekből és halikrából áll. A kisebb testü és fiatal halakat megeszi egészen, mig a nagyobbaknak és idősebbeknek a szemeit es ugyvelejét eszi csak meg és kikezdi az oldalán levő hust is. Legkedvesebb csemegéje a halikra, ebből igen sokat el is pusztit. Megeszi ezenkivül a gyikokat, kisebb emlősöket és madarakat, kiissza a vizi madarak tojásait.

Strichninnel mérgeezett halikrával, kisebb hallal lehet irtani vagy pedig Lane-féle csapóvassal fogni, a melybe csalétekül ugyancsak kisebb halat kell tenni és a fogóvasat a vizi cickány járatainak közelében kell felállitani. A csapóvas két összecsapható vaskeretből áll, amelyeket villaszerü vas tart kifeszitve.

A pockok (Illicrotinae) alcsaládjába tartozó *pézsmapocok (Fiber zibethicus L.)* is sok kárt tesz a halastavakban. Nagyobb a vándor patkánynál, bundája felül fényes sötétgesztenyebarna, alul fehéresbarna. Előfordulnak azonban fehér, csikos és fakószinü változatok is. Hátsó lábainak ujjai között uszóhártya kifejlődött, fekete farka összenyomott. Pézsmaszagot kiválasztó mirigyei vannak, ezektől kapta a nevét is.

Észak-Amerikából került Európába és Csehországból átjött hazánkba is és növényekkel dusan benőtt, folyó- és állóvizek környékén már nálunk is előfordul. Óvatos éjjeli állat, a vizben pompásan uszik és bukik. Mély, melegebb vizek környékén és ahol a viznek nagasabb a partja, földalatti lakást készit, ennek a viz alatt két bejárója van s mindkettő egy tágasabb kamrába torkollik. Ahol azonban magasabb partot nem talál, vagy sekélyebb a viz, ott különböző vizi növényekből, a hód lakásához hasonló kupacot készit és ebbe ássa lakását.

Téli álmot nem alszik, hanem még a jég alatt is képes táplálékát megszerezni. Rendesen márciusban párosodik és lakásának tágultabb részében háromszor esetleg négyszer is kölykezik, fiainak száma egy-egy alkalommal 6—8.

A pézsmapocok általában növényevő. Szeretettel fogyasztja a különböző vizi növények zsengébb, fiatalabb részeit és tartózkodási helyéhez közel található konyhakerti növényeket, sőt a fák gyengébb gyökereit is. Ezek mellett azonban nagy mennyiségü állati táplálékot is fogyaszt. Megeszi a vizben élő rovarokat, vizi kagylókat, csigákat, rákokat, halakat, halikrákat. Ahol nagyon elszaporodik, ott a teleltető halastavakra s különösen a pontytenyésztésre igen veszedelmes. Megdézsmálja a különböző vizi madarak fészkeit is, kiissza a tojásokat és felfalja a fiókákat.

Károsságát fokozza az is, hogy a töltéseket, gátakat összefurkálja, s ezáltal nem egyszer gátszakadást és árvizveszedelmet idézhet elő. Hazai elszaporodása ellen mindent el kell követnünk s ahol jelenlétét észrevettük, billenős csapóvassal, forgóládákkal és uszó fogóhordókkal kell irtani. A csapóvasat a viz szélére oly módon helyezzük el, hogy az a megfogott állattal együtt beleessen a vizbe s ily módon az megfuljon, különben a fogóba szorult pézsmapocok nem egyszer elrágja a fogóba szorult végtagját és elmenekül. A fogóláda hosszukás, deszkából készült rekesz, két végén befelé nyiló ajtókkal, amelyeken a pézsmapocok bemehet a rekeszbe, kijönni azonban abból nem tud. A fogóládát nehány cm-re a viz alá kell helyezni, mig a fogóhordó a viz szinén uszik. A felsorolt fogókba csalétekül ajánlatos valami gyökeres gumósnövényt tenni. Télen, amikor igen kevés táplálékot tud a pézsmapocok szerezni, különösen jó eredménnyel fogható.

Az emlősök között a halak legveszedelmesebb ellensége a *vidra (Latax lutra L.)*. Feje vaskos és hosszukás tojásdad, végtagjai rövidek, 5 ujjuak és a lábujjak között a karmokig nyuló vastag uszóhártya kifejlődött. Testét sürü, rövid sima szőr fedi, amely felül fényes vörhenyes sötétbarna, alul világosabb fehérbe hajló, nyaka alatt s a mellén gyakran szennyesfehér.

Hazánkban is mindenütt előfordul, különösen a nagyobb folyók, tavak, nádasok és mocsarak közelében. Igy a balatonkörüli nádasokban, a Kis-Balaton nádtengerében, a Zala-folyó kiöntéseiben, a somogyi Nagyberekben igen gyakori. Nagyon szereti azon folyókat, amelyeknek partjait nagykiterjedésü erdő boritja. Lakását rendesen a viztől kimosott parti lyukakban és üregekben készíti, felhasználja ezenkivül a róka- és a borzlyukakat is, ha azok nincsenek messze a viztől. De maga is ás földalatti lakást, melynek kijárója félméter mélységben van a viz alatt. A kijárástól kb. 2 méter hosszu, ferdén haladó folyosó vezet a lakás tágasabb részébe, amelyet száraz füvel és mohával bélel ki. A tágasabb kamarát a külvilággal keskenyebb folyosó köti össze, mely szellőztetésre szolgál.

Kitünően uszik és bukik és uszás közben farkát kormányzásra használja. Télen a jég alatt is kitartóan uszik és csak időnkint bukik fel a vizből, hogy a jégen levő lyukon át levegőt szivhasson magába. Uszás közben tömött bundája sohasem nedvesedik át, hanem teljesen száraz marad. Látása, hallása és szaglása kitünő, ellenségeit már nagy távolságból észreveszi és a vizben gyorsan alábujik. Rendesen alkonyatkor indul halászni és egész éjjel kitartóan halászik. Az öreg him legtöbbször magányosan él, mig az öreg nőstény sokáig barangol kölykeivel. Napközben a sürü nádasban, bozótban tartózkodik és éjjel jár zsákmány után. Sekély vizben betereli a halakat az öblébe és itt fogdossa össze őket, vagy pedig erős farkával megcsapkodja a vizet és a kövek alá menekült halakat igy könnyebben szedi össze. Sokszor a vizben levő nagyobb kövekre és fatuskókra ül és igy les zsákmányára. A kisebb elfogott halakat uszás közben a vizben falja fel, a nagyobbakat azonban kivonszolja a partra és ott fogyasztja el. A halnak fejét, farkát, uszóhártyáit, csontjait rendesen nem eszi meg, hanem otthagya, ahol pedig igen könnyen jut táplálékhoz ,ott a halnak csak a háti husát eszi meg, a többit pedig otthagyja. Vérengző természetü, ezért többet gyilkol, mint amennyit különben el tudna fogyasztani. A tömegesen megölt halakat nem eszi meg, hanem kihordja a partra és otthagyja. A halakon kivül elfogja és megeszi még a rákot, békát, vizi pockot, vizi madarakat, azok tojásait és fiait is. A halak közül a legkedvesebb fajtája a pisztráng. A vidra szaporodása nem időhöz kötött, épen ezért az évnek minden szakában lehetnek fiai. A nőstény leginkább májusban 2—4 vak kölyket hoz a világra.

A vidra jelenléte nagy veszedelmet jelent a halgazdaságokra. El kell tehát követni mindent, hogy a halastavak környékéről a vidrát kiirtsuk. Pusztitani lehet vadászattal és pedig vagy lesből, vagy pedig hajtókkal, illetőleg kutyákkal. Vadászata télen a leredeményesebb, a mikor a vadász a jégen levő lék felé igyekvő vidrát lesből könnyen lelőheti. Nagyobb tavakon és mocsaras helyeken csónakon üldözik és akkor lövik le, amikor léleg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

zeni feljön a viz felszinére. A kutyáktól felhajtott és menekülni nem tudó vidrát szigonnyal is le szokták szurni. Sikeresen irtható a vidra csapóvassal is, amelyet néhány cm-re a viz alá helyezünk és vizi növényekkel, iszappal betakarunk. A csapóvasat ajánlatos lánccal a földbe vert karóhoz erősiteni.

Vágások kezeléséről általában

Irta OROSZ IMRE

(Folytatás.)

A szőlőkarórönköket hasítás előtt pár napig — vastagabb bütüjükkel Dél irányba máglyázva — érintetlenül hagyjuk, hogy a nap jól megsüsse, mert így a bütün megfelelnek a sugárrepedések és a vastagabb repedések lesznek a legjobb hasítási irányok.

A hasítást mindenkor két ember végzi és ha a hasadás a kívánt iránytól eltér, a fejszének a tönkön rendes irányba való ráverésével legtöbb esetben sikerül a kívánt hasítási irányt elérni.

A jó szőlőkaró termelésnél a fa kérgén kívül kevés forgácsnak és csak igen kis mennyiségü u. n. csetlésnek (félig hasadt darab rész, rossz) szabad lenni. Ahol sok forgács és csetlés, ott a favágó keze rossz, de lehet még más ok is t. i. vannak helyenkint rossznövésü, sőt görcsös egyedek, amelyek bizony rosszul hasadnak.

A szőlőkarót már a termelés helyén rendesen két osztályba sorozva — I. és II. oszt. — rakják külön-külön ürméterekbe és rakatokba, vagy csak darabszámot számláló rakásokba, melyek hasonló módon négy karó közé vannakbélrakással rakva. A karók vastagabb vége meghegyezendő.

Szőlőkarónak szokták még a fiatal lúcfenyőt gömbölyű állapotban és fürészelt fenyőszőlőkarót is használni, de mivel tartósságuk rövid ideig tart, így nem hódítanak teret maguknak.

A mezőgazdaságban használnak még komlópóznát, mely fenyőfából termeltetik, bab-, borsó- és paradicsomkarót, amit mogyoróhajtásokból, bükk- és gyertyán sűrű fiatalosaiból termeljük, kerítés fonóvessző, melyet gyertyánhajtások, nyir ág- és galyakból, valamint borókafenyőből nyerünk.

Faragott áru. Teknők, kanalak, tálak, vágódeszkák, dísztárgyak stb. melyekre fűz, rezgőnyár, juhar, tölgy, bükk, szil, hárs és égerfát használnak tiszta föresmentes, jónövésü fát.

Ezenkívül a fenyő- és nyárfákat gyufa és papiírgyártásra, füzfáink egyrésze részben partkötési, részben különböző dísztárgyak (fonott asztalok, székek stb.) és kosarak fonására lesz felhasználva.

Általában azt mondhatjuk, hogy ninesen olyan erdei fánk vagy cserjénk, amit valamiképen hasznosítani, illetve felhasználni ne tudnánk.

Tűzifa alatt értjük a ledönött fatörzsnek azt a részt, amely a műfa kijelölése után visszamarad.

A tüzifa is több választékban lesz termelve és pedig hasáb, dorong, goly, tuskó és gyökérfa alakban.

Hasábfa. Hasábfába csak egészséges, egyenes, görcs- és korhadásmentes fát termelünk. Hoszúsága, mint a többi választéknak is, egy méter, vastagsága hur irányban mérve -o?o- maximuma 20, minimuma 15 cm. Ez az I. o. hasábfa. (Vastag rönkök természetesen megfelelő vastagságú darabokra hasítatnak.)

A II. o. hasábfában (selejtfa) már előfor dulhatnak görbe, görcsös, korhadásos hasábok, sőt jóval vastagabbak is lehetnek az I. o. hasábfánál. Egyes helyeken a II. o. hasábfának a neve: csökfa.

Dorongfa. Ahol a tűzifának jó kereslete van, ott a dorongfának is is két osztálya van éspedig: a vastag- és vékonydorongfa. Előbbinél a vastagság maximuma 14 cm. utóbinál 9 cm. Különben a vékonydorong neve: botfa.

Ág és galyfa. Amely 5 cm. vastagságig ki lesz termelve.

Tuskó- és gyökérfa. Melyet tuskóirtásból nyerünk s amit csak olyan helyen eszközlünk, ahol a tűzifának nagy az értéke, erdődús vidéken céltalan.

A tűzifatermelésnél a következőkre kell ügyelnünk. A favágók a méretek pontos betartására szigorúan figyelmeztetnek és az egyes választékokból a termelés kezdetén 1—1 mintát (legvastagabb és legvékonyabb darab) kapnak, amelyhez alkalmazkodniok kell. Az egyes választékokat és a keményfát a lágyfából föltétlenül és ha csak lehet, fanemenkint külön-külön méterbe rakják, hogy közelítéskor a fanemek szortirozására, válogatása nagy munkát ne okozzon. Ügyelnünk kell arra is, hogy a rakatok a rendes méretet és tömöttrakást megüssék, a rakatok egyenes vonalban, ne pedig ívben rakassanak, mert így különösen hoszú 10—15 méter hosszú rakatoknál elég nagy különbséget mutat a mennyiségre illetőleg. -o?o- Csak a vékony dorong lehet fejszével két végén elvágva, a többi választék azonban kivétel nélkül fürésszel lesznek elmetszve. A vágásokban a tűzifa rendesen magasabb és szélesebb rakatokban van termelve, mely fölösleg frissen szállítva a rakodóra, adja a többletet. Vigyáznunk kell arra, hogy az átvételnél csak ép rakatot vegyünk át, miért is a favágók a rakatokat támkarókkal erősen megerősítik, hogy azok szét ne hulljanak és mennyiségük mindenkor megállapítható legyen.

Az ág és galyfa ahol értékesíthető, különböző méretű rakásokba lesz gyűjtve, vagy kévékbe kötve.

A tuskó széthasogatva ürméterekbe, hasonló módon különrakásolva a kiásott és elvágott gyökérdarabok is.

Nagyméretű tuskók felhasogatásához puskaport, sőt dynamitot is használunk, persze ezt csak ott alkalmazzuk, ahol sok és rosszul hasadó igen nagy tuskókat kell széthasogatnunk, ahováis igensok emberi erőre volna szükség és aminek igénybevétele többe kerülne a tuskó értékénél.

Hasonlóan hasogatjuk szét a mészégetésnél felhasználandó és a vágásban viszamaradt igen vastag és görcsös hosszabb rönköket is.

A termelési időszak alatt a favágókat a termékek álandó mérésével folyton ellenőrizzük, nehogy önkénytelenül, esetleg rosszat akarva nagyobb hibákat elkövessenek.

A fa átvétele a favágóktól. Az erdei termékeknek átvétele a favágóktól lehet részleges és lehet végleges, t. i. a vágás befejezése után, utóbbinál rendesen pénzelőlegek szoktak adatni; fennáll ez különösen kisebb terjedelmű vágásoknál.

Lehet továbbá az átvétel béres (pénzért) és lehet részes (fáért) is. A kettő között lényeges külömbsék van és az eljárások más-más módon idomulnak.

Béres termelésért minden erdei terméket (választékot) termeltethetünk, részes termelés azonban csak leginkább tűzifa- és műfára szorítkozik.

Béres termelés. A fa átvételéhez, legyen az béres vagy részes egy olyan ívnagyságú, de (félbe) kettétört (hogy keskeny volta miatt zsebben hordható legyen) kemény táblájú, üresen rovatozott könyvre van szükségünk,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

amelyet minden erdei termék átvételéhez felhasználhatunk.

A faátvételt elsősorban a műfán (gömbfán) kezdjük, azután a fagyártmányokon (talpfa, donga, stb.) és végül a tűzifán fejezzük be.

A műfa átvételénél megfigyeljük azok minőségét, beírjuk a felvételi könyvbe a sorszámot, amit a törzs (szálfa) kap, továbá a fanemet, hosszúságot és vastagságot. Jegyzetbe pedig az esetleges különlegességét pl. butorfa, bognárfa, kútágas, görbe, hasadt, stb. A famérési munka (felvétel) együtt halad a számozással, amit a Göhler-féle revolver kalapáccsal, vagy egyéb számozó koronggal (ideiglenesen lehet krétával) eszközlünk és lehetőleg mind a két végén, bütün.

A köbtartalmat leginkább otthon a segédtáblákból (erdőmérnöki segédtáblák, zsebnaptár, stb.) kikeresve beírjuk.

A műfát (gömbfát) leginkább m^3, de vannak helyek, ahol folyóméter szerint is termelik, a leghelyesebb és igazságosabb a m^3 szerinti termelés.

Visszatérve még a szálfa számozásához, megjegyzem, hogy a két végén azért számozunk, hogy ha közelítés alkalmával az egyik végén a számozás olvashatatlanná válik, esetleg az egyik végén a ráverés rosszúl sikerül, úgy a másik végén megállapítható legyen a pontos folyószám, mert a helytelen és nem jól olvasható számok, úgy a szállításnál, mint az értékesítésnél (jegyzék szerint) igen nagy zavarokat szokott előidézni. Krétával, de még olajfestékkel sem jó számozni, mert hamar avul, legjobb a Göhler-féle kalapács, mely a számot mélyre veri a fába. (Jó a box-kenőcs is a számok festésére.) Ezzel a kalapáccsal gyorsan is megy a számozás.

A szálfára más számot (hossz, vastagság) nem üttetünk, mert az csak zavarólag hat, (ott van a méretjegyzék, amiből gyorsan megtudható a méret és köbtartalom) azonban a birtokos (nevének kezdőbetűével) jelző baltájával minden szálfát ellátunk a fatörzsnek, akár mind a két betűjén is.

Ujabban egyes cégek, válalatok, stb. csak a kéreg nélküli fatömeget veszik meg, miért is a szálfa középátmérőjénél 20—30 cm. széles szalagban a lombfákról (fenyők teljesen levannak hántva) bükk, gyertyán, juhar, vagyis a vékonykérgű fák kivételével, lehántjuk a kérget és a vastagságot úgy mérjük. Ez természetesen csak akkor teljesítendő, ha erre külön megálapodás történt a vevővel.

A gömbfákhoz tartoznak még a bányafák is, amelyek ha fix hosszúsági és vastagsági méretekkel rendeltettek (rendesen 1.6, 2.0, 2.4, 2.8 m. hosszú és 12—20 cm. vastagságban termeltetnek) úgy azokat csak darabszám szerint vesszük át és csak a hosszúsági méret lesz a betűjükre (mindkét végén) ráütve.

A fixméretű bányafák hoszúságuk szerint különben átlagos köbtartalommal vannak elszámolva, illetve értékesítve. Termelésük azonban rendesen darabszám szerint fizetve történik.

Ha a bányafák nem fix, hanem különböző méretűek, úgy azok a többi gömbfákkal hasonlóan rendes folyószámot kapnak és egyenkint lesznek köbözve.

Felvétetnek ideiglenes sorszámozással, illetve felméréssel, de csak rendszeres erdőgazdaságokban, a talpfának, dongának, stb-re feldolgozandó gömbfák is azon célból, hogy a kitermelt talpfa, donga, stb. hány m^3 nyersfatömegből került ki.

Az magától értetődik, hogy ha az átvétel alkalmával a kitermelt műfa minőségére nézve vagy más egyéb kívánalmaknak nem felel meg (már t. i. itt-ott, egy-egy darab görbe, hasadt, görcsös, stb.) azt nem vesszük át, hanem megfelelő választékra kitermeltessük.

Részes termelésnél a részes műfa is meg lesz számozva és az összes műfa felvétele után a megfelelő hányad, fanem, méret és köbtartalom szerint ki lesz adva; ezen részesfák feltűnő jellel (mész, festék) megjelöltetnek.

Ha nemsok fafajjal van dolgunk, úgy a felvételi könyvben már a felvételnél külön hosszúsági és vastagsági osztályokba csoportosítva jegyezük be a törzseket, ami minden tekintetben kellő áttekintést és sok előnyt nyújt az értékesítésnél.

A vasúti talpfák átvétele fanem, méretek és darabonkint történik. Az átvételnél figyelvén arra, hogy nem-e szijácsos, görcsös, repedt, görbe, továbbá nem-e foltos, azaz nedvesedő foltok nem-e láthatók rajta. Arossz, selejtes talpfák nem vétetnek át, hanem azok más célra értékesítetnek, pl. istállóhidlás tartónak, esetleg különféle oszlopoknak, stb.

A távirda és telefon oszlopok rendesen darabszám szerint termeltetik és így is lesz átvéve, természetsen fanem, hosszúsági és átlagos vastagsági mérettel. Igen kell vigyáznunk a görbületre, hogy a maximumot túl ne haladja és az oszlop felső végének épségére (repedtek nem lehetnek, főleg ottan, ahová a szigetelő tartók beüttetnek.)

A távirda és telefon oszlopok betüire a hosszúsági méret a számozó kalapáccsal rá lesz ütve.

A donga átvétele akó szerint megy (lásd a dongatermelésnél).

A szőlőkaró szintén fanem, hosszúság, minőség és darabszám szerint, I. és II. osztály, vétetik át. Az I. osztályban csak kifogástalan szőlőkaró lehet, vagyis nem lehet a megadott méretnél vékonyabb, behasadt, görbe és görcsös. A II. osztályú karó már a fenti hibákkal részben birhat.

A vágásban a szőlőkaró rakatokat ideiglenes számozással (egyik rakattartó karón) látjuk el és a szállítás közben történő esetleges törésekre, 100 drb-nál 4 drb. karót számítunk le, azaz 104 drb. karó csak 100 drb-nak fog átvétetni a favágótól.

A szőlőkarót az átvétel után mindjárt, de lehetőleg addig, míg az igen meleg tavaszi napok be nem állanak, különösen tarvágásokból, kiközelítjük és szellős, de árnyas helyre raktározzuk, mert a nyers szőlőkarót, ha a forró nap éri, igen meggörbül.

A tűzifánál is minden rakat (az egyik tartó-karó megfaragása után) sorszámot kap és ezen sorszámmal lesz bevezetve a naplóba olyan mennyiséggel, amennyi a rakatba van. Lehet egy folyószám alatt különböző fanemű és választékú tűzifa is, (persze elkülönítve karóval az egyes választékok) mert hiszen úgy is ki lesz közelítve, hapedig helyből adatik el, úgy külön van a fanem és külön a választék is (hasáb, dorong, bot, stb.).

(Folytatása a következő számban.

„Az erdőgazdasági segédszolgálat tennivalói“

Irta: TOMASOVSZKY IMRE
ny. miniszteri tanácsos.

Kapható, illetve megrendelhető az „ERDŐ“ szerkesztőségénél Miskle, Deák-tér 1. Ára: (vásznkötésben t kötve) 5 pengő.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

HIREK

— **Ifj. dr. Majláth József gróf elnök urunk** *Őméltósága a pápa Őszentsége jubilaris aranymiséje alkalmából, mint a Zemplén vármegyei tisztelgő küldöttség elnöke és vezetője folyó hó 11-én 10 napi zarándokútra Rómába utazott, visszaérkezik f. hó 23-án. Őszinte meleg szeretetünk kiséri gyönyörű útján.*

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Kis-Tóth Tamás pilisszentkereszti kir. közalapitványi erdőőr, Kósa Ferenc erdőőr nyugdijaztatása folytán megüresedett Sikarosi (u. p. Pilisszentlászló) védkerületbe saját kérelmére kinevezte.

Kinevezések. A nagymeltóságu m. kir. földmivelésügyi miniszter ur őnagymeltósága folyó évi 22.750—1. 5. sz. rendeletével Szőke László a sopronl m. kir. erdészeti kisérleti állomáshoz m. kir. I. o. alt. erdőőrre kinevezte. — A m. kir. vallás és közoktatásugyi miniszter ur Kis-Tóth Tamás erdőőr által megüresedett, pilisszentkereszti irodai szolgálatra Németh József szakiskolát végzett erdőőrt, kiscsőszi lakost kinevezte. — A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Grellneth János erdőőr által megüresedett pilisszentkereszti védkerületbe Ködmön Ignác erdőőrt, bükkszenterzsébeti lakost kinevezte. — A földmivelésügyi miniszter ur felhatalmazása alapján a miskolci m. kir. erdőigazgatóság Sárkóczy József és Szőke József m. kir. szakaltiszt-főerdőőröket, müszaki altiszt-főerdőőrökké, Kelemen József m. kir. I. o. altiszt-erdőőrt, szakaltisztfőerdőőrré és Lőrincz Károly m. kir. II. o. altisztet I. o. altisztté kinevezte.

— **Nyugalombavonulás.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Kósa Ferenc kir. közalap. erdőőrt, 67 éves korában, 22 évi hüséges szolgálata elteltével, saját kérelmére, a sikárosi védkerületből végleges nyugalomba helyezte.

Derék kartársunk, ki igazán kiérdemelte a kartársi nevet, mert atyai szeretettel viseltetett fiatal kartársaival szemben, kiért fiatal kollégái fiui szerettettel rajongtak. Előre haladott koránál fogva is egyike volt azoknak, akik igazán szivükön viselik az Egyesületünk ügyes-bajos dolgait és bizony igen sokan vehetnének tőle példát.

Ezuton is kivánunk neki, a hátra lévő napjaiban megnyugvást és sok boldogságot. Isten veled, Feri bátyánk.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Grellneth János pilisszentkereszti kir. közalap. erdőőrt saját kérelmére a pilisszentkereszti erdőhivataltól a somlóvásárhelyi kir. közalap. erdőhivatalhoz, Zalaerdődre áthelyezte.

Kuriai döntés. A Kuria a közelmultban igen érdekes és nagy horderejü döntést hozott egyik kartársunk ügyében. Az ügy közérdekü voltára tekintettel, a napilapok vonatkozó közleményét teljes egészében itt adjuk közre:

Nem vesztheti el nyugdíját az alkalmazott, ha felebbvalóját munkaadója érdekében sértette meg.

A Kuria érdekes döntése gróf Eszterházy Tamás erdészének nyugdijperében.

Harmincnégy évig állott gróf Eszterházy Tamás devecseri uradalmának szolgálatában Seller Lajos erdész. 1920-ban az erdész levelet küldött az Eszterházyféle hitbizomány kormányzójához, amelyben bejelentette, hogy Vssey Ferenc uradalmi erdőigazgató különböző visszaéléseket követett el. A jószágkormányzó a levelet eljuttatta az erdőigazgatóhoz, aki rágalmazás vétsége miatt feljelentést tett az erdész ellen. A büntetőbiróság az erdészt bünösnek is mondta ki és emiatt pénzbüntetésre itélte. Amikor az itélet jogerőre emelkedett, a hercegi uradalom levelet intézett az erdészhez, amelyben állásától azonnali hatállyal emozditották, azza a megokolással, hogy fellebbvaója ellen tiszteletlen magatartást tanusitott és a szolgálati fegyelem ellen vétett.

Az elbocsátással kapcsolatban az erdész nyugdijának folyósitását kérte az uradalomtól. Ezzel a kérésével elutasitották, mert az uradalmi nyugdijszabályzat szerint az alkalmazottnak csak akkor van igénye a nyugdijra, ha szolgálatából önhibáján kivül bocsátották el, már pedig az uradalom felfogása szerint az erdész cselekménye szándékos volt, őt a büntetőbiróságok vétkesnek mondták ki és igy állását önhibájából vesztette el.

A dologból per lett, melyben most hirdette ki határozatát a Kuria Totth-tanácsa. A Kuria az uradalmat nyugdijfizetésre kötelezte. A Kuria itéletének megokolása megállapitja azt, hogy nyugdijra csak az az alkalmazott tarthat igényt, akit a szolgálatból önhibáján kivül bocsátottak el. Azt a kérdést, azonban, hogy az elbocsátásra felhozott ok valóban ok-e a nyugdij elvesztésre, a biróság megvizsgálhatja. A Kuria felfogása szerint a vádaskodó levél nem lehet alap a nyugdij elvesztésére, mert a visszaéléseket felsoroló levélnek a jószágkormányzó kezéhez való juttatásával az erdész tulajdonkpen szolgálatadója érdekeit kivánta megvédeni. Ezt az inditó okot figyelembe véve, a Kuria nem találta volna méltányosnak azt, hogy harmincnégy évi szolgálat után az erdész nyugdiját elveszitse és ezért ugy döntött, hogy elbocsájtása önhibáján kivül történt.

Szerkesztői üzenetek

Szimeiszter József. Könyvügy rendben van, folyó évre tagdij cimén 7 P-t kell még befizetnie.

Bazsó József, Kőkut. Ugy a tagdija, mint pedig a temetk. díja ez év október végéig van rendezve.

Gera József. Ksz. Lev. lapját köszönjük.

Stumpf Antal, S. Egyesületi tagdija ez év végéig van rendezve. Temetkezési alapunkba való belépését ezideig még nem jelentette be. Belépése esetén 1 P beiratási dijat és havi 50 fillér temetk. dijat kell fizetnie.

Ifj. Fortenbacher N. Levelét köszönjük.

Jedinák Gyula. Tagdija ez év végéig, temetk. dija 1930 julius végéig van rendezve.

Tag- és kartársainkhoz. Kérjük kedves kar- és tagtársainkat, hogy környezetükben előforduló személyi változásokról (nyugdijazás, elhalálozás, áthelyezés, kinevezés stb.), valamint lakásváltoztatásukról egyesületünket azonnal értesiteni sziveskedjenek. Kérjük továbbá kedves kartársainkat, hogy mindazon kartársaink nevét, kik még egyesületünknek nem tagjai, jelentsék be, hogy őket az egyesületbe való belépésre felhivhassuk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Minden kartárs tudatában kell, hogy legyen annak, hogy célunkat csak közös erővel érhetjük el s ezért a MEVME-ben tömörülnünk kell.

Befizetések nyugtázása

Horváth István B. 3.15 le, Podhorszky B. 4.50, Kt. Kiss István Nb. 3 td., Dorn Ádám 4.50 le, Ács Miklós 12 td. 3 tem., Czepeczauer Pál 10.50 td. 0.50 tem., Lengyel József 3.50 td. 2 tem., Erdő és mezőgazd. hiv. 6 le., Szabó János G. 3.50 td., Komor Gábor 4.5 0td. 5.50 tem., Tóth Imre és Fekete Gábor Hb. 1—1 td. 5.50—5.50 tem., Tóth József Bfa 6 le., Kósa Sándor H. 4 le., Kőmives József 5.50 td., 4.5 0tem., Perhács Péter és társai 13.75 td. 4.50 tem., Háber János 4.50 tem., Brauer Hermán (tatai csoport) 59 td., Kiricsi János 7 td., Megyesi Ferenc 4.50 td., 5.50 tem., Habina József 3.50 td., Hegyi József B. 2 bi., 3.50 td., Dornay Sándor 7 td., Pákozdi Ernő 10 td., Vágner Jakab 2 bi., 3.50 td., Steger István 6 td., Bolcsó István 7 td., ifj. Simon György 3.50 td., Midcsevics János és Szerencsés Mihály 7 td., 3 tem., Márton Ferenc 3.50 td., 1.50 tem., Rakoncza János 5.28, Kv. 4.40 td., Magyar Jenő S. 15 td., Nagy Károly 14 td., 6 tem., Bödöcs Antal 2 bi., 1.50 td., Csillik Gyula 7 td., Molnár János 6 td., Kroyer János 6 td., Mazányi Gyula 15 td., Szőke László 2 bi., 3.50 td., 2.5 0tem., Fortenbacher Nándor és társai 56 td., 26 tem., Horváth Lajos (269) 3.50 td., 1.50 tem., Szélesi József 1.50 le, Kangyal György és neje 1.75 td., 3 tem., Németh István 2 bi., 1.50 td., Vitéz Szuhay Miklós 20 td., Lojzi János 13 td., 7 tem., Haracsi József 3 le. — Lipkovics János, Berzeviczy János, Eged János, Barta Gyula 14 td., Tájnel János 3.50 td., 1.50 tem., Surin István 3.50 td., Medvegyi Antal 10 td., Mészáros János 3.50 td., Buszlauer János 8. Mészáros Gyula 7 td., 3 tem., Erdélyszky Gyula 7 td., Szalczer József 3 le., Kalmár Dezső 2 td., Nagy Sándor 7 td., 1 Rev. liga, ifj. Kohut Pál 1.50 le., Sztraka Albert 6 td., Pasztorek Antal 3 tem., 1 Rev. liga, Hásenfratz József 21 td., Kolos János E. 3.50 td., 4 tem., Mick Rezső 3.50 td., 1 tem., Kovács István E. 3.50 td., 1.50 tem., Tiszoczky József 3.50 td., Heiser Lajos 14 td., Kucsera Ferenc 2 bi., 1.50 td., Zsarnóczay Kálmán 3.50 td., Horváth Vendel 7 td., 3 tem., Bósz Mihály 3 td., 1.50 tem., Frantz Lajos 1.50 le., Berényi József 1.50 td., Molnár András Hvh. 7 td., 3 tem., Gránicz Ádám 20 td., Kiss György F. 7 td., 6 tem., 2 Rev. liga, Suppán István 6 td., Berze Lajos 10.50 td., 4.50 tem., Lukács István 20 td., Krichner Imre és neje 5 tem., Máté János 7 td., Dián Géza 17.50 td., 6.50 tem., Deák László 3.50 td., 1.50 tem., Brozsonics József 6 le., Szabó Ferenc M. 5 td., Arszintye Péter 6 le., Sipőcz József 2 bi., 3 td., Jedinák Gyula 8.50 td., 9.50 tem., Piskin István 6 le., László János 1 td., 5.50 tem., Kernya István 1.50 td., Kriston András 7 td., Fischer Gézáné 1.50 tem., Kiss Tóth Tamás és Társai 11.70 td., 2 tem., Schvarz József. S. 2 bi., 3.20 td.. Riskó Gyula 2 bi., 5 td., Varga Pál 3 tem., Deák Lajos 3 le., Haracsi István 20 td., Szanyi József 7 td., Ligart András 1.50 le., Baka János 14 td., Kis Gábor és Társai 28 td., 12 tem.

Hazai és slavoniai tölgymakk, az összes lombfa és fenyőmagvak és csemeték kaphatók

KEINER REZSŐ
ny. m. kir. erdőmérnök,
erdei mag-, csemete-termelő és fatermelőnél
GÖDÖLLŐN

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Mindennemű rönglát vásárolunk

HIRDETÉSEK

40 éves, szakvizsgázott erdőőr, erdőőri vagy vadőri állást keres. Uj erdőtelepitésben, csemetekert kezelésben, nagy- és apróvadtenyésztésben, ragadozó- és duvad irtásában teljes jártassággal bir. Mezőgazdasági felügyeleteket is vállalja. Cim: Drexler János, Kapuvár, Gartai uj házhelyek. Sopron vm.

27 éves, nőtlen szakvizsgázott erdőőr, nagyobb méhészet kezelését is vállalja, jobb megélhetés céljából helyét óhajtja változtatni. 1930. év április 24, vagy május 1-re jobb erdőőri állást keres. Szives megkereséseket „Otthonom az erdő" jeligére a kiadó továbbit.

30 éves, nős, vizsgázott vadőr állást keres. Cim a kiadóban.

9 m/m **Stáyer pisztoly,** kifogástalan állapotban eladó, vagy sörétes fegyverért ráfizetéssel elcserélném. Cim a kiadóban.

Erdőőri állást keres 36 éves, nős, 4 gyermekes, r. kath. vallásu, 11 évi gyakorlattal biró szakvizsgázott erdőőr. Az állást bármikor elfoglalná. Cime: Szklenár Mihály erdőőr, Alsópetény. Nógrád vm.

Erdőőri és vadőri szakiskolát végzett, másfél évi gyakorlattal, 26 éves r. kath. vallásu, nőtlen egyén azonnali belépésre erdőőri, vagy vadőri állást keres, a magyar nyelven kivül a németet perfektül beszéli, szives megkereséseket Buszlauer János Ráczmecske (Baranya vm.) cimre kéri.

Fajtiszta vadászkutya kölykek, 3 hónaposak, bevadászott szülőktől és egy darab „Erdőőr" című szakkönyv olcsó áron eladók vagy becsérelhetők erdészeti, vadászati, méhészeti könyvekért stb. más ilyenféle dolgokért. Drexler Ferenc, erdész. **Büssü** (Somogy vm.)

FENYŐMAGOT

LOMBFAMAGOT
BÜKKMAKKOT
gyümölcsmagot és azok
CSEMETÉIT
ajánl garantált első-rendü minőségben.

Kőszegi Fenyőmagpergető
Kőszeg, Vas-m. — Árjegyzék ingyen!

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Szépirodalmi rész

A szeretet ünnepén

Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólanék is, szeretet pedig nincsen énbennem: ollyá lettem, mint a zengő érc és pengő cimbalom.

És ha jövendőt tudnék is mondani és minden titkokat és minden bölcsességet tudnék is; és ha egész hitem volna is, ugyannyira, hogy a hegyeket elvinném helyekről: ha szeretet nincsen énbennem: semmi vagyok.

Pál apostol

A lánglelkü apostolfejedelem örök szépségü és lélekbemarkoló szavait idézve, a világot megváltó és fenntartó örök szeretet megtestesülésének — és a vak sötét éjszakában tévelygő földi emberiség éltető napjának felvirradása ünnepén — szivemnek minden melegével üdvözöllek benneteket, kedves magyar erdész testvérek. Szeretnék a szent karácsony estén mindegyitek kis hajlékában ott lenni és látni, amint ki-ki közületek — talán boldogan fog drága gyermeke ártatlan, tiszta szivével összedobbanva örülni a szép karácsonyfának... vagy — sajnos, — hangtalan panasszal, összeszoritott fogakkal, keserüséggel telve fog bámulni a semmiségbe... tehetetlenül, mint szárnyaszegett madár fog lelke vergődni a nyomoruság karmaiban.

Szeretnék osztozni az örömötökben és szeretnélek megvigasztalni benneteket a nincstelenség sivár börtönében, amelyben oly sokan vergődünk összezuzott fejjel, elcsüggedve, reményeink ravatalán dermedten alvó lélekkel és megfagyott szivvel.

Szeretném a kékszemü Názáreti Jézus szeretetének éltető melegét érezni veletek, szeretném, ha mindenki megérezné közületek — akár boldog, akár szerencsétlen is — e szerény irásból, amit óhajtok, hogy karácsony estéjén gyuljon lángra a gyertyácskák mellett a ti szivetek is. Igen; — drága magyar erdész testvérem — dobbanjon össze a szivetek szeretetre, egyetakarásra, megbocsájtásra, egymás megértésére és a legkisebbnek is megbecsülésére. Lássatok és járjatok az életben tiszta szemmel és még tisztább, melegebben érző szivvel. Az örök isteni szeretet tüze gyuljon fel a szivetekben és ragyogjon a szemetekben, melengesse föl dermedt lelketeket és tegye oly sokszor megrugdosott szivteket fogékonnyá a Karácsony szent misztériumának átérzésére és befogadására.

Nagyon kevesen vagytok — jól tudom — akik közületek boldogan s oly nagyon sokan vagytok, akik nyomorogtok és tehetetlenségetekben ünnepi imádság helyett talán átok fog szállani ajkaitokról azok fejére, akik immár a tizenegyedik karácsonyunk szent ünnepét is elrontották... akik drága szép hazánkat feldarabolták. Erdély bérceiről és a kárpáti fenyvesekből a magyar erdészt kiebrudalták, ebek harmincadjára, koldusbotra juttatták.

De ne csüggedjetek! Az örökké élő Atya, aki két ezredévnek előtte elküldötte a szeretet isteni Mesterét — a Názáreti Jézust, — hogy az önzésbe, bünbe tévedt, aranyba és vérbe szédült Emberiséget a maga örök utjaira vissza vezesse, a mi magyar éjszakánkba is küld még napot, életet és levegőt, mely szabadságot lehel.

Az örök igazság isteni eredeténél fogva nem lehetséges az, hogy hazánk felett a gonoszság köde üljön és pokolian sötét, kinos éjszakánk örök legyen. Egy hat éves magyar gyermek is tudja azt, hogy az elszakított területekről kiüldözött, kirabolt, feldult és tönkre tett családokkal együtt csonka hazánk területén összezsufolt lakosság sem elég munkával, sem elég kenyérrel el nem látható. Csak a világ urai és tudósai nem tudják ezt és nem is akarják. Bár agyafurt, kigyósima diplomaták müvészi ravaszságokkal teli mesterkedései ideig-óráig még akadályt gördithetnek az örök igazság utjába, de a győzelem oly kétségbevonhatatlan, mint az igazság atyjának, az örökkévaló Istennek létezése..

Éljetek ezért a hazaszeretetben és Istenfélelemben, egymást megértő és segitő szeretetében összdobbant égő szivvel és erős lélekkel küzdjetek a kétségbe ejtő nyomor s az elcsüggedés lelket bénitó, mindnyájunkat anyagi és szellemi züllésbe vezető gyilkos réme ellen, kéz a kézben, egymást szeretve, becsülve és megértve küzdjetek az életért a mindennapi kenyérért. Rázzátok fel szendergésükből a szunnyadókat, világositsátok fel

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

a közönyösöket, fogjátok meg szeretettel a kezüket és vigyétek fel magatokkal az értelem hegyére, hogy onnan megláthassák, mily sors vár mindannyiunkra megértés, önzetlenség és szeretet nélkül, értessétek meg a közönyösökkel a gőgösökkel, hogy ha mi magunkat egymás között nem becsüljük meg és egymás boldogusával mit sem törődünk, akkor bármily jó akaratu fellebbvalóinktól sem várhatjuk ezeket.

Drága magyar erdész testvéreim! Szeretettel kérlek benneteket, hogy szent karácsony ünnepében gondoljátok meg ezeket. A kékszemü Názáreti Jézus töltse be szeretettel és békességgel a sziveteket.

Kovanecz Ferenc,
m. kir. erdőőr.

Karácsonyra

Irta: ***Szabolcska Mihály***

Jézus, ki a jászolban született,
Ma is szereti a szegényeket.
S a jó angyalait majd ama nagy éjjel,
Azt tudakolni küldözgeti széjjel:
Hogy van-e még szeretet,
Odalent a világba'?
Vígasztalan könnyeket
Hullat-e még az árva?
... Oh, mert szereti a szegényeket.

Ti gazdagok, s ti boldog emberek!
Az angyaloknak ti feleljetek.
Ti mondjátok meg, hogy ha visszaszállnak,
Mit szóljanak fönt, az Istenfiának:
Hogy van-e még szeretet,
Idelent a világba'?
Vígasztalan könnyeket
Hullat-e még az árva? ...
— Az angyaloknak ti feleljetek!!

A yankee medvevadász

Irta: **H. C. Wickede**

Angolból forditotta: **Székely Sándor** ref. lelkész, Brownsville

A mult század ötvenes éveiben, amikor az aranyláz ezer meg ezer vállalkozó szellemü és bátor embert vonzott Californiába, egy bostoni szabólegény, aki gyenge testalkata miatt alig keresett többet a mindennapi kenyérnél, arra az óriási gondolatra jutott, hogy a nagy áradatba veti magát és a zarany földjén próbál szerencsét. De odaérkezve, nemsokára azt kellett tapasztalnia, hogy a pénzt se lehet az utcán seperni és nehéz munka nélkül, amelyet nem bir, lehetetlen megszerezni. A bányában tett rövid kisérlet után tehát ismét Sacramentoba ment és szakmájában kezdett dolgozni. Ám, ki itélne el egy szabólelket, amely a tünél valami magasabbra érez magában hivatást! Céhe martirja gyanánt körülbelül két hétig foglalatoskodott a vasalóval és ollóval, midőn egy napon a ruhaüzletben, ameynek számára dogozni kezdett, egy aranyásótól azt hallotta, hogy a szürke medvék neki és társainak sok alkalmatlanságot okoznak és ez állatok miatt már többször el kellett hagyniok kunyhóikat.

A szürke medve, amely még ma is gyakran található a sziklás hegyekben, a legerősebb és legdühösebb dúvadak közé tartozik s egyes embernek nagyon veszélyes vele szembeszállani. Még ha szivét éri is a golyó, nem pusztul el azonnal; ha pedig más testrészén sebesül meg, annál nagyobb dühbe gurul. Mindezt igen jól tudta Mr. Smart, mégis az aranyásóval folytatott beszélgetés után a helység kis hetilapjában már másnap reggel vastag betükkel adta köztudomásul, hogy ő, „Smart Sámuel", a veszélyes vadállatok kipusztitására vállalkozik s utiköltségeinek megtéritése ellenében, valamint az általa elejtendő medve mindegyik mancsáért huszonöt dolár jutalmat és másfél lat aranyport számitva, hajlandó a nyugtalanitott vidéket a gyötrelmes csapástól megszabaditani.

Hirdetése, mint gondolhatjuk is, nem csekély izgalmat keltett az aranyásók, vadászok és farmerek közt; s mindenki, aki csak értett valamicskét a medvevadászathoz, mosolyogva rázta a fejét. Ha azt tette volna közzé, hogy ő ,ámbár sánta, egy meghatározott napon az összes aranyásókat ki akarja üzni egy bizonyos kerületből, vagy hogy a vidéket a még egyre alkalmatlankodó indiánoktól akarja megtisztitani, — hamarabb hitelt adtak volna neki, mint most, amidőn a küzdelmet egy olyan állattal szándékozott felvenni, amelynek utjából még a bátor vörösbőrü ember is kitér. Azt mindenki tudta, hogy a „grizzly" talpának egy ütésével lovat is képes leteriteni; a gyors bölényt hamarabb utóléri, mint a száguldó paripa s a nyugati vadászok állitása szerint csak egy jó tulajdonsága van, t. i. az, hogy a famászást nem gyakorolja.

Ilyená llatot — mancsonként huszonöt dollárt számitva — megölni, az általános vélemény szerint, merész tettet képezett, amely oroszláni bátorságot igényelt, s hogy Sámuel rendelkezett ezzel, nemsokára alkalma nyilt annak bebizonyitására.

Egy bányakerületbe, amely Sacramento Cytitől mintegy negyven mértföldnyire feküdt, egymásután két nagy szürke medve tört be, több aranyásót megölt és a vidék korlátlan uraivá váltak. Általános ijedelem tartotta fogva a lakosokat; az aranyásásra való jövedelmező igényjogosultságot teljességgel ott kellett hagyniok s kétséges volt, ha vajjon ujra birtokukba vehetik-e azt, ha már egyszer a munkát félbeszakitották.

A környék aranyásói végre összeállottak, hogy egy össztámadásról tanácskozzanak, azonban jóllehet azt végrehajtották, az eredmény távolról sem felelt meg a várakozásnak, mert a medvék ujabb négy embert szakitottak darabokra s más kettő csak sulyos sebesülések árán menekült meg, mig a ragadozó állatok közül egynek se huzták le a bőrét. E szorongatott helyzetükben jutott el a telepre Smart Sámuel ajánlatának a hire s az futótüzként terjedt el. Azonnal utnak inditottak két küldöttet, akik elegendő pénzzel voltak ellátva ahhoz, hogy saját és az ő utiköltségeit is fedezhessék. Ünnepélyes megbizatásuk odaszólt, hogy a merész vadászt minden körülmények között hozzák magukkal és ha ő — igéretéhez képest — a vidéket megszabaditja a veszélyes tolakodóktól, a talpankénti huszonöt dolláron kivül, külön jutalmul igérnek meg neki, a vidék minden telepese által adományozandó egy lat aranyport.

A küldöttség a kérdéses férfiu feltalálásánál annál kevésbbé bukkant nehézségekre, mivel Sámuel fakalyibájának ajtajára egy cédulát ragasztott, amelyen ez állott: „Smart Sámuel, medvevadász" s jellemének

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

megvilágítása végett az olvasni nem tudók számára egy nagy képet függesztett ki, amelyet a természet romlatlan gyermeke nem ismerhetett félre. Minthogy abban az időben egy fatönkre égetett kép előállitása költséges lett volna, a nagy vadász e célból egy régi oajfestményt használt fel. Ez pedig olyan állatot ábrázolt, amely inkább bengáli tigrishez, semmint más állathoz hasonlitott. Egy szörnyü kigyó — dugóhuzószerüen — tekergőzött a tigrisre és azt elnyeléssel fenyegette.

A két követ bizonyos tiszteletérzettel szemlélte a képet, azonban a hires férfiu iránti nagyrabecsülésük csak fokozódott volna, ha elolvassák vala az alább kis betükkel kiirt eme szavakat is: „Mérték után öltönyök készíttetnek. Javitási és vasalási munkálatok végeztetnek.“ Sietségükben nem értek rá erre; azt az embert, akinek segitségébe vetették egyetlen reményüket a nagy bajban, igyekeztek felkeresni, szemtől-szembe látni és vele beszélni.

Midőn beléptek az alacsony szobába, az asztalon egy kis pupos szabót láttak ülni, aki kerek, rézkeretü szemüvegjén kutatólag pislogott reájuk. A nadrágot, amelyen éppen munkálkodott, félretette, egymásra rakott lábszárait kiegyenesitette és megkérdezte, mi célból keresték fel.

— Szeretnénk beszélni a medvevadásszal, — felelé az egyik, miközben körülnézett a szobában.

— Itt van, viszonzá a szabó, de hol vannak a medvék?

— Mondja meg előbb, hol a medvevadász, — folytatta az aranyásó bizonyos makacssággal, amely azt árulta el, hogy a titokba nem akar mindenkit beleavatni.

— A manóba is! — kiáltá a kis szabó a tü igazi hősének bátorságával, miközben a földre ugrott és (négy láb magas!) teljes alakjában mutatta be magát, hát nem én magam vagyok-e Smart Sámuel, aki azt hirdetem az ujságban, hogy mindegyik „grizzly“-vel megmérkőzöm? Hol vannak azok a medvék? Avagy azért jöttek ide, hogy gunyt üzzenek belőlem?

Az aranyásók tátott szájjal bámultak és hangos nevetésre fakadtak.

— A medvéket nem hoztuk magunkkal, — vette fel végre a másik a szót, midőn látták, hogy Sámuel igen dühös pillantásokkal méri őket végig, sőt ollója után kapott, mintha hirteleni támadás gondolata forogna agyában. De ott vannak a mi településünk közvetlen közelében s már hat embert faltak fel, akiknek testéből kényelmesen kitelt volna egy tucat ilyen kis legény. S ön akarna vállalkozni, hogy ezekkel a bestiákkal szembeszálljon?

— Mennyi medve van ott? — kérdé Smart anélkül, hogy a legcsekélyebb mértékben is eltért volna szándékától.

— Kettő, avagy talán három is, — felelé a szóvivő.

— Ez háromszáz dollárt hozna konyhámra, — mondá a szabó halkan. — Hoztak útiköltséget?

— Gondoskodtunk róla, s egy szekér is áll az ajtó előtt, mert azt vélem, hogy a lovaglás nehezére esnék. De az Isten szerelmére! árulja el, miként akar egy pár olyan medve megölésére vállalkozni, amelyek a nyurga Tomot, aki önt a mellényzsebébe dughatná, a földhöz teremtették.

— Vajjon megmondta-e Colombus a tudákos spanyoloknak, miként lehet a tojást megállítani? Nos, hát — olvassák a bibliát?

— Hm, nagyjából.

— Akkor ismerik a Góliáthról és Dávidról szóló történetet is?

— Hogy ismerem-e?! A kis ember megölte a nagyot, amennyiben egy kővel fejen vágta. De tán csak nem gondol arra, hogy szürke medvéket parittyakövekkel fog elejteni? Azt hiszem, jobban teszi, ha nadrágokat foltoz, mintsem, hogy Dáviddal hasonlítsa össze magát, mert Grizzy-Góliát szőröstől-bőröstől felfalja önt, még ha malomkövet dob is tarkójára.

— Az én dolgom, hogy mit vágok a fejéhez, — válaszolá Smart öntudatosan, — én megölöm a medvéket, önök pedig megfizetnek érte. Ha ebbe beleegyeznek, jól van, velök tartok. Ha nem, akkor felőlem félszáz pajtásukkal együtt akár önöket is elevenen lenyúzhatják ezek az állatok: nekem teljesen mindegy.

— Ám legyen! Elfogadjuk feltételeit s ha azokat ígérete szerint teljesíti, akkor még külön jutalmul minden bányásztól egy lat aranyport fog kapni; már pedig ötvenen is vagyunk a vidéken. De, ha Grizzly az ön bőrét lehúzza, akkor üzletfeleinek ne panaszolja fel, hogy nem figyelmeztettük a veszélyre.

— Mikor indulhatunk?

— Akár rögtön.

— Szeretem az ilyen férfias beszédet, s mindjárt készen leszek az útra. De mondják csak, nem hordanak arra felé az aranyásók nadrágot? Esetleg üzleti összeköttetésbe is léphetnénk.

— Nézzen gatyánkra s kellő felvilágosításban részesül, felelé az egyik, miközben vídám pillantást vetett rongyos lábravalójára, s az én János bátyámnak még egy fél nadrágszár is birtokában van, amelyet egyik vasárnap jobb lábszárán, másik vasárnap bal lábszárán visel. Ha megszabadít bennünket a medvéktől, akkor üzletről is lehet köztünk szó.

— Tehát előre! — kiáltá Smart, miközben cipőt húzott és a szegről leakasztotta zöldposztóból készült kabátját, majd a szoba sarkába lépett és felszólította az embereket, hogy rakják fel szerszámaikat. Ezek egy gombolyag cérnából, egy doboz varrótűből, gyűszűből és egy darabka viaszból, továbbá teásfazékból, esernyőből, szivartárcából, egy skatulya gyúfából, egy gyapjúpokrócból és — egy fecskendőből állottak. Azonban az aranyásók hiába kutattak egy puska vagy más fegyver után. Nagy meglepetésükre még a nagy ollót is otthonhagyta, midőn kilépésre szólította fel őket, hogy üzlethelyiségét becsukhassa. Midőn ez megtörtént, egy alacsony félszerbe ment, onnan egy kis kézi tolókocsit húzott elő, amelyen több nagy, hüvelykvastagságú vasrúd feküdt. Ezeknek csavarjai a végökön levő csavarházakkal arra engedtek következtetni, hogy az egészet össze lehet illeszteni. E rudakat a férfiakkal a legnagyobb elővigyázattal rakatta fel egyenként a szekérre, majd a szomszédos szatócsboltba ment, hogy némi élelmiszert vásároljon, amire útitársaitól húsz dollárnyi előleget kért. Midőn visszatért, egy kőkorsó pálinkát, két nagy sonkát, valamint egy zacskó kétszersültet és fűszert hozott magával, s egy mögötte haladó fickó még három korsót cipelt utána, amelyek gondosan szalmába voltak burkolva. Ezeket óvatosan egy ládában helyezték el.

— Mi van a korsóban? — kérdezték tőle az aranyásók, akik a szabó egész felszerelését nevetségesnek találták.

— Az egyik tartalmát önökkel akarom megfizettetni, felelé a medvevadász, miközben a whiskeys kőkorsót levette a szekérről és az erős italból egy-egy pohárká-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

val kínálta meg őket. A többi korsókban levő folyadékot alig venné be a gyomruk.

Erre felszállott a szekérre, amelyen egy köteg szénából ülést csinált magának, a két aranyásót a lovak hátára parancsolta fel s jelt adott az indulásra. Kedélyes beszélgetésben folytatták különös útjukat rendeltetésük felé. Közben megállottak egy farmernél, akiről a szabó tudta, hogy a bányavidék lakosait aprójószággal látja el, s megvett tőle egy süldő malacot. „Szükségem van rá hogy a medvéket odacsaljam vele", mondta ő és kiválasztott egyet, melynek visító hangját — farka meghúzása után — a legalkalmasabbnak találta.

Zavartalanul haladtak előre besötétedésig, s ekkor egy vén tölgyfa oltalma alatt ütötték fel sátorfájukat. Itt megmutatta útitársainak, mire lehet egy jó teáskannát és a füstölt sonkát használni, s ezek derekasan kivették részüket a lakomából. Azonban hasztalan igyekeztek kitudni tőle, hogy a medvefogást miként akarja nyélbeütni. „Mindent meglátnak idejében", válaszolá ismételt kérdéseikre, s végre pokrócába beburkolózva, leheveredett, miután a férfiaknak meghagyta, hogy éjjel felváltva teljesítsenek őrszolgálatot, amiben ő nem segíthet, mivel másnap reggel minden erejére szüksége lesz.

Pirkadatkor újra felkerekedtek, hogy a telepet jókor elérjék. Itt újjongva és hurrah-kiáltásokkal fogadták őket. De milyen nagy volt a marcona aranyások általános bámulata, midőn a vézna szabót megpillantották. Csúfoló és gúnyoló szavak röpködtek feléje s a küldöttek felé minden irányból, de Sámuel alaposan visszavágott mindegyiknek, s végre kénytelenek voltak beismerni, hogy ha ökle is olyan jól működik, mint a nyelve, akkor a medvéknek kevés kilátásuk lehet a menekvésre.

Azt a kedvelt jelmondatot, hogy „az idő pénz", Smart gyakran vette szájába, s ezért most is, minekutána a bámészkodók serege megcsudálta felszereléseit, hangosan hallatta azt, miközben elkezdte a vasrudakat a szekérről leszedni és egymáshoz illesztgetni. Az összes aranyások szájtátva figyelték minden mozdulatát, s az általános derültség, amely minden arcról lerítt, heves gúnyolódássá fokozódott, midőn végre egy nagy kalitkát eszkábált, amelynek közepén egy erős láncon csüngő gyűrű mutatkozott, s ebben egy személy ülve kényelmesen elfért.

— Azt hiszi talán, hogy bemegy oda a medve? — kérdé egyik férfiú, akinek lapos ajka s kiálló fogsora a zöld sziget (Irország) fiát árulta el.

A szabó szánakozó mosollyal nézett reá.

— Szállítsák el még ma e kalitkát ama hely közelébe, ahol a medvék tartózkodnak, mondá, s bízzák csak rám, ki megy oda be. Ha pedig azt akarjátok meglátni, hogy miként kell yankeemedvét fogni, jöjjetek ki napfelkelte előtt a tetthelyre. A szomszédos fákon elég ülőhely akad számunkra. Minden szemlélő egy dollár díjat fizet.

A legfeszültebb várakozások közt telt el az idő másnap reggelig, s az aranybánya közelében levő összes fák, amelyek a kalitkát környezték, már jóval napfelkelte előtt tömve voltak nézőközönséggel. Sámuel most belépett a kalitkába, a magával hozott három, erősen befont kőkorsót egy sonka melé a gyűrűre akasztotta, majd helyet foglalt és kihúzott egy puskát, amelyben általános nevetés közben egy fecskendőt fedeztek fel. Senki se sejtette, mire használhatja ezt; némelyek, akik nem ismerték e szerszámot, saját nyilatkozatuk szerint ezt kézi-ágyúnak tartották, amellyel lőni fog.

A medvevadász körülbelül egy óra hosszáig ült várakozólag kalitkájában és már harmadik cigarettára gyújtott, amely nélkül — amint állította — nem tud egy grizzlyt se megölni, midőn a fákon kuporgó nézők kiálltása hírül adta, hogy az a lovas, aki a megbeszélés értelmében a zsákban levő malaccal a medvék tanyájára felderítő szolgálat végett kinyargalt, vágtatva visszatért, Néhány perc mulva a lovas a kalitkához lépett, ledobta a vinnyogó malacot és a leggyorsabban igyekezett menekülni, mert a bozótból két hatalmas medvee csörtetettelő, amelyek a nézők kiáltozásai által üdvözölve, egyenesen a kalitka felé sompolyogtak, amely előtt a sivító csalétek feküdt.

Most Sámuel egy gyakorlott vadász hidegvérűségével, aki a veszélytől nem fél és bátran tud a halállal szembenézni, kezdett a kalitkában elhelyezkedni, amely úgy volt felállítva, hogy ő, még ha a medvék felborítanák is a kalitkát, soha se veszthette el egyensúlyát. Azután kivette a dugót az egyik korsóból, a fecskendőt beleigazította és megtöltötte. Alig készült el ezzel, a két medve a kalitkában tartozkodó hősre támadt. Egy pillanat alatt szétszakították a zsákot, amelyben a malac lapult ,elnyelték, mintha csak valami bordaszelet lenne, amelyet étteremben kapni, s a kalitkára vetették magukat. Smart a fecskendő tartalmát teljes erejével rájuk eresztette, s az állatok prüszkölve hőköltek vissza, de csak azért, hogy támadásukat új dühvel folytassák. Ám a fecskendő minden közeledésüknél oly gyorsan működött, hogy nemsokára teljesen eláztak. Kétszer fordították fel teljesen a kalitkát, de a kellemetlen felborulások után a bátor vadász újra egyenesen ült és a dühtől tajtékzó támadókat új adagban részesítette. Közben ügyelt arra, hogy cigarettája ki ne aludjék.

Különböző vélemények hangzottak el az aranyások biztos nézőhelyeiről ama folyadék miniőségét illetőleg, amelyet a szabó a medvékre lövelt. Némelyek azt gyanították, hogy kénsav, mások pálinkának gondolták, amelylyel a bősz állatokat elbódítja, hogy azokat könnyebben megölhesse. De mennyire nagyot néztek, midőn hirtelen észrevették, hogy Sámuel az égő cigarettával egy rakétát gyújtott meg és azt a medvékre hajította. A következő pillanatban az állatokat sűrű füstfelhő fogta körül, amelyből hatalmas láng csapott fel. Most mindnyájuk előtt világos volt, hogy az alkalmazott folyadék közönséges petróleum, s a völgyet és erdőt betöltő, szünni nem akaró hurrah-kiáltás üdvözölte az első kőolajjal gyújtogató (petroleur) nagy tettét, amelyet a derék párisiak később hőstetteik mintájául vettek.

Üvöltve és bömbölve henteregtek az égő medvék a földön — a nagyszerű vadász elvégezte a munkát, amelyet megígért. A nyers természeti erő nem állhatott sokáig ellent az elem erejének — egy szabó hidegvérű bátorsága olyan szörnyű módon használta fel azt, hogy a szerencsétlen áldozatok elszabadulásáról szó se lehetett többé. Szánalomraméltóan összegyve és félig megsülve másztak ezek tova, s a szellős magasságból alászálló aranyások minden nehézség nélkül vethettek véget iszonyú szenvedéseiknek.

Ekkor pedig ismét felhangzott a vidéket betöltő „hurrah!" s az elsietö bányászok minden oldalon éljenezték a hetyke szabólegényt. Diadalmasan emelték vállaikra a nagy medvevadászt és bevitték a telepre. Hős még nem aratott olyan babérokat, mint ő s még az óriás munkások is, akik a félelmetes ragadozó állatok elől hátráltak és a szabót kicsúfolták, tisztelettel tekintettek reá, aki kétségtelenül bebizonyította nekik eme közmondás helyességét: „Többet ésszel, mint erőveel!"

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Amint Smart Sámuel beváltotta abbeli igéretét, hogy a bányavidéket megszabadítja a szürke medvéktől, az aranyásók is állották szavukat. Megfizették neki a kétszáz dollár díjat és mindegyik átadta a jutalmul kilátásba helyezett egy-egy lat aranyport, amely ötvenkét személytől nyolcszáz dollár külön jövedelmet jelentett.

Hazatérésről azonban egyelőre csak álmodnia lehetett. Mindenkitől annyi rendelést kapott új ruhákra, amelyekért meglehetős magas árakat számított, hogy több mint egy hónapon át megfeszített erővel kellett második foglalkozásának vállalt kötelességeit teljesítenie. Midőn pedig hazakerült, medvevadászi hírneve meg volt alapítva, s így a tűt és ollót sokáig kénytelen volt pihentetni. Egy év leforgása alatt harminc szürke medvét ölt meg, s minthogy fáradságosan szerzett tőkéjét yankeemódon tudta gyümölcsöztetni, csakhamar vagyonos ember lett, aki sokáig „Amerika legnagyobb medvevadásza" jelzővel ékeskedett.

A kút

Irta: **Gregoretzné Perényi Karolin**

Régi mesék, multba vesző történetek lapultak meg az ócska kőkut alján, mely ott éktelenkedett a falu kellős közepén. Azt mesélték róla, hogy még a törökök ásták. Ugyis nézett ki: hatalmas, mohlepte peremére titokzatosan terpeszkedett a pagodaformáju tető. Rothadó karján a vastag lánc már teljesen elrozsdásodott.

Esténkint idegyültek az asszonyfélék, rátelepedtek a mohos peremre, s úgy — egymás közt — fel-felidézték az apáktól hallott regét.

Mert bizony hires volt ez a kút: sok szomorú történetet tudtak róla az öregek.

Azt mesélték — hosszu téli éjszakákon, mikor oly hamar leszáll a falura az este — hogy a kut méregzöld vize embercsontokkal van tele. Ha a töröknek megtetszett egy asszony, vagy leány: a férjét, vagy szeretőjét idehajították... Azután szabad volt a vásár!... (Hogy megborzongott a csendben figyelő lányok szive ilyenkor: egyesek még hallani is vélték a vastag lánc rekedt csörgését.)

*

Esteledett. Az alkony, mint egy szörnyü nagy fátyol, ráborult a falura.

Kis Pálné is fogta a korsót, hogy majd elmegy ártéziért — a piactérre.

Márton gyerek, a legkisebb, melléje szegődött. Testéhez szoritotta, ugy indult véle kifelé.

A kiskapuban rászólt a nagy fekete ember:

— Há mégy avva a gyerekke?... Mi?...

— A kútho, hát mi baja van vele keenek?!

Az ember morgott valamit lecsüngő bajusza alatt, de azutan tovább ment. Nem szerette a civódást.

Az asszony meg csak lépegetett a holdfényes úton, a piactérnek, az ártézi felé. A gyerek ugy simult testéhez, mintha odaragasztották volna.

Végre megérkeztek. De látta, hogy nagyon sokan vannak a sorban, akik a meritésre várnak, hát leült a törökkut széles kávájára. Amint maga mellé emelte a gyereket, elfogták lelkét a gondolatok. Tekintete a szomszédos ház holdfényben csillogó tetejére csuszott.

Szívében föléledt az emlékezés...

Ha nem lett volna egykor nagyobb a büszkesége, mint a szerelme, akkor most ő lenne annak a gyönyörü háznak az asszonya. Nem kéne soha kapálni járni s a városba is kocsin menne, nem gyalog... Bizony, ha nem kosarazta volna ki Tóth Andrást. De hát ő mindent előre látott: a falusiak azt mondták volna, hogy nem Andrásért, hanem a pénzért ment férjhez... Őrá ne mondjanak olyat!... Ne, mert..., — a végét elharapta, mert Mártonka nyugtalankodni kezdett.

Lenézett a kutba, ahol mélyen... nagyon mélyen csillant meg a holdsugár. Mártonka nagyon örült neki. Halkan motyogta:

— Ni... he, he... ni... — azzal felállt a peremre, kezecskéjét előrenyujtotta.

Az anya nem figyelt oda, mert Tóth Andrásékná épp akkor gyujtottak lámpát s ő az asszonyt akarta látni a nagy, hivalkodón tornyos frizurájával.

Mártonka kiegyenesedett.

Az asszony csak gyengén tartotta, nem figyelt rá: régi emlékek zsongtak most a lelkében.

A kisfiu előrelépett, kis kacsóit a hamis csillogás után nyujtotta. Még egyet lépett, de a lába nem talált talajt... Nagyot sikitott s azzal eltünt a mélyben...

Az anya utánakapott, de csak a kis szoknya szélét érte az ujja, csak a kis, szőkefürtü fejecskét simithatta még egyszer végig...

Az asszony kővémeredten állt. Szivét fojtogatta a nagy, nehéz csönd, sikoltani akart, de csak a szemei dülledtek ki a nagy erőlködéstől. Olyan volt, mintha a lelke is leszállt volna a csöpp gyermekkel a kut hives fenekére...

Azután rohanni kezdett hazafelé.

A nagy, hatalmaserejü ember előresejtően bámult a szeme közé.

Rekedten hörögte:

— A kút... a gyerek... a törökkut!... — azzal már futott is előre. A férfi utána.

A kutnál azután feltört belőle a keserüség:

— Pál!... Pál... a gyerek, a fiam! nincs már fiam!... Itt, ez nyelte el!....

A kutra rátüzött a hold, ezüstös fénnyel vonta be tetejét. A messziről jött szél elkapta az asszony haját és ugy lobogtatta, mint a gyászlobogót.

Az anya felugrott a kávára, onnét kiabált vissza:

— Ereszd a láncot! — ő maga már rajta is függött.

Az ember engedelmeskedett. Lendült a nagy nehéz kerék, csikorgott a lánc fájdalmasan sirva s az asszony megindult lefelé...

Mély a kut, még egyre csavarodik a lánc, az asszony függ a levegőben, szemei kétségbeesetten merednek a sötéten csillogó vizre... Hátha, hátha felmerül, hátha életre lehet még kelteni... Most, most, nedves lesz a lába, itt van, szétnéz: sötét, mélységes csönd. A kut hallgat... Derékig ér már a gyilkos viz, kezével végig söpör rajta... Semmi, csak a fodrozó viz locsog, gunyosan, hidegen...

Az embernek odafent ökölbe szorul a keze. Halántékán kidagadnak az erek, arcára kiül a gondolat:

— Megölöm, ha feljön! megölöm!...

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Az asszony felnéz, látja az eltorzult arcot, melyre gunymosolyt lehel a hold! Felnéz rá, hosszasan, eszelősen, aztán le a vizre: az hallgat, hivogat...

— Fiam!... — sugja és elgyengül a keze. Lassan elengedi a nyikorgó, rozsdás láncot. A szoknyája szétterül a vizen, egy pillanatra felgyürüsödik a zöldes lé, azután csend lesz, néma, haldokló csend...

Elseje után

Vigyázó Gábor főerdőőr magából kikelve lépet ki a házból, feldult képpel rohant végig a tornácon, kutyájába nagyot rugot, dühösen vágta be maga után a kaput és szilaj léptekkel rohant neki az erdőnek... önmaga elől menekült. Nagyon megbántották othon. Törni, zuzni, dühöngeni és sirni szeretett volna szörnyü haragjában, de nem jött a torkára hang, két fekete szeme szikrázott csak, mint a gyémánt a napfényben és szive kalapált... mintha az is ellene törne most. Ugy érezte, — oly nagyon sziven ütötték —, hogy minden kötelék elszakadt szivétől, amely feleségéhez és szép kis gyermekeihez kötötte őt. Nem törődött azz uttal, hogy hová merre vezet, csak törtetett vadul, mint a megsebzett állat. Máskor ugy elgyönyörködött az ő kedves erdejében, minden fát és bokrot ismert és a tekintetével simogava szerette őket. Az öreg tölgyek mintha most megcsóválták volna vén fejüket és össze ráncolt homlokkal bámultak reá. A büszke szép szál fenyők mintha megremegtek volna sötét tekintetétől és ahogy mellettük el haladt, mintha valamit sugtak volna egymásnak felőle. A kis madarak ijedten menekültek utjából és kedves őszikéje — aki máskor a kezéből szokta elvenni a sós kenyeret — a szokott helyen álldogált, Vigyázó Gábor rá sem nézett most s az őzike szomoruan hosszan bámult utánna.

Vigyázó Gábor a hegy tetejére ért; csak most kezdett észretérni. A nagy rohanásban haragja kitombolta magát, holtra fáradtan ült le egy sziklára. Körötte fenséges panoráma, a hegy tetejéről csodás kilátás nyilt a környező rengetegre és a távoli városra. Itt szokott ő sokszor órák hosszat is üldögélni és gyönyörködni a Teremtő Jó Isten szép világában. Itt bontakoznak ki rejtett gondolatai és érzései, — amelyek magyarázatot adnak neki az élet és a teremtés értelméről. A természet templomának e fenséges oltáráról innen szokta ő az ég és föld urát kérni kis családja jó voltáért, a mindennapi kenyérért és a békességért, amibe oly kevés része van neki... Innen szokta ő összehasonlitani az erdőt a távoli város piszkos zürzavarával..., de most mindez távol esik lelkétől. Két nagy tenyerébe hajtja zugó fejét és merően maga elé bámul, majd nehéz könyescpp gördül végig napsütötte arcán.

Tegnap volt elseje. Kis fizetését mind egy fillérig oda adta az asszonynak. Mit csináljon?... nem tehet ő arrról — hogy oly kevés... Jön a tél melegruha, cipőcske kell a gyerekeknek, meg az asszonynak — ő majd csak eljár valahogy ő nem törődik magával soha — de Istenem hát miből vegyen?... miből?!... A felesége tegnaptól nem szólt hozzá és ma reggel kijelentette, hogy ő haza megy, ezt ő nem birja tovább.

Most is a fülébe csenget, amit mondott még..., hogy mert maga megnősülni? maga okosabb és idősebb volt, mint én tudhatta volna, hogy nem tud maga egy családot eltartani... férjhez mehettem volna én különbhöz is, mint maga, miért járt utám... nyomorult — koldus vezető... Vigyázó Gábor a földig görnyedt és nehéz sóhaj hörgött fel melléből. Ugy érezte mintha az asszonynak igaza lenne, hiszen ő sem igy gondolta ezt akkor, amikor a tiroli hegyekről elvadulva, rongyosan éhesen haza került. Álmodni sem merte volna, hogy a szerbiai sártengerben és a doberdói pokolban becsülettel kiállott esztendők után még ilyen napot is meg kell érnie, mint ez a mai és jobb jövőbe vetett reménye igy elhagyja és megcsalja őt. Hej azt a háborut de rég elfeledték.... De minek is jött haza?... milyen jó is lenne most a többi fiukkal együtt ott pihenni valahol a tiroli hegyeken abba a szép nagy fenyvesbe ahová oly sok bajtársát fektették... azok boldogok, de ő soha nem lesz már az... Nagyon bántotta az, hogy a gyerekeket megsem csókolta, ahogy elrohant hazulról, sőt a Cézár kutyába bele is rugott dühében, amit sose tett vele. Vigyázó Gábor végtelenül elhagyatottnak és szerencsétlennek érezte magát. Soha nem érezte ennyire, hogy mennyire tehetetlen és gyönge ő az élet kemény és kiméletlen harcában és a legképtelenebb gondolatok kavarogtak agyában. Valamit tenni kell, ha élni akarnak, de mit?!... lopjon?... csaljon?... hazudjon?... egy pillanatra összerázkódott és arcába szökött a vér... eddig sohasem tett ilyet... ezután sem fog... inkább meghal... igen.... meghal és minden rendben lesz. Fegyvere ott feküdt mellette a füben.... tétova kezekkel nyult utána.... igen ez a legokosabb, amit tehet... majd megtalálják, hazaviszik, eltemetik, elsiratják.... nehány napig beszélni fognak róla, hogy milyen bolond volt, ha nem tudott megélni miért nem lopott?... fogják mondani...., de nem baj, ő tudja, hogy nem volt bolond.... E gondolatra felugrott helyéről felkapta fegyverét és kinyitotta. Töltve volt... remegő kézzel zárta be ismét felhuzta a ravaszt, majd tenyerével végig simitotta veritékes homlokát és behunyva a szemét a puska csövét kalapáló szivére szoritotta...., de mi ez? Vigyázó Gábor felfigyelt és izgalmában elejtette fegyverét... az erdőből csörtetés, majd lánccsörgés hallatszott és egy pillanat mulva Cézár kutyája loholt elő a sürüből. Egyenesen neki rontott két lábra állott és hatalmas talpát a Vigyázó Gábor vállára tette. Tiszta szeméből öröm és kétségbeesés sugárzott. Vigyázó Gábor lesütötte a szemét nem birta el a hü állat szemrehányó tekintetét. Ma reggel belerugott és a kutya még is eltépte láncát és megkereste őt. Az állat tekintete oly határozott és parancsoló..., mintha mondaná nem engedem, hogy meghalj, érted jöttem, gyere haza... Vigyázó Gábor felzaklatot, megkinzott lelkében halvány sejtelem derengett, a kutya évek óta kötve van, soha az erdőben nem járt vele, mégis meglelte őt — egyszerre megértett mindent.. az nem lehet véletlen Isten keze van a dologban... neki élni kell és nincs joga életét eldobni, mert ez nem az övé, hanem kis gyermekéié, mi lenne belőlük nélküle?... Vigyázó Gábor a kutya fejére tette a kezét a szemébe nézett, az állat tekintete a lelke mélyéig hatolt megsimogatta a fejét, puskáját vállára kapta és lassan megindultak hazafelé.

Kovanecz Ferencz
m. kir. erdőőr.

Az első lövés

Éppen öt esztendőt kell átugranom, hogy valami érdemesebb dologra bukanjak a mult idők történetében.

De az öt évig tartó szünetért mindjárt olyasmivel köszöntött be hozzám a balsors, aminek a meghallgatását már az intő példa megjegyzése végett is ajánlom az én fiatal kartársaimnak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

Nagy vadászember volt az én sógorom. Szobájában a széles puskaállványon legalább öt szebbnél-szebb puskát lehetett látni mindig. Oda akasztotta az öreg úr a tarisznyákat, a vadászkést, a kis kulacsot is, ami mind nagyon szükséges lehet annak, aki sokszor reggeltől estig kint van a szabad ég alatt.

Mikor sógorom nem volt otthon, ami bizony gyakrabban megesett: legkedvesebb foglalkozásom volt beosonni titokban az ő csendes, félreeső szobájába. Egyik puskát a másik után leemelgettem a szegről, céloztam vele ide-oda, ahogy sógoromtól láttam, mikor kivitt magával Bükkösbe, rucahuzásra.

Talán ti, fiatal kartársaim, nem is igen tudjátok, mi az a rucahúzás. No, majd rákerül a sor arra is; érdemes dolog az, de ha már nincs módotok hozzá, legalább olvassatok róla.

Olyan kitünő, híres vadász, mint amilyen sógorom akkoriban volt, nem lehetett el vadászkutya nélkül. Volt is neki egy hűséges, derék vizslája. Bojnak hívták. Ha otthon volt a sógorom, akkor ez a kutya el nem mozdult mellőle egy világért sem; de ha nem érte közelben a gazdáját, akkor felugrott a kerítésre, a kapu mellé s onnan nézelődött szét szomorkodva, hogy hol láthatná meg az ő urát és parancsolóját. Mikor aztán jó messzire feltünt az öreg úr alakja: Boj rögtön észrevette, nagy vonítással köszöntötte, leugrott a kerítésről s eléje szaladt sógor-uramnak, minden módon kifejezést adva végtelen örömének.

Hát ez a példaszerű vizsla azt is mindig tudta, mikor utazott el a sógorom valahova szekeren s mikor ment ki csak a városba a dolga után, gyalogszerrel.

Ha nem lelte a gazdáját, először is futott az istállóba. Ott meggyőződött arról, hogy odahaza vannak-e a lovak. Mikor látta, hogy kocsisnak, lónak hült helye: kitalálta, hogy most hiába leskelődnék a kerítésen. Ilyenkor mélységes levertséggel kullogott be a sógorom szobájába s ott heverészett az őzbőrön egész nap. Még enni se jött ki, csak őrízte az ehagyatott szobát.

Egyszer megint az történt, hogy megüresedett az istálló, befogták a lovakat s elhajtott sógorom valamerre a nagy uradalomba. Bizonyosra vettem, hogy legalább is más napig nem kerül elő.

Biztonságban éreztem magamat minden felfedeztetés és zavartatás ellen s alighogy eltünt a szekér az utca fordulójánál: máris kedvelt mulatságomra gondoltam és siettem be a puskaállványhoz.

Nyár volt.

Nagynéném a szomszéd szobában befőttes üvegeket rakosgatott, rendezgetett, folyvást hallottam a mozgását.

Annál csendesebbnek kellett hát lennem.

Boj is bent volt a szobában s csendesen szunyókált; néha neki kapott egy légynek, amelyik folyvást az orrára szállt, de máskép nagyon egykedvűen viselte magát.

Levettem a szegről a legszebb hátultöltő puskát s céltárgyat kerestem. Az ablak nyitva; kint, egy nagy eperfa alatt néhány pulyka, szedegette finnyásan a lehullott epret s veszekedett a rucákkal, amelyek sokkalta ügyesebbek voltak s minden szem epret, amit a fáról a seregély, meg a veréb levert: nagy háppogással kapkodtak el az élhetetlen pulykahad elől.

Még a nagy kakast is lefőzték, pedig az ugyan könnyű szerrel elkergethette volna őket, lévén legalább is négyszer akkora, mint egy ruca.

De a nagy pulykakakas nem igen törődött most az eperrel, csak kiteritgette szemétszínű farktollait s ott forgott, pörcögött, dohogott előttem, a begyéig leereszve vérvörös csördíszét.

No már ennél nagyszerűbb céltárgy nem kínálkozhatott volna.

Gyanutlanságom érzetében az eddiginél is nagyobb vakmerőségre határoztam el magamat. Kivettem egy töltényt a táskából s beletettem a puska csövébe. Boj eddig rám sem ügyelt, de amint látta, hogy a táskával babrálok s meghallotta a puska csattogását: egyszerre figyelni kezdett, odajött mellém s kivánesian nézte, hogy mit művelek. Sokkal több esze volt, semhogy ne tudta volna, hogy most meg van töltve a puska s el nem képzelhette, hogy miben készülök itt kárt tenni.

Dehogy is készültem.

Eszem ágában sem volt, hogy elsüssem a puskát, hanem valami nagyon csiklandozott s elhitette velem, hogy nem lesz abból baj, ha töltött fegyverrel veszem is célba a nagy pulykakakast.

Nekifohászkodom, felemelem a puskát az arcomhoz s... abban a percben csattan a kilincs és benyit nagynéném. Ijedtemben megrezzenek s egy önkéntelen ránfással elhuzom a ravaszt.

Brum!... A szoba megtelt puskaporfüsttel.

Kartársak, az valami borzasztó volt, merem mondani.

Nagynéném iszonyú kiáltással ejtett ki kezéből egy nagy üveg befőttet. Boj ugy bömbölt, mint egy medve; a nagy pulykakas odakint, az eperfa alatt vérében vergődött.

Magam halálsápadtan és fogvacogva áltam a szoba közepén, kővé meredtem egészen.

Drága néném látta, hogy nem esett kár bennem s arra magához tért valamennyire.

Akkor elkezdett becézgetni, ölelgetni, csókolgatni, hogy hála Istennek, csakhogy élek.

De biz nem vigasztalódtam én meg addig, amíg szentül meg nem ígérte, hogy nem mondja el sógornak a szörnyű esetet.

Mindent megígért kedves nagynéném, ráadásul még adott is egy negyedrész görög dinnyét, hogy valami nagyon kétségbe ne essem.

Sógorom pedig nagyon örült másnap, mikor jó pulykapecsenyét tálalt fel neki a néném ebédre.

A koma

Nem történik semmi

1.

Megnézte az óráját. Most fél kilenc. Harminc perc mulva beérkezik a vonat. Vette a kalapját és kiment. Odakünn sütött a hold. Csend volt. A falu már aludt.

Messziről idecsillantak a vasuti lámpák. Ezeket nézte. Az akácfák rásóhajtották illatukat. Felszivta egészen a szivéig. Szinte fájt. Tegnap is, ahogy erre ment, majdnem sirva fakadt. És tegnapelőtt is. Miért, hogy éppen most virágzik az akác?

Odaért az állomás elé.

A perron még egészen üres volt.

Örült, hogy nem találkozott senkivel. Leült egy padra. Bámulta a holdat.

A kaszinóban összedugta fejét a kompánia.

— Itt valami készül.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

— Revolver van nála.
— Már is olyan, mint aki ölt. Fut az ember elől.
— Szóba se lehet állni vele.
— Nem beszél. Soha nem beszél.
— Valami nagy titok.
— Ez az ispán... ez az ispán...
— Hát én ennek majd a végére járok, — mondta a kántor.
— Bajosan.
— Bizzátok azt csak rám.
Felkelt, kivette szájából a pipát, zsebrevágta.
Ment ő is az állomásra. Az országúton orrába csapott az akácillat. Bosszankodott.
— A fene azt a sok akácot...

2.

Ott ült még mindig a padon és a holdat nézte. Az iroda nyitott ablakán át a telegráf ideges kopogása ijesztett rá. Ez már a közeledő vonat üzenete volt. Ugy érezte, mintha a vonatnak láthatatlan ujja az ő szivén billentyüzött volna. Nyugtalan lett. Felugrott. És akkor valaki a vállára ütött.
— Hát te mit csinálsz itt?
Rámeredt. Megismerte. A kántor volt. Szólni akart, felelni valamit, de ez a váratlan rajtakapás egészen kiforgatta. Éppen csak, hogy a fejével intett.
— Vársz valakit?
Bólintott, hogy igen.
Akkor együtt várunk...
A vállát vonta.
Kit vársz?
Nem felelt.
A kántor elővette a pipát. Megtömte, rágyujtott.
— Hát... mi... ujság?
De csak nem kapott feleletet.
Végre is elunta a dolgot. Megfenyegette.
— Te.. én jelentést teszek a csendőrségen...
Erre már kiszaladt a torkán:
— Micsoda?
— Igen... Revolverrel jársz... tudjuk... egy hete, hogy minden este megvárod a pesti vonatot... Kit akarsz megölni?
Felkacagott:
— Az álmaimat...
A kántor a szemét meresztette.
— Beszélj.

3.

A kompánia már türelmetlenkedett.
— Nos, nos?
— Szóra se érdemes, — mondta a kántor — kár volt kimennem...
És körülállták.
— Férjhez ment a menyasszonya. Ennyi az egész. Pesten volt az esküvő. Onnan várja őt a vonaton. Mert hogy erre hozza a nászutja...
— És mit akar. Csak a szemébe akar nevetni. Meg akarja mutatni neki, hogy nem fáj az ugy, hogy semmi köze hozzá... Kacagni fog, még ha meg is szakad a szive... Igy adja vissza neki a kölcsönt... A hiuságán ejt sebet... Az jobban fáj a golyónál is...
— Bolond az az ispán.
— Bizony, nagy bolond.

4.

Kiment a sinek elé.
Az acélrudak hátán fénylett a hold. És messze már-már hallatszott a zakatolás. A vonat. A vonat. Mintha a szive zakatolt volna a kerekek alatt. Szédült. A foga vacogott.
Már a mozdony piros lámpája is látszott. És a füst.
— Krisztina... Krisztina...
Mintha a mozdony is az ő nevét sziszegte volna.
— Krisztina...
Éles, rövid fütty.
A vonat berobogott.
Váralja, egy perc, — kiáltotta a kalauz.
Igen, neki csak egy perc az egész. Mit tudja azt egy kalauz, hogy mi egy ilyen perc. Egy egész élet. Egy egész tragédia.
Odatámaszkodott a korlátho. Erőt parancsolt magára. No, most. No most. Tekintete mint egy égő fáklya szaladt át a kocsiablakok során. Krisztina szőke fejét kereste a lámpák fényében.
Rátalált.
Ott állt az étkezőkocsi nyitott ablakában kiváncsian, előrehajolva. És mögötte egy férfi cilinderben.
Az ispán kiegyenesedett.
— Rajta, rajta, — unszolta valami benső hang — itt a pillanat... rajta... Hát nézz a szeme közé és nevess... Mosolyogj, mint akinek nem fáj semmi... kacagj... mutasd, hogy férfi vagy... férfi... férfi... a teremtés koronája...
Egy lépést tett előre... és akkor...
És akkor egy csilingelő hang ütötte meg a fülét. A trillázó hang egyre élesebb lett. Fejébe szökött a vér. Arcán fájdalmas grimasz vonaglott át. Hiszen ez Krisztina... az ő nevetése...
Ökölbe szorult a keze. Düh rázta. Harapta a száját. A szeméből könny buggyant ki. És Krisztina csak nevetett... csak nevetett...
Elfordult. De képzeletében izzott tovább a nevetés. És mintha érezte volna, hogy ott bent, a teritett asztalnál egy embernek elmond mindent... És kacag. Hát ezt a nevetést is elvitte tőle. Az utolsó fegyvert... Mindent elvitt, mindent és most már igazán semmije se maradt...,
Mire megint odanézett, a vonat már elindult. Messziről még látta fényleni az étkezőkocsi ablakát. Azután az is eltünt.
Beleveszett az éjszakába.

Erdődy Mihály

Tagoknak és előfizetőknek az álláskereslet és a kinálat rovata rövid közlésekre dijtalanul áll rendelkezésre. — „Az Erdő" munkatársa megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek. — A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében a M. E. V. M. E. javára fordittatik. -- Hirdetések egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfajszedés másfélszeres egységárral számittatik.

A kiadásért felelős: Nádaskay Richard.

Nyomatott ifj. Ludvig István könyvnyomdájában Miskolcon, Hunyadi-utca 13. — Telefon 882.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.

MAGYAR ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
/1866/

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2020. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/68-1/2020.